

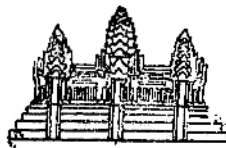
ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីប ណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះ
វិទ្យុ បិដក បាឡី
និង
សេចក្តីវ្យាប្បដាកសាខ្មែរ
និយម បិដក
បច្ចារវិកល បក្កត្តិការក

បា ចិត្តិយកណ្ណ   បា ដិទេសនីយកណ្ណ
សេ ខិយកណ្ណ   នីតិ អធិករណសមថកណ្ណ

លោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២២៧៨

ធូដ្ឋសិក្ខាបទី

(១) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុយា ភិក្ខុ វសេយ្យាយោ
បល្ល័ត្តន្តិ ថេរេ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាបេន្តិ ។ អថខោ ធាតុ-
យានំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កេន នុ ខោ មយំ
ឧទាយេន ឥនេវ វស្សំ វសេយ្យមាតិ ។ អថខោ
ធាតុយា ភិក្ខុ ថេរេ ភិក្ខុ អនុប្បឌ័យេ សេយ្យំ
កប្បេន្តិ យស្ស សម្ពាដោ កវស្សតិ សោ បក្ក-
មស្សតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ មីយន្តិ វិហារេន្តិ កងំ ហិ ធាម ធាតុ-
យា ភិក្ខុ ថេរេ ភិក្ខុ អនុប្បឌ័យេ សេយ្យំ កប្បេស្ស-
ន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហារេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ថេរេ
ភិក្ខុ អនុប្បឌ័យេ សេយ្យំ កប្បេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវា-
តិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា កងំ ហិ ធាម តុម្ភេ

សិក្ខាបទទី ៦

(១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ប្រៀតប្រៀនយកទីដេកល្អ ។ ញ៉ាំងភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយឲ្យ
ក្រោកចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គិតគ្នាថា យើង
ទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងទីនេះ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ លំដាប់
នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅដេកប្រៀតប្រៀនភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយដោយ
គិតថា ភិក្ខុណា មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ភិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញទៅ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ ថេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបីនឹង
ចូលទៅដេកប្រៀតប្រៀនពួកភិក្ខុចាស់សោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នា
ក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នករាល់គ្នាចូលទៅដេកប្រៀតប្រៀនភិក្ខុ
ចាស់ទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលទៅដេក

៤

វិធីបិដកេ មហារិក្ខោ

មោយ បុរិសា ខេវេ កិក្ខុ អនុប្បឌ្ឆ ឆេយ្យំ កេច្ឆេ-
ស្ស្វេ នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
។ ខេ ។ ឯវេ បន កិក្ខុវេ ឆេ ឆេ សិក្ខាបទំ ឌុឌ្ឆ-
សេយ្យេ យោ បន កិក្ខុ សង្ឃិកោ វិហារេ ជាទំ
បុត្តបកតំ កិក្ខុំ អនុប្បឌ្ឆ ឆេយ្យំ កេច្ឆេយ្យ យស្ស
សម្ពាណោ ភវិស្សតិ សោ បក្កមិស្សតិ ឯតទេវ បច្ច-
យំ កវិត្វា អនញំ ចាចិតិយន្តិ ។

[២] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ ខេ ។
កិក្ខុតិ ។ ខេ ។ អយំ ឆេ ឆេ អត្តោ អធិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ សង្ឃិកោ ធាម វិហារោ សង្ឃស្ស ទិដ្ឋោ
ហោតិ បរិច្ចត្តោ ។ ជានាតិ ធាម វុឌ្ឍាតិ ជានាតិ
តិលានាតិ ជានាតិ សង្ឃេន ទិដ្ឋាតិ ជានាតិ ។
អនុប្បឌ្ឆាតិ អនុប្បវិសិត្វា ។ សេយ្យំ កេច្ឆេយ្យាតិ
មត្តស្ស វា បីមស្ស វា បរិសន្តស្ស វា ទិក្ខុមន្តស្ស វា
ឌុបចារេ សេយ្យំ សន្តាតិ វា សន្តារាចេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្កេស្ស អភិទិសីទតិ វា អភិទិបដ្ឋតិ វា អាបត្តិ

វិនយចំណីក មហាវិក័ត្ត

ច្រៀតច្រៀតពួកភិក្ខុចាស់សោះឡើយ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយអំពើដែល
អ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកបុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
នោះទេ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា មួយដឹងហើយចូលទៅច្រៀតច្រៀតនូវភិក្ខុ
ដែលចូលទៅនៅមុនហើយសម្រេចនូវទីដេក ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃដោយ
គិតថា ភិក្ខុណា មានសេចក្តីជង្វែងចង្អុល ភិក្ខុនោះនឹងច្រៀសចេញទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធ្វើនូវសេចក្តីច្រៀតច្រៀតនោះឯងឲ្យជាបច្ច័យ
មិនមែនហេតុដទៃទេ ។

(២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជង្វែងចង្អុលសិក្ខាបទទី១
នៃប្បកដកកណ្ណ ។ វិហារដែលគេលះប្រគេនដល់សង្ឃ ហៅថាវិហាររបស់
សង្ឃ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុនេះចាស់ ដឹងថា ភិក្ខុនេះឈឺ ដឹង
ថា វិហារនេះសង្ឃបានឲ្យហើយ ។ ពាក្យថា ចូលទៅច្រៀតច្រៀតគឺចូលទៅ
ច្រៀតជ្រក ។ ពាក្យថា សម្រេចនូវទីដេក សេចក្តីថា ភិក្ខុកាល
ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យកាលក្តី នូវទីដេកក្នុងឧបចារ^(១)នៃវត្តក្តី នៃតាំងក្តី
នៃភិក្ខុចូលទៅក្តី ចេញមកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្តី

១ ឧបចារត្រីនឹងតាំង ពាមអង្គុយថា ថាពំណាច់ពីរហាធម្មយចំអាយ ។

៣

បាចិត្តិយកណ្ណោ ព្វគតាមវត្តស្ស ធន្តិសិក្ខាបទស្ស បទរាជនិយម័

នាចិត្តិយស្ស ។ ឯតទេវ បច្ចុយំ ករិត្វា អនុញ្ញាតិ
ន អញ្ញោ កោចិ បច្ចុយោ ហោតិ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ
កប្បេតុំ ។

(៣) សង្ឃិកេ សង្ឃិកសញ្ញិ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ
កប្បេតិ អាចត្តំ នាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃិកេ វេមតិកោ
អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ កប្បេតិ អាចត្តំ នាចិត្តិ-
យស្ស ។ សង្ឃិកេ បុគ្គលិកសញ្ញិ អនុប្បទដ្ឋ
សេយ្យំ កប្បេតិ អាចត្តំ នាចិត្តិយស្ស ។ មញ្ញស្ស
វា បិមស្ស វា បរិសន្តស្ស វា និក្ខមន្តស្ស វា ឧប-
ទារំ វេមត្វា សេយ្យំ សន្តរតិ វា សន្តរាបេតិ វា
អាចត្តំ ទុក្កជស្ស ។ អភិទិសីទតិ វា អភិទិបដ្ឋតិ
វា អាចត្តំ ទុក្កជស្ស ។ វិហារស្ស ឧបទារេ វា ឧ-
បដ្ឋានសាលាយំ វា មណ្ឌាបេ វា រុក្ខម្បលេ វា អន្លោ-
កាសេ វា សេយ្យំ សន្តរតិ វា សន្តរាបេតិ វា អាចត្តំ
ទុក្កជស្ស ។ អភិទិសីទតិ វា អភិទិបដ្ឋតិ វា
អាចត្តំ ទុក្កជស្ស ។ បុគ្គលិកេ សង្ឃិកសញ្ញិ

បាចិត្តិយកល្យា ភូតតាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ បទភាសិនីយ

ដេកសង្កត់ក្តី (លើទីដេកនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
ព្រោះធ្វើខ្ញុំសេចក្តី(ច្រៀតបៀត)នេះឯងឱ្យជាបច្ច័យ មិនមែនហេតុដទៃទេ
សេចក្តីថា គ្មានហេតុដទៃនីមួយៗដែលក្រៅពីការចូលទៅដេក(ច្រៀតបៀត)
នោះឡើយ ។

[៣] វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថា វិហាររបស់សង្ឃមែន
ហើយចូលទៅដេក(ច្រៀតបៀត) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ហើយចូលទៅដេក(ច្រៀតបៀត) ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថារបស់បុគ្គលវិញ ហើយ
ចូលទៅដេក(ច្រៀតបៀត) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រាលឯងក្តី
ប្រើគេឱ្យក្រាលក្តី ខ្ញុំទីដេក រៀរលែងតែឧបចារនៃវគ្គក្តី នៃតាំងក្តី
នៃភិក្ខុចូលទៅក្តី ចេញមកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្តី
ដេកសង្កត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុក្រាលឯងក្តី ប្រើគេឱ្យក្រាលក្តី ខ្ញុំ
ទីដេក ក្នុងឧបចារនៃវិហារក្តី ក្នុងឧបដានសាលាក្តី^(១) ក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀប
គល់ឈើក្តី ក្នុងទីវាលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្តី ដេក
សង្កត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថារបស់សង្ឃ

១ ប្រែថា សាលាសម្រាប់បម្រើ តែអង្គរថាថា បានដល់សាលាសម្រាប់ឆាន់ ឬហោតឆាន់ ។

៤

វិសយបិដកេ មហាវិរាដោ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បុគ្គលិកេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ បុគ្គលិកេ បុគ្គលិកសញ្ញា អញ្ញស្ស
បុគ្គលិកេ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អត្ថនោ បុគ្គលិកេ
អនាបត្តិ ។

[៤] អនាបត្តិ តិណនោ បរិសតិ សីតេន វា
ឧល្លាន វា បីឡតោ បរិសតិ អាបនាសុ ទុម្ពត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិកត្ត

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថាវិហាររបស់បុគ្គលដទៃ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះវិហារនោះ ជារបស់បុគ្គល គឺវិហារ នៃភិក្ខុ
ដទៃ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះវិហារ ជារបស់បុគ្គល គឺវិហារ
របស់ខ្លួនឯង ។

(៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺចូលទៅក្តី ដល់ភិក្ខុ
ដែលត្រូវត្រជាក់ឬក្តៅប្រៀតប្រៀនហើយចូលទៅក្តី ដល់ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយក្តី ដល់ភិក្ខុឆកក្តី ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចាតក្តី ។

សិព្វបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថុ-
យំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវត្ថិយា ភិក្ខុ
អញ្ញតំ បច្ចុទ្ធិមំ មហាវិហារំ បដិសង្ករោន្តិ ឥន
មយំ វស្សំ វស្សិស្សមាតិ ។ អទ្ធសំសុ ខោ
នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ សត្តរសវត្ថិយេ ភិក្ខុ វិហារំ ប-
ដិសង្ករោន្តិ ទិស្វាន ឯវមាហំសុ ឥមេ អារុសោ
សត្តរសវត្ថិយា ភិក្ខុ វិហារំ បដិសង្ករោន្តិ ហន្ត
នេ^(១)វុដ្ឋាបេស្សមាតិ ។ ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ អា-
គមេថារុសោ យាវ បដិសង្ករោន្តិ បដិសង្កតេ វុដ្ឋា-
បេស្សមាតិ ។ អថខោ នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ សត្តរ-
សវត្ថិយេ ភិក្ខុ ឯតនរោច្ចំ ឧដ្ឋេថារុសោ អម្ហាតំ
វិហារោ មាប្បណាតិតិ ។ ននុ អារុសោ បដិកច្ចេវ

---

១ តេតិបិ ពាវោ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតុវ-
រិន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកសត្ត-
វសវគ្គិយភិក្ខុ (ភិក្ខុមានពួក ១៧ រូប) នាំគ្នាជួសជុលវិហារធំ ១ មាននៅ
ក្នុងបច្ចុប្បន្នប្រទេសដោយគិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងទី
នេះ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ (ភិក្ខុមានពួក ៦ រូប) បានឃើញពួកសត្តវស-
វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាជួសជុលវិហារ លុះឃើញហើយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អារាមសា ពួកសត្តវសវគ្គិយភិក្ខុនេះនាំគ្នាជួសជុលវិហារ បើដូច្នោះ
យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើឲ្យភិក្ខុទាំងនោះចៀសចេញទៅ ។ ធម្មគ្គិយភិក្ខុពួក
ខ្លះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារាមសា សូមលោកទាំងឡាយបង្អង់ចាំ
ឲ្យសត្តវសវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយជួសជុលវិហាររួចសិន លុះជួសជុលស្រេច
ហើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើភិក្ខុទាំងនោះឲ្យចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកសត្តវសវគ្គិយភិក្ខុថា ម្ចាស់
អារាមសា ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើង
ទេ ។ ពួកសត្តវសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អារាមសា ហេតុដូចម្តេច

វិធមបិដកេ មហាវិកត្តោ

អាចិក្កុំតត្ថំ មយញ្ច អញ្ញំ បដិសង្កេយ្យានាតិ ។
 ននុ អាវុសោ សង្កេតោ វិហារោតិ ។ អាមាវុសោ
 សង្កេតោ វិហារោតិ ។ ឧដ្ឋេថាវុសោ អម្ពាតំ
 វិហារោ ទាបុណាតីតិ ។ មហាលូកោ អាវុសោ
 វិហារោ តុម្រេបិ វសេថ មយំបិ វសិស្សានាតិ ។
 ឧដ្ឋេថាវុសោ អម្ពាតំ វិហារោ ទាបុណាតីតិ កុបិតា
 អនត្តមនា ភិវាយំ កហេត្វា ទិក្ខុឡិទ្ធិ ។ តេ
 ទិក្ខុឡិយមនា រោទន្តិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ភិស្ស
 តុម្រេ អាវុសោ រោទនាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ធាតុនិយា
 ភិក្ខុ កុបិតា អនត្តមនា អម្ពេ សង្កេតោ វិហារោ
 ទិក្ខុឡិទ្ធិតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
 តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ ករទំ ហំ ធាម

វិន័យបំណិក មហាវិភង្គ

ក៏ពួកលោកមិនប្រាប់យើងជាមុនសិន យើងទាំងឡាយនឹងបានជួសជុល
វិហារឯទៀតវិញ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសួរថា ម្ចាស់អាវុសោ ក្រែង
វិហារនោះជារបស់សង្ឃទេដឹង ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយតបថា
អើអាវុសោ វិហារជារបស់សង្ឃ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់
អាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើង
ទេ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ វិហារជា
វិហារធំ ពួកលោកក៏នៅបាន ពួកយើងក៏នៅបាន ។ ពួកឆព្វគ្គិយ
ភិក្ខុនិយាយដដែលទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀស
ចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងទេ ហើយមានចិត្តកម្រិតខឹងឡើង
នាំគ្នាចាប់កត្ត្រាគំនាញចេញទៅ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនោះ កាល
ត្រូវពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កត្ត្រាគំនាញចេញ ក៏នាំគ្នាយំ ។ ទើបភិក្ខុ
ទាំងឡាយ (ភិក្ខុដទៃចាកភិក្ខុពីរពួកនោះ) បាននាំគ្នាសួរយ៉ាងនេះ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុអ្វី បានជាពួកលោកយំ ។ ពួកសត្តរស-
វគ្គិយភិក្ខុនិយាយតបថា ម្ចាស់អាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ មានចិត្ត
កម្រិតខឹងនាំគ្នាបណ្តេញពួកយើងចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបី

៧

បាធិន្តិយកល្លោ ភូតតាមវគ្គស្ស សន្តមសិក្ខាបទស្ស បញ្ចត្តិ

ធាតុកិយា ភិក្ខុ កុប្បិតា អនត្តមនា ភិក្ខុ សង្ឃិ-
កា វិហារា ជិក្ខុឡិស្សន្តិតិ ។ អថោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមន្តំ អាហារេស្សំ ។ អថោ កកវ
ធាតុកិយេ ភិក្ខុ បដិប្បន្តិ សច្ចំ តិវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
កុប្បិតា អនត្តមនា ភិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា ជិក្ខុ-
ឡិយានិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ តុម្ហោ
កកវ កងំ ហិ នាម តុម្ហេ មោយបុរិសា
កុប្បិតា អនត្តមនា ភិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា
ជិក្ខុឡិស្សន្តិ នេតិ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ កុប្បិតា
អនត្តមនោ សង្ឃិកា វិហារា ជិក្ខុឡិយ្យ វា ជិក្ខុ-
ឡិមេយ្យ វា នាតិភិយន្តិ ។

បាធិត្តិយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សំព្វាបទទី ៧ បញ្ញត្តិ

នឹងមានចិត្តក្រោធទាំងទង់ទាញភិក្ខុទាំងឡាយ ចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ
សោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សួរពួកឆត្វគ្រិយ
ភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកថា អ្នកទាំងឡាយមានចិត្តក្រោធ
ទាំងទង់ទាញភិក្ខុទាំងឡាយ ចេញចាកវិហារជាប់របស់សង្ឃ មែនឬទេ ។
ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះត្រូវជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនសមប៉ុន្តែនឹងមានចិត្តក្រោធទាំងទង់ទាញភិក្ខុទាំង
ឡាយ ចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃសោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើ
ដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមានចិត្តក្រោធទាំង
នឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ចេញចាក
វិហាររបស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិបាធិត្តិយ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

[៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ នីមស្មី អត្តោ អនិច្ឆេតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុនំ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ។ កុបិតោ
អនត្តមនោតិ អនភិវទ្ធោ អាហាតចិត្តោ ទិលជានោ ។

[៧] សង្ឃិកោ នាម វិហារោ សង្ឃស្ស ទិដ្ឋោ
យោតិ វរិទ្ធតោ ។ ទិក្ខុឡិយេតិ កត្តោ កហេត្វា
បមុទំ ទិក្ខុឡិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បមុទេ
កហេត្វា ពហំ ទិក្ខុឡិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ឯកេន បយោកេន ពហុកេចិ ទ្វារេ អតិក្កាមេតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ទិក្ខុឡិយេយ្យេតិ អញ្ញំ
អាណាបេសំ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សកី អា-
ណត្តោ ពហុកេចិ ទ្វារេ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[៨] សង្ឃិកេ សង្ឃិកសញ្ញំ កុបិតោ អនត្ត-
មនោ ទិក្ខុឡិ វា ទិក្ខុឡិយេតិ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ សង្ឃិកេ វេមតិកោ កុបិតោ អនត្តមនោ
ទិក្ខុឡិ វា ទិក្ខុឡិយេតិ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិហារ

(៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា នឹងភិក្ខុ គំនឹងភិក្ខុដទៃ ។
ពាក្យថា មានចិត្តក្រោធខឹង សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្ត
ដែលទោសកំចាត់បង់ មានចិត្តរឹងរូស ។

(៧) វិហារដែលគេបរិច្ចាគប្រគេនដល់សង្ឃ ឈ្មោះថា វិហារ
របស់សង្ឃ ។ ពាក្យថា ទង់ទាញឯង គឺភិក្ខុចាប់យកព័ក្ខន៍បន្ទប់
ហើយទង់ទាញទៅឯរបៀងវិហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុចាប់
យកព័ក្ខន៍របៀងហើយទង់ទាញទៅខាងក្រៅ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ទុកជាភិក្ខុទង់ទាញភិក្ខុឲ្យកន្លងទ្វារទាំងឡាយជាច្រើន តែដោយប្រ-
យោគមួយ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតែមួយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេ
ឲ្យទង់ទាញ នោះគឺបង្គាប់អ្នកដទៃ (ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ) ក៏ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់តែវរ្ម័ន អ្នកទទួលបង្គាប់ទៅទង់ទាញភិក្ខុដទៃ
ឲ្យកន្លងទ្វារសូម្បីច្រើន ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតែមួយ ។

(៨) វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាវិហាររបស់សង្ឃដែល ហើយ
មានចិត្តក្រោធខឹងទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ហើយមានចិត្ត
ក្រោធខឹងទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ពហិក្កិយកណ្តោ ព្វកតាមវគ្គស្ស សន្តមសំបូរាបទស្ស អាបត្តិវារោ

សង្ឃកោ បុគ្គលិកសញ្ញា កុប្បតោ អនត្តមថោ
និក្ខេឡតិ វា និក្ខេឡាបេតិ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
តស្ស បរិក្ខារំ និក្ខេឡតិ វា និក្ខេឡាបេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ វិហារស្ស ទុបចារា វា ទុបដ្ឋានសាលាយ
វា មណ្ឌទា វា វុត្តមូលា វា អដ្ឋោកាសា វា
និក្ខេឡតិ វា និក្ខេឡាបេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
តស្ស បរិក្ខារំ និក្ខេឡតិ វា និក្ខេឡាបេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្មន្នំ វិហារា វា វិហារស្ស
ទុបចារា វា ទុបដ្ឋានសាលាយ វា មណ្ឌទា វា
វុត្តមូលា វា អដ្ឋោកាសា វា និក្ខេឡតិ វា និក្ខេ-
ឡាបេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តស្ស បរិក្ខារំ
និក្ខេឡតិ វា និក្ខេឡាបេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
បុគ្គលិកោ សង្ឃកសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បុគ្គ-
លិកោ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បុគ្គលិកោ
បុគ្គលិកសញ្ញា អញ្ញស្ស បុគ្គលិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អត្តថោ បុគ្គលិកោ អនាបត្តិ ។

៧

ពាចិត្តិយពណ្ណ ភូតតាមវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាវរបស់បុគ្គលទៅវិញ ហើយមានចិត្ត
ក្រោធទង់ទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ខ្សែបរិក្ខាររបស់ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ខ្សែភិក្ខុឲ្យចាក
ឧបចារវនៃវិហារក្តី ចាកឧបដ្ឋានសាលាក្តី ចាកមណ្ឌបក្តី ចាកម្លប់ឈើក្តី
ចាកទីវលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី
ខ្សែបរិក្ខារនៃភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យ
ទង់ទាញក្តី ខ្សែអនុបសម្បទន្ទឲ្យចាកវិហារក្តី ចាកឧបចារវនៃវិហារក្តី ចាក
ឧបដ្ឋានសាលាក្តី ចាកមណ្ឌបក្តី ចាកម្លប់ឈើក្តី ចាកទីវលក្តី ត្រូវអា-
បត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ខ្សែបរិក្ខាររបស់
អនុបសម្បទន្ទនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថាជា
របស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថាជាវរបស់បុគ្គល
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ព្រោះវិហារជាវរបស់បុគ្គលនៃភិក្ខុដទៃ គឺវិហាររបស់គេ
ភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះវិហារជាវរបស់បុគ្គលនៃខ្លួន គឺវិហាររបស់ខ្លួនឯង ។

វិធីបដិពេ មហោវិវត្តោ

[៧] អនាមត្តំ អលដ្ឋី ជិក្ខុឡតំ វា ជិក្ខុឡាបេតិ
វា តស្ស បរិក្ខារំ ជិក្ខុឡតំ វា ជិក្ខុឡាបេតិ វា
ឧម្មត្តកំ ជិក្ខុឡតំ វា ជិក្ខុឡាបេតិ វា តស្ស បរិក្ខារំ
ជិក្ខុឡតំ វា ជិក្ខុឡាបេតិ វា កល្យាណការកំ វា
កលហការកំ វា វិវាទការកំ វា ភស្សការកំ
វា សង្ឃេ អធិការណការកំ វា ជិក្ខុឡតំ វា ជិក្ខុឡា-
បេតិ វា តស្ស បរិក្ខារំ ជិក្ខុឡតំ វា ជិក្ខុឡាបេតិ
វា អន្តោសិកំ វា សង្ឃិហារិកំ វា ន សម្មាវត្តនំ
ជិក្ខុឡតំ វា ជិក្ខុឡាបេតិ វា តស្ស បរិក្ខារំ ជិក្ខុ-
ឡតំ វា ជិក្ខុឡាបេតិ វា ឧម្មត្តតស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចំណីក មហាវិវាទ

(៧) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញ ឲ្យភិក្ខុអលដ្ឋី ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញឲ្យបរិក្ខារ របស់ភិក្ខុអលដ្ឋីនោះ ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញ ឲ្យភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញឲ្យបរិក្ខារ របស់ភិក្ខុឆតនោះ ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញឲ្យភិក្ខុ ជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីបង្ករហេតុក្តី អ្នកធ្វើនូវសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី អ្នកធ្វើនូវ សេចក្តីទាស់ទែងក្តី អ្នកធ្វើនូវពាក្យឡេះឡោះតាមតែរូបពីមាត់ក្តី^(៦) អ្នកធ្វើ ឲ្យអធិការណ៍កងសង្ឃក្តី ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញ ឲ្យបរិក្ខាររបស់ភិក្ខុនោះចេញ ដល់ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យ ទង់ទាញឲ្យអន្តរាសិក ឬសទ្ធិវិហារិក ដែលប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវ ដល់ ភិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញឲ្យបរិក្ខាររបស់អន្តរាសិកឬ សទ្ធិវិហារិកដែលប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវនោះ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើម បញ្ចត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

---

១ ពោលពាក្យជាតិរញ្ជាទាថា ឬនិយាយសរសើរពីស្រីនឹងប្រិសជាដើម ។ ន័យអន្តរាសិក ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទ្ធ

[១០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ
ឧបវេហាសក្កដិយា ឯកោ ហេដ្ឋា វិហារតិ ឯកោ
ឧបវិ ។ ឧបវិហោ ភិក្ខុ អាហាច្ឆថាទតំ មញ្ចំ សហសា
អភិទិសីទិ ។ មញ្ចថាទោ បតិស្វា ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ
មត្តកេ អវត្តាសិ ។ សោ ភិក្ខុ វិស្សាមកាសិ ។
ភិក្ខុ ឧបទាវិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវេច្ចំ កិស្ស ត្វំ
អាវុសោ វិស្សាមកាសីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយនិ ទីយនិ វិចារេនិ
កងំ ហិ នាម ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបវេហា-
សក្កដិយា អាហាច្ឆថាទតំ មញ្ចំ សហសា អភិទិ-
សីទិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា តំ ភិក្ខុំ បដិប្បច្ចំ

សិក្ខាបទទី ៨

(១០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ២រូប
១ រូបនៅថ្នាក់ខាងក្រោម ១ រូបនៅថ្នាក់ខាងលើ ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ។
ភិក្ខុដែលនៅខាងលើអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសន្តត្រៃដែលមានជើងគ្រាន់
តែសិកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) ។ ជើងត្រៃ (នោះ) ក៏រូបត្រៃចុះ
មកទង្គិចក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះបានស្រែកសំឡេង
ឮឆ្ងៃក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរទៅសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុ-
សោ ហេតុអ្វីក៏លោកស្រែក ។ ភិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនសម
បីនឹងមកអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសន្តត្រៃដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក
(ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃសោះ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ នាំគ្នាគ្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯង

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

សច្ចំ កិរ ត្វំ ភិក្ខុ សង្ឃិកោ វិហារេ ឧបវវេហា-
សក្កដិយា អាហាច្ឆនាទកំ មញ្ញំ សហសា អភិទិ-
សីទសីតំ ។ សច្ចំ ភកវាតំ ។ វិកាហិ ពុទ្ធា ភកវា
កមំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស សង្ឃិកោ វិហារេ
ឧបវវេហាសក្កដិយា អាហាច្ឆនាទកំ មញ្ញំ សហសា
អភិទិសីទិស្សសំ នេតំ មោយបុរិស អប្បសញ្ញានំ វា
ចសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃិកោ វិហារេ
ឧបវវេហាសក្កដិយា អាហាច្ឆនាទកំ មញ្ញំ វា បីបំ
វា អភិទិសីទេយ្យ វា អភិទិបទ្កេយ្យ វា ទាចិត្តិយន្តិ ។

[១១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
សង្ឃិកោ នាម វិហារោ សង្ឃស្ស ទិទ្ធា ហោតិ
បរិច្ចតោ ។

[១២] វេហាសក្កដិ នាម មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស
អសីសយដ្ឋា ។ អាហាច្ឆនាទកោ នាម មញ្ញោ អន្ត
វិជ្ជិត្វា បិតោ ហោតិ ។ អាហាច្ឆនាទកំ នាម

វិទយបិដក មហាវិក្កង

អង្គុយចុះ ដោយរហ័សសន្តត្តវ័ត្រិដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក (ដោយ
បណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះត្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជ្នំមាន
ព្រះភាគទ្រង់តែងរៀនថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងមក
អង្គុយចុះ ដោយរហ័សសន្តត្តវ័ត្រិដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក (ដោយ
បណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើ
ដែលអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលអ្នកមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាទេនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសន្តត្ត ឬដេកសន្តត្តនូវវ័ត្រិក្តិ
នូវតាំងក្តិ ដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន)
លើថ្នាក់ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[១១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបាពជីកកណ្ណ ។ វិហារដែលគេបរិច្ចាគប្រគេនដល់សង្ឃ
ហៅថា វិហាររបស់សង្ឃ ។

[១២] ផ្ទេរ (ដែលគេធ្វើខ្ពស់) មិនទង្គិចក្បាលមជ្ឈិមបុរស ហៅថា
ថ្នាក់ ។ វ័ត្រិដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកចូលក្នុងមេហើយតាំងទុក ហៅថា
វ័ត្រិដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក ។ តាំងដែលមានជើងគ្រាន់តែសិក

១៣

៣បិដ្ឋយកណ្តោ ភូតពាមវគ្គស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាពា

បីបំ អន្តិ វិជ្ជិត្វា បិតំ ហោតិ ។ អភិទិសីទេយ្យតិ
តស្មី អភិទិសីទតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អភិទិ-
បទ្ទេយ្យតិ តស្មី អភិទិបទ្ទតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[១៣] សង្ឃកេ សង្ឃកសញ្ញំ ឧបវេហាសក្កដិ-
យា អាហាច្ចទាទកំ មញ្ចំ វា បីបំ វា អភិទិសីទតិ
វា អភិទិបទ្ទតិ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃកេ
វេមតិកោ ឧបវេហាសក្កដិយា អាហាច្ចទាទកំ មញ្ចំ
វា បីបំ វា អភិទិសីទតិ វា អភិទិបទ្ទតិ វា អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃកេ បុគ្គលិកសញ្ញំ ឧបវេហា-
សក្កដិយា អាហាច្ចទាទកំ មញ្ចំ វា បីបំ វា
អភិទិសីទតិ វា អភិទិបទ្ទតិ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
បុគ្គលិកេ សង្ឃកសញ្ញំ អាបត្តិ ទិក្ខដស្ស ។ បុគ្គ-
លិកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទិក្ខដស្ស ។ បុគ្គលិកេ

៣០ ច្បាប់កណ្តា ពូតតាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ចូលក្នុងមេ ហៅថា តាំងដែលមានជើងត្រាន់តែសិកទុក ។ ពាក្យថា
អង្គុយសង្កត់ គឺភិក្ខុអង្គុយសង្កត់លើគ្រឿងតាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ពាក្យថា ដេកសង្កត់ គឺភិក្ខុដេកសង្កត់លើគ្រឿងតាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

[១៣] វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃមែន
ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេកសង្កត់លើគ្រឿង លើតាំងក្តី ដែលមានជើង
ត្រាន់តែសិកទុកក្នុងមេ (ដែលគេតាំងទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ហើយអង្គុយសង្កត់
ឬដេកសង្កត់លើគ្រឿង លើតាំងក្តី ដែលមានជើងត្រាន់តែសិកទុកក្នុងមេ
(ដែលគេតាំងទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់
សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់បុគ្គលវិញ ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេក
សង្កត់លើគ្រឿង លើតាំងក្តី ដែលមានជើងត្រាន់តែសិកទុកក្នុងមេ (ដែល
គេតាំងទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់បុគ្គល
ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល

១៤

វិធីយប់ជិត មហាវិរាដ្ឋោ

បុគ្គលិកសញ្ញា អញ្ញស្ស បុគ្គលិកេ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អត្តនោ បុគ្គលិកេ អនាបត្តិ ។

[១៤] អនាបត្តិ អវេហាសក្កដិយា សីសយដ្ឋាយ
ហោដ្ឋា អបរិភោគំ ហោតិ បទរសញ្ញាតំ ហោតិ បដាលំ
ទិដ្ឋា ហោតិ តស្មី បិតោ កល្យាណតិ វា លត្តេតិ វា
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ ទិដ្ឋិតំ ។

វិសេសបិដក មហាវិរាត

ភិក្ខុសំគាល់ថា ជារបស់បុគ្គលដដែល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ព្រោះវិហារនោះ
ជារបស់បុគ្គលនៃភិក្ខុដទៃ គឺវិហាររបស់គេ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះ
វិហារជារបស់ខ្លួន គឺវិហាររបស់ខ្លួនឯង ។

(១៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែ
ក្តី តាំងក្តី ដែលគេដម្កល់ទុកលើទីដែលមិនមែនថ្នាក់ លើទីទាបដែល
ដើរទង្គិចក្បាលទីដែលមិនបានប្រើប្រាស់ខាងក្រោមឲ្យជាទីនៅ ទីដែល
គេក្រាលជិតដោយរនាប លើគ្រែ ឬតាំងនោះ ដែលគេដាក់គន្លឹះហើយ
ដល់ភិក្ខុដែលឈរនៅលើគ្រែ ឬតាំងនោះ ហើយកាន់យក ឬព្យួរនូវបរិក្ខារ
ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិទ្ធិបទទី ៨ ចប់ ។

នវិមសិក្ខាបទី

(១៥) តេន សមយេន តុន្ទោ កកវា កោសម្ព័យំ
វិហារតិ យោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាយស្មតោ ធន្ទស្ស ឧបដ្ឋាកោ មហាមត្តោ អាយស្ម-
តោ ធន្ទស្ស វិហារំ កាកាមេតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ធន្ទោ កតបរិយោសិតំ វិហារំ បុនប្បដំ ធានាមេសិ^(១)
បុនប្បដំ លិម្ពាមេសិ^(២) អតិការិកោ^(៣) វិហារេ បរិម-
តិ ។ អថខោ អាយស្មា ធន្ទោ តិណាញ កដ្ឋញ សង្ក-
ឡន្តោ អញ្ញាតស្ស ព្រាហ្មណស្ស យវខេត្តំ ទ្វិសេសិ ។
អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយតិ ជីយតិ វិចារេតិ
កដំ ហិ នាម កទ្ធាត្តា អញ្ញាកំ យវខេត្តំ ទ្វិសេស្សដ្ឋិ-
តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស
ឧដ្ឋាយន្តស្ស ជីយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ជីយន្តិ វិចារេន្តិ
កដំ ហិ នាម អាយស្មា ធន្ទោ កតបរិយោសិតំ

---

១ ឧ. ម. ធាតុបេតិ ។ ២ លិម្ពាបេតិ ។ ៣ អតិការិកោ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(១៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
រយាសិកាពម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង មហាមាត្យជាឧបដ្ឋាក
របស់ឆន្ទក៏ដ៏មានអាយុ បានឱ្យគេធ្វើវិហារប្រគេនឆន្ទក៏ដ៏មានអាយុ ។
លំដាប់នោះ ឆន្ទក៏ដ៏មានអាយុ បានឱ្យគេប្រគំនីឫកលាបវិហារដែល
គេធ្វើស្រែចហើយនោះញយ ។ វិហារនោះធួនហួសកណត់ ក៏បាក់រលំចុះ
មក ។ គ្រានោះ ឆន្ទក៏ដ៏មានអាយុ ក៏ជំពានយកស្មៅនឹងឈើទៅធ្វើ
(វិហារទៀត) បៀតបៀនស្រែស្រូវរបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ឱ្យខូចខាត
ទៅ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប៉ង
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមកបៀតបៀនស្រែស្រូវរបស់យើង
ឱ្យខូចខាតទៅសោះ ។ ក៏កុំទាំងឡាយបានពួញពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍
នោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប៉ងហើយ ។ ក៏កុំទាំងឡាយណា
ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ក៏កុំទាំងឡាយនោះ ពោលទោស
តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប៉ង ឆន្ទក៏ដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងឱ្យគេប្រក់រឿយ ។

១៦

វិសយបិដកេ មហាវិកត្តោ

វិហារំ បុណប្បុរំ ធានាបេស្សតិ បុណប្បុរំ លិម្បាបេស្សតិ
អតិការិកោ វិហារោ បរិបតីតិ ។ អដខោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរំ ត្វ
ធន្ន កតបរិយោសិតំ វិហារំ បុណប្បុរំ ធានាបេសិ
បុណប្បុរំ លិម្បាបេសិ អតិការិកោ វិហារោ បរិបតីតិ ។
សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវា កដំ ហិ ធាម
ត្វ មោយបុរិស កតបរិយោសិតំ វិហារំ បុណប្បុរំ ធា-
នាបេស្សសិ បុណប្បុរំ លិម្បាបេស្សសិ អតិការិកោ
វិហារោ បរិបតិ នេតិ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ មហាលូកំ បន ភិក្ខុវា វិហារំ
ការយមនេន យាវ ធារកោសា អក្កធឿដ្ឋបនាយ
អាណោកសន្និបរិកម្មាយ ទ្ធិត្តិច្ឆននស្ស បរិយាយំ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

បូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រែចហើយ ទាល់តែវិហារនោះ
ធ្លុះហួសកំណត់ បាក់រលំចុះមកសោះ ។ ភិក្ខុអម្បាលណោះនាំគ្នា
ក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឆន្ទ ពួង អ្នកឯងឱ្យគេប្រក់រឿយ ។ នឹង
បូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រែចហើយ ទាល់តែវិហារ
នោះធ្លុះហួសកំណត់ បាក់រលំចុះមកពិតមែនឬ ។ ឆន្ទភិក្ខុក្រាបទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ភិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិរវៀលថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងឱ្យគេប្រក់រឿយ ។
នឹងបូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រែចហើយ ទាល់តែវិហារនោះ
ធ្លុះហួសកំណត់ បាក់រលំចុះមកទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើ
នេះមិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុកាលឱ្យគេធ្វើវិហារធំ គប្បីឈរ (លាបបូករាយ ។ បាទ) កំណត់ទី
មានឧកាសត្រឹមតែសន្លឹកទ្វារ^(១) (នឹងសន្លឹកបង្អួច) ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់
នូវទ្វារ នឹងដើម្បីបរិកម្មនូវសន្លឹកបង្អួច ឯដំបូលភិក្ខុត្រូវឈរក្នុង

១ ក្នុងមហាបច្ចុរិថា មានទំហំមួយហត្ថមួយចំអាម រាប់ដំពីមេត្រូវចេញទៅ ក្នុងករុទ្ធិថា
កំណត់ត្រឹមសន្លឹកទ្វារទាំងពីរជាប្រមាណ ក្នុងមហាអដ្ឋិកថាថា សន្លឹកទ្វារនោះមួយហត្ថមួយ
ចំអាមក៏មាន ពីរហត្ថក៏មាន ពីរហត្ថមួយចំអាមក៏មាន ។

១៧

ពាចិញ្ចិយកណ្តោ ភូតតាមវត្តស្ស វេមសិព្វាបទស្ស បញ្ចត្តិ

អបហរិតេ បិតេន អធិដ្ឋាតត្ថំ តតោ ច ឧត្តរិ^(៤) អបហ-
រិតេថិ បិតោ អធិដ្ឋហេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១៦] មហាល្មតោ ឆាម វិហារោ សស្ស្កមិតោ
វុទ្ធតិ ។ វិហារោ ឆាម ឧល្លត្តោ វា ហោតិ អវលិតោ
វា ឧល្លត្តាវលិតោ វា ។ ការយហនេនាតិ ករោត្តោ
វា ការាមេត្តោ វា ។ យាវ ទ្វារកោសាតិ មិដ្ឋិ-
សង្ឃាជស្ស សាមញ្ញា ហត្ថចាសា ។ អគ្គឡដ្ឋបឆា
យាតិ ទ្វារដ្ឋបឆាយ ។ អាណេកសន្ធិបរិកម្មាយាតិ
វាតចានបរិកម្មាយ សេតវណ្ណំ កាឡវណ្ណំ កេរក-
វណ្ណំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មការទន្តកំ បញ្ចប្បដ្ឋ-
កំ ។ ទ្ធិត្តិច្ឆន្ទនស្ស បរិយាយំ អបហរិតេ បិតេន
អធិដ្ឋាតត្ថន្តិ ហរិតំ ឆាម មុត្តណំ អបរណំ ។ សច
ហរិតេ បិតោ អធិដ្ឋាតិ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ មក្កេន

---

១ ឧ. ម. ឧត្តរិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សំព្វបទទី ៩ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ទីដែលគ្មានដំណាំ (នោះទើប) ប្រក់បានត្រឹមពីរបីដាន' បើភិក្ខុប្រក់
ឲ្យច្រើនលើសជាងកំណត់នោះទៅ ទុកជាឈរនៅក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ
ក៏គង់ត្រូវតាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៦) ដែលហៅថា វិហារធំ សំដៅយកវិហារដែលមានទាយក
ជាម្ចាស់របស់ ។ ដែលហៅថា វិហារ គឺវិហារដែលគេបូកខាងក្នុងក្តី
បូកខាងក្រៅក្តី បូកទាំងខាងក្នុង ខាងក្រៅក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ
គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា កំណត់ទីមានឧកាសត្រឹមតែ
សន្លឹកទ្វារ គឺកំណត់ត្រឹមហត្ថបាសដោយជុំវិញនៃក្របទ្វារ ។ ពាក្យថា
ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់ទ្វារ គឺដើម្បីបើកបិទទ្វារ ។ ពាក្យថា ដើម្បី
បរិកម្មនូវសន្លឹកបង្អួច សេចក្តីថា (តថាគតអនញោត) ទ្វារតែមានពណ៌ស
ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌រង្វី ក្បាច់ភ្នំផ្កា ក្បាច់ភ្នំរល្លី ក្បាច់ធូញមករ ទ័ន្ទក្បាច់
ឈ្មោះបញ្ចបង្កិត^(៤) ដើម្បីបរិកម្មនូវសន្លឹកបង្អួច ។ ពាក្យថា ឯដំបូល
ភិក្ខុត្រូវឈរក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ (នោះទើប) ប្រក់បានត្រឹមពីរបីដាន'
ឯដំណាំនោះបានដល់ត្រូវស្ម័គ្រ (គឺស្រូវ៧ប្រការ មានស្រូវស
ស្រូវក្រហមជាដើម) ទ័ន្ទត្រូវដល់ត្រូវស្ម័គ្រាយ (បានដល់សវ័ណ្ណក
បាយ សវ័ណ្ណករាជមាសជាដើម) ។ បើភិក្ខុឈរធ្វើការប្រក់ក្នុងទីមាន
ដំណាំ ត្រូវតាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលភិក្ខុប្រើឲ្យគេប្រក់ម្តងរួចទៅហើយ

៤ ក្បាច់ដែលមានស្រទាប់ ៥ ឬដាន់ ៥ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

នាទេន្តស្ស ទ្វេ មគ្គេ អធិដ្ឋហិត្វា តតិយំ មគ្គំ អាណា-
បេត្វា បក្កមិត្តំ ។ បរិយាយេន នាទេន្តស្ស ទ្វេ
បរិយាយេ អធិដ្ឋហិត្វា តតិយំ បរិយាយំ អាណាបេត្វា
បក្កមិត្តំ ។

[១៧] តតោ ចេ ទុត្តរំ អបហរិតេបិ បិតោ អធិដ្ឋ-
ហេយ្យានិ ឥដ្ឋកាយ នាទេន្តស្ស ឥដ្ឋកិដ្ឋកាយ
អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ សិលាយ នាទេន្តស្ស សិលាយ
សិលាយ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ សុធាយ នាទេន្តស្ស
បិណ្ណោ បិណ្ណោ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ តិណ្ណេន នា-
ទេន្តស្ស ករាជ្យេ ករាជ្យេ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ បណ្ណេន
នាទេន្តស្ស បណ្ណោ បណ្ណោ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

[១៨] អតិវេកទ្ធិត្តិបរិយាយេ អតិវេកសញ្ញំ អ-
ធិដ្ឋានិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ អតិវេកទ្ធិត្តិបរិយាយេ
វេទនិកោ អធិដ្ឋានិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ អតិវេក-
ទ្ធិត្តិបរិយាយេ ទុណកសញ្ញំ អធិដ្ឋានិ អាបត្តិ វាចិត្តិ-
យស្ស ។ ទុណកទ្ធិត្តិបរិយាយេ អតិវេកសញ្ញំ អាបត្តិ

វិន័យបំណិក មហាវិវាទ

ត្រូវប្រក់ខ្លួនឯងបានត្រឹមពីរដង ដល់គ្រាទីបីត្រូវបង្កាប់គេហើយចៀស
ចេញទៅ ។ កាលភក្តិប្រើឲ្យគេប្រក់មួយជាន់រួចហើយ ត្រូវប្រក់ខ្លួនឯង
បានត្រឹមពីរជាន់ ដល់ជាន់ទីបីត្រូវបង្កាប់គេហើយចៀសចេញទៅ ។

(១៧) ត្រង់ពាក្យថា បើភក្តិប្រក់ឲ្យច្រើនលើសជាងកំណត់នោះទៅ
ទុកជាឈរនៅក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ សេចក្តីថា កាលភក្តិប្រើគេឲ្យប្រក់
ដោយរក្ស្រឹង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ ផែនរក្ស្រឹង ។ កាលភក្តិប្រើ
គេឲ្យប្រក់ដោយថ្ម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ ផែនថ្ម ។ កាលភក្តិ
ប្រើគេឲ្យប្រក់ដោយកំបុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ ដុំកំបុក ។
កាលភក្តិប្រើគេឲ្យប្រក់ដោយស្មៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ កណ្តប ។
កាលភក្តិប្រើគេឲ្យប្រក់ដោយស្លឹកឈើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ
សន្លឹក ។

(១៨) វិហារបូកប្រក់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ ភក្តិសំគាល់ថា
លើសមែនហើយនៅតែធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រក់
លើសកំណត់ពីរបីជាន់ ភក្តិសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រក់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ ភក្តិសំគាល់ថាខ្លះ
វិញ ហើយធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រក់មិនទាន់ដល់ពីរ
បីជាន់ ភក្តិសំគាល់ថាលើស ហើយ (ធ្វើថែម) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

១៧

បាបិដ្ឋិយកណ្តែ វុតតាមវគ្គស្ស ឥរិមសិក្ខបទស្ស អនាបត្តិវិហោ

ទុក្ខដស្ស ។ ទុក្ខកម្មិទ្ធិត្តិបរិយាយេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ ទុក្ខកម្មិទ្ធិត្តិបរិយាយេ ទុក្ខកសញ្ញា
អនាបត្តិ ។

[១៧] អនាបត្តិ ទ្ធិត្តិបរិយាយេ ទុក្ខកម្មិទ្ធិត្តិបរិ-
យាយេ លេណោ គុហាយ តិណាកុដិកាយ អញ្ញ-
ស្សត្តាយ អត្តនោ ធនេន វាសាការំ វេបេត្វា សព្វត្ត
អនាបត្តិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ឥរិមសិក្ខបទំ ខំដ្ឋិតំ ។

បាចន្តិយកណ្ណ រាតតាមវត្ត សិក្ខាបទទី ៩ វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ

វិហារបូកប្រក់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ ក៏កុសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

វិហារបូកប្រក់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ ក៏កុសំគាល់ថាមិនទាន់ដល់មែន មិន

ត្រូវអាចត្តិ ។

[១៧] អាចត្តិមិនមាន ដល់ក៏កុដែលបូកប្រក់វិហារត្រឹមពីរបីជាន់
ដល់ក៏កុដែលបូកប្រក់វិហារមិនដល់ពីរបីជាន់ ដល់ក៏កុដែលបូកប្រក់
លេណ (ទីពឹង) គុហា កុដំប្រក់ដោយស្មៅ ធ្វើដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
អ្នកដទៃ ធ្វើដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ទីសេនាសនៈទាំងពួង រៀរលែង
តែកុដីសម្រាប់នៅរបស់ខ្លួន ដល់ក៏កុឆត ដល់ក៏កុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទូលមសិក្ខាបទី

(២០) តេន សមយេន តុន្នោ ភកវា អាឡិយំ
វិហារតិ អត្តាឡិយេ ចេតិយេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាឡិយិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ ករោន្តា ជានំ
សប្បណាកំ ឧទកំ តិណាម្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ញិបិ
សិញ្ញាមេន្តិបិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។
តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិនាចេន្តិ កងំ ហិ ឆាម
អាឡិយិកា ភិក្ខុ ជានំ សប្បណាកំ ឧទកំ តិណាម្បិ
មត្តិកម្បិ សិញ្ញិស្សន្តិបិ សិញ្ញាមេស្សន្តិបិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ជានំ សប្បណាកំ ឧទកំ
តិណាម្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ញិបិ សិញ្ញាមេនិបិ ។
សច្ចំ ភកវតិ ។ វិគរហិ តុន្នោ ភកវា កងំ ហិ
ឆាម តុម្ភេ មោយបុរិសា ជានំ សប្បណាកំ ឧទកំ
តិណាម្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ញិស្សន្តិបិ សិញ្ញាមេស្សន្តិបិ

សិក្ខាបទទី ១០

(២០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
អត្តាឡារ័យចតិយ ទៀបស្រុកអាឡវី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុស្រុកអាឡវីទាំង
ឡាយកាលធ្វើនូវវេទកម្ម (កម្មទើបតែកសាងថ្មី) ដឹងថាទឹកមានសត្វ
ក៏ស្រាចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រាចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពោលទោស គំរះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ពួកភិក្ខុស្រុកអាឡវីដឹងថាទឹក
មានសត្វហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រាចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រាចខ្លះ
នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះសោះឡើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាគ្រាបទូលដំណើរ
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយដឹងថាទឹកមានសត្វ ហើយស្រាចឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យស្រាចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
គ្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯង
ដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រាចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
ស្រាចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះទេ វិនិច្ឆ័យមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែល

២១

ធម៌ត្រ័យកណ្តោ ភូតតាមវគ្គស្ស វេសមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ
វា ភិយ្យោភារាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥម
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ជាធំ
សប្បណាកំ ឧទកំ តិណំ វា មត្តិកំ វា សិញ្ញេយ្យ
វា សិញ្ញាបេយ្យ វា ទាចិត្តិយន្តិ ។

[២១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ជាធំ ធាម សាមំ វា ជាទាតិ អញ្ញ វា
តស្ស អាណាចេន្តិ ។

[២២] សិញ្ញេយ្យតិ សយំ សិញ្ញតិ អាបត្តិ ទា-
ចិត្តិយស្ស ។ សិញ្ញាបេយ្យតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ សកី អាណាត្តោ ពហុកំបិ សិញ្ញតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សប្បណាកេ សប្បណាកសញ្ញ
តិណំ វា មត្តិកំ វា សិញ្ញតិ វា សិញ្ញាបេតិ វា អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ សប្បណាកេ វេមតិកោ តិណំ វា
មត្តិកំ វា សិញ្ញតិ វា សិញ្ញាបេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
សប្បណាកេ អប្បណាកសញ្ញ តិណំ វា មត្តិកំ

ធាតុត្រីយកណ្តា ភូតតាមវគ្គ សំព្វបទទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

អ្នកធ្វើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬ
មួយញ៉ាំងបុគ្គលដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំងឹតរំភ័យជ្រះថ្លាឡើងមិនបានទេ
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងថាទឹកមានសត្វហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើ
គេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅប្លូដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តា ។ ភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃ
ប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ឈ្មោះថា ភិក្ខុដឹង ។

(២២) ត្រង់ពាក្យថា ស្រោចឯង គឺភិក្ខុស្រោចដោយខ្លួនឯង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យស្រោច គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃ
ឲ្យស្រោច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រើតែម្តង ហើយអ្នកទទួល
បង្គាប់ទៅស្រោចច្រើនដង ភិក្ខុអ្នកប្រើត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក)
មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា (ទឹក) មានសត្វមែន ហើយស្រោចឯងក្តី
ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅប្លូដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក)មានសត្វ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី
នូវស្មៅប្លូដី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (ទឹក) មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា
គ្មានសត្វវិញ ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅប្លូដី

២២

វិនយចំណីពេ មហារិក្ខោ

វា សំព្វាតិ វា សំព្វាបេតិ វា អនាបតិ ។ អប្បណាកេ
សប្បណាកសញ្ញា អាបតិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បណាកេ
វេមតិកោ អាបតិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បណាកេ អប្ប-
ណាកសញ្ញា អនាបតិ ។

[២៣] អនាបតិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជា-
នន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។
ក្ខតតាមវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា មានសត្វ
ត្រូវអាបត្តិទឹកដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទឹកដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមានសត្វ
មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(២៣) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុមិនក្លែង ដល់ភិក្ខុមិនមានស្មារតី
ដល់ភិក្ខុមិនដឹង ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ។

សិល្បាបទទី ១០ ចប់ ។

ភូគព្ភាមវត្តទី ២ ចប់ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ ៥០០០ ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

២៣

បាចំភ្នំយកល្ខោ រុក្ខនាមវគ្គស្ស ទទ្ធាតំ

តស្ស ទុទ្ធានំ

ក្វតំ អញ្ញាយ ឧជ្ឈាយំ

បក្កមន្តេន តេ ធុវេ

បុព្វ និក្កឡនាហត្ថ ទ្វារំ

សប្បាណាកេន^(១) ចាតិ ។

---

១ ឧ.ម. ទ្វារសប្បាណាកេន ។

បាចិត្តយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ ឧទាន

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងភូតតាមវគ្គនោះ គឺ

ភិក្ខុធ្វើភូតតាមឱ្យដាច់ចាកទី១ ភិក្ខុយករៀងដទៃមកបន្ទប់ដើម្បី
បិទបាំងទោសខ្លួន ១ ភិក្ខុលើកទោសភិក្ខុអ្នកធ្វើការសង្ឃ១ ភិក្ខុ
យកវគ្គតាំងពូកកៅអីរបស់សង្ឃទៅចោលក្នុងទីវាល ហើយ
ចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុយកកម្រាលរបស់សង្ឃទៅក្រាល
ចោលហើយចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុដកបៀតប្រៀតភិក្ខុអ្នក
នៅមុខក្នុងកុដិសង្ឃ ១ ភិក្ខុខឹងនឹងភិក្ខុដទៃតហើយបណ្តេញ
ចាកវិហាររបស់សង្ឃ ១ ភិក្ខុអង្គុយប្តូរដេកលើវគ្គមានជើងសិក
ទុក ១ ភិក្ខុលាបបូកវិហារញាយ ៗ បានកំណត់ត្រឹមសន្លឹកទ្វារ
ប្តូរសន្លឹកបង្អួចដោយជុំវិញ ១ ភិក្ខុយកទឹកមានសត្វស្រោចស្មៅ
ប្តូរដី ១ ។

ឱវាទវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទ្ធ

(២២) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហាវតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ ថន សមយេន យេវ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា
លាភិដោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ណាទាតសេនាសនគិលានប្បច្ច-
យកេសជ្ជបរិក្ខារាណំ ។ អថខោ ធាត្ថិយានំ ភិក្ខុនំ
ឯតទហោសិ ឯតវហំ ខោ អារុសោ យេវ ភិក្ខុ
ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា លាភិដោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ណាទាតសេ-
នាសនគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារាណំ ហន្តារុសោ
មយំបិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទាមាតិ ។ អថខោ ធាត្ថិយោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវេច្ឆំ ឯថ អម្មេបិ
កកិណិយោ ឧបសង្កមថ មយំបិ ឱវទិស្សាមាតិ ។ អថខោ
តា ភិក្ខុនិយោ យេន ធាត្ថិយោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមីសុ
ឧបសង្កមិត្វា ធាត្ថិយេ ភិក្ខុ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទីសុ ។ អថខោ ធាត្ថិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយំ បរិក្ខំ
យេវ ធម្មំ កថំ កត្វា ទិវសំ តិវច្ឆានកថាយ វិតិណមេត្វា

ឱវិទ្ធវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(២៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏ត្រកូលសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈ
ទាំងឡាយទូន្មានភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮវិវាទ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
នឹងកេសជ្ជបរិការជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយ
ភិក្ខុបានគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ឥឡូវនេះភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ
ទូន្មានពួកភិក្ខុបានវិវាទ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងកេសជ្ជបរិការជាបច្ច័យ
ដល់មនុស្សឈឺ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ យើងទាំងឡាយ
ក៏ទូន្មានពួកភិក្ខុវិវាទ ។ វេលានោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាចូលទៅរក
ភិក្ខុទាំងឡាយហើយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ម្ហូស្រីទាំងឡាយ
ពួកនាងចូរមករកពួកយើងៗ នឹងទូន្មាន ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះក៏ចូលទៅរកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយបាន
ថ្វាយបង្គំឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយហើយអង្គុយក្នុងទីគុរម្មយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយ
ភិក្ខុធ្វើធម៌កថាបន្តិចបន្តួច ដល់ពួកភិក្ខុ ហើយក៏ពោលតិវចនកថាឲ្យ
កន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ រួចបញ្ជូនពួកភិក្ខុឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ដោយពាក្យថា

ពាច្ឆិយកណ្តោ ឱវាទវគ្គស្ស បឋមសំព្វបទស្ស និទានំ

ឧយ្យោជេស្មំ កច្ចថ ភក្ខិណិយោតិ ។ អថខោ តា
ភិក្ខុណិយោ យេន ភក្ខវា តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មីតា
ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋីសុ ។ ឯកមន្តំ បីតា
ខោ តា ភិក្ខុណិយោ ភក្ខវា ឯតទេវោច កច្ចិ ភិក្ខុណិយោ
ឱវាទោ ឥន្ទោ អហោសីតិ ។ កុតោ ភន្ត ឱវាទោ ឥន្ទោ
ភវីស្សតិ អយ្យោ ធាតុកិយា បរិតំ យេវ ធម្មំ កថំ កត្វា
ទិវសំ តិវច្ឆានកថាយ វីតិណមេត្វា ឧយ្យោជេស្មន្តិ ។
អថខោ ភក្ខវា តា ភិក្ខុណិយោ ធម្មិយា កថាយ សុន្ទ-
ស្សសិ សមាទថេសិ សមុត្តោជេសិ សម្មហំសេសិ ។
អថខោ តា ភិក្ខុណិយោ ភក្ខវតា ធម្មិយា កថាយ
សុន្ទស្សិតា សមាទថិតា សមុត្តោជិតា សម្មហំសិតា
ឧដ្ឋាយាសនា ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា
បក្កមីសុ ។ អថខោ ភក្ខវា ឯតស្មី ទិណានេ ឯតស្មី
បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា ធាតុកិយេ ភិក្ខុ
បដិប្បន្តិ សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិទំ បរិតំ
យេវ ធម្មំ កថំ កត្វា ទិវសំ តិវច្ឆានកថាយ

ធម៌ត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ និទាន

ម្ចាស់បួនស្រីទាំងឡាយ ពួកនាងចូរទៅវិញចុះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
នោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយ
បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សួរពួកភិក្ខុនីនោះ ដែលឈរក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពុទ្ធដីកាយ៉ាង
នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឧវាទ (នោះ) បានបរិបូណ៌សម្រេចហើយឬ ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឧវាទ (នោះ) នឹងបរិបូណ៌
សម្រេចមកពីណា ព្រោះលោកម្ចាស់ធម្មត្តិយទាំងឡាយធ្វើធម៌ម្នាក់ថា តែ
បន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ហើយពោលគំរូបានកថាឱ្យកន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ រួចក៏បញ្ជូន
ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយឱ្យត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ពន្យល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យអាច
ហាន ឱ្យរីករាយដោយធម៌ម្នាក់ថា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ
លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យ
អាចហាន ឱ្យរីករាយដោយធម៌ម្នាក់ថាហើយក៏ក្រែកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេក្យណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាន
នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរ
បញ្ជាក់ធម្មត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូជាអ្នកទាំង
ឡាយធ្វើធម៌ម្នាក់ថាដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយតិចណាស់ ពោលតែគំរូបានកថា

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វិតីនាមេត្តា ឧយ្យោដេថាតិ ។ សច្ចំ ភកកាតិ ។
វិកាហិ តុន្តោ ភកកា កងំ ហិ នាម តុម្ពេ មោយ-
បុរិសា ភិក្ខុនិទំ បរិត្តយេវ ធម្មំ កងំ កត្តា
ទិវសំ តិវច្ឆានកថាយ វិតីនាមេត្តា ឧយ្យោដេស្សថ
នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្ននំ វា បសានាយ
បសន្ននំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ វិកាហិត្តា ធម្មំ
កងំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្និតុំ វេវា បន ភិក្ខុវេ សម្មន្និតោ
បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតោ ។ យាចិត្តា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ មេ កន្ត
សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្តន្នមំ
ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្នេយ្យ ។ វសា ញត្តំ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ឲ្យកន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ ហើយក៏បញ្ជូនភិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ពិត
មែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
ប្រោសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃ-
បុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនសមបើនឹងធ្វើធម្មិកថាដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
គឺចរពក ពោលតែគិរិបានកថាឲ្យកន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ ហើយបញ្ជូនភិក្ខុនី
ទាំងឡាយឲ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ ទៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើ
ដែលអ្នករាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ទេ ឬមួយនាំបុគ្គលអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបាន
។ បេ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយ ក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្ទតភិក្ខុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យធុរៈដល់ភិក្ខុនី ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្ទតភិក្ខុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យធុរៈដល់ភិក្ខុនី យ៉ាងនេះ
សង្ឃត្រូវអាពាធនាភិក្ខុ (នោះ) ជាមុនសិន ។ លុះអាពាធនាព្រះហើយ
ភិក្ខុអ្នក ឈ្លាសអង្គអាចគប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគប្បីសន្ទតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យធុរៈដល់ភិក្ខុនី ។ នេះជាវាចា
ច្រកាសសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

២៧

បាបិភ្នំយកណ្តោ ឱវាវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ កិក្ខុំ
កិក្ខុំនោវាទកំ សម្មន្ទតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ
ឥត្តញ្ញាមស្ស កិក្ខុំនោ កិក្ខុំនោវាទកស្ស សម្មតិ សោ
តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមំ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ
វនាមំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ
ឥត្តញ្ញាមំ កិក្ខុំ កិក្ខុំនោវាទកំ សម្មន្ទតិ ។ យស្ស-
យស្មតោ ខមតិ ឥត្តញ្ញាមស្ស កិក្ខុំនោ កិក្ខុំនោ-
វាទកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ
សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមោ
កិក្ខុំ កិក្ខុំនោវាទកោ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។ អថខោ កកវា
នព្វត្ថិយេ កិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិការហិត្វា
ទុត្តរតាយ ។ បេ ។ ឯវព្វា បន កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ អសម្មតោ

បាច់ត្ថយកណ្តា ឧវាទវគ្គ សំព្វាបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

សង្ឃសន្ទតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យធុវាទដល់ភិក្ខុនី ។ ការសម្មតិកិក្ខុ
ឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យធុវាទដល់ភិក្ខុនី សមគួរដល់លោកដ៏មាន
អាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់
លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។
ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វាវៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ
អស់វាវៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
សង្ឃសន្ទតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យធុវាទដល់ភិក្ខុនី ។ ការសម្មតិកិក្ខុ
ឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យធុវាទដល់ភិក្ខុនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
សង្ឃបានសន្ទតឲ្យជាអ្នកឲ្យធុវាទដល់ភិក្ខុនីហើយ ។ សម្មតិកម្មនេះគួរ
ដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ
ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលនូវឆត្វត្ថិយភិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។
ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដែលសង្ឃមិនបានសន្ទត

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

ភិក្ខុនិយោ ឡីវទេយ្យ មាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតា
ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៥] តេន ទោ បន សមយេន ថេរា ភិក្ខុ
សម្មតា ភិក្ខុនិយោ ឡីវទេយ្យ តថេវ លាភិនោ ហោន្តិ
ចីវរបិណ្ឌាមាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបវត្តា
រាជំ ។ អថទោ ធាតុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯវតទហោសិ
ឯវតហិ ទោ អាវុសោ ថេរា ភិក្ខុ សម្មតា ភិក្ខុនិយោ
ឡីវទេយ្យ តថេវ លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌាមាតសេនាស-
នគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបវត្តារាជំ ហោន្តិ អាវុសោ មយំបិ
និស្សំបំ កត្តា អញមញ្ញំ ភិក្ខុនោវាទតំ សម្មន្តត្តា
ភិក្ខុនិយោ ឡីវទាមាតិ ។ អថទោ ធាតុនិយោ ភិក្ខុ និស្សំបំ
កត្តា អញមញ្ញំ ភិក្ខុនោវាទតំ សម្មន្តត្តា ភិក្ខុនិយោ
ឧបសង្កម្មត្តា ឯវតទវេនុំ មយំបិ ភិក្ខុនិយោ សម្មតា
អម្មេ ឧបសង្កម្មថ មយំបិ ឡីវទិស្សាមាតិ ។ អថទោ
តា ភិក្ខុនិយោ យេន ធាតុនិយោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មសុ
ឧបសង្កម្មត្តា ធាតុនិយោ ភិក្ខុ អភិវាទេត្តា ឯវតមន្តំ
និស្សំបិ ។ អថទោ ធាតុនិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ

វិន័យបិដក មហេវិរស្ត

ហើយទៅប្រដៅពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាត្រូវហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

(២៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយដែលសង្ឃបាន
សន្មតរួចហើយក៏ទៅប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏បានចំរើ បិណ្ឌបាត សេនា-
សនៈនឹងភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់ភិក្ខុយំយ៉ាងនោះដែរដែល ។ ត្រាវនោះ
ឆ្មេងគ្រិយភិក្ខុទាំងឡាយ បានគិតគ្នាថា អារុសោ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុជាថេរៈ
ទាំងឡាយ ដែលសង្ឃបានសន្មតហើយ ក៏ទៅប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយ
បានចំរើ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់
ភិក្ខុយំយ៉ាងនោះដែរដែល អារុសោ បើដូច្នោះ មានតែពួកយើង
ទៅកាន់ទីត្នានសីមា ហើយសន្មតគ្នាទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅ
ភិក្ខុនី រួចប្រដៅពួកភិក្ខុនី ។ ត្រាវនោះ ពួកឆ្មេងគ្រិយភិក្ខុនាំគ្នាទៅកាន់
ទីត្នានសីមា ហើយសន្មតគ្នាទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ហើយ
ចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់បួនស្រីទាំងឡាយ
សង្ឃបានសន្មតពួកយើងហើយ នាងទាំងឡាយ ចូរមករកពួកយើង
ចុះ យើងនឹងប្រដៅទូន្មាន ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះចូលទៅរក
ឆ្មេងគ្រិយភិក្ខុទាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំឆ្មេងគ្រិយភិក្ខុទាំង
ឡាយហើយអង្វរទៅក្នុងទីជីសមគួរ ។ ត្រាវនោះ ឆ្មេងគ្រិយភិក្ខុទាំងឡាយ

ពាក្យយកស្នេ ឱវាទវត្ថុស្ស បរិមសំព្វាបទស្ស ឱវាទំ

បរិត្តិយេវ ធម្មី កថំ កត្តា ទិវសំ តិវច្ឆានកថាយ
វិតិណមេត្តា ឧយ្យោជេសុំ កច្ចថ ភក្ខិណិយោតិ ។
អថទោ តា ភិក្ខុណិយោ យេន ភក្ខវា តេនុបសង្កម្មីសុ
ឧបសង្កម្មិត្តា ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ អដ្ឋសុ ។
ឯកមន្តំ បិតា ទោ តា ភិក្ខុណិយោ ភក្ខវា ឯត-
នវោច កច្ចំ ភិក្ខុណិយោ ឱវាទោ ឥន្ទោ អហោសីតិ ។
កុតោ កន្លេ ឱវាទោ ឥន្ទោ ភវិស្សតិ អយ្យា
ធាត្តិយា បរិត្តិយេវ ធម្មី កថំ កត្តា ទិវសំ តិវច្ឆា-
នកថាយ វិតិណមេត្តា ឧយ្យោជេសុន្តិ ។ អថទោ
ភក្ខវា តា ភិក្ខុណិយោ ធម្មិយា កថាយ សន្ទុស្សសិ
សមាធមេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថទោ
តា ភិក្ខុណិយោ ភក្ខវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទុ-
ស្សតា សមាធមិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា
ឧដ្ឋាយាសនា ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្តា បទត្តិណំ កត្តា
បក្កមីសុ ។ អថទោ ភក្ខវា ឯតស្មី ធិនានេ ឯតស្មី
បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និថាតាមេត្តា ធាត្តិយេ

បាចិត្តិយកណ្ណ ឧភិទេវត្ត សិក្ខាបទទី ១ និទាន

ធ្វើធម្មិកថាបន្តិចបន្តួចដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យ
កន្លងអស់ ១ ថ្ងៃទៅ រួចក៏បញ្ជូនភិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញដោយ
ពាក្យថា ម្ចាស់ប្អូនស្រីទាំងឡាយ ពួកនាងចូរទៅវិញចុះ ។ ទើបភិក្ខុនី
ទាំងនោះនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីតាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយបានថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលឈរនៅក្នុងទី
ដ៏សមគួរនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ត្រូវបានសម្រេចបរិបូណ៌បូ
ទេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយទូលថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រូវបាន
សម្រេចបរិបូណ៌មកតាំងណា លោកម្ចាស់ឆត្វគ្លិយទាំងឡាយធ្វើធម្មិកថា
បន្តិចបន្តួច ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ រួចក៏បញ្ជូន
យើងឱ្យត្រឡប់មកវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់
ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីក-
រាយដោយធម្មិកថា ។ ភិក្ខុនីអម្បាលនោះលុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយព្រះ
ធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ
ធ្វើប្រទេក្យណចៀសចេញទៅ ។ ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃរួចសួររហោកពួកឆត្វគ្លិយភិក្ខុថា

វិសយបិដកេ មហាវិវាដោ

កិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខុវេ កិក្ខុនីនំ
បរិត្តិយេវ ធម្មិ កងំ កត្វា ធិវសំ តិរច្ឆានកថាយ
វីតិណមេត្វា ឧយ្យោជេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។
វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា កងំ ហិ ណម តុម្ហេ មោ-
យ បុរិសា កិក្ខុនីនំ បរិត្តិយេវ ធម្មិ កងំ កត្វា
ធិវសំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិណមេត្វា ឧយ្យោជេស្ស្វថ
នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ប-
សន្នានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ វិកវហិត្វា ធម្មិ កងំ
កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាណមិ កិក្ខុវេ អដ្ឋហន្តេហិ
សមន្នាភតំ កិក្ខុំ កិក្ខុណោវាទតំ សម្មន្តិតុំ សីលវា
ហោតិ ចាតិមោក្ខសំវរសំវតោ វិហាវតិ អាចារតោចរ-
សម្បន្នោ អនុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សវិ សមា-
នាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតិ
សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យា-
ណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសា នកល្យាណា
សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាទ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអង្គទាំងឡាយធ្វើធម៌ក្នុងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បន្តិចបន្តួច ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឱ្យកន្លងអស់មួយថ្ងៃ រួចក៏បញ្ជូនភិក្ខុ-
ទាំងឡាយនោះឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិក្ខុទាំងឡាយថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិរ-
ច្ឆាលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនសមបីនឹងធ្វើ
ធម៌ក្នុងដល់ពួកភិក្ខុ ។ ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឱ្យកន្លងអស់
មួយថ្ងៃ រួចបញ្ជូនភិក្ខុទាំងឡាយនោះឱ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ នៃមោឃបុរស
ទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលទាំងឡាយ
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយញ៉ាំងបុគ្គលដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំលឹកតែ
ជ្រះថ្លាឡើងមិនបានទេ ។ បេ ។ ទ្រង់តិរច្ឆាលហើយក៏ធ្វើនូវធម៌ក្នុង
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃសន្តតិក្នុងដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ឱ្យជាអ្នក
ប្រដៅភិក្ខុនី គឺភិក្ខុជាអ្នកមានសីលសង្រួមតាមបាតិមោក្ខសំរេ បរិបូណ៌
ដោយ អាចារៈ(មារយាទ)នឹងទីគោចរជាអ្នកឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ
មានប្រមាណតិចតួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ១ ភិក្ខុជា
ពហុស្សុត ទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ សន្សំនូវពុទ្ធវចនធម៌ទាំងឡាយណា ពីរោះ
ខាងដើម ពីរោះកណ្តាល ពីរោះខាងចុង តែងប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌

៣១

បាបិទ្ធិយកស្តោ វាវវត្តស្ស បវេសិព្វបទស្ស សិព្វបទវិរដ្ឋោ

អភវទ្ធិ តថាវុទាស្ស ធម្មា ពហុស្សតា ហោន្តិ ធនា
វចសា បវចិតា បនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា
ឧកយានិ ខោ បនស្ស ទាតិមោក្ខានិ វិត្តាវេន ស្វាគ-
តានិ ហោន្តិ សុវិកត្តានិ សុប្បវត្តនិ^(១) សុវិទ្ធិត្តានិ
សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ កល្យាណវាចោ ហោតិ
កល្យាណវក្ករណោ យេកុយ្យេន ភិក្ខុនីមំ បំយោ
ហោតិ បនាចោ បដិពាលោ ហោតិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិវុត្ត
ន ខោ បនេតំ ភកវន្តំ ឧទ្ធិស្ស បព្វជិតាយ កាសាយ-
វត្តវសនាយ កុដម្មំ អជ្ឈបន្ទបុព្វោ ហោតិ វីសតិវស្សា
វា ហោតិ អតិវេកវីសតិវស្សា វា អនុជាធាបិ ភិក្ខុវេ
តមេហិ អដ្ឋហន្តិហិ សមម្ពាគតំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោ-
វាទកំ សម្មន្តិត្តិ ។

[២៦] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ តមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
អសម្មតោ ធាម ញត្តិចតុត្តន កាម្មេន អសម្មតោ ។
ភិក្ខុនិយោ ធាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្មម្ពា ។

---

១ សុប្បវត្តនីតិបិ បាលី ។

បាចិត្តិយកណ្ត វិវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ សិក្ខាបទវិវាទ

ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈឲ្យបរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមាន សភាពយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះចាំច្រើនហើយ ទ្រទ្រង់ហើយ សន្សំហើយ ដោយវាចាដ៏ស្ងួតរត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ត្រូវល្អដោយ ទិដ្ឋិ១ ចំណែកបាតិមោក្ខទាំងពីរ ភិក្ខុនោះក៏ចេះចាំដោយពិស្តារ ចែក ចេញបានដោយប្រៃស ចាំស្ងួតរត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ ដោយសុត្ត (ឆ្លើយនឹងបរិវារៈ) ដោយអនុព្យញ្ជនៈ ១ ភិក្ខុនោះមានវាចា ពោលត្រឹមត្រូវដោយសិច្ចលធនិតជាដើម មានសំឡេងពីរោះ ១ ភិក្ខុនោះ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃភិក្ខុនិទាំងឡាយដោយច្រើន ១ ភិក្ខុនោះជាអ្នក អាចដើម្បីនឹងប្រដៅភិក្ខុនិបាន ១ ភិក្ខុនោះមិនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តកន្លងតរុធម៌នឹង ភិក្ខុនិដែលស្ងៀកដណ្តប់សម្ពត្តិដែលក៏ដោយទឹកចត់ បួសចំពោះព្រះដ៏ មានព្រះភាគនេះ ១ ភិក្ខុនោះមានវស្សាម្តងមានវស្សាជាងម្តង ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតនូវភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ទាំងឡាយ ៨ នេះឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនិ ។

(២៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ ទី១នៃបារាជិកកណ្ត ។ ភិក្ខុដែលឈ្មោះថាសង្ឃមិនបានសន្មតនោះ គឺ សង្ឃមិនបានសន្មតដោយញាតិបិត្តកម្មវាចា ។ ពួកស្រីដែលឈ្មោះថាភិក្ខុនិ នោះ បានដល់ស្រីដែលបានរុបសម្បទាហើយក្នុងទិកភាសង្ឃ ។

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៧] ឌីវទេយ្យានិ អដ្ឋហិ ករុធម្មហិ ឌុវទតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញោន ធម្មោន ឌុវទតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ឯកតោ ឌុបសម្បជ្ជំ ឌុវទតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[២៨] តេន សម្មតេន កិក្ខុនា បរិវេណំ សម្មជ្ជិត្វា
ចានីយំ បរិភោជនីយំ ឌុបដ្ឋាបេត្វា អាសនំ បញ្ញាបេត្វា
ទុតិយំ កហេត្វា និសីទិតតំ ។ កិក្ខុនីហិ តត្ត កត្តា តំ
កិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិតតំ ។ តេន
សម្មតេន^(១) កិក្ខុនា បុច្ឆិតញ្ច សមក្កត្ត កកិណិយោតិ ។
សចេ សមក្កម្មាយ្យានិ កណានិ វត្តនិ កកិណិយោ អដ្ឋ
ករុធម្មានិ ។ សចេ វត្តនិ អយ្យានិ កណានិ ឯសោ
កកិណិយោ ឌុវវាទោតិ និយ្យទេតព្វោ ។ សចេ ន
វត្តនិ អយ្យានិ កណានិ ឌីសាវេតញ្ច វស្សសតុប-
សម្បជ្ជាយ កិក្ខុនិយា តទហុបសម្បជ្ជស្ស កិក្ខុនោ
អភិវាទនំ បច្ឆដ្ឋានំ អញ្ញាលកម្មំ សាមីចិកម្មំ កាតតំ
អយំ ធម្មោ សក្កត្វា ករុកត្វា មាទេត្វា បូជេត្វា យាវជីវំ

១ ឌ.ម. ពេតុកេ អយំ ពាវោ ន ហោតិ ។

និយមន័យ មហាវិក័ត

(២៧) ត្រង់ពាក្យថា ប្រដៅ គឺភិក្ខុទូន្មានដោយគរុធម៌ដ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រដៅដោយធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនី
ដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់សង្ឃតែមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៨) ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតនោះគប្បីបោសប្រាសនូវទីបរិវេណ រួច
ត្រូវតាំងទឹកធាន់នឹងទឹកប្រើប្រាស់តែងតាំងនូវអាសនៈទុក ហើយនាំយក
ភិក្ខុជាតំបើពិវេណនីយនៅចុះ ។ ភិក្ខុនីតាំងឡាយគប្បីទៅក្នុងទីនោះ
ហើយថ្វាយបង្គំនូវភិក្ខុនោះ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃ
សន្មតនោះគប្បីសួរភិក្ខុនីតាំងឡាយថា ម្ចាស់នាងតាំងឡាយ ពួកនាង
ព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ បើភិក្ខុនីតាំងឡាយពោលថា លោកម្ចាស់
យើងខ្ញុំតាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ភិក្ខុគប្បីសួរថា ម្ចាស់នាងតាំង
ឡាយ គរុធម៌ដចាំស្ងាត់រត់មាត់ហើយឬ ។ បើភិក្ខុនីតាំងឡាយពោល
តបថា បត់ត្រលោកម្ចាស់ ចាំស្ងាត់រត់មាត់ហើយ ភិក្ខុគប្បីប្រគល់ឧវាទ
ដោយពាក្យថា ម្ចាស់នាងតាំងឡាយ នេះហើយជាឧវាទ ។ បើភិក្ខុនី
តាំងឡាយពោលថា គរុធម៌ដមិនទាន់ស្ងាត់ទេ លោកម្ចាស់ ភិក្ខុគប្បីសួរត្រិ
ប្រាប់ភិក្ខុនីថា ភិក្ខុនីឧបសម្បទាហើយបានមួយយេវស្សត្រូវធ្វើអភិវាទន-
កម្ម បច្ចុប្បន្នកម្ម អញ្ជើញកម្មនឹងសាមិច្ចកម្មដល់ភិក្ខុ (សូម្បី) ឧបសម្បទា
ហើយក្នុងវិថីនោះ នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា

៣៣

បាធិត្តិយកណ្តោ ឧវាវេទ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស គរុធម្មា

អនតិក្កមនីយោ ។ ន កិក្កនិយោ អកិក្កកេ អាវាសេ
វស្សំ វសិតតំ អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្វា កុកត្វា
មាណេត្វា ប្បដេត្វា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ អទ្ធិឡ-
មាសំ កិក្កនិយោ កិក្កុសធម្មតោ ទេ ធម្មោ បច្ចាសីសិតត្វា
ឧតោសថបុច្ឆកត្វា ឧវាទុបសង្កមនេត្វា អយម្បិ ធម្មោ
សក្កត្វា កុកត្វា មាណេត្វា ប្បដេត្វា យាវជីវំ អនតិក្កម-
នីយោ ។ វស្សំ វត្ថាយ កិក្កនិយោ ឧកតោសធម្ម
តីហិ ហនេហិ បវាវេតតំ ទិដ្ឋន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ
វា អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្វា កុកត្វា មាណេត្វា
ប្បដេត្វា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ កុវុធម្មំ អដ្ឋិ-
បន្ទាយ កិក្កនិយោ ឧកតោសធម្ម បក្ខមាណត្ថំ បរិតតំ
អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្វា កុកត្វា មាណេត្វា ប្បដេត្វា
យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ ទេ វស្សានិ ធម្ម
ធម្មសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ សិក្ខមាវាយ ឧកតោសធម្ម
ឧបសម្មទា បរិយេសិតត្វា អយម្បិ ធម្មោ សក្កត្វា
កុកត្វា មាណេត្វា ប្បដេត្វា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។
ន កិក្កនិយោ កេនចិ បរិយាយេន កិក្ក អក្កោសិតត្វោ

បាចិត្តិយកណ្ណា ទវាវត្ថុ សព្វាប្បទទំ ១ ធម្មិ

កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត១ ។ ភិក្ខុនិមនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងភាវស
ដែលគ្មានភិក្ខុ នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុនិត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រ-
ព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត១ ។ ភិក្ខុនិត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺការ
សាកសួរនូវឧបោសថ ១ ការចូលទៅទទួលទុវាទ ១ អំពីភិក្ខុសង្ឃគ្រប់ ។
កន្លះខែ នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុនិត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្ត
កន្លងដរាបអស់មួយជីវិត១ ។ ភិក្ខុនិនៅចាំវស្សាចេញហើយ ត្រូវបរវណា
ក្នុងឧកតោសង្ឃ ដោយហេតុព្យាយាម គឺដោយឃើញភ្នំ ដោយពួក
ដោយរង្វៀសភ្នំ នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុនិត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា
កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត១ ។ ភិក្ខុនិត្រូវគរុកាបត្តិ(ជាសតេតិច្ឆា)
ហើយត្រូវប្រព្រឹត្តបច្ចុមានត្តក្នុងឧកតោសង្ឃ នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុនិត្រូវធ្វើ
ឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត១ ។ ភិក្ខុនិត្រូវ
ស្វែងរកឧបសម្បទាក្នុងឧកតោសង្ឃរស់សិក្ខា នាដែល មានសិក្ខាសិក្សា
ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ៦ អស់ពីវស្សាហើយ នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុនិត្រូវធ្វើ
ឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ១ ។
ភិក្ខុនិមនត្រូវដេរ មិនត្រូវប្រទេចផ្កាសាក្ខុដោយបរិយាយណាមួយឡើយ

វិនយបំណិព មហាវិភង្គោ

បរិភាសិតោ អយម្មំ ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា
មាណេត្តា បូជេត្តា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ អដ្ឋតក្ក
ឱវាជា ភិក្ខុនិទំ ភិក្ខុសុ វេចនបថោ អនោវាជា ភិក្ខុនិ
ភិក្ខុនិសុ វេចនបថោ អយម្មំ ធម្មោ សក្កត្តា កុកត្តា
មាណេត្តា បូជេត្តា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោតិ ។
សចេ សមគ្គម្យាតិ កណានិ^(១) អញ្ញំ ធម្មំ កណាតិ
អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ សចេ វគ្គម្យាតិ កណានិ^(២) អដ្ឋ
កុកត្តេ កណាតិ អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ ឱវាទំ អ-
និយ្យានេត្តា អញ្ញំ ធម្មំ កណាតិ អាបតិ ទុក្កជស្ស ។

[២៧] អនម្មកត្តេ អនម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ
វត្តសញ្ញំ ឱវាទតិ អាបតិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនម្មកត្តេ
អនម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ វេមតិកោ ឱវាទតិ
អាបតិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនម្មកត្តេ អនម្មកម្ម-
សញ្ញំ វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ សមគ្គសញ្ញំ ឱវាទតិ អាបតិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

១.២ ឱ. ម. រណត្តំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដកប
អស់មួយជីវិត ១ ។ ពួកភិក្ខុនីមិនត្រូវស្តីប្រដៅពួកភិក្ខុឡើយ ពួកភិក្ខុត្រូវ
ស្តីប្រដៅដល់ពួកភិក្ខុនីបាន តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើម នេះជាធម៌ដែលភិក្ខុ-
នីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដកបអស់មួយជីវិត ១ ។
បើភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលថា បតិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំទាំងឡាយព្រម-
ព្រៀងគ្នាហើយ ភិក្ខុពោលធម៌ដទៃទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បើភិក្ខុនី
ទាំងឡាយពោលថា បតិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំទាំងឡាយបែកគ្នាជាពួកៗ
ភិក្ខុចេះតែពោលនូវគុណ ៨ ដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមិនបានប្រ-
គល់ទុក្ខទៀងដល់ភិក្ខុនី ត្រឡប់ពោលធម៌ដទៃទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៧] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនជាធម៌មែន

ភិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក ភិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌
មែន ភិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក ភិក្ខុសង្ឃឃើយ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌មែន
ភិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៥

បាធិត្តិយកណ្តោ ឧវាទវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាដា

[៣០] អធម្មកម្មេ វេមតិកោ វកំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ

វក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឌីវនតិ ។ បេ ។

សមក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

[៣១] អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ វកំ ភិក្ខុនិ-

សង្ឃំ វក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឌីវនតិ ។ បេ ។

សមក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

[៣២] អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ សមកំ

ភិក្ខុនិសង្ឃំ វក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឌីវនតិ

។ បេ ។ សមក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣] អធម្មកម្មេ វេមតិកោ សមកំ ភិក្ខុនិ-

សង្ឃំ វក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឌីវនតិ

។ បេ ។ សមក្កសញ្ញំ ឌីវនតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

ធាតុគ្រឹះកណ្តា ឧទាហរណ៍ សិក្ខាបទទី ៦ ការដែលត្រូវអាចគ្នី

[៣០] ភិក្ខុសង្ឃៗក្នុងកម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនីសង្ឃៗបែកគ្នាជាពួក
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុសង្ឃៗហើយ
ប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាចគ្នី
បាចិត្តិយ ។

[៣១] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនីសង្ឃៗ
បែកគ្នាជាពួក ភិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
សង្ឃៗហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
ប្រដៅ ត្រូវអាចគ្នីបាចិត្តិយ ។

[៣២] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនជាធម៌មែន
ភិក្ខុនីសង្ឃៗព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ
។ បេ ។ ភិក្ខុសង្ឃៗហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀង
គ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាចគ្នីបាចិត្តិយ ។

[៣៣] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសង្ឃៗ ភិក្ខុនីសង្ឃៗព្រមព្រៀង
គ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
សង្ឃៗ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
ប្រដៅ ត្រូវអាចគ្នីបាចិត្តិយ ។

៣៦

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៤] អធិក្កកម្មេ ធិក្កកម្មសញ្ញា សមត្ថំ ភិក្ខុ-
និសង្ឃំ វត្តសញ្ញា ឡីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឡីវនតិ
។ បេ ។ សមត្ថសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។

[៣៥] ធិក្កកម្មេ អធិក្កកម្មសញ្ញា វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ
វត្តសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធិក្កកម្មេ
អធិក្កកម្មសញ្ញា វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ វេមតិកោ ឡីវនតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធិក្កកម្មេ អធិក្កកម្មសញ្ញា វត្តំ
ភិក្ខុនិសង្ឃំ សមត្ថសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៦] ធិក្កកម្មេ វេមតិកោ វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ
វត្តសញ្ញា ឡីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឡីវនតិ ។ បេ ។
សមត្ថសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៧] ធិក្កកម្មេ ធិក្កកម្មសញ្ញា វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ឃំ
វត្តសញ្ញា ឡីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឡីវនតិ ។ បេ ។
សមត្ថសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វិន័យបិដក មហាវិក័ត

(៣៤) កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌មែន
ភិក្ខុនិសង្ស័យព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ
ៗ បេ ៗ ភិក្ខុសង្ស័យហើយប្រដៅ ៗ បេ ៗ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា
ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៥) កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ ភិក្ខុនិសង្ស័យបែក
គ្នាជាពួក ភិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ ភិក្ខុនិសង្ស័យបែកគ្នាជាពួក
ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់
ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ ភិក្ខុនិសង្ស័យបែកគ្នាជាពួក ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀង
គ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៦) កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសង្ស័យ ភិក្ខុនិសង្ស័យបែកគ្នាជាពួក ភិក្ខុ
សំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ៗ បេ ៗ ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយប្រដៅ
ៗ បេ ៗ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៧) កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន ភិក្ខុនិសង្ស័យបែកគ្នា
ជាពួក ភិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ៗ បេ ៗ ភិក្ខុសង្ស័យ
ហើយប្រដៅ ៗ បេ ៗ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

៣៧

បាបិក្ខិយកណ្តោ ឧវាវវត្តស្ស ចបមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាហ

[៣៨] ធម្មកក្កេ អធម្មកក្កេសញ្ញា សមកំ ភិក្ខុ-
ជីសង្ឃំ វត្តសញ្ញា ឡីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឡីវនតិ
។ បេ ។ សមក្កសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[៣៩] ធម្មកក្កេ វេមតិកោ សមកំ ភិក្ខុជីសង្ឃំ
វត្តសញ្ញា ឡីវនតិ ។ បេ ។ វេមតិកោ ឡីវនតិ ។ បេ ។
សមក្កសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[៤០] ធម្មកក្កេ ធម្មកក្កេសញ្ញា សមកំ ភិក្ខុជីសង្ឃំ
វត្តសញ្ញា ឡីវនតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ធម្មកក្កេ
ធម្មកក្កេសញ្ញា សមកំ ភិក្ខុជីសង្ឃំ វេមតិកោ ឡីវនតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ធម្មកក្កេ ធម្មកក្កេសញ្ញា សមកំ
ភិក្ខុជីសង្ឃំ សមក្កសញ្ញា ឡីវនតិ អនាបត្តិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិព្វបទទី ១ ការដែលត្រូវអាបត្តិ

(៣៨) កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌វិញ ភិក្ខុនីសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។
ភិក្ខុសង្ឃយ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា
ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៩) កម្មជាធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ភិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀង
គ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
សង្ឃយ ហើយប្រដៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
ប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៤០) កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន ភិក្ខុនីសង្ឃព្រម
ព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន ភិក្ខុនីសង្ឃព្រម-
ព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសង្ឃយ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មជាធម៌
ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន ភិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថា
ព្រមព្រៀងគ្នាមែន ហើយប្រដៅ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

៣៨

វិទយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

[៤០] អនាបត្តិ ឧទ្ទេសំ ទេន្តោ បរិបុច្ឆំ ទេន្តោ ឌីសា-

វេហំ អយ្យតិ វុច្ឆមាណោ ឌីសារេតិ បញ្ញំ បុច្ឆតិ បញ្ញំ

បុដ្ឋា កេថេតិ អញ្ញស្សត្ថាយ កណាត្ថំ ភិក្ខុនិយោ

សុណាត្ថំ សិក្ខុមាណយ សាមណោវិយា ឧម្មត្តកស្ស

អាទិកម្មិកស្សតិ ។

បរេមសិក្ខាវេទំ ឧដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

(៤១) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំដែងនូវបាឡនៃតុធម៌ប្រាំបី
ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងនូវអដ្ឋកថានៃតុធម៌ប្រាំបី ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិពោល
ថា លោកម្ចាស់ ចូរសូត្រទៅភិក្ខុកំសូត្រ ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិស្ស្របស្នា
ហើយឆ្លើយដោះ ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងធម៌ឲ្យអ្នកដទៃស្តាប់ ហើយភិក្ខុនិ
ចូលស្តាប់ផង ដល់ភិក្ខុប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខុមានាម្មដល់សាមណេរី ដល់
ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាប្បវេណី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

(២២) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ថេរា កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឱវទិន្តិ
បរិយាយេន ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ
ច្ចុឡបន្តកស្ស បរិយាយោ ហោតិ កិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ ។
កិក្ខុនិយោ ឯវមាហំសុ ននានិ អដ្ឋ ឱវនោ ឥន្ទោ
ករិស្សតិ តញ្ញាវនានិ ឧនានំ អយ្យោ ច្ចុឡបន្តកោ
បុនប្បុនំ កណិស្សតិ ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ
យេនាយស្មា ច្ចុឡបន្តកោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្ក-
មិត្តា អាយស្មនំ ច្ចុឡបន្តកំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ តា កិក្ខុនិយោ
អាយស្មា ច្ចុឡបន្តកោ ឯតទរោច សមគ្គត្ត កតិនិ-
យោតិ ។ សមគ្គម្មាយ្យាតិ ។ វត្តនិ កតិនិយោ អដ្ឋ
កុរុធម្មាតិ ។ វត្តនិ អយ្យាតិ ។ ឯសោ កតិនិយោ
ឱវនោតិ និយ្យាទេត្វា ឥមំ ឧនាន បុនប្បុនំ អកាសំ

សិក្ខាបទទី ២

(៤២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុជា
ថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនិយាយវេទជាលំដាប់ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះចូឡបន្តក៏មានអាយុត្រូវវេទប្រដៅភិក្ខុនិយាយ ។ ពួកភិក្ខុនិ-
និយាយគ្នាថា ថ្ងៃនេះទុរៈទេគង់នឹងមិនសម្រេចបរិបូណ៌ទេ លោកម្ចាស់
ចូឡបន្តក៏គង់នឹងពោលនូវទាននោះឯងដដែល ។ ឥឡូវហ្នឹង ។ ភិក្ខុនិ-
ទាំងនោះនាំគ្នាចូលទៅក្រពះចូឡបន្តក៏មានអាយុ លុះទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះចូឡបន្តក៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
ឯព្រះចូឡបន្តក៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងភិក្ខុនិទាំងនោះ ដែលអង្គុយ
នៅហើយក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ
ពួកនាងព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ ពួកភិក្ខុនិគបថា ព្រមព្រៀងគ្នា
ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្តក៏សួរថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ
គរុធម៌ ៨ ចាំស្គាត់ហើយឬ ។ ពួកភិក្ខុនិគបថា ចាំស្គាត់ហើយ លោក
ម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្តក៏ប្រាប់ថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ នេះហើយជាទុរៈទេ
ហើយបានពោលនូវទាននោះដដែលថា

វិទយបិដកេ មហាវិវត្តោ

អធិចេតសោ អប្បមន្តតោ
មុនិទោ មោធមថេសុសិក្ខតោ
សោកា ន កវន្តិ តាទិទោ
ឧបសន្តស្ស សទា សតិមតោតិ ។

[៤៣] កិក្ខុនិយោ ឯវមាហំសុ ននុ អវេច្ឆន្តា
នទានំ អន្ត ឡវំទោ ឥន្ទោ កវិស្សតិ តញ្ញាវទានំ
ឧទានំ អយ្យោ ច្ចឡបន្តកោ បុនប្បនំ កណិស្ស-
តិ ។ អស្សេសិ ទោ អាយស្មា ច្ចឡបន្តកោ តាសំ
កិក្ខុនិយំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថទោ អាយស្មា
ច្ចឡបន្តកោ វេហាសំ អព្ភត្តន្តា អាកាសេ អន្តលិក្ខេ
ចន្តមតិបិ តិដ្ឋតិបិ និសីទតិបិ សេយ្យបិ កល្យេតិ
ច្ចមាយតិបិ បន្តលតិបិ អន្តវាយតិបិ តញ្ញាវ ឧទានំ
កណតិ អញ្ញញ្ច ពហំ ពុន្តវចនំ ។ កិក្ខុនិយោ
ឯវមាហំសុ អច្ឆរិយំ វត កោ អព្ភតំ វត កោ ន វត
ទោ ឥតោ បុព្វេ ឡវំទោ ឯវំ ឥន្ទោ ក្ខតបុព្វោ យថា
អយ្យស្ស ច្ចឡបន្តកស្សតិ ។ អថទោ អាយស្មា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សេចក្តីសាកទាំងឡាយ វេមនីមិនមានដល់មុនដែលមាន
អធិចិត្តមិនប្រមាទ សិក្សានៅក្នុងផ្លូវនៃមោទនធម៌ (គឺអវហត្ត-
ញាណ) មិនញាប់ញ័រ (ដោយលោកធម៌) មាន
ចិត្តស្ងប់ (ចាកកិលេស) តែងមានស្មារតី ជានិច្ច ។

(៤៣) ភិក្ខុទីទាំងឡាយ បាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា យើងទាំង
ឡាយបាននិយាយគ្នាទុកមកហើយថា វេលាថ្ងៃនេះឧវាទគង្គនីមិន
សម្រេចបរិច្ចណិទេ លោកម្ចាស់ចូឡបន្តក គង្គនីពោលនូវទាននោះ
ឯងដែលក្នុងកាលឥឡូវហ្នឹង ។ ព្រះចូឡបន្តកដ៏មានអាយុបានស្តាប់
ពាក្យនិយាយចរចានេះរបស់ភិក្ខុទីទាំងឡាយនោះហើយ ។ ត្រាវោះ
ព្រះចូឡបន្តកដ៏មានអាយុហោះទៅកាន់វិហាសស្ថានហើយចង្រ្តមខ្លះ ឈរ
ខ្លះ អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ បង្ហូរផ្សែងខ្លះ បញ្ចេញពន្លឺភ្លើងខ្លះ បំបាត់
ខ្លួនទៅខ្លះ ហើយពោលទាននោះទៀតផងនឹងពុទ្ធជ័យដទៃជាច្រើនផង
ព្រះសាសនាវិលទេ ។ ភិក្ខុទីទាំងឡាយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយ សេចក្តីអស្ចារ្យ (នេះ) ចំឡែកពេកណាស់
ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយ ហេតុមិនធ្លាប់កើត ។ ហើយ ឧវាទដែល
សម្រេចបរិច្ចណិ ដូចជាឧវាទរបស់លោកម្ចាស់ចូឡបន្តកយ៉ាងនេះ កាលពី
ដើមយើងមិនធ្លាប់បាន(ស្តាប់)ទេ ។ លំដាប់នោះព្រះចូឡបន្តកដ៏មានអាយុ

៤១

ធម៌គ្គិយកណ្តោ ឧវាវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ឆិកាឆ

ចូឡបន្តកោ តា កិក្កុនិយោ យាវ សមន្តកាវា ឡិ-
ទិត្វា ឧយ្យោជេសិ កច្ចដ កតិទិយោតិ ។ អដខោ
តា កិក្កុនិយោ ធកវទ្ធាវេ ថក្កិតេ តហិធកវេ វសិត្វា
កាលស្សេវ ធកវំ បវិសន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ អត្រឡាចារិទិយោ ឥមា កិក្កុនិយោ
អាវាមេ កិក្កុហិ សទ្ធិ វសិត្វា ឥទានិ ធកវំ បវិ-
សន្តិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្កុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្កុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ
កតំ ហិ ឆាម អាយស្មា ចូឡបន្តកោ អត្តង្គតេ
សុរិយេ កិក្កុនិយោ ឡិទិស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ
កិវ ភំ ចូឡបន្តក អត្តង្គតេ សុរិយេ កិក្កុនិយោ
ឡិទិសីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ តុទ្ធោ
កកវា កតំ ហិ ឆាម ភំ ចូឡបន្តក
អត្តង្គតេ សុរិយេ កិក្កុនិយោ ឡិទិស្សសិ ឆេតំ
ចូឡបន្តក អប្បសន្តានំ វា បសាឆាយ ។ បេ ។

ពាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ និទាន

ប្រដៅភិក្ខុនិសម្បាលនោះដរាបដល់យប់ ហើយបញ្ជូនទៅវិញថា ម្ចាស់នាង
ទាំងឡាយ ពួកនាងចូរទៅចុះ ។ វេលានោះទារទនគរគេបំបែកហើយ ភិក្ខុនិទាំង
នោះកំនៅខាងក្រៅនគរ លុះព្រឹកឡើងទើបចូលទៅកាន់នគរ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយនេះ
មិនមែនជាព្រហ្មចារិនី (មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ) ទេ នៅជាមួយនឹងភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្នុងអារាមហើយទើបតែចូលមកកាន់នគរក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។
ភិក្ខុនិទាំងឡាយ បានឮពាក្យមនុស្សអម្បាលនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ចូរ
បន្តិះដំមានអាយុ កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយមិនគួរនឹងទៅប្រដៅ
ភិក្ខុនិទាំងឡាយទេ ។ បេ ។ ព្រះដំមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ចូរឃ្លានបន្តិះ ឮថា កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ អ្នកឯងទៅប្រដៅ ភិក្ខុនិ
ទាំងឡាយពិតមែនឬ ។ ព្រះចូរឃ្លានបន្តិះដំមានអាយុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះត្រឡប់ម្ចាស់ដំមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជូន
ថា ម្ចាស់ចូរឃ្លានបន្តិះ កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតទៅហើយ អ្នកឯងមិនគួរ
នឹងទៅប្រដៅភិក្ខុនិទាំងឡាយទេ ម្ចាស់ចូរឃ្លានបន្តិះ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិវត្តោ

ឯវត្ស បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
សម្មតោបិ ចេ ភិក្ខុ អត្តង្គតេ សុរិយេ ភិក្ខុនិយោ
ឡវទេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[៤២] សម្មតោ ជាម ញត្តិចតុត្រៃន កាម្មន
សម្មតោ ។ អត្តង្គតេ សុរិយេតិ ឧកតេ សុរិយេ ។
ភិក្ខុនិយោ ជាម ឧកតោសង្ឃ ឧបសម្មតោ ។ ឡវ-
ទេយ្យតិ អដ្ឋហិ វា កុរុនម្មហិ អញ្ញោន វា ធម្មន
ឡវទតិ អាចត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៤៣] អត្តង្គតេ អនត្តង្គតសញ្ញិ ឡវទតិ អាចត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ អត្តង្គតេ វេមតិកោ ឡវទតិ អាចត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ អត្តង្គតេ អនត្តង្គតសញ្ញិ ឡវទតិ
អាចត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្មត្ថំ^(១) ឡវទតិ
អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អនត្តង្គតេ អត្តង្គតសញ្ញិ អាចត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អនត្តង្គតេ វេមតិកោ អាចត្តិ ទុក្ក-
ជស្ស ។ អនត្តង្គតេ អនត្តង្គតសញ្ញិ អនាចត្តិ ។

១ យេវុយ្យោ ឯកតោ ឧបសម្មតាយាតិ បាលិ ទិស្សតិ ។

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបើទុកជាសង្ឃ បានសន្មតហើយ កាលបើព្រះអាទិត្យ អស្ថន្តតហើយទៅប្រដៅពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៤) ដែលហៅថា សង្ឃបានសន្មតនោះ គឺសង្ឃសន្មតដោយ ញាតិបត្តិកម្មវាចា ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រះអាទិត្យអស្ថន្តតហើយ សេចក្តីថា ព្រះអាទិត្យលិចចុះហើយ ។ ពួកស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងជំនុំសង្ឃ ពីរចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ប្រដៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុប្រ ដៅភិក្ខុនីដោយគរុធម៌ ៨ ក្តី ដោយធម៌៧ទុក្តិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៥) ព្រះអាទិត្យអស្ថន្តតហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា អស្ថន្តតមិន ហើយទៅប្រដៅ(ភិក្ខុនី)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះអាទិត្យអស្ថន្តតហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទៅប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះ អាទិត្យអស្ថន្តតហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់អស្ថន្តត ហើយទៅប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនីដែលឧបសម្បទាហើយក្នុងជំនុំ សង្ឃមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្ថន្តត ភិក្ខុ សំគាល់ថាអស្ថន្តតហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្ថន្តត ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្ថន្តត ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់អស្ថន្តត មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

៤៣

ពាចិក្កិយកណ្តោ វាវវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិ

[៤៦] អនាបត្តិ ឌុទ្ទេសំ ទេន្តោ បរិបុត្តំ ទេន្តោ
ឌុសារេហំ អយ្យាតិ វុច្ចមាណោ ឌុសារេតិ បញ្ចំ បុច្ឆតិ
បញ្ចំ បុដ្ឋោ កថេតិ អញ្ញស្សត្តាយ កណ្តំ កិក្ខុនិយោ
សុណន្តំ សិក្ខុមាណាយ សាមណេវិយា ឌុប្បត្តកស្ស
អាទិកម្ម្ហកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាឋិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ អនាបត្តិ

(៤៦) តាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងនូវបាលីនៃគុណមិប្រាប័
ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងនូវអដ្ឋកថានៃគុណមិប្រាប័ ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិពោល
ថា លោកម្ចាស់ចូរសូត្រទៅភិក្ខុសូត្រ ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិស្សរិប្រស្នា
ហើយឆ្លើយដោះ ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងធម៌ឲ្យអ្នកដទៃស្តាប់ ហើយភិក្ខុនិ
ចូលស្តាប់ផង ដល់ភិក្ខុប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខុមានាប្បដល់សាមណេរី ដល់ភិក្ខុ
ឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទី

[៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សុត្តេសុ
វិហារតិ កថិលវត្ថុស្មី និក្រាណារមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុន្ទបស្សយំ ឧបសង្ក-
មិត្តា ធាតុក្កិយា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តិ ។ ភិក្ខុនិយោ
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុនិយោ ឯតទកេច្ចំ ឯថ អយ្យេ ឱវទំ
កមិស្សានតិ ។ យម្មិ^(១) មយំ អយ្យេ កច្ចយ្យាម
ឱវទស្ស ការណា អយ្យា ធាតុក្កិយា វេជេវ អម្មេ
ឱវទន្តិ ។ ភិក្ខុនិយោ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ
កថំ ហិ នាម ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុន្ទបស្សយំ
ឧបសង្កមិត្តា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តិ ។ វេជេវ តា
ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ
កថំ ហិ នាម ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុន្ទបស្សយំ
ឧបសង្កមិត្តា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ

---

១ ឧ.ម. យំ ហិ ។

សិក្ខាបទ ទី ៣

(៤៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅនិគ្រា-
ពាក្យ ជិតក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនឈ្មោះសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង
ធូត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅធូ-
ត្តិយភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយបបួលធូត្តិយភិក្ខុ-
នីយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ ពួកនាងចូរមក យើងនឹងទៅទទួល
ទុវាទ (ជាមួយគ្នា) ។ ធូត្តិយភិក្ខុនីនិយាយថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ
យើងទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅព្រោះហេតុនៃទុវាទធ្វើអ្វី ដ្បិតធូត្តិយភិក្ខុជា
ម្ចាស់ទាំងឡាយមកប្រដៅពួកយើងក៏ដល់លំនៅនេះហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំង
ឡាយនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកធូត្តិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងចូលដល់លំនៅភិក្ខុនីហើយប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ លំដាប់នោះ
ភិក្ខុនីអម្បាលនោះប្រាប់ដំណើរនៃដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកធូត្តិយភិក្ខុ មិនគួរចូល
ដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅភិក្ខុនី ។ បេ ។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកថា អ្នកទាំងឡាយ

៤៧

ពាចិត្តិយកណ្ណេ ឧវាទវគ្គស្ស ពតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

តុម្ហេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុន្ធិបស្សយំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភិក្ខុនិយោ
ឡវេនជាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិការហិ តុម្ហោ កកវា
កងំ ហំ ឆាម តុម្ហេ មោយបុរិសា ភិក្ខុន្ធិបស្សយំ
ឧបសង្កម្មិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឡវេនិស្សេន ទេតំ មោយបុរិ-
សា អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យេន យោ
បន ភិក្ខុ ភិក្ខុន្ធិបស្សយំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភិក្ខុនិយោ
ឡវេនេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្ថុធំ កកវតា ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៤៨] តេន ខោ បន សមយេន មហាបជាបតិ
តោតមី តិលាទា ហោតិ ។ មេវ ភិក្ខុ យេន
មហាបជាបតិ តោតមី តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មិត្វា
មហាបជាបតី តោតមី ឯតទរោច្ចំ កក្ខិ តេ តោត-
មី ឧមនីយំ កក្ខិ យាបនីយន្តិ ។ ន មេ អយ្យា

បាចិក្ខិយកណ្ណ ឧបាសិកា សិក្ខាបទទី ៣ អនុប្បញ្ញត្តិ

ប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយចូលដល់លំនៅភិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ ពួកពូក្រិយ ភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ នឹងទៅប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូលដល់លំនៅភិក្ខុនីទេ នែមោឃបុរស ទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សំដែងឡើងខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅ របស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៤៨) សម័យនោះឯង ព្រះមហាបជាបតិគោតមីភិក្ខុនីមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅព្រះមហាបជាបតិគោតមីភិក្ខុនី លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយសួរព្រះមហាបជាបតិគោតមីភិក្ខុនី យ៉ាងនេះថា ម្នាលព្រះនាងគោតមី សរីរយន្តព្រះនាងល្អមអត់ត្រីបានដែរ ឬទេ ល្អមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរឬទេ ។ ព្រះមហាបជាបតិគោតមី ភិក្ខុនីតបថា លោកម្ចាស់ សរីរយន្តខ្ញុំមិនអាចអត់ត្រីបានទេ ខ្ញុំមិនអាច

៤៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ខមនីយំ ន យាបនីយំ ឥឡ្ហយ្យា ធម្មំ ទេសេដាតិ ។
ន តាវ កតំនិ កប្បតិ ភិក្ខុន្ធចបស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា
ភិក្ខុនិយា ធម្មំ ទេសេត្តនិ កុក្កុទ្ធាយន្តា ន ទេសេ-
សុំ ។ អថខោ កកវា បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្តា
បត្តចវិវាទាយ យេន មហាបជាបតិ តោតមី តេ-
នុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្តា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និ-
សជ្ជ ខោ កកវា មហាបជាបតិ តោតមី ឯតទវោច
កថ្មី តេ តោតមី ខមនីយំ កថ្មី យាបនីយន្តិ ។ បុព្វ
មេ កន្តេ ថេរា ភិក្ខុ អាគន្ធា ធម្មំ ទេសេន្តិ តេន
មេ ជាសុ ហោតិ ឥនាទិ បន កកវតា បដិក្ខិត្តនិ
កុក្កុទ្ធាយន្តា ន ទេសេន្តិ តេន មេ ន ជាសុ
ហោតិ ។ អថខោ កកវា មហាបជាបតិ តោតមី
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សត្តា សមាទបេត្តា សមុត្ត-
ជេត្តា សម្បហំសេត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមី ។

វិធីបិដក មហាវិវត្ត

ប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ឈ្លើយចុះ
សូមពួកលោកម្ចាស់សំដែងធម៌ឱ្យទាន ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយថា
ម្ចាស់នាង ភិរិយាដែលភិក្ខុចូលមកកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយសំដែង
ធម៌ដល់ភិក្ខុនី មិនគួរឡើយ ហើយមានសេចក្តីសង្ស័យ (យ៉ាងនេះ)
ក៏មិនហ៊ានសំដែងធម៌ឡើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ស្ងៀកស្ងៀម ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចំរីក្នុងវេលាព្រឹក ហើយ
ទ្រង់ព្យួរដំណើរទៅកាន់លំនៅរបស់ព្រះមហាបជាបតិគោតមី លុះដល់
ហើយទ្រង់គង់លើភាសនៈដែលតែងតាំងទុក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់ហើយ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះមហាបជាបតិគោតមីយ៉ាងនេះថា
ព្រះនាងគោតមី សរីរេយន្ត ព្រះនាងល្មមអត់ទ្រាំបានដែរឬ ល្មមឱ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរឬ ។ ព្រះនាងទូលតបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
កាលមុនភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មកសំដែងធម៌ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ហេតុនោះ
ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីសប្បាយ ក៏ឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ហាមឃាត់ហើយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តី
ខ្លាចក្រែង ទើបមិនហ៊ានសំដែង សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ព្រោះហេតុនោះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់
ព្រះមហាបជាបតិគោតមីឱ្យឃើញ ឱ្យកាន់យក ឱ្យអាចហ៊ាន ឱ្យរីក
រាយដោយធម៌កថាហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកភាសនៈចៀសចេញទៅ ។

៤៧

បាចិត្តិយកណ្តោ ឡាវវត្តស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស វិវង្កោ

អថខោ កកវា ឯតស្មី ឯនានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្ម
កតំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តសិ អនុជានាមិ កិក្ខុវេ
កិក្ខុន្ទបស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា កិលានំ កិក្ខុនី ឡវនត្តំ
ឯវត្តា បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុន្ទបស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា
កិក្ខុនិយោ ឡវនេយ្យ អញ្ញត្រ សមយោ នាចិត្តិយំ
តត្តាយំ សមយោ កិលានា ហោតិ កិក្ខុនី អយំ
តត្ត សមយោតិ ។

(៤៧) យោ បនាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ កិក្ខុន្ទបស្សយោ^(១) នាម យត្ត កិក្ខុនិយោ
ឯកវត្តស្ស វសន្តិ ។ ឧបសង្កមិត្តាតិ តត្ត កត្តា ។
កិក្ខុនិយោ នាម ឧកតោសធម្ម ឧបសម្មន្ទា ។ ឡវ-
នេយ្យាតិ អដ្ឋហិ កុរុនម្មហិ ឡវនតិ អាបត្តិ នាចិត្តិ-
យស្ស ។ អញ្ញត្រ សមយាតិ វបេត្តា សមយំ ។
កិលានា នាម កិក្ខុនី ន សក្កោតិ ឡវនាយ វា
សំវាសាយ វា កត្តំ ។

១ កិក្ខុន្ទបស្សយន្តិបិ បាលោ ។

ចាចិត្តិយកណ្ណ ឧភិទរត្ត សិក្ខាបទទី ៣ វិកង្គ

ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម្មកថា
ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅភិក្ខុនីដែលមានជម្ងឺ
បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅ
ពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ គឺភិក្ខុនីមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៤៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដ៏ច្បាស់ក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅក្នុងទីណា សូម្បីអស់វត្ត ១
ទីនោះហៅថាទីនៅរបស់ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ចូលដល់ គឺទៅក្នុងទីនោះ ។
ពួកស្រីដែលបានរុបសម្បទា ក្នុងសង្ឃ័យចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។
ពាក្យថា ប្រដៅ គឺភិក្ខុប្រដៅដោយគរុធម៌៨ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ពាក្យថា វៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងតែមានសម័យ ។
ភិក្ខុនីមិនអាចទៅទទួលឧបទ្ច្នុទៅនៅរួមសង្ឃកម្មបាន ហៅថាមានជម្ងឺ ។

៤៨

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៥០] ឧបសម្ពុទ្ធាយ ឧបសម្ពុទ្ធសញ្ញំ ភិក្ខុទ្ធូប-
ស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា អញ្ញត្រ សមយា ឡវនតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ពុទ្ធាយ វេមតិកោ ភិក្ខុទ្ធូបស្ស-
យំ ឧបសង្កមិត្តា អញ្ញត្រ សមយា ឡវនតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ពុទ្ធាយ អនុបសម្ពុទ្ធសញ្ញំ
ភិក្ខុទ្ធូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្តា អញ្ញត្រ សមយា ឡវនតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាន ធម្មេន ឡវនតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្ពុទ្ធិ ឡវនតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្ពុទ្ធាយ ឧបសម្ពុទ្ធសញ្ញំ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្ពុទ្ធាយ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្ពុទ្ធាយ អនុបសម្ពុទ្ធ-
សញ្ញំ អនាបត្តិ ។

វិធីបដិក មហាវិវត្ត

(៥០) ភិក្ខុសំគាល់ភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាហើយថាបានឧប-
សម្បទាមែន ហើយចូលទៅដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនីហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ឃៗក្នុងភិក្ខុនីដែលបាន
ឧបសម្បទាហើយ ចូលទៅដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុនីឧបសម្បទាហើយ ភិក្ខុសំគាល់
ថាមិនទាន់បានឧបសម្បទាទេ ហើយចូលទៅដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយ
ប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនី
ដោយធម៌ដទៃ (ក្រៅពីគរុធម៌) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនីដែលបាន
ឧបសម្បទាក្នុងសង្ឃតែមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុង
ស្រីមិនទាន់បានឧបសម្បទាថាបានឧបសម្បទាហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុសង្ឃៗក្នុងស្រីដែលមិនទាន់បានឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងស្រីដែលមិនទាន់បានឧបសម្បទា ថាមិនទាន់ឧបសម្បទា
មែន មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

៤៧

បាបិក្ខិយកណ្តោ ឧវាទវគ្គស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាហ

[៥១] អនាបត្តិ សមយេ ឧទ្ទេសំ ទេន្តោ បរិបុត្តំ

ទេន្តោ ឧសារេហិ អយ្យានិ វុច្ចមាណោ ឧសារេតិ

បញ្ចំ បុច្ឆតិ បញ្ចំ បុដ្ឋោ កថេតិ អញ្ញស្សត្តាយ កណាដ្ឋំ

ភិក្ខុនិយោ សុណាដ្ឋំ សិក្ខុមាណាយ សាមណេវិយោ

ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សានិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាច់ត្តិយកណ្តា ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(៥១) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រដៅភិក្ខុនីក្នុងសម័យ ដល់ភិក្ខុ
ដែលសំដែងបាឡីនៃគុណប្រាប័ត្រ ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងអដ្ឋកថានៃគុណប្រាប័ត្រ
ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនីពោលថា លោកម្ចាស់ចូរសូត្រទៅភិក្ខុក៏សូត្រ
ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនីសួរប្រស្នាហើយឆ្លើយដោះ ដល់ភិក្ខុដែលសំដែងធម៌
ដើម្បីអ្នកដទៃហើយភិក្ខុនីចូលស្តាប់ផង ដល់ភិក្ខុដែលប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខុ-
មានាប្បដល់សាមណេរី ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បិត្តសិក្ខាបទ

[៥២] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន យេវា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឡីវទន្តា
លាភិទោ ហោន្តិ ចរិយិណ្ណាទាតសេនាសនតិលាន-
ប្បវច្ឆយកេសជ្ជបរិក្ការាទំ ។ ធាត្វកិយា ភិក្ខុ ឃំ
វទន្តិ^(១) ន ពហុកតា យេវា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ
ឡីវទតុំ អាមិសហេតុ យេវា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ
ឡីវទន្តិតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កដំ ហិ នាម
ធាត្វកិយា ភិក្ខុ ឃំ វត្តន្តិ ន ពហុកតា យេវា
ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឡីវទតុំ អាមិសហេតុ យេវា ភិក្ខុ
ភិក្ខុនិយោ ឡីវទន្តិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
ឃំ វទេថ ន ពហុកតា យេវា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ-
យោ ឡីវទតុំ អាមិសហេតុ យេវា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ

---

១ ឧ.ម. វទន្តិ ។

សិក្ខាបទ ទី ៤

(៥២) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅវត្តជេតវន្ត
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈទាំង
ឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី តែងបាទនូវចីវរ ចិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងភេ-
សជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ និយាយគ្នាយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀនប្រដៅ
ពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែ
អាមិស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិរច្ឆិល បន្តិះបង្ខំបំបាច់ ថ្វីឡើយ ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមកនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយមិនសូវយកចិត្ត
ទុកដាក់នឹងប្រដៅពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី
ព្រោះហេតុតែអាមិស ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំង
ឡាយមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀនប្រដៅពួកភិក្ខុនីប៉ុន្មានទេ ភិក្ខុជា
ថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស ពិតមែនឬ ។

៥១

ជាចិត្តិយកណ្តោ ឧវាវត្តស្ស បក្កុសិក្ខុបវស្ស បញ្ញត្តិ

ឡវទន្តិតំ ។ សច្ចំ ភក្កវាតំ ។ វិការហិ ពុទ្ធា ភក្កវា
កកមំ ហិ ឆាម តុម្ភេ មោយបុរិសា ឯវំ វក្កុជ
ន ពហុកតា ថេរា ភិក្កុ ភិក្កុនិយោ ឡវទន្តិតំ
អាមិសហេតុ ថេរា ភិក្កុ ភិក្កុនិយោ ឡវទន្តិតំ នេតំ
មោយបុរិសា អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថុ បន ភិក្កុវេ ឥមំ សិក្កាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន ភិក្កុ ឯវំ វទេយ្យ អាមិសហេតុ ភិក្កុ
ភិក្កុនិយោ ឡវទន្តិតំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៥៣) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្កុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អនិប្បតោ ភិក្កុតិ ។
អាមិសហេតុតិ ចីវហេតុ ចិណ្ឌាទាតហេតុ សេនាសន-
ហេតុ តិលានប្បត្តយភេសជ្ជបរិក្ការហេតុ សក្ការហេតុ
កុក្ការហេតុ មាននហេតុ វន្តនហេតុ ប្បជនហេតុ ។

(៥៤) ឯវំ វទេយ្យតិ ឧបសម្មន្តំ សង្ឃេន សម្មតំ
ភិក្កុនោវាទកំ អវណ្ណំ កត្តកាមោ អយសំ កត្ត-
កាមោ មន្តកត្តកាមោ ឯវំ វទេតិ ចីវហេតុ

បាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាដេត្ត សិក្ខាបទទី ៤ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ពួកធម្មតិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះវៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ក៏ថ្វី
ឡើយ ពួកអ្នកឯងមកពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយមិនសូវ
យកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀនប្រដៅពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ
ប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើ
ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិន
ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំ-
ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៥៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា ព្រោះហេតុតែអាមិស សេចក្តីថា
ព្រោះហេតុតែថវិ ចំណូលបាត សេនាសនៈ ភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់
មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីកប់អាទ កិរិយាថ្វាយបង្គំ
នឹងកិរិយាបូជា ។

(៥៤) ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងធ្វើនូវពាក្យដទៃល ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើបង្កាប់យស ប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងធ្វើនូវសេចក្តីបង្កាប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទន៍ដែលសង្ឃសន្តត

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាហ

បិណ្ឌបាតហេតុ សេនាសនហេតុ គិលានប្បច្ចយកេ-
សជ្ជបរិក្ការហេតុ សក្ការហេតុ កុរុការហេតុ មាណ-
នហេតុ វដ្តនហេតុ បូជនហេតុ ឪវទត្តិ កណាតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៥៥] ធម្មកម្ម ធម្មកម្មសញ្ញា ឃីវ វទេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្ម វេមតិកោ ឃីវ វទេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្ម អធម្មកម្មសញ្ញា
ឃីវ វទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៥៦] ឧបសម្ព័ន្ធំ សង្ឃេន អសម្មតំ ភិក្ខុលោ-
វាទតំ អវលំ កត្តកាមោ អយសំ កត្តកាមោ
មង្គកត្តកាមោ ឃីវ វទេតិ បីវហេតុ បិណ្ឌបាតហេតុ
សេនាសនហេតុ គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការហេតុ
សក្ការហេតុ កុរុការហេតុ មាណនហេតុ វដ្តនហេតុ បូជ-
នហេតុ ឪវទត្តិ កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៥៧] អនុបសម្ព័ន្ធំ សង្ឃេន សម្មតំ វា អសម្ម-
តំ វា ភិក្ខុលោវាទតំ អវលំ កត្តកាមោ អយសំ
កត្តកាមោ មង្គកត្តកាមោ ឃីវ វទេតិ បីវហេតុ

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

ឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនីហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចម្រើ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ជាបច្ច័យ ដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់អាន កិរិយា ថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៥៥) កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន ហើយពោល យ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយពោល យ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនមែន ជាធម៌វិញ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៥៦) ភិក្ខុណាប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើ បង្គាប់យស ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីបង្គាប់បង្គោនចំពោះឧបសម្បទន៍ដែល សង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយ ថា ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចម្រើ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ភេសជ្ជៈ បរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តី រាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៥៧) ភិក្ខុណាប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ប្រាថ្នាដើម្បី ធ្វើបង្គាប់យស ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីបង្គាប់បង្គោនចំពោះអនុបសម្បទន៍ បុគ្គលដែលសង្ឃសន្មតក្តី មិនបានសន្មតក្តី ឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី

៥៣

បញ្ជីយកល្ខោ វង្សវង្សស្ស ចតុន្តសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

បិណ្ឌាទាតហេតុ សេនាសនហេតុ តិលានប្បដ្ឋយកេ-
សដ្ឋបរិក្ការហេតុ សក្ការហេតុ កុរុការហេតុ មាណ-
ហេតុ វដ្ឋនហេតុ បូជនហេតុ ឡិវនតិក កណាតិ-
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៥៨] អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៥៩] អនាបត្តិ បកតិយា ចីវរហេតុ បិណ្ឌាទាត-
ហេតុ សេនាសនហេតុ តិលានប្បដ្ឋយកេសដ្ឋបរិក្ការ-
ហេតុ សក្ការហេតុ កុរុការហេតុ មាណហេតុ វដ្ឋន-
ហេតុ បូជនហេតុ ឡិវនតិក កណាតិ ឧប្បត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ចតុន្តសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាឋិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចិវរ
បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿង
សក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ និងកិរិយាបូជា
(ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៥៨) កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កម្ម
មិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៥៩) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលពោលចំពោះភិក្ខុផងនិគ្នាដែល
ជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចិវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ភេសជ្ជៈ-
បរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់
អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ និងកិរិយាបូជាដោយប្រក្រតី ដល់ភិក្ខុធម៌
ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

[៦០] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ ថន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថយំ អញ្ញ-
តស្ស វិសិទាយ បិណ្ណាយ ចរតិ ។ អញ្ញាតរាបិ ភិក្ខុនិ
តស្ស វិសិទាយ បិណ្ណាយ ចរតិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុនី ឯតទរោច កច្ច កតិនិ អមុកស្មី
ឡិកាសេ ភិក្ខា ទីយតីតិ ។ សាបិ ឯវមាហា កច្ច
អយ្យ អមុកស្មី ឡិកាសេ ភិក្ខា ទីយតីតិ ។ តេ
អភិណ្ណាទស្សនេន សន្និដ្ឋា អហោសុំ ។ តេន ខោ ថន
សមយេន សង្ឃស្ស ចីវរំ កាជិយតិ ។ អថខោ សា
ភិក្ខុនិ ឧវាទំ កច្ចា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។
ឯកមន្តំ បិតំ ខោ តំ ភិក្ខុនី សោ ភិក្ខុ ឯតទរោច អយំ
មេ កតិនិ ចីវរប្បដិវសោ សាទិយិ ស្សសីតិ ។ អាម អយ្យ

សិក្ខាបទទី ៥

[៦០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយ
រូបត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត តាមផ្លូវប្រកមួយ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ មានភិក្ខុនី
មួយរូបទៀតត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតតាមផ្លូវប្រកនោះដែរ ។ ទើបភិក្ខុនោះ
និយាយនឹងភិក្ខុនីនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាង នាងចូរទៅក្នុងឧកាស
ឯណោះ គេប្រគេនភិក្ខុ ។ ឯភិក្ខុនីនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ចូរទៅក្នុងឧកាសឯណោះចុះ គេប្រគេនចង្ហាន់ ។
ភិក្ខុនីភិក្ខុនីនោះបានស្គាល់គ្នា ព្រោះបានឃើញគ្នាញឹកញយ ។ គ្រា
នោះឯង សង្ឃកំពុងចែកចីវរគ្នា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះកាលទៅទទួល
ឧវាទក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះហើយ
បានបិតនៅក្នុងទីជម្រក ។ ភិក្ខុនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុនីដែលបិត
នៅក្នុងទីជម្រកនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាង ចំណែកចីវរនេះរបស់យើង
នាងនឹងត្រូវការដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនីនោះឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់

ពាចិត្តិយកណ្តោ ឧបិវត្តស្ស បញ្ចមសំព្វាបវស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

ទុព្វលចីវរម្ពីតិ ។ អដខោ សោ ភិក្ខុ តស្សា ភិក្ខុនិយា
ចីវរំ អនាសិ ។ សោបិ ខោ ភិក្ខុ ទុព្វលចីវរោ យោតិ ។
ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទកេច្ចំ ករោហិទានិ តេ អារុសោ
ចីវរន្តំ ។ អដខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាភេ-
ចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កតំ ហិ នាម ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
និយា ចីវរំ ទស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្វំ ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
និយា ចីវរំ អនាសិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ ញាតិកា
តេ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភកវតិ ។
អញ្ញាតិកោ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជានាតិ
បដ្ឋបំ វា អប្បដ្ឋបំ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា កតំ
ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
ចីវរំ ទស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ទុទ្ធិសេយ្យេ យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ

បាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មរូង

ខ្ញុំកុណា មានចីវរចាស់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីនោះ ។ ចំណែក
ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានចីវរទុព្វលភាព ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុ
នោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូរធ្វើចីវររបស់អ្នកក្នុងកាលឥឡូវនេះ
ចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រថុំតិច ។ រេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពោល
ទោស គំនេរៀល បន្តបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនសមគួរនឹងឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីទេ
។ រេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងបានឲ្យ
ចីវរដល់ភិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលតបថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ភិក្ខុនីនោះជាញាតិរបស់អ្នកឯងឬមិនមែនញាតិទេ ។ ភិក្ខុនោះទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិក្ខុនីនោះមិនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ប្រសមិនមែនជាញាតិ រមែងមិនដឹងនូវ
កម្មដ៏សមគួរឬមិនសមគួរ ល្អិតល្អនមិនល្អិតល្អរបស់ស្រីដែលមិនមែនជា
ញាតិទេ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីមិនមែនញាតិទេ
នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ភ្នែកបុគ្គល
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ រេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា មួយឲ្យចីវរ

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

ភិក្ខុនិយា ចីវរំ ទទេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវត្ថុនំ
ភកវតោ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៦០] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កក្ក-
ច្ចាយន្តា ភិក្ខុនំ ចារិវដ្តកំ ចីវរំ ន ទេន្តំ ។ ភិក្ខុនិយោ
ឧជ្ឈាយន្តំ ឪយន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ នាម អយ្យ
អម្ហាកំ ចារិវដ្តកំ ចីវរំ ន ទស្សន្តិតំ ។ អស្សេស្សំ
ខោ ភិក្ខុ តាសំ ភិក្ខុនំ ឧជ្ឈាយន្តំ ឪយន្តំ
វិចារេន្តំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេស្សំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មំ កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុ-
ជានាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ញត្តំ ចារិវដ្តកំ ធាតុំ ភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុនិយោ សិក្ខាមនាយ សាមណោស្ស សាមណោ-
វិយា អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ បញ្ញត្តំ ចារិវដ្តកំ
ធាតុំ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ
យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ ចីវរំ ទទេយ្យ
អញ្ញត្តិ ចារិវដ្តកា ចាចិត្តិយន្តំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ដល់ភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ឃ័យមិនហ៊ានផ្ទះផ្ទូរ
ចីវរនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ
បង្កាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនសមបីនឹងមិនហ៊ានផ្ទះផ្ទូរចីវរនឹងពួក
យើងសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកភិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាប្រកបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថាហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផ្ទះផ្ទូរចីវរនឹងសហធម្មិកទាំង ៥ គឺ ភិក្ខុ
១ ភិក្ខុនី ១ សិក្ខាមាណា ១ សាមណេរ ១ សាមណេរី ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផ្ទះផ្ទូរចីវរនឹងសហធម្មិកទាំង ៥ នេះបាន
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយឱ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
វៀវតៃផ្ទះផ្ទូរគា ។

បាចិញ្ជិយកណ្តោ ឱវាទវគ្គស្ស បព្វមសំព្វាបទស្ស សំព្វាបទវិកង្កោ

[៦២] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្កតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តុ អធិប្បតោ
កិក្កតិ ។ អញ្ញាតិកា ឆាម មាតិកោ វា បិទិកោ
វា យាវ សត្តមា បិទាមហាយុកា អសម្ពុទ្ធា^(១) ។
កិក្កនិ ឆាម ឧកតោសង្កេ ឧបសម្បន្ទា ។ ចីវំ ឆាម
ឆន្ទំ ចីវានំ អញ្ញាតំ ចីវំ វិកប្បនុបតំ បច្ឆិមំ^(២) ។
អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋកាតិ វេយត្វា ចារិដ្ឋកំ ទេតិ អាបត្តិ
ចាចិញ្ជិយស្ស ។

[៦៣] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី ចីវំ ទេតិ
អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋកា អាបត្តិ ចាចិញ្ជិយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
កាយ វេមតិកោ ចីវំ ទេតិ អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋកា អាបត្តិ
ចាចិញ្ជិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ចីវំ
ទេតិ អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋកា អាបត្តិ ចាចិញ្ជិយស្ស ។
ឯកតោ ឧបសម្បន្ទាយ ចីវំ ទេតិ អញ្ញត្រ ចារិដ្ឋកា
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី

១ អសម្ពុទ្ធាភិបិ បាលោ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. វិកប្បនុបតបច្ឆិមំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ សិក្ខាបទវគ្គ

(៦២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ភិក្ខុនីដែលមិនបានសម្ពន្ធជាប់
វង្សគ្នាមកអំពីចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី ដរាបអំពី
តូចដល់ដ៏ធំជាតំរូវ ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបាន
ឧបសម្ព័ន្ធជាហើយក្នុងសង្ឃតិចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ បណ្តា
ចំរើរ ៦ យ៉ាងចំរើរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតដ៏គួរដល់វិកប្បបាន ហៅថា
ចំរើរ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែផ្ទះផ្សេងគ្នា សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យ (ចំរើរដល់
ភិក្ខុនីមិនមែនញាតិ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លើកលែងតែផ្ទះផ្សេងគ្នា ។

(៦៣) ភិក្ខុនីមិនមែនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ហើយ
ឲ្យចំរើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្សេងគ្នា ។ ភិក្ខុនីមិន
មែនជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃឹម ហើយឲ្យចំរើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរ
លែងតែផ្ទះផ្សេងគ្នា ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ
ហើយឲ្យចំរើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្សេងគ្នា ។ ភិក្ខុឲ្យចំរើរ
ដល់ភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្ព័ន្ធជាអំពីសង្ឃមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
វៀរលែងតែផ្ទះផ្សេងគ្នា ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ

៥៨

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(៦៤) អនាបត្តិ ញាតិកាយ ទារិវដ្តកំ បរិត្តន
វា វិបុលំ វិបុលេន វា បរិត្តំ ភិក្ខុជី វិស្សាសំ កណ្ណាតិ
តារិកាលិកំ កណ្ណាតិ បីវំ វេយ្យា អញ្ញំ បរិក្ខារំ
ទេតិ សិក្ខុមាណយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិក្កង

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃវ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៦៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីជាញាតិ ដល់
ភិក្ខុដែលផ្ទះផ្ទេរចីវរគ្នា ដល់ភិក្ខុដែលផ្សាយកចីវរមានដំឡូងច្រើនដោយចីវរ
មានដំឡូងតិច ឬចីវរមានដំឡូងតិចដោយចីវរមានដំឡូងច្រើន ដល់ភិក្ខុ
ដែលភិក្ខុនីកាន់យកចីវររបស់ខ្លួនដោយសេចក្តីសិទ្ធិស្នាល ដល់ភិក្ខុដែល
ភិក្ខុនីកាន់យកចីវររបស់ខ្លួនគ្នា ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យបរិក្ខារដំឡើងរៀរលែងតែ
ចីវរ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យចីវរដល់សិក្ខុមានាឬដល់សាមណេរី ដល់ភិក្ខុឆត
ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិញ្ញបទទី ៥ ២៦ ។

ធម្មសិក្ខាបទី

[៦៥] តេន សមយេន ពុទ្ធនោ កកវា សាវត្ថុយេ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយេ បដ្ឋោ ហោតិ
ចីវរកម្មំ កាតំ ។ អញ្ញតារា ភិក្ខុនិ យេនាយស្មា
ឧទាយេ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មនំ ឧទាយេ
ឯតទរោច សាធុ មេ កន្តេ អយ្យា ចីវរំ សិព្វត្វតិ ។
អថខោ អាយស្មា ឧទាយេ តស្ស ភិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្វ-
ត្វា សុវត្ថំ សុបរិកម្មកតំ កត្វា មជ្ឈេ បដិកាលាចិត្តំ
វដ្ឋាបេត្វា សំហារិត្វា និក្ខមិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនិ
យេនាយស្មា ឧទាយេ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មនំ ឧទាយេ ឯតទរោច កតំ^(១) តេ កន្តេ ចីវ-
រត្ថំ ។ ហន្ត កកិទិ ឥមំ ចីវរំ យថាសំហដំ ហារិត្វា
និក្ខមិត្វា យនា ភិក្ខុនិសង្ឃោ ឱវាទំ អាកច្ឆតិ
តនា ឥមំ ចីវរំ ហារិត្វា ភិក្ខុនិសង្ឃស្ស បិដ្ឋតោ
បិដ្ឋតោ អាកច្ឆតិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនិ តំ ចីវរំ

១ កតំ តេគិបិ បាលោ ។ ឧ. ម. រហន្តំ ។

សិក្ខាបទទី ៦

(៦៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ទុទាយ
ដ៏មានអាយុជាអ្នកប្រសប់ធ្វើចីវរកម្ម ។ មានភិក្ខុនី១រូបចូលទៅកាន់ទីវង្គល
ទុទាយដ៏មានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹងទុទាយ
ដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ដេរ
ចីវរឲ្យខ្ញុំផង ។ គ្រានោះ ទុទាយដ៏មានអាយុក៏ដេរចីវរ ហើយធ្វើកិច្ច
ជ្រលក់គក់បោកដ៏ល្អរួចធ្វើបគំនូរ^១ត្រង់កណ្តាលចីវរ ស្រេចហើយបរ
ទុកឲ្យភិក្ខុនីនោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីនោះទៅកាន់លំនៅទុទាយដ៏មាន
អាយុ លុះទៅដល់ហើយបាននិយាយនឹងទុទាយដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ ចីវររបស់លោកម្ចាស់នោះដូចម្តេចទៅ ។ ទុទាយឆ្លើយ
ថា ម្ចាស់បួនស្រី ហ៏ នាងចូរនាំយកចីវរនេះទៅទាំងផ្គត់ហើយទុក កាល
ណាភិក្ខុនីសង្ឃបកទទួលទុកៗ ចូរដណ្តប់ចីវរនេះដើរទៅតាមក្រោយ ។

---

១ អង្គិកថាថា កូរុបភាពបុរសស្រ្តី ធ្វើសណ្ឋវិញ មានឧបាយលាយដោយវត្ថុពណ៌ផ្សេងៗ
តាមគំនិតរបស់ខ្លួន ត្រង់កណ្តាលចីវរ ។

វិធម្មបិដក មហាវិកង្កោ

យថាសំហដំ ហរិត្តា និក្ខិបិត្តា យនា ភិក្ខុនិសង្កេ
ឡវាធំ អាគច្ឆតិ តនា តំ ចីវរំ ចារុបិត្តា ភិក្ខុនិសង្កេស្ស
បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អាគច្ឆតិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិហារេន្តិ យាវច្ឆន្តិកា ឥមា ភិក្ខុនិយោ ធុត្តិ-
កា អហិរិកាយោ យត្រ ហំ នាម ចីវរ បដិកា-
ណាចំតំ វជ្ជាបេស្សន្តិតំ ។ ភិក្ខុនិយោ ឃរមាហំសុ
កស្សិធំ កម្មន្តិ ។ អយ្យស្ស ឧទាយិស្សតិ ។ យេបិ
តេ ធិន្តិកា ធុត្តិកា អហិរិកា តេសំបិ ឃរុបំ ន
សោភេយ្យ កី បន អយ្យស្ស ឧទាយិស្សតិ ។ អថទោ
តា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិ ឃតមត្តំ អាហារេសុំ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ
វិហារេន្តិ កមំ ហំ នាម អាយស្សា ឧទាយិ ភិក្ខុនិយោ
ចីវរំ សិព្វេស្សតិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទាយិ ភិក្ខុ-
និយោ ចីវរំ សិព្វេសីតិ ។ សច្ចំ ភកកំតិ ។ ញាតិកា

វិនយចំណី មហាវិកង្គ

ភិក្ខុនីសង្ឃ ក្នុងកាលណោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះនាំយកចីវរនោះ ទៅទាំងផ្នត់ហើយទុក កាលណាភិក្ខុនីសង្ឃមកទទួលទុវទនាទីក៏ដណ្តប់ ចីវរនោះដើរទៅតាមក្រោយ ។ ភិក្ខុនីសង្ឃ ក្នុងកាលណោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស ភិក្ខុនីសង្ឃ បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុនីអម្បាល នេះជាស្រីគ្មានកោតញញើត ជាស្រីអ្នកលេង គ្មានអៀនខ្មាស មិន សមបើនឹងគូរគំនូរក្នុងចីវរសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយសួរគ្នា យ៉ាងនេះថា នេះជាការងាររបស់អ្នកណា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆ្លើយថា នេះជាការងាររបស់លោកម្ចាស់ទុទាយិ ។ ពួកភិក្ខុនីនិយាយគ្នាថា ជនទាំងឡាយណាជាអ្នកគ្មានសេចក្តីកោតញញើត ជាអ្នកលេង ជាអ្នក គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ក៏មានសភាពយ៉ាងនេះក៏គង់មិនល្អដល់ជនទាំង ឡាយនោះ នឹងពោលទៅថ្វីដល់លោកម្ចាស់ទុទាយិ ។ ពួកភិក្ខុនីនោះ នាំគ្នាប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នក មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស ភិក្ខុ- ងៀល បន្តបង្កាប់ថា ទុទាយិដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងដេរចីវរដល់ភិក្ខុនីសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទុទាយិ ពូជាអ្នកឯងដេរ ចីវរឲ្យភិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ ទុទាយិភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា វិន័យទុទាយិ ភិក្ខុនីនោះជាញាតិ

៦១

បាបិភ្ន័យកណ្តោ ឡវាវុត្តស្ស ធម្មិសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

តេ ឧទាយំ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភគវាតិ ។
អញ្ញាតកោ មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជាធាតុ
ចជ្ឈិបំ វា អប្បជ្ឈិបំ វា ទាសាទិកំ វា អប្បាសាទិកំ
វា កតំ ហិ ធាម ត្វំ មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ
ភិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្វេស្សសំ នេតំ មោឃបុរិស អប្ប-
សន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ
អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្វេយ្យ វា សិព្វា-
បេយ្យ វា ទាបិភ្ន័យន្តិ ។

[៦៦] យោ បធាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ អញ្ញាតិកា ធាម មាតិកោ វា ចំតិកោ វា
យាវ សត្តមា បិតាមហយុតា អសម្ពុទ្ធា^(*) ។ ភិក្ខុនិ
ធាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។ ចីវរំ ធាម
ធម្មំ ចីវរំ អញ្ញាតិ ចីវរំ វិកេប្បនុបតំ បច្ឆិមំ ។
សិព្វេយ្យាតិ សយំ សិព្វេតិ អាវាបថេ អាវាបថេ អាបត្តិ

១ អសម្ពុទ្ធាតិបំ ឃោវោ ទិស្សតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សិក្ខាបទវិវត្ត

របស់អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ទាយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាព្រាស មិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា
នៃមោឃបុរស ប្រសិនបើលមិនមែនជាញាតិ វេមនីមិនស្គាល់កម្មដ៏សមគួរក្តី
មិនសមគួរក្តី កម្មជាទីជ្រះថ្លាក្តី មិនជាទីជ្រះថ្លាក្តី របស់ស្រីដែលមិនមែន
ជាញាតិទេ នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមគួរនឹងដេរចំវែឲ្យភិក្ខុនីមិន
មែនញាតិទេ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ លេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ដេរឯងឬប្រើគេឲ្យដេរនូវចំវែឲ្យភិក្ខុនីមិនមែនញាតិ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(៦៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ភិក្ខុនីដែលមិនបានជាប់តវិន្យត្នាមកអំពីចំណែក
ខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តីដរាបអំពីគូជីដូនដីតាជាគំរប់ ៧ ហៅ
ថាមិនមែនញាតិ ។ ស្រីដែលបានទេសម្យទាហើយក្នុងសង្ឃ័យចំណែក
ហៅថា ភិក្ខុនី ។ បណ្តាចំវែ ៦ យ៉ាងចំវែណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មម
វិកប្បបាន ហៅថា ចំវែ ។ ពាក្យថា ដេរឯង គឺភិក្ខុដេរដោយខ្លួនឯង

វិនយចំណីពេ មហាវិវាឌោ

នាចិត្តិយស្ស ។ សិញ្ញាបេយ្យាតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ
អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ សកី អាណាត្តោ ពហុកំបិ
សិទ្ធិតិ អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

(៦៧) អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ ចីវរំ សិទ្ធិតិ
វា សិញ្ញាបេតិ វា អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ
វេមតិកោ ចីវរំ សិទ្ធិតិ វា សិញ្ញាបេតិ វា អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញំ ចីវរំ
សិទ្ធិតិ វា សិញ្ញាបេតិ វា អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។
ឯកតោ ឧបសម្មញ្ញាយ ចីវរំ សិទ្ធិតិ វា សិញ្ញាបេតិ
វា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

(៦៨) អនាបត្តិ ញាតិកាយ ចីវរំ វេមត្វា អញ្ញំ
បរិក្ខារំ សិទ្ធិតិ វា សិញ្ញាបេតិ វា សិក្ខុមាណាយ
សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ទិដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗផ្លូវមូល ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យដេរ គឺក៏ក្នុងបន្ទាប់
អ្នកដទៃឲ្យដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងបន្ទាប់តែម្តង អ្នកទទួល
បន្ទាប់ដេរច្រើនផង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ(តែមួយ) ។

(៦៧) ក៏ក្នុងមិនមែនញាតិ ក៏ក្នុងសំគាល់ថា មិនមែនញាតិមែន
ហើយដេរឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមិន
មែនញាតិ ក៏ក្នុងមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដេរឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមិនមែនញាតិ ក៏ក្នុងសំគាល់ថាជាញាតិ
ហើយដេរឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងដេរឯង
ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរដើម្បីក៏ក្នុងដែលបានឧបសម្បទាអំពីសង្ឃតែមួយ
ចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ក៏ក្នុងជាញាតិ ក៏ក្នុងសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ក៏ក្នុងជាញាតិ ក៏ក្នុងមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ក៏ក្នុងជាញាតិ ក៏ក្នុងសំគាល់ថាជាញាតិមែន មិនត្រូវអាបត្តិ
អ្វីឡើយ ។

(៦៨) អាបត្តិមិនមានដល់ក៏ក្នុងដែលដេរចីវរដល់ក៏ក្នុងជាញាតិ ដល់
ក៏ក្នុងដែលដេរឯង ឬប្រើគេឲ្យដេរនូវបរិក្ខារដទៃក្រៅពីចីវរ (ឲ្យក៏ក្នុង) ឲ្យ
ស៊ូមានាឬ ឲ្យសាមណេរី ដល់ក៏ក្នុងត ដល់ក៏ក្នុងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្សាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

(៦៧) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ លេនវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ចោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនីហំ
សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកទ្វានមត្តំ បដិបជ្ជន្តិ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ វិទាចេន្តិ យថេវ មយំ សប្ប-
ថាបតិកា^(១) អាហំណាម ឯវេមវាម សមណា សក្យ-
បុត្តិយា ភិក្ខុនីហំ សទ្ធិ អាហំណាទ្តិតិ ។ អស្សាសុំ
ចោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ធីយន្តានំ
វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហំ នាម
ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនីហំ សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកទ្វានមត្តំ
បដិបជ្ជស្សន្តិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កាវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនីហំ សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកទ្វានមត្តំ បដិបជ្ជថាតិ ។
សច្ចំ កកវាតិ ។ វិគាហំ ពុទ្ធា កកវា កងំ ហំ នាម

---

១ ឧ. ម. សបដាបតិកា ។

សិក្ខាបទទី ៧

(៦៧) សម័យនោះឯង ព្រះសព្វព្រាហ្មណ៍ដ៏មានជោគ កាលគង់
នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ឆតុគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ បបួលភិក្ខុនិរោទិយទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជា-
មួយគ្នា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា យើង
ទាំងឡាយមានច្នៃប្រពន្ធដើរទៅយ៉ាងណា សមណៈទាំងឡាយនេះ ជា-
កូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យមុត្រដើរទៅមួយអន្លើដោយភិក្ខុនិទាំងឡាយ យ៉ាង
នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ ថេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់
ថា មិនសមចំរើឆតុគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ បបួលភិក្ខុនិរោទិយទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
មួយជាមួយគ្នាទេ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកទាំងឡាយ បបួលភិក្ខុនិរោទិយទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ពិត
មែនឬ ។ ឆតុគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀល
ថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងបបួលភិក្ខុនិ

វិធីបិដក មហាវិភង្គោ

តុម្រៃ មោឃបុរិសា ភិក្ខុនិហិ សន្និ សំវិជាយ ឯកញ្ញា-
នមត្តំ បដិបដ្ឋិស្ស័យ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា
សន្និ សំវិជាយ ឯកញ្ញានមត្តំ បដិបដ្ឋេយ្យ អន្តមសោ
តាមន្តរម្បិ ចាចិត្តយន្តំ ។ ឯវញ្ចំ កកវតា ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៧០) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ ច
ភិក្ខុនិយោ ច សាកេតា សាវត្ថី អន្ធានមត្តប្បដិបដ្ឋា
ហោន្តំ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ តេ ភិក្ខុ បស្សិតា
ឯតនវេចំ មយំថិ អយ្យេហិ សន្និ កមិស្សាមាតិ ។ ន
ភិក្ខុនិ កប្បតិ ភិក្ខុនិយោ សន្និ សំវិជាយ ឯកញ្ញា-
នមត្តំ បដិបដ្ឋិតុំ តុម្រៃ វា បឋមំ កច្ចថ មយំ វា
កមិស្សាមាតិ ។ អយ្យា កន្តេ អក្កបុរិសា អយ្យា
វ បឋមំ កច្ចនតិ ។ អថខោ តាសំ ភិក្ខុនិ
បដ្ឋា កច្ចន្តំ អន្តរាមកេ ចោវា អច្ចន្តិសុ ចេវ

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នាទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការ នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលភិក្ខុនិដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ដោយហោច ទៅសូម្បីកាន់ទីជាលវ័ន្តកនៃស្រុក១ (ភិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបក្តិបាចិត្តិយៗសិក្ខា- បទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូប ដើរទៅ កាន់ផ្លូវឆ្ងាយអំពីក្រុងសាគេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះ ភិក្ខុ- នីទាំងឡាយនោះ ឃើញពួកភិក្ខុនោះហើយ បានពោលពាក្យនេះថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅជាមួយនឹងលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង នោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង ការដែលភិក្ខុបបួលភិក្ខុនិដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ មួយជាមួយគ្នាមិនគួរទេ នាងទាំងឡាយទៅមុនឬ? យើងទាំងឡាយ នឹងទៅមុន ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោក ម្ចាស់ទាំងឡាយជាបុរសដ៏ប្រសើរ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តទៅ មុន ។ កាលភិក្ខុនីទាំងនោះដើរទៅជាខាងក្រោយនៃភិក្ខុទាំងឡាយដល់ ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ចោរទាំងឡាយក៏ដណ្តើមយក (បាត្រនឹងចំរើ) ផង

ពាចិក្ខិយកណ្តោ ឧវាទវគ្គស្ស សន្តមសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

ធូសេសុត្តុ^(១) ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ សាវត្ថី
កណ្តា ភិក្ខុនិយោ ឯតមត្តំ អាណាចេសុំ ។ ភិក្ខុនិយោ
ភិក្ខុនិយោ ឯតមត្តំ អាណាចេសុំ ។ ភិក្ខុ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាណាចេសុំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី ជិណានេ
ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ សន្តកមនិយេ មក្កេ សាសន្តសម្មតោ
សប្បជិកយេ ភិក្ខុនិយោ សន្តិ សំវិជាយ ឯកណ្តានមក្កំ
បដិបដ្ឋិតំ វាវេ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ សន្តិ
សំវិជាយ ឯកណ្តានមក្កំ បដិបដ្ឋេយ្យ អន្តមសោ តា-
មន្តរម្បំ អញ្ញត្ត សមយោ ទាចិត្តយំ ។ តត្តាយំ
សមយោ សន្តកមនិយោ ហោតិ មក្កេ សាសន្តសម្មតោ
សប្បជិកយោ អយំ តត្ត សមយោតិ ។

[៧១] យោ បណាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អដិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុនិ ឆាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្បញ្ញា ។

១ ឧ. ម. អប្បិក្ខុសុ ច ទូសេសុ ច ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ទវាវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

ប្រទេស្តផង (កំហែងធ្វើសេវនកិច្ច) ក្នុងកាលនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុនី ទាំងនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ពួកភិក្ខុនី ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកភិក្ខុ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហោភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទាំងឡាយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជា មួយគ្នា ក្នុងផ្លូវដែលគួរនឹងទៅដោយមានគ្រឹក្សាជាពួកដែលគេសន្មតថា ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ ណាមួយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ដោយហោបទៅ សូម្បីទៅកាន់ទីជាលវ្វែកនៃស្រុក ១ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរ លែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺផ្លូវដែលគួរនឹងទៅ ដោយមានគ្រឹក្សាជាពួក ១ ដែលគេសន្មតថាប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស ១ ដែលប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៧១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបានទុបសម្បទា

វិសយចំណី មហាវិកត្តោ

សង្កត្តំ ឯកតោ ។ សំវិទយាតិ កត្តាម ភតិទំ កត្តាម
អយ្យ កត្តាម អយ្យ កត្តាម ភតិទំ អដ្ឋ វា ហិយ្យោ វា
បរេ វា កត្តាមាតិ សំវិទហតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អន្តមសោ តាមន្តរម្បីតិ កុក្កដសម្បតេ តាម តា-
មន្តរ^(១) អាបត្តិ ទាចិត្តយស្ស ។ អតាមកេ អរញ្ញ
អឡយោជនេ អឡយោជនេ អាបត្តិ ទាចិត្តយស្ស ។
អញ្ញត្រ សមយាតិ វេបេត្វា សមយំ ។ សត្តុកមជ្ជិយោ
នាម មត្តោ ន សក្កា ហោតិ វិទា សត្តេន កន្តំ ។
សាសក្កំ នាម តស្មី មត្តោ ចោរាជំ និវេដ្ឋាកាសោ
ទិស្សតិ កុត្តោកាសោ ទិស្សតិ វិតោកាសោ ទិស្សតិ
និសំប្លោកាសោ ទិស្សតិ និបញ្ញោកាសោ ទិស្សតិ ។
សច្ចដិកយំ នាម តស្មី មត្តោ ចោរេហិ មនុស្សា ហតា

១ ឧ. ម. ពាមន្តរ ពាមន្តរ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាទ

ក្នុងទុក្ខភាសន្សំ ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា សេចក្តីថា ពួកជាមួយគ្នា ។
ពាក្យថា បបួល គឺបបួលគ្នាថា ម្ចាស់នាង យើងទាំងឡាយនឹងទៅ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនឹងទៅ បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំង
ឡាយនឹងទៅ ម្ចាស់នាង យើងទាំងឡាយនឹងទៅ យើងទាំងឡាយនឹងទៅ
ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬក្នុងថ្ងៃស្អែក ក្នុងថ្ងៃខានស្អែក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ពាក្យ
ថា ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់ទីជាលវ័ន្តកនៃស្រុក ១ សេចក្តីថា (ភិក្ខុ
បបួលភិក្ខុនិរោធិជាមួយគ្នាទៅ) ក្នុងទីជាចន្លោះនៃស្រុក ក្នុងស្រុកមាន
ចម្ងាយល្មមមានហើរទៅដល់ (គឺ ១រយៈមានហើរ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
(ភិក្ខុបបួលភិក្ខុនិរោធិជាមួយគ្នាទៅ) ក្នុងព្រៃដែលមិនមែនស្រុក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយគ្រប់ៗកន្លះយោជន៍ ។ ពាក្យថា រៀនវិលវិលតែមានសម័យ
សេចក្តីថា លើកទុកតែមានសម័យ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវដែលគួរនឹងទៅ
ដោយមានគ្នាជាពួក គឺផ្លូវដែលបុគ្គលឥតមានគ្នាមិនអាចដើរទៅបាន ។
ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស គឺកន្លែងដែលចោរអាស្រ័យ
នៅក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលចោរបរិភោគអាហារក៏ប្រាកដ កន្លែងដែល
ចោរឈរនៅក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលចោរអង្គុយក៏ប្រាកដ កន្លែងដែល
ចោរដេកក៏ប្រាកដ ក្នុងផ្លូវនោះ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយ
ភ័យចំពោះមុខ គឺផ្លូវនោះដែលចោរទាំងឡាយ សម្លាប់មនុស្សក៏ប្រាកដ

៦៧

បារិក្ខិយកណ្តុ ឧវាទវន្តស្ស សុត្តមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវិហា

ទិស្សន្តិ វិលុត្តា ទិស្សន្តិ អាគោដិសា ទិស្សន្តិ ។ សប្ប-
ដិកយំ កន្ធា អប្បដិកយំ បស្សិត្តា^(១) ឧយ្យោដេតញ្ច
កន្ធា កតិណិយោតិ ។

[៧២] សំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញី ឯកទ្វានមក្កំ
បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អញ្ញត្រ សមយា
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ វេមតិកោ ឯ-
កទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អញ្ញត្រ
សមយា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ អសំវិទ-
ហិតសញ្ញី ឯកទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្ត-
រម្បិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ
សំវិទហិតិ ភិក្ខុនី ធន សំវិទហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អសំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អសំវិទហិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អសំ-
វិទហិតេ អសំវិទហិតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

១ ឧ. ទស្សិត្តា ។ ឃ. ទស្សិត្តា ។

ពាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

បួនមនុស្សក៏ប្រាកដ វាយដំមនុស្សក៏ប្រាកដ ។ ភិក្ខុដើរទៅកាន់ផ្លូវដែល
ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ហើយឃើញផ្លូវមិនប្រកបដោយភ័យចំពោះ
មុខវិញ ត្រូវបញ្ជូនភិក្ខុនីទៅ ដោយពាក្យថា ខ្លួននាងទាំងឡាយ
នាងទាំងឡាយចូរទៅចុះ ។

(៧២) ភិក្ខុបបួលគ្នាហើយសំគាល់ថា បបួលមែន ដើរទៅកាន់ផ្លូវ
ឆ្ងាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់ទីជាលំដែកនៃស្រុក ១ ត្រូវអា-
បត្តិបាចិត្តិយ រៀនលឺតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ឃីយក្នុងការដែលបាន
បបួលគ្នា ហើយដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅ
កាន់ទីជាចន្លោះនៃស្រុក ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀនលឺតែមាន
សម័យ ។ ភិក្ខុបបួលគ្នា ហើយសំគាល់ថាមិនបានបបួល ដើរទៅកាន់ផ្លូវ
ឆ្ងាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់ទីជាចន្លោះនៃស្រុក ១ ត្រូវអា-
បត្តិបាចិត្តិយ រៀនលឺតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុបបួល តែភិក្ខុនីមិន
បបួល (ភិក្ខុនារ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមិនបានបបួលគ្នា ហើយ
សំគាល់ថាបានបបួល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុសង្ឃីយក្នុងការដែល
មិនបានបបួល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានបបួល
ក្នុងការដែលមិនបានបបួល មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

៦៨

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

(៧៣) អធាបត្តិ សមយេ អសំវិទហិត្វា កច្ឆន្តិ
ភិក្ខុនី សំវិទហិតិ ភិក្ខុ ន សំវិទហិតិ វិសុទ្ធីតេន
កច្ឆន្តិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្មត្តកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

[៧៣] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលមានសម័យ ដល់ភិក្ខុដែល
មិនបានបបួលភិក្ខុនិហើយដើរទៅ ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិបបួល តែភិក្ខុមិន
បានបបួល ដល់ភិក្ខុនឹងភិក្ខុដែលទៅដោយខុសសន្លេត ដល់ភិក្ខុដែលទៅ
(ជាមួយនឹងភិក្ខុនិ)ដោយមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាង
ដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ បប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទ

(៧៤) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថុ-
យំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
និហំ សន្និ សំវិជាយ ឯកនាវំ អភិវហន្តិ ។ មនុស្សា
ឧដ្ឋាយន្តិ ធីយន្តិ វិចារេន្តិ យថេវ មយំ សប្បជាប-
តិកា ឯកនាវាយ កីឡាម ឯវមេវមេ សមណា
សក្យបុត្តិយា ភិក្ខុនិហំ សន្និ សំវិជាយ ឯកនាវាយ
កីឡន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧដ្ឋាយន្តានំ ធីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ធីយន្តិ វិចារេន្តិ
កថំ ហិ នាម ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិហំ សន្និ
សំវិជាយ ឯកនាវំ អភិវហស្សន្តិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ អថ-
ខោ ភកវា ធាតុត្តិយេ ភិក្ខុ បដិប្បន្តិ សច្ចំ កិរ
តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិហំ សន្និ សំវិជាយ ឯកនាវំ

សិក្ខាបទទី ៧

(៧៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ធាតុគ្រឹះកិក្ខុទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងជិះទូក ១ ជាមួយគ្នា ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា យើងទាំងឡាយមានប្តី
ប្រពន្ធដិះលេងលើទូក ១ យ៉ាងណា សមណៈទាំងឡាយនេះជាកូនចៅព្រះ
ពុទ្ធជាសក្យបុត្របបួលពួកភិក្ខុនីជិះលេងលើទូក ១ ជាមួយគ្នាយ៉ាងនោះ
ឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ធាតុគ្រឹះកិក្ខុ
ទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងជិះទូក ១ ជាមួយគ្នាទេ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រាបចូលសេចក្តីនិច្ចតិះពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សួរចំពោះធាតុគ្រឹះកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេល
នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងជិះទូក

វិទ្យបិដកេ មហាវិក្កោ

អភិរូហាថាតិ ។ សង្ខំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ តុន្នោ ភគវា
កងំ ហិ ធាម តុម្ភេ មោយបុរិសា ភិក្ខុនិហិ
សង្ខំ សំវិជាយ ឯកធាវំ អភិរូហិស្សថ នេតំ
មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ ។ បេ ។
ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ
យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា សង្ខំ សំវិជាយ ឯកធាវំ
អភិរូហេយ្យ ឧទ្ទង្គាមិទី^(១) វា អដោតាមិទី វា
នាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចំ ភគវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខា-
បទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៥] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ ច ភិក្ខុនិយោ ច សាកេតា សាវត្តិ អន្ទា-
នមក្កប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ អន្តរាមក្កេ នទី ឧត្តរិត្យា^(២)
ហោតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ តេ ភិក្ខុ ឯតនវេតុំ
មយំបិ អយ្យេហំ សង្ខំ ឧត្តរិស្សាមាតិ ។ ន ភគិនិ
កប្បតិ ភិក្ខុនិយា សង្ខំ សំវិជាយ ឯកធាវំ អភិ-
រូហិតុំ តុម្ភេ វា បវេមំ ឧត្តរថ មយំ វា ឧត្តរិស្សាមាតិ ។

១ ឧទ្ទង្គាមិទ្ធិបិ យវោ ។ ២ ឧ. ម. ឆិកញ ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

ជាមួយគ្នា ពិតមែនឬ ។ ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
បបួលពួកភិក្ខុនិឡើងជិះទូក ១ ជាមួយគ្នាទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលភិក្ខុនិឡើងជិះទូក ១ ជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទឹកក្អី
ទៅបណ្តោយទឹកក្អី (ភិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនិទាំងឡាយច្រើនរូប ដើរទៅ
កាន់ផ្លូវឆ្ងាយអំពីក្រុងសាភេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទឹកណ្តាល
ផ្លូវមានស្ទឹង ១ ដែលគេតែងតែឆ្លង ។ ទើបភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះបាន
ពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា យើងទាំងឡាយនឹងឆ្លងមួយ
អន្លើដោយលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់
នាង ការដែលភិក្ខុបបួលភិក្ខុនិឡើងជិះទូក ១ ជាមួយគ្នា មិនគួរទេ (បើ
ដូច្នោះ) នាងទាំងឡាយឆ្លងទៅមុនឬ ។ យើងទាំងឡាយនឹងឆ្លងទៅមុន ។

៧១

បាចិត្តិយកណ្តោ ឧវាវត្តស្ស អធិមសំពាបស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

អយ្យា កន្តេ អក្កបុរិសា អយ្យា វេ បឋមំ ឧត្តរន្ទ្រិតំ ។
អថទោ តាសំ ភិក្ខុន្តិទំ បច្ឆា ឧត្តរន្តិទំ ហោរា
អច្ឆិទ្ធិស្ស ថេវ ទ្ធិសេស្សញ្ច ។ អថទោ តា ភិក្ខុន្តិយោ
សាវត្តិ កន្ធា ភិក្ខុន្តិទំ ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។
ភិក្ខុន្តិយោ ភិក្ខុន្តិ ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។ ភិក្ខុ
ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។ អថទោ ភកវា
ឯតស្មី ទំនានេ ឯតស្មី បកវណោ ធម្មំ កងំ កត្វា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិរិយន្តរណាយ
ភិក្ខុន្តិយោ សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកធាវំ អភិរូហិតំ ឯវញ្ច
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ ភិក្ខុន្តិយោ សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកធាវំ អភិរូហេយ្យ
ឧទ្ធិន្តិមិទំ វា អនោតាមិទំ វា អញ្ញត្តិ តិរិយន្តរណាយ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៧៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុន្តិ ធាម ឧកតោសាជ្ឈេ ឧបសម្មន្ទា ។
សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។ សំវិជាយាតិ អភិរូហាម កតិទំ

បាចិត្តិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិព្វបទទី ៨ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆ្លើយថា បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ជាបុរសដ៏ប្រសើរ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរឆ្លងទៅមុនចុះ ។ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឆ្លងទៅជាខាងក្រោយ ចោរទាំងឡាយក៏ដណ្តើមយក (បាត្រនិងចំរើ) ផង ប្រទុស្តផងក្នុងកាលណោះ ។ លុះភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ទៅដល់ក្រុងសាវត្ថិហើយ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីឡើងជិះទូក ១ ជាមួយគ្នាដើម្បីឆ្លងទទឹង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលភិក្ខុនីឡើងជិះទូក ១ ជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀនវិលនវតែការឆ្លងទទឹង ។

(៧៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដ៏បត់បែកសិក្ខាបទទី១ នៃបាវាដិកកណ្ណ ។ បេ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី ទុបសម្បទាក្នុងសំណាកនៃទុកតោសង្ឃ^(១) ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា គឺពួកជាមួយ ។ ពាក្យថា បបួល គឺបបួលគ្នាថា ម្ចាស់នាង យើងទាំងឡាយ

១ សង្ឃពីរពួក ធិរិក្ខុសង្ឃ ១ ភិក្ខុនីសង្ឃ ១ ។

វិទេយចិរិកេ មហាវិរត្តោ

អក្ខរហាម អយ្យ អក្ខរហាម អយ្យ អក្ខរហាម ភគិន្ទ
អន្ធិ វា ហិយ្យោ វា បេវ វា អក្ខរហាមាតិ សំវិទហិតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុនិយា អក្ខរោ ភិក្ខុ
អក្ខរហិតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុស្មី អក្ខរោ
ភិក្ខុនិ អក្ខរហិតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ ឧកតោ(១)
វា អក្ខរហិតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ ឧទ្ធក្ខាមិន្ទ
ឧទ្ធវនិកាយ ។ អនោតាមិន្ទ ឌីជវនិកាយ ។
អញ្ញត្រ តិរិយន្តរណាយាតិ វេបេត្វា តិរិយន្តរណាំ(២) ។
កុក្កជសម្មាតេ តាមេ តាមន្តរេ តាមន្តរេ អាបត្តិ
វាចិត្តិយស្ស ។ អតាមកេ អញ្ញ អឡ្ហយោជនេ
អឡ្ហយោជនេ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

[៧៧] សំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញា ឯកធាវំ
អក្ខរហិតិ ឧទ្ធក្ខាមិន្ទ វា អនោតាមិន្ទ វា អញ្ញត្រ
តិរិយន្តរណាយ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិ-
តេ វេមតិកោ ឯកធាវំ អក្ខរហិតិ ឧទ្ធក្ខាមិន្ទ វា

១ ឧ. ម. ឧរោ ។ ២ ឧ. តិរិយន្តរណាយ ។

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

នឹងឡើងជិះទូក បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនឹងឡើងជិះទូក បពិត្រ
លោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនឹងឡើងជិះទូក ម្នាលនាង យើងទាំងឡាយ
នឹងឡើងជិះទូក យើងទាំងឡាយនឹងឡើងជិះទូកក្នុងថ្ងៃនេះ ឬក្នុងថ្ងៃស្អែក
ក្នុងថ្ងៃខានស្អែក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កាលភិក្ខុនីឡើងជិះទូក ភិក្ខុក៏ឡើង
ជិះដែរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលភិក្ខុឡើងជិះទូក ភិក្ខុនីក៏ឡើងជិះដែរ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនីឡើងជិះទូកស្មើគ្នា ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ទៅប្រាសទឹក សេចក្តីថា នាវាទៅទីខាងលើទឹក ។
ពាក្យថា ទៅបណ្តោយទឹក សេចក្តីថា នាវាទៅទីខាងក្រោមទឹក ។
ពាក្យថា រៀរលែងតែការឆ្លងទទឹង សេចក្តីថា លើកទុកតែការឆ្លងទទឹង ។
(ភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីឡើងជិះទូក) ទៅក្នុងស្រែកចម្ងាយមានល្អមហើរទៅដល់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗចន្លោះស្រែក ។ (ភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីឡើងជិះទូក)
ទៅក្នុងព្រំមិនមែនជាស្រែក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗកន្លះយោជន៍ ។

(៧៧) ការដែលបានបបួលហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា បានបបួល
គ្នាមែន ហើយឡើងជិះទូកជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែការឆ្លងទទឹង ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងការដែលបានបបួលគ្នា ហើយឡើងជិះទូកជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទឹកក្តី

៧៣

បាចិត្តិយកណ្តោ ឱវាទវត្ថុស្ស អដ្ឋមសំព្វបទស្ស អនាបត្តិ

អនោតាមីនី វា អញ្ញាត្រ តិរិយន្តរណាយ អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ អសំវិទហិតសញ្ញា
ឯកធាវំ អក្កហិតិ ឧទ្ធផ្តាមីនី វា អនោតាមីនី វា
អញ្ញាត្រ តិរិយន្តរណាយ អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ
សំវិទហិតិ ភិក្ខុនី ន សំវិទហិតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អសំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អសំវិទហិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អសំ-
វិទហិតេ អសំវិទហិតសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៧៨] អនាបត្តិ តិរិយន្តរណាយ អសំវិទហិតា
អក្កហិតិ ភិក្ខុនី សំវិទហិតិ ភិក្ខុ ន សំវិទហិតិ
វិសង្កតេន អក្កហិតិ អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិ-
កម្មកស្សតិ ។

អដ្ឋមសំព្វបទំ និដ្ឋិវំ ។

បាចិគ្គិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ អនាបត្តិ

ទៅបណ្តោយទឹកក្តី (ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ វៀរលែងតែឆ្លងទទឹង ។
ការដែលបានបបួលគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានបបួលគ្នា ហើយឡើងជិះ
ទូកជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី (ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ
វៀរលែងតែឆ្លងទទឹង ។ ភិក្ខុបបួល ភិក្ខុនីមិនបានបបួល (ត្រូវអាបត្តិទូកដ ។
មិនបានបបួលគ្នាទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថា បានបបួលគ្នាហើយ (ត្រូវអាបត្តិ
ទូកដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាបត្តិ
ទូកដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានបបួលគ្នាមែន
មិន(ត្រូវអាបត្តិ ។

(៧៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឆ្លងទទឹង ដល់ភិក្ខុដែល
មិនបានបបួលភិក្ខុនីហើយឡើងជិះទូក ដល់ភិក្ខុដែលមិនបានបបួលភិក្ខុនី
តែភិក្ខុនីបបួល ដល់ភិក្ខុដែលឡើងជិះទូកជាមួយនឹងភិក្ខុនីដោយខុស
សន្លឹកគ្នា ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជា
ខាងដើមបញ្ចាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

និមិត្តាប្បទិ

(៧៧) តេជ សមយេន តុន្ទោ ភកកា រាជតហ
វិហារតិ វេឡ្យវេន កាលន្ទកនិវាបេ ។ តេជ ខោ
បន សមយេន ដុល្លនន្ទា ភិក្ខុនិ អញ្ញាតស្ស កុ
លស្ស កុលុបិកា^(១) ហោតិ និច្ចកត្តិកា ។ តេជ ច
កហបតិណ វេរា ភិក្ខុ និមន្តិតា ហោន្តិ ។ អថខោ
ដុល្លនន្ទា ភិក្ខុនិ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចរ-
មាណយ យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
តំ កហបតិ វតទរោច កមិទំ កហបតិ បហ្មតំ
ខាននិយំ កោជនិយំ បដិយត្តន្តិ ។ វេរា មយា
អយ្យេ និមន្តិតាតិ ។ កេ បន- តេ កហបតិ
វេរាតិ ។ អយ្យេ សារីបុត្តោ អយ្យេ មហាមោត្តណ្ណោ
អយ្យេ មហាកណ្ណោ អយ្យេ មហាកោដ្ឋិតោ អយ្យេ
មហាកច្ឆិណោ អយ្យេ មហាតុន្ទោ អយ្យេ អនុរុន្ទោ
អយ្យេ វេរោ អយ្យេ ឧទាលិ អយ្យេ អាណន្ទោ
អយ្យេ រាហុលាតិ ។ កី បន តំ កហបតិ

១ ឧ. កុលុបិកា ។

សិក្ខាបទទី ៧

(៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេជ្ជវ័ន ជាគលន្ទកនិវាសន្តាន ទៀបក្រុងរាជគ្រិះ ។ សម័យនោះ
ឯង ភិក្ខុនិឈ្មោះថុល្លនន្ទា ជាដីតុនរបស់ត្រកូល ១ ជាភិក្ខុនិប្រកប
ដោយនិប្ពត្ត ។ ចំណែកគហបតីនោះក៏បាននិមន្តពួកភិក្ខុជាថេរៈទៅ
ផង ។ ត្រាព្រះឯង ភិក្ខុនិឈ្មោះថុល្លនន្ទា ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់ដោយ
បាត្រនិងចីវរ ក្នុងវេលាព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងគហបតីនោះថា ម្ចាស់គហបតី
ខាងនិយកោជនីយាហារមានប្រមាណច្រើននេះ គេចាត់ចែងដើម្បីអ្វី ។
គហបតីឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះថេរៈទាំងឡាយ
មកឆាន់ ។ ភិក្ខុនិឈ្មោះថុល្លនន្ទាសួរថា ម្ចាស់គហបតី ព្រះថេរៈ
ទាំងនោះ គឺព្រះថេរៈណាខ្លះ ។ គហបតីឆ្លើយថា ព្រះសាវ័បុត្ត ជា
ម្ចាស់ ព្រះមោគ្គល្លាន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកុប្បាន ជាម្ចាស់ ព្រះមហា-
កោដ្ឋិត ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកប្បិន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាចុន្ទ ជាម្ចាស់ ព្រះ
អន្តរទ្ធ ជាម្ចាស់ ព្រះវេរុត្ត ជាម្ចាស់ ព្រះឧបាលិ ជាម្ចាស់ ព្រះ
អាណន្ទ ជាម្ចាស់ ព្រះរាហុល ជាម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនិឈ្មោះថុល្លនន្ទាឆ្លើយ
ថា ម្ចាស់គហបតី កាលព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរមាននៅទេតើ

៧៥

ធម្មតិយកណ្តោ ឧវាទវគ្គស្ស វេទមន្តបទស្ស ទី៣៦

មហានិកាយេ តិដ្ឋមាណេ ចេតកេ ជិបន្តេសីតិ ។ កេ ច ន
តេ អយ្យេ មហានិកាតិ ។ អយ្យេ ទេវទត្តោ អយ្យេ
កោកាលិកោ អយ្យេ កតមោរកតិស្សកោ អយ្យេ
ខណ្ឌទេវិយា បុត្តោ អយ្យេ សមុទ្ធិទត្តោតិ ។ អយព្វ-
រហិ^(១) ឌុល្លនន្ទាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរា កថា វិប្បកតា ។
អថ ថេរា^(២) ភិក្ខុ បរិសីសុ ។ សច្ចំ មហានិកា ទោ
តយា កហថតិ ជិបន្តិតាតិ ។ ឥនានេវ ទោ តំ អយ្យេ
ចេតកេ អកាសិ ឥនានិ មហានិកាតិ កេហតោ^(៣) ច
ជិក្ខុឡិ ជិច្ចកត្តញ្ច ឧបច្ឆន្តិ^(៤) ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តិ ខ័យន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម ទេវទត្តោ ជាជំ ភិក្ខុនិបរិទាចិតំ បិណ្ណា-
ចាតំ កុញ្ញស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តំ ទេវទត្ត
ជាជំ ភិក្ខុនិបរិទាចិតំ បិណ្ណាចាតំ កុញ្ញសីតិ ។

១ ឧ. ម. អយំ ចរហិ ។ ២ ឧ. ម. អថ តេ ថេរា ។ ៣ ឧ. ម. យរកោ ។ ៤ បច្ឆិក្ខំ ។

បាបិក្ខយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ និទាន

ហេតុដូចម្តេចក៏អ្នកទៅនិមន្តពួកកូនក្មេងមកវិញ ។ គហបតីសួរថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ ព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរទាំងនោះ មានព្រះនាមដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនិឃ្លោះថ្មល្ងន្ទាឆ្លើយថា លោកម្ចាស់ទេវទត្ត លោកម្ចាស់
កោកាលិក លោកម្ចាស់កតមោរកតិស្សកៈ លោកម្ចាស់ខណ្ឌទេវីច្រិត្រ
លោកម្ចាស់សមុទ្ធទត្ត ។ កាលភិក្ខុនិឃ្លោះថ្មល្ងន្ទាកំពុងតែនិយាយពាក្យ
នេះមិនទាន់អស់នៅឡើយ ។ ស្រាប់តែភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយចូលមកក្នុង
ពេលនោះ ។ ភិក្ខុនិឃ្លោះថ្មល្ងន្ទាសួរថា ម្ចាស់គហបតី ព្រះថេរៈមហា-
នាគដ៏ប្រសើរទាំងឡាយអ្នកបាននិមន្តហើយ ពិតមែនឬ ។ គហបតីឆ្លើយ
ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ឥឡូវនេះ លោកម្ចាស់បានធ្វើនូវព្រះថេរៈមហា-
នាគដ៏ប្រសើរទាំងឡាយថាជាកូនក្មេង លោកម្ចាស់ត្រឡប់ធ្វើពួកភិក្ខុជា
កូនក្មេងថាជាមហានាគដ៏ប្រសើរទៅវិញ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏ចាប់ទាញ
ភិក្ខុនិឃ្លោះថ្មល្ងន្ទាចេញពីផ្ទះផង និច្ចកត្ត (គឺចង្កាន់ដែលផ្គត់ផ្គង់ជានិច្ច)
ក៏ផ្តាច់បង្គំចេញ គឺឈប់ឱ្យតទៅទៀតផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពាលពោស គិះដៀល
បន្តិចបន្តួចថា ទេវទត្តបានដឹងហើយ មិនគួរនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដែល
ភិក្ខុនិចាត់ចែងទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទេវទត្ត
ឮថាអ្នកដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនិចាត់ចែង ពិតមែនឬ ។

៧៦

វិទ្យបិដកេ មហាវិកត្តោ

សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហំ តុន្តោ កកវា កេដំ ហំ ឆាម
ត្ថំ មោយបុរិស ជាធំ កិក្ខុដំបរិទាចិតំ បិណ្ឌទាតំ
កុញ្ញិស្សសំ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសា-
ឆាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេន យោ បន កិក្ខុ ជាធំ កិក្ខុដំបរិទាចិតំ
បិណ្ឌទាតំ កុញ្ញេយ្យ ទាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវញ្ចំ កកវតា
កិក្ខុដំ សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ ហោតិ ។

[៨០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ
រាជកហា បព្វជិតោ ញាតិកុលំ អកមាសិ ។ មនុស្ស
ចិរស្សបិ កទ្ធនោ អាគតោតិ សក្កច្ចំ កតំ អកំសុ ។
តស្ស កុលស្ស កុលុបិកា កិក្ខុដំ តេ មនុស្ស
ឯតទរោច ទេដ អាវុសោ អយ្យស្ស កត្តន្តំ ។ អថខោ
សោ កិក្ខុ កកវតា បដិក្ខតំ ជាធំ កិក្ខុដំបរិទាចិតំ
បិណ្ឌទាតំ កុញ្ញត្តំ កុញ្ញបាយន្តោ នប្បដិក្ខហេសិ
នាសក្ខិ បិណ្ឌាយ ចរិតំ ទិទ្ធកតោ អហោសិ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ្ត

ទៅទត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា វិនយមាយបុរស អ្នកឯងដឹងហើយ
មិនគួរនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនិពាត់ចែងទេ ម្ចាស់មាយបុរស ការនេះ
មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនិពាត់ចែង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៨០) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយចេញពីក្រុងរាជគ្រឹះទៅបួស
ហើយទៅកាន់ត្រកូលញាតិ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថាលោកម្ចាស់
ដ៏ចំរើនខាននិមន្តមកយូរហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាធ្វើចង្កាន់ច្រ-
គេនដោយគោរព ។ មានភិក្ខុម្នាក់ជាដីតុនរបស់ត្រកូលនោះបាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងឡាយនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរ
ឲ្យចង្កាន់ដល់លោកម្ចាស់ចុះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា ការដឹង
ហើយបរិភោគបិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនិពាត់ចែង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាម
ហើយ (សង្ស័យដូច្នោះហើយ) ក៏មិនទទួល (បិណ្ឌបាតនោះ) ហើយមិន
អាចនឹងត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតទៀតផង ក៏អត់ចង្កាន់ក្នុងពេលនោះឯង ។

៧៧

បាចិត្តិយកណ្តោ វេរាវេរុស្ស វេរិមសិក្ខាបទេស្ស សិក្ខាបទវិរុត្តោ

អថខោ សោ ភិក្ខុ អារាមំ កុញ្ញ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
អារោចេសំ ។ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។
អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ
ធម្មី កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
បុព្វេ ភិហិសមារម្ម ជាធំ ភិក្ខុនិបរិចាចិតំ បិណ្ឌាទាតំ
កុញ្ញតុំ វេរុញ្ញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យថ យោ បន ភិក្ខុ ជាធំ ភិក្ខុនិបរិចាចិតំ
បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញេយ្យ អញ្ញត្រ បុព្វេ ភិហិសមារម្ម
ទាចិត្តិយន្តិ ។

[៨០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ជាធាតិ ធាម សាមំ វា ជាធាតិ
អញ្ញ វា តស្ស អារោចន្តិ សា វា អារោចេតិ ។
ភិក្ខុនិ ធាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្មត្វា ។ បរិចាចេតិ
ធាម បុព្វេ អនាតុកាមាធំ អកតុកាមាធំ អយ្យោ
កាលាកោ អយ្យោ ពហុស្សតោ អយ្យោ សុត្តន្តិ-
កោ អយ្យោ វិទយនកោ អយ្យោ ធម្មកថិកោ ទេថ

បាបិគ្គិយកណ្ណ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ សិក្ខាបទវគ្គ

ទើបភិក្ខុនោះទៅអារាម ហើយប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួក ភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មក ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលចង្ហាន់មានគ្រហស្ថ ប្រារព្ធជាមុនហើយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលដឹងឆាន់បិណ្ឌ បាតដែល ភិក្ខុនិយាត់ចែងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌ បាតដែលភិក្ខុនិយាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយ រៀរលែងតែចង្ហាន់ដែល គ្រហស្ថបានប្រារព្ធជាមុន ។

(៨១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ ទី១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងឯងក្តី ជនទាំងឡាយ ដទៃដឹងហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនិ គឺស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក៏ទុកគោសង្ឃ ។ ដែល ហៅថា ចាត់ចែង (គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់ជន) ដែលមិនចង់ឲ្យ មិន ចង់ធ្វើទានក្នុងកាលមុនថា លោកម្ចាស់នេះជាអ្នកពោល លោកម្ចាស់នេះ ជាពហុស្សុត លោកម្ចាស់នេះ ជាអ្នកចេះព្រះសូត្រ លោកម្ចាស់នេះ ទ្រង់វិន័យ លោកម្ចាស់នេះជាធម្មកថិក អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យ (ចង្ហាន់)

វិទេយបិដកេ មហាវិរត្តោ

អយ្យស្ស ករោម អយ្យស្សតិ ឯសា បរិចាចេតិ
នាម ។ បិណ្ឌាទានោ នាម បញ្ចុដ្ឋំ កោជនាមំ អញ្ញាតំ
កោជនំ ។ អញ្ញាត្រ បុព្វេ តិហិសមារម្ភាតិ វេមត្តា
តិហិសមារម្ភំ ។ តិហិសមារម្ភោ នាម ញាតកា វា
ហោន្តិ បរិវតា វា មកតិប្បជយត្តា វា ។ អញ្ញាត្រ
បុព្វេ តិហិសមារម្ភា កុញ្ញស្សមិតិ បដិគ្គណាតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[៨២] បរិចាចិតេ បរិចាចិតសញ្ញំ កុញ្ញតិ អញ្ញាត្រ
បុព្វេ តិហិសមារម្ភា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បរិចាចិ-
តេ វេមតិកោ កុញ្ញតិ អញ្ញាត្រ បុព្វេ តិហិសមារម្ភា
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បរិចាចិតេ អបរិចាចិតសញ្ញំ
កុញ្ញតិ អញ្ញាត្រ បុព្វេ តិហិសមារម្ភា អនាបត្តិ ។
ឯកតោ ឧបសម្មន្ទាយ បរិចាចិតំ កុញ្ញតិ អញ្ញា-
ត្រ បុព្វេ តិហិសមារម្ភា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ដល់លោកម្ចាស់អង្គនេះ ចូរធ្វើ(ចង្ហាន់) ដល់លោកម្ចាស់នេះ ភិក្ខុនីនេះ
ហៅថា ចាត់ចែង ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាត បានដល់ភោជនទាំង៥
ភោជនណាមួយ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថគេប្រារព្ធ
ជាមុន សេចក្តីថា លើកទុកតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថគេធ្វើជាមុន ។ ដែល
ហៅថាគ្រហស្ថប្រារព្ធ គឺជនទាំងឡាយជាញាតិក្តី បិណ្ឌបាតដែលគេបរា-
ណាក្តី ចង្ហាន់ដែលគេតាក់តែងជាប្រក្រតីក្តី ។ ភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតដោយ
គិតថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ វៀរលែងតែបិណ្ឌបាត ដែល
គ្រហស្ថប្រារព្ធជាមុន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ វារៈដែល
លេបចូល ។

(៨២) ចង្ហាន់ដែលភិក្ខុនីចាត់ចែង ភិក្ខុសំគាល់ថា ភិក្ខុនីចាត់ចែង
ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថប្រា-
រព្ធជាមុន ។ ចង្ហាន់ដែលភិក្ខុនីចាត់ចែង ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ
ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ វៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថប្រារព្ធជាមុន ។
ចង្ហាន់ដែលភិក្ខុនីចាត់ចែង ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានចាត់ចែងទេ នឹងចង្ហាន់
ដែលគ្រហស្ថបានប្រារព្ធជាមុន ហើយឆាន់ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
ភិក្ខុឆាន់ភោជន ដែលភិក្ខុនីបានឧបសម្បទាក្នុងឯករោសាសង្ឃបានចាត់ចែង
ត្រូវអាបត្តិទុកដ វៀរលែងតែភោជនដែលគ្រហស្ថគេប្រារព្ធឡើងជាមុន ។

៧៧

បាចន្តិយកណ្ណោ ឧវាទវគ្គស្ស ឆវមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិ

អបរិចាចិតេ បរិចាចិតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អបរិចាចិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អបរិ-
ចាចិតេ អបរិចាចិតសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៨៣] អនាបត្តិ^(១) គិហិសមារម្មេ សិក្ខុមាណា
បរិចាចេតិ សាមណេវី បរិចាចេតិ បញ្ច កោជនានិ
វេមត្វា សព្វត្ថ អនាបត្តិ ទុក្ខត្ថកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

ឆវមសិក្ខាបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧ. ម. អនាបត្តិ បុព្វេ ។

បាបិដ្ឋិយកណ្តុ ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ អនាបត្តិ

ភិក្ខុសំគាល់ភោជនដែលភិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែងថា បានចាត់ចែងទៅវិញ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសង្ឃ័យក្នុងភោជនដែលភិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែង
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ភោជន ដែលភិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែងថា
មិនបានចាត់ចែង មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៨៣] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជន ដែលគ្រិហស្ថ
ប្រាវត្តឡើងជាមុន ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជន ដែលសិក្ខុមានចាត់ចែង
ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជន ដែលសាមណេរីចាត់ចែង អាបត្តិមិនមាន
ដល់ភិក្ខុដែលធានាភោជនទាំងពួងក្រៅពីភោជន ៥ យ៉ាង ដល់ភិក្ខុឆត
ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

ទូសមសិក្ខាបទី

[៨៤] តេន សមយេន តុន្ទោ កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧនាយស្ស បុរាណ-
នុតិយិកា កិក្ខុនិស្ស បព្វជិតា ហោតិ ។ សា
កិក្ខុនិ^(១) អាយស្មតោ ឧនាយស្ស សន្និកេ អកិក្ខុណំ
អាគច្ឆតិ ។ អាយស្មាថ ឧនាយ តស្ស កិក្ខុនិយា
សន្និកេ អកិក្ខុណំ កច្ឆតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អាយស្មា ឧនាយ តស្ស កិក្ខុនិយា សន្និ-
ឯកោ ឯកាយ រហោ និសន្និ កក្សេសី ។ យេ តេ
កិក្ខុ អម្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយនិ ខិយនិ វិចារេនិ
កងំ ហិ នាម អាយស្មា ឧនាយ កិក្ខុនិយា សន្និ-
ឯកោ ឯកាយ រហោ និសន្និ កក្សេស្សតិ
។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧនាយ កិក្ខុនិយា សន្និ-
ឯកោ ឯកាយ រហោ និសន្និ កក្សេសីតិ ។ សច្ចំ

---

១ ឧ. ឃ. ពោត្តកេសុ ៨ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(៨២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត

ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង

ស្រីជាតូចៗដើមរបស់ទទាយដ៏មានអាយុ បួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំង

ឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះតែងមកក្នុងសំណាក់ទទាយដ៏មានអាយុរឿយៗ ។

ចំណែកខាងទទាយដ៏មានអាយុ តែងទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីនោះរឿយៗ ។

គ្រានោះ ទទាយដ៏មានអាយុម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង

ភិក្ខុនីនោះតែម្នាក់ឯង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

ៗ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស គិតរឿល បន្តិះបង្កាប់ថា ចុះហេតុ-

អ្វី បានជាទទាយដ៏មានអាយុម្នាក់ឯងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជា-

មួយនឹងភិក្ខុនីតែម្នាក់ឯង ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទទាយភិក្ខុ

ពួកថា អ្នកឯងតែម្នាក់ឯងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងភិក្ខុនីតែ

ម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ទទាយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ

៨១

ពាក្យយកណ្តោ ឱវាទវិគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស វិរត្តោ

ភក្កវាតិ ។ វិគរហិ តុន្តោ ភក្កវា កកដំ ហិ ឆាម ត្វំ
មោយបុរិស ភិក្កុនិយា សន្និ ឯកោ ឯកាយ រហោ
និសន្និ កក្សេយ្យសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថុ បន ភិក្កុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន ភិក្កុ ភិក្កុនិយា សន្និ ឯកោ ឯកាយ
រហោ និសន្និ កក្សេយ្យ ចាចិត្តយន្តិ ។

[៨៥] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
ភិក្កុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
ភិក្កុតិ ។ ភិក្កុនិ ឆាម ឧកតោសង្ខេ ឧបសម្បន្នា ។
សន្និ ឯកោ ។ ឯកោ ឯកាយាតិ ភិក្កុ ចេវ
ហោតិ ភិក្កុនិ ច ។ រហោ ឆាម ចក្កុស្ស រហោ
សោតស្ស រហោ ។ ចក្កុស្ស រហោ ឆាម ន សក្កា
ហោតិ អក្កុនិ វា និទនិយមនេ ភក្កកំ វា ឧក្កិបិយ-
មនេ សិសំ វា ឧក្កិបិយមនេ បស្សិតុំ ។ សោតស្ស
រហោ ឆាម ន សក្កា ហោតិ បកតិកថា សោតុំ ។
និសន្និ កក្សេយ្យាតិ ភិក្កុនិយា និសន្នាយ ភិក្កុ

បាចំត្ថិយោណ្ណ ឧវាទវគ្គ សំព្វបទទី ១០ វិភង្គ

ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តែងរៀនថា ម្ចាស់មោឃ-
បុរស អ្នកឯងតែម្នាក់ឯង មិនគួរនឹងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
ភិក្ខុនីតែម្នាក់ឯងទេ នៃមោឃបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងឹតតែជ្រះ
ថ្លាត្រៃលែងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសម្រេចការអង្គុយក្នុងទី
ស្ងាត់ ជាមួយនឹងភិក្ខុនីតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវតែបត្តិបាចំត្ថិយ ។

(៨៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្រីដែលបានឧបសម្បទា
ក្នុងសំណាក់ឧត្តរសង្ឃ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺក្នុងទីជាមួយ ។ ពាក្យថា
តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺភិក្ខុនឹងភិក្ខុនី ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីកំបាំងភ្នែក ១
ទីកំបាំងត្រចៀក ១ ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំងភ្នែក គឺទីដែលគេ
មិនភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចឹមក្តី ឯកក្បាលក្តី ក៏មិនអាចនឹងមើលឃើញបាន ។
ដែលហៅថា ទីកំបាំងត្រចៀក គឺទីដែលគេមិនអាចដើម្បីស្តាប់ពាក្យពោល
ជាប្រក្រតីបាន ។ ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនីអង្គុយ

វិសេសបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧបនិសិទ្ធា វា ហោតិ ឧបនិបន្នា វា អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ ភិក្ខុ និសិទ្ធា ភិក្ខុនី ឧបនិសិទ្ធា វា ហោតិ
ឧបនិបន្នា វា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ វា
និសិទ្ធា ហោន្តិ ឧកោ វា និបន្នា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៨៦] រហោ រហោសញ្ញី ឯកោ ឯកាយ
និសង្កំ កប្បតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ រហោ
វេមតិកោ ឯកោ ឯកាយ និសង្កំ កប្បតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ រហោ អរហោសញ្ញី ឯកោ ឯកាយ
និសង្កំ កប្បតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អរហោ
រហោសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អរហោ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អរហោ អរហោសញ្ញី អនាបតិ ។

[៨៧] អនាមតិ យោ កោចិ វិញ្ញ បុរិសោ^(១)
ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ន និសំទតិ អរហោបេក្ខោ
អញ្ញាវិហិតោ និសំទតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិក្ខត្តកស្សតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។
ឧវាទវិញ្ញោ គតិយោ ។

១ ឧ. ម. បុរិសោ នត្ថិ ។

វិន័យបិដក មហាវិវដ្ត

ភិក្ខុអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលភិក្ខុអង្គុយ
ភិក្ខុអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនទាំងពីររូប
(គឺភិក្ខុនិងភិក្ខុនី) អង្គុយក្តី ជនទាំងពីររូប (គឺភិក្ខុនិងភិក្ខុនី) ដេកក្តី
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៨៦) ទីស្ងាត់ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាទីស្ងាត់ ហើយអង្គុយជាមួយនឹង
ភិក្ខុនីតែមួយនឹងមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទីស្ងាត់ តែភិក្ខុសង្ឃៗ
ហើយអង្គុយជាមួយនឹងភិក្ខុនីតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ទីស្ងាត់ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនស្ងាត់ ហើយអង្គុយជាមួយនឹងភិក្ខុនីតែម្នាក់
នឹងម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទីមិនស្ងាត់ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាទីស្ងាត់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃៗក្នុងទីមិនស្ងាត់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ទីមិនស្ងាត់ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនស្ងាត់ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៨៧) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលមានបុរសណានីមួយដែលដឹង
សេចក្តីនៅជាពីរនាក់នឹងខ្លួន ដល់ភិក្ខុដែលឈរមិនអង្គុយ ដល់ភិក្ខុដែល
មានបំណងនូវទីមិនស្ងាត់ហើយ (អង្គុយ) ដល់ភិក្ខុដែលមានចិត្តបញ្ជូនទៅ
កាន់ការម្ស្នកដទៃអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

ឡាវវគ្គ ជាតំរប់ ៣ ចប់ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណូ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារ៉េងៗ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៨៣

បាប័ត្តិយកណ្តោ ឱវាវវត្តស្ស ឧទ្ទានំ

តេ ស្សុទ្ធានំ

អសម្មត្តង្គតា ឧបស្សយ-

អាមិសនានេន សិព្វតិ

អន្ធានំ ធាវំ កុញ្ញោយ្យ

ឯកោ ឯកាយ តេ ទសាតិ ។

បាបិដកយកល្អា វេទវេទ ទុក្ខាន

ចំនួនសិក្ខាបទនៃឧវេទវេទនោះមាន ១០ គឺ

- អសម្មតសិក្ខាបទ (ភិក្ខុនោវេទសិក្ខាបទ) ១ អដ្ឋង្គតសិក្ខាបទ ១
- ឧបស្សយសិក្ខាបទ (ភិក្ខុន្ទូបស្សយ) ១ អាមិសសិក្ខាបទ ១
- ទានសិក្ខាបទ (ចីវរទានសិក្ខាបទ) ១ សិព្វនសិក្ខាបទ (ចីវរ-
សិព្វនសិក្ខាបទ) ១ អន្ទានសិក្ខាបទ (សំរិទ្ធានសិក្ខាបទ) ១
- នាវកិរហនសិក្ខាបទ ១ ភុញ្ញនសិក្ខាបទ (បរិបាចនសិក្ខាបទ) ១
- ឯកោឯកាយសិក្ខាបទ (រហានិសដ្ឋសិក្ខាបទ) ១ ។

ភោជនវិគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទិ

[៨៨] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សាវត្ថយា អវិទ្ធារេ អញ្ញាតស្ស
ប្បកស្ស អាវសថបិណ្ឌោ បញ្ញត្តោ ហោតិ ។ ធាតុក្កិ-
យា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាណាយ
សាវត្ថិ^(១) បិណ្ឌាយ បរិសិក្ខា បិណ្ឌំ អលកមាណា អាវ-
សថំ អកម័សុ ។ មនុស្សុ ចិវស្សបិ កទ្កន្តា អា-
កតាតិ សក្កច្ចំ បរិសីសុ ។ អថខោ ធាតុក្កិយា
ភិក្ខុ ទុតិយំបិ ទិវសំ តតិយំបិ ទិវសំ បុព្វណ្ណ-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាណាយ សាវត្ថិ^(២) បិណ្ឌា-
យ បរិសិក្ខា បិណ្ឌំ អលកមាណា អាវសថំ កន្ធា
កុញ្ញីសុ ។ អថខោ ធាតុក្កិយានំ ភិក្ខុនំ ឯតនហោ-
សិ កី មយំ ករិស្សម អាវាមំ តតា^(៣) ភិយ្យ្ហ-
បិ ឥធរេ អាគន្ធាតុំ ករិស្សតីតិ ។ តត្រូវ អនុវសិក្ខា

១-២ សាវត្ថិយភិបិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ម. គត្វា ។

កោដិធីវគ្គ បរិមសិក្ខាបទ

(៨៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ក្នុងរាជវាំង របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង មានពួកជន ១ ពួក នៅជិតក្រុងសាវត្ថី បាននាំគ្នាតាក់តែង
ចំណូលបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់កុមារ ។ ឆ្ងល់គ្នាខ្លាំងក្លាទាំងឡាយនាំគ្នាស្ងៀក
ស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរអំពីព្រឹក ចូលទៅចំណូលបាតក្នុង
ក្រុងសាវត្ថី ដល់មិនបានចំណូលបាតក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់កុមារ (នោះ)
(នោះ) ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ខាននិមន្តមកយូរណាស់ហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្គុយដោយ
គោរព ។ កាលនោះឯង ឆ្ងល់គ្នាខ្លាំងក្លាទាំងឡាយ នាំគ្នាស្ងៀកស្ងៀម
ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរអំពីព្រឹក ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បី
ចំណូលបាត ដល់មិនបានក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់កុមារ (នោះ)
ហើយនាន់ ក្នុងថ្ងៃជាគំរប់ព័រផង ក្នុងថ្ងៃជាគំរប់បីផង ។ ទើបឆ្ង-
ល់គ្នាខ្លាំងក្លាទាំងឡាយមានសេចក្តីគ្រិះរិះដូច្នោះថា យើងទាំងឡាយទៅអារាម
ធ្វើអ្វី យើងគួរតែមកក្នុងផ្ទះសំណាក់កុមារនេះប៉ុណ្ណោះបានហើយ ។
ឆ្ងល់គ្នាខ្លាំងក្លាទាំងឡាយនៅហើយនៅទៀត ក្នុងផ្ទះសំណាក់នោះឯង

៨៥

បាចិត្តិយកណ្ណោ កោជិជវត្តស្ស បរិមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

អនុវសិត្វា អារសេថចិណ្ណំ កុញ្ញន្តិ ។ តិច្ឆិយោ អប-
សក្កន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិនាចន្តិ កតំ
ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា អនុវសិត្វា អនុវសិត្វា
អារសេថចិណ្ណំ កុញ្ញស្សន្តិ ធយមេសេសោ អារសេថចិណ្ណោ
បញ្ញតោ សព្វេសោ អារសេថចិណ្ណោ បញ្ញតោតិ ។
អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ បនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
ទិយន្តានំ វិនាចន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិនាចន្តិ កតំ
ហិ ឆាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ អនុវសិត្វា អនុវសិត្វា
អារសេថចិណ្ណំ កុញ្ញស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ
តុម្ហេ ភិក្ខុវេ អនុវសិត្វា អនុវសិត្វា អារសេថចិណ្ណំ
កុញ្ញថាតិ ។ សច្ចំ ភកកវតិ ។ វិគរហិ តុន្តោ
ភកកវ កតំ ហិ ឆាម តុម្ហេ ហោយបុរិសា អនុវសិត្វា
អនុវសិត្វា អារសេថចិណ្ណំ កុញ្ញស្សន្តិ ទេតំ ហោ-
យបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ បសន្នានំ
វា កិយ្យភាវយ ។ បេ ។ វិវត្តោ បន ភិក្ខុវេ

បាឋិត្តិយកណ្ណ ហោជិនវិត្ត សំក្រាបទទី ១ និទាន

នាំគ្នាឆាន់នូវអាវសថបិណ្ឌបាត (គឺបិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់បូរោងទាន
នោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ចៀសចេញទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជា
សក្យបុត្រមិនគួរនឹងនៅត្រាំត្រង់ឆាន់អាវសថបិណ្ឌបាត អាវសថបិណ្ឌ-
បាតមិនមែនជនភាគីតែងដើម្បីតែពួកសមណៈនេះទេ អាវសថបិណ្ឌបាត
ជនភាគីតែងដើម្បីជនទាំងឡាយទាំងពួងរាល់គ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ
មនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់(ដូច្នោះ)ហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ មិនគួរនឹង
នៅត្រាំត្រង់ឆាន់អាវសថបិណ្ឌបាតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួចាអ្នកទាំងឡាយនៅត្រាំត្រង់ ឆាន់អាវសថ-
បិណ្ឌបាត ពិតមែនឬ ។ ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងនៅ
ត្រាំត្រង់ឆាន់អាវសថបិណ្ឌបាតទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះ
មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិននាំជនដែល
ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើងរឹតតែជ្រះថ្លាក្រៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

៨៦

វិទយបំណិព មហារិក្ខោ

ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ ឯកោ អារសេបិណ្ណោ
កុញ្ញតត្ថោ តតោ ចេ ឧត្តរ^(១) កុញ្ញេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។
ឯវត្ថុនំ ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៨៧] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា សារី-
បុត្តោ កោសលេសុ ជនបទេសុ សារីត្ថី កច្ឆន្តោ យេន
អញ្ញតរោ អារសេថា តេនុបសង្កមិ ។ មនុស្សា ចរស្សា-
បិ ថេរោ អាគតោតិ សក្កច្ចំ បរិសីសុ ។ អថខោ
អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស កុត្តារិស្ស ខរោ អាពាជោ
ឧប្បជ្ជិ ។ ឆាសក្ខិ តត្វា អារសេថា បក្កមិកុំ ។ អថ-
ខោ តេ មនុស្សា ធុតិយំបិ ទិវសំ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ
ឯតទរោច្ចំ កុញ្ញេ កន្តតិ ។ អថខោ អាយស្មា
សារីបុត្តោ ភកវតា បដិក្ខត្តំ អនុវសិត្វា អនុវសិត្វា
អារសេបិណ្ណំ កុញ្ញតត្ថំ កុញ្ញោយន្តោ ន បដិកុហេសិ
និទ្ធកត្តោ អហោសិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
សារីត្ថី កច្ឆា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាពាចេសិ ។ ភិក្ខុ

១. ឧ. ម. ឡើ ។

វិនយចំណី មហាវិក្ក

អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិកាបទនេះយ៉ាងនេះថា អាហារក្នុងផ្ទះ
សំណាក់ប្តូរពេលវេលា ក៏ត្រូវបានបានតែម្តង បើបានឲ្យលើសពីកំណត់
នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិទ្ធិកាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
បញ្ញត្តិហើយដល់កិច្ចទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៨៧) សម័យនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុនិមន្តទៅក្រុងសា-
វត្តិក្នុងកោសលជនបទ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ប្តូរពេលវេលា ១ ។
មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈខាននិមន្តមកយូរណាស់
ហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្គុយសេដាយគោរព ។ លំដាប់
នោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុឆាន់រួចហើយ ក៏មានអាពាធជាម្តង ។
លោកមិនអាចនឹងចៀសចេញពីផ្ទះសំណាក់ប្តូរពេលវេលានោះទៅបាន ។
ទើបមនុស្សទាំងឡាយនោះ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មាន
អាយុក្នុងវិថីជាន់រាប់ពីរថា បពិត្រព្រះថេរដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្ត
ឆាន់ចុះ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុមានសេចក្តីសង្ស័យថា ការដែល
នៅត្រីត្រង់ឆាន់បិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ប្តូរពេលវេលា ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានហាមហើយ ហើយមិនទទួលបិណ្ឌបាត ក៏អត់ចង្កាន់ក្នុង
ពេលនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុនិមន្តទៅកាន់ក្រុងសាវត្តិ
ហើយដំណាលសេចក្តីនេះដល់កិច្ចទាំងឡាយ ។ ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះ

៨៧

បាបិក្ខិយកណ្តុរ ហោជីវត្តស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អដទោ ភកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិលានេន ភិក្ខុនា
អនុវសិត្វា អនុវសិត្វា អាវសថបិណ្ណំ កុញ្ញតុំ វេញ
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេន អភិលានេន
ភិក្ខុនា ឯកោ អាវសថបិណ្ណោ កុញ្ញតញ្ចោ តតោ
ចេ ឧត្តរំ កុញ្ញេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[៧០] អភិលានោ ធាម សក្កោតិ តញ្ចា អាវសថា
បក្កមិត្តុំ ។ ភិលានោ ធាម ន សក្កោតិ តញ្ចា
អាវសថា បក្កមិត្តុំ ។ អាវសថបិណ្ណោ ធាម បញ្ចន្តិ
កោជនានំ អញ្ញាតំ កោជនំ សាលាយ^(១) វា មណ្ឌបេ
វា រុក្ខមូលេ វា អដ្ឋោកាសេ វា អនោទិស្ស យាវទត្តោ
បញ្ញត្តោ ហោតិ ។ អភិលានេន ភិក្ខុនា សក្ក
កុញ្ញតញ្ចោ តតោ ចេ ឧត្តរំ កុញ្ញស្សមីតិ បដិគ្គណាតិ
អាបត្តិ ឧត្តដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

១ ឧ. សាលាយំ ។

ចាចិត្តិយកណ្ណ វោជនវគ្គ សំព្វបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះ ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានជម្ងឺអាស្រ័យនៅរឿយ ។ ឆាន់កោដនក្នុងរោងទានបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា បិណ្ឌបាតក្នុងរោងទានភិក្ខុមិនមានជម្ងឺត្រូវឆាន់បានតែម្តង បើឆាន់ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៧០] ភិក្ខុដែលអាចដើម្បីចៀសចេញពីរោងទាននោះទៅបាន ហៅថា មិនមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុដែលមិនអាចដើម្បីចៀសចេញពីរោងទាននោះទៅបាន ហៅថា មានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាតក្នុងរោងទានបានដល់កោដនទាំង៥យ៉ាង កោដនណាមួយ ដែលគេតាក់តែងក្នុងសាលាក្តី ក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី ក្នុងទីវាលក្តី មិនចំពោះបុគ្គលណា គេតាក់តែងកំណត់លម្អមួយផ្នែក (គ្រប់ៗគ្នា) ។ ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺត្រូវឆាន់បានតែម្តង បើទទួលឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ដោយគិតថាអញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗវារៈដែលលេចចូលទៅ ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៧០] អតិលានេ^(១) អតិលានសញ្ញា តទុត្តរ^(២) អាវ-
សថបិណ្ណំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អតិលានេ
វេមតិកោ តទុត្តរំ អាវសថបិណ្ណំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ អតិលានេ តិលានសញ្ញា តទុត្តរំ
អាវសថបិណ្ណំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ តិលានេ
អតិលានសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តិលានេ វេម-
តិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តិលានេ តិលាន-
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៧២] អនាបត្តិ តិលានស្ស អតិលានោ សកី
កុញ្ញតិ កច្ចនោ វា អាគច្ចនោ វា កុញ្ញតិ សាមិ-
កោ និមន្តេត្វា ភោជន្តិ ឌីទិស្ស បញ្ញត្តោ ហោតិ
ន យាវនត្តោ បញ្ញត្តោ ហោតិ បញ្ច ភោជនានិ វេមត្វា
សព្វត្ត អនាបត្តិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

បរមសិក្ខបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ទ. អតិលានោ ។ ២ ទ. ម. តទុត្តរំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាទ

(៧១) ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ក៏កុំសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ហើយ បរិភោគអាវសថបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ក៏កុំមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបរិភោគ អាវសថបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ក៏កុំសំគាល់ថាមានជម្ងឺ ហើយឆាន់អាវសថបិណ្ឌបាត ឲ្យ លើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ក៏កុំសំគាល់ ថាមិនមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ក៏កុំសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ ទុកដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ក៏កុំសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៧២) អាបត្តិមិនមាន ដល់ក៏កុំមានជម្ងឺ ដល់ក៏កុំមិនមានជម្ងឺឆាន់ តែម្តង ដល់ក៏កុំដែលដើរទៅក្តី ដើរមកក្តី ហើយឆាន់^(១) ដល់ក៏កុំដែល ជនជាម្ចាស់ទានគេនិមន្តឲ្យឆាន់ ដល់ក៏កុំដែលឆាន់បិណ្ឌបាតដែលគេ ភាក់តែងចំពោះ ដល់ក៏កុំដែលឆាន់បិណ្ឌបាតដែលគេភាក់តែងមិនដល់ មួយចំអិត អាបត្តិមិនមាន ដល់ក៏កុំព្រោះឆាន់ភោជនទាំងពួង ក្រៅពី ភោជន៤យ៉ាង ដល់ក៏កុំឆត ដល់ក៏កុំជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

១ បានដល់ភិក្ខុមានដំណើរចេញពីស្រុក ១ ទៅស្រុក ១ ចម្ងាយដូរទៅមួយថ្ងៃមកមួយថ្ងៃ ថ្ងៃ ទីមួយទៅឆាន់ម្តង ថ្ងៃទីពីរត្រឡប់មកវិញឆាន់ម្តងទៀត ។

ទុតិយសិក្ខាបទី

[៧៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា រាជគហេ
វិហារតិ វេឡុវេន កលន្តកនិវាចេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ទេវទត្តោ បរិហីនលាភសក្ការោ^(១)
សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ
នាម សមណា សក្យបុត្តិយា កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា
វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញិស្សតិ កស្ស សម្មន្តំ ន មនាបំ
កស្ស សាទ្តំ^(២) ន រុច្ឆតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ធិយន្តានំ វិទា-
ចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ នាម ទេវ-
ទត្តោ សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា
កុញ្ញិស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្វំ ទេវទត្ត ស-
បរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញសីតិ ។

១ ឧ. ម. បរិវេណសក្ការោ ។ ២ កន្លង បោធន្តោ លាភ្នតិបិ ទីស្សតិ ។

សំក្លាបទី ២

(៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេល្លាវេន ជាកលទ្ធកនិវាចស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រិះ ។ សម័យនោះឯង
ទេវទត្ត មានលាភសក្ការៈសាបសូន្យហើយ ព្រមទាំងបរិសទ្យក៏នាំគ្នាដើរ
សូមរឿយៗ ក្នុងត្រកូលហើយឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយកំពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
បុត្រសក្យរាជ មិនគួរនឹងនាំគ្នាដើរសូមរឿយៗ ក្នុងត្រកូលហើយឆាន់
សោះ (ធម្មតាមនុស្ស) អ្នកណាមួយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងភោជនល្អ
អ្នកណាមួយដែលមិនពេញចិត្តនឹងភោជនដ៏ល្អញ៉ាំងសារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់(ដូច្នោះ)
ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ទេវទត្តព្រមទាំង
បរិសទ្យ មិនគួរនឹងនាំគ្នាដើរសូមរឿយៗ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយហើយឆាន់
សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទេវទត្តពួកអ្នកឯងព្រមទាំងបរិ-
សទ្យនាំគ្នាដើរសូមរឿយៗ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយហើយឆាន់ ពិតមែនឬ ។

វិទយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សច្ចំ ភគវតី ។ វិគវហិ ពុទ្ធា ភគវ កងំ ហិ
នាម ត្វំ មោយ បុរិស សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញា-
បេត្វា វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញិស្សសិ នេតំ មោយ បុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-
ភាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេ កណាកោដនេ ចាចិត្តយន្តំ ។ ឯវត្ថុទំ
ភគវតោ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្ស ភិ-
លានេ ភិក្ខុ ភត្តេន និមន្តេនិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុទ្ធាយន្តា
នាធិវាសេនិ បដិក្ខិតំ ភគវតោ កណាកោដនេនិ ។
ភគវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អថខោ ភគវ
ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កងំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិលា-
នេន ភិក្ខុនា កណាកោដនំ កុញ្ញិតុំ ឯវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ កណាកោដនេ

វិនយបំណិក មហាវិវាទ

ទៅទតត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងព្រមទាំង
បរិសេស មិនគួរនឹងដើរសូមរឿយ ។ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយហើយឆាន់ទេ
ម្នាលមោឃបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លានឹងមិននាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាតែ
លែងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសរសើរឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឆាន់គណកោជន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ។

(៧៤) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនិមន្តពួកភិក្ខុដែលមាន
ជម្ងឺ ដោយភក្ត ។ ពួកភិក្ខុសង្ឃ័យមិនទទួលដោយគិតថា គណកោជន
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ទើបពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះហើយ
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានជម្ងឺឆាន់គណ
កោជនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសរសើរឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណកោជន

៧១

ពារិវុទ្ធិយកល្លោ ហោជនវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

អញ្ញត្តិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
គិលានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវញ្ញនំ
កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៥] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
ចីវរនានសមយេ សចីវរកត្តំ បដិយានេត្តា ភិក្ខុ ជិ-
មន្តេន្តំ កោជេត្តា ចីវរេន អច្ឆានេស្សាមាតិ ។ ភិក្ខុ
កុក្កបាយន្តា នាជិវសេន្តំ បដិក្ខត្តំ កកវតា ក-
ណាកោជន្តំ ។ ចីវំ បវត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កកវតា
ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចីវរ-
នានសមយេ កណាកោជនំ កុញ្ញត្តំ ឯវញ្ញ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេន កណាកោជនេ
អញ្ញត្តិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ គិលាន-
សមយោ ចីវរនានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
ឯវញ្ញនំ កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

ព័ត៌មានកណ្តាល ភោជនវគ្គ សំក្តាប់ទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែល
មានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧៥) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ភាគតែងចង្អុល
ព្រមទាំងចិវរ ក្នុងសម័យចិវរទាន ហើយនិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយថា យើង
ទាំងឡាយនឹងនិមន្តលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឲ្យឆាន់ រួចហើយនឹងប្រគល់
ចិវរឲ្យស្ងៀកដណ្តប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា
គណកោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ចិវរក៏កើតឡើង
ដល់ភិក្ខុដោយស្មោះស្ម័គ្រ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺគិតអន្តរាគមន៍អ្នកទាំងឡាយឆាន់គណកោជនបានក្នុងសម័យនៃចិវរ-
ទាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវតែបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណកោជន វៀរ
លែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែល
មានជម្ងឺ១ សម័យដែលគេឲ្យចិវរ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។
សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៧៦] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចីវកា-
រកេ ភិក្ខុ ភត្តន ជិមន្តនំ ។ ភិក្ខុ កុក្កុច្ឆាយន្តា
នាជិវាសេន្តំ បដិក្ខតំ ភកវតា គណកោជន្តំ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ចីវកាសមយេ គណកោជនំ កុញ្ញតំ ឯវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ គណកោជនេ
អញ្ញត្រ សមយោ នាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
គិលានសមយោ ចីវនានសមយោ ចីវកាសមយោ
អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនិ ភកវតា ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ម-
នុស្សេហំ សទ្ធិ អន្ទានំ តច្ឆន្តំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
តេ មនុស្សេ ឯតទរោច្ឆំ មុហត្តំ អាវុសោ អាគមេ-
ថ បិណ្ណាយ ចរិស្សាមាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ឥដេវ
កន្តេ កុញ្ញថាតិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុច្ឆាយន្តា ន បដិក្ខណ្ឌនំ

វិនយបំណិក មហាវិកង្គ

(៧៦) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និមន្តពួកភិក្ខុដែល
ជាអ្នកធ្វើចិវរ ដោយចង្អុល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ស័យមិនទទួល
ដោយគិតថា គណកោដន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឆាន់គណកោ-
ដនបាន ក្នុងសម័យដែលធ្វើចិវរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសរសើរឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវតែបាចិត្តិយ
ព្រោះឆាន់គណកោដន រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ គឺសម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចិវរ ១
សម័យដែលធ្វើចិវរ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយអន្លើ
ដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្ស
ទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរបង្កើតចំ ១ រំពេច យើង
ទាំងឡាយនឹងត្រឡប់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
និមន្តឆាន់ក្នុងទីនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា

៧

បាចិញ្ញយកណ្តោ រោជិណ្ឌស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

បដិក្ខំត្តំ កកវតា កណាកោជនន្តិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ អន្ធាន-
កមនសមយេ កណាកោជនំ កុញ្ញត្តំ ឃវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ កណាកោជនេ
អញ្ញត្តិ សមយោ នាចិត្តយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
កិលានសមយោ ចីវរនានសមយោ ចីវរការសមយោ
អន្ធានកមនសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឃវត្ថុនំ
កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ មនុស្ស-
ហំ សន្និ ឆារាយ កច្ឆន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
តេ មនុស្ស ឯតនកេច្ឆំ មុហុត្តំ អាវុសោ តិវ
នារំ(១) ឧបនេថ ចិណ្ណាយ ចរិស្សាមាតិ ។ តេ
ឃវមាហំសុ ឥនេវ កន្តេ កុញ្ញថាតិ ។ ភិក្ខុ
កុក្កចាយន្តា ន បដិកណាជនិ បដិក្ខំត្តំ កកវតា

១ ឧ. ម. បេត្តកេសុ អយំ បាយោ ន ហោតិ ។

បាឡិកិយកណ្ណ រោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

គណរោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឆាន់គណរោជន ក្នុងសម័យដែល
ដើរផ្លូវឆ្ងាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណ-
រោជន រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ
សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចំរើ ១ សម័យដែល
ធ្វើនូវចំរើ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខា-
បទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៩៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅដោយទូកមួយអន្លើ
ដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្ស
ទាំងនោះថា ម្នាលអារុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរអែបទូកទៀបឆ្នេរមួយរំពេច
សិន យើងទាំងឡាយនឹងត្រឡប់ទៅដើម្បីបណ្ណបាត ។ មនុស្សទាំង-
ឡាយនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយឆាន់ចង្កាន់ក្នុងទីនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ាន
ទទួលដោយគិតថា គណរោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។

វិទេយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កណាកោជនន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឆាវភិក្ខុហានសមយេ កណាកោ-
ជនំ កុញ្ញតំ ឃវញ្ញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឡង្គិសេយ្យេ កណាកោជនេ អញ្ញាត្រ សមយា ចាចិត្តិ-
យំ ។ តត្តាយំ សមយោ កិលានសមយោ ចីវរានស-
មយោ ចីវរការសមយោ អន្ធានកមនសមយោ ឆាវ-
ភិក្ខុហានសមយោ អយំ តត្ត សមយោតិ ។ ឃវញ្ញំ
កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ ហោតិ ។

(៧៧) តេន ខោ បន សមយេន ទិសាសុ វស្សំ
វត្តា ភិក្ខុ រាជគហំ អាគច្ឆន្តិ កកវត្តំ ទស្សនាយ ។
មនុស្សា ឆាឆាវេជ្ជកេ ភិក្ខុ បស្សិត្តា កត្តេន ទិ-
មន្តន្តិ ។ ភិក្ខុ កក្កបាយនា ឆាឆិវសេន្តិ បដិក្ខិតំ
កកវតា កណាកោជនន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេ-
ស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មហាសមយេ កណាកោជនំ

វិទយចំណិត មហាវិក្ក

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆាន់គណ-
ភោជនក្នុងសម័យឡើងជិះទូកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះឆាន់គណភោជន រៀរវៃលងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខា-
បទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចិវរ ១
សម័យដែលធ្លើចិវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យដែល
ឡើងជិះទូក ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅចាំវិស្សក្នុងទិស
ទាំងឡាយ លុះចេញវិស្សរួចហើយ ក៏នាំគ្នាមកឯក្រុងរាជគ្រិះដើម្បីគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ពួកមនុស្សឃើញភិក្ខុទាំងឡាយមកពីរដ្ឋសីមា^(១)
ផ្សេងៗ គ្នា ហើយក៏និមន្តឆាន់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួល
ដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយឆាន់

១ រាជអាណាចក្រជិវៃ ប្រទេសជិវៃ ដែនជិវៃ ។

បរិក្ខិយកល្លោ ហោជនវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

កុញ្ញត្តំ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុត្តិ-
សេយ្យាថ កណ្តោជនេ អញ្ញាត្រ សមយោ នាចិត្តិយំ ។
តត្តាយំ សមយោ កំណានសមយោ ចីវរនានសមយោ
ចីវរការសមយោ អន្ធានកមនសមយោ វាណកិរ្យហន-
សមយោ មហាសមយោ អយំ តត្ត សមយោតិ ។
ឯវត្តាទំ កកវតា ភិក្ខុទំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១០០] តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ មាគ-
ធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ញាតិសាលោហិតោ
អាជីវកេសុ បព្វជិតោ ហោតិ ។ អថខោ សោ
អាជីវកោ យេន រាជា មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ មាគធំ សេនិយំ
ពិម្ពិសារំ ឯតនរោច ឥន្ទាមហំ មហារាជ សព្វទា-
សណ្ឌិកំ កត្តំ^(១) កាតុនិ ។ សចេ ត្វំ កន្តេ ពុទ្ធប្បមុទំ
ភិក្ខុសង្ឃំ បឋមំ កោដេយ្យាសិ ឯវំ កេវេយ្យាមីតិ ។

---

១ ឧ. ម. សព្វបាសណ្ឌិកវត្តំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ភោជនវត្ថុ សិក្ខាបទទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

គណៈភោជនក្នុងមហាសម័យបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះឆាន់គណៈភោជន រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលមានដម្ងី ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ ១
សម័យដែលធ្វើនូវចីវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យ
ដែលឡើងជិះទូក ១ សម័យដែលមានភិក្ខុច្រើន ១ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះង៉ំមានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០០) សម័យនោះឯង (មានបុរសម្នាក់) ត្រូវជាញាតិសាលា-
ហិតរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារាជ បានបួសក្នុងសំណាក់អាជី-
វកទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ អាជីវកនោះចូលទៅគាល់ព្រះបាទ
មាគធសេនិយពិម្ពិសារាជ ហើយបានទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះបាទ
មាគធសេនិយពិម្ពិសារាជថា បពិត្រមហារាជ អាត្មាប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើ
នូវភត្តជារបៀបបាសណ្ណសុទ្ធ^(១) ។ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសា-
រាជត្រាស់ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើលោកនិមន្តភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
ជាប្រធានឆាន់មុនសិន (ទើប) យើងត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ (បាន) ។

១ គឺរបៀបធ្វើវត្តរបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ក្រៅពីព្រះពុទ្ធសាសនា ។

វិទយបិដកេ មហារិក្ខោ

អថខោ សោ អាជីវកោ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធកំ
ចារោសិ អធិវសេន្ត មេ ភិក្ខុ ស្វាតនាយ ភត្តន្តំ ។
ភិក្ខុ កក្កនាយន្តា នាធិវសេន្តិ បដិក្ខត្តំ ភកវតា
កណាកោជន្តិ ។ អថខោ សោ អាជីវកោ យេន
ភកវ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវតា សន្តិ
សម្មោទិ សម្មោទន្តិយំ កថំ សារណីយំ វិតិសារត្វា
ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បីតោ ខោ សោ អាជី-
វកោ ភកវន្តំ ឯតនកេច កវំបិ តោតមោ បព្វជិតោ
អហំបិ បព្វជិតោ អារហតិ បព្វជិតោ បព្វជិតស្ស បិណ្ណំ
បដិក្កហេតុំ អធិវសេតុ មេ កវំ តោតមោ ស្វាតនាយ
ភត្តំ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អធិវសេសិ ភកវ
តុណ្ណិកាវេន ។ អថខោ សោ អាជីវកោ ភកវតោ
អធិវសនំ វិទិត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភកវ ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ សមណភត្តសមយេ ត-
ណាកោជនំ កុញ្ញត្តំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ

វិទយបិណ្ឌ មហាវិក្កុ

អាជីវករនោះក៏ប្រើប្រាស់ទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេលនោះថា
ភិក្ខុទាំងឡាយសូមទទួលចម្រើនរបស់ខ្ញុំដើម្បីកត់កិច្ចកងវិថីស្រុក ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា គណៈភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ហាមហើយ ។ ត្រាវនោះ អាជីវករនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ដល់ហើយក៏ពោលពាក្យជាទឹកកំទាកជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលបុគ្គលគប្បីរករាយ ដែលបុគ្គលគប្បីលើកស្រែច
ហើយ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ អាជីវករនោះលុះស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះគោ-
តមដ៏ចំរើនជាអ្នកបួស ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ជាអ្នកបួសដែរ អ្នកបួសគួរទទួលដុំបាយ
របស់អ្នកបួសផងគ្នា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន សូមទទួលចម្រើនរបស់ខ្ញុំព្រះ
អង្គដើម្បីកត់កិច្ចកងវិថីស្រុក មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ទទួលដោយគុណភាព ។ អាជីវករនោះដឹងច្បាស់ថាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយក៏ចៀសចេញទៅក្នុងពេលនោះ ។ ព្រោះនិមន្ត
នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកជួបដុំក្នុងពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆាន់គណៈភោជនក្នុងសម័យនៃសមណ កត្តបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះថា

៧៧

បាចិញ្ជិយកល្យាណោ ភោជីនវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

ឧទ្ទិសេ យ្យាថ គណកោជនេ អញ្ញត្តិ សមយោ
នាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ គិលានសមយោ
ចីវរានសមយោ ចីវរការសមយោ អន្ធានគមនសម-
យោ នាវាកិរ្យហនសមយោ មហាសមយោ សមណ-
កត្តសមយោ អយំ តត្ត សមយោតិ ។

[១០១] គណកោជនំ នាម យត្ត ចត្តារោ កិក្ខុ
បញ្ចន្ធិំ កោជនានំ អញ្ញត្តិវេន កោជនេន និមន្តិតា
កុញ្ញត្តិ ឯតំ គណកោជនំ នាម ។ អញ្ញត្តិ សមយោតិ
មេត្តា សមយំ ។ គិលានសមយោ នាម អន្ធានសោ
នានាថិ ដាលិតា ហេន្តិ ។ គិលានសមយោតិ កុញ្ញ-
តត្ថំ ។ ចីវរានសមយោ នាម អនត្តតេ កបិលេ វស្សា-
នស្ស បច្ឆិមោ មាសោ អត្តតេ កបិលេ បញ្ច មាសា ។
ចីវរានសមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។ ចីវរការសមយោ នាម

បាចិត្តិយេកណ្ណ កោដនវត្ត សិក្ខាបទទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណកោដន រៀរវែលនីតមានសម័យ ។
ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចិវរ ១ សម័យដែលធ្វើនូវចិវរ ១ សម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យដែលឡើងជិះទូក ១ សម័យដែលមានភិក្ខុប្រើអង្គ ១ សម័យនៃសមណកត្ត ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(១០១) ដែលហៅថា គណកោដន គឺភិក្ខុស្របវែលគេនិមន្តចេញ ឈ្មោះកោដនទាំង៥ ដោយកោដនណាមួយ ហើយឆាន់កោដនណាកោដននេះ ហៅថា គណកោដន ។ ពាក្យថា រៀរវែលនីតមានសម័យ គឺលើកទុកតែមានសម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងឆាន់បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យមានជម្ងឺ ដោយហេតុទៅស្នូម្យីតដើងទាំងឡាយដែលបែក (បាក់រដ្ឋក៏ហៅថាមានជម្ងឺ) ។ ភិក្ខុដឹងថាខ្លួនមានសម័យឈឺថ្កាត់ ហើយគប្បីឆាន់គណកោដនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលគេប្រគេនចិវរ គឺថាកាលបើភិក្ខុមិនបានក្រាលកបិនទេ (សម័យនៃចិវរទាន) បានត្រឹមតែ១ខែ គឺខែជាខាងចុងនៃវស្សានវដ្ត^(១) បើភិក្ខុបានក្រាលកបិន (សម័យនៃចិវរទាន) បាន៥ខែ^(២) ។ ភិក្ខុដឹងថាមានសម័យនៃចិវរទាន ហើយគប្បីឆាន់គណកោដនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលធ្វើនូវចិវរ

១ គិតពី ១ រោងវៃអស្សុដ្ឋិ ទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មិខែកត្តិក ។ ២ គិតពី ១ រោងវៃអស្សុដ្ឋិ ទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មិខែផល្គុណ ។

៧៨

វិធម្មបិដក មហាវិវត្តោ

ចីវរេ កយំរមា ន ។ ចីវការសមយោតិ កុញ្ញិតតំ ។
អន្ធានកមនសមយោ នាម អឡ្ហយោជនំ តមិស្សាមីតិ
កុញ្ញិតតំ ។ តច្ឆន្តន កុញ្ញិតតំ ។ អាតតេន កុញ្ញិ-
តតំ ។ នាវកិរូហនសមយោ នាម នាវំ អកិរូហិស្សាមីតិ
កុញ្ញិតតំ ។ អារុឡេន កុញ្ញិតតំ ។ ឡិរុឡេន កុញ្ញិ-
តតំ ។ មហាសមយោ នាម យត្ត ទ្វេ តយោ កិក្ខ
ចិណ្ណាយ ចរិត្តា យាបេន្តិ ចតុត្តោ អាតតេ ន យាបេន្តិ ។
មហាសមយោតិ កុញ្ញិតតំ ។ សមណកត្តសមយោ
នាម យោ កោចិ បរិព្វាជកសមាបន្នោ កត្តំ ករោ-
តិ ។ សមណកត្តសមយោតិ កុញ្ញិតតំ ។ អញ្ញាត ស-
មយោ កុញ្ញិស្សាមីតិ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ បុក្កជស្ស ។
អន្លោហារេ អន្លោហារេ អាបត្តិ ចាចិតិយស្ស ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវិវាង្គ

គឺកាលដែលភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ ។ ភិក្ខុដឹងថាមានសម័យជាទីធ្វើនូវចីវរហើយ
គប្បីធានគណកោដនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ
គឺភិក្ខុដឹងថាអញនឹងដើរផ្លូវឆ្ងាយប្រមាណកន្លះយោជន៍ ហើយគប្បីធាន
គណកោដនបាន ។ កាលភិក្ខុកំពុងដើរទៅ ក៏គប្បីធានគណកោដន
បាន ។ កាលភិក្ខុមកវិញ ក៏គប្បីធានគណកោដនបាន ។ ដែលហៅថា
សម័យឡើងជិះទូក គឺភិក្ខុដឹងថាអញនឹងឡើងជិះទូក ហើយគប្បីធាន
គណកោដនបាន ។ ភិក្ខុឡើងជិះទូកហើយគប្បីធានគណកោដនបាន ។
កាលភិក្ខុចុះអំពីទូកហើយគប្បីធានគណកោដនបាន ។ ដែលហៅថា
សម័យមានភិក្ខុច្រើនអង្គ គឺសម័យដែលភិក្ខុទាំងឡាយព័រឬប្រអង្គ ត្រេចទៅ
ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយបានធានវត្ថុក្នុងទីណា ដល់ភិក្ខុមួយអង្គមកទៀត
ត្រូវជាបួនអង្គ ធានមិនវត្ថុត ។ ភិក្ខុដឹងថា សម័យមានភិក្ខុច្រើនអង្គដូច្នោះ
ហើយគប្បីធានគណកោដនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យនៃសមណកត្ត
គឺអ្នកណាមួយដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកអ្នកបស (ក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា)
ធ្វើកត្ត ។ ភិក្ខុដឹងថា សម័យនៃសមណកត្តហើយគប្បីធានគណកោដន
បាន ។ ភិក្ខុទទួលគណកោដនដោយគិតថា អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗវារៈ
ដែលលេបចូលក្នុងក ។

៧៧

បាចិក្ខិយកណ្តោ ហោជិសីត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាវា

[១០២] កណាកោជនេ កណាកោជនសញ្ញា អញ្ញា-
ត្រ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិក្ខិយស្ស ។ កណា-
កោជនេ វេមតិកោ អញ្ញាត្រ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ
ចាចិក្ខិយស្ស ។ កណាកោជនេ នកណាកោជនសញ្ញា
អញ្ញាត្រ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិក្ខិយស្ស ។
នកណាកោជនេ កណាកោជនសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
នកណាកោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
នកណាកោជនេ នកណាកោជនសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១០៣] អនាបត្តិ សមយេ ទ្វេ តយោ ឯកតោ
កុញ្ញន្តិ បិណ្ណាយ ចរិត្វា ឯកតោ សន្និបតិក្វា
កុញ្ញន្តិ និច្ចកត្តេ សលាកកត្តេ បត្តិកេ ទុចោស-
ដិកេ ចាដិបដិកេ បញ្ច កោជនានិ វេមត្វា សព្វត្វ
អនាបត្តិ ទុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ព័កស្សានិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ស/ស

បាចិគ្គិយកណ្ណ ភោជនវត្ថុ សិក្ខាបទទី ២ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[១០២] គណៈភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាគណៈភោជនមែន ហើយ
បរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ វៀវលេងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយ
ក្នុងគណៈភោជនហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ វៀវលេងតែមាន
សម័យ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងគណៈភោជនថា មិនមែនគណៈភោជនហើយ
ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ វៀវលេងតែមានសម័យ ។ មិនមែនគណៈភោជន
ភិក្ខុសំគាល់ថាគណៈភោជន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនគណៈភោជន
ភិក្ខុសង្ឃិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនគណៈភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថា
មិនមែនគណៈភោជន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១០៣] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុមានសម័យ ដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយពីរបួចអង្គដែលឆាន់ជាមួយគ្នា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលត្រាច់ទៅ
ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយប្រជុំគ្នាឆាន់ក្នុងទីជាមួយគ្នា ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់
និច្ចកក្ក សលាកកក្ក បក្ខុកកក្ក ទេបោសថិកកក្ក បាដិបទិកកក្ក អាបត្តិ
មិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ភោជនទាំងពួងក្រៅពីភោជន ៥ យ៉ាង ដល់
ភិក្ខុធម៌ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

តតិយសិក្ខាបទ៍

[១០៤] តេន សមយេន តុន្នោ ភគវា វេសាលិយំ
វិហារតិ មហារាជេ ក្យជាតារសាលាយំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន វេសាលិយំ បណីតានំ ភត្តានំ ភត្ត-
បដិបាដិ អដិដ្ឋិតា ហោតិ ។ អថខោ អញ្ញាតស្ស
នលិទ្ធិស្ស កម្មការស្ស ឯតទហោសិ ន ខោ ឥទំ
ឡីកំ ភវិស្សតិ យថាយំមេ^(១) មនុស្សំ សក្កច្ចំ ភត្តំ
ករោន្តិ យទ្ធិ^(២)បាហំបិ ភត្តំ ករយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ
នលិទ្ធិោ កម្មការោ យេន កិរបតិកោ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា តំ កិរបតិកំ ឯតទរោច ឥច្ឆាមហំ
អយ្យបុត្ត តុន្នប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ភត្តំ កាតុំ
នេហិ មេ វេតនន្តិ ។ សោបិ ខោ កិរបតិកោ សន្នោ
ហោតិ បសន្នោ ។ អថខោ សោ កិរបតិកោ តស្ស
នលិទ្ធិស្ស កម្មការស្ស អតិរេកំ^(៣) វេតនំ^(៤) អទាសិ ។
អថខោ សោ នលិទ្ធិោ កម្មការោ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា

---

១ ឧ. ម. យថាយំមេ ។ ២ ឧ. ម. យំន្តបាហំ ។ ៣ ឧ. ម. អព្ពតិរេកំ ។ ៤ វេតនន្តិបិ បាណោ។

សិក្ខាបទទី ៣

(១០៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
គារសាលា ក្នុងមហាវន ក្បែរក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ក្រុង
វេសាលីគេបានចាត់ចែងភក្ត្រដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយតាំងនៅជានិច្ច ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការម្នាក់ជាមនុស្សទាល់ក្រមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា មនុស្សទាំង-
ឡាយនេះធ្វើកត្តដោយគោរព តាមទំនងយ៉ាងណា (ទំនង) នេះមិនមែន
ជាថោកទាបឡើយ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវធ្វើកត្តនឹងគេដែរ ។ ឯអ្នក
ធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះ ចូលទៅរកបុរសឈ្មោះកិរបតិក
លុះចូលទៅហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះថា
បពិត្រអយ្យបុត្រ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកត្តដល់ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន
សូមអ្នកឲ្យថ្លៃឈ្នួលមកខ្ញុំចុះ ។ បុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះឯង ក៏ជាមនុស្ស
មានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែរ ។ ឯបុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះ បានឲ្យថ្លៃឈ្នួល
ច្រើនគ្រាន់បើដល់អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះ ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅ

១០១

បាចិត្តិយកល្លោ កោដិសិក្ខស្ស ឥតិយសិក្ខាបទស្ស តិទានំ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ សោ
ទលំទ្កោ កម្មការោ កកវន្តំ ឯតទរោច អធិវសេតុ
មេ កន្តេ កកវា ស្វាតនាយ កត្តំ សទ្ធិ កិក្ខុសង្ខេ-
នាតិ ។ មហា ខោ អាវុសោ កិក្ខុសង្ខេ ជានាហិតិ ។
ហោតុ កន្តេ មហាកិក្ខុសង្ខេ ពហូ មេ ពទរា
បដិយត្តា ពទរមិស្សកេន^(១) បេយ្យា បរិប្បវេស្សន្តិ-
តិ ។ វទេវសេសិ កកវា តុណ្ហិកាវេន ។ អថខោ
សោ ទលំទ្កោ កម្មការោ កកវតោ អធិវសនំ
វិទិត្យា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវទេត្យា បទក្ខុណំ
កត្យា បក្កាមិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខុ ទលំទ្កេន
កិវ កម្មការេន ស្វាតនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ កិក្ខុសង្ខេ
និមន្តិតោ ពទរមិស្សកេន បេយ្យា បរិប្បវេស្សន្តិ ។
តេ កាលស្សេវ ចំណ្ហាយ បរិត្វា ភុញ្ជិសុ ។ អស្សោសុំ
ខោ មនុស្សា ទលំទ្កេន កិវ កម្មការេន ពុទ្ធប្បមុខោ
កិក្ខុសង្ខេ និមន្តិតាតិ ។ តេ ទលំទ្កស្ស កម្ម-
ការស្ស បហូតំ ខាទន្ទិយំ កោជន្ទិយំ អភិហវីសុ ។

១ ឧ. ម. ពទរមិស្សេន ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ភោជនវគ្គ សំព្វបទទី ៣ និទាន

ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បុរសអ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទ័លក្រនោះ លុះ
អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសូមទទួលភក្តីរបស់
ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីកត់កិច្ចកងវិថ្វវ័ស្តកម្មយុទ្ធនឹងដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុសង្ឃច្រើនណាស់ អ្នកចូរដឹងចុះ ។
បុរសក៏សត់ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុសង្ឃច្រើនក៏ច្រើនចុះ
(ព្រោះ) ផ្ទៃព្រៃមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងហើយ
គ្រឿងដឹកទាំងឡាយនឹងបរិបូណ៌ដោយបបរលាយដោយផ្ទៃព្រៃ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយគុណភាព ។ ត្រាវនោះ បុរស
អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលនិមន្ត
ហើយ ក៏ក្រែកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ
ហើយចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានដំណឹងថា ពួកភិក្ខុសង្ឃ
មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់បាននិមន្តហើយដើម្បីកត់-
កិច្ចកងវិថ្វវ័ស្តក គ្រឿងដឹកទាំងឡាយនឹងបរិបូណ៌ដោយបបរលាយដោយ
ផ្ទៃព្រៃ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅ ដើម្បីចិណ្ឌបាតហើយឆាន់តាំងអំពី
ត្រឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយបានដំណឹងថា ពួកភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
ជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់បាននិមន្តហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះ

វិទយចំណីពេ មហាវិកង្កោ

អថខោ សោ ទលិទ្ធោ កម្មកាវោ តស្ស វត្ថុយា
អច្ចយេន បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទាបេត្តា
ភកវតោ កាលំ អាវេចាបេសិ^(១)កាលោ កន្តេ ធិដ្ឋតំ
កត្តនិ ។ អថខោ ភកវា បុព្វល្លាសមយំ និវាសេត្វា បត្ត-
ចិវាមាទាយ យេន តស្ស ទលិទ្ធស្ស កម្មការស្ស និវេ-
សនំ តេនុបសក្កមិ ឧបសក្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ ធិ-
សិទិ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ សោ ទលិទ្ធោ កម្ម-
កាវោ កត្តក្កេ ភិក្ខុ បរិសតិ ។ ភិក្ខុ ឯវាមាហំសុ ថោកំ
អាវុសោ ទេហិ ថោកំ អាវុសោ ទេហិតិ ។ មា ខោ
តុមេ កន្តេ អយំ ទលិទ្ធោ កម្មកាវោតិ ថោកំ ថោកំ
បដិក្កល្លាត្ត បហ្មតំ មេ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយត្តំ
បដិក្កល្លាថ កន្តេ យាវទត្តនិ ។ ន ខោ មយំ អាវុសោ
ឯតំការណា ថោកំ ថោកំ បដិក្កល្លាម អចិច មយំ
កាលស្សេវ បិណ្ណាយ ចរិត្វា កុញ្ញិម្ហា តេន មយំ

១ អាវេចសីតិបិ បាវោ ។

វិទេយបិណ្ឌ មហាវិក្ក

នាំយកខាទនីយភោជនីយ មានប្រមាណច្រើនទៅ ដើម្បីអ្នកធ្វើការងារដ៏
កំសត់ (នោះ) ។ លុះព្រឹកឡើង ទើបអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះ
ឲ្យមនុស្សតាក់តែងខាទនីយភោជនីយដ៏ត្រឹម ហើយឲ្យគេក្រាបទូលនូវ
ភត្តកាលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលគួរ
ហើយ ភត្តសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ស្ងៀកស្ងៀម ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចំរុះអំពីព្រឹក រួចហើយយាងចូល
ទៅកាន់លំនៅអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គង់
លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយ មួយអង្វើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ទើប
អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះក៏អង្គុយស្តាប់ទាំងឡាយក្នុងពេលភត្ត ។ ពួក
ភិក្ខុពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូរឲ្យតែបន្តិចហើយ ម្ចាស់
អាវុសោ អ្នកចូរឲ្យតែបន្តិចហើយ ។ អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះឆ្លើយថា
បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន លោកទាំងឡាយសូមកុំទទួលនូវវត្ថុបន្តិចៗ
ដោយគិតថា អ្នកធ្វើការងារនេះជាមនុស្សកំសត់ឡើយ (ព្រោះ) ខាទនីយ
ភោជនីយមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យគេតាក់តែងហើយ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកទាំងឡាយទទួល(ឆាន់)ត្រាតែវត្ថុត ។
ពួកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងទាំងឡាយទទួលវត្ថុបន្តិចៗ ព្រោះតែ
ហេតុនេះ ក៏មិនមែនទេ មកពីយើងទាំងឡាយត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត

១០៣

បាចិត្តិយកល្យោ រោទិសវិទ្ធិស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ថោកំ ថោកំ បដិគ្គណ្ណាមាតិ ។ អដទោ សោ ទលិទ្ធោ
កម្មការោ ឧជ្ឈាយតិ ទិយតិ វិទាចេតិ កដំ ហិ នាម
កទ្កន្តា មយា និមន្តិតា អញ្ញត្តិ កុញ្ញស្សន្តិ ន ចាហំ
បដិពលោ យាវទត្តំ នាតុន្តិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ
តស្ស ទលិទ្ធស្ស កម្មការស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស
វិទាចេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កដំ ហិ នាម ភិក្ខុ
អញ្ញត្តិ និមន្តិតា អញ្ញត្តិ កុញ្ញស្សន្តិភិ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញត្តិ និមន្តិតា អញ្ញត្តិ
កុញ្ញស្សន្តិភិ^(១) ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកាហិ តុន្តោ
ភកវា កដំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា
អញ្ញត្តិ និមន្តិតា អញ្ញត្តិ កុញ្ញស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខុវេ
អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ
។ បេ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ

---

១ ឧ. ម. កុញ្ញត្តិ ។

បារមីយកណ្ត កោដិនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ឆាន់កាំងអំពីព្រះហើយ ហេតុនោះ បានជាយើងទាំងឡាយទទួលតែ
បន្តិចៗ ម្នាក់ ៗ លំដាប់នោះ អ្នកធ្វើការងារដឹកសត្វនោះពោលទោស
តិះដៀល បន្តិចៗ មិនសមបើលោកទាំងឡាយដឹងរឿងខ្ញុំបាននិមន្ត
ហើយមិនគួរនឹងឆាន់កាំងទ័ងទៃសោះ ឬខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនឲ្យឆាន់
តែតទេដឹង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពួកអ្នកធ្វើការងារដឹកសត្វនោះពោលទោស
តិះដៀល បន្តិចៗ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្តិចៗ មិនគួរនឹងឆាន់កាំងទ័ងទៃហើយ មិនគួរនឹងឆាន់
កាំងទ័ងទៃសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវតែឆាន់កាំងទ័ងទៃហើយ ត្រឡប់ឆាន់កាំងទ័ងទៃវិញ
ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មោឃបុរសទាំងនោះគេបាននិមន្តកាំងទ័ងទៃហើយ មិនគួរនឹងឆាន់ កាំង
ទ័ងទៃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះនឹងនាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង
ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើក
តែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ

១០៤

វិទេយបំណិព មហាវិរគ្គោ

បរម្បូរភោជនេ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ជិទំ កកវតា ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ ហោតិ ។

[១០៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតេវ ភិក្ខុ
តិលានោ ហោតិ ។ អញ្ញតេវ ភិក្ខុ បិណ្ឌចាតំ អាទាយ
យេន សោ ភិក្ខុ តេនបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា តំ ភិក្ខុ
ឯតនវោច កុញ្ញាហិ អាវុសោតិ ។ អលំ អាវុសោ អត្ថ
មេ កត្តប្បប្បាសាតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ បិណ្ឌចាតោ
ឧស្សវេ អាហារិយិត្ត ។ សោ ភិក្ខុ ន ចិត្តរូបំ
កុញ្ញំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អថខោ
កកវំ ឯតស្មី ទិទានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្ម
កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ
តិលានេន ភិក្ខុនា បរម្បូរភោជនំ កុញ្ញិតុំ ឯវញ្ជ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ បរម្បូរភោជនេ
អញ្ញតិ សមយា ចាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ

វិសយបិដក មហាវិកង្គ

ព្រោះឆាន់បរម្បរកោជន^(១) (គឺកោជនដែលគេនិមន្តខាងក្រោយ) សិក្ខាបទ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០៥) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១រូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុ ១រូប
ទៀតកាន់យកចង្កាន់បិណ្ឌ បាតចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅហើយបាន
និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរឆាន់ ។ ភិក្ខុ
មានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ កុំឡើយ ចង្កាន់ដែលគេបម្រុងឲ្យខ្ញុំមាន
ហើយ ។ បិណ្ឌបាតដែលគេនាំយកមកប្រគេនភិក្ខុនោះក្នុងពេលថ្ងៃពត ។
ភិក្ខុមានជម្ងឺនោះឆាន់មិនបានដោយស្រួលសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេល
នោះហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមាន
ជម្ងឺឆាន់បរម្បរកោជនបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំ-
ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយ ព្រោះឆាន់
បរម្បរកោជន វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ

---

១ ព្រោះភិក្ខុនោះទទួលនិមន្តឆាន់កោជន ៥ យ៉ាង កោជនណាមួយក្នុងទីឯណោះ ហើយ
ត្រឡប់ទៅឆាន់ក្នុងទីឯណោះវិញ ឬទទួលនិមន្តឆាន់ក្នុងទីឯណោះ ហើយត្រឡប់មកឆាន់ក្នុងទី
ឯណោះវិញ ។

១០៥

បាចិញ្ជិយកណ្តោ ភោជនវត្តស្ស ភតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

កិលានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឃវត្តំ
កកវតោ កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១០៦] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
ចីវរនានសមយេ សចីវរកត្តំ បដិយានេត្វា កិក្ខុ
និមន្តេនិ ភោជេត្វា ចីវរេន អប្បានេស្សាមាតិ ។ កិក្ខុ
កុក្កប្បាយនា នាជិវសេនិ បដិក្ខិត្តំ កកវតោ បរម្មរ-
ភោជននិ ។ ចីវំ បរិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហារេសុំ ។ អនុជាវាមិ កិក្ខុវេ ចីវរនានសមយេ
បរម្មរភោជនំ កុញ្ញតុំ ឃវត្ត បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ បរម្មរភោជនេ អញ្ញត្តិ សមយោ
នាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ កិលានសមយោ ចីវរ-
នានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឃវត្តំ កក-
វតោ កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១០៧] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចីវរ-
ការកេ កិក្ខុ កត្តន ជិមន្តេនិ ។ កិក្ខុ កុក្កប្បាយនា

ពាចិញ្ចិយកណ្តុ ភោជនវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

សម័យដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ភាករឹតឯកត្តព្រម
ទាំងចំរើក្នុងសម័យនៃចំរើទាន ហើយនិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយថា ពួកយើងនឹង
និមន្តលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឆាន់ រួច(នឹងប្រគេន)ចំរើឲ្យស្រ្យកដណ្តប់ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា បរម្បរកោជនព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ចំរើក៏កើតឡើងដល់ភិក្ខុដោយស្មោះស្ម័គ្រ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆាន់បរម្បរកោជន
ក្នុងសម័យនៃចំរើទានបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្ម-
ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវភាបត្តិបាចិញ្ចិយ ព្រោះឆាន់
បរម្បរកោជន រៀរវៃលងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ
គឺ សម័យដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម័យនៃចំរើទាន ១ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០៧] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និមន្តពួកភិក្ខុជាអ្នក
ធ្វើចំរើឲ្យឆាន់ចម្អិន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា

១០៦

វិន័យបិដកេ មហាវិភង្កោ

នាងិវាសេន្តិំ បដិក្ខំតិំ ភកវតោ បរម្បរកោជនន្តិំ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ចីវរការសមយេ បរម្បរកោជនំ កុញ្ញិកំ ឃវញ្ច បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាជ បរម្បរកោជនេ
អញ្ញត្រ សមយោ នាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ គិលា-
នសមយោ ចីវរនានសមយោ ចីវរការសមយោ អយំ
តត្ត សមយោតិ ។ ឃវញ្ញំ ភកវតោ ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិំ ហោតិ ។

[១០៨] អថទោ ភកវា បុព្វល្អាសមយំ ទិវា-
សេត្តា បត្តចីវរមាយ អាយស្មតោ អានន្ទន
បញ្ញាសមយោន យេន អញ្ញត្តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា បញ្ញត្តិ អាសនេ និសីទិ ។ អថទោ
តេ មនុស្សា ភកវតោ ច អាយស្មតោ ច អានន្ទស្ស
កោជនំ អទំសុ ។ អាយស្មា អានន្ទោ កុក្កុញ្ញាយន្ទោ
ន បដិក្កណាតិ ។ កណ្ណាហិ អានន្ទាតិ ។ អលំ

វិធម្មបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

បរម្បូរភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឆាន់បរម្បូរភោជន ក្នុងសម័យជាទី
ធ្វើនូវចីវរបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវភាបត្តិបា ចិត្តិយ ព្រោះឆាន់បរម្បូរភោជន
រៀរវៃលង់តែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យ
ដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ១ សម័យវៃនចីវរទាន១ សម័យជាទីធ្វើនូវចីវរ១ នេះជា
សម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០៨) គ្រានោះ ពេលបុព្វណ្ណសម័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ស្ងៀកស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរ មានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ជាបច្ច្រាសមណៈ ព្រះអង្គទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ត្រកូល ១ លុះចូលទៅ
ហើយក៏ទ្រង់គង់លើអាសនវដែលគេតាក់តែងថ្វាយ ។ ទើបមនុស្សទាំង
ឡាយនោះបានថ្វាយភោជនដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ដល់ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុផង ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុសង្ឃឹយ មិនហ៊ានទទួល ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកទទួលចុះ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា

១០៧

បាចិក្កិយកណ្តោ ភោជនវត្តស្ស ចក្កសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិភង្គោ

កកវា អត្ថិ មេ ភត្តប្បប្បាសាតិ ។ តេនហានន្ត
វិកេប្បេត្វា កណ្ណាហិតិ ។ អថោ កកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្មិ កងំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភត្តប្បប្បាសំ^(១) វិកេប្បេត្វា
បរម្បរកោជនំ កុញ្ញតំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ វិកេប្បេ-
តតំ មយ្ហំ ភត្តប្បប្បាសំ ឥត្តន្ទាមស្ស ធម្មិតិ ។

(១០៧) បរម្បរកោជនំ ធាម បញ្ចន្តំ កោជនានំ
អញ្ញតេន កោជនេន និមន្តិតោ តំ វេបេត្វា អញ្ញ
បញ្ចន្តំ កោជនានំ អញ្ញតំ កោជនំ កុញ្ញតិ ឯតំ
បរម្បរកោជនំ ធាម ។ អញ្ញត្រិ សមយោតិ វេបេត្វា
សមយំ ។ តិលានសមយោ ធាម ន សក្កោតិ
ឯកាសនេ និសិទ្ធា យាវនត្តំ កុញ្ញតំ ។ តិលាន-
សមយោតិ កុញ្ញតតំ ។ ចីវរនានសមយោ ធាម អនត្តតេ

---

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បារោ ១ ហោតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ រោគិនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សិក្ខាបទវិវត្ត

សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ក្រែងមិនគួរ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានចង្ហាន់គេបម្រុង
នឹងប្រគេនហើយ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណន្ត បើដូច្នោះ
អ្នកចូរកំណត់ (ចង្ហាន់នោះដល់ភិក្ខុឯទៀត) ហើយទទួលយក
(ចង្ហាន់នេះ) ចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះ ហើយត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុកំណត់ឲ្យចង្ហាន់ដែលគេ
បម្រុងដើម្បីខ្លួនដល់ភិក្ខុឯទៀត ហើយធាន់បរម្យរកោជនបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីកំណត់ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឲ្យឲ្យភិក្ខុដែល
គេបម្រុងទុកដើម្បីខ្ញុំដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

(១០៧) ដែលហៅថា បរម្យរកោជន គឺ(ភិក្ខុ)ដែលគេនិមន្ត
ដោយរកោជន ៥ យ៉ាង រកោជនណាមួយ ហើយវៀរកោជននោះបែរទៅ
ធាន់រកោជន ៥ យ៉ាង រកោជនណាមួយ នៅទីដទៃ រកោជននេះហៅថា
បរម្យរកោជន ។ ពាក្យថា វៀរតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែមាន
សម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងធាន់បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យ
ដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ គឺភិក្ខុមិនអាចនឹងអង្គុយធាន់ដរាបទាល់វិញ្ញាណសីលាសនៈ
មួយ ។ ភិក្ខុដឹងថាខ្លួនមានសម័យឈឺថ្កាត់ហើយគប្បីធាន់(បរម្យរកោជន
បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យនៃចីវរបាន គឺបើភិក្ខុមិនបានក្រាល

១០៨

វិទយបិដកេ មហាវិវត្តោ

កកបិទេ វស្សានស្ស បច្ឆិមោ មាសោ អត្តតេ កកបិទេ
បញ្ច មាសា ។ ចីវរនានសមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។
ចីវរការសមយោ ធាម ចីវរេ កវិយមាទេ ។ ចីវរការ-
សមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។ អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ញស្សា-
មីតិ បដិក្កណ្ណតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ
អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[១១០] បរម្មរកោជទេ បរម្មរកោជនសញ្ញំ អញ្ញត្រ
សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បរម្មរ-
កោជទេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ បរម្មរកោជទេ នបរម្មរកោជនសញ្ញំ
អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
នបរម្មរកោជទេ បរម្មរកោជនសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
នបរម្មរកោជទេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
នបរម្មរកោជទេ នបរម្មរកោជនសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

វិទ្យុចិដិក មហាវិក្ក

កបិនទេ សម័យចីវរទានមានតែ ១ ខែ គឺខែជាទីបំផុតនៃវស្សានរដូវ បើភិក្ខុបានក្រាលកបិន សម័យនៃចីវរទានមាន ៥ ខែ ។ ភិក្ខុដឹង ថាសម័យនៃចីវរទានគប្បីធាន(បរម្បរកោជនបាន) ។ ដែលហៅថា សម័យជាទីធ្វើនូវចីវរ គឺកាលដែលភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ ។ ភិក្ខុដឹងថាសម័យ ជាទីធ្វើនូវចីវរគប្បីធាន(បរម្បរកោជនបាន) ។ ភិក្ខុទទួល(បរម្បរកោជន) ដោយគិតថា អញនឹងធាន(ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ៗ ព្រះដែលលេប ។

(១១០) ភិក្ខុសំគាល់ ក្នុងបរម្បរកោជនថា បរម្បរកោជនមែន ហើយធាន(ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុ មានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងបរម្បរកោជន ហើយធាន(ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសំគាល់ ក្នុងបរម្បរកោជនថា មិនមែន បរម្បរកោជន ហើយធាន(ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ មិនមែនបរម្បរកោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាបរម្បរកោជន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនបរម្បរកោជន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនបរម្បរកោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាបរម្បរកោជន មិនត្រូវ អាបត្តិឡើយ ។

១០៥

ពាចិន្តិយកណ្តោ ហោជិនវគ្គស្ស គតិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាទោ

(១១១) អនាបត្តិ សមយេ វិកាប្បត្តា កុញ្ញតិ
ទ្វេ តយោ និមន្តនេ ឯកតោ កុញ្ញន្តិ និមន្តនបដិ-
មាដិយា កុញ្ញតិ សកលេន តាមេន និមន្តិតោ
តស្មី តាមេ យត្ត កត្តចិ កុញ្ញតិ សកលេន
ប្បគេន និមន្តិតោ តស្មី ប្បគេ យត្ត កត្តចិ កុញ្ញតិ
និមន្តិយមាទោ គិក្ខុំ តហោស្សម័តិ កណាតិ និច្ច-
កត្តេ សលាកកត្តេ បក្ខិកេ ឧទោសបិកេ មាដិ-
មទិកេ បញ្ច ភោជនាទិ វេយ្យា សព្វត្ត អនាបត្តិ
ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

គតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ត ភោជនវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[១១១] អាបត្តិមិនមាន ដល់(ភិក្ខុដែលធាន់បរម្បរកោជន) ក្នុង
សមយំ ដល់ភិក្ខុដែលបានកំណត់ (បរម្បរកោជនដល់ភិក្ខុឯទៀត) ហើយ
ធាន់ ដល់ភិក្ខុពីរបីអង្គធាន់ជាមួយគ្នាក្នុងទីដែលគេនិមន្ត ដល់ភិក្ខុធាន់
តាមលំដាប់លំដោយដែលគេនិមន្ត ដល់ភិក្ខុដែលអ្នកស្រែកទាំងអស់និមន្ត
ហើយធាន់ក្នុងទីណាមួយក្នុងស្រុកនោះ ដល់ភិក្ខុដែលប្រជុំជនទាំងអស់
និមន្តហើយធាន់ក្នុងទីណាមួយក្នុងប្រជុំជននោះ ដល់ភិក្ខុដែលគេនិមន្ត
ហើយពោលថា អាត្មានឹងទទួលតែចម្អិន (ដែលបានមកដោយគាច់
បិណ្ឌបាត) ដល់ភិក្ខុដែលធាន់និច្ចកត្ត សាលាកកត្ត បតិកកត្ត ទេបា-
សថិកកត្ត បាដិបទិកកត្ត អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលធាន់កោជន
ទាំងពួងក្រៅពីកោជន ៥ យ៉ាង ដល់ភិក្ខុតត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញតិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តសិក្ខាបទី

[១០២] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន កាណាមាតា ឧបាសិកា សន្តា
ហោតិ បសន្នា ។ កាណា តាមកេ អញ្ញាស្ស
ប្តិសស្ស ទិញ្ញា ហោតិ ។ អថខោ កាណា មាតុយំ
អគមាសិ កេនចំដេវ ករណីយេន ។ អថខោ
កាណាយ សាមិកោ កាណាយ សន្តិកេ ទ្ធិនំ
ទាហេសិ អាគច្ឆតុ កាណា ឥន្ទាមិ កាណាយ
អាគតន្តិ ។ អថខោ កាណាមាតា ឧបាសិកា កិស្មី
វិយ វិត្តហត្ថំ កន្តិ ប្តិ បចិ ។ បក្កេ ប្តិ អញ្ញាតោ
បិណ្ឌាទារិកោ ភិក្ខុ កាណាមាតាយ ឧបាសិកាយ ទិវេ-
សនំ ទាវសិ ។ អថខោ កាណាមាតា ឧបាសិកា តស្ស
ភិក្ខុនោ ប្តិ ទាហេសិ ។ សោ ទិក្ខុមិត្តា អញ្ញាស្ស
អាចិក្ខុ ។ តស្សបិ ប្តិ ទាហេសិ ។ សោ ទិក្ខុមិត្តា
អញ្ញាស្ស អាចិក្ខុ ។ តស្សបិ ប្តិ ទាហេសិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(១១២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ជាស្រីមានសព្វជ្រះថ្លា ។ (ឧបាសិ-
កានោះ) បានឲ្យនាងកាណាជាកូន ទៅបុរស១នាក់ នៅក្នុងស្រុកតូច១ ។
គ្រានោះ នាងកាណា បានទៅផ្ទះមាតា ដោយកិច្ចអ៊ិនមួយដែលខ្លួន
ត្រូវធ្វើ ។ ទើបប្តីនាងកាណាប្រើបម្រើទៅក្នុងសំណាក់នាងកាណា ថា
នាងកាណាចូរមក អញចង់ឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ។ កាលនោះ
ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទេ ដូចម្តេច
នឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ) នាងក៏ចំអិននំ ។ ដល់នំឆ្អិនមានភក្តីអក
ត្រាច់បិណ្ឌបាត ១ អង្គចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកាជាមាតានាង
កាណា ។ ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ឲ្យគេប្រគេននំ
ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃទៀត ។ (មាតារបស់នាង
កាណា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់
ភិក្ខុដទៃ ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។

១១១

បាចិត្តិយកណ្តោ កោជនវគ្គស្ស បតុត្តសិក្ខាបទស្ស ធិតាធិ

យថាបដិយត្តំ ប្បំ បរិក្ខយំ អគមាសិ ។ ធីតិយម្បំ
ខោ កាណាយ សាមីកោ កាណាយ សន្តិកេ
ទ្ធិតំ ចាហេសិ អាគច្ឆតុ កាណា ឥច្ឆាមិ កាណាយ
អាគតន្តំ ។ ធីតិយម្បំ ខោ កាណាមាតា ឧបាសិកា
កិស្មី វិយ វិត្តហត្ថំ កន្តិ ប្បំ បចិ ។ បក្កេ
ប្បវេ អញ្ញតោ បិណ្ណចារិកោ ភិក្ខុ កាណាមា-
តាយ ឧបាសិកាយ និវេសនំ ចារិសិ ។ អថខោ
កាណាមាតា ឧបាសិកា តស្ស ភិក្ខុនោ ប្បំ
នាបេសិ ។ សោ និក្ខមិត្តា អញ្ញស្ស អាចិក្ខិ ។
តស្សបិ ប្បំ នាបេសិ ។ សោ និក្ខមិត្តា អញ្ញស្ស
អាចិក្ខិ ។ តស្សបិ ប្បំ នាបេសិ ។ យថាបដិ-
យត្តំ ប្បំ បរិក្ខយំ អគមាសិ ។ ធីតិយម្បំ ខោ
កាណាយ សាមីកោ កាណាយ សន្តិកេ ទ្ធិតំ
ចាហេសិ អាគច្ឆតុ កាណា ឥច្ឆាមិ កាណាយ
អាគតំ សចេ កាណា នាគមិស្សតិ^(១) អហំ
អញ្ញំ បជាបតី អាណេស្សមិតិ ។ ធីតិយម្បំ ខោ
កាណាមាតា ឧបាសិកា កិស្មី វិយ វិត្តហត្ថំ

១ ឧ. ម. ពាណិជ្ជស្សតិ ។

ប្រជុំភ្លុយកណ្តុ រោងជំនាញ សិក្ខាបទទី ៤ និទាន

នៃដែលមាតារបស់នាង កាណា បាន ចាត់ចែង ហើយយ៉ាង ណា ក៏អស់ គ្មាន
សល់ ។ ស្វាមីរបស់នាងកាណា ប្រើប្រាស់ ក្នុងសំណាក់នាងកាណា
ជាគំរប់ពីរដងថា នាងកាណា ចូរមកវិញ អញចង់ឲ្យនាងកាណា ត្រឡប់
មកវិញ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា គិតថា ការទៅដោយ
វែងទេដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចម្អិនអស់វារៈ ជាគំរប់ពីរ
ដង ។ កាលនឹងមានភិក្ខុ ១ អង្គអ្នកត្រាច់ទៅ ដើម្បីបំណុល បាតបូល
ទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតានាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកា
ជាមាតារបស់នាងកាណា ឲ្យគេប្រគេននឹងលក់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
ចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃត ។ (ឧបាសិកា) ឲ្យគេប្រគេននឹងលក់ភិក្ខុនោះ
ទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃត ។ (ឧបាសិកា) ឲ្យគេ
ប្រគេននឹងលក់ភិក្ខុនោះទៀត ។ នៃដែលឧបាសិកាបានចាត់ចែងហើយ
ទាំងប៉ុន្មានក៏អស់ គ្មានសល់ ។ ស្វាមីរបស់នាងកាណា ក៏ប្រើប្រាស់
ក្នុងសំណាក់នាងកាណា ជាគំរប់ពីរដងថា នាងកាណា ចូរមកវិញ អញ
ចង់ឲ្យនាងកាណា ត្រឡប់មកវិញ ថាបើនាងកាណា មិនត្រឡប់មកវិញទេ
អញនឹងយកប្រពន្ធដទៃតហើយ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាង
កាណា គិតថា ការទៅដោយវែងទេដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ)

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កន្ត្រៃ ប្បំ បចិ ។ បក្កេ ប្បវេ អញ្ញាតរោ បិណ្ឌាចារិ-
កោ ភិក្ខុ កាណាមាតាយ ឧបាសិកាយ និវេសនំ
ចារិសិ ។ អថខោ កាណាមាតា ឧបាសិកា
តស្ស ភិក្ខុនោ ប្បំ ទាបេសិ ។ សោ និក្ខមិត្តា
អញ្ញាស្ស អាចិក្ខុ ។ តស្សបិ ប្បំ ទាបេសិ ។
សោ និក្ខមិត្តា អញ្ញាស្ស អាចិក្ខុ ។ តស្សបិ ប្បំ
ទាបេសិ ។ យថាបដិយត្តំ ប្បំ បរិក្ខយំ អនមា-
សិ ។ អថខោ កាណាយ សាមិកោ អញ្ញំ បដា-
បតិ អាទេសិ ។ អស្សោសិ ខោ កាណា តេន
កិវ ប្បវេសន អញ្ញំ បដាបតិ អាទិតាតិ ។ សា
រោទន្តិ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ ភក្កវា បុព្វណ្ណាសមយំ
និវេសត្ថា បត្តចិវមាទាយ យេន កាណាមាតាយ ឧបា-
សិកាយ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា បញ្ញត្ត
អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ កាណាមាតា ឧបាសិកា
យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភក្កវន្តំ
អភិវនេត្ថា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តំ
ខោ កាណាមាតា ឧបាសិកា ភក្កវា ឯតទរោច

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាហ

ក៏បិណ្ឌនិស្ស័យវៈ ជាគំរូបបីដង ។ កាលនិម្មិត មានភិក្ខុអ្នកត្រាច់ទៅ
ដើម្បីបិណ្ឌបុត ១ អង្គចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតារបស់
នាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណាឱ្យគេប្រគេននិ
ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃទៀត ។ (មាតារបស់
នាងកាណា) ឱ្យគេប្រគេននិដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញ
ទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃទៀត ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឱ្យគេប្រគេននិ
ដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ និដែលមាតារបស់នាងកាណាបានចាត់ចែងហើយ
ទាំងប៉ុន្មាន ក៏អស់គ្នាសល់ ។ កាលនោះ ស្វាមីរបស់នាងកាណាក៏
យកប្រពន្ធទៀត ។ នាងកាណាបានដឹងច្បាស់ថា ពួកបុរសនោះ
យកប្រពន្ធទៀតហើយ ។ នាងកាណានោះក៏ឈរយំ ។ ត្រាតែនោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ស្ងៀកស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយបុត្រនឹង
ចិវ៌អំពីព្រឹក យាងទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតានាងកាណា
លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គន្លឹះលើភាសនៈដែលគេបានចាត់ចែងថ្វាយ ។
ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ចូលទៅតាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅ
ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏ការនេះនឹងឧបា-
សិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ដែលបានអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរថា

១១៣

បាចិត្តិយកណ្ណោ ហោជិនវត្តស្ស ចក្កុស្តសិក្ខាបទស្ស ទំទានំ

កំស្សយំ កាលាណ រោទត័តិ ។ អថខោ កាលាមាតា
ឧបាសិកា ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសិ ។ អថខោ
ភកវា កាលាមាតវំ ឧបាសិកំ ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សេត្វា សមាទេត្វា សម្មត្តេជេត្វា សម្មហំសេត្វា
ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

[១១៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
សត្តោ រាជគហា បដិយាលោកំ កន្តកាមោ ហោតិ ។
អញ្ញតរោ បិណ្ណាចារិកោ ភិក្ខុ តំ សត្តំ បិណ្ណាយ
ចារិសិ ។ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ តស្ស ភិក្ខុនោ
សត្តំ ទាថេសិ ។ សោ និក្ខមិត្វា អញ្ញស្ស អាចិត្តិ ។
តស្សបិ សត្តំ ទាថេសិ ។ សោ និក្ខមិត្វា អញ្ញស្ស
អាចិត្តិ ។ តស្សបិ សត្តំ ទាថេសិ ។ យថាបដិយត្តំ
ទាថេយ្យំ បរិក្ខយំ អគមាសិ ។ អថខោ សោ ឧបា-
សកោ តេ មនុស្សេ ឯតទរោច អដ្ឋិល្ហោ អយ្យ

បាចិត្តយកណ្ណ កោដិសវគ្គ សិញ្ញាប័ទ្ម ៤ និទាន

នាងកាណានេះ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាង
កាណា ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាង
កាណាឲ្យឃើញព្រម ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យទស្សៈហ៍ ឲ្យរីករាយ ដោយ
ពុទ្ធដ៏កាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ហើយក្រែកចាកអាសនៈយាងទៅវិញ ។

(១១៣) សម័យនោះឯង មានពួកវេទ ១ ពួកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីចេញអំពីគ្រឿងរាងគ្រឹះទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក^(១) ។
មានភិក្ខុអ្នកត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាតមួយអង្គ ចូលទៅរកពួកវេទនោះ
ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មានឧបាសកម្នាក់បានឲ្យគេប្រគេនសង្ការដល់ភិក្ខុ
នោះ ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯទៀត ។ ឧបាសកនោះឲ្យគេ
ប្រគេនសង្ការដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុ
ឯទៀត ។ ឧបាសកនោះឲ្យគេប្រគេនសង្ការដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។
ស្បៀងដែលឧបាសកនោះបានចាត់ចែងហើយទាំងប៉ុន្មានក៏អស់គ្មាន
សល់ ។ ទើបឧបាសកនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា
បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមអ្នកម្ចាស់រង់ចាំក្នុងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន (ព្រោះ)

១ គឺប្រទេសនៅទិសខាងលិចចំពោះអាទិភ្នំអស្តង្គត ។

១១៤

វិទយបំណិពោ មហាវិរត្តោ

អាគមេថ យថាបដិយត្តំ ចារេយ្យំ អយ្យានំ ទិដ្ឋំ
ចារេយ្យំ បដិយានេស្សាមីតិ ។ ឆាយ្យ^(១) សក្កា
អាគមេតុំ បយានោ សត្តោតិ អកម្មសុ ។ អថខោ
តស្ស ឧបាសកស្ស ចារេយ្យំ បដិយានេត្វា បច្ឆា
កច្ឆន្តស្ស ចោរា អច្ឆិទ្ធីសុ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ
ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហិ ឆាម សមណា សក្យ-
បុតិយា ន មត្តំ ជាទីត្វា បដិក្កហេស្សន្តិ អយំ ឥមេសំ
ទត្វា បច្ឆា កច្ឆន្តោ ចោរេហិ អច្ឆិទ្ធតិ ។ អស្សោសុំ
ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទីយន្តានំ
វិចារេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេសុំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី ទិណានេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្ត-
វសេ បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. ឆាយ្យ ។

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

ស្បៀងដែលខ្ញុំបានចាត់ចែងហើយទាំងប៉ុន្មាន ខ្ញុំប្រគេនដល់លោកម្ចាស់
ទាំងឡាយអស់ទៅហើយ ខ្ញុំនឹងចាត់ចែងស្បៀង (ប្តីទៀត) ។ មនុស្ស
ទាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ យើងមិនអាចនឹងរង់ចាំបានទេ
(ព្រោះ) ពួកវាទេចេញទៅហើយ (ប៉ុន្តែប្តីទៀតហើយ) ក៏នាំគ្នាទៅ ។ កាល
ឧបាសកនោះចាត់ចែងស្បៀងហើយក៏ទៅក្រោយគេ ចោរទាំងឡាយ
ក៏ដណ្តើមយក (របស់ទ្រព្យ) ក្នុងពេលនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យ-
បុត្រ មិនសមរម្យនឹងមិនដឹងនូវប្រមាណហើយទទួលសោះ ឧបាសក
នេះប្រគេនសង្ការដល់សមណៈទាំងនេះ ហើយទៅកាលជាខាងក្រោយ
ចោរទាំងឡាយ ក៏ដណ្តើមយក (របស់ទ្រព្យ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួច
(ដូច្នោះ) ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនូវចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
ទ្រង់ធ្វើធម្ម័តថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះហើយត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តិសិទ្ធិក្នុងសិទ្ធិទាំង
ឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីការប្រពៃ
ដល់សង្ឃ ដើម្បីទៅសប្បាយដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះ

១១៥

បាធិដ្ឋិយកណ្តោ ហោជនវគ្គស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរត្តោ

វិនយានុក្កហាយ ។ ឃវេត្តា បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ កិក្ខុំ បនេវ កុលំ ឧបគតំ ប្បវេហិ វា
មន្តេហិ វា អភិហដ្ឋិ បវវេយ្យ ។ អាភដ្ឋមាទេន
កិក្ខុនា ទ្ធិត្ថបត្តប្បវា បដិក្កហោតញា ។ តតោ ច
ឧត្តរ^(១) បដិក្កណ្ណោយ្យ ចាចិត្តិយំ ។ ទ្ធិត្ថបត្តប្បវេ បដិក្ក-
ហោត្វា តតោ ជីហវិត្វា កិក្ខុហិ សទ្ធិ សំវិភជិតតំ
អយំ តត្ថ សាមីចិតំ ។

(១១៤) កិក្ខុំ បនេវ កុលំ ឧបគតន្តំ កុលំ នាម
ចត្តារិ កុលានិ ខត្តិយកុលំ (ព្រាហ្មណកុលំ វេស្ស-
កុលំ សុទ្ធកុលំ ។ ឧបគតន្តំ តត្ថ ឧបគតំ^(២) ។
ប្បវំ នាម យដ្ឋិត្វំ បហិណកត្តាយ បដិយត្តំ ។ មន្តំ
នាម យដ្ឋិត្វំ ចាថេយ្យត្តាយ បដិយត្តំ ។ អភិហដ្ឋិ
បវវេយ្យតិ យាវតកំ ឥច្ឆសិ តាវតកំ កណ្ណាហិ-
តិ ។ អាភដ្ឋមាទេនាតិ ឥច្ឆមាទេន ។ ទ្ធិត្ថបត្តប្បវា

---

១ ឧ. ម. ឧត្តរិ ។ ២ ឧ. ម. ជតិ ។

ជាចិត្តិយកណ្តា ភោជនវត្ត សិក្ខាបទទី ៤ សិក្ខាបទវិវាដ្ឋ

ដល់ព្រះវិន័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ធនបរវារណានូវភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ត្រកូល
ដោយនំទាំងឡាយក្តី ដោយសដូរទាំងឡាយក្តី ដើម្បីនាំទៅបានតាម
ប្រាថ្នា ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រូវទទួលបានត្រឹមពេញពីរបីបាត ។
បើទទួលឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុដែល
បានទទួលនំឬសត្តុកំណត់ពេញត្រឹមពីរបីបាតហើយ ត្រូវនាំចេញអំពី
ទីនោះមកចែកមួយអន្លើ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ ការចែកនំឬសដូរនេះជា
សាមិច្ចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(១១៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ត្រកូល សេចក្តីថា
ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលមាន៤យ៉ាង គឺត្រកូលក្សត្រ១ ត្រ-
កូលព្រាហ្មណ៍១ ត្រកូលអ្នកជំនួញ១ ត្រកូលអ្នកគ្រួ ។ ពាក្យថា ចូល
ទៅគឺចូលទៅក្នុងត្រកូលទាំងនោះ ។ ដែលហៅថា នំ បានដល់ត្រកូលនីមួយ
ដែលគេចាត់ចែងដើម្បីបញ្ជូនទៅ ។ ដែលហៅថា សដូរ បានដល់ត្រកូល
នីមួយដែលគេចាត់ចែងដើម្បីជាស្បៀង ។ ពាក្យថា បរវារណាដើម្បីនាំ
ទៅតាមប្រាថ្នា សេចក្តីថា (ទាយកនាំមកបរវារណាដោយពាក្យថា) លោក
ប្រាថ្នានូវត្រកូលនានា លោកយកវត្ថុប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ពាក្យថា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នា គឺមានបំណង ។ ពាក្យថា ត្រូវទទួលបានត្រឹមពេញពីរបីបាត

១១៦

វិសយបិដក មហាវិកង្កោ

បដិក្កហោតត្វាតិ ទ្រេតយោបត្តប្បវា បដិក្កហោតត្វា ។
តតោ ច ឧត្តរំ បដិក្កណ្ណាយ្យាតិ តទុត្តរំ^(១) បដិក្កណ្ណាតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទ្ធិត្តិបត្តប្បវេ បដិក្កហោត្វា តតោ
និក្ខមន្តេន ភិក្ខុំ បស្សិត្វា អាចិត្តិតព្វំ អមុត្រ មយា
ទ្ធិត្តិបត្តប្បវា បដិក្កហិតា មា ខោ តត្ថ បដិក្កណ្ណាតិ ។
សចេ បស្សិត្វា ចាចិត្តិតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
សចេ អាចិត្តិតេ បដិក្កណ្ណាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(១១៥) តតោ និហិត្វា ភិក្ខុហិ សន្និ សំរិក-
ដិតព្វន្តំ បដិក្កមនំ និហិត្វា សំរិកដិតព្វំ ។ អយំ
តត្ថ សាមីចិត្តិ អយំ តត្ថ អនុជម្មតា ។ អតិវេ-
កទ្ធិត្តិបត្តប្បវេ អតិវេកសញ្ញា បដិក្កណ្ណាតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិវេកទ្ធិត្តិបត្តប្បវេ វេមតិកោ ប-
ដិក្កណ្ណាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិវេកទ្ធិត្តិបត្តប្បវេ
ឡានកសញ្ញា បដិក្កណ្ណាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១១. ម. កុណ្ណិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

សេចក្តីថា ឥប្បទទ្ធលយកបានត្រឹមពេញពីរបីបាត្រ ។ ពាក្យថា បើទទ្ធល
ឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុទទ្ធលឲ្យលើសលុបពីកំណត់
នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាតិក្ខយ ។ (បើ) ភិក្ខុទទ្ធល (និប្បសដូវ) កំណត់
ពេញពីរបីបាត្រហើយចេញពីទីនោះមកឃើញភិក្ខុ (ឯទៀត) ត្រូវប្រាប់ថា
ក្នុងទីឯណោះខ្ញុំទទ្ធល (និប្បសដូវ) ពេញពីរបីបាត្រមកហើយ លោកកុំទៅ
ទទ្ធលក្នុងទីនោះឡើយ ។ បើភិក្ខុឃើញហើយមិនប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
បើប្រាប់ហើយ ភិក្ខុនៅតែទៅទទ្ធល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[១១៥] ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំចេញពីទីនោះហើយ ចែកមួយអង្កើ
ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីថា ក្នុងពេលដែលត្រឡប់មកត្រូវនាំយក
(និប្បសដូវ) នោះមកចែកគ្នា ។ ពាក្យថា ការចែកនិប្បសដូវនេះជាសាមី-
ចិក្ខុមក្នុងសិក្ខាបទនោះ សេចក្តីថា ការចែកនិប្បសដូវនេះជាទំនៀមដ៏
សមគួរក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងនិប្បសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់
ពេញពីរបីបាត្រ ថាច្រើនជាងមែន ហើយទទ្ធល ត្រូវអាបត្តិបាតិក្ខយ ។
ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងនិប្បសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីរបីបាត្រ ហើយទទ្ធល
ត្រូវអាបត្តិបាតិក្ខយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងនិប្បសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់
ពេញពីរបីបាត្រ ថាខ្លះទៅវិញហើយទទ្ធល ត្រូវអាបត្តិបាតិក្ខយ ។

១១៧

ជាបិណ្ឌយកល្លោ ពោជិជវត្តស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបវស្ស អនាបត្តិវាណ

ឱនកក្ខិវត្តិបត្តប្បវេ អតិវេកសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

ឱនកក្ខិវត្តិបត្តប្បវេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

ឱនកក្ខិវត្តិបត្តប្បវេ ឱនកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១១៦] អនាបត្តិ ទុក្ខិបត្តប្បវេ បដិក្កណាតិ
ឱនកក្ខិវត្តិបត្តប្បវេ បដិក្កណាតិ ន បហិណាកត្តាយ
ន ចារេយ្យត្តាយ បដិយត្តំ ទេន្ទិ បហិណាកត្តាយ
វា ចារេយ្យត្តាយ វា បដិយត្តសេសកំ ទេន្ទិ កមនេ
បដិប្បស្សន្ធធ្ធិ ទេន្ទិ ញាតកាធំ បវាវតាធំ អញ្ញស្សត្តា-
យ អត្តនោ ឆនេន ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ចតុត្ថសិក្ខាបវ វិជ្ជិតំ ។

បាបិគ្គិយកណ្ណ ហោជិនវគ្គ សិព្វបទទី ៤ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងនិប្ទសដូរដែលមិនពេញកំណត់ពីរបីបាត្រ ថាលើសទៅ វិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសន្ស័យក្នុងនិប្ទសដូរដែលមិនពេញពីរបីបាត្រ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងនិប្ទសដូរដែលមិនពេញពីរបីបាត្រ ថាមិនពេញមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១១៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនិប្ទសដូរកំណត់ពេញត្រឹមតែពីរបីបាត្រ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនិប្ទសដូរមិនពេញពីរបីបាត្រ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលវត្ថុ (ឯណា នីមួយៗ) ដែលជនមិនគាត់តែង ដើម្បីបញ្ជូនទៅ (ញាតិ) មិនគាត់តែង ដើម្បីជាស្បៀង ដល់ភិក្ខុដែលទទួលវត្ថុដ៏សេសសល់អំពីនិប្ទសដូរដែលគេចាត់ចែងដើម្បីបញ្ជូនទៅ (ញាតិ) ក្តី ដើម្បីជាស្បៀងក្តី ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនិប្ទសដូរអំពីជនដែលគេមានដំណើរច្រឡំនឹងទៅហើយខានវិញ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនិប្ទសដូររបស់ញាតិ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនិប្ទសដូររបស់ជនដែលបរវារណា ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនិប្ទសដូរដើម្បីអ្នកដទៃ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនិប្ទសដូរដោយច្រឡំរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

(១១៧) តេន សមយេន តុន្នោ ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ ភិក្ខុ
និមន្តត្វា កោដេសំ ។ ភិក្ខុ កុត្តារី បវរិតា ញាតិកុ-
លានិ កត្តា ឯកច្ចេ កុញ្ញីសុ ឯកច្ចេ បិណ្ណាទានំ
អាទាយ អគម្មសុ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ បដិ-
វិស្សកេ ឯតទរោច ភិក្ខុ មយា អយ្យា សន្តប្បតា
ឯថ តុម្ភេបិ សន្តប្បស្សមីតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ កី
តំ អយ្យ អម្ភេ សន្តប្បស្សសិ យេបិ តយា និមន្តិតា
តេបិ អម្ភាកំ យរាជំ អាគត្តា ឯកច្ចេ កុញ្ញីសុ ឯ-
កច្ចេ បិណ្ណាទានំ អាទាយ អគម្មសុតិ ។ អថខោ
សោ ព្រាហ្មណោ ឧជ្ឈយតិ ជ័យតិ វិទាចេតិ កថំ
ហំ ធាម កទ្ធា អម្ភាកំ យវេ កុញ្ញត្វា អញ្ញត្រ
កុញ្ញីស្សនិ ន ចាហំ បដិពលោ យាវទត្តំ ទាតុនិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(១១៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មាន
ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឆាន់ ។ ពួកភិក្ខុឆាន់ហើយបាន
ហាមកត្តហើយ ក៏ទៅកាន់ត្រកូលញាតិទាំងឡាយ ភិក្ខុពួកខ្លះក៏ឆាន់
ភិក្ខុពួកខ្លះកាន់យកបិណ្ឌបាតទៅ ។ គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍នោះបាន
ពោលពាក្យនេះនឹងពួកជនជាអ្នកសិទ្ធិស្មាលថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងឡាយខ្ញុំបានប្រគេនចង្កាន់ឆាន់បិណ្ឌហើយ សូមអ្នកទាំងឡាយ
អញ្ជើញមក ខ្ញុំនឹងអង្គុំសម្ភាររាល់គ្នាទៀត ។ អ្នកសិទ្ធិស្មាលទាំងនោះ
ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកនឹងអង្គុំសយើងទាំងឡាយឲ្យឆ្អែត
ដូចម្តេចបាន អម្បាលភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលអ្នកនិមន្តមកហើយ ភិក្ខុ
ទាំងនោះមកកាន់ផ្ទះពួកយើង ខ្លះឆាន់ ខ្លះកាន់យកបិណ្ឌបាតហើយទៅ ។
ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា លោកដំបំរើន
ទាំងឡាយមិនសមនឹងឆាន់ក្នុងផ្ទះយើងទាំងឡាយហើយទៅឆាន់ក្នុងទីដទៃ
ទៀតសោះ ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនលោកឆាន់ឲ្យឆ្អែតបាន ។

១១៧

បាចិញ្ញយកណ្ណោ ភោជនវត្ថុស្ស បញ្ចមសំព្វាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

អស្មោសុំ ខោ ភិក្ខុ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឧជ្ឈា-
យន្តស្ស ជីយន្តស្ស វិទាចេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជីយន្តិ វិទាចេន្តិ កកមំ
ហំ ឆាម ភិក្ខុ ភុត្តារី បវរិតា អញ្ញត្រ កុញ្ញស្សន្តិតិ
។ មេ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភុត្តារី បវរិតា អញ្ញ-
ត្រ កុញ្ញន្តិតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិករហំ ពុទ្ធា កកវា
កកមំ ហំ ឆាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា ភុត្តារី បវរ-
រិតា អញ្ញត្រ កុញ្ញស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាទំ វា
បសាទាយ បសន្នាទំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។
ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បទ ភិក្ខុ ភុត្តារី បវរិតោ ខាទនីយំ វា
ភោជនីយំ វា ខាទេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ វា ចាចិត្តិ-
យន្តិ ។ ឯវញ្ចំ កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ កោដិនវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិផានិម្យង

ពួកភិក្ខុព្រាហ្មណ៍នោះពាលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់(ដូច្នោះ)
ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះពាលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឆាន់ហើយហាមកត្តរចហើយ មិនគួរនឹងទៅឆាន់ក្នុងទីដទៃទៀតសោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ
ឆាន់ហើយហាមកត្តរចហើយ រួចទៅឆាន់ក្នុងទីដទៃទៀត ពិតមែនឬ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរស
ទាំងនោះ ឆាន់ហើយហាមកត្តរចហើយ ហេតុអ្វីក៏ទៅឆាន់ក្នុងទីដទៃ
ទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាតទៅ
ទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយឆាន់ហើយហាមកត្តរចហើយ
ទំពាស្ថិតិ បរិភោគក្តី នូវខាទនីយ ឬភោជនីយាហារ ត្រូវភាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១១៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ តិលា-
នាមំ ភិក្ខុនំ បណ្ឌិតេ បិណ្ឌាចារិតេ ជីហារន្តំ ។ តិលានា
ន ចិត្តរូបំ កុញ្ញន្តំ ។ តានិ ភិក្ខុ ធម្មន្តំ ។ អស្សោសិ
ខោ ភកវា ទុច្ចាសន្តំ មហាសន្តំ កាការោវសន្តំ សុ-
ត្វាន អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ កិណ្ឌ ខោ សោ
អានន្ត ទុច្ចាសន្តោ មហាសន្តោ កាការោវសន្តោតិ ។
អថខោ អាយស្មា អានន្តោ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេ-
ចេសិ ។ កុញ្ញយ្យំ បនានន្ត ភិក្ខុ តិលានាតិវត្តន្តំ ។
ន កុញ្ញយ្យំ ភកវតិ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជីនានេ
ឯតស្មី បករណោ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អន្តជានាមំ ភិក្ខុវេ តិលានស្ស ច អតិលានស្ស ច
អតិវត្តំ កុញ្ញត្តំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ អតិវត្តំ កាតត្ថំ
អលមេតំ សព្វន្តំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ

វិន័យបំណង មហាវិកង្គ

[១១៨] សមយនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ នាំយកនូវបិណ្ឌបាតដ៏
ទុក្ខមទៅឲ្យពួកភិក្ខុឈឺ ។ ពួកភិក្ខុឈឺឆាន់មិនបានដោយស្រួល ។ ពួក
ភិក្ខុទាំងឡាយចោលបិណ្ឌបាតដ៏ទុក្ខមទាំងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឮ
សំឡេងខ្លាំង សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវនៃភ្នែក លុះឮហើយទ្រង់
ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុហើយត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អានន្ត សំឡេងខ្លាំង
សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវនៃភ្នែក សំឡេងនោះ ជាសំឡេងអ្វីហ្ន៎ ។
ត្រាស់នោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អានន្ត ពួកភិក្ខុឆាន់ភោជនដ៏សល់
អំពីភិក្ខុឈឺ ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ពួកភិក្ខុមិនឆាន់ទេ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម៌កថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុង
ពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
ភិក្ខុឆាន់ភោជនដ៏សល់អំពីភិក្ខុឈឺក្តី ភិក្ខុមិនឈឺក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុត្រូវធ្វើភោជនដ៏សល់ (អំពីភិក្ខុឈឺ) ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ភោជន
ទាំងអស់នេះសមគួរហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា ឬយូរឆាន់ហើយ

១២១

បាបិក្ខិយកណ្តោ ហោជនវគ្គស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន ភិក្ខុ កុត្តារី បវរវតោ អនតិវត្ថំ

ខាននិយំ វា ភោជនិយំ វា ខានេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ វា

ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១១៧] យោ បនាតិ យោ យាជិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អជិប្បតោ ភិក្ខុ-

តិ ។ កុត្តារី ឆាម បញ្ចន្តំ ភោជនានំ អញ្ញាតំ ភោជនំ

អន្តមសោ ក្កុសត្តេនបិ កុត្តំ ហោតិ ។ បវរវតោ ឆាម

អសនំ បញ្ញាយតិ ភោជនំ បញ្ញាយតិ ហត្ថចាសេ

វិវតោ អភិហរតិ បដិក្កេចោ បញ្ញាយតិ ។ អនតិវត្ថំ

បាចិត្តិយកណ្ណ ភោជនវិក្កុ សិក្ខាបទទី ៨ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

បានហាមភោជនហើយ ទំពារស្លឹក ឆាន់ក្តី នូវខាទនីយាហារ ឬភោជនី-
យាហារដែលជាអនតិវិក្កុ គឺជាវត្ថុដែលមិនបានធ្វើវិនយកម្ម និងមិនមែន
សល់អំពីភិក្ខុឈឺ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១១៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
ទី១នៃបារាជិកកណ្ណ ។ បើ ដែលហៅថា ឆាន់ហើយ គឺឆាន់ភោជន៥យ៉ាង
ភោជនណាមួយ ដោយហោចទៅសម្បូរតែភោជនប្រមាណប៉ុនចុងស្បូវ ។
ដែលហៅថា ហាមភោជន (គឺហាមប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង) គឺភិក្ខុកំពុង
ឆាន់១ គេយកភោជនមកប្រគេនទៅត១ គេនៅក្នុងហត្ថបាស១ គេបង្ហោន
ភោជនមកចំពោះ ១ ភិក្ខុហាមភោជន ១ ។ ដែលហៅថា អនតិវិក្កុ^(១)

១ អង្គីកថា ដែលហៅថា អនតិវិក្កុភោជន បានដល់ភោជនដែលមិនត្រូវដល់អាការវៃ
វិនយកម្ម៧យ៉ាង និងភោជនដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ។

ឯអាការដែលមិនត្រូវដល់វិនយកម្ម៧ យ៉ាងនោះ អង្គីប្បាយថា

១ វត្ថុទាំងឡាយមានផ្ទៃនឹងមើមជាដើម ដែលគេមិនបានធ្វើឲ្យជាវត្ថុត្រូវដល់សមណាប្បញ្ញត្តិ
នឹងសាច់ដែលមិនត្រូវ ភោជនដែលមិនត្រូវ ហៅថាអកប្បិយទាំងអស់ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម
យកអកប្បិយវត្ថុទាំងនេះមកធ្វើជាវិនយកម្មថា វត្ថុទាំងអស់នេះជារបស់ត្រូវហើយ ។

២ វត្ថុដែលភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មមិនទាន់បានទទួលមកទេ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា វត្ថុទាំង
អស់នេះត្រូវហើយ ។

៣ វត្ថុដែលភិក្ខុក្រាន់មកដើម្បីឲ្យភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម ធ្វើឲ្យជារបស់ត្រូវតែមិនបានលើកឡើង
ឬមិនបានបង្ហោនទៅ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះត្រូវហើយ ។

១២២

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

នាម អកប្ប័យកកតំ ហោតិ អប្បដិក្កហិតកកតំ ហោតិ

អនុច្ឆារិតកកតំ ហោតិ អហត្តទាសេ កកតំ ហោតិ អ-

កុត្តារិយា កកតំ ហោតិ កុត្តារិយា បវារិតេន អាសនា

វដ្ឋិតេន កកតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវតំ ហោតិ

ន តិលានតិវត្តំ ហោតិ ឯតំ អនតិវត្តំ នាម ។ អតិវត្តំ

នាម កប្ប័យកកតំ ហោតិ បដិក្កហិតកកតំ ហោតិ

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

បានដល់វត្តដែលមិនបានធ្វើវិនយកម្ម(ដោយអាការ ៧ យ៉ាង) គឺ របស់ដែល គេមិនបានធ្វើឱ្យជាវត្តគួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានទទួលហើយធ្វើឱ្យជា របស់គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានលើកឡើង (ឬ) មិនបានបង្កើនចូលទៅ ដិតដើម្បីឱ្យភិក្ខុធ្វើឱ្យជា របស់គួរ ១ ភិក្ខុមិនបិតនៅខាងក្នុងហត្ថបាស ហើយធ្វើ ១ ភិក្ខុមិនទាន់បានឆាន់ហើយធ្វើ ១ ភិក្ខុឆាន់ហើយបានហាម ភោជនហើយ ក្រោកចាកអាសនៈហើយធ្វើ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិន ពោលថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ១ នឹងវត្តដែលមិនមែនជារបស់ សល់អំពីភិក្ខុឈឺ វត្តទាំងពីរយ៉ាងនេះហៅថា អនតិវត្ត ។ ដែលហៅថា អតិវត្តនោះ បានដល់វត្តដែលបានធ្វើវិនយកម្ម (ដោយអាការៈ៧យ៉ាង)

៤ ភិក្ខុរាងកាយរត្មមកដើម្បីឱ្យភិក្ខុផងគ្នាធ្វើវិនយកម្មឱ្យ តែភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មនោះបិតនៅ ខាងក្រៅហត្ថបាស ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៥ ភិក្ខុណាមួយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ តែភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មនោះឯង មិនទាន់ឆាន់ភោជននៅឡើយ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៦ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មបានឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ប្រាកចាកអាសនៈហើយ ទៅ ធ្វើវិនយកម្មឱ្យគេថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៧ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម មិនបានបញ្ចេញរិបិភេទថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

នឹងភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ។ វត្តដែលមិនគួរផល អាការវិនយកម្មទាំង ៧ យ៉ាងនេះក្តី ភោជនដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺក្តី ទាំងពីររូបិណ្ឌ ទេ ហៅថា អនតិវត្តភោជន ។

១២៣

បាចិត្តិយកណ្តោ ភោជនវិគ្គស្ស បញ្ចមសិក្ខបទស្ស ចទភជនីយំ

ទុទ្ទារិកកតំ ហោតិ ហត្ថទាសេ កតំ ហោតិ កុត្តារីនា
កតំ ហោតិ កុត្តារីនា បវារតេន អាសនា អវុដ្ឋិតេន
កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ វុត្តំ ហោតិ គិលានា-
តិវត្តំ ហោតិ ឯតំ អតិវត្តំ នាម ។ ខាននីយំ នាម
បញ្ច ភោជនានិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ
យាវជីវិកំ បចេត្តា អវសេសំ ខាននីយំ នាម ។
ភោជនីយំ នាម បញ្ច ភោជនានិ ឌីននោ កុម្មាសោ
សត្តុ មច្ឆោ មិសំ ។ ខានិស្សាមិ កុញ្ញិស្សាមិ
បដិក្កណ្ណាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
ហារេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[១២០] អនតិវត្ត អនតិវត្តសញ្ញា ខាននីយំ
វា ភោជនីយំ វា ខានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ អនតិវត្ត វេមតិកោ ខាននីយំ វា
ភោជនីយំ វា ខានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ទា-
ចិត្តិយស្ស ។ អនតិវត្ត អតិវត្តសញ្ញា ខាននីយំ វា

បាបិណ្ឌិយកណ្ណ ភោជនវត្ត សំព្វបទទី៥ បទភោជនីយ

គឺ របស់ដែលគេធ្វើឲ្យជាវត្ថុ ១ របស់ដែលភិក្ខុបានទទួលហើយធ្វើ ឲ្យជារបស់គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុលើកឡើង ឬបានបង្ហាត់ទៅជិត ដើម្បី ធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ ភិក្ខុនៅក្នុងហត្ថបាសហើយធ្វើ ១ ភិក្ខុឆាន់រួចហើយ ទើបធ្វើ ១ របស់ដែលភិក្ខុឆាន់ហើយហាមភោជនហើយ មិនទាន់ក្រោក ចាកភាសនៈហើយធ្វើ ១ របស់ដែលភិក្ខុដោលថា របស់អស់ទាំងនេះគួរ ហើយ ១ នឹងរបស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុ វត្ថុទាំងពីរយ៉ាងនេះ ហៅថា អនតិវត្ត ។ ដែលហៅថា ខាទនីយាហារនោះ បានដល់របស់ទាំងអស់ រៀរលែងតែភោជន៥យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយាហារ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយាហារ នោះបានដល់ភោជន ៥យ៉ាង គឺបាយ នំស្រស់ នំក្រៀម ត្រីសាច់ ។ ភិក្ខុទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពារស្មី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ ទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាបិណ្ឌិយ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូល ។

(១២០) ខាទនីយភោជនីយាហារ ជាអនតិវត្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាជា អនតិវត្តពិតមែន ហើយទំពារស្មី បរិភោគ ឲ្យខាទនីយាហារ ឬភោជនី- យាហារ ត្រូវអាបត្តិបាបិណ្ឌិយ ។ ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារ ជាអនតិវត្ត ហើយទំពារស្មី បរិភោគ ឲ្យខាទនីយាហារឬភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាបិណ្ឌិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារ ជាអនតិវត្ត

១២៤

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

គោដង្ហើយ វា ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ទាបត្តិ-
យស្ស ។ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវ-
ជីវិកំ អាហារត្ថាយ បដិគុណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ត
អនតិវត្តសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ត វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ត អតិវត្តសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១២១] អនាបត្តិ អតិវត្ត កាវាបេត្តា កុញ្ញតិ អតិវត្ត
កាវាបេត្តា កុញ្ញស្សមីតិ បដិគុណាតិ អញ្ញស្សត្ថាយ
ហារោ កច្ចតិ តិលានស្ស សេសកំ កុញ្ញតិ យាម-
កាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ បច្ចយេ
បរិកុញ្ញតិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

បញ្ចមសំព្វបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ថាជាអតិវត្តទៅវិញ ហើយទំពារស្ម័គ្រី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារឬ
ភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គ្រប់ៗ ព័រៈដែលលេចចូល ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុង
ខាទនីយភោជនីយាហារដែលជាអតិវត្ត ថាជាអតិវត្តទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារដែលជា
អតិវត្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារ
ដែលជាអតិវត្ត ថាជាអតិវត្តពិតមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២១] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឱ្យគេធ្វើវិនយកម្មហើយឆាន់
ដល់ភិក្ខុដែលទទួលរបស់ដោយគិតថា អញនឹងឱ្យគេធ្វើវិនយកម្មហើយ
ឆាន់ ដល់ភិក្ខុដែលនាំយករបស់ទៅដើម្បីកិក្ខុដទៃ ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់
របស់ដ៏សេសសល់អំពីភិក្ខុយី ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់របស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក យាវជីវិកដោយមានហេតុ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជា
ខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សំបុកទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទី

(១២២) តេន សមយេន ទុន្នោ កតវា សា-
វត្ថុយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវា-
មេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថី អន្ទានមគ្គប្បដិបត្តា
ហោន្ណិ ។ ឯកោ ភិក្ខុ អនាថាវំ អាថតិ ។ ទុតិយោ
ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោថ មា អាវុសោ ឯវ្របំ
អកាសំ នេតិ កប្បតីតិ ។ សោ តស្មី ឧប-
នន្ទិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថី អកមំសុ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សាវត្ថុយំ អញ្ញាតវស្ស ប្វកស្ស
សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខុ កុតាវី បវាវិ-
តោ ហោតិ ។ ឧបនន្នោ ភិក្ខុ ញាតិកុលំ កន្ធា
បិណ្ឌាទាតំ អាទាយ យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោថ កុញ្ញាហិ អា-
វុសោតិ ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណាម្មិតិ ។ សុទ្ធកេ
អាវុសោ បិណ្ឌាទាតោ កុញ្ញាហិតិ ។ អថខោ សោ

សិក្ខាបទទី ៦

(១២២) កាលណោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត-
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
មានភិក្ខុពីររូបដើរផ្លូវឆ្ងាយទៅក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុ ១ រូប
ប្រព្រឹត្តអនាថារ ។ ភិក្ខុជាគំរប័តីបាននិយាយពាក្យនេះ (ឃាត់) ភិក្ខុនោះ
ថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ អំពើដែលលោក
ធ្វើនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាថារនោះក៏ចង់ពៀរនឹងភិក្ខុអ្នក
ឃាត់នោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថីមានប្រជុំជនមួយពួក (ធ្វើ) សង្ឃកត្ត ។ ភិក្ខុ
ជាគំរប័តីបានឆាន់សង្ឃកត្តរួចហើយហាមកត្តហើយ ។ ភិក្ខុដែលចង់ពៀរ
ទៅកាន់ត្រកូលជាញាតិហើយទទួលបិណ្ឌបាត រួចហើយក៏ចូលទៅកកភិក្ខុ
ដែលហាមកត្តនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុ
អ្នកហាមកត្តនោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកចូរឆាន់ (ចង្កាន់
នេះ) ចុះ ។ ភិក្ខុអ្នកហាមកត្តក៏ប្រកែកថា កុំអារុសោ ខ្ញុំឆាន់បរិច្ចណិ
ហើយ ។ ភិក្ខុដែលចង់ពៀរក៏អង្វរថា ម្ចាស់អារុសោ បិណ្ឌបាត(នេះ)ល្អ
លោកចូរឆាន់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុអ្នកចង់ពៀរនោះដម្រុលខ្លាំងពេក

វិទយបិដកេ មហាវិវាដោ

ភិក្ខុ តេន ភិក្ខុនា និប្បិជ្ឈិយមាទោ តំ បិណ្ឌាចា-
តំ ភុញ្ញំ^(១) ។ ឧបនន្ទោ^(២) ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតនរោច
ត្វំ ហិ នាម អាវុសោ មំ វត្តតំ មញ្ញសិ យំ ត្វំ
ភុត្តារី បវរិតោ អនតិវត្តំ កោជនំ ភុញ្ញសីតិ ។ ន-
នុ អាវុសោ អាចិត្តិតព្វនំ ។ ននុ អាវុសោ បុច្ឆិតព្វនំ ។
អថទោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហោចសិ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយនំ
ទិយនំ វិចារចនំ កេមំ ហិ នាម ភិក្ខុ ភិក្ខុំ
ភុត្តារី បវរិតំ អនតិវត្តន កោជនេន អភិហដ្ឋំ
បវរេស្សីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ
ភុត្តារី បវរិតំ អនតិវត្តន កោជនេន អភិហដ្ឋំ
បវរេសីតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិកវហិ ពុន្ទោ
ភកវា កេមំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស ភិក្ខុំ ភុត្តារី
បវរិតំ អនតិវត្តន កោជនេន អភិហដ្ឋំ បវរេស្សីសិ
នេតិ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

១ ឧ. ម. ភុញ្ញំ ។ ២ ឧ. ម. ឧបនន្ទោ ។

វិន័យបិដក មហាវិក័ត

ភិក្ខុអ្នកហាមកត្តានោះ (ព្រឹមនិបាទ) ក៏ឆាន់បិណ្ឌបាតនោះទៅ ។ ភិក្ខុដែល
ចង់ពៀរកំពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុអ្នកហាមកត្តានោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
លោកសំគាល់មកខ្ញុំថាជាបុគ្គលដែលគេត្រូវតែស្តីប្តីប្តីអ្វី ក៏រូបលោកឆាន់រួច
ហើយហាមកត្តាហើយ ម្តេចឡើយក៏នៅតែឆាន់អនតិវត្តកោដន ។ ភិក្ខុអ្នក
ហាមកត្តានោះគបថា ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុម្តេច លោកមិនប្រាប់(ខ្ញុំ)ផង ។
ភិក្ខុអ្នកចង់ពៀរក៏ឆ្លើយថា ហេតុម្តេច លោកមិនសួរ(ខ្ញុំ)ជាមុន ។ ភិក្ខុអ្នក
ហាមកត្តានោះក៏ដំណាលរឿងនេះប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈនោះ ។
ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងនាំកត្តាទៅហើយបរា-
រណា បង្ខំភិក្ខុដែលឆាន់ហើយហាមកត្តាហើយ ឲ្យឆាន់នូវអនតិវត្តកោដន
(ដូច្នោះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកថា អ្នកឯង
បាននាំកត្តាទៅបរាណា បង្ខំភិក្ខុដែលឆាន់ហើយ ហាមកោដនហើយ ឲ្យ
ឆាន់អនតិវត្តកោដន ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា
ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំកត្តាទៅបរាណា បង្ខំភិក្ខុដែលឆាន់
ហើយហាមកត្តាហើយ ឲ្យឆាន់អនតិវត្តកោដនទេ នៃមោឃបុរស អំពើ
ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

១២៧

បាបិក្កិយកណ្តោ ភោជនវត្ថុស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

បសន្នាធំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឃវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ
ភិក្ខុំ ភុត្តារី បវារីតំ អនតិវត្ថុន ខាទនិយេន វា ភោជនិ-
យេន វា អភិហដ្ឋំ បវរេយ្យ ហន្ត ភិក្ខុ ខាទ វា ភុញ
វតិ ជាធំ អាសាទនាបេក្ខោ ភុត្តស្មី ទាចិត្តិយន្តិ ។

(១២៧) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អដិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុនិ អញ ភិក្ខុំ ។ ភុត្តារី ឆាម
បញ្ចន្តំ ភោជនាធំ អញតំ ភោជនំ អន្តមសោ កុ-
សគ្គនបិ ភុត្តំ ហោតិ ។ បវារីតោ ឆាម អសធំ
បញ្ហាយតិ ភោជនំ បញ្ហាយតិ ហត្ថទាសេ បីតោ
អភិហារតិ បដិក្ខេទោ បញ្ហាយតិ ។ អនតិវត្តំ ឆាម
អភិប្បិយកតំ ហោតិ អប្បជិក្ខហិតកតំ ហោតិ
អនុច្ឆារិតកតំ ហោតិ អហត្ថទាសេ កតំ ហោតិ

បាចិត្តិយកណ្ណ ភោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ប្តូរនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរើរតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយរំពៃរកទោសនាំគ្នាទៅបរាណា
បង្ខំភិក្ខុដែលឆាន់ហើយហាមកត្តហើយ ឲ្យទំពារស្មីត្តិ បរិភោគត្តិ នូវ
អនតិវត្តភោជន ដោយពាក្យថា នៃភិក្ខុ អ្នកចូរទំពារស្មីត្តិ បរិភោគត្តិ
ជូន ឱមិត្តតែភិក្ខុនោះឆាន់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១២៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ គឺភិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា
ឆាន់ហើយ គឺភិក្ខុបានឆាន់នូវភោជនទាំង ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ
ដោយហោចទៅសូម្បីតែប៉ុនចុងស្បូវភ្នំ ។ ដែលហៅថា ហាមកត្ត
(គឺហាមប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់ ១ គេយកភោជន
មកប្រគេនទៀត ១ គេបំភានៅក្នុងហត្ថបាស ១ គេបង្ហែនកៅជនមក
ចំពោះ ១ ភិក្ខុហាមភោជន ១ ។ ដែលហៅថា អនតិវត្ត បានដល់វត្ថុ
ដែលមិនបានធ្វើនិយកម្មដោយ (អាការ៧ យ៉ាង) គឺរបស់ដែលគេមិន
បានធ្វើឲ្យជាវត្ថុ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជារបស់
គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានលើកឡើង (ឬមិនបានបង្ហែនចូលទៅជិត
ដើម្បីធ្វើឲ្យជារបស់គួរ) ១ ភិក្ខុមិនស្ថិតនៅខាងក្នុងហត្ថបាសហើយធ្វើ ១

១២៨

វិទយបិណ្ឌេ មហាវិកង្កោ

អកុត្តារីនា កតំ ហោតិ កុត្តារីនា បវារិតេន អាសនា
វុដ្ឋិតេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវុត្តំ ហោតិ
ន តិលានាតិវុត្តំ ហោតិ ឯតំ អនតិវុត្តំ នាម ។
ខាននីយំ នាម បញ្ច កោជនានិ យាមកាលិកំ
សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ វេចេត្វា អវសេសំ ខាន-
នីយំ នាម ។ កោជនីយំ នាម បញ្ច កោជនានិ
ឌុទនោ ក្កុញ្ញសោ សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អភិហវុដ្ឋិ
បវារេយ្យតិ យាវតកំ ឥច្ឆសិ តាវតកំ កណ្ណាហិតិ ។
ជានាតិ នាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញោ វា តស្ស
អាពោចន្តិ សោ វា អាពោចតិ ។ អាសាននាបេក្ខោតិ
ឥមិនា ឥមំ ចោទេស្សមិ សារេស្សមិ បដិចោទេស្សមិ
បដិសារេស្សមិ មង្គំ ករិស្សមិតិ អភិហវតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ តស្ស វេចនេន ខានិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិតិ

វិធម្មបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុមិនបានឆាន់ហើយធ្វើ១ ភិក្ខុឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ក្រែក
ចាកអាសនហើយធ្វើ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនពោលថា របស់ទាំងអស់នេះ
គួរហើយ១ នឹងវត្ថុដែលមិនមែនជារបស់សល់អំពីភិក្ខុឈឺ វត្ថុទាំងពីរយ៉ាង
នេះហៅថា អនតិវត្ត ។ ដែលហៅថា ខាទនីយ(នោះ) បានដល់វត្ថុទាំង
អស់ លើកលែងភោជនទាំង៥យ៉ាង នឹងវត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកា-
លិកនឹងយាវដ៏រិកចេញ ហៅថាខាទនីយ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយ បាន
ដល់ភោជន៥យ៉ាងគឺបាយ១ នំស្រស់១ នំក្រៀម១ ត្រី១ សាច់១ ។
ពាក្យថា ទាក់ត្តទៅបរវណា (នោះ) គឺភិក្ខុនិយាយថា លោកចង់បាន
ប៉ុន្មាន និងមន្តយកប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ដែលហៅថា ដឹង (នោះ) គឺភិក្ខុដឹង
ខ្លួនឯង ឬពួកជនដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ឬភិក្ខុអ្នកហាមភោជន
នោះប្រាប់ ។ ពាក្យថា វិពារកទោស (នោះ) គឺ ភិក្ខុនាំយក
(ខាទនីយឬភោជនីយ) ទៅដោយគិតថា អញនឹងចោទនឹងរំលឹកភិក្ខុនេះ
ដោយវត្ថុនេះ អញនឹងចោទចំពោះនឹងរំលឹកចំពោះភិក្ខុនេះ ដោយវត្ថុ
នេះ អញនឹងធ្វើភិក្ខុនេះឲ្យអាបមុខ ដោយវត្ថុនេះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
ភិក្ខុអ្នកហាមភោជនទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពារស្មី នឹងឆាន់

១២៧

បាចិត្តិយកណ្ណោ វោជនវត្តស្ស ធម្មសិទ្ធិបទស្ស អាបត្តិវារោ

បដិគ្គណ្ណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
ហារេ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ កោជនបរិយោសានេ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១២២] បវរិតេ បវរិតសញ្ញា អនតិវត្តន ខាននិ-
យេន វា កោជនិយេន វា អភិហដ្ឋំ បវរិតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ បវរិតេ វេមតិកោ អនតិវត្តន
ខាននិយេន វា កោជនិយេន វា អភិហដ្ឋំ បវរិតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បវរិតេ អប្បវរិតសញ្ញា^(១) អនតិ-
វត្តន ខាននិយេន វា កោជនិយេន វា អភិហដ្ឋំ បវរិតិ
អនាបត្តិ ។ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ
អាហារត្តាយ អភិហរតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តស្ស
វចនេន ខានិស្សមិ ភុញ្ញស្សមិតំ បដិគ្គណ្ណាតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ អប្បវរិតេ^(២) បវរិតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អប្បវរិតេ^(៣) វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្ប-
វរិតេ^(៤) អប្បវរិតសញ្ញា^(៥) អនាបត្តិ ។

១-២-៣-៤-៥ ឧ. ម. អបវរិតេ ។

បាបិគ្គិយកណ្ត ភោជនវត្ថុ សិក្ខបទទី ៦ វាៈដែលត្រូវអាបត្តិ

តាមពាក្យរបស់លោកអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ គ្រប់ខណៈដែលលេប ។ លុះភិក្ខុនោះឆាន់ចេស្រេច ភិក្ខុអ្នកបង្ខំ
ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយ ។

(១២២) ភិក្ខុហាមភោជនហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាម
ហើយ ក៏នាំខាទន័យប្តូរភោជន័យដែលជាអនតិវត្តទៅបង្ខំ (ភិក្ខុនោះ) ឲ្យឆាន់
ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយ ។ ភិក្ខុហាមភោជនហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមានសេចក្តី
សង្ស័យ ក៏នាំខាទន័យប្តូរភោជន័យដែលជាអនតិវត្តទៅបង្ខំឲ្យឆាន់ ត្រូវអា-
បត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុហាមភោជនហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាមិនទាន់ហាម
ក៏នាំខាទន័យប្តូរភោជន័យដែលជាអនតិវត្តទៅបង្ខំឲ្យឆាន់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។
ភិក្ខុអ្នកចោទបង្កើនរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក
ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអ្នកហាមភោជនទទួលវត្ថុទាំងនោះ
ដោយគិតថា អញនឹងទំពារស៊ី នឹងឆាន់ តាមពាក្យរបស់លោកអ្នក
ចោទនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ រាល់ៗ ខណៈ
ដែលលេប ។ ភិក្ខុមិនហាមភោជនទេ តែភិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាម
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមិនហាមភោជនទេ ភិក្ខុអ្នកចោទសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមិនទាន់ហាមភោជន ភិក្ខុអ្នកចោទក៏សំគាល់ថា
មិនទាន់ហាមមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

១៣០

វិសយបិដកេ មហាវិរាឆ្នោ

[១២៥] អនាបត្តិ អតិវត្តិ កាវេត្វា ទេតិ អតិវត្តិ
ការាបេត្វា កុញ្ញាហីតិ ទេតិ អញ្ញាស្សត្វាយ ហារឆ្នោ
គត្តាហីតិ ទេតិ គិលានស្ស សេសកំ ទេតិ យាមកា
លីកំ សត្តាហាកាលីកំ យាវជីវីកំ សតិ បច្ចយេ
បរិកុញ្ញាតិ ទេតិ ឌុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ធម្មសិញ្ញបទំ ឧដ្ឋិវំ ។

វិនយចំណីក មហាវិក្កង

(១២៥) កាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យភិក្ខុផង គ្នាធ្វើវិនយ កម្ម
ហើយឲ្យ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យដោយពាក្យថា លោកចូរឲ្យគេធ្វើឲ្យជាវិនយ-
កម្មហើយនិមន្តឆាន់ចុះ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យដោយពាក្យថា លោកចូរនាំ
(ខាទន័យកោជនីយាហារនេះ) ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃចុះ ដល់
ភិក្ខុដែលឲ្យរបស់ដ៏សល់អំពីភិក្ខុឈឺ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យរបស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដោយពាក្យថា កាលបើមានហេតុចូរលោក
ឆាន់ចុះ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទ

[១២៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា វាជគហេ

វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្តកុណិវាបេ ។ តេជ ខោ
បន សមយេន វាជគហេ ភិក្ខុសមដ្ឋោ ហោតិ ។ សត្ត-
រសវត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុសមដ្ឋំ ទស្សនាយ អកម៌សុ ។
មនុស្សា សត្តរសវត្តិយេ ភិក្ខុ បស្សិត្វា ធម្មាបេត្វា
វិលំឡេត្វា កោដេត្វា ខាទនីយំ អទំសុ ។ សត្តរសវត្តិ-
យា ភិក្ខុ ខាទនីយំ អាទាយ អាវាមំ កុញ្ញ ធម្មត្តិ-
យេ ភិក្ខុ ឯតទវេច្ឆំ កុញ្ញាហ្មវសោ ខាទនីយំ ខាទ-
ថាតិ ។ កុតោ តុម្រេហិ អាវុសោ ខាទនីយំ លទ្ធនំ ។
សត្តរសវត្តិយា ភិក្ខុ ធម្មត្តិយានំ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ កី បន តុម្រេ អាវុសោ វិកាលេ
កោជនំ កុញ្ញថាតិ ។ ឯវហ្មវសោតិ ។ ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ
ឧជ្ឈយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ ធាម សត្ត-
រសវត្តិយា ភិក្ខុ វិកាលេ កោជនំ កុញ្ញស្សន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(១២៦) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេឡូវន ជាកលទ្ធកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង
ក្រុងរាជគ្រឹះលេងមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ។ ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុ
ក៏បានទៅដើម្បីមើលមហោស្រពដែលគេលេងលើកំពូលភ្នំ (នោះ) ។
មនុស្សទាំងឡាយ បានឃើញពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុហើយ និមន្តឱ្យស្រង់
ទឹក ឱ្យលាប ឱ្យឆាន់ ស្រែចរហើយក៏ប្រគេននូវខាទន័យៈ ។ ពួកសត្វស-
វគ្គិយភិក្ខុ កាន់យកខាទន័យៈទៅអាម ហើយនិយាយពាក្យនេះប្រាប់ពួក
ឆត្វគ្គិយភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរទទួល
យកខាទន័យៈទៅឆាន់ចុះ ។ ពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្ចាស់អា-
វុសោទាំងឡាយ ពួកលោកបានខាទន័យៈមកពីណា ។ ពួកសត្វស-
វគ្គិយភិក្ខុបានប្រាប់រឿងនេះដល់ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុ
សួរថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយបានឆាន់ភោជនក្នុង
ពេលដែលមិនគួរមែនឬ ។ ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា មែនអាវុសោ
ទាំងឡាយ ។ ពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុពោលទោស គិតជឿល បន្តិចបន្តួចថា ពួក
សត្វសវគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងឆាន់ភោជនក្នុងពេលវិកាល (ដូច្នោះ) សោះ ។

១៣២

វិទយចំដកេ មហាវិកោ

វេដោ ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្ប្បា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ
វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម សត្តរសវក្កិយា ភិក្ខុ វិកាលេ
កោជនំ កុញ្ញស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
វិកាលេ កោជនំ កុញ្ញជាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកា-
ហិ តុន្នោ កកវា កថំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា
វិកាលេ កោជនំ កុញ្ញស្សន្តិ នេតំ មោយបុរិសា អប្ប-
សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ
។ បេ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យនំ យោ បន ភិក្ខុ វិកាលេ ខាទនិយំ វា
កោជនិយំ វា ខាទេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ វា ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១២៧] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ វិកាលោ នាម មជ្ឈន្តិកេ វិវិវត្តេ យាវ អកុ-
ណុក្ខមនា ។ ខាទនិយំ នាម បញ្ច កោជនានិ

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ខណៈនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុបានប្រាប់រឿងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរឆាន់ភោជន
ក្នុងពេលវិកាល (ដូច្នោះ) ទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយឆាន់ភោជនក្នុងពេលវិកាល ពិត
មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងឆាន់ភោជនក្នុងពេលវិកាលទេ នៃ
មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
ជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
ដូច្នោះថា ភិក្ខុណាមួយទំពាស្តីក៏ បរិភោគក៏ នូវខាទន័យៈ ឬភោជន័យៈ
ក្នុងពេលវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១២៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
បឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ វេលាដែលព្រះអាទិត្យជ្រៅត្រង់ទៅទល់នឹង
អរុណរះឡើង ហៅថា ពេលវិកាល ។ ដែលហៅថា ខាទន័យៈ (នោះ)

១៧៧

ពិចារិយកណ្តោ កោដិវិគ្គស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវជីវិកំ វេយត្វា
អវសេសំ ខាទនីយំ នាម ។ កោជនីយំ នាម
បញ្ច កោជនាធិ ឌុំនោ កុម្មាសោ សត្ត មន្ទា
មំសំ ។ ខាទិស្សាមិ កុញ្ញិស្សាមិ បដិក្កណាតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[១២៨] វិកាលេ វិកាលសញ្ញំ ខាទនីយំ វា
កោជនីយំ វា ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ វិកាលេ វេមតិកោ ខាទនីយំ
វា កោជនីយំ វា ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ វិកាលេ កាលសញ្ញំ ខាទនីយំ វា កោជ-
នីយំ វា ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវជីវិកំ អា-
ហារត្វាយ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោ-
ហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ កាលេ

បាចិត្តិយកណ្ណ ភោជនវគ្គ សិទ្ធិបទទី ៧ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

បានដល់របស់ទាំងអស់ រៀនវិទ្យាភោជនទាំង ៥ យ៉ាង នឹងវត្តជា
យាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយៈ ។
ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាងគឺបាយ ១ នំស្រស់ ១
នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុទទួលវត្តទាំងនោះដោយគិតថា អញនឹង
ទំពាស្តី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ គ្រប់ ៗ វារៈដែលលេចចូលទៅ ។

(១២៨) ពេលវិកាល ភិក្ខុសំគាល់ថា ពេលវិកាល ហើយ
ទំពាស្តីភិក្ខុ បរិភោគភិក្ខុ នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ពេលវិកាល ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទំពាស្តីភិក្ខុ បរិភោគភិក្ខុ នូវខាទ-
នីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពេលវិកាល ភិក្ខុសំគាល់ថា
កាលគួរ ហើយទំពាស្តីភិក្ខុ បរិភោគភិក្ខុ នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុទទួលវត្តជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងយាវជីវិក
ទុកសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវ
អាបត្តិទុកដ គ្រប់ ៗ ខណៈដែលលេចចូលទៅ ។ ពេលជាកាលគួរ

១៣៤

វិទ្យុបិដកេ មហាវិកង្កោ

វិកាលសញ្ញា អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ កាលេ វេមត្ថ-
កោ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ កាលេ កាលសញ្ញា
អនាចត្តិ ។

[១២៧] អនាចត្តិ យាមកាលីកំ សត្តាហកា-
លីកំ យាវដីវិកំ សត្ថំ បច្ចយេ បរិកុញ្ញតិ ទុក្ខត្ថ-
កស្ស អាទិកម្ម្និកស្សានិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុសំគាល់ថា ពេលវិកាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពេលជាគាលគួរ
ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពេលជាគាលគួរ ភិក្ខុសំគាល់ថា
គាលគួរមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១២៧) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ត្រូវត្រូវ យាមកាលិក
សត្តាហកាលិក នឹងយាវជីវិតដោយមានហេតុដែលគួរឆាន់បាន ដល់ភិក្ខុ
ឆតិ ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទិ៍

[១៣០] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកកា សារត្ថយំ

វិហរតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឧបជ្ឈាយោ

អាយស្មា វេទ្យដ្ឋសីសោ^(១)អរញ្ញា វិហរតិ ។ សោ

បិណ្ណាយ ចរិត្តា ពហុំ បិណ្ណាបាតំ លកិត្តា^(២)សុត្តំ^(៣)

ក្ករំ អារាមំ ហរិត្តា សុត្តារមេត្តា និក្ខិបតិ យនា

អាយាវេន អត្តោ ហោតិ តនា ឧនកេន តេមេត្តា

កុញ្ញតិ ចិវេន តាមំ បិណ្ណាយ បរិសតិ ។ កិក្ខុ

អាយស្មនំ វេទ្យដ្ឋសីសំ ឯតនរោច្ឆំ កិស្ស តំ

អារុសោ ចិវេន តាមំ បិណ្ណាយ បរិសសីតិ ។ អថខោ

អាយស្មា វេទ្យដ្ឋសីសោ កិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អារោមេសិ ។

---

១ ឧ. ម. ពេលដ្ឋសីសោ ។ ២ ពហុំ បិណ្ណបាតំ លកិត្តាបិ មរម្មនេហិយបោត្តកេ
នត្ថិ ។ ៣ ឧ. ម. សុត្តក្ករំ ។

សិក្ខាបទទី ៨

[១៣០] កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុ ជាឧបជ្ឈាយ័របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
គង់នៅក្នុងព្រៃ ព្រះថេរៈនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត លុះបានអាហារបិណ្ឌ-
បាតជាច្រើនហើយក៏នាំយកបាយសុទ្ធ^(១)មកកាន់អាម រួចហាលបាយ
នោះឲ្យស្ងួតក្រៀមហើយទុកដាក់ កាលណា មានសេចក្តីត្រូវការដោយ
អាហារទើបយកបាយក្រៀមនោះមកត្រាំទឹក ហើយក៏ឆាន់ក្នុងកាលនោះ
យូរៗ បានលោកចូលទៅកាន់ស្រែកដើម្បីបិណ្ឌបាតម្តង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោ
ចុះហេតុអ្វីបានជាយូរៗ ទើបលោកចូលទៅកាន់ស្រែកដើម្បីបិណ្ឌបាតម្តង ។
ទើបព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុក៏ដំណាលរឿងនុ៎ះប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

---

១ អង្គិកថា គឺបាយតែម្យ៉ាង មិនមានសម្លនឹងឆ្អបញ្ជ្រមណាយជាមួយផង ។

១៣៦

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

កី បន ត្វំ អាវុសោ សន្និធិការកំ កោជនំ កុញ្ញស័-
តិ ។ ឃវមាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ខ័យន្តំ វិហារេន្តំ កមំ ហិ នាម អា-
យស្មា វេទ្យដ្ឋសីសោ សន្និធិការកំ កោជនំ កុញ្ញស្ស-
តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កាវ ត្វំ វេទ្យដ្ឋសីស សន្និធិការកំ
កោជនំ កុញ្ញស័តិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា
ភគវា កមំ ហិ នាម ត្វំ វេទ្យដ្ឋសីស សន្និធិការកំ
កោជនំ កុញ្ញស្សសិ នេតំ វេទ្យដ្ឋសីស អប្បសន្នានំ
វា បសានាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
ឃវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ
បន ភិក្ខុ សន្និធិការកំ ទាននិយំ វា កោជនិយំ វា
ទានេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ វា ទាតិវត្ថុយន្តំ ។

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏សួរថា ម្ចាស់អាវុសោ បើដូច្នោះមានវិភោគធាន
ភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់ឲ្យកន្លងពត្រីឬអ្វី ។ ព្រះវេទ្យជ្ជសីសៈឆ្លើយថា
យ៉ាងហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិរិយោ បន្តបង្ហាត់ថា
ព្រះវេទ្យជ្ជសីសៈដ៏មានកាយ មិនសមបើនឹងធានាភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់
ឲ្យកន្លងពត្រី (ដូច្នោះ) ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់វេទ្យជ្ជសីសៈ ឮថាអ្នកឯងបានធានាភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់ឲ្យកន្លង
ពត្រី ពិតមែនឬ ។ ព្រះវេទ្យជ្ជសីសៈក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស
ពិតមែន ។ ព្រះសម្តេចជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
វេទ្យជ្ជសីសៈ អ្នកឯងមិនសមបើនឹងធានាភោជនដែលខ្លួនទុកដាក់ឲ្យកន្លង
ពត្រី (ដូច្នោះ) ទេ ម្ចាស់វេទ្យជ្ជសីសៈ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំពួកជនដែល
ជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យរំលឹកវិភោគជ្រះថ្លាគឺទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណា មួយទំពាស្តីក្តី មរិកោតក្តី នូវខាទន័យៈ ឬកោជនីយៈជាសន្និធិការកៈ
គឺវត្ថុដែលខ្លួនទុកដាក់ឲ្យកន្លងពត្រី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១៣៧

ពាចិន្តិយកណ្តោ កោដិនិក្ខស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរដ្ឋោ

[១៣១] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ វេទស្មី អត្តេ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សន្និធិការកំ ឆាម អន្ធិ បដិក្កហិតំ
អបរដ្ឋំ ខានិកំ ហោតិ ។ ខាននិយំ ឆាម បញ្ច
កោដនានិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវដិ-
វិកំ បបេត្វា អវសេសំ ខាននិយំ ឆាម ។ កោដនិយំ
ឆាម បញ្ច កោដនានិ ឧទេវោ កុម្មាសោ សត្ត មន្ទោ
មិសំ ។ ខានិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិទិ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ
ចាចិន្តិយស្ស ។

[១៣២] សន្និធិការកេ សន្និធិការកសញ្ញា ខា-
ននិយំ វា កោដនិយំ វា ខានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
ចាចិន្តិយស្ស ។ សន្និធិការកេ វេមតិកោ ខាននិយំ
វា កោដនិយំ វា ខានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
ចាចិន្តិយស្ស ។ សន្និធិការកេ អសន្និធិការកសញ្ញា
ខាននិយំ វា កោដនិយំ វា ខានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
ចាចិន្តិយស្ស ។ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ

បាចិត្តិយកណ្ណ ភោជនីវត្ត សិក្ខាបទទី ៨ សិក្ខាបទវិវាដ្ឋ

[១៣១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង សិក្ខាបទទី ១ នៃបាណដិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ខ្លួនទុកដាក់ឲ្យ កន្លងពត្រី (បានដល់ខាទនីយៈឬភោជនីយៈ) ដែលខ្លួនទទួលទុកក្នុងវិថូនេះ ហើយឆាន់ក្នុងវិថូខាងក្រោយ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ (នោះ) បាន ដល់វត្តទាំងអស់សម្រាប់ទំពាស្តី រៀរលែងតែភោជនទាំង ៥ យ៉ាង និង វត្តជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយៈ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់ភោជនទាំង ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ ទំស្រស់ ១ ទំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស្តី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ៗ ព្រោះដែលលេបចូលទៅ ។

[១៣២] របស់ដែលជាសន្និធិការកៈ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាជាសន្និ- ធិការកៈមែន ហើយទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ របស់ដែលជាសន្និធិការកៈ ភិក្ខុមានសេចក្តី សង្ស័យ ហើយទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ របស់ដែលជាសន្និធិការកៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែន ជាសន្និធិការកៈ ហើយទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុទទួលវត្តជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក

១៣៨

វិនយបិដកេ មហាវិវង្កោ

យាវជីវិតំ អាហារត្តាយ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អន្លោហារេ អន្លោហារេ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អសន្និ-
ដិការតេ សន្និដិការកសញ្ញិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អសន្និដិការតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អសន្និដិការតេ អសន្និដិការកសញ្ញិ អនាបត្តិ ។

(១៣៣) អនាបត្តិ យាវកាលិកំ យាវកាលេ
និទហិត្វា កុញ្ញតិ យាមកាលិកំ យាមេ និទហិត្វា
កុញ្ញតិ សត្តាហកាលិកំ សត្តាហំ និទហិត្វា កុញ្ញតិ
យាវជីវិតំ សតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិតស្សតិ ។

អន្តិមសំក្ខាបទំ ធីដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

យាវជីវិត ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវ អាចត្តិទុកដ គ្រប់ខណៈដែលលេចចូលទៅ ។ របស់ដែលមិនមែនជា សន្និធិការកៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាសន្និធិការកៈ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ របស់មិន មែនជាសន្និធិការកៈ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ របស់មិនមែនជាសន្និ ធិការកៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាសន្និធិការកៈ មិនត្រូវអាចត្តិឡើយ ។

(១៣៣) អាចត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលទុកដាក់វត្ថុជា យាវកាលិក^(១) ហើយឆាន់ត្រូវតាមកំណត់កាល ដល់ភិក្ខុដែលទុកដាក់វត្ថុជា យាម- កាលិក^(២) ហើយឆាន់ត្រូវតាមកំណត់យាម (គឺថ្ងៃ១ យប់១) ដល់ភិក្ខុ ដែលទុកដាក់វត្ថុជាសត្តាហកាលិក^(៣) ហើយឆាន់អស់ត្រឹម៧ថ្ងៃ ដល់ភិក្ខុ ដែលឆាន់វត្ថុជា យាវជីវិត^(៤) ព្រោះមានហេតុដែលគួរឆាន់បាន ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាច្បាប់ទី ៧ ចប់ ។

១ អង្គិកថា អាហារមានបាយជាដើម ដែលអ្នកបួសតប្បីឆាន់បានតាំងពីព្រឹកទៅដល់ថ្ងៃត្រង់ ហៅថាយាវកាលិក ។ ២ ទឹក ៧ យ៉ាងមានទឹកស្វាយជាដើម ដែលអ្នកបួសតប្បីឆាន់បានត្រឹម ថ្ងៃ១ យប់១ ហៅថាយាមកាលិក ។ ៣ ពេសន្តិៈ ៥ យ៉ាង មានទឹកដោះថ្នាំជាដើម ដែល អ្នកបួសតប្បីទុកឆាន់បានក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ហៅថា សត្តាហកាលិក ។ ៤ វត្ថុឯទៀតក្រៅពី កាលិកទាំង ៣ ខាងដើម ដែលអ្នកបួសតប្បីរក្សាទុកឆាន់បានដរាបទាល់អស់មួយជីវិត ហៅថា យាវជីវិត ។

នវិមសិក្ខាបទ្ធី

[១៣២] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថប័ណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេជ ខោ
បន សមយេន ធាតុតិយា ភិក្ខុ បណ្ឌិតកោជនានិ
អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-
យន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-
បុត្តិយា បណ្ឌិតកោជនានិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា
កុញ្ញស្សន្តិ កស្ស សម្បន្តិ ន មនាបំ កស្ស សាទុ
ន រុច្ឆតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ឌីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេន្តិ
កថំ ហិ នាម ធាតុតិយា ភិក្ខុ បណ្ឌិតកោជនានិ
អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញស្សន្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ កេវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតកោជនានិ អត្តនោ
អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ ។ សច្ចំ ភកកាតិ ។

សំក្តាប់ទី ៩

[១៣៤] កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកឆព្វគិយភិក្ខុសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន
ហើយឆាន់ ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកសម-
ណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ មិនសមនឹងសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំង
ឡាយដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់សោះ អ្នកណាមួយមិនគាប់ចិត្ត
នឹងភោជនដែលសម្បូរ អ្នកណាមួយមិនចូលចិត្តនឹងភោជនដែលមានរស
ឆ្ងាញ់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស
តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិប
។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួក
ឆព្វគិយភិក្ខុមិនសមនឹងសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ដូច្នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយ
មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយក៏នាំគ្នាឆាន់ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

វិទយចិរិតេ មហាវិកង្កោ

វិករហិ ពុទ្ធា កកវា កងំ ហិ នាម តុម្រេ
មោយ បុរិសា បណ្ឌិតកោជនានិ អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញស្ស័យ នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថុ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ
យានិ ខោ បន តានិ បណ្ឌិតកោជនានិ សេយ្យដីទំ
សប្បំ នវនីតំ តេលំ មទុ ដាលីតំ មញ្ញោ មំសំ
ទីរំ ធនិ ។ យោ បន កិក្ខុ ឯវត្ថុនានិ បណ្ឌិត-
កោជនានិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញេយ្យ
ថាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវត្ថុទំ កកវតា កិក្ខុទំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៣៥] តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ
តិលានា ហោតិ ។ តិលានបុច្ឆកា កិក្ខុ តិលានេ
កិក្ខុ ឯតនវេច្ឆំ កក្កាវសោ ខមនីយំ កក្កិ យាបនី-
យន្តំ ។ ពុព្វោ មយំ កាវសោ បណ្ឌិតកោជនានិ
អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញាម តេន នោ ជាសុ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ព្រះសព្វញ្ញាត្តដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលពួកបុរសសោះសូន្យ
អ្នកទាំងឡាយ មិនសមនឹងសូមរកាជនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ដូច្នោះទេ នៃពួកបុរសសោះសូន្យ អំពើនេះ
មិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែល
ជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
កោជន៍ដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយណាមួយ កោជន៍ដ៏ទុក្ខមទាំងនោះ ដូចម្តេច
កោជន៍ដ៏ទុក្ខមទាំងនោះគឺទឹកដោះថ្នាំ ទឹកដោះខាប ប្រេង ទឹកយំ
ស្តុកអំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះដូរ ។ ភិក្ខុណាមួយ
សូមរកាជន៍ដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៣៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានដម្បី ។ ពួកភិក្ខុ
អ្នកស្នូរដម្បីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឈឺទាំងឡាយថា ម្នាលអារុសោ
លោកអាចអត់ត្រាំបានឬទេ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុឈឺ
ឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ ក្នុងកាលមុនយើងទាំងឡាយបានសូមរកាជន៍ដ៏
ទុក្ខមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ ព្រោះហេតុនោះ

១៤១

បាបិភ្និយកល្យោ ហោជិនវត្តស្ស ឥវមសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

ហោតិ ឥនាជិ បន ភកវតា បដិក្ខត្តន្តិ កក្កោយន្តា
ន វិញ្ញាបេម តេន យោ ន ជាសុ ហោតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ
ឯតស្មី បករណោ នម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កិលានេន ភិក្ខុនា បណ្ឌិតកោជ-
នានិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញត្តំ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យានិ ខោ បន
តានិ បណ្ឌិតកោជនានិ សេយ្យដីទំ សប្បិ នវនីតំ
តេលំ មនុ ជាណីតំ មច្ឆោ មំសំ ធីរំ ទទិ ។ យោ
បន ភិក្ខុ ឯវុនានិ បណ្ឌិតកោជនានិ អកិលានោ
អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញេយ្យ ពានិក្ខយន្តិ ។

[១៣៦] យានិ ខោ បន តានិ បណ្ឌិតកោជ-

នានីតិ សប្បិ ធាម កោសប្បិ វា អដិកាសប្បិ វា

បាចិត្តិយកណ្ណ កោជនវិទ្ធិ សំព្វបទទី ៩ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

ទើបយើងទាំងឡាយមានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ហាមហើយ យើងទាំងឡាយខ្លាចក្រែង មិនហ៊ានសូមទៀត ទើប
សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់យើងទាំងឡាយដោយហេតុនោះ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ
ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្ម័តថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុង
ពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឈឺ
សូមភោជនដ៏ទុត្តមទាំងឡាយ មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់បាន
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិក្រាបទូលនេះយ៉ាង
នេះថា ភោជនដ៏ទុត្តមទាំងឡាយណាមួយ ភោជនដ៏ទុត្តមទាំងនោះដូច
ម្តេច ភោជនដ៏ទុត្តមទាំងនោះគឺ ទឹកដោះថ្នាំ ទឹកដោះខាប់ ប្រេង ទឹកយ៉ូ
ស្កាអំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះជូរ ។ ភិក្ខុណាមួយគ្មាន
ជម្ងឺសូមភោជនដ៏ទុត្តមទាំងឡាយមានសភាពយាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ ត្រូវក្រាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[១៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភោជនដ៏ទុត្តមទាំងឡាយណាមួយ
ភោជនដ៏ទុត្តមទាំងនោះ គឺទឹកដោះថ្នាំរបស់គោក្តី ទឹកដោះថ្នាំរបស់ព័រត្តក្តី

វិនយចំណែក មហាវិកង្កោ

មហិសសប្បិ វា^(១) យេសំ មំសំ កកប្បតិ តេសំ
សប្បិ ។ នវនីតំ ឆាម តេសំយេវ នវនីតំ ។ តេលំ ឆាម
តិលតេលំ សាសបតេលំ មធុកតេលំ ឯវណ្ណតេលំ
វសាតេលំ ។ មធុ ឆាម មក្ខិកាមធុ ។ ជាណីតំ ឆាម
ឧច្ចុម្ពា និព្វតំ ។ មច្ឆោ ឆាម ឧទកចរោ^(២) វុច្ចតិ ។
មំសំ ឆាម យេសំ មំសំ កកប្បតិ តេសំ មំសំ ។ ធារិ
ឆាម តោធារិ វា អជីកាធារិ វា មហិសធារិ វា យេសំ
មំសំ កកប្បតិ តេសំ ធារិ ។ ទដិ ឆាម តេសំ-
យេវ ទដិ ។

[១៣៧] យោ ចនាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្ប្រ-
តោ ភិក្ខុតិ ។ ឯវុច្ចានិ បណីតកោជនានីតិ
តថាវុច្ចានិ បណីតកោជនានិ ។ អតិលាដោ ឆាម
យស្ស វិនា បណីតកោជនានិ ជាសុ ហោតិ ។

---

១ ឧ. មហិសំ វា សប្បិ ។ ម. មហិសា សប្បិ វា ។ ២ សព្វត្ថ ឡឺទិសោយេវ
បាណេ ទិស្សតិ ភិក្ខុនិវាស្ស បាដិទេសនីយកល្លោ បន សព្វត្ថាបិ ឧទកោតិ ទិស្សតិ ។
វិហារេត្តា គហេតព្វំ ។

វិទយចិដក មហាវិភង្គ

ទឹកដោះថ្នាំរបស់ក្របីក្តី ហៅថាទឹកដោះថ្នាំ ឬសប្បុរិនីសាច់របស់ពួកសត្វ
ណា ដ៏គួរ (ដល់វិទយបញ្ញត្តិ) ទឹកដោះថ្នាំរបស់ពួកសត្វនោះ ហៅថា ទឹក
ដោះថ្នាំឬសប្បុរិនី ។ ទឹកដោះខាប់របស់សត្វអម្បាលនោះឯង ហៅថា ទឹក
ដោះខាប់ឬនរិនីត ។ ប្រេងល្ង ប្រេងវៃស្ត ប្រេងស្រត់ ប្រេងល្ង្រងខ្ម ទឹក
ប្រេងគីខ្លាញ់រាវ ហៅថា ប្រេង ។ ទឹកផ្កមរបស់មេឃុំ ហៅថា ទឹកឃុំ ។
ទឹកផ្កមដែលកើតអំពីអំពៅ ហៅថា ទឹកអំពៅឬស្តអំពៅ ។ សត្វដែល
ត្រាច់ទៅក្នុងទឹក ហៅថា ត្រីឬមច្ឆជាតិ ។ សាច់នៃពួកសត្វណា ក៏គួរ
(ដល់វិទយបញ្ញត្តិ) សាច់នៃពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា សាច់ឬមិសៈ ។ ទឹក
ដោះស្រស់របស់គោក្តី ទឹកដោះស្រស់របស់ពាតក្តី ទឹកដោះស្រស់របស់
ក្របីក្តី ហៅថា ទឹកដោះស្រស់ឬទ័រៈ សាច់របស់ពួកសត្វណា ដ៏គួរ (ដល់វិ-
ទយបញ្ញត្តិ) ទឹកដោះស្រស់របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទឹកដោះស្រស់
ឬទ័រៈ ។ ទឹកដោះដ្ឋរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទឹកដោះដ្ឋឬទិចិ ។

(១៣៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបា-
រាជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភោជនដ៏ទុក្ខមតាំងឡើយមានសភាពយ៉ាងនេះ
គឺភោជនដ៏ថ្លៃថ្នាំទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ។ ភិក្ខុណា ទៀតភោជន
ដ៏ទុក្ខមតាំងឡើយហើយនៅជាសប្បាយបាន ភិក្ខុនោះហៅថាគ្មានជម្ងឺ ។

១៤៧

ពាចិគ្គិយកណ្តោ ភោជនវិគ្គស្ស វេមសិក្ខាបទស្ស អាចត្តិវារា

គិលានោ នាម យស្ស វិណា បណីតកោជនានិ ន
ដាសុ ហោតិ ។ អគិលានោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញា-
បេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ ។ បដិលាកេន កុញ្ញស្ស-
មតិ បដិក្កណាតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋេហារេ
អដ្ឋេហារេ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៣៨] អគិលានោ អគិលានសញ្ញិ បណីត-
កោជនានិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អគិលានោ វេមតិកោ បណី-
តកោជនានិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អគិលានោ គិលានសញ្ញិ
បណីតកោជនានិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ គិលានោ អគិលានសញ្ញិ
អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ គិលានោ វេមតិកោ អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ គិលានោ គិលានសញ្ញិ អនាចត្តិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ភោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុណារៀបចំកោដនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយហើយនៅសប្បាយមិនបាន ភិក្ខុ
នោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺ សូមភោជនទាំងនោះ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុកដ រាល់ប្រយោគ ។ ភិក្ខុទទួលដោយតាំង
ចិត្តថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដក្នុងខណៈដែលបានមក ។ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ។ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(១៣៨) ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ហើយ
សូមភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយ ហើយសូម
ភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ ហើយ
សូមភោជនដ៏ទុក្ខមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

១៤៤

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

(១៣៧) អនាបត្តិ តិលានស្ស តិលានោ ហុត្វា
វិញ្ញាបេត្វា អតិលានោ កុញ្ញតិ តិលានស្ស សេសកំ
កុញ្ញតិ ញាតកាធំ បវរិតាធំ អញ្ញស្សត្វាយ អត្ត-
នោ ឆនេន ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ឥមសិក្ខាបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(១៣៧) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុឈឺ ដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺហើយ
សូម លុះសូមបានមកក៏បាត់ជម្ងឺនោះហើយឆាន់ ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ភោជន
ដ៏សល់អំពីភិក្ខុឈឺ ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ភោជនរបស់ពួកញាតិ ដល់ភិក្ខុ
ដែលឆាន់ភោជនរបស់ពួកជនដែលបានបរវេណា ដល់ភិក្ខុដែលសូម
ដើម្បី(បរយោជន៍ដល់អ្នកឯទៀត) ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ភោជនដែលកើតដោយ
ទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទី

[១២០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា វេសាលី-
យំ វិហារតិ មហាវនេ ក្សជាតារសាលាយំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សព្វបំសុក្ខលំកោ
សុសានេ វិហារតិ ។ សោ មនុស្សេហិ ធីយមាធំ ន
ឥច្ឆតិ បដិក្កហេតុំ ។ សុសានេបិ វុក្ខម្ធលេបិ ឧម្មារេបិ
អយ្យវោសាជិតកាធំ សាមំ កហេត្វា កុញ្ញតិ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តំ ធីយន្តំ វិចារេន្តំ កេបំ ហិ នាម អយំ ភិក្ខុ
អម្បាកំ អយ្យវោសាជិតកាធំ សាមំ កហេត្វា កុញ្ញស្ស-
តិ វេរោយំ ភិក្ខុ វជរោ មនុស្សបំសំ មញ្ញ ខាទ-
តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សាធំ ឧជ្ឈា
យន្តាធំ ធីយន្តាធំ វិចារេន្តាធំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ធីយន្តំ វិចារេន្តំ
កេបំ ហិ នាម ភិក្ខុ អនិច្ចំ មុខធាវំ អាហារំ
អាហារិស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កេវំ តំ ភិក្ខុ អនិច្ចំ

សិក្ខាបទទី ១០

(១៤០) កាលនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ក្នុងភោគសាលា ក្នុងមហាវន ក្បែរក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង
មានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំបុកបំប្លែងរបស់គ្រប់យ៉ាង^(១) នៅក្នុងព្រៃ
ស្នួសាន ។ ភិក្ខុនោះមិនប្រាថ្នានឹងទទួលយកវត្ថុដែលមនុស្សទាំងឡាយ
ឲ្យឡើយ ។ ភិក្ខុនោះកាន់យកនូវសំណែន ក្នុងព្រៃស្នួសានខ្លះ ទៀប
គល់ឈើខ្លះ ទៀបធរណីទ្វារខ្លះ ដោយខ្លួនឯង ហើយធាន់ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុនេះមិនគួរមើល
កាន់យកសំណែនរបស់យើងទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ហើយធាន់ទេ
ភិក្ខុជាថេរនេះមានកាយធាតុ ទំនងជាស៊ីសាច់មនុស្សទេដឹង ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។
ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងស៊ីលេបនូវអាហារតាមទ្វារ
មាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេនសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកអ្នកឯងស៊ីលេបនូវអាហារ

---

១ អង្គិកថា ភិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តបំបុកបំប្លែងគ្រប់ដំណូក ដោយហោចទៅស្នួរឡើយស្នួរឯកំបំបុកបំប្លែង
យកទេ ។

១៤៦

វិនយចំណី មហាវិកង្កោ

មុខឆ្នាំ អាហារ អាហារសីតិ ។ សង្ខ កកវាតិ ។
វិករហិ ពុទ្ធា កកវា កថំ ហិ ឆាម ត្វំ មោយបុរិស
អធិន្នំ មុខឆ្នាំ អាហារ អាហារស្សសំ ឆេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យោភា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន កិក្ខុ អធិន្នំ មុខឆ្នាំ
អាហារ អាហារេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចធំ កកវតា
កិក្ខុធំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

(១៤១) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ
ឧទកទន្តចោណោ កុក្កុប្បាយន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហារេសុំ ។ អនុជាឆាមិ កិក្ខុវេ ឧទកទន្តចោណំ
សាមំ គហេត្វា កុញ្ញត្តិ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន កិក្ខុ អធិន្នំ
មុខឆ្នាំ អាហារ អាហារេយ្យ អញ្ញត្តិ ឧទកទន្ត-
ចោណា ចាចិត្តិយន្តិ ។

វិន័យបំណិក មហារិក្ខ

តាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏
មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងស៊ីលេប
នូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន (ដូច្នោះ) ទេ
នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះ
ថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិរតវត្តជ្រះថ្លាឡើងតទៅទៀត
ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់
ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ
នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៤១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
ទឹកនឹងឈើស្អន់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអ-
នុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់យកទឹកនឹងឈើស្អន់នានាដោយខ្លួនឯងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រ-
គេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀបរយនៃទឹកនឹងឈើស្អន់ ។

១៤៧

បាចិគ្គិយកណ្តោ ហោជិនវគ្គស្ស ទសមសីក្ខាបទស្ស វិរត្តោ

[១៤២] យោ មនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថោ អធិប្បតោ

ភិក្ខុតិ ។ អទិទ្ធិំ នាម អប្បដិក្ខហិតកំ វុច្ឆតិ ។

ទិទ្ធិំ នាម កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធន វា

ទិស្សកិយេន វា ទេន្តេ ហត្ថចាសេ បិសោ កាយេន

វា កាយប្បដិពទ្ធន វា បដិក្កណាតិ ឯតំ ទិទ្ធិំ

នាម ។ អាហារោ នាម ទុទកទន្ធចោណំ វេបេត្វា

យទ្ធិញ្ចំ អន្លោហារណីយំ ឯសោ អាហារោ នាម ។

អញ្ញត្រ ទុទកទន្ធចោណាតិ វេបេត្វា ទុទកទន្ធចោណំ

។ ខាទិស្សាមិ កុញ្ញិស្សាមិទិ កណាតិ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អន្លោហារេ អន្លោហារេ អាបត្តិ

ចាចិគ្គិយស្ស ។

ធាបិគ្គិយកណ្ណោ ភោជនវត្ត សិក្ខាបទទី ១០ វិភង្គ

(១៤៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណោ ។ ដែលហៅថា គេមិនបានប្រគេន គឺសំដៅយកវត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ។ ដែលហៅថា របស់ ដែលគេប្រគេន គឺកាលបើទាយកឲ្យរបស់ណាដោយកាយក្តី ដោយ របស់ដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយបោះឲ្យក្តី ភិក្ខុក៏ស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាស បានទទួល^(១)ដោយកាយ ឬ ដោយរបស់ដែលជាប់នឹងកាយ របស់នេះ ហៅថា គេប្រគេន ។ ដែលហៅថា អាហារ គឺរបស់ណាមួយដែល គួរលេបចូលទៅបាន រៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន^២ របស់នេះហៅថា អាហារ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន^៣ គឺលើកលែងតែទឹក នឹងឈើស្ងួន^៤ ។ ភិក្ខុទទួលយកដោយគិតថា អញនឹងទំពាស្តី អញនឹង បរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

១ អង្គិកថា ពីរិយាទទួលប្រគេនប្រកបដោយអង្គ ៥ គឺ ១ វត្ថុដែលបុរសមានកំលាំងយ៉ាង កណ្តាល ឈ្មួលើកឡើងបាន ។ ២ អ្នកប្រគេនបិតនៅក្នុងហត្ថបាស ។ ៣ អ្នកប្រគេន បានបង្ហោនខ្លួនចូលមក ។ ៤ ទេវតាក្តី មនុស្សក្តី សត្វតិរច្ឆានក្តីប្រគេន ។ ៥ ភិក្ខុទទួលវត្ថុ នោះដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយក្តី ។

១៤៨

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៤៣] អប្បដិក្ខហិតកេ អប្បដិក្ខហិតកសញ្ញី
អទិន្នំ មុខទ្វារំ អាហារំ អាហារតិ អញ្ញត្រ ឧទក-
ទន្តទោណា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អប្បដិក្ខហិតកេ
វេមតិកោ អទិន្នំ មុខទ្វារំ អាហារំ អាហារតិ អញ្ញត្រ ឧទ-
កទន្តទោណា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អប្បដិក្ខហិតកេ
បដិក្ខហិតកសញ្ញី អទិន្នំ មុខទ្វារំ អាហារំ អាហារតិ
អញ្ញត្រ ឧទកទន្តទោណា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
បដិក្ខហិតកេ អប្បដិក្ខហិតកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
បដិក្ខហិតកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិក្ខ-
ហិតកេ បដិក្ខហិតកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[១៤៤] អនាបត្តិ ឧទកទន្តទោណោ ចត្តារំ មហា-
វិកតានំ សតិ បច្ចយេ អសតិ កប្បយការកេ សាមំ
កហេត្វា បរិកុញ្ញតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទសមស័ក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ហោជិនវិញ្ញោ បតុញ្ញោ ។

វិធម្មបិដក មហាវិកត្ត

(១៤៧) វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិន
បានទទួលប្រគេន ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារ
ដែលគេមិនប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្កន់ ។
វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយលេបនូវអាហារ
តាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
រៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្កន់ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុ
សំគាល់ថាបានទទួលប្រគេន ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជា
អាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែទឹកនឹង
ឈើស្កន់ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់បាន
ទទួលប្រគេន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេន ភិក្ខុសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាបាន
ទទួលប្រគេនហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៤៨) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ទឹកនឹងឈើស្កន់ ដល់ភិក្ខុ
ដែលកាន់យកម្ហូបហារិកត ៤ យ៉ាង^(១)ដោយខ្លួនឯងហើយឆាន់ ព្រោះមាន
ហេតុហើយគ្មានកប្បិយភារក ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១១ ចប់ ។
រោជនវគ្គទី ៤ ចប់ ។

១ មហាវិកត ៤ ពី ម្ងាត ១ ក្នុង ១ ផែន ១ ដី ១ ។

១៤៧

បាបិគ្គិយកណ្តោ ពោជិវត្តស្ស ទទ្ធាមំ

វស្សន្តានិ

បិណ្ណោ គណំ បរំ ប្បវិ

ទ្វេ ច វុត្តា បរាវណា^(១)

វិកាលោ^(២) សន្និធិការំ^(៣)

បណីតំ ទ្វារកំ ទសាតិ^(៤)

---

១ ទ វុត្តា បរាវណា ។ ២ ឱ. ម. វិកាលោ ។ ៣ ឱ. ម. សន្និធិ ទិវិ ។ ៤ ទ ម
ទន្តុចោលោន តេ វសាធិ ។

បាចិក្ខិយកណ្ណ ពិភពិជវគ្គ ទទួល

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងកោដនវគ្គនោះមាន ១០ យ៉ាង គឺ

បិណ្ណ(សិក្ខាបទ)១   គណ(សិក្ខាបទ)១

បរ(សិក្ខាបទ)១   បូវ(សិក្ខាបទ)១

បរវណ្ណា(សិក្ខាបទ)ពីរ   ព្រះដ៏មានព្រះភាគពោលហើយ

វិកាល(សិក្ខាបទ)១   សន្និធិការ(សិក្ខាបទ)១

បណ្ឌិត(សិក្ខាបទ)១   ទ្វារក(សិក្ខាបទ)១ ។

អបេលកវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទិ

[១៤៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា វេសាលីយំ
វិហារតិ មហារទេ ក្សជាតារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន សង្ឃស្ស ខាទិយំ ទុប្បន្នំ ហោតិ ។ អថខោ
អាយស្មា អានន្ទោ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេសិ ។
តេនហានន្ត វិហាសាទានំ ប្បំ ទេហីតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកវតោ បដិស្សណីត្វា វិហាសាទេ
មដិទាដិយា និសីទាមេត្វា ឯកេកំ ប្បំ ទេន្ទោ អញ្ញតិ-
ស្ស បរិញ្ញាជីកាយ ឯកំ មញ្ញមាទោ ទ្វេ ប្បវេ អនាសិ ។
សាមន្តា បរិញ្ញាជីកាយោ តំ បរិញ្ញាជីកំ ឯតទវេច្ចំ
ជាវេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន មេសោ សមណោ
ជាវេ ឯកំ មញ្ញមាទោ ទ្វេ ប្បវេ អនាសិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ឯកេកំ ប្បំ ទេន្ទោ តស្ស-
យេវ បរិញ្ញាជីកាយ ឯកំ មញ្ញមាទោ ទ្វេ ប្បវេ អនាសិ ។

អប្បធម្មករិក្ខុ សិក្ខាបទទី ១

[១៤៥] កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញត្ថុដ៏មានជោគ គង់នៅ
ក្នុងគារសាលាក្នុងព្រៃមហាន ទៀបក្រុងវៃសាលី ។ សម័យនោះឯង
របស់ដែលបុគ្គលគប្បីទំពារស្មើកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរឲ្យទំនងដល់ពួកមនុស្សអ្នកស៊ី
ដែលចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កាថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ។ ក៏ឲ្យពួកមនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែលអង្គុយជាជួរ
ហើយក៏ឲ្យទំនងៗ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចឲ្យទំនងទៅនាង
បរិព្វាជិកាម្នាក់ដោយសំគាល់ថាឲ្យទំនងដូចគេទាំងពួងដែរ ។ ពួកនាង
បរិព្វាជិកា (ដែលនៅ) ជុំវិញ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងនាងបរិព្វាជិកានោះ
ថា សមណនោះជាសហាយរបស់នាងចូ ។ នាងបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា
សមណនេះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យទំនងដល់
ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យទំនងពីរមកវិញ ។ វាជាគំរប់ពីរដង ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុ ឲ្យទំនងៗ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចឲ្យទំនងទៅនាង
បរិព្វាជិកាដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យទំនងដូចគេទាំងពួងដែរ ។

៦៥១

បាចិត្តិយកណ្តោ អចេសវក្កស្ស បឋមសំព្វាបទស្ស នំទានំ

សាមន្តា បរិព្វាជីកាយោ នំ បរិព្វាជីកំ ឯតទរោច្ចំ
ជាពោ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន មេសោ សម-
ណោ ជាពោ ឯកំ មញ្ញមាណោ ទ្វេ បូវេ អនាសីតិ ។
តតិយេច្ឆិ ទោ អាយស្សា អាទន្តោ ឯកេកំ បូវំ ទេន្តោ
តស្សាយេវ បរិព្វាជីកាយ ឯកំ មញ្ញមាណោ ទ្វេ បូវេ
អនាសិ ។ សាមន្តា បរិព្វាជីកាយោ នំ បរិព្វាជីកំ
ឯតទរោច្ចំ ជាពោ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន
មេសោ សមណោ ជាពោ ឯកំ មញ្ញមាណោ ទ្វេ បូវេ
អនាសីតិ ។ ជាពោ ន ជាពោតិ ឧប្បណ្ឌិសុ ។ អញ្ញត-
រោចិ អាជីវកោ បរិវេសនំ អនមាសិ ។ អញ្ញតរោ
កិក្ខុ បហូតេន សច្ឆិណា ឱទនំ មទ្ធិត្វា តស្ស
អាជីវកស្ស មហន្តំ ចិណ្ណំ អនាសិ ។ អថទោ សោ
អាជីវកោ នំ ចិណ្ណំ អាទាយ អនមាសិ ។ អញ្ញ-
តរោ អាជីវកោ នំ អាជីវកំ ឯតទរោច ក្យតោ

បាប័ត្តិយកណ្ណ អបេលកវគ្គ សំក្កាបទទី ១ និទាន

ពួកនាងបរិព្វាជិកា(ដែលនៅ)ជុំវិញ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងនាងបរិព្វាជិកា
នោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាងឬ? នាងបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា
សមណៈនុ៎ះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនិម្មយ
ដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនិព័រមកវិញ ។ ព្រោះជាគំរប់បីដងទៀត ព្រះ
កនន្ទដ៏មានអាយុ ឲ្យនិម្មយៗ(ដល់មនុស្សដែលជាគ្នកស៊ីដែល) រួចឲ្យ
និព័រទៅនាងបរិព្វាជិកាដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យនិម្មយដូចគេ
ទាំងពួងដែរ ។ ពួកនាងបរិព្វាជិកា(ដែលនៅ)ជុំវិញ ក៏និយាយពាក្យនេះ
នឹងនាងបរិព្វាជិកានោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាងឬ? នាងបរិ-
ព្វាជិកានោះឆ្លើយថា សមណៈនុ៎ះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោក
សំគាល់ថាឲ្យនិម្មយដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនិព័រមកវិញ ។ ពួកនាង
បរិព្វាជិកាទាំងនោះ ក៏នាំគ្នានិយាយចម្លុកថា (សមណៈនុ៎ះ) សហាយឬ
មិនមែនសហាយ ។ (វេលានោះ) មានអាជីវកម្មក៏ដើរទៅកាន់ទីដែល
គេអង្គុស ឬចែក(ទំ) ។ (ពេលនោះ) មានកិក្ខុមួយរូបកំពុងច្របាច់
បាយលាយដោយទឹកដោះថ្នាំជ្រើន ហើយក៏ឲ្យដុំបាយ១ដុំដល់អាជីវក
នោះ ។ លំដាប់នោះ អាជីវកនោះក៏កាន់យកដុំបាយនោះហើយដើរទៅ ។
(ពេលនោះ) មានអាជីវកម្មក៏ទៀតបានពោលពាក្យនេះនឹងអាជីវកនោះថា

វិនយចំពោះ មហាវិវាឌោ

តយា អាវុសោ ចិណ្ណោ លទ្ធាតិ ។ តស្សវុសោ
សបណាស្ស តោតមស្ស មុណ្ណាកកហាបតិកស្ស បរិវេ
សនាយ លទ្ធាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ឧបាសកា
តេសំ អាជីវកាធំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ
តេ ឧបាសកា យេន កកវា តេនុបសង្កម្មីសុ
ឧបសង្កម្មិត្តា កកវំ អភិវទេត្តា ឯកមន្តំ ជិសីទី-
សុ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទ្ធា ខោ តេ ឧបាសកា
កកវំ ឯកមន្តំ ឥមេ កន្តេ តិក្ខិយា អវណ្ណកា-
មា ពុទ្ធស្ស អវណ្ណកាមា ធម្មស្ស អវណ្ណកាមា
សង្ឃស្ស សាទុ កន្តេ អយ្យា តិក្ខិយាធំ
សហត្តា ន ទទេយ្យន្តំ ។ អថខោ កកវា តេ
ឧបាសកេ ធម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សសំ សមា-
ទេសំ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ
តេ ឧបាសកា កកវតា ធម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សតា
សមាទេសិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋា-
យាសនា កកវំ អភិវទេត្តា បទក្ខិណំ កត្តា

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ម្នាលអារុសោ អ្នកឯងបានដុំបាយមកពីទីណា ។ អាជីវករដែលបាន
ដុំបាយនោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអារុសោ ដុំបាយខ្ញុំបានមកពីទីដែលគេ
អង្កាសនៃម្សុណ្ណកគហបតី (គហបតីត្រងោល) របស់ព្រះសមណគោតម
នោះ ។ ពួកទុបាសកបានឮពាក្យចរចារនេះនៃពួកអាជីវករនោះច្បាស់
លាស់ហើយ ។ ទើបពួកទុបាសកទាំងនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានបុណ្យហើយក៏អង្គុយ
ក្នុងទី ១ ដ៏សមគួរ ។ ទុបាសកទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពួកតិរិយអម្បាលនេះ ប្រាថ្នានឹងពោលទោសដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌
ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមកុំឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ឲ្យ (វត្តអ្វីៗ) ដល់ពួកតិរិយដោយដែររបស់ខ្លួនឡើយ ។ លំដាប់នោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ទុបាសកទាំងនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់
ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្ម័កថាហើយ ។
ឯពួកទុបាសកទាំងនោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ
ច្បាស់លាស់ ទ្រង់ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយ
ធម្ម័កថា ហើយក៏ក្រែកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

១៥៣

បាចិញ្ជិយកណ្តោ អលេលកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរង្កោ

បក្កមីសុ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី^(១)
បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ខិហិតាបេត្តា ភិក្ខុនំ តទ-
នុច្ឆរិកំ តទនុលោមិកំ ធម្មំ កថំ កត្តា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញាបេស្សមិ ទស អត្តវសេ បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋតាយ
សង្ឃដាសុតាយ ។ បេ ។ សន្តម្មដ្ឋតិយា វិនយា-
នុក្កហាយ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន ភិក្ខុ អលេលកស្ស វា
បរិព្វាជកស្ស វា បរិព្វាជិកាយ វា សហត្តា ខាននិយំ
វា កោជនិយំ វា ទទេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។

[១៤៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ អលេលកោ នាម យោ កោចិ បរិព្វាជ-
កសមាបន្នោ នត្តោ ។ បរិព្វាជកោ នាម ភិក្ខុញ្ច

---

១ ភិក្ខុសង្ឃ ។ បេ ។ គទនុលោមិកន្តិបំ មរមទរោចិយោនុកេ ឥន្តិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ សិក្ខាបទវិកង្គ

ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាដ៏ល្អមសម-
គួរតាមហេតុនោះ ដល់ពួកភិក្ខុ ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកស្រស់ថា
នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ថើដូច្នោះ គឺជាគតនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អ
ដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។ បេ ។ ដើម្បី
ពាក់ព័ន្ធព្រះសង្ឃឲ្យស្ថិតស្ថេរ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យតែដែលបុគ្គលគួរទិពាសី ឬតែដែលបុគ្គលគួរបរិភោគ
ដល់អចេលកវគ្គ បរិញ្ញាជកវគ្គ បរិញ្ញាជិតវគ្គ ដោយដែលសង្ខេប
ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៤៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា អចេលក គឺបុគ្គលដែល
បួសជាបរិញ្ញាជកមានកាយអាក្រាតទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា បរិញ្ញាជក
គឺបុរសដែលបួសជាបរិញ្ញាជកទាំងអស់ រៀបរយតែភិក្ខុនឹងសាមណេរ
ទេព្វ ។ ដែលហៅថា បរិញ្ញាជិត គឺស្រីដែលបួសជាបរិញ្ញាជិតទាំងអស់

វិទេយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សាមណេវិត្តំ វេយ្យា យោ កោចិ បរិញ្ញាជិតសមា-
បន្នោ ។ បរិញ្ញាជិតា នាម កិត្តិនិត្តំ សិក្ខុមាណស្កំ
សាមណេវិត្តំ វេយ្យា យោ កោចិ បរិញ្ញាជិតសមា-
បន្នោ ។ ខាននីយំ នាម បញ្ច ភោជនានិ ទុទកកន្ត-
ចោណំ វេយ្យា អវសេសំ ខាននីយំ នាម ។ ភោជនីយំ
នាម បញ្ច ភោជនានិ ទុទកោ កុម្មាសោ សត្តុ មន្តោ
មិសំ ។ ទទេយ្យាតិ កាយេន វា កាយប្បជិតទ្វេន
វា និស្សត្តិយេន វា ទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១៤៧) តិក្ខិយេ តិក្ខិយសញ្ញំ សហត្តា ខាន-
នីយំ វា ភោជនីយំ វា ទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
តិក្ខិយេ វេមតិកោ សហត្តា ខាននីយំ វា ភោជនីយំ
វា ទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តិក្ខិយេ អតិក្ខិ-
យសញ្ញំ សហត្តា ខាននីយំ វា ភោជនីយំ វា
ទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទុទកកន្តចោណំ
ទេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អតិក្ខិយេ តិក្ខិយសញ្ញំ

វិសយបិណ្ឌ មហាវិវាទ

រៀវដែលនីតិកុទ្ធំ សិក្ខុមានានីនសាមណេវចេញ ។ ដែលហៅថា
វត្តដែលបុគ្គលគួរទំពាស្តី គឺលើកទុកតែកោដន ៥ យ៉ាង ព្រមទាំងទឹកនីង
ឈើស្គន់ចេញ ក្រៅពីនោះហៅថា វត្តដែលបុគ្គលគួរទំពាស្តីទាំងអស់ ។
ដែលហៅថា វត្តដែលបុគ្គលគួរបរិភោគ បានដល់កោដន ៥ យ៉ាង
គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យ
គឺកុឡឲ្យដោយកាយក្តី ដោយវត្តដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយបោះឲ្យក្តី ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៤៧) ជនជាតិវិយ កិក្ខុកំសំគាល់ថាជាតិវិយ ហើយឲ្យវត្ត
ដែលគួរទំពាស្តី ឬវត្តដែលគួរបរិភោគ ដោយដែរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ជនជាតិវិយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យវត្តដែលគួរ
ទំពាស្តី ឬវត្តដែលគួរបរិភោគ ដោយដែរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ជនជាតិវិយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាតិវិយ ហើយឲ្យវត្តដែលគួរ
ទំពាស្តី ឬវត្តដែលគួរបរិភោគ ដោយដែរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
កិក្ខុឲ្យទឹកនីងឈើស្គន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បុគ្គលមិនមែនជាតិវិយ

១៥៥

បាចិត្តិយកណ្តោ អបេលកវគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាព

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិភ្និយេ វេមតិកោ អាបត្តិ

ទុក្ខដស្ស ។ អតិភ្និយេ អតិភ្និយសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១៤៨] អនាបត្តិ ទាបេតិ ន ទេតិ ឧបនិក្ខិបិត្តា

ទេតិ ពាហិរលេបំ^(១) ទេតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកស្ស-

កស្សតិ ។

បរិមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧ. ម. ពាហិរលេបំ ។

ធាតុត្រីយកណ្ណ កថេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុសំគាល់ថាជាត្រីយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ជនមិនមែនជាត្រីយ
ភិក្ខុសង្ឃឹយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ជនមិនមែនជាត្រីយ ភិក្ខុសំគាល់ថា
មិនមែនជាត្រីយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៤៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលប្រើគេឲ្យឲ្យ មិនឲ្យដោយ
ខ្លួនឯង ដល់ភិក្ខុដែលជាក^(១)វត្តទុកឲ្យ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យរបស់ជាគ្រឿង
លាបខាងក្រៅ^(២) ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

---

១ វិញ្ញាណរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ហើយលើកយកវាមកដាក់ទៅដល់ម្នាក់ទៀត ដើម្បីឲ្យម្នាក់
នោះ ហើយឲ្យដោយវិញ ។ ២ បានដល់គ្រឿងលាបកាយគ្រប់យ៉ាងមានម្សៅដាដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទី

[១៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា កតវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
កាតុនោ សទ្ធិវិហារិកំ កិក្ខុំ ឯនតវោច ឯហារុសោ
តាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាថេត្វា
ឧយ្យោជេសិ កត្តារុសោ ន មេ តយា សទ្ធិ កថា វា
និសង្កា វា ជាសុ ហោតិ ឯកកស្ស មេ កថា វា
និសង្កា វា ជាសុ ហោតិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ
ឧបក្កដ្ឋេ កាលេ ជាសត្តិ បិណ្ឌាយ ចវិវុំ បដិក្កម-
នេបិ កត្តវិស្សកំ ន សម្ភារេសិ ជិន្នកត្តោ អហោសិ ។
អថខោ សោ កិក្ខុ អារាមំ កត្តា កិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
អារោចេសិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បវិទ្ធា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ ធាម
អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ កិក្ខុំ ឯហារុសោ
តាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាថេត្វា

សិក្ខាបទទី ២

(១៤៧) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជាតិ កាលគង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុជាសទ្ធិ-
វិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា ម្ចាស់អារុសោ លោកចូរមក យើង
ទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រែក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ថាដូច្នោះហើយ ក៏មិន
ឲ្យគេប្រគេន(អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះឡើយ (បែរជា) ប្រើឲ្យត្រឡប់ទៅវិញថា
ម្ចាស់អារុសោ លោកចូរទៅចុះ ខ្ញុំនឹងនិយាយប្តូរនឹងអង្គុយជាមួយនឹងលោក
មិនសប្បាយទេ ខ្ញុំនឹងនិយាយប្តូរនឹងអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ។ គ្រា
នោះ កាលមើពេលដែលត្រូវឆាន់កាន់តែចូលមកដិតហើយ ភិក្ខុនោះមិន
អាចនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតបាន សូម្បីគ្រាន់តែត្រឡប់មកធ្វើភិក្ខុកិច្ចវិញក៏
មិនទាន់ ជាអ្នកអត់ចម្អិន (មួយពេលនោះឯង) ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅកាន់អា-
រមហើយដំណាលរឿងនេះប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា ដែលមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស គិះដៀល បន្តិះ
បង្គាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើមកបច្ចូលភិក្ខុថា
ម្ចាស់អារុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រែក

១៥៧

បាបិក្កិយកណ្តោ អលេកវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ឧយ្យោជេស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កំរ ត្វំ ឧបនន្ត
កិក្កំ ឯហារុសោ តាមំ បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស
អនាបេត្វា ឧយ្យោជេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិកាហិ
តុទ្ធោ ភគវា កាមំ ហិ ឆាម ត្វំ មោយបុរិស កិក្កំ
ឯហារុសោ តាមំ បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស អនា-
បេត្វា ឧយ្យោជេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្តា បន កិក្កវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន កិក្កុ កិក្កុ ឯវំ វេទយ្យ^(១) ឯហារុសោ
តាមំ វា និកមំ វា បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស
នាបេត្វា វា អនាបេត្វា វា ឧយ្យោជេយ្យ កត្តារុសោ
ន មេ តយា សទ្ធិ កថា វា និសន្នា វា ជាស្ស

---

១ ភិក្ខុ បាវេទយ្យំ ឧ. ម. បោត្តកេសុ ៨ ទិស្សតិ ។

បាឋមភិក្ខុវិញ្ញាណុ អបេសកវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេប្រគេនអ្វីៗ ដល់ភិក្ខុនោះ ស្រាប់តែ
បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ (ដូច្នោះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
នៃឧបទន្ធិ បានឮថាអ្នកឯងបបួលភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក
យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រែក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេ
(ឲ្យអ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ (បែរជា) បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ មែនពិតឬ ។
ព្រះឧបទន្ធិក្រាបបូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនេះ ពិតមែន ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹង
បបួលភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងទៅកាន់
ស្រែកដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ(បែរជា)បញ្ជូន
ឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ដូច្នោះឡើយ នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ
ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយនិ-
យាយនឹងភិក្ខុយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹង
ទៅកាន់ស្រែកឬនិគមដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយឲ្យគេឲ្យ ឬមិនឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ)
ដល់ភិក្ខុនោះ ហើយបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញដោយពាក្យថា នៃអាវុសោ
លោកចូរទៅវិញចុះ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនសប្បាយទេ

១៥៨

វិទយបិណេ មហាវិរាដ្ឋោ

ហោតិ ឯកកស្ស មេ កថា វា និសដ្ឋា វា ជាសុ
ហោតិ ឯតនេ បច្ចយំ កវិត្តា អនញ្ញំ ចាចិត្តយន្តំ ។

[១៥០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្ប្រោតា ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុន្តិ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ។ ឯហារុសោ កាមំ វា និកមំ វាតិ
តាមោមិ និកមោមិ នករំមិ តាមោ ថេវ និកមោ ច ។
តស្ស នាបេត្តាតិ យាគុំ វា ភត្តំ វា ខាទនីយំ វា
កោដនីយំ វា នាបេត្តា ។ អនាបេត្តាតិ ន កិញ្ចំ នា-
បេត្តា ។ ឧយ្យោជេយ្យាតិ មាតុត្តាមេន សន្និ ហសិតុ-
កាមោ កីឡិត្តកាមោ រហោនិសីទិត្តកាមោ អនាចារិ
អាចរិត្តកាមោ ឯវំ វេនេតិ កច្ចារុសោ ន មេ តយា សន្និ
កថា វា និសដ្ឋា វា ជាសុ ហោតិ ឯកកស្ស មេ
កថា វា និសដ្ឋា វា ជាសុ ហោតិ ឯតនេ ឧយ្យោជេតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទស្សនុបចារិ វា សវនុបចារិ វា

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ខ្ញុំនិយាយបូអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះ
ធ្វើនូវហេតុនេះឯងឱ្យជាបច្ច័យ មិនមែនជាហេតុដទៃឡើយ ។

(១៥០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ពាក្យថា នឹងភិក្ខុ គឺនឹងភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យ
ថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក (យើងនឹងទៅ) កាន់ស្រកបួនិគម
(ដើម្បីបិណ្ឌបាត) គឺស្រកក្តី និគមក្តី នគរក្តី ក៏ហៅថាស្រកនឹងនិគម
(ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ពាក្យថា ឱ្យគេឱ្យ(អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ
គឺប្រើគេឱ្យឱ្យយាគក្តី កត្តក្តី ខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី (ដល់ភិក្ខុនោះ) ។
ពាក្យថា មិនឱ្យគេឱ្យ គឺមិនឱ្យនរណាឱ្យ(អ្វីៗ)សោះ ។ ពាក្យថា
បញ្ជូនឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ សេចក្តីថា ភិក្ខុប្រាថ្នាដើម្បីសើប ប្រាថ្នាដើម្បី
លេង ប្រាថ្នាដើម្បីអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រត្រៃត្តអនាថារជា
មួយនឹងមាតុត្រាម ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរទៅ
វិញចុះ ខ្ញុំនិយាយបូអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនស្រួលទេ ខ្ញុំនិយាយបូអង្គុយ
តែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ថាហើយក៏បញ្ជូនឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងលះបង់ទីល្អមមើលគ្នាយើងប្តូរទីល្អមស្តាប់ឮ

១៥៧

បាវិញ្ញយកណ្ណោ អបេលកវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាជ

វិជហន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ វិជហិតេ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯតទេវ បច្ចយំ ករិត្វា អនញ្ញតិ ធន
អញ្ញោ កោចិ បច្ចយោ ហោតិ ឧយ្យោជេតុំ ។

[១៥០] ឧបសម្មន្នេ ឧបសម្មន្នសញ្ញិ ឧយ្យោ-
ជេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្នេ វេមតិកោ
ឧយ្យោជេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្នេ អនុ-
បសម្មន្នសញ្ញិ ឧយ្យោជេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
កលិសាសនំ អាហេបេតិ^(១) អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុប-
សម្មន្នំ ឧយ្យោជេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ កលិសាសនំ
អាហេបេតិ^(២) អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្មន្នេ
ឧបសម្មន្នសញ្ញិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្មន្នេ
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្មន្នេ អនុប-
សម្មន្នសញ្ញិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

១-២ កត្តបិ យេត្តេហ អាហេបេតិ ទិស្សតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ អបេលកវត្ថុ សិក្ខាបទទី ២ វារៈវិណិយ្យក្រិយាបត្តិ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលភិក្ខុនោះលះបង់ផុត (នូវទីល្មមមើលឃើញប្តូរទី
ល្មមស្តាប់ឮ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើនូវហេតុនេះឯង
ឲ្យជាប់ច្រួយ មិនមែនជាហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា មិនមានហេតុនី-
មួយដទៃជាប់ច្រួយ ក្រៅអំពីហេតុដែលបញ្ជូនទៅនោះឡើយ ។

(១៥១) ឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បទ ហើយបញ្ជូនទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ តែភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបញ្ជូនទៅ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាឧបសម្បទ
ហើយបញ្ជូនទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុលើកឡើងនូវពាក្យបញ្ជីចិត្ត
(ចំពោះឧបសម្បទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបញ្ជូនអនុបសម្បទទៅ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុលើកនូវពាក្យបញ្ជីចិត្ត (ចំពោះអនុបសម្បទ)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាឧបសម្បទ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បទ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាឧបសម្បទ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

១៦០

វិនយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

[១៥២] អនាមត្តិ ឧតោ ឯកតោ ន យោវេស្ស្ហ-
មាតិ ឧយ្យោជេតិ មហាគ្សំ កណ្ណំ បស្សិត្វា លោកជម្ពុ
ឧប្បាទេស្សតីតិ ឧយ្យោជេតិ មាតុក្កមំ បស្សិត្វា អន-
កិរតី ឧប្បាទេស្សតីតិ ឧយ្យោជេតិ តិលានស្ស វា ឧប្បិ-
យកស្ស វា វិហារទាលស្ស វា យាតុំ វា កត្តំ វា(១)
ខាទនិយំ វា កោជនិយំ វា និហាភតិ ឧយ្យោជេតិ ន
អនាចារំ អាចរិតុកាមោ សតិ ករណីយេ ឧយ្យោ-
ជេតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ អយំ បាលី ខ. ពោត្តរោ ន ទិស្សតិ ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវិក្ក

(១៥២) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ជូនភិក្ខុផងគ្នាឱ្យត្រឡប់
ទៅដោយគិតថា យើងទាំងពីររូបនឹងញ៉ាំងដីវិតឱ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទីជាមួយ
គ្នាមិនបាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ជូនភិក្ខុផងគ្នាឱ្យទៅដោយគិតថា ក្រែងភិក្ខុ
នោះបានឃើញរបស់មានដីឡើច្រើនហើយ នឹងញ៉ាំងលោកធម៌ឱ្យកើត
ឡើង ដល់ភិក្ខុបញ្ជូនភិក្ខុផងគ្នាឱ្យទៅដោយគិតថា ក្រែងភិក្ខុនោះ
បានឃើញមាតុត្រាមហើយនឹងញ៉ាំងសេចក្តីអផ្សុកឱ្យកើតឡើង ដល់ភិក្ខុ
បញ្ជូនភិក្ខុផងគ្នាឱ្យទៅដោយពាក្យថា លោកចូរនាំយាគី គតី ខា ទនីយគី
ភោជនីយគីទៅឱ្យដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ឬភិក្ខុដែលនៅក្នុងវត្តឬអ្នកដែលរក្សាវត្ត
ដល់ភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តអនាចារទេ (តែ) កាលបើមានកិច្ចហើយ
ក៏បញ្ជូនភិក្ខុផងគ្នាទៅ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញា ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាទីបី

[១៥៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្នា ឧបនន្តោ
សក្យបុត្តោ សហាយកស្ស យវំ កត្តា តស្ស
បជាបតិយា សទ្ធិ សយនីយេវ និសន្នំ កេហ្មសិ ។
អថខោ សោ បុរិសោ យេនាយស្នា ឧបនន្តោ សក្យ-
បុត្តោ តេនុបសន្នមិ ឧបសន្នមិត្តា អាយស្នន្នំ ឧប-
នន្នំ សក្យបុត្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ សោ បុរិសោ បជាបតិ
ឯតនកោច ទេហយ្យស្ស ភិក្ខុន្តំ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ
អាយស្នតោ ឧបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស ភិក្ខុំ អនា-
សិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ អាយស្នន្តំ ឧបនន្តំ
សក្យបុត្តំ ឯតនកោច កច្ចថ កន្តេ យតោ អយ្យស្ស
ភិក្ខុា ទិដ្ឋាតិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ សល្មត្តេត្តា
បរិយុដ្ឋិតោ អយំ បុរិសោតិ អាយស្នន្តំ ឧបនន្តំ

សិក្ខាបទទី ៣

(១៥៣) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
ស៊ីយាបថក្នុងវត្តដេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានដើរទៅផ្ទះរបស់
សំឡាញ់ ហើយក៏អង្គុយនៅក្នុងផ្ទះសម្រាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់
សំឡាញ់នោះ ។ ឯបុរសនោះក៏ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះឧបនន្ទជា
សក្យបុត្រដ៏មានអាយុអង្គុយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
បង្គំព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា
នាងចូរប្រគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ចុះ ។ ស្ត្រីនោះក៏ប្រគេនចង្ហាន់ដល់
ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុក្នុងគ្រានោះ ។ លំដាប់នោះ បុរស
នោះក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តទៅចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបាន
ប្រគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្ត្រីនោះកំណត់ដឹងថា
បុរសនេះមានព្រះគ្របសង្កត់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទ

១៦២

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សក្យបុត្តំ ឯតទកោច ជិសីទថ កន្តេ មា អក-
មិត្តាតិ ។ ធុតិយម្បិ ខោ សោ បុរិសោ ។ បេ ។
តតិយម្បិ ខោ សោ បុរិសោ អាយស្ម័ន្តំ ឧបនន្តំ
សក្យបុត្តំ ឯតទកោច កច្ចថ កន្តេ យតោ អយ្យ-
ស្ស ភិក្ខុ ទិញ្ញាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ សា ឥត្ថិ
អាយស្ម័ន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯតទកោច ជិសីទថ
កន្តេ មា អកមិត្តាតិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ទិក្ខុ
មិត្តា ភិក្ខុ ឧជ្ឈាបេសិ អយំ កន្តេ អយ្យោ ឧបនន្តោ
មម្ហំ ថជាថតិយា សន្និ សយនីយរេ ជិសំន្នោ សោ
មយា ឧយ្យោជិយមារោ ន ឥច្ឆតិ កន្តំ ពហុកិច្ចា
មយំ ពហុករណីយាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កេមំ ហិ នាម អាយ-
ស្សា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ សភោជនេ កុលេ អនុប្ប-
ខន្ត ជិសន្តំ កាប្បស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កំ ត្វំ ឧប-
នន្ត សភោជនេ កុលេ អនុប្បខន្ត ជិសន្តំ កាប្បស្សតី។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់គង់
សិន កុំកាលនិមន្តទៅ ។ បុរសនោះ(បាននិយាយ)ជាកំរប់ពីរដង ។ បេ ។
បុរសនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ
ជាកំរប់ដងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តទៅវិញ
ចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបានប្រគេនចង្កាន់ដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្រ្តី
នោះសោតក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ជា
កំរប់ដងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់គង់សិន កុំកាល
និមន្តទៅឡើយ ។ ឯបុរសនោះក៏ដើរចេញអំពីផ្ទះទៅ ហើយពោលទោស
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ឧបនន្ទ
នេះទៅអង្គុយក្នុងផ្ទះសម្រាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ ព្រះឧបនន្ទនោះ
កាលខ្ញុំបញ្ជូនទៅវិញក៏មិនចង់ទៅ យើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកមានកិច្ច
ច្រើន មានរវល់ច្រើន ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាគំថ
។ បេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះក៏ពោលទោស គំរង្សៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ព្រះ
ឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងហិនចូលទៅអង្គុយនៅក្នុង
ត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ (គឺតែប្រសនឹងស្រី) (ដូច្នោះ) សោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧបនន្ទ ពូថា អ្នកឯងបាន
ចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ពិតមែនឬ ។

១៦៣

បាចិត្តិយករណ្ណេ អបេលកវន្តស្ស ភតិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរាដ្ឋោ

សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា កេមំ ហិ ឆាម
ត្វំ មោយបុរិស សកោជនេ កុលេ អនុប្បឌ្ឍន្តំ ជិសដ្ឋំ
កប្បេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាជំ វា បសា-
នាយ បសន្នាជំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឃវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ បន ភិក្ខុ
សកោជនេ កុលេ អនុប្បឌ្ឍន្តំ ជិសដ្ឋំ កប្បេយ្យ
ចាចិត្តិយន្តំ ។

[១៥៤] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សកោជនំ ឆាម កុលំ ឥត្តិ ចេវ ហោតិ
បុរិសោ ច ។ ឧកោ^(១) អនិក្ខត្តា ហោន្តំ ឧកោ
អវត្តភកា ។ អនុបឌ្ឍន្តិ អនុប្បវិស័ត្វា ។ ជិសដ្ឋំ
កប្បេយ្យតិ មហាល្ហកេ យេវ ចិដ្ឋិសង្ឃាតស្ស ហត្ត-
ចាសំ វិជហិត្វា ជិសីទតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧទ្ធកេ យេវ ចិដ្ឋិវិសំ អតិក្កមិត្វា ជិសីទតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

---

១ ឯកោ បុព្វេ ឧ. ម. យោគ្គកេសុ គិល្លិ ច បុរិសោ ពាតិ បាទ្យយំ ទិស្សតិ ។

ធាតុគ្រឹះកណ្តា អបេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សិក្ខាបទវិវាទ

ព្រះបទន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដំណើរនោះតិច មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើទីនឹងហ៊ានចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែ ពីរនាក់(ដូច្នោះ)ទេ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យ ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើរឹតតែជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ចូលទៅសម្រេចការអង្គុយនៅ ក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង សិក្ខាបទទី១ នៃបារាជីកកណ្តា ។ ដែលហៅថា ត្រកូលដែលមានជន តែពីរនាក់ គឺមានតែស្រីនឹងប្រុសប៉ុណ្ណោះ ។ ជនទាំងពីរនាក់មិនទាន់ ចេញទៅ ហើយជនទាំងពីរនាក់នោះ ជាមនុស្សមានរក្ខតៈនៅឡើយ ។ ពាក្យថា ចូលទៅ គឺដើរចូលទៅ ។ ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ សេចក្តីថា ភិក្ខុលះហត្ថបាសនៃមេធាវប្បធរណីក្នុងផ្ទះធំ ហើយអង្គុយ នៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (បើ) ក្នុងផ្ទះតូច ភិក្ខុចូលហួសមេ ដំបូល^(១)ទៅហើយអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១ អង្គិកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុចូលទៅហួសពាក់កណ្តាលផ្ទះ គឺហួសមេដំបូលផ្ទះ ។

វិសយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

[១៥៥] សយនីយេវ សយនីយាសញ្ញា សភោជនេ
កុលេ អនុប្បឌុដ្ឋ និសដ្ឋំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ សយនីយេវ វេមតិកោ សភោជនេ កុលេ
អនុប្បឌុដ្ឋ និសដ្ឋំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
សយនីយេវ នសយនីយាសញ្ញា សភោជនេ កុលេ
អនុប្បឌុដ្ឋ និសដ្ឋំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
នសយនីយេវ សយនីយាសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
នសយនីយេវ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នស-
យនីយេវ នសយនីយាសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១៥៦] អនាបត្តិ មហាល្មកេ យេវ បិដ្ឋិសង្ឃុតស្ស
ហត្ថចាសំ អវិជហិត្វា និសីទតិ ខុទ្ទកេ យេវ បិដ្ឋិវិសំ
អនតិក្កមិត្វា និសីទតិ ភិក្ខុ ទុតិយោ ហោតិ ទុកោ
ចិត្តត្វា ហោន្តិ ទុកោ វិត្តរាតា នសយនីយេវ ទុម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ពតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(១៥៥) ផ្ទះសម្រាប់ដេក ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយ
ចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក ភិក្ខុសង្ឃៗ ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយ
ក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក
ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយ
ក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនផ្ទះ
សម្រាប់ដេក ភិក្ខុសំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនផ្ទះ
សម្រាប់ដេក ភិក្ខុសង្ឃៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់
ដេក ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៥៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយក្នុងផ្ទះធំ មិនលះហត្ថ-
បាសនៃមេទ្វារប្តូរណី ដល់ភិក្ខុអង្គុយក្នុងផ្ទះតូច មិនហួសមេដំបូល
ដល់ភិក្ខុដែលមានភិក្ខុជាគំរប់ពីរអង្គុយនៅផង ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ
តែជនទាំងពីរនាក់គេចេញទៅហើយ ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយនៅជាមួយនឹង
ជនទាំងពីរនាក់ជាបុគ្គលមិនមានរាគ ដល់ភិក្ខុអង្គុយនៅក្នុងផ្ទះ ដែលមិន
មែនជាផ្ទះសម្រាប់ដេក ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

បត្តិតសិក្ខាបទ្ធ

[១៥៧] តេន សមយេន តុន្តោ កកវា សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណាកស្ស អាវាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យ-
បុត្តោ សហាយកស្ស យំ កុត្តា តស្ស បជាប-
តិយា សន្និ រហោ បដិច្ចន្តោ អាសនេ និសន្និ កប្ប-
សិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ឧដ្ឋាយតិ ខ័យតិ
វិហារេតិ កតំ ហិ នាម អាយ្យា ឧបនន្តោ មយ្ហំ
បជាបតិយា សន្និ រហោ បដិច្ចន្តោ អាសនេ និសន្និ
កប្បស្សតិ ។ អស្សោសំ ខោ កិក្ខុ តស្ស
បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ខ័យន្តស្ស វិហារេន្តស្ស ។
យេ តេ កិក្ខុ អប្បន្តា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្ត
ខ័យន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្តោ
សក្យបុត្តោ មាតុត្តាមេន សន្និ រហោ បដិច្ចន្តោ
អាសនេ និសន្និ កប្បស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ
ខ្ញុំ ឧបនន្ត មាតុត្តាមេន សន្និ រហោ បដិច្ចន្តោ

សិក្ខាបទទី ៤

(១៥៧) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
អរិយាបថនៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទៅកាន់ផ្ទះ
របស់បុរសជាសំឡាញ់ ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់
កំបាំង ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ មិនគួរបី
នឹងហ៊ានមកសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹង
ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ(ដូច្នោះ)សោះ ។ ក៏កុំទាំងឡាយបានឮសំដីនៃបុរសនោះ
និយាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ក៏កុំទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទះបង្ហាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងហ៊ាន
ទៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
(ដូច្នោះ)ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងទៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង

វិទយចិជិតេ មហារិក្ខោ

អាសនេ និសង្ខំ កក្សេស័តិ ។ សង្ខំ កក
វាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា កកវា កកំ ហិ ធាម ត្ប
មោយបុរិស មាតុត្តាមេន សង្ខំ រហោ បដិច្ចន្ត
អាសនេ និសង្ខំ កក្សេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោ
ភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា
បដិ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ មាតុត្តាមេន
សង្ខំ រហោ បដិច្ចន្ត អាសនេ និសង្ខំ កក្សេយ្យ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១៥៨) យោ បដាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អដិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ មាតុត្តាមោ ធាម មនុស្សិត្តិ ន យក្ខិ
ន បេតិ ន តិវច្ឆានកតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ
ធារិកា បតេវ មហន្តតិ^(១) ។ សង្ខំន្តិ ឯកតោ ។
រហោ ធាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
ចក្ខុស្ស រហោ ធាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខិដិ

១ ឧ. ម. មហន្តរិ ។

វិធម្មចំណីក មហាវិរាដ្ឋ

ជាមួយនឹងមាតុត្រាម ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រេច
ការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាតុត្រាម (ដូច្នោះ)
ទេ នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំងើរតែជ្រះថ្លាឡើង
ទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសម្រេចការអង្គុយលើ
អាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង មួយអង្វើដោយមាតុត្រាម ត្រូវគោបត្តិបាចិត្តិយ ។

[១៥៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
ទី១ នៃបាពណិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថាមាតុត្រាម គឺស្រីមនុស្ស មិនមែនជា
យក្សស្រី មិនមែនជាប្រេតស្រី មិនមែនគំរោះបានញ៉ាំងដោយហោចទៅសូម្បី
តែក្មេងស្រីដែលទើបនឹងកើតបាន១ថ្ងៃ មិនបាច់និយាយទៅថ្វីដល់ស្រីធំ
ទេ។ ពាក្យថាមួយអង្វើ គឺជាមួយគ្នា។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីដែលស្ងាត់
ភ្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ភ្នែក គឺកាលបើភិក្ខុមិចភ្នែកភ្នំ

១៦៧

ធម៌ត្រឹមកល្លោ អយេលកវត្តស្ស ចតុត្តសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវិវេ

វា និទិទិយមាទេ ភម្មកំ វា ឧត្តិបិយមាទេ សីសំ វា
ឧត្តិបិយមាទេ បស្សិតំ ។ សោតស្ស រហោ ឆាម
ន សក្កា ហោតិ បកតិកថា សោតំ ។ បដិច្ចន្នំ
ឆាម អាសនំ កុឡេន វា កវាដេន វា កិលញ្ចេន
វា សណ្ឌប្បកាមេន វា រុក្ខេន វា ជម្រេន វា
កោដ្ឋឡិយា វា យេន កេនចិ បដិច្ចន្នំ ហោតិ ។
និសង្កំ កប្បេយ្យាតិ មាតុត្តាមេ និសង្កេ កិក្ខុ ឧបនិ-
សង្កោ វា ហោតិ ឧបនិបង្កោ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
និក្ខុ និសង្កេ មាតុត្តាមោ ឧបនិសង្កោ វា ហោតិ
ឧបនិបង្កោ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ វា និ-
សង្កោ ហោន្តិ ឧកោ វា និបង្កោ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៥៧] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញំ រហោ បដិច្ចន្នេ

អាសនេ និសង្កំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
មាតុត្តាមេ វេមតិកោ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ
និសង្កំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តា-
មេ អមាតុត្តាមសញ្ញំ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ
និសង្កំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ យត្តិយា វា

ធាបិគ្គិយកណ្ណ អចេលវរុត្ត សំព្វចទ្ទី ៤ វារៈដែលច្រើនអាប្បិ

ញាក់ចិញ្ចឹមក្តី ឯកក្បាលក្តី បុគ្គលដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែល
ហៅថាទីស្ងួត(ត្រចៀក) គឺទីដែលបុគ្គលដទៃមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតី
បាន ។ ដែលហៅថា អាសនៈជាទីកំបាំង គឺអាសនៈដែលគេបំបាំង
ដោយជញ្ជាំងក្តី ដោយសន្ទុះទ្វារក្តី ដោយកន្ទេលផែងក្តី ដោយរាំងប្តូររាំង-
ននក្តី ដោយឈើក្តី ដោយស សរក្តី ដោយស្មឹក ឬដោយវត្ថុណាមួយ ។
ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ គឺកាលបើមាតុត្រាមអង្គុយ ភិក្ខុអង្គុយជិត
ឬដេកជិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុអង្គុយ មាតុត្រាម
អង្គុយជិត ឬដេកជិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនទាំងពីរអង្គុយក្តី
ជនទាំងពីរដេកក្តី (ឯភិក្ខុ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៧) មាតុត្រាម ភិក្ខុកំសំគាល់ថាមាតុត្រាម ហើយសម្រេច
ការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងួតកំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម
ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងួតកំបាំង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុកំសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម
ហើយសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងួតកំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។
ភិក្ខុសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងួតកំបាំង ជាមួយនឹងយក្សស្រីក្តី

១៦៨

វិធីបំផុស មហាវិក្កោ

ថេតិយា វា បណ្ណាកោន វា តិរច្ឆានកតមទុស្សវិក្ក-
ហិតិយា វា សទ្ធិ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ និសម្ព័-
កហ្វេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ មាតុត្តាម-
សញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញា
អនាបតិ ។

[១៦០] អនាបតិ យោ កោចិ វិញ្ញា បុរិសោ
ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ន និសីទតិ អរហោថេក្ខោ
អញ្ញាវិហិតោ និសីទតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

ចម្ពុសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចំណីក មហាវិក្កង

ប្រគស្រីក្តី ឡើយក្តី ភិក្ខុបានញ៉ាំងដលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន
មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៦០) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា-
មួយដែលជាមនុស្សដឹងក្តី(នៅ)ជាគំរប់ពីរ ដល់ភិក្ខុឈរមិនបានអង្គុយ ដល់
ភិក្ខុបានត្រឡែកគយគន់រកទីមិនស្ងាត់ហើយអង្គុយ ដល់ភិក្ខុមានចិត្តបញ្ជូន
ទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃហើយអង្គុយ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិកាបទី

[១៦១] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សយ្យបុត្តោ
សហាយកស្ស យវំ កក្ខុ តស្ស បជាបតិយា សន្តិ
ឯកោ ឯកាយ រហោ និសន្នំ កហ្មេសីតិ ។ អនខោ
សោ បុរិសោ ឧជ្ឈាយតិ ខីយតិ វិចារេតិ កនំ ហិ
នាម អយ្យេ ឧបនន្ទោ មយ្ហំ បជាបតិយា សន្តិ ឯកោ
ឯកាយ រហោ និសន្នំ កហ្មេស្សតិតិ ។ អស្សោសុំ
ខោ កិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស
វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តំ ខីយន្តំ វិចារេន្តំ កនំ ហិ នាម អាយស្មា
ឧបនន្ទោ សយ្យបុត្តោ មាតុត្តាមេន សន្តិ ឯកោ
ឯកាយ រហោ និសន្នំ កហ្មេស្សតិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ
កវំ តុំ ឧបនន្ទ មាតុត្តាមេន សន្តិ ឯកោ ឯកាយ
រហោ និសន្នំ កហ្មេសីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ
ពុទ្ធា កកវា កនំ ហិ នាម តុំ មោយបុរិស

សិក្ខាបទទី ៥

(១៦១) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
ឥរិយាបថក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុជើងទៅកាន់ផ្ទះរបស់
សំឡាញ៉ា ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់
សំឡាញ៉ានោះតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏ពោលទោស តិះ-
ដៀល បន្តិចបន្តួចថា ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងហ៊ានមកសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ដូច្នោះ)
សោះ ។ កិច្ចទាំងឡាយបានឮពាក្យសំដីនៃបុរសនោះក៏ពុំពោលទោស
តិះដៀល បន្តិចបន្តួច (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ពួកកិច្ចណាដែលមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិច្ចទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា
ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ទេ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧបនន្ទ ឮថាអ្នកឯងទៅសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ពិតមែនឬ ។
ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស

១៧៦

វិទេយចិដិពេ មហាវិកត្តោ

មាតុត្តារោមន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ ធិសទ្ធិ
កប្បស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ត
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ មាតុត្តារោមន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ ធិសទ្ធិ
កប្បយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[១៦២] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ មាតុត្តារោ ឆាម មទុស្សិត្តំ ន យក្ខំ ន
បេតិ ន តិវច្ឆានគតា វិញ្ញ បដិពលា សុភាសិតទុញ្ញ-
សំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជាទិតុំ ។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។
ឯកោ ឯកាយាតិ ភិក្ខុ បេវ ហោតិ មាតុត្តារោ ប ។
រហោ ឆាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
ចក្ខុស្ស រហោ ឆាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខិទំ វា
និទិយមានេ កម្មកំ វា ឧត្តិបិយមានេ សីសំ វា
ឧត្តិបិយមានេ បស្សិតុំ ។ សោតស្ស រហោ ឆាម

វិនយបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
មាតុត្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ដូច្នោះ) ទេ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯង
ធ្វើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើងរតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ មួយអន្លើដោយមាតុត្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់
ត្រូវអាចគ្នាបាចិត្តិយ ។

(១៦៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាម គឺចំពោះតែស្រី
មនុស្ស មិនមែនជាយក្សស្រី មិនមែនជាប្រេតស្រី មិនមែនជាតិរច្ឆានញី
ជាអ្នកដឹងក្តី ជាអ្នកអាចដើម្បីស្តាប់ពាក្យសំដី ដែលបុគ្គលនិយាយល្អ
អាគ្រក់ ពាក្យអាសត្រាមឬមិនមែនអាសត្រាម ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ
គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែភិក្ខុនឹងមាតុត្រាម
ប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីស្ងាត់ភ្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ។
ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ភ្នែក គឺកាលបើភិក្ខុមិចភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចឹមក្តី
ផឹកក្បាលក្តី ជនដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ត្រចៀក

១៧១

បាចិត្តិយកណ្តោ អបេលកវគ្គស្ស បព្វមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាចា

ន សក្កា ហោតិ បកតិកថា សោតុំ ។ ជិសដ្ឋំ កប្ប្រ-
យ្យតិ មាតុត្តាមេ ជិសន្នេ ភិក្ខុ ឧបជិសន្នោ វា
ហោតិ ឧបជិបន្នោ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ភិក្ខុ ជិសន្នេ មាតុត្តាមោ ឧបជិសន្នោ វា ហោតិ
ឧបជិបន្នោ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ វា
ជិសន្នោ ហោតិ ឧកោ វា ជិបន្នោ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១៦៣) មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញា ឯកោ
ឯកាយ រហោ ជិសដ្ឋំ កប្ប្រតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
មាតុត្តាមេ វេមតិកោ ឯកោ ឯកាយ រហោ ជិសដ្ឋំ
កប្ប្រតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ អមាតុ-
ត្តាមសញ្ញា ឯកោ ឯកាយ រហោ ជិសដ្ឋំ កប្ប្រតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ យត្តិយា វា មេតិយា វា
បណ្ឌកេន វា តិវច្ឆាណតតមនុស្សវិក្កហិត្តិយា វា សន្និ
ឯកោ ឯកាយ រហោ ជិសដ្ឋំ កប្ប្រតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អមាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អមាតុត្តាមេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញា អនាបត្តិ ។

៣ចិត្តិយពណ្ណ អបេលរវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ វារៈដែលត្រូវអបត្តិ

គឺទីដែលបុគ្គលមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតីបាន ។ ពាក្យថា សម្រេច
ការអង្គុយគឺកាលដែលមាតុត្រាម អង្គុយហើយ ភិក្ខុអង្គុយជិតឬដេកជិត
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុអង្គុយ មាតុត្រាមអង្គុយជិតឬដេកជិត
(ភិក្ខុ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនឹងស្រីទាំងពីរនាក់ អង្គុយក្តី ដេកក្តី
(ភិក្ខុ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៦៣) មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មាតុត្រាម ហើយសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់តែម្នាក់នឹងម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម
ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយសម្រេចការអង្គុយ ក្នុងទីស្ងាត់តែម្នាក់នឹងម្នាក់ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម
ហើយសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់តែម្នាក់នឹងម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងយក្សស្រីក្តី ប្រេតស្រីក្តី ខ្មើយ
ក្តី តិរច្ឆានញីដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម មិនមានអាបត្តិ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណូ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារង្សៗ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

១៧៤

វិធម្មបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

[១៦៤] អនាមត្តំ យោ កោចិ វំញា បុរិសោ
ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ន ទិសីទតិ អរហោបេក្ខោ
អញ្ញាវិហិតោ ទិសីទតិ ទុម្មតកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

បព្វមសិប្បាចរំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក មហាវិវត្ត

(១៦៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា
ម្នាក់ជាអ្នកដឹងសេចក្តីនៅជាគំរប់ពីរ ដល់ភិក្ខុឈរមិនបានអង្គុយ ដល់ភិក្ខុ
បានក្រឡេកគយគន់រកទីមិនស្ងាត់ហើយអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុមានចិត្តបញ្ជូន
ទៅកាន់ការម្ស្នាក់ដទៃអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ធម្មសិក្ខាបទ

(១៦៥) តេន សមយេន តុន្នោ ភគវា រាជគហោ
វិហារតិ វេឡុវេន កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស
ឧបដ្ឋាកកុលំ អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ភត្តេន
និមន្តេសិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភត្តេន និមន្តេសិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
បុរេភត្តំ កុលានិ បយិរុទាសតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
តេ មនុស្សេ ឯតទរោច្ចំ ទេថារុសោ ភត្តន្តំ ។ អាគ-
មេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ ឧបនន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។
នុតិយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខុ តេ មនុស្សេ ឯតទរោច្ចំ ទេ-
ថារុសោ ភត្តន្តំ ។ អាគមេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ ឧប-
នន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។ នតិយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខុ តេ

សិក្ខាបទទី ៦

(១៦៥) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
សិរិយាបថនៅក្នុងវត្តវេល្លវន ជាកលខ្នុរកនិវាសន្តាន រក្សរក្រុងរាជគ្រឹះ ។
សម័យនោះឯង ត្រកូលជាទបង្ហាតរបស់ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មាន
អាយុ និងមន្តព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុដោយភក្ត ហើយក៏និមន្ត
ពួកភិក្ខុឯទៀតដោយភក្តដែរ ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យ-
បុត្រដ៏មានអាយុ កាលយំតែចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុន
ឆាន់ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សអម្បាល
នោះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនចង្ហាន់(មក) ។
ពួកមនុស្សអម្បាលនោះ ក៏និយាយយាត់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ រង់ចាំសិន ទ្រម្រាព្រះឧបនន្ទជា
ម្ចាស់លោកនិមន្តមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួក
មនុស្សអម្បាលនោះជាគំរប់ពីរដងថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយចូរប្រគេនចង្ហាន់មក ។ ពួកមនុស្សអម្បាលនោះក៏និយាយយាត់ថា
បពិត្រព្រះករុណា ទាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមព្រះករុណា ទាំងឡាយ
រង់ចាំសិនចុះ ទ្រម្រាតែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់និមន្តមក ។ ពួកភិក្ខុអម្បាល
នោះ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងឡាយនោះជាគំរប់បីដងថា

១៧៤

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មនុស្ស ឯតទេវេត្តំ ទេពាវុសោ កត្តំ បុរេ កាលោ
អតិក្កមតីតិ ។ យម្បិ មយំ កន្លេ កត្តំ ករិម្ហា អយ្យស្ស
ឧបនន្ទស្ស ការណា អាគមេដ កន្លេ យាវ អយ្យា
ឧបនន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។ អដខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ បុរេកត្តំ កុលាជិ បយិរុទាសិត្វា ទិវា
អាគច្ឆតិ ។ ភិក្ខុ ន ចិត្តរូបំ កុញ្ញីសុ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចា-
ចេន្តិ កេដំ ហិ ឆាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
និមន្តិតោ សកត្តោ សមាណោ បុរេកត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ
អាមជ្ជិស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ទ ជិមន្តិ-
តោ សកត្តោ សមាណោ បុរេកត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ
អាមជ្ជិសីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កកវា
កេដំ ហិ ឆាម ត្វំ មោយបុរិស ជិមន្តិតោ សកត្តោ

វិនយចំណិត មហាវិក្ក

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនចង្ហាន់មក (នឹងបង្កើត
នៅ) ក្រែងហួសពេលឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏និយាយថា បពិត្រ
ព្រះករុណា ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយបានធ្វើកត្តាទាំងបួន
ព្រោះតែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ (ទេវតី) បពិត្រព្រះករុណា ទាំងឡាយដ៏
ចម្រើន សូមព្រះករុណា ទាំងឡាយរង់ចាំទម្រាំតែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់និមន្ត
មកសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ អាល័យ
តែចូលទៅគួរសមនឹងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនឆាន់ ហើយក៏មក
ក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ឆាន់ចង្ហាន់មិនល្មមដល់ចិត្ត ។ ពួក
ភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលពោស
តិរវៀល បន្តិចបន្តួចថា ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទទួល
និមន្តគេជាអ្នកមានភក្ត្រហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ
(ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ (ដូច្នោះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្នាលឧបនន្ទ ពួកអ្នកឯងបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានភក្ត្រហើយៗត្រាច់
ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ (ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ ពិតមែនឬ ។
ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេចក្តីនោះពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃ-
បុរស អ្នកឯងបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានភក្ត្រហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅ

១៧៥

បាចិត្តិយកណ្តោ អបេលកវត្តស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស បរមេញញត្តិ

សមាធា បុរេភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិស្សសិ
នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ និមន្តិតោ សកត្តោ សមាធា បុរេភត្តំ កុលេសុ
ចារិត្តំ អាបជ្ជេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតា
ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៦៦] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ
ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ សង្ឃស្សត្ថាយ
ខាទដិយំ ចាហេសិ អយ្យស្ស ឧបនន្ទស្ស នស្សត្ថា
សង្ឃស្ស នាតព្វន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ កាមំ បិណ្ណាយ បរិដ្ឋា
ហោតិ ។ អថខោ តេ មនុស្សា អារាមំ កុត្តា
ភិក្ខុ បុច្ឆិសុ កិហំ កន្តេ អយ្យោ ឧបនន្ទាតិ ។
ឯសារុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ កាមំ
បិណ្ណាយ បរិដ្ឋាតិ ។ ឥនំ កន្តេ ខាទដិយំ អយ្យស្ស

៣០ ចំនួនយកណ្តា អលោកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ (ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ (ដូច្នោះ) ទេ ខែ មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងើរតែជ្រះថ្លា ឡើងទៀតទេ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានទទួលនិមន្តគេ ជាអ្នកមានកត្តាហើយ ដល់នូវកិរិយាត្រាប់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុង ពេលមុនឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៦៦) កាលនោះ ត្រកូលទុបដ្ឋាករបស់ព្រះទុបនន្ទ ជាសក្យបុត្រ ដ៏មានអាយុ បានបញ្ជូនខាទនីយាហារទៅដើម្បីប្រគេនដល់សង្ឃដោយ ពាក្យថា ខាទនីយនេះអ្នកឯងត្រូវបញ្ជាញដល់ព្រះទុបនន្ទជាម្ចាស់ហើយ សឹមប្រគេនដល់សង្ឃចុះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះទុបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏ មានអាយុចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ឯពួកមនុស្សអម្បាលនោះ ទៅកាន់អាហារហើយសួរភិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ដំបើង ព្រះទុបនន្ទជាម្ចាស់និមន្តទៅឯណា ។ ពួកភិក្ខុអម្បាលនោះប្រាប់ ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះទុបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ខ្លះនិមន្តទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ

១៧៦

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧបនន្ទស្ស ទស្សត្វា សន្ទស្ស ទាតត្វន្តំ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាភេចេស្ស^(១) ។ តេនហិ ភិក្ខុវេ បដិគ្គហេត្វា
និក្ខិបេ យាវ ឧបនន្ទោ អាតច្ឆតិ ។ អដទោ
អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ កកវតោ បដិក្ខត្តំ
បុរកត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិត្តំ បច្ឆាកត្តំ កុហានិ
បយ័រុចាសិត្វា និវា បដិក្កមិ ។ មាទនីយំ ឧស្សវិ-
យិត្ត^(២) ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧស្សវយិត្ត
ទីយន្តំ វិចាចេន្តំ កេមំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ បច្ឆាកត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិស្សតិ
។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្តំ ឧបនន្ទ បច្ឆាកត្តំ កុលេសុ
ចារិត្តំ អាបជ្ជិសីតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ
តុន្តោ កកវា កេមំ ហិ នាម ត្តំ មោយប្បិស
បច្ឆាកត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិស្សសិ នេតំ

---

១ និកោ បរិ អថទោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ធម្មិ កមំ កញ្ច ភិក្ខុ អមន្តេសីតិ បាលិ
សព្វបញ្ចកេសុ ទិស្សតិ ។ សា វិចារេត្វា ។ ២ ឧ. ឧស្សវិយិត្ត ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

គំនិយាយថា បត់ត្រីលោកម្ចាស់ដំបំរើន ខាទនីយាហារនេះ សូមលោក
ម្ចាស់ទាំងឡាយបង្ហាញដល់ព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុ ហើយសិមប្រគេន
ដល់សង្ឃចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ
អ្នកទាំងឡាយត្រូវទទួលហើយដម្កល់ទុកទ្រង់ឧបនន្ទត្រឡប់មកវិញ ។
ត្រាវនោះ ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ហាមឃាត់មិនឲ្យត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាមុនភក្ត
(គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចូលទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាគ្រាយភក្ត
ហើយត្រឡប់មកក្នុងវេលាហួសពេល ។ ខាទនីយាហារគេក៏ដើរត្រឡប់ទៅ
វិញ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ
មិនគួរច្រើននឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាគ្រាយភក្ត (ដូច្នោះ)
សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងត្រាច់
ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាគ្រាយភក្ត ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស សេចក្តីនោះពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯង
មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលគ្រាយភក្ត (ដូច្នោះ)

១៧៧

ពាចិត្តិយកណ្តោ អបេលកវត្តស្ស ចង្កីសត្វាបទស្ស អធិប្បញ្ញត្តិ

មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ វា
កិច្ចេកាកាយ ។ បេ ។ ឯវត្ស បន កិច្ចេ ឥម
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន កិច្ចេ និមន្តិតោ
សកត្តោ សមាទោ បុរេកត្តំ វា បច្ឆាកត្តំ វា កុលេសុ
ចារិត្តំ អាបដ្ឋេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្សធំ កតវតោ
កិច្ចេធំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១៦៧] តេន ខោ បន សមយេន កិច្ចេ ចីវរទា-
នសមយេ កុក្កុទ្ធាយន្តា កុលានិ ន បយ្យុចា-
សន្តិ ។ ចីវរំ បរិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ
អាវេតេសុំ ។ អនុជាទាមិ កិច្ចេវ ចីវរទានសមយេ
កុលានិ បយ្យុចាសិត្តំ ឯវត្ស បន កិច្ចេវ ឥម
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន កិច្ចេ និមន្តិតោ
សកត្តោ សមាទោ បុរេកត្តំ វា បច្ឆាកត្តំ វា កុលេសុ
ចារិត្តំ អាបដ្ឋេយ្យ អញ្ញត្តិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។

បាចិគ្គិយកណ្ណ អបេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សេចក្តីចញ្ញត្តិជាបន្តបន្ទាប់

ទេ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះ
ថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំ
ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានទទួលនិមន្តគេជា
អ្នកមានភក្តីហើយដល់នូវកិរិយាគ្រាប់ ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេល
មុនកត្តកិ ក្រោយកត្តកិ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៦៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសន្ស័យក្នុង
សម័យនៃចីវរទាន ហើយមិនបានចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ។ ចីវរ
ក៏កើតឡើងតិចស្តួចស្តើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គប្បីគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនៃចីវរ-
ទាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ បានទទួលនិមន្តគេ ជាអ្នកមានភក្តី
ហើយដល់នូវកិរិយាគ្រាប់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនកត្តកិ
ក្រោយកត្តកិ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។

១៧៨

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តត្តា វេ សមយោ ចីវរទានសមយោ អយំ តត្ត
សមយោតិ ។ ឃ្រវញ្ញំ ភកវតា ភិក្ខុំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១៦៨] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ
ចីវរកង្កំ ករោន្តំ អន្តោ ច ហោតិ សុច្ឆយាបិ
សុត្តេនបិ សត្តកេនបិ ។ ភិក្ខុ កុក្កោយន្ត
កុលានិ ន បយិរុទាសន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ត
អាវោចេសុំ ។ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ ចីវរការសមយេ
កុលានិ បយិរុទាសិតុំ ឃ្រវញ្ញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យេន យោ បន ភិក្ខុ និមន្តិតោ
សកត្តោ សមាទោ បុរកត្តំ វា បញ្ញកត្តំ វា កុ-
លេសុ ចារត្តំ អាបដ្ឋេយ្យ អញ្ញត្តិ សមយោ ចាចិត្តិ-
យំ ។ តត្តាយ សមយោ ចីវរទានសមយោ ចីវរ-
ការសមយោ អយំ តត្ត សមយោតិ ។ ឃ្រវញ្ញំ
ភកវតា ភិក្ខុំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលពាយកប្រគេនចីវរ នេះជាសម័យ
ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិ
ហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៦៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើចីវរកម្ម គឺការដេរចីវរ
ក៏មានសេចក្តីត្រូវការដោយមូលខ្លះ ដោយចេសខ្លះ ដោយកំបិតខ្លះ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនបានចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ
ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនិរុច្ចរិតពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលទៅ
រកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើចីវរបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
បានទទួលនិមន្តគឺជាអ្នកមានភក្តី ហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូល
ទាំងឡាយក្នុងពេលមុនភក្តី ក្រោយភក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរ
លែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលពាយក
ប្រគេនចីវរ ១ កាលដែលភិក្ខុធ្វើចីវរ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។
សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ។

១៧៧

បាចិគ្គិយកណ្តោ អថេសំកវត្តស្ស ធម្មិសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

[១៦៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ
តិលាណា ហោន្តិ អត្តោ ច ហោតិ កេសដ្ឋេហិ ។ ភិក្ខុ
កុក្កុចាយន្តា កុលានិ ន បយិរុទាសន្តិ ។ កកវតោ
ឯតមន្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ សន្តំ ភិក្ខុ
អាបុច្ឆា កុលានិ បយិរុទាសិតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ បន ភិក្ខុ និ-
មន្តិតោ សកត្តោ សមាណោ សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា
បុរេកតំ វា បច្ឆាកតំ វា កុលេសុ ចារិតំ អាបដ្ឋេយ្យ
អញ្ញត្រ សមយា ចាចិតិយំ ។ តត្ថាយំ សម-
យោ ចិវទានសមយោ ចិវកាវសមយោ អយំ តត្ថ
សមយោតិ ។

[១៧០] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ សមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ និមន្តិតោ នាម បញ្ចន្តំ កោជនានំ អញ្ញតរេន
កោជនេន និមន្តិតោ ។ សកត្តោ នាម យេន និ-
មន្តិតោ តេន សកត្តោ ។ សន្តំ នាម ភិក្ខុំ សក្កា

បាចិត្តិយកណ្ណ អលេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សិក្ខាបទវិភង្គ

(១៦៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ក៏មានសេចក្តី
ត្រូវការដោយភេសជ្ជៈទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សង្ស័យមិនបានចូល
ទៅរកត្រកូលទាំងឡាយឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុលាប្បប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយសឹមចូលទៅ
រកត្រកូលទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ បានទទួលនិមន្តគេជាអ្នក
មានភក្ត ហើយមិនបានលាប្បប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយដល់នូវភិក្ខុយា
ត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនកត្តក្តី ក្រោយកត្តក្តី ត្រូវ
អាចត្តិបាចិត្តិយ រៀនរាល់តែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ
គឺ កាលដែលទាយកប្រគេនចិវៃ ១ កាលដែលភិក្ខុធ្វើចិវៃ ១ នេះជា
សម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(១៧០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបាពាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា គេនិមន្ត គឺ ជននិមន្ត
ដោយភោជនទាំង ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា ជាអ្នក
មានភក្ត គឺភិក្ខុដែលគេនិមន្តដោយភក្តណា ឈ្មោះថាជាអ្នកមានភក្ត
ព្រោះកត្តនោះឯង ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមាននៅនោះ គឺភិក្ខុអាចនឹងលា

១៨០

វិធីបិដក មហាវិកត្តោ

ហោតិ អាបុច្ឆា បរិសិទ្ធំ ។ អសន្តំ ឆាម ភិក្ខុ
ន សក្កា ហោតិ អាបុច្ឆា បរិសិទ្ធំ ។ បុរេភត្តំ
ឆាម យេន និមន្តិតោ តំ អភុត្តារី ។ បច្ឆាភត្តំ
ឆាម យេន និមន្តិតោ អន្តមសោ កុសន្តេនបិ
កុត្តំ ហោតិ ។ កុលំ ឆាម ចត្តារិ កុលានិ
ខត្តិយកុលំ ព្រាហ្មណកុលំ វេស្សកុលំ សុទ្ធកុលំ ។
កុលេសុ ចារិត្តំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ អញ្ញាស្ស យរុបចារិ
ឌីកមន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បឋមំ ចានំ
ឌុម្មារំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ទុតិយំ
ចានំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចានិក្ខិយស្ស ។ អញ្ញាត្រ
សមយាតិ វេបេត្វា សមយំ ។ ចីវរចានសមយោ
ឆាម អនត្តតេ កមីនេ វស្សនស្ស បច្ឆិមោ មាសោ
អត្តតេ កមីនេ បញ្ច មាសា ។ ចីវរការសមយោ
ឆាម ចីវរ កយិរមាណេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុផ្សំគ្នាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) បាន ។ ភិក្ខុដែលមិនមាននៅ
នោះ គឺភិក្ខុមិនអាចលាភិក្ខុផ្សំគ្នាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) ឡើយ ។
ដែលហៅថា ក្នុងពេលមុនភក្ត គឺជននិមន្តដោយភក្តណា ហើយភិក្ខុមិន
ទាន់បានឆាន់ភក្តនោះ ។ ដែលហៅថា ក្នុងពេលក្រោយភក្ត គឺជននិមន្ត
ដោយភក្តណា ភិក្ខុបានឆាន់ភក្តនោះហើយ ដោយហោចទៅសូម្បីប៉ុនបុន
នៃស្បូវ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល គឺត្រកូលទាំងឡាយ ៤ គឺត្រកូលក្សត្រិ
ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលវេស្សៈ (អ្នករកស៊ីជួញប្រែធ្វើស្រែចំការ) ១
ត្រកូលសុទ្ធៈ (អ្នកធ្វើការស៊ីឈ្នួល) ១ ។ ពាក្យថា ដល់នូវកិរិយាត្រចៅ
ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ គឺកាលដែលភិក្ខុឈានចូលទៅដល់ឧបចារផ្ទះរបស់
បុគ្គលដទៃទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ឈានជើងជាដម្បងឲ្យកន្លងហួស
ធរណីទ្វារទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ឈានជើងជាគំរបពីឲ្យកន្លងហួសទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែ
មានសម័យ ។ ដែលហៅថា កាលដែលទាយកប្រគេនច័វរនោះ គឺថា
បើភិក្ខុមិនបានក្រាលកប៉ិន កំណត់កាល ត្រឹម ១ ខែ ជាទីបំផុតនៃវស្សានរដូវ
(គឺតាំងពី ១ រោចខែអស្សុជទៅដល់ ១៥ កើតខែកត្តិក) បើភិក្ខុបានក្រាលកប៉ិន
កំណត់កាល ត្រឹម ៥ ខែ (តាំងតែពី ១ រោចខែអស្សុជទៅដល់ ១៥ កើតខែ
ផល្គុន) ។ ដែលហៅថា កាលដែលភិក្ខុធ្វើច័វរនោះ គឺភិក្ខុកំពុងធ្វើច័វរ ។

១៨១

បារមីយកណ្តោ អបេលកវគ្គស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

[១៧១] អនិមន្តិតេ អនិមន្តិតសញ្ញា សន្តំ ភិក្ខុ

អនាបុច្ឆា បុរេកតំ វា បច្ឆាកតំ វា កុលេសុ ចារិតំ

អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រិ សមយា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

អនិមន្តិតេ វេមតិកោ សន្តំ ភិក្ខុ អនាបុច្ឆា បុរេកតំ

វា បច្ឆាកតំ វា កុលេសុ ចារិតំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រិ

សមយា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អនិមន្តិតេ អនិមន្តិត-

សញ្ញា សន្តំ ភិក្ខុ អនាបុច្ឆា បុរេកតំ វា បច្ឆាកតំ

វា កុលេសុ ចារិតំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រិ សមយា

អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អនិមន្តិតេ អនិមន្តិតសញ្ញា

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនិមន្តិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។ អនិមន្តិតេ អនិមន្តិតសញ្ញា អនាបត្តិ ។

ចប់ត្ថិយកណ្តុ អបេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ វិវះដែលត្រូវអាបត្តិ

[១៧១] មានគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាគេនិមន្តហើយ មិន
បានលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ
ក្នុងពេលមុនកត្តក្តី ក្រោយកត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរវែលងតែមាន
សម័យ ។ មានគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុសង្ឃឹយ មិនបានលាភិក្ខុផងគ្នាដែល
មាននៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនកត្តក្តី
ក្រោយកត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរវែលងតែមានសម័យ ។ មាន
គេនិមន្តហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបាននិមន្ត ហើយមិនបានលាភិក្ខុផងគ្នា
ដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុន
កត្តក្តី ក្រោយកត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរវែលងតែមានសម័យ ។ គេ
មិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថានិមន្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ គេមិន
បាននិមន្ត ភិក្ខុសង្ឃឹយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ គេមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុ
សំគាល់ថាមិនបាននិមន្ត មិនមានអាបត្តិ ។

១៨៤

វិនយបិដក មហាវិវត្តោ

[១៧២] អនាមត្តិ សមយេ សន្តំ ភិក្ខុំ អាប្បញ្ញា
បរិសតិ អសន្តំ ភិក្ខុំ អនាប្បញ្ញា បរិសតិ អញ្ញាស្ស
យវេន មត្តោ ហោតិ យវុបចារេន មត្តោ ហោតិ
អន្តរាវាមំ^(១) កច្ចតិ ភិក្ខុទ្ធចបស្សយំ កច្ចតិ តិត្តិយសេយ្យំ
កច្ចតិ បដិក្កមនំ កច្ចតិ កតិយយវំ កច្ចតិ អាបណាសុ
ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ និម្មិតំ ។

• ៥ អន្តរាវាមំ ។

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

[១៧២] ភាគត្ថិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលមានសម័យ ដល់ភិក្ខុដែល
បានលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅហើយចូលទៅ ដល់ភិក្ខុដែលមិនបានលា
ភិក្ខុផងគ្នា ព្រោះមិនមានភិក្ខុផងគ្នាហើយចូលទៅ ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅ
តាមផ្លូវក្បែរផ្ទះនៃបុគ្គលដទៃ ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅដោយផ្លូវតាមទម្រង់នៃ
ផ្ទះ ដល់ភិក្ខុដែលទៅកាន់ភារមដែលមានក្នុងចន្លោះស្រុក ដល់ភិក្ខុដែល
ទៅកាន់លំនៅនៃនាងភិក្ខុនី ដល់ភិក្ខុដែលទៅកាន់លំនៅនៃភិក្ខុយ ដល់
ភិក្ខុដែលដើរត្រឡប់មកវិញ ដល់ភិក្ខុទៅកាន់ផ្ទះនៃទាយក ជាម្ចាស់កត្ត
ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិទ្ធិបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[០៧៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា

សក្កេស្ស វិហារតិ កបិលវត្ថុស្មី និគ្រាណាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន មហានាមស្ស សក្កេស្ស ភេសជ្ជៈ
ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ
យេន ភគវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា
ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទកោច ឥន្ទាមហំ
ភន្តេ សង្ឃំ ចាតុម្ពាសំ ភេសជ្ជេន បវាវេតុន្តំ ។ សាដុ
សាដុ មហានាម តេនហិ តំ មហានាម សង្ឃំ
ចាតុម្ពាសំ ភេសជ្ជេន បវាវេហិតិ ។ ភិក្ខុ កុក្កច្ចា-
យន្តា ណាជិវាសេន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាភេ-
ចេសុំ ។ អនុជានាមំ ភិក្ខុវេ ចាតុម្ពាសប្បច្ចយប្បវាវណំ

សិក្ខាបទទី ៧

[១៧៣] កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ក្នុងនិគ្រាធារាម ក្បែរត្រង់កបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កុះ ។ សម័យនោះឯង
មហានាមសក្យៈ^(១) មានថ្នាំសម្រាប់កែរោគដ៏បរិច្ចណ៍ ។ លំដាប់នោះ
មហានាមសក្យៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ប៉ាយបង្ខំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លុះមហានាមសក្យៈអង្គុយនៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់
បរាណា ព្រះសង្ឃដោយថ្នាំសម្រាប់កែរោគកំណត់ ៤ ខែ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា មហានាម ការនេះប្រពៃពេកហើយ មហានាម បើដូច្នោះ
ចូរព្រះអង្គបរាណា សង្ឃ ដោយថ្នាំសម្រាប់កែរោគកំណត់ ៤ ខែចុះ ។
ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានទទួល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុត្រកអរចំពោះការបរាណា

---

១ អង្គិកថាថា មហានាមសក្យៈនេះ ជាបុព្វនៃចូឡបិការរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគចាស់ជាងព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគប្រមាណ ១ ខែ ជាអរិយសាវកបានដម្កល់នៅក្នុងផលទាំងពីរ គឺសោភាបត្តិផល
និងសុភាគមិផល ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

សាទិភ្នំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ មហានាមំ
សក្កំ បរិភ័យេវ(១) កេសន្នំ វិញ្ញាបេន្នំ ។ តេជេវ
មហានាមស្ស សក្កស្ស កេសន្នំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។
ទុតិយម្បី ខោ មហានាមោ សក្កោ យេន កកវា
តេនុបសន្នមិ ឧបសន្នមិត្វា កកវន្នំ អភិវាទេត្វា ឯ-
កមន្នំ និសីទិ ។ ឯកមន្នំ និសិទ្ធា ខោ មហានាមោ
សក្កោ កកវន្នំ ឯតទរោច ឥច្ឆាមហំ កន្នេ សន្នំ
អបរិបំ ពានុម្មាសំ កេសន្នេន បវារេន្នំ ។ សាទុ
សាទុ មហានាម តេនហិ ភ្នំ មហានាម សន្នំ
អបរិបំ ពានុម្មាសំ កេសន្នេន បវារេហិតិ ។ ភិក្ខុ
កេក្កនាយន្តា នាធិវាសេន្នំ ។ កកវតោ ឯតមន្តុ
អាហេចេសំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ បុន បវារណំបិ សាទិ-
ភ្នំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ មហានាមំ សក្កំ
បរិភ័យេវ កេសន្នំ វិញ្ញាបេន្នំ ។ តេជេវ មហានាមស្ស
សក្កស្ស កេសន្នំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ តតិយម្បី
ខោ មហានាមោ សក្កោ យេន កកវា តេនុបសន្នមិ

១ ឧ. បរិភ័យ ។

វិនយចំណែក មហាវិក្ក

ដោយបច្ច័យកំណត់ត្រីម ៤ ខែ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយទៅ
សូមភេសជ្ជៈនឹងមហានាមសក្យៈវតបន្តិច ។ ។ ភេសជ្ជៈរបស់មហានាម
សក្យៈក៏ជាប់នៅតែបរិច្ចណ៍ដដែល ។ ឯមហានាមសក្យៈក៏ចូល
ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាតំរប់បីដងទៀត លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
មហានាមសក្យៈ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គចង់បរាណា ព្រះសង្ឃដោយភេសជ្ជៈកំណត់ ៤ ខែទៅទៀត ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា មហានាម ការនេះប្រពៃហើយ ។ មហានាម
បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គបរាណាសង្ឃ ដោយភេសជ្ជៈកំណត់ ៤ ខែទៅ
ទៀតចុះ ។ ពួកកិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ក៏មិនហ៊ានទទួល ។
កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឱ្យកិក្ខុ
ត្រេកអរនឹងការបរាណា ថែមម្តងទៀត ។ ក៏សម័យនោះឯង កិក្ខុ
ទាំងឡាយទៅសូមភេសជ្ជៈនឹងមហានាមសក្យៈវតបន្តិច ។ ។ ដោយ
ហេតុនោះឯង ភេសជ្ជៈរបស់មហានាមសក្យៈក៏នៅតែបរិច្ចណ៍ដដែល ។
មហានាមសក្យៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាតំរប់បីដងទៀត

១៨៥

បាបិក្ខិយកណ្តោ អបេលកវត្តស្ស សន្តមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

ឧបសង្ក័មិត្តា កកវន្តំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ មហានាមោ សក្កោ កកវន្តំ
ឯតទកោច ឥច្ឆាមហំ កន្តេ សង្ឃំ យាវជីវំ កេសជ្ជេន
ចវវេត្តន្តំ ។ សាធុ សាធុ មហានាម តេនហិ ត្វំ
មហានាម សង្ឃំ យាវជីវំ កេសជ្ជេន ចវវេហិតំ ។
ភិក្ខុ កក្កោយន្តា នាធិវសេន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេសុំ ។ អនុនាមាមិ ភិក្ខុវេ និទ្ធុច្បវរណំ បិ
សាទិត្តន្តំ ។

[១៧៤] តេន ខោ បន សមយេន ធាត្វក្ខិយា
ភិក្ខុ ទុន្តវត្តា ហោន្តំ ទុច្ឆារតា អនាគប្បសម្មន្តា
មហានាមេន សក្កេន វត្តា ហោន្តំ^(១) កិស្ស តុម្រេ
កន្តេ ទុន្តវត្តា ទុច្ឆារតា អនាគប្បសម្មន្តា ននុ នាម
បព្វជិតេន សុនិវត្តេន កវិតតំ សុចារុតេន អាគប្ប-
សម្មន្តេនាតំ ។ ធាត្វក្ខិយា ភិក្ខុ មហានាមេ សក្កោ
ឧបនន្តិសុំ ។ អថខោ ធាត្វក្ខិយានំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ

---

១ ឧ. ម. មហានាមោ សក្កោ វត្តា ហោតិ ។

ធាតុគ្រឹះកណ្តា អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ និទាន

លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះមហានាមសក្យៈអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់បក់វណា ព្រះសង្ឃ ដោយកេសជ្ជៈដកបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រះ អង្គត្រាស់តបថា មហានាម ការនោះប្រពៃហើយ ។ មហានាម បើដូច្នោះ ចូរមហាកដបក់វណា សង្ឃ ដោយកេសជ្ជៈដកបដល់អស់ជីវិតចុះ ។ ពួក ភិក្ខុមានៈសេចក្តីសង្ឃឹម ក៏មិនហ៊ានទទួល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូល សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុត្រេកអរនឹងការបក់វណាអស់ កាលជាទិច្ចក៏បាន ។

(១៧៤) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្រឹះភិក្ខុ ស្ងៀកដណ្តប់មិន ត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ មហានាមសក្យៈក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់មិនត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ (ដូច្នោះ) ធម្មតាអ្នកបួសគេត្រូវស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ឱ្យត្រឹមត្រូវល្អ ហើយមាន អាកប្បកិរិយាដ៏សមគួរទេតើ ។ ពួកធម្មគ្រឹះភិក្ខុក៏ចង់ទោសនឹងមហានាម សក្យៈ ។ សេចក្តីត្រិះរិះនេះក៏មានដល់ពួកធម្មគ្រឹះភិក្ខុក្នុងវេលានោះថា

វិស័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

កេន នុ ខោ មយំ ឧបាយេន មហានាមំ សក្កំ មង្គ្គំ
កេយ្យោមាតិ ។ អថខោ ធាតុយានំ ភិក្ខុយំ ឯតទ-
ហោសិ មហានាមេន^(១) អាវុសោ សក្កេន សង្ឃោ
កេសជ្ជេន បវរិតោ ហន្ត មយំ អាវុសោ មហានាមំ
សក្កំ សប្បំ វិញ្ញាមេមាតិ ។ អថខោ ធាតុយានំ ភិក្ខុ
យេន មហានាមោ សក្កោ តេនុបសង្កមីសុ ឧប-
សង្កមីត្វា មហានាមំ សក្កំ ឯតទវេច្ចំ នោណោន
អាវុសោ សប្បំនា អន្តោតិ ។ អន្តុយោ កន្តេ អាគមេថ
មនុស្សា វជំ កតា សប្បំ អាហារិកំ កាលេ ហរិស្ស-
ថាតិ ។ ទុតិយម្បំ ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បំ ខោ
ធាតុយានំ ភិក្ខុ មហានាមំ សក្កំ ឯតទវេច្ចំ នោណោន
អាវុសោ សប្បំនា អន្តោតិ ។ អន្តុយោ កន្តេ អាគមេថ
មនុស្សា វជំ កតា សប្បំ អាហារិកំ កាលេ ហរិស្ស-
ថាតិ ។ កី បន តយា អាវុសោ អនាតុកាមេន

---

១ វិញ្ញា បរំ ឧ. ម. ធាតុកេសុ ខោសត្វោ ទិស្សតិ ។

វនយបិដក មហានិកាយ

យើងទាំងឡាយ គួរឆ្លើមហានាមសក្យៈឲ្យអាចរំលោភដោយទុក្ខយុទ្ធសាស្ត្រ
អេះ ។ គ្រានោះ ពួកធម្មតិកក៏ក្រុកបានប្រឹក្សាគ្នាដូច្នោះថា ម្ចាស់លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ មហានាមសក្យៈបានបរាណាសន្សំដោយភេសជ្ជៈ
ហើយ ល្ហើយចុះ ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ
ទៅសូមសប្បុរសភាពមហានាមសក្យៈចុះ ។ ទើបពួកធម្មតិកក៏ចូលទៅរក
មហានាមសក្យៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមហានាម
សក្យៈថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវការដោយសប្បុរសធាណៈ ។
ឯមហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់
បង្កើនចំណេះដឹងនេះ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សទាំងឡាយគេទៅឯគ្រាលគោដើម្បី
នាំសប្បុរស លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនឹងយកសប្បុរសនោះទៅក្នុងកាលដ៏គួរ ។
ពួកធម្មតិកក៏និយាយសូមជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។ ធម្មតិកក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងមហានាមសក្យៈជាគំរប់ពីរដងថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវ
ការដោយសប្បុរសធាណៈ ។ មហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់បង្កើនចំណេះដឹងនេះ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សទាំង
ឡាយគេទៅឯគ្រាលគោដើម្បីនាំសប្បុរស លោកម្ចាស់នឹងយកសប្បុរស
ទៅក្នុងកាលដ៏គួរ ។ ពួកធម្មតិកក៏ក្រុកសរសេរថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកបរាណា

១៨៧

បាធិគ្គិយកណ្តោ អថេលកវគ្គស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស ឥតានំ

បវារីតេន យំ តុំ បវារត្វា ន ទេសីតិ ។ អថខោ
មហានាមោ សក្កោ ឌុដ្ឋាយតិ ឌីយតិ វិចារេតិ កថំ
ហិ នាម កន្ទនា អដ្ឋិល្លោ កន្ទេ អាគមេថាតិ វុច្ចមាណ
នាគមេស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ មហានាមស្ស
សក្កស្ស ឌុដ្ឋាយន្តស្ស ឌីយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឌុដ្ឋាយន្ត
ឌីយន្ត វិចារេន្ត កថំ ហិ នាម ធាតុនិយា ភិក្ខុ
មហានាមេន សក្កេន អដ្ឋិល្លោ កន្ទេ អាគមេថាតិ
វុច្ចមាណ នាគមេស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្រេ
ភិក្ខុវេ មហានាមេន សក្កេន អដ្ឋិល្លោ កន្ទេ អាគមេ-
ថាតិ វុច្ចមាណ នាគមេថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។
វិកវហិ តុម្រោ កកវា កថំ ហិ នាម តុម្រេ មោយប្បិសា
មហានាមេន សក្កេន អដ្ឋិល្លោ កន្ទេ អាគមេថាតិ
វុច្ចមាណ នាគមេស្សេន ទេតំ មោយប្បិសា អប្បសន្នាជំ

ធាតុត្រីយកណ្ណ អបេលកវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ ទំព័រ ៨

ដោយភេសជ្ជៈណា ហើយមិនឲ្យវិញ ប្រយោជន៍អ្វីដោយភេសជ្ជៈដែលអ្នក
បរិវារណា តែមិនចង់ឲ្យនោះ ។ ត្រាវនោះ មហានាមសក្យៈកំពោល
ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ខ្ញុំបានអង្វរថា
លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើតចំក្នុងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន
ចុះហេតុដូចម្តេចបានជាមិនរង់ចាំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមហានាមសក្យៈ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះកំពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់
ថា ពួកឆត្វត្រីយកណ្ណដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏
ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើតចំក្នុងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន មិនគួរនឹងមិនរង់ចាំ
សោះ ។ បេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
អ្នកទាំងឡាយ កាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើតចំក្នុងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន ដូច្នេះ ហើយមិនរង់ចាំ ពិត
មែនឬ ។ ពួកឆត្វត្រីយកណ្ណក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ពួកមោឃបុរស អ្នក
ទាំងឡាយ កាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
សូមពួកលោកម្ចាស់បង្កើតចំក្នុងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន ហើយមិនសមនឹងមិនរង់
ចាំ (ដូច្នេះ) សោះ វិនោយបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ

វិសយបិដកេ ធម្មារិក្ខោ

វា មសានាយ មសន្នាទំ វា គិយ្យកាវាយ ។ បេ ។
ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
អភិណ្ណោនន ភិក្ខុនា ទាតុម្ពាសប្បច្ចយប្បវារណា សាទិ-
តញ្ច អញ្ញត្រិ បុនប្បវារណាយ អញ្ញត្រិ ទិច្ចប្បវារណាយ
តតោ ច ឧត្តរី^(១) សាទិយេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[១៧៥] អភិណ្ណោនន ភិក្ខុនា ទាតុម្ពាសប្បច្ច-
យប្បវារណា សាទិតញ្ចតិ គិណ្ណប្បច្ចយប្បវារណា
សាទិតញ្ច បុនប្បវារណាបិ សាទិតញ្ច យទា
គិណ្ណោ ភវិស្សមិ តទា វិញ្ញាបេស្សមីតិ ទិច្ចប្ប-
វារណាបិ សាទិតញ្ច យទា គិណ្ណោ ភវិស្សមិ
តទា វិញ្ញាបេស្សមីតិ ។

[១៧៦] តតោ ច ឧត្តរី សាទិយេយ្យាតិ អត្ថិ
បវារណា ភេសជ្ជបរិយន្តា ន វត្ថិបរិយន្តា អត្ថិ បវារណា
វត្ថិបរិយន្តា ន ភេសជ្ជបរិយន្តា អត្ថិ បវារណា ភេសជ្ជ-
បរិយន្តា ច វត្ថិបរិយន្តា ច អត្ថិ បវារណា នេវ
ភេសជ្ជបរិយន្តា ន វត្ថិបរិយន្តា ។ ភេសជ្ជបរិយន្តា

---

១. វិ. ម. ឧត្តរី ។

វិទ្យាបិដក មហាវិកត្ត

មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យរឹង
រិតតែជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយនោះទេ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុដែលគ្មានជម្ងឺត្រូវត្រេកអរនឹងការបរវារណា ដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម
៤ ខែ បើភិក្ខុត្រេកអរក្រៃលែងជាងនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែង
តែគេបានបរវារណា ថែមទៀត រៀរលែងតែគេបានបរវារណា ជានិច្ច ។

(១៧៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុដែលគ្មានជម្ងឺត្រូវត្រេកអរនឹងការបរវារ-
ណា ដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម ៤ ខែ សេចក្តីថា ភិក្ខុគួរត្រេកអរនឹងការ
បរវារណា ដោយគិលានបច្ច័យ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគួរត្រេកអរនឹងការបរវារណា
ថែមទៀតដោយគិតថា អញជាអ្នកមានជម្ងឺក្នុងកាលណា អញនឹងសូម
ក្នុងកាលណោះ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគួរត្រេកអរនឹងការបរវារណា ជាប់ជានិច្ច
ដោយគិតថា អញជាអ្នកមានជម្ងឺក្នុងកាលណា អញនឹងសូមក្នុង
កាលណោះ ។

(១៧៦) ត្រង់ពាក្យថា បើភិក្ខុត្រេកអរក្រៃលែងជាងនោះ សេចក្តី
ថា បរវារណា កំណត់ភេសជ្ជៈ មិនកំណត់ពត្រី បរវារណា កំណត់ពត្រី មិន
កំណត់ភេសជ្ជៈ បរវារណា កំណត់ទាំងភេសជ្ជៈ កំណត់ទាំងពត្រី បរវារណា
មិនកំណត់ទាំងភេសជ្ជៈ មិនកំណត់ទាំងពត្រី ។ ដែលហៅថា បរវារណា

១៨៧

បាចិគ្គិយកណ្តោ អបេណវត្តស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

នាម ភេសដ្ឋានិ បរិក្កហិតានិ ហោន្តិ ឯត្តកេហិ
ភេសដ្ឋេហិ បវរេមីតិ ។ រត្តិបរិយន្តា នាម រត្តិយោ
បរិក្កហិតាយោ ហោន្តិ ឯត្តកាសុ រត្តិសុ បវរេ-
មីតិ ។ ភេសដ្ឋបរិយន្តា ច រត្តិបរិយន្តា ច នាម
ភេសដ្ឋានិ ច បរិក្កហិតានិ ហោន្តិ រត្តិយោ ច
បរិក្កហិតាយោ ហោន្តិ ឯត្តកេហិ ភេសដ្ឋេហិ ឯត្ត-
កាសុ រត្តិសុ បវរេមីតិ ។ នេវ ភេសដ្ឋបរិយន្តា
ន រត្តិបរិយន្តា នាម ភេសដ្ឋានិ ច អបរិក្កហិតានិ
ហោន្តិ រត្តិយោ ច អបរិក្កហិតាយោ ហោន្តិ ឯត្ត-
កេហិ ភេសដ្ឋេហិ ឯត្តកាសុ រត្តិសុ បវរេមីតិ ។

[១៧៧] ភេសដ្ឋបរិយន្តោ យេហិ ភេសដ្ឋេហិ

បវរេតោ ហោតិ តានិ ភេសដ្ឋានិ វេបេត្តា
អញ្ញានិ ភេសដ្ឋានិ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ រត្តិបរិយន្តោ យាសុ រត្តិសុ បវរេតោ ហោតិ
តា រត្តិយោ វេបេត្តា អញ្ញាសុ រត្តិសុ វិញ្ញាបេតិ

ពាចិត្តិយកណ្ណ អលេលកវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ អាបត្តិវារៈ

កំណត់ភេសជ្ជៈ (នោះ) គឺភេសជ្ជៈដែលគេកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះ
ករុណា សូមបរវណា ដោយភេសជ្ជៈទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។
ដែលហៅថា បរវណាកំណត់ភត្តិ គឺភត្តិដែលគេកំណត់
ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណា បរវណា អស់ភត្តិទាំងឡាយមានប្រមាណ
ប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា បរវណាកំណត់ទាំងភេសជ្ជៈកំណត់ទាំង
ភត្តិនោះ គឺគេកំណត់ភេសជ្ជៈទាំងឡាយផង កំណត់ភត្តិទាំងឡាយផង
ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបរវណា ដោយភេសជ្ជៈទាំងឡាយ
មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ អស់ភត្តិទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។
ដែលហៅថា បរវណាមិនកំណត់ភេសជ្ជៈ មិនកំណត់ភត្តិ (នោះ) គឺ
គេមិនកំណត់ភេសជ្ជៈទាំងឡាយ នឹងមិនកំណត់ភត្តិទាំងឡាយ ដោយ
ពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបរវណា ដោយភេសជ្ជៈទាំងឡាយមាន
ប្រមាណប៉ុណ្ណោះ នឹងអស់ភត្តិទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

(១៧៧) ឯពាក្យដែលថា កំណត់ភេសជ្ជៈនោះ អធិប្បាយថា គេ
បរវណាកិក្ខុដោយភេសជ្ជៈណា កិក្ខុត្រឡប់ទៅសូមភេសជ្ជៈទាំងឡាយ
ដទៃទៀត ក្រៅពីភេសជ្ជៈដែលគេបរវណានោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ឯកំណត់ភត្តិនោះ គឺគេបរវណាកិក្ខុក្នុងភត្តិទាំងឡាយណា កិក្ខុត្រឡប់
សូមក្នុងភត្តិទាំងឡាយដទៃទៀតវិញ ក្រៅពីភត្តិដែលគេបរវណានោះ

១៧៦

វិទយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កេសជ្ជបរិយន្តេ ច រត្តិ-
បរិយន្តេ ច យេហំ កេសជ្ជេហំ បរិវិតោ ហោតិ
តានំ កេសជ្ជានំ វេយ្យា យោសុ រត្តិសុ បរិវិតោ
ហោតិ តា រត្តិយោ វេយ្យា អញ្ញានំ កេសជ្ជានំ
អញ្ញាសុ រត្តិសុ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
នេវ កេសជ្ជបរិយន្តេ ន រត្តិបរិយន្តេ អនាបត្តិ ។

[១៧៨] នកេសជ្ជេន ករណីយេ^(១) កេសជ្ជំ វិញ្ញា-
បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញេន កេសជ្ជេន
ករណីយេ^(២) អញ្ញំ កេសជ្ជំ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចា-
ចិត្តិយស្ស ។ តទុត្តិ^(៣) តទុត្តិសញ្ញំ កេសជ្ជំ វិញ្ញាបេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តទុត្តិ វេមតិកោ កេសជ្ជំ
វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តទុត្តិ នតទុត្តិ-
សញ្ញំ កេសជ្ជំ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ឧ. ម. កេសជ្ជករណីយេន ។ ២ ឧ. ម. ករណីយេន ។ ៣ តទុត្តិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កុ

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯកំណត់ទាំងភេសជ្ជៈ កំណត់ទាំងត្រីនោះ គឺ
គេបរវារណា ភិក្ខុដោយភេសជ្ជៈទាំងឡាយណា ភិក្ខុវៀវលែងភេសជ្ជៈទាំង
នោះ គេបរវារណា ភិក្ខុក្នុងត្រីណា ភិក្ខុវៀវលែងត្រីទាំងនោះ ហើយ
ត្រឡប់ទៅសូមភេសជ្ជៈទាំងឡាយដទៃ នឹងក្នុងត្រីទាំងឡាយឯទៀតវិញ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯមិនកំណត់ភេសជ្ជៈ នឹងមិនកំណត់ត្រី
មិនមានអាបត្តិឡើយ ។

(១៧៨) កាលបើមិនមានភិក្ខុដោយភេសជ្ជៈ ហើយភិក្ខុទៅសូម
ភេសជ្ជៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើមានភិក្ខុដោយភេសជ្ជៈឯទៀត
ហើយភិក្ខុទៅសូមភេសជ្ជៈឯទៀតវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់
ដែលគេបរវារណាហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា ហួសកំណត់ដែលគេបរវារណា
មែន ហើយទៅសូមភេសជ្ជៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែល
គេបរវារណាហើយ ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយទៅសូមភេសជ្ជៈ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែលគេបរវារណាហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនហួស
កំណត់បរវារណាទេ ហើយទៅសូមភេសជ្ជៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១៧១

បាបិក្ខិយកណ្តោ អបេសកវិក្ខុស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវា

នតទុត្តរំ តទុត្តរិសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ នត-
ទុត្តរំ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ នតទុត្តរំ នត-
ទុត្តរិសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

[១៧៧] អនាបត្តិ យេហិ ភេសជ្ជេហិ បវរិតោ
ហោតិ តានិ ភេសជ្ជានិ វិញ្ញាបេតិ យាសុ វត្ថុសុ
បវរិតោ ហោតិ តាសុ វត្ថុសុ វិញ្ញាបេតិ ឥមេហិ
តយា ភេសជ្ជេហិ បវរិតម្ហា អម្ហាកញ្ច ឥមីនា ច
ឥមីនា ច ភេសជ្ជេន អត្តោតិ អាចិក្ខិត្វា វិញ្ញាបេតិ
យាសុ តយា វត្ថុសុ បវរិតម្ហា តាយោ ច វត្ថុយោ
វត្ថុវត្ថា អម្ហាកញ្ច ភេសជ្ជេន អត្តោតិ អាចិក្ខិត្វា
វិញ្ញាបេតិ ញាតកានំ បវរិតានំ អញ្ញាស្សត្ថាយ អត្ត-
នោ ជនេន ឧម្មតកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ ឆិដ្ឋិតំ ។

ពាចិញ្ជិយកណ្ណ អចេលករិក្ខ សិក្ខាបទទី ៧ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបរវារណាទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាហួសកំណត់ដែល គេបរវារណាហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបរវារ- ណាទេ ភិក្ខុសង្ឃៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេ បរវារណាទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ហួសកំណត់បរវារណា មិនមានអាបត្តិ ។

(១៧៧) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលគេបរវារណាដោយកេសជ្ជៈ ទាំងឡាយណា ភិក្ខុសូមកេសជ្ជៈទាំងឡាយនោះ ដល់ភិក្ខុដែលគេ បរវារណាក្នុងក្រីទាំងឡាយណា ភិក្ខុសូមក្នុងក្រីទាំងឡាយនោះ ដល់ ភិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេថា យើងទាំងឡាយគឺអ្នកបានបរវារណាហើយ ដោយកេសជ្ជៈទាំងឡាយនេះ (ឥឡូវនេះ) យើងទាំងឡាយត្រូវការ ដោយកេសជ្ជៈនេះផងនេះផងហើយសូម ដល់ភិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេថា យើងទាំងឡាយគឺអ្នកបានបរវារណាហើយក្នុងក្រីទាំងឡាយណា ឯក្រី ទាំងឡាយនោះកន្លងហួសទៅហើយ (ឥឡូវនេះ) យើងទាំងឡាយ ត្រូវការដោយកេសជ្ជៈហើយសូម ដល់ភិក្ខុដែលសូមអំពីពួកញាតិ ដល់ ភិក្ខុដែលសូមអំពីពួកទាយកដែលគេបានបរវារណា ដល់ភិក្ខុដែលសូមដើម្បី ជាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុដទៃ) គ ដល់ភិក្ខុដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទី

(១៨០) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន វាជា បសេនទិ កោសលោ សេនា-
យ អត្តយ្យាតោ ហោតិ ។ ឆត្វកិយា ភិក្ខុ ឧយ្យុតំ សេនំ
ទស្សនាយ អគម៌សុ ។ អន្តសា ខោ វាជា បសេន-
ទិ កោសលោ ឆត្វកិយេ ភិក្ខុ ធូរតោ វ អាគច្ឆន្ត
ទិស្វាន បក្កោសាថេត្វា ឯតទវេច កិស្ស តុម្រេ កន្ត
អាគតត្តាតិ ។ មហាវាជានំ មយំ ទដ្ឋកាមាតិ ។ កិ
កន្ត មំ ទិដ្ឋេន យុទ្ធាកិទទ្ធិនំ ននុ កកវា បស្សិ-
តញ្ជាតិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិហារេន្តិ
កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុតិយា ឧយ្យុតំ
សេនំ ទស្សនាយ អាគច្ឆិស្សន្តិ អម្ហាកម្មិ អលាភា
អម្ហាកម្មិ ទុល្លន្តិ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ
ចុត្តនាវស្ស ការណា សេនាយ អាគច្ឆាមាតិ ។
អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
ខ័យន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិប្បា

សិក្ខាបទទី ៨

(១៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោត កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទ
បរសេនទិកាសលរាជ ទ្រង់លើកកងទ័ពចេញទៅ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុក៏បាន
ទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅហើយ ។ ព្រះបាទបរសេន-
ទិកាសលរាជ បានទតឃើញពួកធម្មតិយដើរមកតបមួយ លុះទ្រង់
ឃើញហើយក៏មានបន្ទូលឲ្យនិមន្តមកហើយទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នោះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកលោកនាំគ្នាមកធ្វើអ្វី ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុឆ្លើយថា
ពួកអាត្មាមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងមើលមហាបពិត្រ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ត្រាស់ថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ ការមើលខ្ញុំព្រះករុណា ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការច្បាំងនឹង
មានប្រយោជន៍អ្វី ពួកលោកត្រូវតែរមើលមើលព្រះដ៏មានព្រះភាគទេតី ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈ
ជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមកមើលកងទ័ព ដែលស្តេចលើកចេញ
ទៅសោះ ពួកយើងឯណាមកក្នុងកងទ័ព ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹម
ជីវិតនឹងបុត្រភរិយា យើងនោះឈ្នោះថាគ្មានលាភផង ឈ្នោះថាបានរបស់
អាត្រក់ផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

១៧៧

ពពិភ្នំយកណ្តោ អចេលកវត្តស្ស អដ្ឋមសព្វាបទស្ស បរិមេឃ្យញ្ញត្តិ

។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិហារេន្តិ កេដំ
ហំ ណាម នព្វត្តិយា កិក្ខុ ឧយ្យុត្តំ សេនំ ទស្ស-
នាយ កច្ឆិស្សន្តិភិ ។ បេ ។ សច្ចំ កេវ តុម្រ
កិក្ខុវេ ឧយ្យុត្តំ សេនំ ទស្សនាយ កច្ឆជាតិ ។
សច្ចំ កកវាតិ ។ វិគរហំ ពុទ្ធា កកវា កេដំ ហំ ណាម
តុម្រ មោយបុរិសា ឧយ្យុត្តំ សេនំ ទស្សនាយ កច្ឆិស្សថ
នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសានាយ បសន្នានំ
វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឃវញ្ច បទ កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ ឧយ្យុត្តំ សេនំ
ទស្សនាយ កច្ឆេយ្យ នាចិត្តិយន្តិ ។ ឃវញ្ចំ កកវតា
កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៨១] តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញតស្ស
កិក្ខុនោ មាតុលោ សេនាយ កិលានោ ហោតិ ។ សោ
តស្ស កិក្ខុនោ សន្តិកេ ទ្ធពំ ចាហោសិ អហំ ហិ
សេនាយ កិលានោ អាគច្ឆតុ កទ្ធនោ ឥច្ឆាមិ កទ្ធនស្ស
អាគតន្តិ ។ អថទោ តស្ស កិក្ខុនោ ឯតទហោសិ

បាបិដ្ឋិយកណ្ណ អពេលកវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិផាសិម្បុរ

ៗ បេ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ គឺពោលទោស តិរច្រៀល បន្ទុះបង្កាប់
ថា ពួកធម្មតិក្ខុភិក្ខុមិនគួរនឹងនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញ
ទៅសោះ ៗ បេ ៗ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ត្រូវ អ្នកទាំងឡាយនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកទៅ
ពិតមែនឬ ៗ ពួកធម្មតិក្ខុភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ៗ
ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់តិរច្រៀលថា វិនិច្ឆ័យបុរសទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយមិនគួរនឹងទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅទេ វិនិ-
ច្ឆ័យបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ
ៗ បេ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញ
ទៅ ត្រូវភាបក្តីបាបិដ្ឋិយ ៗ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិ
ហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ៗ

[១៨១] សម័យនោះឯង ឥតុកធំរបស់ភិក្ខុមួយរូប មានដម្លីកង
កងទ័ព ៗ អ្នកនោះក៏បញ្ជូនទូតទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំព្រះ
ករុណាមានដម្លីកងកងទ័ព សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក ខ្ញុំព្រះករុណាចង់ឱ្យ
លោកម្ចាស់និមន្តមកណាស់ ៗ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ន ឧយ្យុត្តំ សេនំ
ធស្សនាយ កន្តព្វន្តំ អយញ្ច មេ មាតុលោ សេនាយ
កិលានោ កកំ នុ ខោ មយា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ
ឯតស្មី បករណោ ធម្មី កកំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ តថារូបប្បច្ចយា សេនំ^(១)កន្តំ ឯវញ្ច
បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
កិក្ខុ ឧយ្យុត្តំ សេនំ ធស្សនាយ កច្ឆេយ្យ អញ្ញត្រ
តថារូបប្បច្ចយា ទាចិត្តិយន្តំ ។

[១៧២] យោ មនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ ឧយ្យុត្តា ធាម សេនា កាមតោ និក្ខុ-
មិត្តា និវិដ្ឋា វា ហោតិ បយាតា វា ។ សេនា
ធាម ហត្ថិ អស្សា រថា បត្តិ ។ ធានសប្បុរសោ
ហត្ថិ ។ តិប្បុរសោ អស្សា ។ ចតុប្បុរសោ រថា ។

---

១ ឧយ្យុត្តំ សេនន្តិបិ កត្តចិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិទេយចំណី មហាវិភង្គ

ដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ភិក្ខុមិនត្រូវទៅមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅទេ តែដទ្បូរឥតកង អញ្ញានេះមានដើម្បីនៅក្នុងកងទ័ព អញ្ញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះ និទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យទៅកាន់កងទ័ពបាន ព្រោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង នេះថា ភិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

(១៨២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង សិក្ខាបទទី១នៃបារាជិកកណ្តរួចហើយ ។ ដែលហៅថា កងទ័ពដែលគេ លើកចេញទៅ គឺកងទ័ពលើកចេញពីស្រុកទៅតាំងសំបតនៅក្តី ចេញ ទៅហើយចេរតែដើរទៅទៀតក្តី ។ ដែលហៅថា កងទ័ព គឺពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង ។ ពលដំរី(មួយៗ)មានបុរស១២នាក់ ។ ពលសេះ(មួយៗ)មានបុរសបីនាក់ ។ ពលរថ(មួយៗ)មានបុរសបួននាក់ ។

១៧៥

បាចិត្តិយកណ្ណោ អបេលកវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាពា

ចត្តារោ បុរិសា សរហត្តា បត្តិ ។ ទស្សនាយ កច្ឆតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ យត្ត បិរោ បស្សតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ ទស្សនុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុនំ បស្សតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រ តថារូបប្បច្ចយាតិ
វេយ្យា តថារូបប្បច្ចយំ ។

[១៨៣] ឧយ្យត្ត ឧយ្យត្តសញ្ញំ ទស្សនាយ កច្ឆតិ
អញ្ញត្រ តថារូបប្បច្ចយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧយ្យត្ត វេមតិកោ ទស្សនាយ កច្ឆតិ អញ្ញត្រ តថា-
រូបប្បច្ចយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧយ្យត្ត ឧយ្យត្តសញ្ញំ
ទស្សនាយ កច្ឆតិ អញ្ញត្រ តថារូបប្បច្ចយា អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯកមេកំ ទស្សនាយ កច្ឆតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ យត្ត បិរោ បស្សតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ ទស្សនុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុនំ បស្សតិ

បាចិត្តិយកណ្ណ អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ពលថ្មើរជើង (មួយៗ) មានបុរសបួននាក់កាន់ធូសរ ។ ភិក្ខុដើរទៅដើម្បី
មើល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុឈរមើល (កងទ័ពនោះ) នៅទីណា
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ (កងទ័ពនោះ) ។ ភិក្ខុលះបង់ឧបចារសម្រាប់
មើលឃើញ ហើយមើលរឿយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
រៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកលែងនូវហេតុមាន
សភាពយ៉ាងហ្នឹង ។

[១៨៣] កងទ័ពលើកចេញទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាកងទ័ពលើក
ចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែង
តែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ កងទ័ពលើកចេញទៅហើយ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយនៅតែដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
រៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ កងទ័ពលើកចេញទៅ
ហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើកចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។
ភិក្ខុដើរទៅដើម្បីមើលកងទ័ពមួយៗ (ក្នុងកងទ័ពទាំង៤) ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុឈរមើលកងទ័ពនៅទីណា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដនៅ(ទី
នោះ) ។ ភិក្ខុលះបង់នូវឧបចារសម្រាប់មើលឃើញ ហើយមើលរឿយៗ

១៧៦

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុយ្យត្តេ ឧយ្យត្តសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុយ្យត្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុយ្យត្តេ អនុយ្យត្តសញ្ញា អនាបតិ ។

(១៨៤) អនាបតិ អារមេ បិតោ បស្សតិ ភិក្ខុស្ស
បិតោកាសំ វា និសិដ្ឋោកាសំ វា និបដ្ឋោកាសំ
វា អាគច្ឆតិ បដិបតិ កច្ឆន្តោ បស្សតិ តថាវុបប្បច្ឆយា
អាបនាសុ ឧច្ឆត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

អន្តិមសំក្កាបទំ ឆិដ្ឋិវំ ។

វិទយបិដក មហាវិវាទ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កងទ័ពមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើក
ចេញទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កងទ័ពមិនទាន់លើកចេញទៅទេ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កងទ័ពមិនទាន់លើកចេញ
ទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់លើកចេញទៅមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៨៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឈរនៅក្នុងអារាមហើយមើល
ឃើញ ដល់ភិក្ខុដែលកងទ័ពនោះលើកមកកាន់ទីដែលភិក្ខុឈរនៅ (ក្តី)
អង្គុយនៅ (ក្តី) ដេកនៅ (ក្តី) ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅជួបផ្លូវគ្នាបានឃើញ
កងទ័ព ដល់ភិក្ខុដែលមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ដល់ភិក្ខុដែលមាន
សេចក្តីអន្តរាយកើតឡើង^(១) ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

---

១ បើមានសេចក្តីអន្តរាយដល់ជីវិត ដល់ព្រហ្មចរិយធម៌ ភិក្ខុតែងថា អញទៅក្នុងកងទ័ពនឹង
បានរួចសេចក្តីអន្តរាយ ហើយដើរចូលទៅក្នុងកងទ័ព មិនត្រូវអាបត្តិ ។

និមិត្តបទ

[១៨៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវ-
ត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ធាតុយា ភិក្ខុ សតិ
ការណីយេ សេនំ កុណា អតិរកតិវត្តំ សេនាយ
វសន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា សេនាយ វសិស្សន្តិ
អម្ពាភម្មិ អលាភា អម្ពាភម្មិ ទុល្លន្តិ យេ មយំ
អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តនាវស្ស ការណា សេនាយ
បដិវសាមាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ឌីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បន្តា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម ធាតុយា ភិក្ខុ អតិរកតិវត្តំ សេនាយ
វសិស្សន្តិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អតិរក-
តិវត្តំ សេនាយ វសថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ
ពុទ្ធា ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ពេ ហោយបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៧

(១៨៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកធម្មគិយភិក្ខុមានកិច្ចផ្សារ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់កងទ័ព ហើយឈប់
នៅក្នុងកងទ័ពច្រើនជាងបីពាន់ទៀតទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈសក្យបុត្រ
មិនគួរនឹងនៅក្នុងកងទ័ពទេ ពួកយើងឯណាមកអាស្រ័យនៅក្នុងកង
ទ័ពក៏ព្រោះតែការចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួននឹងបុត្រភរិយា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា
គ្មានលាភផង ឈ្មោះថា បានរបស់ពាក្រក៏ផង ។ ពួកភិក្ខុ
បានឮពួកមនុស្សនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ដូច្នោះ
ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធម្មគិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងនៅក្នុងកងទ័ពឲ្យច្រើនជាងបីពាន់ទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដំមាន
ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងទៅនៅ
ក្នុងកងទ័ពឲ្យច្រើនជាងបីពាន់ទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគិយភិក្ខុ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជំមាន
ដាក់ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ

១៧៨

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អតិវេកតិវត្តំ សេនាយ វសិស្សេនំ នេតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោភា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេន សិយា ច តស្ស កិក្ខុនោ កោចិទេវ
បច្ចយោ សេនំ កមនាយ ធ្វិវត្តតិវត្តំ តេន កិក្ខុនា សេនា-
យ វសិតតំ ។ តតោ ច ឧត្តរំ វសេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[១៨៦] សិយា ច តស្ស កិក្ខុនោ កោចិទេវ
បច្ចយោ សេនំ កមនាយាតិ សិយា បច្ចយោ
សិយា កាណិយំ ។ ធ្វិវត្តតិវត្តំ តេន កិក្ខុនា
សេនាយ វសិតត្ថន្តិ ទ្វេ តិស្សោ វត្តិយោ វសិតតំ ។
តតោ ច ឧត្តរំ វសេយ្យាតិ ចតុត្ថេ ធិវសេ អត្តន្តតេ
សុរិយេ សេនាយ វសតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[១៨៧] អតិវេកតិវត្តេ អតិវេកសញ្ញំ សេនាយ
វសតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អតិវេកតិវត្តេ វេមតិ-
កោ សេនាយ វសតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អតិ-

វិន័យបិដក មហាវិក្ក

នឹងនៅក្នុងកងទ័ពឲ្យច្រើនជាងបីរាត្រីទៅទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា(បើ) ភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីៗ គួរនឹងទៅកាន់កងទ័ពនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវនៅក្នុងកង ទ័ពបានត្រឹមពីរបីរាត្រី ។ បើនៅឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយ ។

(១៨៦) ត្រង់ពាក្យថា (បើ) ភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីៗគួរនឹងទៅកាន់ កងទ័ពគឺជាភិក្ខុមានហេតុ មានកិច្ចធុរៈ (ដែលគួរខានមិនបាន) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះគប្បីនៅក្នុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីរាត្រី គឺភិក្ខុត្រូវនៅបានត្រឹម ពីរបីយប់ ។ ពាក្យថា បើនៅឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កាលព្រះអាទិត្យ អស្តង្គតក្នុងថ្ងៃជាគំរប់៤ ភិក្ខុចេះតែនៅក្នុងកងទ័ពនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៨៧) កាលហួសកំណត់បីរាត្រីហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាហួស មែន ហើយចេះតែនៅក្នុងកងទ័ព ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលហួស កំណត់បីរាត្រីហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចេះតែនៅក្នុងកង ទ័ព ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលហួសកំណត់បីរាត្រីហើយ

១៧៧

បាបិញ្ញិយកណ្តោ អបេលកវត្តស្ស វេមសិក្ខាបទស្ស អនាបតិវា

វេកតិវត្ត ឡនកសញ្ញា សេនាយ វសតិ អាបតិ វាបតិ-
យស្ស ។ ឡនកតិវត្ត អតិវេកសញ្ញា អាបតិ
ទុក្ខជស្ស ។ ឡនកតិវត្ត វេមតិកោ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។
ឡនកតិវត្ត ឡនកសញ្ញា អនាបតិ ។

[១៨៨] អនាបតិ ទ្វេ តិស្សោ វតិយោ វសតិ
ឡនកទ្វេតិស្សោ វតិយោ វសតិ ទ្វេ វតិយោ វសិត្វា
តតិយាយ វតិយោ បុរុណា ជិត្តមិត្តា បុន វសតិ
តិលានោ វសតិ តិលានស្ស ករណីយេន វសតិ
សេនា បដិសេនាយ វុទ្ធា ហោតិ កេនចិ បលិត្តោ
ហោតិ អាបនាសុ ឧម្មតកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

វេមសិក្ខាបទ ផ្សំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ អពេលកវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុសំគាល់ថានៅខ្លះ ហើយប្រឹងតែនៅក្នុងកងទ័ព ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីកត្តិ ភិក្ខុសំគាល់ថាហួសហើយ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីកត្តិទេ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីកត្តិទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ដល់
មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៧៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលនៅត្រឹមពីរបីកត្តិ ដល់ភិក្ខុ
ដែលនៅមិនទាន់ដល់ពីរបីកត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលនៅត្រឹមពីរកត្តិហើយ ក្នុង
កត្តិជាតំបើ បានចេញទៅមុនអរុណារះ ហើយត្រឡប់ទៅនៅវិញទៀត
ដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺនៅ (ក្នុងកងទ័ព) ដល់ភិក្ខុដែលនៅដោយភិច្ចរបស់
ភិក្ខុមានជម្ងឺ ដល់ភិក្ខុដែលនៅក្នុងកងទ័ពហើយមានកងទ័ពជាសត្រូវមក
ចោមព័ទ្ធកងទ័ព (នោះឯង) ដល់ភិក្ខុដែលជាប់ចំពាក់ (ដោយបុគ្គលមាន
ព្យាបាទស្បូវជន) ណាមួយ ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុ
គតិ ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញា ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

ទូសមសិក្ខាបទី

[១៨៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សារត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន ធាតុតិយា ភិក្ខុ ធិរត្តិវត្ត
សេនាយ វសមាណា ឧយ្យេធិកំបិ ពលត្ថំបិ សេនា-
ព្យហំបិ អធិកនស្សនំបិ កច្ឆន្តំ ។ អព្វាតរោប
ធាតុតិយោ ភិក្ខុ ឧយ្យេធិកំ កត្តា កណ្ណោន បដិ-
វិន្ទោ ហោតិ ។ មនុស្សា តំ ភិក្ខុ^(១) ឧប្បណ្ណាសុំ
កច្ឆិ កន្តេ សុយុទ្ធិំ អហោសិ កតិ តេ លត្តានិ
លទ្ធានីតិ ។ សោ ភិក្ខុ តេហិ មនុស្សេហិ ឧប្បណ្ណាយ-
មាណោ មង្គំ អហោសិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា
ឧយ្យេធិកំ ទស្សនាយ អាគច្ឆិស្សន្តិ អម្ពាតម្បិ
អលាកា អម្ពាតម្បិ ទុល្លន្តំ យេ មយំ អាជីវស្ស
ហេតុ បុត្តនារស្ស ការណា ឧយ្យេធិកំ អាគច្ឆាមាតិ ។
អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ

១ បស្ស៊ីវា ឧប្បណ្ណសុត្តិបិ កត្តិ ពោធិពេ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(១៨៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកធួ-
តិយភិក្ខុ កាលនៅក្នុងកងទ័ពអស់ពីរបីព្រឹក បាននាំគ្នាទៅកាន់ទីដែលគេ
ច្បាំងគ្នាខ្លះ ទីគេត្រួតពលខ្លះ ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពខ្លះ ទីសម្រាប់មើល
គេចាត់ក្បួនទ័ពខ្លះ ។ មានធួតិយភិក្ខុមួយរូប ទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំង
ហើយភិក្ខុនោះត្រូវសា ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ឡើយឲ្យភិក្ខុនោះថា
លោកម្ចាស់ លោកច្បាំងស្រួលឬទេ លោកបានខ្ជាប់ប៉ុន្មានហើយ ។
កាលមនុស្សទាំងឡាយនោះចំអកចំអន់ឲ្យ ភិក្ខុនោះក៏អៀនអន់ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយក៏ពោលពោស តិះដៀល ចន្តះបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាសក្យ-
បុត្រមិនគួរនឹងនាំគ្នាមកមើលចម្បាំងសោះ ឯពួកយើងមកកាន់ចម្បាំងក៏
ព្រោះតែការចិញ្ចឹមជីវិតនឹងបុត្រភរិយា អំពើនេះមិនមែនជា លាភរបស់
យើងទេ គឺទ្រព្យដែលពួកយើងបានមក ឈ្មោះថាបានហើយដោយ
អាត្រក់ទេតើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលពោស

២០១

បាចិត្តិយកណ្តោ អថេលកវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ខ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កង្កំ
ហំ ឆាម ធាត្តិយា ភិក្ខុ ឧយ្យោធិកំ ទស្សនាយ
កច្ចិស្សន្តិតិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
ឧយ្យោធិកំ ទស្សនាយ កច្ចថាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។
វិករហិ តុន្ហោ ភកវា កង្កំ ហំ ឆាម តុម្ហេ មោយបុរិសា
ឧយ្យោធិកំ ទស្សនាយ កច្ចិស្សនេ នេតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្តានំ វា បសាឆាយ បសន្តានំ វា ភិយ្យោ-
កាវាយ ។ មេ ។ ឃវត្តា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេន ធ្វិរត្តតិរត្តោ ភិក្ខុ សេនាយ វសមាទោ
ឧយ្យោធិកំ វា ពលក្កំ វា សេនាព្យហំ វា អនីកទស្សនំ
វា កច្ចយ្យ មាចិត្តិយន្តិ ។

[១៧០] ធ្វិរត្តតិរត្តោ ភិក្ខុ សេនាយ វសមាទោតិ
ទ្វេ តិស្សោ វត្តិយោ វសមាទោ ។ ឧយ្យោធិកំ
ឆាម យត្ត សម្បហារោ ទិស្សតិ ។ ពលក្កំ ឆាម

បាចិត្តិយកណ្ណ អបេលកវត្ថុ សិក្ខាបទទី១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

តិះដៀល បន្ទះបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះកំពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្កាប់ថា
ពួកឆព្វត្តិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងទៅមើលចម្បាំងសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយទៅមើលចម្បាំង
ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជ្រង់មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
ឡាយ អ្នករាល់គ្នាមិនគួរនឹងទៅមើលចម្បាំងទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
ឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំលឹកវិភវ័តជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
កាលបើភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ព កំណត់ពីរបីរាត្រីហើយ ទៅកាន់ទីដែលគេ
ច្បាំងគ្នា ទីដែលគេត្រួតពលក្តី ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពក្តី ទីសម្រាប់
គេចាត់ក្បួនទ័ពក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៧០) ត្រង់ពាក្យថា បើភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ព កំណត់ពីរបីរាត្រី
ហើយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីយប់ ។ ដែល
ហៅថា ទីដែលគេច្បាំងគ្នានោះ គឺទីដែលគេប្រហារគ្នា ។ ដែលហៅថា

វិនយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

ឯត្តកា ហត្ថិ ឯត្តកា អស្សា ឯត្តកា រថា ឯត្តកា
បត្តិ ។ សេនាព្យហំ ឆាម ឥតោ ហត្ថិ ហោន្តុ
ឥតោ អស្សា ហោន្តុ ឥតោ រថា ហោន្តុ ឥតោ
បត្តិកា ហោន្តុ ។ អនីកំ ឆាម ហត្ថានីកំ អស្សា-
នីកំ រថានីកំ បត្ថានីកំ ។ តយោ ហត្ថិ បច្ឆិមំ
ហត្ថានីកំ ។ តយោ អស្សា បច្ឆិមំ អស្សានីកំ ។
តយោ រថា បច្ឆិមំ រថានីកំ ។ ចត្តារោ បុរិសា
សរហត្ថា បច្ឆិមំ បត្ថានីកំ ។

[១៧០] ទស្សនាយ កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
យត្ត បិតោ បស្សតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ទស្ស-
នុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុនំ បស្សតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ ឯកមេកំ ទស្សនាយ កច្ឆតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ យត្ត បិតោ បស្សតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ទស្សនុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុនំ បស្សតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

ទីដែលគេត្រួតពាលនោះ គឺទីដែលគេរាប់ពាលថា ពាលដំរីមានប៉ុណ្ណោះ
ពាលសេះមានប៉ុណ្ណោះ ពាលរថមានប៉ុណ្ណោះ ពាលថ្មើរជើងមានប៉ុណ្ណោះ ។
ដែលហៅថា ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពនោះ គឺពាលដំរីនៅត្រង់កន្លែងនេះ
ពាលសេះនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពាលរថនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពាលថ្មើរជើង
នៅត្រង់កន្លែងនេះ ។ ដែលហៅថា ក្បួនទ័ពនោះ គឺពួកសេនា
ដំរី ១ ពួកសេនាសេះ ១ ពួកសេនារថ ១ ពួកសេនាថ្មើរជើង ១ ។
ដំរីបី ហៅថា សេនាដំរីយ៉ាងតិចបំផុត ។ សេះបី ហៅថា ពួកសេនា
សេះយ៉ាងតិចបំផុត ។ រថបី ហៅថា ពួកសេនារថយ៉ាងតិចបំផុត ។
បុរសបួននាក់កាន់សរគ្រប់វែង ហៅថា ពួកសេនាថ្មើរជើងយ៉ាងតិចបំផុត ។

(១៧១) ភិក្ខុទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុឈរមើល
ឃើញកងទ័ពណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុលះបង់ឧបចារនៃទីមើល
ហើយក៏នៅមើលឃើញរឿយ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុទៅដើម្បី
មើលកងទ័ពមួយ ។ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុឈរមើលឃើញកងទ័ពណា
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុលះបង់ឧបចារនៃទីមើលហើយក៏នៅមើលឃើញ
រឿយ ។ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

២០៣

ធម្មិក្ខិយកណ្តោ អបេលកវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស អនាថត្តិវារោ

[១៧២] អនាថត្តិ អាវាមេ បិតោ បស្សតិ ភិក្ខុស្ស
បិតោកាសំ វា ទិសំន្នោកាសំ វា ទិបន្នោកាសំ វា
អាគន្ធា សម្បហារោ ទិស្សតិ បដិបដំ គច្ឆន្តោ បស្សតិ
សតិ ករណីយេ គន្ធា បស្សតិ អាបណាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ នំដ្ឋិតំ ។

អបេលកវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តស្សន្តានំ

ប្តូរំ កថោបទទ្ធស្ស

តយំបដ្ឋាកមេវ ច

មហានាមោ បសេនទិ

សេនាវន្តោ ឥមេ ទសាតិ ។

បាចិញ្ជិយកណ្ណ អបេលកវន្ត សិក្ខាបទទី ១០ វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ

(១៧២) ភាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឈរមើលនៅក្នុងភារាម ដល់ ភិក្ខុដែលឃើញចម្បាំងជាដើមដែលគេមកកាន់ទីដែលខ្លួនឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅប្រទះឃើញតាមផ្លូវ ដល់ភិក្ខុដែលមានកិច្ច (ត្រូវទៅ) ហើយប្រទះឃើញ ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

អបេលកវន្ត ជាតំរប់ ៥ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃអបេលកវន្តនោះមាន ១០ សិក្ខាបទ គឺ

- ប្តូរសិក្ខាបទ ១   កថាសិក្ខាបទ ១
- ឧបនន្ត ៣ សិក្ខាបទ   ឧបដ្ឋាកសិក្ខាបទ ១
- មហានាមសិក្ខាបទ ១   បសេនទិសិក្ខាបទ ១
- សេវាសិក្ខាបទ ១   វិទ្ធិសិក្ខាបទ ១ ។

សុវណ្ណនិក្ខេបស្ស បរិមសិក្ខាបទី

[១៧៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា ចេតិយេសុ^(១)

ចារិកំ ចរមាថោ យេន កទ្កុវតិកា តេន ចាយាសំ ។

អទ្កុសំសុ ខោ តោចាលកា បសុចាលកា កសកា

បថាវិថោ កកវន្តំ ទ្វារោ វ អាគប្បន្តំ ជិស្វាន កកវន្តំ

ឯតទកេច្ចំ មា ខោ កន្តេ កកវា អម្ពតិក្ខំ អគមាសិ

អម្ពតិក្ខេ កន្តេ ជជិលស្ស អស្សមេ ណតោ បដិវសតិ

ឥទ្ធិមា អាសិវិសោ យោវិសោ សោ កកវន្តំ មា

វិហោចេសីតិ ។ ឯវំ វត្ថេ កកវា តុណ្ណិ អហោសិ ។

ទុតិយម្បំ ខោ ។ ចេ ។ តតិយម្បំ ខោ តោចាលកា

បសុចាលកា កសកា បថាវិថោ កកវន្តំ ឯតទកេច្ចំ

មា ខោ កន្តេ កកវា អម្ពតិក្ខំ អគមាសិ អម្ពតិក្ខេ កន្តេ

ជជិលស្ស អស្សមេ ណតោ បដិវសតិ ឥទ្ធិមា អាសិវិសោ

---

១ អត្ថាលវេ ពេតិយេ ចារិកន្តិបំ កត្តចិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

សុរាបាសិក្ខុ សិក្ខាបទទី ១

(១៧៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ពុទ្ធ
ដំណើរទៅកាន់បារិក ក្នុងរថតិយជនបទ ហើយយាងទៅកាន់ស្រុកកុ-
រិកា ។ ពួកអ្នកឃ្លាលគោ ពួកអ្នកឃ្លាលបសុសត្វ (សត្វសម្រាប់ចិញ្ចឹម
ជាអាហារ) ពួកអ្នកស្រែ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ
យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគកុំយាងទៅ
កាន់កំពង់ឈ្មោះអម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាគមានវិទ្ធិជាសត្វ
អាស្រ័យ មានពិសដ៏ភ្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រម របស់ដង្គិល
ទៀបកំពង់ឈ្មោះអម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
ឡើយ ។ កាលពួកជនទាំងនោះក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះទ្រង់
ដោគជាម្ចាស់ក៏ស្ងៀម ។ ពួកអ្នកឃ្លាលគោ អ្នកឃ្លាលបសុសត្វ អ្នក
ស្រែ អ្នកដើរផ្លូវ បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
តំបើរដង្គង ។ បេ ។ បីដង្គងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
កុំយាងទៅកាន់កំពង់អម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះមាន)
នាគមានវិទ្ធិជាសត្វអាស្រ័យ មានពិសដ៏ភ្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅ

២០៥

ពហុក្កិយកល្លោ ស្មារាជវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

យោវិសោ សោ កកវន្តំ មា វិហារេសីតិ ។ តតិយម្ប
ខោ កកវ តុណ្ហី អហោសិ ។ អថខោ កកវ អនុ-
បុត្រោ ចារិកំ បរមាណោ យេន កន្តវតិកា តទវសិ ។
តត្រ សុទំ កកវ កន្តវតិកាយំ វិហារតិ ។ អថខោ
អាយស្មា សាកតោ យេន អម្ពតិក្ខំ^(១) ជដិលស្ស អស-
មោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អក្យាតារំ បរិសិត្វា
តិណសន្តារកំ បញ្ញាបេត្វា ទិសីទិ បល្លង្គំ អាកុជិត្វា
ឧដ្ឋំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតី ឧបជ្ឈបេត្វា ។
អន្តសា ខោ សោ ធាតោ អាយស្មន្តំ សាកតំ ប-
រិដ្ឋំ ទិស្វាន ទុក្ខំ ទុម្ពនោ បច្ចុបាសិ ។ អាយស្មាបិ
សាកតោ បច្ចុបាសិ ។ អថខោ សោ ធាតោ មក្ខំ
អសហមាណោ បជ្ឈលិ ។ អាយស្មាបិ សាកតោ តេ-
ជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា បជ្ឈលិ ។ អថខោ អាយស្មា
សាកតោ តស្ស ធាតស្ស តេជសា តេជំ បរិយាទយិត្វា
យេន កន្តវតិកា តេនុបសង្កមិ ។ អថខោ កកវ
កន្តវតិកាយំ យថាភិវន្តំ វិហារិត្វា យេន កោសម្ពី

១ ឧ. អម្ពតិក្ខស្ស ។ ម. អម្ពតិក្ខស្ស ។

ធម៌ត្ថិយកណ្ណ សុរាបានវិញ សិក្ខាបទទី១ និទាន

ក្នុងអាស្រមរបស់ដំបូលទៀបកំពង់អម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ស្ងៀម ជាតំរប់បីដង ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយ
លំដាប់ ក៏បានយាងទៅដល់ស្រុកកុរុវតិកា ។ មានដំណឹងល្អទៅថា
ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងស្រុកកុរុវតិកានោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះ
សាគតៈដ៏មានអាយុបានចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់ដំបូលទៀបកំពង់អម្ពៈ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដើរចូលទៅក្នុងរោងភ្លើង ក្រាលកម្រាលស្មៅ
ហើយក៏អង្គុយពែនក្នុងនាវ តាំងកាយដ៏ត្រង់ដម្កល់សតិផ្ចិតផ្ចង់ ។ ឯនាគនោះ
បានឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុចូលមកហើយ លុះឃើញហើយក៏កើត
ទុក្ខទោមនស្សចង្អុយផ្សែង (ពិសចំពោះសាគតត្រូវ) ។ ចំណែកខាង
ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ ក៏ចង្អុយផ្សែងតបទៅវិញ ។ លំដាប់នោះ នាគ
នោះទំអត់ព្រៃនូវសេចក្តីរលុបលើ (នោះ) មិនបាន ក៏បណ្តាលឲ្យ
កើតភ្លើងឡើង ។ ឯព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុក៏បានចូលតេជោធាតុ
ហើយបណ្តាលភ្លើងតបទៅវិញ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មាន
អាយុ ក៏បានគ្របសង្កត់គេជះរបស់នាគនោះ ដោយគេជះ (របស់
លោក) ហើយក៏ចូលទៅកាន់ស្រុកកុរុវតិកា ។ កាលដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងស្រុកកុរុវតិកាតាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធិវ្យាស្រ័យហើយ

វិធម្មបិដក មហាវិភង្គោ

តេន ចារឹកំ បក្កាមិ ។ អស្សោសុំ ខោ កោសម្ពិកា
ឧបាសកា អយ្យោ កិវ សាគតោ អម្ពតិភូកេន
នាគេន សន្និ សង្កាមេសីតិ ។ អថខោ ភកវា អនុ-
បុត្រេន ចារឹកំ ចរមាណោ យេន កោសម្ពិ តទវសវិ ។
អថខោ កោសម្ពិកា ឧបាសកា ភកវតោ បច្ចុក្ក-
មនំ កិវត្ថា យេនាយស្មា សាគតោ តេនុបសង្កមីសុ
ឧបសង្កមីត្ថា អាយស្មន្តំ សាគតំ អភិវទេត្ថា ឯកមន្តំ
អដ្ឋសុ ។ ឯកមន្តំ មិតោ ខោ កោសម្ពិកា ឧបាស-
កា អាយស្មន្តំ សាគតំ ឯតទរេច្ចំ កី កន្លេ អយ្យានំ
ទុល្លភព្វ មនាបព្វ កី បដិយាទេមាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
ធាត្ថិយា ភិក្ខុ កោសម្ពិកេ ឧបាសកេ ឯតទរេច្ចំ
អត្តាវុសោ កាចោតិកា នាម បសញ្ញា ភិក្ខុនំ ទុល្លភា
ច មនាថា ច តំ បដិយាទេថាតិ ។ អថខោ កោសម្ពិកា
ឧបាសកា យវ យវ កាចោតិកំ បសន្នំ បដិយា-
ទេត្ថា អាយស្មន្តំ សាគតំ បិណ្ណាយ ចរន្តំ^(១) ទិស្វាន

១ ឧ.ម. បរិនិ ។

វិសេសបិដក មហាវិញ្ញាណ

ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកឯក្រុងកោសម្ពី ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុង
កោសម្ពីបានពួននិយាយថា លោកម្ចាស់សាគតៈបានច្បាំងគ្នានឹងនាគ
ឈ្មោះអម្ពតិក្ខតៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
ទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ហើយទ្រង់សំដៅទៅឯក្រុងកោសម្ពីនោះ ។
គ្រានោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីនាំគ្នាទៅទទួលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ ហើយក៏បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួក
ឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី លុះបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើប
និយាយពាក្យនេះ នឹងព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏
ចំរើន វត្ថុអ្វីដែលលោកម្ចាស់បានដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តផង ពួក
យើងខ្ញុំនឹងតាក់តែងវត្ថុអ្វីប្រគេន ។ លុះឧបាសកទាំងនោះបានពោល
ពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ពួកពពួកយកក្នុង បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួក
ឧបាសកដែលនៅក្រុងកោសម្ពីថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ សុរាថ្វាយឈ្មោះ
ការបុតិកា (មានពណ៌ក្រហមដូចជើងព្រាប) ដែលក៏ទុំទាំងឡាយរកបាន
ដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកក៏ផង ពួកអ្នកឯងបូរតាក់តែងវត្ថុ
នោះប្រគេនលោកចុះ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្រុងកោសម្ពី
នាំគ្នាតាក់តែងសុរាថ្វាយឈ្មោះការបុតិកាគ្រប់ៗ ផ្ទះ បានឃើញព្រះសាគតៈ

២០៧

ពាចិត្តិយកណ្តែ សុរាជានវគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

អាយស្មន្តំ សាកតំ ឯតនកេច្ចំ បរិវត្ត កន្លេ អយ្យោ
សាកតោ កាចោតិកំ បសន្តំ បរិវត្ត កន្លេ អយ្យោ
សាកតោ កាចោតិកំ បសន្តន្តំ ។ អថទោ អាយស្មា
សាកតោ យវេ យវេ កាចោតិកំ បសន្តំ បរិវត្តា នក-
រម្ហា និក្ខមន្តោ នករម្ហាវេ បរិបតិ ។ អថទោ កកវា
សម្ពហុលេហំ ភិក្ខុហំ សន្និ នករម្ហា និក្ខមន្តោ អន្តស
អាយស្មន្តំ សាកតំ នករម្ហាវេ បរិបតិ ទិស្វាន ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ កណ្តាល ភិក្ខុវេ សាកតន្តំ ។ ឃំ កន្លេតិ
ទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សុណិត្តា អាយស្មន្តំ សា-
កតំ អារាមំ នេត្តា យេន កកវា តេន សីសំ កត្តា
និចាតេសុំ ។ អថទោ អាយស្មា សាកតោ បរិវត្តិត្តា
យេន កកវា តេន ចានេ កត្តា សេយ្យំ កប្បេសិ ។
អថទោ កកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ននុ ភិក្ខុវេ សាកតោ
តថាគតេ សតារវោ អហោសិ សប្បតិស្សោតិ ។ ឃំ

បាបិញ្ញយកណ្ណ សុរាបានវត្ត សិក្ខាបទទី ១ និទាន

ដ៏មានអាយុកំពុងដើរទៅចិណ្ឌបុត ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់
សាគតៈនិមន្តឆាន់សុរាថ្វោះឈ្មោះការបុតិកាចុះ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកម្ចាស់សាគតៈនិមន្តឆាន់សុរាថ្វោះឈ្មោះការបុតិកាចុះ ។ លំដាប់
នោះ ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ លុះបានឆាន់សុរាថ្វោះឈ្មោះការបុតិកា
គ្រប់ៗ ផ្ទះហើយចេញចាកនគរទៅ ក៏ដួលដេកទៀបទ្វារនគរ ។
គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកាលចេញចាកនគរជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
ជាច្រើនអង្គ បានទេតឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុដួលដេកនៅទៀប
ទ្វារនគរ លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏ត្រាស់បង្គាប់ពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងចូរត្រាហ៍សាគតភិក្ខុឡើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ក៏ត្រាហ៍ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ
ទៅកាន់អាវាម ហើយផ្អែកបែរក្បាលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
លំដាប់នោះ ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុប្រែត្រឡប់ដេកជាកំដើងទៅរក
ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តើដើមមកសាគតភិក្ខុ
មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា

២០៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កន្លែ ។ អបិ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សាគតោ ឯតវហិ តថា-
តត សតារវោ សប្បតិស្សតិ ។ នោ ហេតំ កន្លែ ។
ននុ ភិក្ខុវេ សាគតោ អម្ពតត្ថកេន ធាកេន សង្កាមេ-
សីតំ ។ ឯវំ កន្លែ ។ អបិ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សាគតោ
ឯតវហិ បហោតិ ទេឌ្ឍកេនបិ^(១) សង្កាមេតុន្តិ ។
នោ ហេតំ កន្លែ ។ អបិ នុ ខោ ភិក្ខុវេ តំ ចា-
តត្វំ យំ បិវិត្វា វិសញ្ញំ អស្សតិ ។ នោ ហេតំ
កន្លែ ។ អននុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ សាគតស្ស អននុលោ-
មិកំ អប្បជ្ឈិបំ អស្សមណកំ អកប្បិយំ អករ-
ណីយំ កេតំ ហិ ឆាម ភិក្ខុវេ សាគតោ មជ្ឈំ បិវិស្សតិ
នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា

---

១ ពាក្យសម្រាប់ កន្លែ ហេតុ ទិស្សតិ ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង
ដល់តថាគតប្តូរទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនគោ-
រពទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុបាន
ច្បាំងនឹងអម្ពត្តិភក្ខនាគ ពិតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
ឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុ (ដែលដួលដេកមិនដឹងខ្លួនយ៉ាងនេះ) អាចច្បាំងនឹង
ពស់ទឹក^(១)បានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិន
បានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រាសចាក
សញ្ញាព្រោះផឹកទឹកណា ទឹកនោះភ័ក្ត្រផឹកឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនគួរផឹកទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មរបស់សាគតភិក្ខុមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប
មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគត-
ភិក្ខុមិនគួរនឹងផឹកទឹកស្រវឹងសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំ
ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ

---

១ ពស់ឥតពិស បានដល់ពស់ចន្ទមម និងពស់ព្រិលិតតាដើម ។

២០៧

បាបិក្ខិយកល្លោ សុរាបាសវត្ថុស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឃវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ សុរាមោយនានេ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[១៧៤] សុរា ឆាម ចិដ្ឋសុរា ប្ចវសុរា ឌីទនសុរា

កំណាប្បក្ខត្តា សម្ពាសំយុត្តា ។ មោយោ ឆាម បុត្តា-
សវោ ដលាសវោ មជ្ជាសវោ កុឡាសវោ សម្ពាសំ-
យុត្តោ ។ បិវេយ្យតិ^(១) អន្តមសោ កុសក្កេនបិ បិវតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[១៧៥] មជ្ជេ មជ្ជសញ្ញិ បិវតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

មជ្ជេ វេមតិកោ បិវតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ មជ្ជេ
អមជ្ជសញ្ញិ បិវតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អមជ្ជេ

---

១ អយំ បាលី វិចារេព្យោ មាភិកាយំ អនាគតត្ថា ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ វិវះវិល្លាសត្រូវអាចត្តិ

ឲ្យវិនិច្ឆ័យត្រូវដឹងថា ឡើងក៏ទៅដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង ឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុដឹកសុរាទាំងមេរ័យ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៧៤) ដែលហៅថា សុរា គឺសុរាធ្វើដោយម្សៅ ១ សុរាធ្វើដោយ ទំ ១ សុរាធ្វើដោយបាយ ១ សុរាដែលគេដាក់ពូជសុរា ១ សុរាដែលគេ ប្រកបព្រមដោយគ្រឿងផ្សេងៗ ១ ។ ដែលហៅថា មេរ័យនោះ គឺទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយផ្កាឈើ ១ ទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយផ្លែឈើ ១ ទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយផ្លែចន្ទី ឬគេធ្វើដោយទឹកយ៉ូ ១ ទឹកត្រាំដែល គេធ្វើដោយទឹកអំពៅ ១ ទឹកត្រាំដែលគេប្រកបព្រម ដោយគ្រឿងផ្សេងៗ ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដឹក សេចក្តីថា ដោយហោចទៅសូម្បីតែ ភិក្ខុដឹកប្រមាណប៉ុនចុងស្បូវ ក៏ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៧៥) ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសំគាល់ថា ទឹកស្រវឹង ហើយដឹក ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដឹក ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង ហើយដឹក ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសំគាល់

២១០

វិសេសបិដកេ មហាវិវាដោ

មជ្ឈិមសញ្ញា អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមជ្ឈេ វេមតិកោ អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អមជ្ឈេ អមជ្ឈិមសញ្ញា អនាចត្តិ ។

(១៧៦) អនាចត្តិ អមជ្ឈិមសញ្ញា ហោតិ មជ្ឈវណ្ណំ មជ្ឈកន្ធី
មជ្ឈរសំ តំ បិវតិ សូបសំចារកេ មំសសំចារកេ តេល-
សំចារកេ អាមលកដាណិកេ អមជ្ឈំ អរិដ្ឋំ បិវតិ
ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

បឋមសំក្កាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

ថា ទឹកស្រវឹង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង ក៏ក្លមានសេចក្តី
សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង ក៏ក្លសំគាល់ថា មិនមែន
ទឹកស្រវឹង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៧៦] ព្រះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង)
គឺក៏ផឹកទឹកមិនស្រវឹង តែទឹកនោះមានពណ៌ដូចជាទឹកស្រវឹង មានក្លិនដូច
ជាទឹកស្រវឹង មានរសដូចជាទឹកស្រវឹង ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយ
នឹងសម្ប ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយនឹងសាច់ ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេ
ចំអិនលាយនឹងប្រេង ១ ទឹកអំពៅដែលគេត្រាំនឹងផ្លែកន្ទួតព្រៃ ១ ក៏ក្ល
ផឹកថ្នាំអវិជ្ជា^(១)មិនស្រវឹង ១ ក៏ក្លឆត ១ ក៏ក្លដើមបញ្ញាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០០ ។

---

១ ថ្នាំដែលគេធ្វើដោយរសនៃផ្លែឈើ មានផ្លែកន្ទួតព្រៃជាដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទី

[១៧៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុនិយា ភិក្ខុ សត្តាសវត្ថិយំ
ភិក្ខុំ អង្គលីប្បតោទកេន ហាសេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ
ឧត្តសន្តោ អនស្សាសកោ កាលមកាសំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ
កងំ ហិ នាម ធាតុនិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អង្គលីប្បតោទ-
កេន ហាសេស្សន្តិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុំ អង្គលីប្បតោទកេន ហាសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគ-
វាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា ភគវា កងំ ហិ នាម តុម្ភេ
មោយបុរិសា ភិក្ខុំ អង្គលីប្បតោទកេន ហាសេស្សថ
នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ប-
សន្នាទំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ អង្គលីប្បតោទកេ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(១៩៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពានរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធ្វើសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុមួយរូប ឲ្យស៊ីចងោយជន្នញ្ជត្តិម្រាម
វែង(១) ។ ភិក្ខុនោះស៊ីចតាំងជកដង្ហើមមិនរួចក៏ធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្ខំប៉ងថា ធម្មគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុ
ផងគ្នាឲ្យស៊ីចងោយជន្នញ្ជត្តិម្រាមវែងសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យ
ស៊ីចងោយជន្នញ្ជត្តិម្រាមវែង ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានពោគទ្រង់តិះដៀលថា
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យស៊ីច
ងោយជន្នញ្ជត្តិម្រាមវែងទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យ
រឹងរឹតវិញជ្រះថ្លាឡើងក៏ទៅដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចាក់ក្រលេកប្រលែង
គ្នាដោយជន្នញ្ជត្តិម្រាមវែង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១ ធិយកម្រាមដៃចាក់ក្រលេកលេង ។

វិន័យបទិកា មហាវិទ្យោ

[១៧៨] អង្គលីប្បតោទកោ នាម អង្គលីយាបិ
តុទុត្តំ ។ ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ហស្សនិច្ចាយោ^(១)
កាយេន កាយំ អាមសតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[១៧៩] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នសញ្ញំ អង្គលីប្ប-
តោទកេន ហាសេតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧប-
សម្មន្នោ វេមតិកោ អង្គលីប្បតោទកេន ហាសេតិ
អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្នោ អនុបសម្មន្នសញ្ញំ
អង្គលីប្បតោទកេន ហាសេតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[២០០] កាយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសតិ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទិស្សត្តិយេន កាយំ អាមសតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទិស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ
អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទិស្សត្តិយេន ទិស្សត្តិយំ
អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

---

១ ឧ. ហសានិច្ចាយោ ម. ហសានិច្ចាយោ ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

(១៩៨) ដែលហៅថា ជន្មញ្ញតិម្រាមវដនោះ គឺភិក្ខុចាក់ដោយ
ម្រាមវដ ។ ឧបសម្បទ្ធ បីដើម្បីសើចលេង ហើយបះត្រូវកាយរបស់
ឧបសម្បទ្ធផង្គត្តា ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៩៩) ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បទ្ធ ហើយធ្វើឲ្យសើច
ដោយជន្មញ្ញតិម្រាមវដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើឲ្យសើចដោយជន្មញ្ញតិម្រាមវដ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាអនុបសម្បទ្ធទៅវិញ ហើយ
ធ្វើឲ្យសើចដោយជន្មញ្ញតិម្រាមវដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២០០) ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយ (របស់ភិក្ខុផង្គត្តា)
ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់ភិក្ខុ
ផង្គត្តា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
ពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ភិក្ខុផង្គត្តា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹង
កាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់ភិក្ខុផង្គត្តា)
ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ភិក្ខុផង្គត្តា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល
(របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់
ភិក្ខុផង្គត្តា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

២១៣

បាបិក្ខិយកណ្តោ សុភាវាសវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អតាបត្តិវាយ

[២០០] អនុបសម្បជ្ជំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។ កាយេន កាយប្បដិពទ្ធី
អាមសតិ អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ
អាមសតិ អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កា-
យប្បដិពទ្ធី អាមសតិ អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។ ជិស្សតិយេន
កាយំ អាមសតិ អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។ ជិស្សតិយេន
កាយប្បដិពទ្ធី អាមសតិ អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។ ជិស្សតិ-
យេន ជិស្សតិយំ អាមសតិ អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។

[២០២] អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្ធសញ្ញំ អាមតិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាមតិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្ធសញ្ញំ
អាមតិ ទុក្ខដស្ស ។

[២០៣] អនាមតិ ន ហស្សាដិប្បាយោ សតិ
ករណីយេ អាមសតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និទ្ទិតំ ។

ធាតុត្រៃយកណ្ត សុរាបានវត្ត សំព្វបទទី ២ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(២០១) ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយរបស់អនុបសម្បទ ដោយកាយ (របស់ ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវតែដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុប- សម្បទ) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់អនុបសម្បទ) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវតែដែលជាប់ដោយកាយរបស់អនុបសម្បទ ដោយ វត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់អនុបសម្បទ) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវតែដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បទ) ដោយ វត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវតែ វត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់អនុបសម្បទ) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(២០២) អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(២០៣) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសំព្វបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុគានបំណងនឹងសេចក្តីលេង ១ ភិក្ខុមានកិច្ចហើយពាល់ត្រូវ ១ ភិក្ខុ ឆ្លង ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

តតិយសិក្ខាបទ

[២០៤] តេន សមយេន តុន្ទោ ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សត្តរសវត្តិយា ភិក្ខុ អចិរវតិយា
នទិយា ឧទកេ កីឡន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
រាជា បសេនទិ កោសលោ មល្លិកាយ ទេវិយា សន្និ
ឧបវប្បសាទវគតោ ហោតិ ។ អន្តសា ខោ រាជា
បសេនទិ កោសលោ សត្តរសវត្តិយេ ភិក្ខុ អចិរ-
វតិយា នទិយា ឧទកេ កីឡន្តេ ទិស្វាន មល្លិកំ
ទេវី ឯតទរោច ឯតេ ហេ មល្លិកេ អរហន្តោ ឧទកេ
កីឡន្តិតិ ។ ទិស្សសយំ ខោ មហារាជ ភកវតា
សិក្ខាបទំ អប្បញ្ញត្តំ តេ វា ភិក្ខុ អប្បកតញ្ញោតិ ។
អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតទ-
ហោសិ កេន ទុ ខោ អហំ ឧបាយេន ភកវតោ
ច ន អារាមេយ្យំ ភកវា ច ជានេយ្យ ឥមេ ភិក្ខុ
ឧទកេ កីឡន្តិតិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
កោសលោ សត្តរសវត្តិយេ ភិក្ខុ បក្កោសាបេត្តា

សិក្ខាបទទី ៣

(២០៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវគ្គិយ-
ភិក្ខុលេងទឹកក្នុងស្ទឹងឈ្មោះអថវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកា-
សល ទ្រង់គង់នៅលើប្រាសាទដ៏ច្រើនស្រី ជាមួយនឹងព្រះទេពិព្រះនាម
មល្លិកា ។ ព្រះបាទបសេនទិកាសល ទ្រង់ទេតឃើញពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ
កំពុងលេងទឹក ក្នុងស្ទឹងអថវត្ថី លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏មានព្រះបន្ទូលនឹង
នាងមល្លិកាទេវីយ៉ាងនេះថា វិនាសមល្លិកា ព្រះអរហន្តទាំងនេះលេងទឹកទេ
តើ ។ នាងមល្លិកាទេវីក្រាបទូលថា បពិត្រមហាក្សត្រ សូមព្រះអង្គកុំសង្ស័យ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនទាន់បញ្ចត្តសិក្ខាបទទេ ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងនោះ
ជាអ្នកមិនដឹងនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចត្តរួចហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកាសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលអញមិនបាច់ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគផង
ទាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ជ្រាបថា ភិក្ខុទាំងនេះលេងទឹកផង ។ កាល
នោះ ព្រះបាទបសេនទិកាសល ទ្រង់ឲ្យនិមន្តពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុមក

២១៥

បាចិត្តិយកណ្តោ សុរាបានវន្តស្ស គតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

តេសំ មហន្តំ គុឡបិណ្ណំ អនាសិ ឥមំ កន្តេ
គុឡបិណ្ណំ ភកវតោ ទេថាតិ ។ សត្តរសវក្កិយា ភិក្ខុ
តំ គុឡបិណ្ណំ អាណាយ យេន ភកវា តេនុប-
សង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ ឯតទវេច្ចំ ឥមំ
កន្តេ គុឡបិណ្ណំ វាជា ភកវតោ ទេតិតិ ។ កហំ
បទ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ វាជា អន្តសាតិ ។ អចិវតិយា
នទិយា ភកវា ឧទកេ កីឡន្តេតិ ។ វិកវហិ
តុន្តោ ភកវា កថំ ហិ ធាម តុម្ភេ មោយបុរិសា
ឧទកេ កីឡិស្សថ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ
វា បសាណាយ បសន្នាធំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ
ឧទកេ ហស្សធម្មេ^(១) បាចិត្តិយន្តិ ។

[២០៥] ឧទកេ ហស្សធម្មោ ធាម ឧបរិកោប្បកេ
ឧទកេ ហស្សាធំប្បាយោ ធំឧទ្ទិតិ វា ឧទ្ទិតិ វា
បលវតិ វា អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។

១ ហសធម្មតិចិ បាវោ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបាសវត្ត សំពូចទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ហើយប្រគេនដុំស្ករអំពៅមួយដុំធំដល់ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដោយព្រះតម្រាស់
ថា បតិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយថ្វាយដុំស្ករអំពៅ
នេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុយកដុំស្ករអំពៅ
នោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្តេច
ថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចឃើញពួកអ្នកឯងនៅទីណា ។ ពួកភិក្ខុក្រាប
ទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ស្តេចទតឃើញពួកខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងលេង
ទឹកក្នុងស្ទឹងអចិន្តរតី ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំគ្នាលេងទឹកទេ ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ
ដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសរសៃឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុលេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២០៥) ដែលហៅថា លេងទឹកនោះ គឺភិក្ខុមានបំណងនឹងលេងទឹក
ដែលជ្រៅជាងត្រកោឡើងទៅ ទោះម្តងចុះក្តី ងើបឡើងក្តី ហែលក្តី
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២១៦

វិទយបំណែក ហោរវិភង្គោ

(២០៦) ឧទកេក ហស្សធម្មេ ហស្សធម្មសញ្ញា អាថត្តិ
ទាច័ត្តិយស្ស ។ ឧទកេក ហស្សធម្មេ វេមតិកោ អាថត្តិ
ទាច័ត្តិយស្ស ។ ឧទកេក ហស្សធម្មេ អហស្សធម្មសញ្ញា
អាថត្តិ ទាច័ត្តិយស្ស ។

(២០៧) ហេដ្ឋាតោប្បកេក ឧទកេក ក៏ឡតិ អាថត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ នាវាយ ក៏ឡតិ អាថត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ហត្ថេន វា ទានេន វា កេដ្ឋេន វា កថលាយ
វា ឧទកេក ហានតិ(២) អាថត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភាជនកតំ
ឧទកំ វា កញ្ចកំ វា ទិំ វា តក្កំ វា រជំ
វា បស្សរំ វា ចិត្តល្ងំ វា ក៏ឡតិ អាថត្តិ ទុក្កជស្ស ។

(២០៨) ឧទកេក អហស្សធម្មេ ហស្សធម្មសញ្ញា
អាថត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ឧទកេក អហស្សធម្មេ វេមតិកោ
អាថត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ឧទកេក អហស្សធម្មេ អហស្ស-
ធម្មសញ្ញា អនាថត្តិ ។

• ឧ. ម. ១១៧ បណាតិ ។

វិនយចំណែក មហាវិកង្គ

(២០៦) លេងទឹក ភិក្ខុសំគាល់ថាលេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

លេងទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ លេងទឹក

ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានលេងវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២០៧) ភិក្ខុលេងទឹករាក់ជាងក្នុងកាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុ

លេងទឹកដោយទូក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុប្រហារទឹកដោយដៃក្តី ជេង

ក្តី កំណាត់ឈើក្តី អវ័យ្យង្គក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុលេងទឹកដែលមាន

ក្នុងភាជនក្តី លេងទឹកបាយក្តី ទឹកដោះស្រស់ក្តី ទឹកដោះជូរក្តី ទឹក

ជ្រលក់ក្តី ទឹកនោមក្តី ភក់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(២០៨) មិនបានលេងទឹកទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាលេង ត្រូវអាបត្តិ

ទុក្ខ ។ មិនបានលេងទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

មិនបានលេងទឹក ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានលេង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

២១៧

បាបិណ្ណិយកណ្តុ សុរាជាដវត្តស្ស តតិយសិក្ខបទស្ស អនាបត្តិវារោ

(២០៧) អនាបត្តិ ន ហស្សាដិច្ចាយោ សតិ
ករណីយេ ឧទកំ ឱតវត្ថា និម្មជ្ជតិ វា ឧម្មជ្ជតិ
វា បលវតិ វា ចារិ កច្ចន្តោ និម្មជ្ជតិ វា ឧម្មជ្ជតិ
វា បលវតិ វា អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សាតិ ។

តតិយសិក្ខបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាបិក្ខិយកណ្ណ សុរាបានវត្ត សិព្វបទទី ៣ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[២០៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

ភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងលេង ១ ភិក្ខុមានកិច្ចហើយចុះទឹកមុជចុះក្តី ងើបក្តី

ហែលក្តី ១ ភិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយនាយ មុជចុះក្តី ងើបក្តី ហែលក្តី ១

ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្សាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិព្វបទទី ៣ ចប់ ។

បុត្តសិក្ខាបទី

[២១០] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា កោ-

សម្ព័យំ វិហារតិ យោសិតារាមេ ។ តេជ ខោ បន
សមយេន អាយស្មា ធន្នោ អនាទារំ អាចរតិ ។ ភិក្ខុ
ឯវមាហំសុ មា អារុសោ ធន្ន ឯវុចំ អកាសិ នេតំ
កច្ចតីតិ ។ សោ អនាទារិយំ បដិច្ច ករោតិយេវ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អច្ឆិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ
វិទ្យាបេន្តិ កេនំ ហិ នាម អាយស្មា ធន្នោ អនាទារិយំ
ករុស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តំ ធន្ន អនាទារិយំ
ករោសីតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភគវា
កេនំ ហិ នាម តំ មោយបុរិស អនាទារិយំ
ករុស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អច្ឆសន្នាទំ វា បសាទាយ
បសន្នាទំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ អនាទារិយេ
មាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(២១០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាគ កាលគង់នៅយោសិតាភម
ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆ្នង់មានអាយុតែងតែប្រព្រឹត្ត
អនាចារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឆ្នង់មាន
អាយុ លោកកុំធ្វើអំពើមានសភាពដូច្នោះឡើយ អំពើនេះមិនសម
គួរទេ ។ ឆ្នង់ភិក្ខុនោះអាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនអើពើ ហើយចេះតែធ្វើ
(កម្មនោះ) ដដែល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពាលទោស តិរវៀល បន្តបង្កប់ថា
ឆ្នង់មានអាយុ មិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃឆ្នង់ ពួកអ្នកឯងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ពិតមែនឬ ។
ឆ្នង់ភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើ
នូវសេចក្តីមិនអើពើទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិរតតែជ្រះថ្លា
ឡើងក៏ទៅដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២១៧

ចាចិត្តិយកណ្តោ សុរាបាធិវគ្គស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

[២០១] អនាធិរិយំ នាម ទ្វេ អនាធិរិយានិ បុគ្គ
លាធិរិយញ្ច ធម្មាធិរិយញ្ច ។ បុគ្គលាធិរិយំ នាម
ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចមាណោ អយំ ឧត្តិតោ វា
វម្ពិតោ វា ករហិតោ វា ឥមស្ស វចនំ អកតំ ភវិស្ស-
តិតំ អនាធិរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មា-
ធិរិយំ នាម ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចមាណោ
កថាយំ នស្សេយ្យ វា វិនស្សេយ្យ វា អន្តរាយេយ្យ
វាតំ តំ វា ន សិក្ខិតុកាយោ អនាធិរិយំ ករោតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០២] ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញំ អនា-
ធិរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ
វេមតិកោ អនាធិរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញំ អនាធិរិយំ ករោតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៣] ឧបសម្បន្នេន អប្បញ្ញត្តេន វុច្ចមាណោ
ឥទំ ន សល្លេខាយ ន ធុតត្តាយ ន ចាសាទិកតាយ

បាចិត្តិយកណ្ណ សុកបានវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៤ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

(២១១) ដែលហៅថា មិនអើពើ បានដល់សេចក្តីមិនអើពើពីរយ៉ាង គឺមិនអើពើនឹងបុគ្គល១ មិនអើពើនឹងធម៌១ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹង បុគ្គលនោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នាពោលជាសំគៀន តាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ។ គិតថា ភិក្ខុនេះ សង្ឃបានលើកវត្តហើយក្តី សង្ឃជាសាហើយក្តី សង្ឃតិះដៀល ហើយក្តី ពាក្យរបស់ភិក្ខុនេះ អញ្ជូននឹងមិនធ្វើតាមទេ ហើយក៏ធ្វើ សេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងធម៌នោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នា ពោលជាសំគៀនតាម សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិទុកហើយ។ គិតថា ធ្វើដូច ម្តេចហ្ន៎ ធម៌នេះបាត់ទៅក្តី សាបសូន្យទៅក្តី អន្តរធានទៅក្តី ឬមិនចង់ សិក្សាធម៌នោះ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២១២) ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើសេចក្តី មិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២១៣) ឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នា ពោល ជាសំគៀនដោយពាក្យឯទៀត ដែលមិនមែនជាវិន័យប្បញ្ញត្តិ ហើយគិតថា

២២០

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

ន អបចយាយ ន វិរិយារម្មាយ សំវត្តតិភិ អនាធិរិយំ
កកោតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន
វា អប្បញ្ញត្តេន វា វុច្ឆមាទោ ឥទំ ន សល្លេខាយ ន
ច្ចុតត្តាយ ន ចាសាទិកតាយ ន អបចយាយ ន វិរិយា-
រម្មាយ សំវត្តតិភិ អនាធិរិយំ កកោតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[២០៤] អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។

[២០៥] អនាបត្តិ ឯវំ អម្ពាតំ អាចរិយាទំ ឧក្កហោ
បរិប្បញ្ញាតិ ភណាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ចក្កសិក្ខាចរំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចំណែក មហាវិវត្ត

ពាក្យនេះមិននាំឲ្យចិត្តផ្លូវផង មិននាំឲ្យកំចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើត
សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំ
ឲ្យប្រាព្វសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
ឧបសម្បន្ន កាលបើមានអនុបសម្បន្នពាលជា សុំត្រឡប់តាមសិក្ខាបទដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាហើយក្តី អនុបញ្ជាហើយ^(១)ក្តី ហើយគិត
ថា ពាក្យនេះមិននាំឲ្យចិត្តផ្លូវផង មិននាំឲ្យកំចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិន
នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត
មិននាំឲ្យប្រាព្វសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខ ។

[២១២] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ អនុបសម្បន្ន
ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[២១៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុពាលថា បាឡីអដ្ឋកថានៃអាចារ្យទាំងឡាយ របស់យើងយ៉ាង
នេះ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

---

១ គឺពាក្យដែលមានមកក្នុងព្រះសូត្រនិងព្រះអភិធម្ម ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

[២០៦] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ សត្ត-
រសវត្ថិយេ ភិក្ខុ ភីសាបេន្តិ ។ តេ ភីសាបិយមាណ
រោទន្តិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អារុសោ
រោទថាតិ ។ ឥមេ អារុសោ ធាតុកិយា ភិក្ខុ អម្ហេ
ភីសាបេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កកំ ហំ ឆាម ធាតុកិយា
ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភីសាបេស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ
តុម្ហេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភីសាបេថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។
វិគរហំ ពុទ្ធា កកវា កកំ ហំ ឆាម តុម្ហេ មោយ-
បុរិសា ភិក្ខុ ភីសាបេស្សន្តិ នេតិ មោយបុរិសា
អប្បសម្ពាណ វា បសាធាយ បសម្ពាណំ វា ភិយ្យោ-
កាវាយ ។ បេ ។ ឯវព្វ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យន យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភីសាបេយ្យ
ទាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(២១៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគិយភិក្ខុ
ធ្វើសត្វសវគ្គិយភិក្ខុខ្លាច ។ ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើគេ
ធ្វើឲ្យខ្លាចក៏ស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយស្រែកយំ ។ ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា
ម្ចាស់អាវុសោ ពួកធម្មគិយភិក្ខុទាំងនេះធ្វើយើងរាល់គ្នាឲ្យខ្លាច ។ ពួកភិក្ខុ
ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោល
ទោស និងជៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកធម្មគិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យ
ខ្លាចសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
អ្នករាល់គ្នាធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យខ្លាច ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគិយភិក្ខុក្រាបទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់បន្ទោសថា
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាមិនគួរនឹងបន្ទាចភិក្ខុផងគ្នាទេ នៃ
មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន
ទាន់ជ្រះថ្លា ពួកនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទៅដែរ
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យខ្លាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២២២

វិធីបិដកេ មហាវិកតោ

[២១៧] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
កិក្ខុន្តិ អញ្ញំ កិក្ខុ ។ ភីសាបេយ្យាតិ ឧបសម្មន្តោ
ឧបសម្មន្តំ ភីសាបេតុកាមោ រូបំ វា សទ្ធិំ វា តន្តំ
វា រសំ វា ដោជ្ឈតំ វា ឧបសំហារតិ កាយេយ្យ វា
សោ ន វា កាយេយ្យ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ចោរកត្តារំ វា វាឡកត្តារំ វា បិសាចកត្តារំ វា
អាចិត្តាតិ កាយេយ្យ វា សោ ន វា កាយេយ្យ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[២១៨] ឧបសម្មន្តោ ឧបសម្មន្តសញ្ញំ ភីសាបេតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្តោ វេមតិកោ
ភីសាបេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្តោ អនុប-
សម្មន្តសញ្ញំ ភីសាបេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[២១៩] ឧបសម្មន្តោ អនុបសម្មន្តំ ភីសាបេតុ-
កាមោ រូបំ វា សទ្ធិំ វា តន្តំ វា រសំ វា ដោជ្ឈតំ វា
ឧបសំហារតិ កាយេយ្យ វា សោ ន វា កាយេយ្យ

វិធីបំណង មហាវិក្ក

(២១៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
បឋមបុរាណិក ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងនា គឺភិក្ខុដទៃ (ក្រៅពីខ្លួន) ។
ពាក្យថា ឲ្យខ្លាច គឺឧបសម្បទ្ធ មានបំណងនឹងធ្វើឧបសម្បទ្ធឲ្យខ្លាច ហើយ
សំដែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ទោះបីឧបសម្បទ្ធនោះ
ខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ឧបសម្បទ្ធមានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីបន្ទាចឧបសម្បទ្ធផងនា) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវ
លំបាកដោយម្រឹគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្លាចក្តី ទោះបីឧបសម្បទ្ធ
នោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២១៨) ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ ហើយបន្ទាច ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ្ធទៅវិញ ហើយ
បន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២១៩) ឧបសម្បទ្ធ មានបំណងនឹងបន្ទាចអនុបសម្បទ្ធ ហើយសំដែង
រូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី ផ្សព្វក្តី រសក្តី ទោះបីអនុបសម្បទ្ធនោះខ្លាចក្តី

២២៣

បាចិក្ខិយកណ្តោ សុរាបាសវគ្គស្ស បញ្ចមសិក្ខបទស្ស អនាបក្កវារោ

អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ចោរកន្តារំ វា វាឡកន្តារំ វា
បិសាចកន្តារំ វា អាចិក្ខតិ ភាយេយ្យ វា សោ ន វា
ភាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[២២០] អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ក-
ជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។

[២២១] អនាបត្តិ ន ភីសាបេតុកាមោ រូបំ វា
សទ្ធិំ វា កទ្ធិំ វា រសំ វា ដោដ្ឋត្ថំ វា ឧបសំហរតិ
ចោរកន្តារំ វា វាឡកន្តារំ វា បិសាចកន្តារំ វា
អាចិក្ខតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្មកស្សតិ ។

បញ្ចមសិក្ខបទំ និដ្ឋិតំ ។

ជាចិត្តិយកណ្ណ សុរាជានិព្វ សិក្ខាបទទី ៥ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

មិនខ្លាចភ័ក្តិ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីបន្ទាច
អនុបសម្បន្ន) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរភ័ក្តិ ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគ
សាហារភ័ក្តិ ផ្លូវលំបាកដោយខ្លាចភ័ក្តិ ទោះបីអនុបសម្បន្ននោះខ្លាចភ័ក្តិ
មិនខ្លាចភ័ក្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[២២០] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[២២១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងបន្ទាច ហើយសំដែងរូបភ័ក្តិ សំឡេងភ័ក្តិ ភ្លើងភ័ក្តិ រសភ័ក្តិ
ផ្សំគ្នា ១ ភិក្ខុ (គ្មានបំណងនឹងបន្ទាចហើយ) ប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរ
ភ័ក្តិ ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគសាហារភ័ក្តិ ផ្លូវលំបាកដោយខ្លាចភ័ក្តិ ១ ភិក្ខុឆត ១
ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋិសិក្ខាបទី

(២២២) តេន សមយេន តុន្នោ ភកវា ភក្កេសុ
វិហារតិ សុសុមារតិវេ ភេសកណាវនេ មិគនាយេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ហោមន្តិកេ មាសេ
អញ្ញតវំ មហន្តំ សុសំរកដ្ឋំ ដោតិ សមាទហិត្តា
វិសិទ្ធិសុំ ។ តស្មី ច សុសំរេ កណ្ណាសយ្យោ អត្តិទា
សន្តត្តោ ទិក្ខមិត្តា ភិក្ខុ បរិទាតេសិ ។ ភិក្ខុ តហិ
តហិ បដាវិសុ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បញ្ញា ។ មេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចន្តំ កងំ ហិ ឆាម
ភិក្ខុ ដោតិ សមាទហិត្តា វិសិទ្ធិស្សន្តិតិ ។ មេ ។ សច្ចំ
កេវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ដោតិ សមាទហិត្តា វិសិទ្ធិស្សន្តិតិ ។
សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិគរហិ តុន្នោ ភកវា កងំ ហិ ឆាម
តេ ភិក្ខុវេ ហោយបុរិសា ដោតិ សមាទហិត្តា
វិសិទ្ធិស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសញ្ញានំ វា ចសាទាយ
បសញ្ញានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវត្តា បន
ភិក្ខុវេ ឥទំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាជ យោ បន ភិក្ខុ

សិក្ខាបទទី ៦

(២២២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅកសកលវន
ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹត ជិតក្រុងសុសុមារតិវៈ ក្នុងកត្តជនបទ ។ សម័យ
នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាបង្ហាត់ភ្លើងនឹងឈើដែលមានប្រហោង ១ ដុំធំ
ហើយនាំគ្នាអាំងក្នុងខែរងា ។ មានពស់ខ្លៅ ១ នៅក្នុងប្រហោងឈើនោះ
លុះត្រូវកំដៅភ្លើងក៏លូនចេញមក ហើយធ្វើភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យដួលដាស
ពាស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ស្ទុះរត់ទៅក្នុងទីនោះៗ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តិចបន្តួចថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរនឹងបង្ហាត់ភ្លើងអាំងសោះ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូថាភិក្ខុទាំងឡាយបង្ហាត់ភ្លើង
អាំងពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំង
នោះ មិនគួរនឹងបង្ហាត់ភ្លើងអាំងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យរើរតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេវដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

២២៥

ពាប់ក្តីយកល្ខោ សុរាបានវត្តស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

វិសិវនាមេត្តោ^(១) ដោតី សមាទហោយ្យ វា សមាទហា-
មេយ្យ វា ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ជុនំ កកវតា កិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២២៣) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ កិលាន
ហោន្តិ ។ កិលានបុច្ឆកា កិក្ខុ កិលានេ កិក្ខុ ឯតនេវេច្ចំ
កក្ខាវសោ ខមនិយំ កក្ខុ យាបនិយន្តិ ។ បុព្វេ មយំ
អាវសោ ដោតី សមាទហិត្វា វិសិព្វេម តេន នោ ដាសុ
ហោតិ ឥនានំ បន កកវតា បដិក្ខុត្តនំ កក្ខុនាយន្តា
ន វិសិព្វេម តេន នោ ន ដាសុ ហោតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ កិលានេន
កិក្ខុនា ដោតី សមាទហិត្វា វា សមាទហាមេត្វា វា
វិសិព្វេតុំ ឯវញ្ជុ បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ អកិលានោ វិសិវនាមេត្តោ
ដោតី សមាទហោយ្យ វា សមាទហាមេយ្យ វា ចាចិត្តិ-
យន្តិ ។ ឯវញ្ជុនំ កកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

---

១ ឧ, ម, វិសិព្វនាមេត្តោ ។

៣បីពុំយកល្អ សុរាបានវត្ត សិក្ខាបទទី ៦ សេចក្តីចេញផ្តិតជាបន្ទាប់

មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង បង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគឿបង្កាត់ក្តី ខ្សែភ្លើង
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ជាសិក្ខាបទនេះ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(២២៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានដម្ងី ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នក
ស្នូរដម្ងីក៏និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានដម្ងីថា ម្ចាស់អាវុសា អ្នកទាំង
ឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។
ពួកភិក្ខុមានដម្ងីប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសា ពិធីមឃើងរាល់គ្នាបង្កាត់ភ្លើងអាំង
បានជាយើងបានសេចក្តីសុខសប្បាយរាល់គ្នា ដោយហេតុបានអាំងភ្លើង
នោះ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនោះទើបយើង
មានសេចក្តីខ្វះខាតក្រែង មិនហ៊ានអាំងភ្លើង បានជាយើងមិនមានសេចក្តីសុខ
សប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលមានដម្ងីបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើគឿបង្កាត់ក្តី ហើយ
អាំងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងខ្សែសិក្ខា
បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនមានដម្ងី ប្រាថ្នានឹងអាំងភ្លើងហើយ
បង្កាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគឿបង្កាត់ក្តី ខ្សែភ្លើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ
នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(២២២) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ បដិបេបិ
ជាតិកេបិ ជន្ហាយេបិ កុក្កុញ្ញាយន្តិ^(១) ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ តថារូប-
ប្បច្ចយា ដោតិ សមាទហិតំ សមាទហាបេតុំ ឯវញ្ច បន
កិក្ខុវេ ឥមំ សំគ្គាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ
អតិលាទោ វិសីវនាបេក្ខោ ដោតិ សមាទហេយ្យ វា ស-
មាទហាបេយ្យ វា អញ្ញត្រ តថារូបប្បច្ចយា ទាចិត្តិយន្តិ ។

(២២៣) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អទិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
អតិលាទោ ធាម យស្ស វិទា អត្តិទា ជាសុ ហោតិ ។
តិលាទោ ធាម យស្ស វិទា អត្តិទា ន ជាសុ ហោតិ ។
វិសីវនាបេក្ខោតិ តប្បិតុកាមោ ។ ដោតិ ធាម អត្តិ
វុច្ចតិ ។ សមាទហេយ្យាតិ សយំ សមាទហិតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ សមាទហាបេយ្យាតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សកី អាណាត្តោ តហុ-
កំបិ សមាទហិតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រ
តថារូបប្បច្ចយាតិ វេបេត្វា តថារូបប្បច្ចយំ ។

---

១ ១. តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ ន បទិបេសុំ ដោតិកេបិ ជន្ហាយេបិ កុក្កុញ្ញាយន្តិ ។

វិសេសបិដក មហាវិក័ត

(២២២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
ការក្នុងប្រទេសខ្លះ បង្ហាត់ភ្លើងដុតបាត្រជាដើមខ្លះ រោងភ្លើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានហេតុយ៉ាងនោះ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបង្ហាត់
ភ្លើងខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យបង្ហាត់បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
តប្បីស្រីដឹងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនមានជម្ងឺ
មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្ហាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្ហាត់ក្តី នូវភ្លើង
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរវែលនៃតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។

(២២៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋម-
បាពជិត ។ ភិក្ខុណាវៀរចាកភ្លើងហើយសប្បាយ ភិក្ខុនោះហៅថា ជាអ្នក
មិនមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុណាវៀរចាកភ្លើង ហើយមិនសប្បាយ ភិក្ខុនោះហៅថា
អ្នកមានជម្ងឺ ។ ពាក្យថា មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង គឺចង់កំដៅកាយ ។ ដែល
ហៅថា ភ្លើង គឺភ្លើងធម្មតានោះឯង ។ ពាក្យថា បង្ហាត់ខ្លួនឯង គឺភិក្ខុបង្ហាត់
ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើឲ្យគេបង្ហាត់ គឺភិក្ខុបង្ហាត់អ្នកដទៃ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្ហាត់តែម្តង អ្នកទទួលបង្ហាត់ទៅបង្ហាត់ភ្លើងច្រើន
ដង (ភិក្ខុអ្នកបង្ហាត់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀរវែលនៃតែមានហេតុ
មានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកទុកចំពោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

២២៧

បាចិត្តិយកល្យាណ សុភពានវគ្គស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស អនាថត្តិកោ

[២២៦] អតិលានោ អតិលានសញ្ញា វិសិវនាបេក្ខោ
ជោតិ សមាទហតិ វា សមាទហាបេតិ វា អញ្ញត្រ
តថារូបប្បក្ខយា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អតិលានោ
វេមតិកោ វិសិវនាបេក្ខោ ជោតិ សមាទហតិ វា សមា-
ទហាបេតិ វា អញ្ញត្រ តថារូបប្បក្ខយា អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ អតិលានោ តិលានសញ្ញា វិសិវនាបេក្ខោ
ជោតិ សមាទហតិ វា សមាទហាបេតិ វា អញ្ញត្រ
តថារូបប្បក្ខយា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បដិលាតិ
ឧត្តិបតិ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ តិលានោ អតិលាន-
សញ្ញា អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ តិលានោ វេមតិកោ
អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ តិលានោ តិលានសញ្ញា អនាថត្តិ ។

[២២៧] អនាថត្តិ តិលានស្ស អញ្ញោ កតិ
វិសិទ្ធភិ វិតត្តិផ្ការិ វិសិទ្ធភិ បដិបេបិ ជោតិកេបិ
ជន្តាយវេមិ តថារូបប្បក្ខយា អាបទាសុ ឧប្បត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ទំដ្ឋិតំ ។

ពាចិត្តិយកណ្តា សុកបាន៖ គួ សិក្ខាបទទី ៦ វិវរវេលមិនត្រូវអាបត្តិ

(២២៦) ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ មានបំណង នឹងកាំងភ្លើង ហើយបង្ហាត់ភ្លើងឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្ហាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយ វៀវលេងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ មានបំណងនឹងកាំងភ្លើង ហើយបង្ហាត់ភ្លើងខ្លួនឯង ក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃបង្ហាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀវលេងតែមានហេតុមាន សភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មានបំណង នឹងកាំងភ្លើង ហើយបង្ហាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្ហាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយ វៀវលេងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុចាប់អង្កត់ ភ្លើងលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២២៧) វិវរវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុកាំងភ្លើងដែលអ្នកដទៃបង្ហាត់ ១ ភិក្ខុកាំងភ្លើង ដែលគ្មានអណ្តាត ១ ភិក្ខុមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះគឺអុជប្រថីបត្តិ បង្ហាត់ភ្លើង (ដើម្បីដុតបាតដាវដើម) ក្តី បង្ហាត់ភ្លើងក្នុងពេលភ្លើងក្តី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

១ ភិក្ខុពស់ចឹក ចោរ ឬម្រឹកសាហាវចៀតចៀនជាដើម ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ។

សត្វមសិក្ខាបទី

[២២៨] តេជ សមយេន តុនោ កកវា រាជកហេ
វិហារតិ វេឡុវនេ កាលន្ទកនិវាសេ ។ តេជ ខោ
បន សមយេន ភិក្ខុ តទោនេ ញាយន្ទិ ។ អថខោ
រាជា មាកដា សេនិយោ តិម្ពិសារោ សីសំ ញា-
យិស្សាមីតិ តទោនំ កត្តា យាវ អយ្យា ញាយន្ទិតិ
ឯកមន្ទំ បដិមារេសិ ។ ភិក្ខុ យាវ សមន្ទកាក
ញាយិស្ស ។ អថខោ រាជា មាកដា សេនិយោ
តិម្ពិសារោ វិកាលេ សីសំ ញាយិត្វា នករទ្ធាវ
បក្កិតេ ពហំនកវេ វសិត្វា កាលស្សេវ អសម្ពិទ្ធន
វិលេបនេន យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្វា កកវន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្ទំ និសីទិ ។
ឯកមន្ទំ និសីទំ ខោ រាជានំ មាកនំ សេនិយំ តិម្ពិ-
សាវ កកវា ឯតទរោច កិស្ស ត្វំ មហារាជ កាលស្សេវ
អាគតោ អសម្ពិទ្ធន វិលេបនេនាតិ ។ អថខោ រាជា

សិក្ខាបទទី ៧

(២២៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោត កាលគង់នៅវត្តវេឡុវខ
ជាភិក្ខុនិកាយបស្ចាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ពួកក៏កុំនាំ
គ្នាទៅស្រង់ទឹកឯកំពង់ទឹកឈ្មោះតេបោទ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារ
សេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងវ័ង្សមគធៈ ទ្រង់យាងទៅកាន់កំពង់ទឹកឈ្មោះ
តេបោទ ដោយតាំងព្រះហ្វូងយថា នឹងស្រង់ដង្រៃព្រះសិរ្ស ហើយក៏ទ្រង់
ប្រថាប់បំប៉ន ក្នុងទីដ៏សមគួរ ដោយតាំងព្រះហ្វូងយថា បំប៉នលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយស្រង់ទឹករួចសិន ។ ក៏កុំទាំងឡាយក៏ស្រង់ទឹកទាល់តែយប់
ឆ្លើត ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងវ័ង្សមគធៈ
ស្រង់ដង្រៃព្រះសិរ្សក្នុងវេលាវេលា ពួកជនបិទទ្វារនគរ(ហួស) ទៅ
ស្តេចក៏បិទនៅខាងក្រោនគរ លុះដល់ពេលព្រឹកឡើង ស្តេចមានគ្រឿង
លាបព្រះអង្គមិនទាន់បានសំអាត ហើយទ្រង់ព្រះដំណើរទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
គង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈ
ក្នុងវ័ង្សមគធៈ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ, ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ថា ចតុត្រមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គមានគ្រឿងលាបមិនទាន់បាន
សំអាត ហើយស្តេចមកក្នុងវេលាព្រឹក (យ៉ាងនេះ) ។ គ្រានោះ ព្រះបាទ

២២៧

ពោធិ៍ក្តីយកល្អ សុភពោធិ៍ក្តីស្ស រស្មីសិក្ខាបទស្ស បរិមេឃ្យញ្ញត្តិ

មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចសិ ។ អថទោ កកវា រាជាធំ មាគធំ សេនិយំ
តិម្ពិសារំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សីសិ សមាទ-
ថេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថទោ រាជា
មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ កកវតោ ធម្មិយា
កថាយ សន្ទស្សីតោ សមាទថិតោ សមុត្តេជិតោ
សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា កកវធំ អភិវិនេត្តា
បទក្ខណំ កត្តា បក្កាមិ ។ អថទោ កកវា
ឯតស្មី ធំនានេ ឯតស្មី បក្ការណោ ភិក្ខុសង្ឃំ
សន្និទាតាមេត្តា ភិក្ខុ បដិប្បដ្ឋិ សង្ឃំ កិវ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ រាជាធំបិ បស្សិត្តា ន មត្តំ ជាទិត្តា ញាយន្តិតិ ។
សង្ឃំ កកវតិ ។ វិក្កហំ ពុទ្ធា កកវា កថំ ហិ នាម
តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា រាជាធំបិ បស្សិត្តា ន មត្តំ
ជាទិត្តា ញាយស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ វា
បសានាយ បសន្នាធំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា
បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បទ

បាបិដ្ឋិយកណ្ណ សុរាបានវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

ពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងវ័ជនមគធៈក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទ-
ពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងវ័ជនមគធៈឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក
ព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយក្នុងពេលនោះ ដោយធម្មិកថា ។ លំដាប់នោះ
ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងវ័ជនមគធៈ លុះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក
រាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ទ្រង់ក្រែកភ័យសោះ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ធ្វើបទក្សិណច្រៀសចេញទៅ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ
ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះភ្នាក់
ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុបានឃើញស្តេចហើយ
ស្លូតទឹកមិនដឹងប្រមាណកាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ បានឃើញស្តេចហើយ
មិនគួរនឹងស្លូតទឹកមិនដឹងប្រមាណកាលសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ
នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរីករាយត្រជះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្រីដឹងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

២៣០

វិធម៌ជីវិត មហាវិភង្គោ

ភិក្ខុ ឱវេនឱ្យមាសំ^(១) ញាយយ្យ ទាចិត្តយន្តិ ។ ឯវត្ថុធំ
កកវតា ភិក្ខុធំ សិក្ខាបធំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២២៧) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឧណ្ណ-
សមយេ បរិទ្បាហសមយេ កុក្កុច្ឆាយន្តា ន ញាយន្តិ
សេនកតេន តត្តន សយន្តិ ។ ចីវរិចិ សេនាសនិចិ
ទុស្សតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ ឧណ្ណសមយេ បរិទ្បាហសមយេ ឱវេនឱ្យមាសំ
ញាយិកុំ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបធំ ឧទ្ទិសេ-
យ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ឱវេនឱ្យមាសំ ញាយយ្យ អញ្ញត្រ
សមយា ទាចិត្តយំ ។ តត្តាយំ សមយោ ទិយឡោ
មាសោ សេសោ កិម្មានន្តិ វស្សានស្ស បវហោ
មាសោ ឥច្ចតេ អឱ្យតេយ្យមាសា ឧណ្ណសមយោ
បរិទ្បាហសមយោ អយំ តត្ត សមយាតិ ។ ឯវត្ថុធំ
កកវតា ភិក្ខុធំ សិក្ខាបធំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

១ ឧវេនឱ្យមាសន្តិបិ បាលី ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែហើយឆ្លុះទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ
នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

(២២៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យក្នុងសម័យក្តៅ
ក្នុងសម័យស្អុះស្អាប់ ក៏មិនហ៊ានឆ្លុះទឹកឡើយ មានខ្លួនប្រឡាក់ដោយ
ញើសក្តែលហើយក៏ចេះតែស្ទឹងទៅ ។ ចំរើក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏ប្រឡាក់
ប្រឡូស (ដោយហេតុនោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ ទុកជាមិនទាន់ដល់កន្លះខែ គឺជាគតអនុ-
ញាតឲ្យភិក្ខុឆ្លុះទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ
ហើយឆ្លុះទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្រដូវ មួយខែខាង
ដើមនៃវស្សានដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជា ២ ខែកន្លះ ហៅថាសម័យក្តៅ^(១)
សម័យស្អុះស្អាប់^(២) នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

១-២ មួយខែកន្លះខាងចុងគិម្រដូវ គឺកំរិត ១ កើតទែពេស្ឋទៅដល់ ១៥ កើតទែអាសាឡ
នេះជាខេត្តរបស់សម័យក្តៅ ។ ឯមួយខែខាងដើមនៃវស្សានដូវ គឺកំរិត ១ កើតទែអាសាឡ
ដល់ ១៥ កើតទែស្រាព័ន្ធ នេះជាខេត្តរបស់សម័យស្អុះស្អាប់ ។

២៣១

ធម៌ត្ថិយកល្លេក សុរាបាសវត្តស្ស សត្តមសិក្ខាបវស្ស

[២៣១] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ តិលានា
ហោន្ណិ ។ តិលានបុច្ឆកា ភិក្ខុ តិលានេ ភិក្ខុ
ឯតនកេត្តំ កក្កាវសោ ខមនីយំ កក្កិ យាបនីយន្តិ ។
បុព្វេ មយំ អាវសោ ឱវេនឡមាសំ ញាយាម តេន
នោ ជាសុ ហោតិ ឥនានិ បន ភកវតោ បដិក្កិតនិ
កក្កាវយន្តិ ន ញាយាម តេន នោ ន ជាសុ
ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេនេសុំ ។ អនុ-
ជាតាមិ ភិក្ខុវេ តិលានេន ភិក្ខុនា ឱវេនឡមាសំ
ញាយំតុំ ឯវេន បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធ-
សេយ្យេន យោ បន ភិក្ខុ ឱវេនឡមាសំ ញាយេយ្យ
អញ្ញត្រិ សមយោ ពាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ
ទិយឡោ មាសោ សេសោ តិញ្ញានន្តិ វស្សានស្ស
បវេមោ មាសោ ឥច្ឆេតេ អញ្ញតេយ្យមាសោ ទុណ្ណសមយោ

បាចិញ្ញិយកណ្ណ សុរាបានវត្ត សំក្លាប១៥ ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ខ្ជាប់

(២៣០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមានជម្ងឺជាច្រើនអង្គ ។ ឯពួកភិក្ខុ
ជាអ្នកស្រឡាចនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្ចាស់អាវុសោ
អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធ្ងន់បានឬទេ ល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន
ឬទេ ។ ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ ពីដើមយើងទាំងឡាយ
មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ក៏តែងតែឆ្ងល់ទឹក ព្រោះហេតុនោះទើបពួកយើង
មានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ
ហេតុនេះយើងទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យមិនហ៊ានឆ្ងល់ទឹកឡើយ បាន
ជាយើងមិនបានសេចក្តីសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ
នាំសេចក្តីនេះក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានជម្ងឺទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យឆ្ងល់ទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ
ហើយឆ្ងល់ទឹក ត្រូវអាចត្តិបាចិញ្ញិយ វៀរវែលងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យ
ក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្រាដូវ មួយខែខាង
ដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជា ២ ខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ

២៣២

វិនយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

បរិទ្ឋោហសមយោ កិលានសមយោ អយំ តត្ថ
សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៣០] តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ នវកម្មំ
កត្វា កុក្កុច្ឆាយន្តា ន ញាយន្តិ សេនកតេន កត្តេន
សយន្តិ ។ ចីវរិបិ សេនាសនិបិ ធុស្សតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កម្មសមយេ
ឡិវេនឡ្យមាសំ ញាយតុំ ឯវត្ថុ បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យេន យោ បន កិក្ខុ ឡិវេនឡ្យមាសំ
ញាយេយ្យ អញ្ញត្តិ សមយា ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ
សមយោ ធិយឡោ មាសោ សេសោ កិម្ពានន្តិ វស្សា-
នស្ស បវមោ មាសោ ឥច្ឆេត អឡ្យតេយ្យមាសា
ឧទ្ទ្ហាសមយោ បរិទ្ឋោហសមយោ កិលានសមយោ
កម្មសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ
កកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

សម័យសុវស្សាវ័ សម័យភិក្ខុមានជម្ងឺ នេះហៅថា សម័យក្នុងសិក្ខាបទ ទោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះរួចហើយ ។

(២៣១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ធ្វើនូវកម្មហើយមាន សេចក្តីរង្សៀស (ខ្លាចវែក្រងត្រូវទោស) មិនហ៊ាននាំត្រឡប់ឡើយ ហើយ ក៏សិនទាំងខ្លួនប្រឡាក់ ដោយញើសក្តែល ។ ចំរើក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើការ ងារ ពោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនាំត្រឡប់បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយនាំត្រឡប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀនលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខា- បទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃតិម្រដូវ មួយខែខាង ដើមនៃស្យានដូវ រួមទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តា សម័យសុវស្សាវ័ សម័យភិក្ខុមានជម្ងឺ សម័យធ្វើការងារ នេះជាសម័យក្នុង សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ពួក ភិក្ខុយ៉ាងនេះហើយ ។

២៣៣

បាចិញ្ជិយកណ្តោ សុរាបានវគ្គស្ស បន្តមសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

[២៣២] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អន្ធាន-
មត្តំ កុត្តា កុក្កុយាយន្តា ន ញាយន្តំ សេនកតេន
កត្តេន សយន្តំ ។ បីវបំ វេសនាសនំបិ ទុស្សតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
អន្ធានកមនសមយេ ឱវេនឱមាសំ ញាយតុ ឯវញ្ច
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ ឱវេនឱមាសំ ញាយេយ្យ អញ្ញត្ត សមយោ
នាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ ទិយឱ្យោ មាសោ
សោសោ កិម្ពានន្តិ វស្សានស្ស បវមោ មាសោ ឥច្ឆេត
អឱតេយ្យមាសា ឧណ្ណសមយោ បរិទ្ធាហសមយោ
កិលានសមយោ កត្តសមយោ អន្ធានកមនសមយោ
អយំ តត្ត សមយោតិ ។ ឯវញ្ចំ កកវតោ ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[២៣៣] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ អន្ធានាសេ បីវកម្មំ កកោន្តា សរវេន វតេន
ឧកិណ្ណា ហោន្តិ ទេវោ ប ថោតំ ថោកំ ទុស្សិ ។

បាធិត្តិយកណ្ណ សុវាណនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ចត្តិសិក្ខាបទ

[២៣២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើរផ្លូវឆ្ងាយ មាន
សេចក្តីរង្រៀស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ានឆ្លុះទឹក ហើយសិន
ទាំងខ្លួនដែលសៅហ្មងដោយញើសក្អែក ។ ចំរើក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏
សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ
ពោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆ្លុះទឹកបាន ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយឆ្លុះទឹក ត្រូវ
អាចក្តីបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ
គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃតិម្រូវផ្លូវ នឹងមួយខែខាងដើមនៃវស្សាន
រដូវ រួមទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្ងួត
សម័យមានជម្ងឺ សម័យធ្វើការងារ សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាគង្គល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[២៣៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាច្រើនរូប ធ្វើចំរើកម្មក្នុងទីវាល
ត្រូវខ្យល់បក់ដោយទាំងធូលីមក ទាំងភ្លៀងក៏ធ្លាក់ចុះមកត្រូវបន្តិច ។ ផង ។

២៣២

វិធីបិដក មហាវិវត្តោ

កិក្ខុ កុក្កុ ចាយន្តា ន ញាយន្តិ កិលំន្តេន កត្តេន
សយន្តិ ។ ចីវរិបិ សេនាសនំបិ ទុស្សតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខុវេ វាតុវុដ្ឋិ-
សមយេ ឱវេនឱមាសំ ញាយន្តិ ឯវត្តា បន កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ទុន្តិសេយ្យេ យោ បន កិក្ខុ ឱវេនឱមាសំ
ញាយេយ្យ អញ្ញត្រ ភមយោ ទាចិត្តយំ ។ តត្តាយំ
សមយោ ទិយឱមា មាសោ សេសោ កិញ្ញានន្តិ វស្សា-
នស្ស បឋមោ មាសោ ឥច្ឆេត អឱមត្តយ្យមាសា
ឱមាសមយោ បរិឱមា មាសមយោ កិលានសមយោ
កម្មសមយោ អន្ធានកមនសមយោ វាតុវុដ្ឋិសមយោ
អយំ តត្ត សមយោតិ ។

(២៣២) យោ ចនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សី អត្តេ អធិប្បោតោ
កិក្ខុតិ ។ ឱវេនឱមាសន្តិ ឱនកឱមាសំ ។

វិនយចំណី មហាវិក័ត្ត

ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរឿស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ាន ឆ្លុតទឹក សិនទាំងខ្លួនប្រឡាក់ប្រឡូស (នោះឯង) ។ ចំរើក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យ ខ្យល់នឹងភ្លៀង ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាភក្តិអនុញ្ញាតឱ្យ ភិក្ខុឆ្លុតទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងឱ្យ សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយ ឆ្លុតទឹក ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃតិម្រាដូវ នឹង មួយខែខាងដើមនៃវស្សានដូវ រួមខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្ងួត សម័យមានជម្ងឺ^(១) សម័យធ្វើការងារ^(២) សម័យដើរដូវឆ្ងាយ^(៣) សម័យខ្យល់នឹងភ្លៀង^(៤) នេះជាសម័យក្នុង សិក្ខាបទនោះ ។

(២៧២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង បឋមបាណិក ។ ពាក្យថា មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គឺខ្លះកន្លះខែ ។

១-២-៣-៤ សម័យទាំង៤ យ៉ាងនេះមិនចំពោះខែណា ថ្ងៃណាទេ ដែលមានកំណត់ពីរខែ កន្លះនោះតែសម័យពីរយ៉ាងខាងដើម ។

២៣៥

បាធិត្តិយកល្លោ សុរាជាវគ្គស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

ញាយយ្យតិ ចុណ្ណេន វា មត្តិកាយ វា ញាយតិ
បយោតេ ទុក្ខដំ ។ ញាទបរិយោសានេ អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ អញ្ញត្រិ សមយោតិ វេបេត្តា សមយំ ។
ឧណ្ណសមយោ នាម ទិយេឡ្យ មាសោ សេសោ កិម្ហា-
នំ ។ បរិធាហសមយោ នាម វស្សានស្ស បវេមា
មាសោ ។ ឥច្ឆេតេ អឡ្យតេយ្យមាសា ឧណ្ណសមយោ
បរិធាហសមយោតិ ញាយិតតំ ។ កិលានសមយោ
នាម យស្ស វិថា ញានេន ន ជាសុ ហោតិ ។ កិលា-
នសមយោតិ ញាយិតតំ ។ កម្មសមយោ នាម អន្ត-
មសោ បរិវេណំបិ សម្មដ្ឋំ ហោតិ ។ កម្មសមយោតិ
ញាយិតតំ ។ អន្ធានកមនសមយោ នាម អឡ្យយោជនំ
កមិស្សមីតិ ញាយិតតំ កច្ឆន្តេន ញាយិតតំ កតេន
ញាយិតតំ ។ វាតុវដ្ឋិសមយោ នាម កិក្ខុ សរវេន
វាតេន ឌីកិណ្ណា ហោន្តិ ទ្វេ វា តីណិ វា ឧទតតុស្ថ-
តានិ កាយេ បតិតានិ ហោន្តិ ។ វាតុវដ្ឋិសមយោតិ
ញាយិតតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាជានវគ្គ សំព្វាបទទី ៧ សិព្វាបទវិភង្គ

ពាក្យថា ន្ទ្រតទឹក គឺកំភ្លុកកំភ្លុនន្ទ្រតទឹកដុះដោយផលលំអិតក្តី ដោយដី
ស្មិតក្តី (ត្រូវកាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ប្រយោគ ។ លុះន្ទ្រតរួចស្រេច ត្រូវកាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងចំពោះ
សម័យដែលគួរ ។ មួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ររដូវ ហៅថា
សម័យក្តៅ ។ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានវដ្ត ហៅថា សម័យស្អុះ-
ស្អាច់ ។ រួមទាំងនេះ ត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យ
ស្អុះស្អាច់ ក៏ក៏ដឹងដូច្នោះហើយ គប្បីន្ទ្រតទឹកចុះ ។ ក៏ក្តណារៀវចាក
ការន្ទ្រតទឹកមានសេចក្តីមិនសប្បាយ ក៏ក៏នោះហៅថា មានសម័យមានជម្ងឺ
ឬថា មានសម័យឈឺថ្កាត់ ។ ក៏ក៏ដឹងខ្លួនថា មានសម័យឈឺថ្កាត់ហើយ
គប្បីន្ទ្រតទឹកចុះ ។ ការងារដោយហោចទៅ សូម្បីតែបោសច្រាសសំអាត
បរិវេណ ក៏ហៅថា សម័យធ្វើការងារ ។ ក៏ក៏ដឹងខ្លួនថា សម័យធ្វើការ
ងារហើយ គប្បីន្ទ្រតទឹកចុះ ។ ដែលហៅថា សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ
គឺក៏ក៏គិតថា អញនឹងដើរផ្លូវប្រមាណកន្លះយោជន៍ ហើយគប្បីន្ទ្រតទឹក
បាន ក៏ក៏អ្នកដំណើរគប្បីន្ទ្រតទឹកបាន ក៏ក៏ដើរទៅហើយគប្បីន្ទ្រតទឹក
បាន ។ ដែលហៅថា សម័យខ្យល់នឹងភ្លៀង គឺពួកក៏ត្រូវខ្យល់ប្រកប
ដោយចូលហើយ មានដំណក់ទឹកពីរដំណក់ក្តី បីដំណក់ក្តី ធ្លាក់ត្រូវ
កាយ ។ ក៏ក៏ដឹងថា មានសម័យខ្យល់នឹងភ្លៀង គប្បីន្ទ្រតទឹកបាន ។

២៣៦

វិធីបិដក មហាវិក្កោ

[២៣៥] ឧទកឡមាស ឧទកសញ្ញា អញ្ញាត

សមយា ញាយតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧទកឡ-
មាស វេមតិកោ អញ្ញាត សមយា ញាយតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧទកឡមាស អតិវេកសញ្ញា
អញ្ញាត សមយា ញាយតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អតិវេកឡមាស ឧទកសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អតិវេកឡមាស វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អតិវេកឡមាស អតិវេកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[២៣៦] អនាបត្តិ សមយេ អឡមាសំ ញាយតិ
អតិវេកឡមាសំ ញាយតិ^(១) ទារំ កច្ឆន្តោ ញាយតិ
សព្វប្បច្ឆន្តិមេសុ ជនបទេសុ អាបទាសុ ឧប្បត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ និពោ បរំ កត្តបិ យោត្តកេ សតិ ករណីយេ ឧទរំ ឧតរិក្ខា ញាយតិ យារំ កច្ឆន្តោ វា អាត្តច្ឆន្តោ វា តាយតិ វិ វា យោ អត្ថំ ។

វិទយចំណី មហាវិក្ក

(២៣៥) មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថា មិនទាន់ដល់កន្លះ ខែ ហើយឆ្លុះទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរ លែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើស ហើយឆ្លុះទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ កាល លើសជាងកន្លះខែ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្វះវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលលើស ជាងកន្លះខែ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលលើស ជាងកន្លះខែ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើសមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣៦) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានសម័យ១ កន្លះខែភិក្ខុឆ្លុះទឹកម្តង១ លើសជាងកន្លះខែភិក្ខុឆ្លុះទឹក១ ភិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយម្ខាងហើយឆ្លុះ ១ ភិក្ខុនៅក្នុងជនបទចុងដែនបង្គំស្រី១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

១ គឺភិក្ខុមានសត្វឃ្មុំជាដើមដេញទិច ហើយមុជទៅក្នុងទឹក ដើម្បីឲ្យផុតពីសេចក្តីអន្តរាយ នោះ ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

[២៣៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហរតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ ច បរិព្វាជកា
ច សាកេតា សាវត្ថិ អន្តានមក្កប្បជិបន្នា ហោន្តិ ។
អន្តរាមត្តេ ចោរា និក្ខមិត្តា តេ អន្ធិន្ធិសុ ។ សាវត្ថិយា
រាជកជា និក្ខមិត្តា តេ ចោរេ សកណ្ណោ កហេត្វា
ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ ចាហេសុំ អាគន្ធនុ កន្ធា
សកំ សកំ ចីវរំ សញ្ញានិត្តា កណ្ណានតិ ។ ភិក្ខុ
ចីវរំ ន សញ្ញានន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចារេន្តិ កេមំ ហិ ធាម កន្ធា អត្តោ អត្តោ
ចីវរំ ន សញ្ញានិស្សន្តិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេនេសុំ ។
អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ

សិក្ខាបទទី ៨

(២៣៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះឯង ពួកភិក្ខុខ្លះ
ពួកបរិព្វាជកខ្លះ ជាច្រើនប្រទានាផ្លូវផ្លូវឆ្ងាយ ពីក្រុងសាកេតទៅក្រុង
សាវត្ថី ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ មានពួកចោរចេញមកប្លន់ពួកភិក្ខុនឹង
ពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ ។ រាជអាមាត្យទាំងឡាយនាំគ្នាចេញពីក្រុងសាវត្ថី
មកចាប់ចោរទាំងនោះបានព្រមទាំងទ្រព្យរបស់ ហើយប្រើប្រើទៅក្នុង
សំណាក់ពួកភិក្ខុថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរនិមន្តមកយកចីវររបស់ខ្លួន ។
តាមស្គាល់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏មិនស្គាល់ចីវរ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស គិន្យៀល បន្ទះបង្កាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរនឹង
មិនស្គាល់ចីវររបស់ខ្លួន ។ សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ
ពោលទោស គិន្យៀល បន្ទះបង្កាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ

២៣៨

វិទេបដំពេ មហាវិកង្កោ

ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាបេត្វា ភិក្ខុនំ តទទុច្ឆរិកំ តទទុ-
លោមិកំ ធម្មិ កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្តវសេ
បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ ។ បេ ។
សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុក្កហាយ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេន នវំ បន ភិក្ខុនា ចីវរ-
ណារេន តិណំ ទុព្វណាករណានំ អញ្ញាតំ ទុព្វណា-
ករណំ អាទាតត្ថំ ធីលំ វា កទ្ធមំ វា កាឡសាមំ វា ។
អនាទា ចេ ភិក្ខុ តិណំ ទុព្វណាករណានំ អញ្ញាតំ
ទុព្វណាករណំ នវំ ចីវរំ បរិកុញ្ញេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(២៣៨) នវំ ធាម អកតកប្បំ វុច្ឆតិ ។ ចីវរំ
ធាម ធន្នំ ចីវរានំ អញ្ញាតំ ចីវរំ ។ តិណំ ទុព្វណាករ-
ណានំ អញ្ញាតំ ទុព្វណាករណំ អាទាតត្ថន្តិ អន្តមសោ
កុសត្ថេនបិ អាទាតត្ថំ ។ ធីលំ ធាម ទ្វេ ធីណានំ

វិទ្យាបិដក មហាវិញ្ញាណ

ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយធ្វើធម្មិកថាដ៏ល្អម
សមគួរដល់រឿងនោះៗ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ
ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្ត
សិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង
គឺដើម្បីម្រិតដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។ បេ ។ ដើម្បីបិត
នៅនៃព្រះសទ្ធម្ម ដើម្បីអនុគ្រោះព្រះវិន័យ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ គប្បីសរសើរឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបានចីវរថ្មីមក
ហើយ គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ព្យ យ៉ាង គឺពណ៌ខៀវក្តី
ពណ៌កក់ក្តី ពណ៌ខ្មៅជាំក្តី វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ បើភិក្ខុមិន
កាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ព្យ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌
ណាមួយ ហើយប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៣៨) ដែលហៅថា ថ្មី គឺចីវរដែលមិនទាន់បានធ្វើកប្ប ។ ដែល
ហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បី
កាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ព្យ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌
ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វើកប្បពិន្ទុដោយកំណត់យ៉ាងតូចបំផុតត្រឹម
ប៉ុនប៉ងស្បូវ ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខៀវ គឺវត្ថុមានពណ៌ខៀវពីរយ៉ាង

២៣៧

បាចិញ្ញិយកណ្តោ សុភពាណិជ្ជស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

កំសធិលំ បលាសធិលំ ។ កក្កមោ ឆាម ខុទ-
កោ វុច្ចតិ ។ កាឡសាមំ ឆាម យដ្ឋីញ្ចំ កាឡ-
កំ^(១) ។ អនាទា ថេ ភិក្កុ តំណំ ទុព្វណាការណាជំ
អញ្ញតំ ទុព្វណាការណាជំ អន្តមសោ កុសត្តេនបិ
អនាទិយិត្វា តំណំ ទុព្វណាការណាជំ អញ្ញតំ ទុព្វណា-
ការណំ នំ បិវំ បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៣៧) អនាទិន្នេ អនាទិន្នសញ្ញំ បរិកុញ្ញតិ

អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អនាទិន្នេ វេមតិកោ បរិកុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អនាទិន្នេ អាទិន្នសញ្ញំ បរិ-
កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អាទិន្នេ អនាទិន្ន-
សញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អាទិន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អាទិន្នេ អាទិន្នសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

១ ឧ. ម. កាឡសាមកំ ។

បាបិក្ខិយកណ្ណ សុរាធានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

បានដល់ពណ៌ខៀវដូចសម្រិត១ ពណ៌ខៀវដូចស្លឹករឈើ១ ។ ដែល ហៅថា ពណ៌គក់ គឺសំដៅយកគក់ដែលនៅក្នុងទឹក ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខ្មៅជាំ គឺវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅណាមួយ ។ ពាក្យថា បើភិក្ខុមិនកាន់ យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ ព្យាយាម វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណា មួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ បណ្តាវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូច ពណ៌ ព្យាយាម ដោយវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ដោយកំណត់ ប្រមាណយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនចុងស្បូវ ហើយប្រើប្រាស់ចំវែប្លី ត្រូវ អាបត្តិបាបិក្ខិយ ។

(២៣៧) ចំវែដែលភិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ធ្វើ កប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ចំវែមិនទាន់ធ្វើកប្ប ពិន្ទុ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ចំវែមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ភិក្ខុសំគាល់ថាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ។ ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ចំវែបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិន ទាន់បានធ្វើកប្បពិន្ទុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចំវែបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុ មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចំវែបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

២២០

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២២០] អនាបត្តំ អាទិយិត្វា បរិកុញ្ញតំ កប្បោ
នដ្ឋោ ហោតិ កប្បកតោកាសោ ជិណ្ណោ ហោតិ
កប្បកតេន អកប្បកតំ សំសិទ្ធិតំ ហោតិ អត្តន្ទេ
អនុវាតេ បរិកណ្ណោ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខបទំ ផ្ចិតំ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

(២៤០) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង)

- គឺភិក្ខុបានធ្វើកប្បព័ន្ធ ហើយប្រើប្រាស់ ១ កប្បព័ន្ធខួចខាតទៅ ១
- កន្លែងដែលធ្វើកប្បព័ន្ធត្រាំគ្រាទៅ ១ ភិក្ខុដេរបីវដែលមិនបានធ្វើកប្ប
- ព័ន្ធកាប់ជាមួយនឹងបីវដែលបានធ្វើកប្បព័ន្ធហើយ ១ បីវដែលប៉ះដោយ
- បំណះថ្មី ១ បីវដែលដាក់អនុវត្តថ្មី ១ បីវចាស់ប្រក់ថែមថ្មី ១
- ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

និមិត្តបទ

(២៤០) តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវា សាវត្ថយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។
តេជ ខោ ថន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្តោ
សក្យបុត្តោ ភាតុនោ សន្ធិវិហារិកស្ស ភិក្ខុនោ សាមំ
ចីវរំ វិកល្យេត្វា អប្បច្ចន្ទារកំ បរិកុញ្ញតិ ។ អថខោ
សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អារោចេសិ អយំ អារុសោ
អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ មយំ សាមំ ចីវរំ
វិកល្យេត្វា អប្បច្ចន្ទារកំ បរិកុញ្ញតិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បន្នា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចា-
ចេន្តិ កងំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ
ភិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ វិកល្យេត្វា អប្បច្ចន្ទារកំ បរិកុញ្ញ-
ស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្តំ ភិក្ខុស្ស
សាមំ ចីវរំ វិកល្យេត្វា អប្បច្ចន្ទារកំ បរិកុញ្ញសីតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគហិ តុន្តោ ភគវា កងំ ហិ

សិក្ខាបទទី ៧

(២៤១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបនទ្ធី
សក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានវិកប្បចីររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង រួចផ្ញើនឹងភិក្ខុជា
សទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបដិប្បូ ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញ ក៏
ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ថា ម្ចាស់អារាមសា ឧបនទ្ធីសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ បានវិកប្បចីរ
របស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងផ្ញើនឹងខ្ញុំ ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្ប (ជាមុន) ហើយ
ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា
ឧបនទ្ធីសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងវិកប្បចីររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង នឹង
ភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅសោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃឧបនទ្ធី ពួកថា អ្នកឯងបានវិកប្ប
ចីររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញសិន
ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ពិតមែនឬ ។ ឧបនទ្ធីដ៏មានអាយុក្រាបទូលថា សូម
ទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា

២២២

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

នាម ភ្នំ មោយបុរិស ភិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ វិកល្យេត្តា
អប្បច្ចន្តារកំ បរិកុញ្ញស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ វា ភិយ្យោ-
ភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា
វា សិក្ខាមាយ វា សាមណោស្ស វា សាមណោវិយា
វា សាមំ ចីវរំ វិកល្យេត្តា អប្បច្ចន្តារកំ បរិកុញ្ញេយ្យ
នាចិត្តិយន្តិ ។

[២២២] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិប្បេតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ ភិក្ខុនិ
នាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្មន្នា ។ សិក្ខាមា
នាម ទ្វេ វស្សានិ ធនុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខា ។
សាមណោវេ នាម ធនុសិក្ខាបទិកោ ។ សាមណោវ
នាម ធនុសិក្ខាបទិកោ ។ សាមន្តិ សយំ វិកល្យេត្តា ។
ចីវរំ នាម ធន្នំ ចីវរាធំ អញ្ញតរំ ចីវរំ វិកល្យេត្តបកំ

វិនយចំណិត មហាវិវាទ

នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងវិកប្បច័រវេរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុ
ផងគ្នា ហើយប្រើប្រាស់ច័រវេរ ដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិនទេ
ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយបានវិកប្បច័រវេរដោយខ្លួនឯងចំពោះភិក្ខុផងគ្នាភិក្ខុភិក្ខុ
សិក្ខុមានភិក្ខុ សាមណេរភិក្ខុ សាមណេរិភិក្ខុ ហើយប្រើប្រាស់ច័រវេរដែលមិន
ទាន់ឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២២២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
បឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែល
ហៅថា ភិក្ខុនី គឺភិក្ខុនីដែលបានទទួលសម្បទាក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួក ។ ដែល
ហៅថា សិក្ខុមាន គឺស្រីដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ទាំង ៦ គ្រប់ពីរ
ឆ្នាំហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេរ គឺកុលបុត្រ (ដែលបានសម្រេច
បញ្ចវគ្គកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ដែលហៅថា សាម-
ណេរិ គឺស្រី (ដែលបានសម្រេចបញ្ចវគ្គកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទ
ទាំង ១០ ។ ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺវិកប្បដោយខ្លួនឯង ។ ដែល
ហៅថា ច័រវេរ គឺបណ្តាច័រវេរទាំង ៦ ច័រវេរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមសម្រេច

២២៣

បាចិត្តិយកណ្តោ សុរាជនវត្តស្ស ធិរមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាណ

បច្ឆិមំ ។ វិកប្បនំ នាម ទ្វេ វិកប្បនា សម្មុទ្ធាវិកប្បនា
ច បរម្មុទ្ធាវិកប្បនា ច ។ សម្មុទ្ធាវិកប្បនា នាម ឥមំ
ចំរំ តុយ្ហំ វិកប្បេមិ ឥត្តញ្ញាមស្ស វាតិ ។ បរម្មុទ្ធាវិ-
កប្បនា នាម ឥមំ ចំរំ វិកប្បនត្ថាយ តុយ្ហំ ធម្មតំ ។
តេន វត្តញ្ញោ កោ តេ មិត្តោ វា សន្និដ្ឋោ វាតិ ។
ឥត្តញ្ញាមោ ច ឥត្តញ្ញាមោ ចាតិ ។ តេន វត្តញ្ញោ អហំ
តេសំ ធម្មំ តេសំ សន្តកំ បរិកុញ្ញ វា វិស្សន្តេហិ វា
យថាបច្ឆយំ វា កកេហិតិ ។ អប្បច្ចន្តារកំ នាម តស្ស
វា អនិច្ចំ តស្ស វា អវិស្សាសេន្តោ បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(២២៣) អប្បច្ចន្តារកេ អប្បច្ចន្តារកសញ្ញំ បរិកុញ្ញតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អប្បច្ចន្តារកេ វេមតិកោ
បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អប្បច្ចន្តារកេ

បាចិត្តិយកណ្តុ សុរាបានវត្ត សិប្បាចារ្យ ៩ វិរះដែលត្រូវអាបត្តិ

កិច្ចវិកប្បទាន ។ ដែលហៅថា វិកប្ប គឺវិកប្បមានពីរយ៉ាង បាន ដល់វិកប្បចំពោះមុខ ១ វិកប្បកំបាំងមុខ ១ ។ ដែលហៅថា វិកប្ប ចំពោះមុខ គឺភិក្ខុកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំវិកប្បចំពោះចំពោះលោក ឬចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ដែលហៅថា វិកប្បកំបាំងមុខ គឺភិក្ខុកំណត់ ដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យចំពោះដល់លោក ដើម្បីវិកប្បទុក ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវសួរភិក្ខុជាម្ចាស់ចំពោះ លោកណាជាមិត្តរបស់លោក ឬលោក ស្គាល់លោកណា ។ ភិក្ខុម្ចាស់ចំពោះត្រូវប្រាប់ថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ភិក្ខុ ឈ្មោះនេះផង ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុម្ចាស់ចំពោះ ខ្ញុំឲ្យចំពោះដល់ភិក្ខុទាំងនោះ លោកចូរប្រើប្រាស់ក្តី ឬលោកចូរលះបង់ក្តី លោកចូរធ្វើតាមសមគួរដល់បច្ច័យក្តី នូវចំពោះរបស់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ដែលហៅថា មិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប គឺភិក្ខុជាម្ចាស់ចំពោះប្រើប្រាស់ចំពោះដែល ភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះមិនបានប្រគល់ឲ្យក្តី មិនស្និទ្ធស្នាលនឹងភិក្ខុជាអ្នក ទទួលវិកប្បនោះ ហើយប្រើប្រាស់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២២៣] ចំពោះដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបាន ឲ្យគេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចំពោះដែលមិន បានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអា- បត្តិបាចិត្តិយ ។ ចំពោះដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសំគាល់ថា

២២២

វិធីយចំណិត មហាវិវត្តោ

បច្ចុទ្ទារកសញ្ញា បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ចា ចិត្តិយស្ស ។
អធិដ្ឋតិ វា វិស្សដ្ឋតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បច្ចុទ្ទា
រកេ អប្បច្ចុទ្ទារកសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បច្ចុទ្ទា-
រកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បច្ចុទ្ទារកេ
បច្ចុទ្ទារកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

(២២២) អនាបត្តិ សោ វា ទេតិ តស្ស វា វិស្ស-
សេន្តោ បរិកុញ្ញតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

នវមស្សបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិភង្គ

បានឲ្យគេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុអធិដ្ឋានក្តី
លះបង់ចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ចីវរដែលបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុ
សំគាល់ថាមិនបានឲ្យគេដកវិកប្បវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ចីវរដែលបាន
ឲ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ចីវរ
ដែលបានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាបានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២២២) ព័រដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៣យ៉ាង)
គឺភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរដែលភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះឲ្យក្តី ភិក្ខុម្ចាស់របស់សិទ្ធិ
ស្នាលនឹងភិក្ខុជាអ្នកទទួលវិកប្បនោះក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទី

(២២៥) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន សត្តរសវត្ថិយា ភិក្ខុ អសន្និបតិបិក្ខា-
វា ហោន្តិ ។ ធាតុយា ភិក្ខុ សត្តរសវត្ថិយានំ ភិក្ខុនំ
បត្តិបិ ចិវិបិ អបនិទេន្តិ ។ សត្តរសវត្ថិយា ភិក្ខុ
ធាតុយេ ភិក្ខុ ឯតទវោច្ចំ ទេហាសោ អម្ហាភំ បត្តិបិ
ចិវិបិ ។ ធាតុយា ភិក្ខុ ហសន្តិ ។ តេ វេនន្តិ ។
ភិក្ខុ ឯវាហំសុ កស្ស តុម្ហេ អាវសោ វេននាតិ ។
ឥមេ អាវសោ ធាតុយា ភិក្ខុ អម្ហាភំ បត្តិបិ ចិវិបិ
អបនិទេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ឱយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ ឆាម ធាតុយា
ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ បត្តិបិ ចិវិបិ អបនិទេស្សន្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ បត្តិបិ ចិវិបិ អបនិទេ-
នាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកាហិ ពុទ្ធា កកវា កងំ
ហិ ឆាម តុម្ហេ មោយបុសា ភិក្ខុនំ បត្តិបិ ចិវិបិ

សិក្ខាបទទី ១០

(២៤៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
ពាក្យដេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុមិនបានទុកគ្រឿងបរិភោគដោយស្រួល ។ ពួក
ធញ្ញគ្គិយភិក្ខុលាក់ទុកបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុ ។ ពួក
សត្វសវគ្គិយភិក្ខុក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោ
អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះដល់យើង ។ ពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុក៏នាំគ្នា
សើច ។ ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះភ័យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយយំ ។
ពួកសត្វសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ
លាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់យើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នក
មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តបង្កាប់ថា មិនសម្បីបើពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ
របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នា
ពិតមែនឬ ។ ពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា វិនិមោយបុរសទាំងឡាយ

២២៦

វិទយបិដកេ មហាវិរាត្តោ

អបដិដេស្សថ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា គិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន
ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស បត្តំ វា ចីវរំ វា និសីទនំ វា សូចិយរំ
វា កាយពន្ធនំ វា អបដិដេយ្យ វា អបដិជាបេយ្យ
វា អន្តមសោ ហស្សបេក្ខោចិ^(១) ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២២៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ បត្តោ
នាម ទ្វេ បត្តា អយោបត្តោ មត្តិកាបត្តោ ។ ចីវរំ នាម
នន្ទំ ចីវរានំ អញ្ញានំ ចីវរំ វិកប្បនុបកំ បច្ឆិមំ ។
និសីទនំ នាម សទសំ វុច្ឆតិ ។ សូចិយរំ នាម
សសូចិកំ វា អសូចិកំ វា ។ កាយពន្ធនំ នាម ទ្វេ
កាយពន្ធនានិ បដ្ឋិតំ សូករន្តកំ ។ អបដិដេយ្យាតិ

---

១. ឧ. ហាសាបេក្ខោចិ ។ ឧ. ហាសាបេក្ខោចិ ។

វិទ្យបិដក មហាវិកត្ត

មិនសម្បីបើអ្នកឯងរាល់គ្នាមកលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នា សោះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងរាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនខានជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល ជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ លាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និងសីទនៈក្តី បំពានមូលក្តី វត្តពន្ធចង្កើនក្តី របស់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីគ្រាន់ តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២២៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋម- បារាជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា បាត្រ គឺបាត្រមានពីរយ៉ាង បានដល់បាត្រដែក១ បាត្រដី១ ។ ដែល ហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង៦ ចីវរណាមួយយ៉ាងតូចបំផុតល្មម វិកប្បបាន ។ ដែលហៅថា និងសីទនៈ សំដៅយកនិងសីទនៈដែលមានដោយ ។ ដែលហៅថា បំពានមូល គឺបំពានមូលដែលមានមូលក្តី ឥតមូលក្តី ។ ដែល ហៅថា វត្តពន្ធចង្កើន គឺវត្តពន្ធចង្កើនមានពីរយ៉ាង បានដល់វត្តពន្ធលោះ បង្កុកៈ (ចំរៀកសម្ពត៌) ១ វត្តពន្ធលោះសូករន្តកៈ (គឺវត្តពន្ធមានសណ្ឋាន ដូចពោះរៀនជ្រូក) ១ ។ ពាក្យថា លាក់ទុកឯង គឺភិក្ខុលាក់ទុក

២៤៧

ធម៌ក្លិយកល្យោ សុរាបានវត្តស្ស ទសមសិច្ចាបទស្ស អាមត្តិវារោ

សយំ អបនិទេតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អបនិទា-
បេយ្យាតិ អញ្ចំ អាណាបេតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
សកី អាណាតោ ពហុកំបិ អបនិទេតិ អាមត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ តិធុ-
ជិប្បាយោ ។

(២៤៧) ឧបសម្បន្ន ឧបសម្បន្នសញ្ញា បត្តំ វា
ចីវំ វា និសីទនំ វា ស្វចិយំ វា កាយពន្ធនំ វា អបនិ-
ទេតិ វា អបនិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ
អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្ន វេមតិកោ បត្តំ
វា ចីវំ វា និសីទនំ វា ស្វចិយំ វា កាយពន្ធនំ វា អប-
និទេតិ វា អបនិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ
អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្ន អនុបសម្បន្នសញ្ញា
បត្តំ វា ចីវំ វា និសីទនំ វា ស្វចិយំ វា កាយពន្ធនំ
វា អបនិទេតិ វា អបនិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សា-
បេក្ខោបិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ចំ បរិក្ខារំ
អបនិទេតិ វា អបនិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សា-
បេក្ខោបិ អាមត្តិ ទិក្ខុជស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស បត្តំ វា

ធាតុផ្តុំយកស្នា សុរាបានវត្ត សំពូប១៤ ១០ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យលាក់ គឺភិក្ខុបង្គាប់
អ្នកដទៃ (ឲ្យលាក់ទុក) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់គេតែម្តង អ្នកទទួល
បង្គាប់លាក់ទុកច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ១ ។ ពាក្យថា ដោយហោច
ទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណង នឹងសើចលេង គឺភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា
នឹងលេង ។

(២៤៧) ឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បទ ហើយលាក់ទុក
ឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និងទន្លេក្តី បំពង់ម្តូលក្តី
វត្តពន្លឺចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង
ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយលាក់
ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និងទន្លេក្តី បំពង់ម្តូលក្តី
វត្តពន្លឺចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បទទៅវិញ
ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និងទន្លេក្តី
បំពង់ម្តូលក្តី វត្តពន្លឺចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណង
នឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់
ទុក នូវបរិក្ខារដទៃ ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើច
លេង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក

២២៨

វិនយបំជីពេ មហាវិរត្តោ

ដីវំ វា អញ្ញំ វា បរិក្ខារំ អបនិទេតិ វា អបនិទាយេតិ
វា អន្តមសោ ហស្សបេត្តោបិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុប-
សម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[២២៨] អនាបត្តិ ន ហស្សបិប្បាយោ ទុក្ខក្ខត្តំ
បដិសារមេតិ ធម្មំ កតំ កត្វា ទស្សមីតិ បដិសារមេតិ
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

ទសមសិក្ខបទំ និដ្ឋិតំ ។
សុរាធនវត្តោ ធនោ ។

តស្សន្ទានំ

សុវា អង្គុលី ហាសោ ច^(១)
អនាធិយញ្ច ភីសនា
ជោតិ ញាន ទុព្វណំ
សាមំ អបនិទេន ចាតិ ។

---

១ ឧ.ម. កោយញ ។

វិន័យបំណង មហាវិញ្ញាណ

នូវបាតិកា ចំរើក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់អនុបសម្បទ ដោយហោចទៅសូម្បី
គ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ
ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់
ថា អនុបសម្បទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៤៨) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងសើចលេង ហើយទុកជាកន្លែងប្រាស្រ័យដើម្បីដល់គេទុក
ជាកម្មនិល ១ ភិក្ខុទុកជាកន្លែងដោយគិតថា អញនឹងធ្វើធម៌ក្នុងហើយសម្បទ
វិញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។
សុរាពានវគ្គ ទី ៦ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសុរាពានវគ្គនោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

- សុរាសិក្ខាបទ ១   អង្គលិសិក្ខាបទ ១
- ហាសសិក្ខាបទ ១   អនាទរិយសិក្ខាបទ ១
- ភ័សនសិក្ខាបទ ១   ជោតិសិក្ខាបទ ១
- ន្ទានសិក្ខាបទ ១   ទុព្វណសិក្ខាបទ ១
- សាមសិក្ខាបទ ១   ឥបនិនសិក្ខាបទ ១ ។

សប្បុរសភាពវិគ្គស្ស បរិមេសិក្ខាបទំ

(២៤៧) តេន សមយេន តុន្នោ ភក្កវា សាវត្ថិយំ
វិហាវតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ ថន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ ឥស្សាសោ
ហោតិ ។ កាកា ចស្ស អមនាទា ហោន្តិ ។ សោ កា-
កេ វិជ្ឈិត្វា សីសំ ទិដ្ឋិត្វា សូលេ បដិទាដិយា វេបេសិ ។
ភិក្ខុ ឃីមាហំសុ កេនិមេ អារុសោ កាកា ដីវិតា
វេរោបេតាតិ ។ មយា អារុសោ អមនាទា មេ
កាកាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កេដំ ហិ នាម អាយស្មា
ឧទាយិ សញ្ញុច្ច ទាលំ ដីវិតា វេរោបេស្សតីតិ ។ បេ ។
សច្ចំ កេវ ត្វំ ឧទាយិ សញ្ញុច្ច ទាលំ ដីវិតា
វេរោបេសីតិ ។ សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិករហិ តុន្នោ
ភក្កវា កេដំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស សញ្ញុច្ច
ទាលំ ដីវិតា វេរោបេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស

សប្បុរសភាពវិគ្គ លិក្ខបទទី ១

(២៤៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ។ ទាយិ
ដ៏មានអាយុ (ធ្លាប់) ជានាយខ្លាន់ធ្ម ។ លោកនោះមិនពេញចិត្ត
នឹងសត្វក្អែកទាំងឡាយ ។ ។ ទាយិនោះក៏បាញ់សត្វក្អែកទាំងឡាយ
កាត់ក្បាលហើយដោតលើឈើអណ្តាត ដោយលំដាប់គ្នា ។ ក៏កុំទាំង
ឡាយ សួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកណាសម្លាប់សត្វក្អែក
ទាំងនេះ ។ ។ ទាយិឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំសម្លាប់(ព្រោះ) សត្វក្អែកខ្ញុំ
មិនចូលចិត្តសោះ ។ ពួកក៏កណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ក៏កុំទាំងនោះក៏ពាលពោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ។ ទាយិដ៏មានអាយុ
មិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ ។ ទាយិ ឮថា អ្នកឯងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ពិតមែនឬ ។
។ ទាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោយបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បង់
សត្វចាកជីវិតទេ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា

២៥០

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវេញ បន កិក្កវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេន យោ បន កិក្ក សញ្ញេច្ច ទាណំ
ដីវិតា វេរោបេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[២៥០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

កិក្កតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្ប្រតោ
កិក្កតិ ។ សញ្ញេច្ចាតិ ជាទន្លោ សញ្ញាទន្លោ បេច្ច
អភិវិតវិត្យា វីតិក្កមោ ។ ទាណោ បាម តិច្ឆាន-
តតប្បាលោ វុច្ចតិ ។ ដីវិតា វេរោបេយ្យតិ ដីវិតិច្ឆិយំ
ឧបច្ឆិទ្ធតិ ឧបរោធនតិ សន្តតិ វិកោបេតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[២៥១] ទាណោ ទាណសញ្ញំ ដីវិតា វេរោបេតិ

អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ទាណោ វេមតិកោ ដីវិតា
វេរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ទាណោ អប្បា-
ណសញ្ញំ ដីវិតា វេរោបេតិ អនាបត្តិ ។ អប្បាលោ

វិនយចំណី មហាវិកង្គ

ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើរឹត
តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្លែងផ្តាច់បង្គំសត្វចាកជីវិត
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៥០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋម-
បាពជកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ក្លែង គឺដឹងស្គាល់ជាក់ ហើយក្លែងប្រព្រឹត្ត
ល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ដែលហៅថា សត្វ គឺសំដៅយកសត្វតិរច្ឆាន ។
ពាក្យថា ផ្តាច់បង្គំនូវសត្វចាកជីវិត គឺផ្តាច់បង្គំ បំបាត់បង្គំនូវជីវិតឡើយ
គឺធ្វើតំណជីវិតរបស់សត្វឲ្យកក្រើក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៥១) សត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសំគាល់ថាសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយ
ដាក់ចុះចាកជីវិត (សម្លាប់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន)
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដាក់ចុះចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
សត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយដាក់ចុះចាក
ជីវិត មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសំគាល់ថា

២៥១

បាចិគ្គិយកណ្តោ សប្បណារវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

ចានាសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បាលោ វេមតិកោ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បាលោ អប្បានាសញ្ញា

អនាបត្តិ ។

(២៥២) អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស

នមរណាធិប្បាយស្ស ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បឋមសិក្ខាបទ ធិដ្ឋិត ។

បារមីត្រៃបិដក សម្បទាណាវត្ត សិក្ខាបទទី ១ ព្រះដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ

សត្វ (តិរច្ឆាន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុ
សំគាល់ថាមិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៥២) ព្រះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ មិនមានស្មារតី ១ មិនដឹង ១ មិនប័ណ្ណនឹងសម្លាប់ ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបរោតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[២៥៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សា-
វត្ថុយំ វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ជាធំ
សប្បណាកំ ឧទកំ បរិកុញ្ញត្ថំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារចន្តិ
កថំ ហំ ឆាម ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ជាធំ សប្បណា-
កំ ឧទកំ បរិកុញ្ញស្សត្ថិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ភេ
ភិក្ខុវេ ជាធំ សប្បណាកំ ឧទកំ បរិកុញ្ញថាតិ ។
សច្ចំ កកវាតិ ។ វិគរហំ ពុទ្ធា កកវា កថំ ហំ ឆាម
តុម្ភេ មោយបុរិសា ជាធំ សប្បណាកំ ឧទកំ បរិ-
កុញ្ញស្សថ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ វា
បសានាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ
បន ភិក្ខុ ជាធំ សប្បណាកំ ឧទកំ បរិកុញ្ញេយ្យ
ចាថិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(២៥៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគឺច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ កំពោលទោស
កិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរ
នឹងយកទៅប្រើប្រាស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយដឹងថាទឹកមានសត្វហើយយក
ទៅប្រើប្រាស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោតទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរនឹងយកទៅ
ប្រើប្រាស់ទេ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះ-
ថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយបរិភោគទឹកដែល
មានសត្វមានជីវិត (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៥៣

បាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណាករិត្តស្ស ទុតិយសំព្វបទស្ស អនាបត្តំវាថា

(២៥២) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អជំប្បេតោ ភិក្ខុតិ ។
ជានាតិ នាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញោ វា តស្ស អា-
រោចន្តិ ។ សប្បណាករិត្តិ ជានន្តោ បរិកោគេន
មរិស្សន្តិតិ ជានន្តោ បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៥៣) សប្បណាកេ សប្បណាកសញ្ញំ បរិកុញ្ញ-
តិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សប្បណាកេ វេមតិកោ
បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សប្បណាកេ អប្ប-
ណាកសញ្ញំ បរិកុញ្ញតិ អនាបត្តិ ។ អប្បណាកេ សប្ប-
ណាកសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អប្បណាកេ វេមតិ-
កោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អប្បណាកេ អប្បណាក-
សញ្ញំ អនាបត្តិ ។

(២៥៤) អនាបត្តិ សប្បណាករិត្តិ អជានន្តោ
អប្បណាករិត្តិ ជានន្តោ បរិកោគេន ន មរិស្សន្តិតិ
ជានន្តោ បរិកុញ្ញតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ទុតិយសំព្វបទំ និដ្ឋិតំ ។

ធាបិត្តិយកណ្ណ សប្បណារវត្ត សិក្ខាបទទី ២ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(២៥២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយ ក្នុងសិក្ខាបទទី១ នៃបារាជិកកណ្ណរួចហើយ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុ ដឹងខ្លួនឯង ឬពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វ មានជីវិត (ឬ) ដឹងថាពួកសត្វនឹងស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ ហើយប្រើ ប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយ ។

(២៥៥) ទឹកមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុសំគាល់ថាទឹកមានសត្វមាន ជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយ ។ ភិក្ខុសង្ស័យ ក្នុងទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទឹកមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុសំគាល់ថាទឹកគ្មានសត្វ ហើយប្រើប្រាស់ មិន ត្រូវអាបត្តិ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានសត្វ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាគ្មានសត្វ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(២៥៦) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺ ភិក្ខុមិនដឹងថាទឹកមានសត្វ (ភ្លឺ) ដឹងថាទឹកគ្មានសត្វរស់ (ភ្លឺ) ដឹងថាពួក សត្វនឹងមិនស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ (ភ្លឺ) ហើយប្រើប្រាស់១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

តតិយសិក្ខាបទ

[២៥៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ ជាំនំ យថាធម្មំ
នីហតាធិការណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេន្តិ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតត្វំ កម្មំ អនីហតំ ទុដ្ឋិហតំ បុន
នីហនិតត្វន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋា-
យន្តិ ទិយន្តិ វិហចន្តិ កេនំ ហិ ធាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ
ជាំនំ យថាធម្មំ នីហតាធិការណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោ-
ដេស្សន្តិតំ ។ បេ ។ សច្ចំ កា តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ជាំនំ យថា-
ធម្មំ នីហតាធិការណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេថាតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា ភគវា កេនំ ហិ ធាម
តុម្ភេ មោយបុរិសា ជាំនំ យថាធម្មំ នីហតាធិការណំ
បុនកម្មាយ ឧក្កោដេស្សេ នេតំ មោយបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៣

[២៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដ៏ដឹងថាអធិករណៈ^(១) ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌
ហើយសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតថា កម្ម(នោះ) គឺសង្ឃមិនបានធ្វើ
កម្ម(នោះ) គឺសង្ឃធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ពួកយើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត កម្មឈ្មោះ
ថា សង្ឃរម្ងាប់ហើយមិនស្រេច រម្ងាប់ហើយមិនល្អ ពួកយើងត្រូវ
រម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោស កិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយ
ភិក្ខុដ៏ដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរ
នឹងសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងដឹងថា
អធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មី
ទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោស
ថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃ
រម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតទេ

---

១ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ គោរសកណ្តសៀវភៅទី ២ រូបហើយ ។

២៥៥

ពាចិត្តិយករណ៍ សច្ចាណកវត្តស្ស គតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ វា ភិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ បន ភិក្ខុ ជាធំ យថាជម្ពុំ ធិហា-
តាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេយ្យ ពាចិត្តិយធំ ។

[២៥៨] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ជានាតិ ធាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ
វា តស្ស អាហេចេន្ទិ សោ វា អាហេចេតិ ។ យ-
ថាជម្ពុំ ធាម ធម្មេន វិនយេន សត្តុ សាសនេន
កតំ ឯតំ យថាជម្ពុំ ធាម ។

[២៥៩] អធិករណំ ធាម ចត្តាវ អធិករណាធំ

វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ
ក៏ប្លាធិករណំ ។ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេយ្យតិ
អកតំ កម្ពុំ ឧក្កដំ កម្ពុំ បុន កាតតំ កម្ពុំ អធិ-
ហតំ ឧទ្ទិហតំ បុន ធិហទិតព្វធំ ឧក្កោដេតិ អាបត្ត
ពាចិត្តិយស្ស ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលដឹងថាអធិករណៈដែលសង្ឃរម្ងាប់សម គួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៥៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដបត្រាក្នុងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក៏ ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុដែលមានរឿងនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា សមគួរតាមធម៌ គឺអធិករណៈដែលសង្ឃធ្វើ (គឺរម្ងាប់) ហើយតាមធម៌តាមវិន័យតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះសាស្តា នេះហៅថា សមគួរតាមធម៌ ។

(២៥៩) ដែលហៅថា អធិករណៈ គឺ អធិករណៈមាន ៤ យ៉ាង គឺវិវាទាធិករណៈ ១ អនុវាទាធិករណៈ ១ អាបត្តិធិករណៈ ១ ភិប្បា ធិករណៈ ១ ។ ពាក្យថា សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត គឺភិក្ខុសើរើថា សង្ឃធ្វើកម្មមិនស្រេច សង្ឃធ្វើកម្មមិនល្អ យើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត សង្ឃ រម្ងាប់កម្មមិនស្រេច សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនល្អ យើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៥៦

វិន័យបិដក មហាវិវាដោ

[២៦០] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ឧក្កោដេតិ
អាបត្តិ ហិច្ចតិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ ឧក្កោដេតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ ឧក្កោ-
ដេតិ អនាបត្តិ ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

[២៦១] អនាបត្តិ អធម្មេន វា វេត្តេន វា នកម្មា-
រហស្ស វា កម្មំ កតន្តិ ជាទន្ធា ឧក្កោដេតិ ឧម្មតិកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ធម៌យសិក្ខាបទំ ទីដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិកត្ត

(២៦០) កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយសេរីឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសេរី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មប្រកប ដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយសេរី មិន ត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិន ប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(២៦១) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា កម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយដោយ កិច្ចដែលមិនមែនជាធម៌ក្តី^(១) ដោយពួកក្តី^(២) សង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយសេរី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

---

១ បានដល់កម្មដែលធ្វើមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ២ បានដល់កម្មដែលធ្វើបែកខ្សែកង្វែក មិនព្រមព្រៀងគ្នា ។

បឋតសិក្ខាបទី

[២៦២] តេន សមយេន តុន្នោ ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវិនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឡបននោ សក្យបុត្តោ
សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋី អាបត្តំ អាបជ្ជិត្វា ភាតុនោ
សង្ឃិហារិកស្ស ភិក្ខុនោ អាវាចេសិ អហំ អាវុសោ
សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋី អាបត្តំ អាបន្នោ មា កស្ស-
ចិ អាវាចេសិតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាត-
វោ ភិក្ខុ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋី អាបត្តំ អាបជ្ជិត្វា
សង្ឃំ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ យាចិ ។ តស្ស
សង្ឃោ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ អនាសិ ។ សោ
បរិសន្នោ តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតនវេច អហំ អាវុសោ
សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋី អាបត្តំ អាបជ្ជិត្វា សង្ឃំ
តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ យាចិ តស្ស មេ សង្ឃោ
តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ អនាសិ សោហំ បរិសាមិ
វេទយាមហំ អាវុសោ វេទយតីតិ មំ អាយស្មា ជានេត្ត-
តិ ។ កី ធុ ខោ អាវុសោ យោ អញ្ញាចិ ឥមំ អាបត្តិ

សិក្ខាបទទី ៤

(២៦២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិឈ្មោះសពោតនិកសុក្កវិ-
សដ្ឋី(១) ហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក របស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា
នៃអារុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសពោតនិកសុក្កវិសដ្ឋីហើយ លោកកុំប្រាប់
ដល់អ្នកណាឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាបត្តិសពោត-
និកសុក្កវិសដ្ឋី ហើយសូមនៅបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ ។
សង្ឃបានឲ្យបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
កំពុងនៅបរិវាស ក៏បានឃើញភិក្ខុដែលព្រះឧបនន្ទ ប្រាប់អាបត្តិនោះ
ហើយបានពោលពាក្យនេះថា នៃអារុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសពោតនិក-
សុក្កវិសដ្ឋី ហើយសុំបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ សង្ឃ
បានឲ្យបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ខ្ញុំនោះឯង ខ្ញុំនោះកំពុងនៅ
បរិវាស នៃអារុសោ ខ្ញុំសូមប្រាប់ឲ្យដឹង លោកដ៏មានអាយុច្បូរចាំ
ទុកនូវខ្ញុំថា ភិក្ខុនេះបានប្រាប់ឲ្យដឹង ។ ភិក្ខុនោះសួរវិញថា
នៃអារុសោ ទុកជាភិក្ខុដទៃណា តែត្រូវអាបត្តិនេះ ភិក្ខុនោះតែង

---

១ បានប្រែក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសង្ឃទិសេសរូបហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អាបជ្ជតិ សោមំ ឯវំ កកោតិ ។ ឯវំ ហវុសោតិ ។
អយំ អាវុសោ អាយស្មា ឌុបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
សញ្ចេតនិកំ សុត្តរិសដ្ឋី អាបត្តិ អាបជ្ជិតា^(១) សោ មេ
អាវោចេសិ អហំ អាវុសោ សញ្ចេតនិកំ សុត្តរិសដ្ឋី
អាបត្តិ អាបន្ទោ មា កស្សចិ អាវោចេសិតិ ។ កី បន
ត្ថំ អាវុសោ តំ អាបត្តិ បដិច្ចានេសិតិ ។ ឯវំ ហវុសោតិ ។
អថទោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឌុដ្ឋាយន្តិ ឌីយន្តិ
វិទាចេន្តិ កតំ ហិ ធាម ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋល្លំ
អាបត្តិ បដិច្ចានេស្សិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្ថំ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ បដិច្ចានេសិតិ ។ សច្ចំ
ភកវាតិ ។ វិកវហិ តុន្ទោ ភកវា កតំ ហិ ធាម ត្ថំ
មោយបុរិស ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ បដិច្ចានេ-
ស្សសិ នេតិ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវំ ត្ថា បន ភិក្ខុវេ

១ អាបជ្ជិតិបិ បាលី ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ធ្វើយ៉ាងហ្នឹងឬ ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសតបថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ អារុសោ ។
ភិក្ខុនោះនិយាយថា នៃអារុសោ លោកឧបនន្ទសក្សបុត្រដ៏មានអាយុនេះ
ត្រូវអាបត្តិសញ្ញត្តិកស្មក្ខវិសដ្ឋិហើយ លោកឧបនន្ទនោះបានប្រាប់ខ្ញុំថា
នៃអារុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ញត្តិកស្មក្ខវិសដ្ឋិហើយ លោកកុំប្រាប់ដល់
អ្នកណាឡើយ ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសនោះនិយាយថា នៃអារុសោ អ្នកបិទ
បាំងអាបត្តិនោះឬអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថាយ៉ាងហ្នឹងហើយ អារុសោ ។ លំ-
ដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះប្រាប់សច្ចក្នុងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្ទះបង្កាប់ថា ភិក្ខុកាលដឹងហើយមិនគួរនឹងបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុ
ផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកថា
អ្នកឯងកាលដឹងហើយបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នា ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះ
ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯងកាលបើដឹង
ហើយមិនគួរនឹងបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នាទេ នៃមោឃបុរស
អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

២៥៧

បាបិគ្គិយកណ្តោ សប្បណារវិគ្គស្ស ចក្កសិព្វាប្បវេស្ស សិព្វាបវរវង្កោ

ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
ជាធំ ឧដ្ឋល្លំ អាបត្តិ បដិច្ចាទេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(២២៣) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អនិប្បេតោ ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ ជានាតិ នាម សាមំ
វា ជានាតិ អញ្ញ វា តស្ស អាហោចន្តិ សោ វា
អាហោចតិ ។ ឧដ្ឋល្លា នាម អាបត្តិ ចត្តារិ ច ទាវជិ-
កានិ តេស ច សដ្ឋាទិសេសា ។ បដិច្ចាទេយ្យាតិ
ឥមំ ជាធំត្វា ចោទេស្សន្តិ សារេស្សន្តិ ខំសេស្សន្តិ
វេស្សន្តិ មង្គំ ករិស្សន្តិ^(១)នាហោចស្សាមីតិ ធុរំ ជិត្តិត្ត-
មត្តេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២២៤) ឧដ្ឋល្លាយ អាបត្តិយា ឧដ្ឋល្លាបតិសញ្ញា
បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋល្លាយ អាបត្តិ-
យា វេមតិកោ បដិច្ចាទេតិ អាបត្តិ ឧក្កជស្ស ។
ឧដ្ឋល្លាយ អាបត្តិយា អឧដ្ឋល្លាបតិសញ្ញា បដិច្ចាទេតិ
អាបត្តិ ឧក្កជស្ស ។ អឧដ្ឋល្លំ អាបត្តិ បដិច្ចាទេតិ

១ ឧត្តន្តរេ អវណ្ណំ ករិស្សន្តិបិ កត្តិចំ ហោត្តេ អត្ថិ ។

ពាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាពវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤ សិក្ខាបទទី៧

អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
កាលដឹងហើយបិទបាំងទុកនូវអាបត្តិអាក្រក់ របស់ភិក្ខុផងគ្នា (ភិក្ខុនោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី១នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា បានដល់ភិក្ខុដទៃ ។
ដែលហៅថា ដឹងនោះ គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុ
នោះក្តី ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា អាបត្តិអាក្រក់
បានដល់អាបត្តិបារាជិកទាំង៤ផង អាបត្តិសង្ឃទិសេសទាំង១៣ផង ។
ពាក្យថា បិទបាំងទុក សេចក្តីថា (ភិក្ខុណា) ត្រាន់តែដាក់ជុំថា ភិក្ខុទាំង
ឡាយដឹងនូវភិក្ខុនេះហើយ នឹងចោទ នឹងរំលឹក នឹងដេរ នឹងប្រទេច
នឹងបង្ហាបបង្ហាន (ហេតុនោះ) អញមិនបាច់ប្រាប់ឡើយ (ភិក្ខុនោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦៤) អាបត្តិអាក្រក់ (ជូន) ភិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិអាក្រក់ ហើយ
បិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អាបត្តិអាក្រក់ ភិក្ខុសង្ឃវ័យ
ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អាបត្តិអាក្រក់ ភិក្ខុសំគាល់
ថាមិនមែនអាបត្តិអាក្រក់ (ស្រាល) ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិមិនអាក្រក់ទុក ត្រូវអាបត្តិ

២៦៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុដ្ឋល្លំ វា
អនុដ្ឋល្លំ វា អដ្ឋាចារំ បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អនុដ្ឋល្លាយ អាបត្តិយា ទុដ្ឋល្លាបត្តិសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខ-
ជស្ស ។ អនុដ្ឋល្លាយ អាបត្តិយា វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អនុដ្ឋល្លាយ អាបត្តិយា អនុដ្ឋល្លាបត្តិសញ្ញំ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

(២៦៥) អនាបត្តិ សង្ខស្ស កណ្ណានំ វា កលហោ
វា វិត្តហោ វា វិវាទោ វា ករិស្សតិទិ ឆារោចេតិ សង្ខ-
កេនោ វា សង្ខរាជី វា ករិស្សតិទិ ឆារោចេតិ អយំ
កក្កុឡោ ដុសោ ជីវិតន្តរាយំ វា ព្រហ្មចរិយន្ត-
រាយំ វា ករិស្សតិទិ ឆារោចេតិ អញ្ញោ បដិវេ កិក្កុ
អបស្សន្តោ ឆារោចេតិ នច្ឆាទេតុកាមោ ឆារោចេតិ
បញ្ញាយិស្សតិ សកេន កម្មេនាតិ ឆារោចេតិ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

បក្កតសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិក្ក

ទុកដ ។ ភិក្ខុបិទប្រាជ្ញាសេចក្តីប្រព្រឹត្តិលើសអាត្រក់ (ជូន) ភិក្ខុមិនអាត្រក់
(សាល)ភិក្ខុ របស់វេន្យបសម្បទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អាបត្តិមិនអាត្រក់
ភិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិអាត្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អាបត្តិមិនអាត្រក់ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អាបត្តិមិនអាត្រក់ ភិក្ខុសំគាល់
ថាអាបត្តិមិនអាត្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៦៥) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨យ៉ាង)
គឺភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថាសេចក្តីបង្កហេតុគឺ ដំលោះភិក្ខុ ប្រកួតប្រកាន់ភិក្ខុ
វិវាទក្តីនឹងមានដល់សង្ឃ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា សង្ឃនឹងបែក
បាក់ឬសង្ឃនឹងប្រែនា ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា ភិក្ខុនេះ កាចអាត្រក់
នឹងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ដីវិត ឬនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ ១
ភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដ៏សមគួរ (នឹងប្រាប់) ហើយខានប្រាប់១
ភិក្ខុមិនប្រាប់នឹងបិទប្រាជ្ញា ហើយមិនទាន់បានប្រាប់១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយ
សង្ឃឹមថា ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះ នឹងប្រាកដដោយកម្មជាប់របស់ខ្លួន១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[២៦៦] តេន សមយេន តុន្នោ ភគវា រាជគហេ
វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្តកនិវាថេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន រាជគហេ សត្តរសវត្តិយា ទារកា សហា-
យកា ហោន្តិ ។ ឧទាលំ ទារកោ តេសំ បមុខោ^(១)
ហោតិ ។ អថខោ ឧទាលំស្ស មាតាបិត្ធនំ ឯតទ-
ហោសិ តេន នុ ខោ ឧទាយេន ឧទាលំ អម្ពកំ
អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យតិ ។
អថខោ ឧទាលំស្ស មាតាបិត្ធនំ ឯតទហោសិ សច
ខោ ឧទាលំ លេខំ សិក្ខេយ្យ ឃំ ខោ ឧទាលំ អម្ពកំ
អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យតិ ។
អថខោ ឧទាលំស្ស មាតាបិត្ធនំ ឯតទហោសិ សច
ខោ ឧទាលំ លេខំ សិក្ខេយ្យតិ អន្តលិយោ^(២) ទុក្ខា
កវិស្សន្តិ សច ខោ ឧទាលំ គណានំ សិក្ខេយ្យ
ឃំ ខោ ឧទាលំ អម្ពកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ
ន ច កិលមេយ្យតិ ។ អថខោ ឧទាលំស្ស មាតាបិត្ធនំ

---

១ ឧ.ម. ពាមោក្កោ ។ ២ អន្តលិយស្សានិបិ ពាមោ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(២៦៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេទ្យវ័ន ជាកលន្ទកនិវេបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យ
នោះឯង កូនក្មេងទាំងឡាយ មានពួក ១៧ នាក់ ជាសំឡាញ់នឹង
គ្នានៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្មេងឈ្មោះឧបាលីជាប្រធាននៃកូនទាំង
នោះ ។ លំដាប់នោះឯង មាតាបិតាឧបាលីកុមារ បានគិតគ្នាដូច្នោះ
ថា កាលបើឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលីគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិន
លំបាកផង ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលីកុមារ
បានគិតគ្នា ក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាលីរៀនសរសេរអក្សរ ដល់
ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលីគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង
ដោយប្រការដូច្នោះ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលីកុមារ បានគិតគ្នា
(២៧) ក្នុងរឿងនេះថា បើឧបាលីនឹងរៀនសរសេរអក្សរ ប្រាមវែងនឹង
រួម បើឧបាលីរៀនរាប់ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលីគប្បីរស់នៅ
សប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ ទើបមាតាបិតា

២៦២

វិនយចំណីពេ ខោរិកង្កោ

ឯតទហោសិ សចេ ខោ ឧចាលិ កណានំ សិក្ខុ-
ស្សតិ ឧវស្ស ធុត្តា កវិស្សតិ សចេ ខោ ឧចាលិ
រូបំ សិក្ខេយ្យ ឯវំ ខោ ឧចាលិ អម្ពាភំ អច្ចយេន
សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កំលមេយ្យតិ ។ អថខោ
ឧចាលិស្ស មាតាបិត្ធនំ ឯតទហោសិ សចេ ខោ ឧចាលិ
រូបំ សិក្ខុស្សតិ អក្កិជិស្ស ធុត្តានំ កវិស្សន្តិ ឥមេ
ខោ សមណា សក្យបុត្តិយា សុខសីលា សុខសមាទាវា
សុភោជនានំ កុញ្ញត្វា និវតេសុ សយនេសុ សយន្តិ
សចេ ខោ ឧចាលិ សមណេសុ សក្យបុត្តិយេសុ
បព្វជេយ្យ ឯវំ ខោ ឧចាលិ អម្ពាភំ អច្ចយេន សុខញ្ច
ជីវេយ្យ ន ច កំលមេយ្យតិ ។

[២៦៧] អស្សោសិ ខោ ឧចាលិ នារកោ មាតា-
បិត្ធនំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ ឧចាលិ
នារកោ យេន តេ នារកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
តេ នារកេ ឯតទរោច ឯថ មយំ អយ្យា សមណេសុ
សក្យបុត្តិយេសុ បព្វជិស្សមាតិ ។ សចេ ខោ ត្វំ
អយ្យា បព្វជិស្សសិ ឯវំ មយំបិ បព្វជិស្សមាតិ ។

វិន័យបិដក មហាវិវង្គ

របស់ឧបាសិកុមារ បាននិគត្តាតទៅទៀតថា បើឧបាសិន្នីរៀនរាប់ នឹង
លំបាកដល់ទ្រង់ បើឧបាសិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ដល់ឥតអំពីយើងទៅ
ឧបាសិកប្បវេសន៍នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះ
ឯង ។ មាតាបិតាឧបាសិបាននិគត្តាក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាសិរៀន
មើលរូបនិមិត្ត ភ្នែករបស់ឧបាសិនោះនឹងលំបាក ឃើញតែពួកសមណៈ
ជាសក្យបុត្រនេះ មានសីលជាសុខ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិល្អជាសុខ ឆាន់
ចង្ហាន់ល្អ សិន្និលេសំណិន ដែលខ្យល់មិនបានចូលទៅ បើឧបាសិ
បួសក្នុងសំណាក់ សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ
ឧបាសិកប្បវេសន៍នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាង
នេះឯង ។

[២៦៧] ទារកឈ្មោះឧបាសិ បានស្តាប់ពាក្យមាតាបិតាចរចាត្តា
យ៉ាងនេះហើយ ។ ទើបឧបាសិទារក ចូលទៅរកពួកក្មេងទាំងនោះ លុះ
ចូលទៅហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកក្មេងទាំងនោះថា ខ្ញុំអ្នកទាំង
ឡាយ ពួកអ្នកចូរមក យើងនឹងទៅបួសក្នុងសំណាក់សមណៈទាំងឡាយ
ជាសក្យបុត្រ ។ ក្មេងទាំងនោះនិយាយថា ខ្ញុំអ្នក បើអ្នកនឹងបួស យើង

២២៣

បាចិត្តិយកណ្តោ សច្ច្យណារវគ្គស្ស បញ្ចមសំព្វាបស្ស ទំពានំ

អថខោ តេ ទារកា ឯកមេកស្ស មាតាបិតរោ
ឧបសង្កមិត្តា ឯតទរោច្ចំ អនុជានាថ អម្ពាតំ អការស្សា
អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អថខោ តេសំ ទារកានំ
មាតាបិតរោ សព្វេបមេ ទារកា សមាទច្ចុទ្ធា កល្យា-
ណាធិប្បាយាតិ អនុជានីសុ ។ តេ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-
មិត្តា បព្វជ្ជំ យាចីសុ ។ តេ ភិក្ខុ បញ្ចជេសុ
ឧបសម្មាទេសុ ។ តេ វត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុជ្ជាយ
រោទន្តិ យាតុំ ទេថ ភត្តំ ទេថ ខាទន្តិយំ ទេថាតិ ។
ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អាគមេថាវុសោ យាវ វត្តិ វិភាយតិ^(១)
សចេ យាតុ កវិស្សតិ បិវិស្សថ សចេ ភត្តំ កវិស្សតិ
កុញ្ញិស្សថ សចេ ខាទន្តិយំ កវិស្សតិ ខាទិស្សថ
នោ ចេ កវិស្សតិ យាតុ វា ភត្តំ វា ខាទន្តិយំ វា
បិណ្ណាយ បរិត្តា កុញ្ញិស្សថាតិ ។ ឯវិបិ ខោ តេ ភិក្ខុ
ភិក្ខុហំ វុច្ចមាតា រោទន្តិយេវ យាតុំ ទេថ ភត្តំ ទេថ
ខាទន្តិយំ ទេថាតិ សេនាសនំ ឧបាទន្តិបិ ឧម្មិហន្តិបិ ។

១ យាវ វិភាយ ធ្វើយាតិបិ កន្លង យេន្តេ ទិស្សតិ ។

បាចិគ្គិយកណ្តុ សប្បណាកវគ្គ សំព្វបទទី ៥ និទាន

នឹងបួសយ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ ទើបក្មេងទាំងនោះចូលទៅរកមាតាបិតារៀង
រាល់ខ្លួន ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា សូមលោកម្តាយលោកឪពុក
អនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅបួស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ទើប
មាតាបិតាក្មេងទាំងនោះក៏បានអនុញ្ញាតដោយគិតឃើញថា ក្មេងទាំងអស់
នេះមានចំណង់ស្មើគ្នា មានសេចក្តីប្រាថ្នាល្អ ។ ពួកក្មេងទាំងនោះ
ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយហើយសូមបព្វជ្ជា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានឱ្យ
បព្វជ្ជាឧបសម្បទា ។ ពួកភិក្ខុ (បួសថ្មី) នោះ ក្រែកឡើងក្នុងរាត្រី
សម័យជិតភ្លឺហើយយំទារថា អ្នកទាំងឡាយចូរឱ្យបបរ ចូរឱ្យបាយ
ចូរឱ្យខាទន័យៈ (នំចំណី) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា វិន
អាវសោ អ្នកទាំងឡាយចូរបង្អង់ចាំភ្លឺសិន បើមានបបរ អ្នកទាំងឡាយ
នឹងបានហុតបបរ បើមានបាយ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានឆាន់ បើខាទ-
ន័យៈមាន ពួកអ្នកនឹងបានទំពា បើបបរបាយ ឬខាទន័យៈគ្មានទេ
ពួកអ្នកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតហើយឆាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្មេងទាំងនោះ
ដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅរឹតយំទារថា អ្នក
ទាំងឡាយចូរឱ្យបបរ ចូរឱ្យបាយ ចូរឱ្យខាទន័យៈ ជុះដាក់សេនាសនៈ
ខ្លះ នោមដាក់ខ្លះ ។

២៦៤

វិធម្មបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

(២៦៨) អស្សោសិ ខោ កកវា វត្ថុយោ បច្ចុ-
សសមយំ បច្ចុជ្ជាយ ទារកសន្នំ សុត្តាន អាយស្មន្នំ
អានន្នំ អាមន្តេសិ កី ទុ ខោ សោ អានន្នំ
ទារកសន្នោតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្នោ កកវតោ
ឯតមត្តំ អារោចេសិ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ កិក្ខុសឿ វស្មិទាតាបេត្តា
កិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ជាធំ
ឧទរីសតិវស្សំ បុគ្គលំ ឧបសម្មាទេន្និតិ ។ សច្ចំ កក-
វាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កកវា កតិ ហិ នាម តេ
កិក្ខុវេ មោយបុរិសា ជាធំ ឧទរីសតិវស្សំ បុគ្គលំ
ឧបសម្មាទេស្សន្នំ ឧទរីសតិវស្សោ កិក្ខុវេ បុគ្គលោ
អត្តមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណស្ស ជិយច្ចាយ
បិហាសាយ ទិសមកសវតាតបសិវសបសម្មស្សន្នំ
ទុត្តានំ ទុរាតតានំ វចនបថានំ ឧប្បដ្ឋានំ សារិកានំ
វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្វានំ ទរានំ កដ្ឋកានំ អសាតានំ
អមនាទានំ ចាណាហរានំ អនិកសកជាតិកោ ហោតិ
វិសតិវស្សោ ច ខោ កិក្ខុវេ បុគ្គលោ មោ ហោតិ

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

(២៦៨) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាកក្កង្គកត្រីសម័យដ៏តក្កិបានព្យ
សម្បូរក្មេង លុះព្យហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះអាណន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្ចាស់
អាណន្ទ សម្បូរនោះជាសម្បូរក្មេងឬអ្វី? ទើបព្រះអាណន្ទដ៏មានអាយុក្រាប
ទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំង
ឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយដឹងហើយ ឲ្យឧប-
សម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុខ្លះៗ២០ឆ្នាំ ពិតមែនឬ? ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ
ទ្រង់បន្ទោសថា វៃភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះដឹងហើយ មិន
គួរនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុខ្លះៗ២០ឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ(ធម្មតា)បុគ្គលមានអាយុមិនគ្រប់២០ឆ្នាំ តែងមិនធន់ទ្រាំត្រជាក់ក្តៅ
ឃ្មានស្រកសម្បស្សរេបាមម្មសខ្យល់កំដៅថ្ងៃសត្វទីយ ជាតិ^(១) ទាំងឡាយ
នឹងគន្លងពាក្យដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់ នឹងគន្លងពាក្យអាក្រក់ដែល
បុគ្គលនាំមកប្រាប់ នឹងទុក្ខវេទនាប្រជុំក្នុងសរីរៈដ៏ក្លៀវក្លា រឹង អាក្រក់
មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង្ខំវេទនាដែលកើតឡើងហើយ ចាត់
ជាអ្នកមានជាតិមិនអត់ទ្រាំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បំណែកខាងបុគ្គល

១ បានដល់សត្វមានខ្លួនវែង មានពស់ក្តែបជាដើម ។

២៦៥

ពាចិក្កិយកណ្តោ សប្បណាកវត្តស្ស បញ្ចមសំញាបទស្ស បញ្ញត្តិ

សីតស្ស ឧស្ម័នស្ស ជ័យន្ទាយ បិទាសាយ ឌុំសមក-
សវតាតបសីសបសម្មស្សនំ ឡុត្តានំ ឡុកតានំ វេ-
នបថានំ ឧប្បន្ទានំ សារីកានំ វេននានំ ឡុត្តានំ តិញ្ញានំ
ឡានំ កដ្ឋកានំ អសាតានំ អមនាទានំ ចាណាហានំ
អធិវាសកដាតិកោ ហោតិ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្ទានំ
វា បសាទាយ បសន្ទានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឃវត្ត បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន ភិក្ខុ ជានំ ឡុនីសតិវស្សំ បុត្តលំ ឧប-
សម្មនេយ្យ សោ ច បុត្តលោ អនុបសម្មន្ទោ តេ
ច ភិក្ខុ ការយា ឥទំ តស្មី ចាចិត្តិយន្តំ ។

ពាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណារវគ្គ សិក្ខាបទទី៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

មានវស្សាគ្រប់២០ ទើបទ្រាំត្រជាក់ក្តៅឃ្លានស្រែកសម្តីស្សរវោមម្លូស
ខ្យល់កំដៅថ្ងៃសត្វជ័យជាតិទាំងឡាយ នឹងគន្ធន៍ពាក្យដែលបុគ្គលពោល
អាក្រក់មានមក នឹងគន្ធន៍ពាក្យអាក្រក់ដែលបុគ្គលនាំមកប្រាប់ នឹងទុក្ខវេ-
ទនាប្រជុំក្នុងសរីរៈដ៏ក្លៀវក្លាវង្សអាក្រក់ មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំ
បង្ខំជំងឺវិតដែលកើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមានជាតិអត់ទ្រាំបាន ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះ
ថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវង្សវិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុណាមួយកាលដឹងហើយ ឲ្យទុបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលមាន
អាយុមិនទាន់គ្រប់២០ឆ្នាំ^(១) បុគ្គលដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់២០ឆ្នាំ
នោះក៏នៅជាអនុបសម្បទាដែល ចំណែកភិក្ខុទាំងឡាយនោះ អ្នកប្រាជ្ញ
គប្បីតិះដៀល នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយ ក្នុងរឿងនោះ ។

---

១ តំរាប់ឆ្នាំបានគ្រប់២០ ហើយ តែនៅខ្លះខែនឹងថ្ងៃ ដូចមនុស្សណាមួយកាលនៅក្នុងផ្នែ
មាតាបានតែ ៧ ខែ កាលដែលសម្រាល ។ នៅថ្ងៃ ១៥ កើតខែពិសាខ ឆ្នាំដូច លុះដល់មកថ្ងៃ ១៥
កើតខែពិសាខ ឆ្នាំមែ បាន ២០ ឆ្នាំ ខ្លះ ៣ ខែ លុះតែចង្អុលឲ្យស្រួលស្រស់ថ្លៃ ១៥ កើតខែស្រាពណ៍
ឆ្នាំមែ ហើយរាប់យក ៧ ខែក្នុងផ្នែនឹងអធិកមាស ២ ខែមកផ្សំផង ទើបបានគ្រប់ ២០ ឆ្នាំគត់ ។

២៦៦

វិទយចិដិពេ មហាវិរាដ្ឋោ

[២៦៧] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថោ អជំប្បោតោ
ភិក្ខុតិ ។ ជានាតិ នាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញោ វា
តស្ស អាហោចេន្តិ សោ វា អាហោចេតិ ។ ឧនីសតិវស្សោ
នាម អប្បត្តិវសតិវស្សោ ។ ឧបសម្មាទេស្សាមីតិ គណំ
វា អាចរិយំ វា បត្តំ វា បិវំ វា បរិយេសតិ សីមំ វា
សម្មន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញត្តិយា ទុក្កជំ ។
ទ្ធិហិ កម្មវាចាហិ ទុក្កជា ។ កម្មវាចាបរិយោសានេ
ឧបជ្ឈាយស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស គណស្ស ច
អាចរិយស្ស ច អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[២៧០] ឧនីសតិវស្សោ ឧនីសតិវស្សសញ្ញំ ឧប-
សម្មាទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧនីសតិវស្សោ
វេមតិកោ ឧបសម្មាទេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ឧនី-
សតិវស្សោ បរិប្បណីវសតិវស្សសញ្ញំ ឧបសម្មាទេតិ
អនាបត្តិ ។ បរិប្បណីវសតិវស្សោ ឧនីសតិវស្សសញ្ញំ

វិធីបំណិក មហាវិវត្ត

(២៦៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
ស្តីក្តាប់ទី ១ នៃបុរាណដ៏កកណ្ត ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុនោះដឹងដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី កុលបុត្រដែលនឹងទុបសម្បទា
នោះប្រាប់ក្តី ។ បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់ដល់២០ ឆ្នាំ ហៅថាមាន
វស្សាមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុគិតថាអញនឹងឲ្យទុបសម្បទា ហើយ
ស្វែងរកគណៈសង្ឃក្តី អាចារ្យក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមា (ប្តី) ក្តី ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ
ទាំងឡាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវេទនាវេទនា ។ ទុបជួយត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
គណៈសង្ឃនឹងអាចារ្យ ត្រូវអាបត្តិទុកដក្នុងខណៈចប់កម្មវេទនាស្រេច ។

(២៧០) កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថាមាន
វស្សាមិនគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យទុបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កុលបុត្រ
មានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យទុបសម្បទា
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថា
មានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យទុបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កុលបុត្រ
មានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ត្រូវអាបត្តិ

២៦៧

បាធិគ្គិយកណ្តោ សញ្ញាណកវត្តស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស អនាថតិវា

អាថតិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិបុណ្ណវីសតិវស្ស វេមតិកោ

អាថតិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិបុណ្ណវីសតិវស្ស បរិបុណ្ណវីស-

តិវស្សសញ្ញា អនាថតិ ។

[២៧០] អនាថតិ ទុក្ខវីសតិវស្សំ បុគ្គលំ បរិបុណ្ណ-

វីសតិវស្សសញ្ញា ឧបសម្បទេតិ បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ

បរិបុណ្ណវីសតិវស្សសញ្ញា ឧបសម្បទេតិ ឧប្បត្តកស្ស

អាទិកម្មកស្សតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សម្បណ្ណកវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ

ទុក្ខដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិ
ទុក្ខដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សាគ្រប់ ២០
មិនត្រូវអាចត្តិ ។

(២៧១) វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ២០ ថាមានវស្សាគ្រប់ ២០
ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាគ្រប់ ២០ ថា
មានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

ធម្មសិក្ខាបទី

[២៧២] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្ខវា សាវត្ថយំ
វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ ថន សមយេន អញ្ញតរោ សត្តោ រាជ-
កហា បដិយាលោកំ កន្តកាមោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ តេ មនុស្សេ ឯតទរោច អហំថិ អាយស្សន្តេហិ
សទ្ធិ កម៌ស្សមីតិ ។ មយំ ខោ កន្តេ សុដ្ឋំ បរិហ-
រិស្សាមាតិ ។ បដាធាដារុសោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
កម្មិកា សត្តោ កិវ សុដ្ឋំ បរិហរិស្សមីតិ តេ មត្តេ
បរិយុដ្ឋីសុ ។ អថខោ តេ កម្មិកា តំ សត្តំ កហោត្វា
អច្ឆន្តិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោចំ កិស្ស តំ កន្តេ ជាធំ
ថេយ្យសត្តេន សទ្ធិ កច្ឆសីតិ បលីពុទ្ធិត្វា មុញ្ជីសុ ។
អថខោ សោ ភិក្ខុ សាវត្ថំ កន្ធា ភិក្ខុធំ ឯតមត្តំ
អារោចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ នាម ភិក្ខុ ជាធំ

សិក្ខាបទទី ៦

[២៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង មានពួកឈ្មួញរទេះ ១ ពួក មានសេចក្តីប្រាថ្នាចេញពីក្រុងក្រុងគ្រឹះ
ហើយទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក ។ ភិក្ខុ ១ រូបបាន
និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា អាត្មានឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកដ៏
មានអាយុទាំងឡាយដែរ ។ ពួកមនុស្សទាំងនោះនិយាយវិញថា
សូមទាន ពួកយើងនឹងគេចវង់ឱ្យរួចពន្ធទេតី ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា
នៃអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងចុះ ។ ពួកអ្នកធ្វើ
ការគយបានឮគេនិយាយថា ពួកឈ្មួញនឹងគេចវង់ឱ្យរួចពន្ធ ហើយ
ប៉ាស្កាត់ពួកមនុស្សទាំងនោះក្នុងផ្នូរ ។ ឯពួកអ្នកធ្វើការគយនោះក៏ចាប់រឹប
យកពួកឈ្មួញរទេះនោះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះ
ថា ទានប្រាស លោកដឹងហើយ ហេតុអ្វីបានជាទៅជាមួយនឹងពួក
ឈ្មួញរទេះដែលគេចវង់ឱ្យរួចពន្ធ ថាដូច្នោះហើយក៏ចាប់យកភិក្ខុនោះទុក
ហើយលែងទៅ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយ
ប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិរវៀល បន្ទះ
បង្កាប់ថា ភិក្ខុដឹងហើយ មិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្នូរឆ្ងាយជាមួយគ្នា

២៦៧

បាបិក្ខិយកណ្តោ សប្បណារក្ខស្ស ធម្មិសិក្ខុបទស្ស បញ្ញត្តិ

ខេយ្យសត្តោន សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកទ្វានមក្កំ បដិ-
បដ្ឋិស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ កិក្ខុ ជានំ ខេយ្យ-
សត្តោន សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋសីតិ ។
សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិករហំ ពុទ្ធា ភកវា កថំ ហិ នាម
ត្វំ មោយបុរិស ជានំ ខេយ្យសត្តោន សទ្ធិ សំវិជាយ
ឯកទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋិស្សសិ នេតិ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន កិក្ខុ ជានំ ខេយ្យសត្តោន
សទ្ធិ សំវិជាយ ឯកទ្វានមក្កំ បដិបដ្ឋេយ្យ អន្តមសោ
តាមន្តរម្បិ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(២៧៣) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ ជានាតិ នាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញោ
វា តស្ស អារោចេន្តិ សោ វា អារោចេតិ ។ ខេយ្យ-
សត្តោ នាម ចោរា កតកម្មា វា ហោន្តិ អក-
តកម្មា វា វាជានំ វា ខេយ្យំ កច្ឆន្តិ សុត្តំ វា

ចាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាកវត្ត សិក្ខាបទទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

មួយអំនើដោយពួកឈ្មួញគេចក់នឿរចំពន្ធសោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុ ពួក អ្នកដឹងហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា
មួយអំនើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចក់នឿរចំពន្ធ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ
ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកដឹងហើយមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវ
ឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអំនើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចក់នឿរចំពន្ធទេ នៃ
មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអំនើ
ដោយពួកឈ្មួញជាចោរ ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៧៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ពួកឈ្មួញនោះប្រាប់ក្តី ។
ដែលហៅថាពួកឈ្មួញជាចោរ គឺពួកចោរដែលធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី
មិនបានធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី ដល់នូវកិរិយាលួច (របស់) សេចក្តី

២៧០

វិទយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

បរិហារន្តំ ។ សន្តិទ្ធិ ឯកតោ ។ សំវិទាយាតិ កច្ចា-
មារុសោ កច្ចាម កន្ត កច្ចាម កន្ត កច្ចាមារុសោ
អន្ត វា ហិយ្យោ វា បរេ វា កច្ចាមាតិ សំវិទហាតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ កក្ក-
ដសឡាតេ តាម តាមន្តរេ តាមន្តរេ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ អតាមកេ អរញ្ញា អន្សយោជនេ អន្សយោជនេ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧២] ថេយ្យសត្តោ ថេយ្យសត្តសញ្ញី សំវិទាយ
ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ថេយ្យសត្តោ វេមតិកោ សំវិទាយ
ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ ថេយ្យសត្តោ អថេយ្យសត្តសញ្ញី សំវិទាយ
ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អនា-
បត្តិ ។ កិក្កុ សំវិទហាតិ មនុស្សា ន សំវិទហន្តិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អថេយ្យសត្តោ ថេយ្យសត្តសញ្ញី

វិទេយបិដក មហាវិវាទ

គេចរាំងឱ្យរួចពន្ធក្តី ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួល គឺក៏កន្លងឈញ្ញបបួលគ្នាថា នៃអារុសោ យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ ចំរើន យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន យើងនឹងទៅ នៃអារុសោ យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅក្នុងថ្ងៃនេះក្តី ស្រែកក្តី ខានស្រែកក្តី ក៏ក្តីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ សេចក្តីថា ក៏ក្តីដើរទៅក្នុងស្រែកមានចម្ងាយល្មមមានហើរដល់ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗចន្លោះស្រែក ។ ក៏ក្តីដើរទៅក្នុងព្រមនិមន ជាស្រែក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ។ កន្លះយោជន ។

(២៧៤) ពួកឈញ្ញដែលជាចោរ ក៏ក្តីសំគាល់ថាពួកឈញ្ញ ជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បី ចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពួកឈញ្ញដែលជាចោរ ក៏ក្តី មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោច ទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពួកឈញ្ញដែលជាចោរ ក៏ក្តីសំគាល់ថា មិនមែនពួកឈញ្ញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ក៏ក្តីបបួល តែមនុស្សទាំងឡាយមិនបបួល (ក៏ក្តីនោះ) ត្រូវអាបត្តិ ទុកដ ។ ពួកឈញ្ញមិនមែនជាចោរ ក៏ក្តីសំគាល់ថាពួកឈញ្ញជាចោរ

២៧១

ពាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណារវត្តស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិកំ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អថយ្យសត្តោ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អថយ្យសត្តោ អថយ្យសត្តសញ្ញា
អនាបត្តិ ។

(២៧៥) អនាបត្តិ អសំវិទហិត្វា កច្ចតិ មនុស្សា
សំវិទហិត្តិ កិក្ខុ ន សំវិទហិតិ វិសង្កតេន កច្ចតិ
អាបទាសុ ឧម្មតិកស្ស អាទិកិម្មតិកស្សតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិក្ខុយកណ្តា សប្បណកវត្ត សិក្ខាបទទី ៦ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ ភិក្ខុសង្ឃៗ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ ភិក្ខុសំគាល់ថាពួកឈ្មួញមិនមែនជា ចោរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ១ មនុស្សទាំងឡាយបបួល ភិក្ខុមិនបបួល១ ភិក្ខុទៅដោយខុសសន្តិក៍^(១) ១ ភិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធិត៍១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

---

១ បាននិយមភិក្ខុបបួលថាទៅថ្ងៃនេះ ពេលនេះ តែមិនបានទៅតាមថ្ងៃ តាមពេលដែលបាន កំណត់នោះ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[២៧៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កោសលេសុ
ជនបទេសុ សាវត្ថិ កច្ឆន្តោ អញ្ញតវេន តាមទ្ធាវេន
អតិក្កមតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្ថិ សាមិកេន សហ កណ្ឌិត្វា
តាមតោ និក្ខមិត្វា តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទកោច កហំ
កន្ត អយ្យេ កមិស្សតិ ។ សាវត្ថិ ខោ អហំ កកិណិ
កមិស្សមិ ។ អហំ អយ្យេន សទ្ធិ កមិស្សមិ ។
ឯយ្យសិ កកិណិ ។ អថខោ តស្ស ឥត្ថិយា សាមិកោ
តាមតោ និក្ខមិត្វា មនុស្សេ បុច្ឆិ អបយ្យា ឯវ្របំ ឥត្ថិ
បស្សយ្យាវាតិ ។ ឯសយ្យ បព្វនិគេន សហ កច្ឆតិ-
តិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ អនុតនិក្ខា តំ ភិក្ខុំ កហិត្វា
អាគោជេត្វា មុត្តា ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្មី
រុក្ខមូលេ^(១) បច្ឆបេន្តោ និសីទិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ
តំ បុរិសំ ឯតទកោច នាយ្យ សោ ភិក្ខុ មំ និប្បទេសិ

១ ឯត្តន្តរេ បត្តំ វេយ្យាតិ កត្តិ ពេត្តពេ អត្ថិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(២៧៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
ពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូប
ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលធរបទ បានចេញទៅតាមទ្វារមួយ ។
ស្រី ១ នាក់ឈ្មោះនឹងប្តីហើយចេញពីស្រុកទៅ ឃើញភិក្ខុនោះហើយ
បាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងទៅទីណា ។
ភិក្ខុនោះនិយាយថា នៃនាង ភាគនឹងទៅក្រុងសាវត្ថី ។ ស្រីនោះ
និយាយថា ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទៅជាមួយលោកម្ចាស់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
មកចុះ នាង ។ ខណៈនោះឯង ប្តីនៃស្រីនោះចេញពីស្រុកទៅហើយ
សួរមនុស្សទាំងឡាយថា នៃអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានឃើញ
ស្រីមានបូកងយ៉ាងនេះទេ ។ គេប្រាប់ថា នៃអ្នក ស្រីនោះទៅ
ជាមួយនឹងអ្នកបួសទៅហើយ ។ ទើបបុរសនោះទៅតាមចាប់ភិក្ខុនោះ វាយ
ហើយលែងទៅ ។ ភិក្ខុនោះទ្រមត្រាត្រាអង្គុយនៅក្បែរគល់ឈើ ១ ដើម
ក្នុងកាលនោះ ។ ឯស្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះ
ថា នៃអ្នក ភិក្ខុនោះមិនមែនបបួលណែនាំខ្ញុំមកទេ តែថាខ្ញុំឯង

២៧៣

បាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណាវវិគ្គស្ស សត្តមសំព្វបទស្ស បញ្ញត្តិ

អថច អហមេវ តេន ភិក្ខុនា សន្និ កុច្ឆាមិ អការកោ
សោ ភិក្ខុ កុច្ឆ នំ ឧមាមេហិតិ ។ អថខោ សោ
បុរិសោ នំ ភិក្ខុំ ឧមាមេសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
សាវត្តិ កុច្ឆ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហារេសិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិចា-
ចេន្តិ កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន សន្និ សំវិជាយ
ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបជ្ជិស្សតិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិរ ត្ថំ
ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្ធានមក្កំ
បដិបជ្ជសីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កកវា
កថំ ហិ នាម ត្ថំ មោយបុរិស មាតុត្តាមេន សន្និ
សំវិជាយ ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោយ-
បុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា
ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន
សន្និ សំវិជាយ ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបជ្ជេយ្យ អន្តមសោ
កាមន្តវម្បំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

ចាចិត្តិយតណ្ហ សប្បណាកវិធ្ក សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ទៅជាមួយនឹងភិក្ខុនោះទេតី ភិក្ខុនោះមិនមែនជាអ្នកធ្វើ (សេចក្តីខុស) ទេ
អ្នកចូរទៅឲ្យភិក្ខុនោះអត់ទោសទៅ ។ ទើបបុរសនោះ សូមទោសនឹងភិក្ខុ
នោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយប្រាប់ដំណើរនេះ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិចដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងបបួលគ្នា
ហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុត្រាមសោះ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ពួកអ្នកឯងបបួលគ្នាហើយ
ដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុត្រាម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ
ទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ
ជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុត្រាមទេ ។ នែមោឃបុរស អំពើនេះ
មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល
ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុត្រាម ដោយហោច
ទៅសម្បើមនោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

វិនយបិដក មហាវិវត្តោ

[២៧៧] យោ បណាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ មាតុត្តាមោ ធាម មនុស្សត្ថំ ន យត្ថំ ន
បេតិ ន តិវច្ឆានកតា វិញ្ញា បដិពលា សុភាសិតទុញ្ញា-
សិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជាទិតំ ។ សទ្ធិទ្ធិ ឯកតោ ។
សំវិទាយាតិ កត្តាម កតិទិ កត្តាម អយ្យ កត្តាម
អយ្យ កត្តាម កតិទិ អន្ធិ វា ហិយ្យោ វា បរេ វា
កត្តាមាតិ សំវិទហាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អន្ធិមសោ
តាមន្តរម្បិកិ កុក្កដសស្សតេ តាមេ តាមន្តរេ តាមន្តរេ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អត្តាមកេ អរញ្ញ អន្ស្សយោ-
ជនេ អន្ស្សយោជនេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៨] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញំ សំវិទាយ
ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបដ្ឋតិ អន្ធិមសោ តាមន្តរម្បិ អាបតិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ រេមតិកោ សំវិទាយ
ឯកទ្ធានមក្កំ បដិបដ្ឋតិ អន្ធិមសោ តាមន្តរម្បិ អាបតិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញំ សំវិទាយ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(២៧៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នា
នឹងសិក្ខាបទទី១នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាម សំដៅ
យកមនុស្សស្រី មិនសំដៅយកយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញ្ជីទេ
មនុស្សស្រីនោះគោរពជាអ្នកដឹងក្តីអាចដឹងសព្វ ឱ្យពាក្យដែលគោរពពាលល្អ
ពាលអាក្រក់ ពាក្យទ្រុឌទ្រោម មិនមែនពាក្យទ្រុឌទ្រោម ។ ពាក្យថា មួយ-
អន្លើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួលគ្នា គឺភិក្ខុនឹងមាតុត្រាមបបួលគ្នាថា
នៃនាង យើងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ
នៃនាង យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅថ្ងៃនេះ ថ្ងៃស្អែក ឬខានស្អែក ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ
គឺភិក្ខុទៅក្នុងស្រែកមានចម្ងាយល្មមមានហើរទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
គ្រប់ចន្លោះស្រែក ។ ភិក្ខុដើរទៅក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រែក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ គ្រប់កន្លះយោជន៍ ។

(២៧៨) មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ហើយបបួលដើរ
ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា
ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម
ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា

២៧៥

បាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណារវគ្គស្ស សត្តមសិក្ខបទស្ស អនាបតិវារោ

ឯកទ្វានមក្ខំ បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ សំវិទហតិ មាតុត្តាមោ ន
សំវិទហតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ យក្ខិយា វា បេតិយា
វា បណ្ឌកេន វា តិរច្ឆានកតមនុស្សវិក្ខហិតិយា វា
សទ្ធិ សំវិទាយ ឯកទ្វានមក្ខំ បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ
តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ មាតុត្តា-
មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញា
អនាបតិ ។

(២៧៧) អនាបតិ អសំវិទហិត្វា កច្ឆតិ មាតុត្តាមោ
សំវិទហតិ ភិក្ខុ ន សំវិទហតិ វិសង្កេតេន កច្ឆតិ
អាបទាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុ
បបួល មាតុត្រាមមិនបបួល ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយ
ជាមួយគ្នា មួយអង្វើដោយយក្សស្រី ប្រេតស្រី មនុស្សខ្លាំងនឹងតិរច្ឆានញី
មានរាងដូចមនុស្ស ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ មិនមែន
មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(២៧៧) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៦យ៉ាង)

ភិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ១ មាតុត្រាមបបួល ភិក្ខុមិនបបួល១ ភិក្ខុទៅ
ដោយខុសសង្កេត១ ភិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ១ ភិក្ខុឆត១
ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អង្គបទសំក្តីបទី

[២៨០] តេជ សមយេន តុន្នោ ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន អវិជ្ជស្ស នាម ភិក្ខុនោ កន្ធា^(១)តា-
ធិបុត្រស្ស ឯវរូបំ នាបកំ ធិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ
តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ
អន្តរាយាយាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ
អវិជ្ជស្ស កិវ នាម ភិក្ខុនោ កន្ធាតាធិបុត្រស្ស ឯវរូបំ
នាបកំ ធិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភក-
វតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ យេន អវិជ្ជា ភិក្ខុ កន្ធាតាធិបុត្រោ តេនុប-
សង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្តា អវិជ្ជំ ភិក្ខុំ កន្ធាតាធិបុត្រំ ឯត-
ទេវេច្ចំ សច្ចំ កិវ តេ អារុសោ អវិជ្ជំ ឯវរូបំ នាបកំ

១ កន្ធាតិបិ បាណៅ ។

សិក្ខាបទទី ៨

(២៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
ឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាព
យ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងថា តែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុជាច្រើនរូបបានព្យា
ពាក្យនោះថា ឮថាភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាតមានទិដ្ឋិ
អាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិន
អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវ
ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងនោះ ចូលទៅកេអរិដ្ឋភិក្ខុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាតនោះ
លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុជាកូននៃត្រកូល
អ្នកសម្លាប់ត្នាតថា ម្ចាស់អារាមសាអរិដ្ឋ ឮថាអ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់

២៧៧

បាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណារវត្តស្ស អន្តមសិក្ខាបទស្ស ធិទានំ

ធិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតោ ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
នាម យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតោ
តេ បដិសេវតោ ណលំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឃិំ ព្យា
ខោ អហំ អាវុសោ ភកវតោ ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
នាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភក-
វតោ តេ បដិសេវតោ ណលំ អន្តរាយាយាតិ ។ មា
អាវុសោ អវិជ្ជ ឃិំ អវច មា ភកវតំ អញ្ញាចិត្តិ ធន
ហំ សាធុ ភកវតោ អញ្ញក្ខានំ ធន ហំ ភកវា ឃិំ
វិទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ អវិជ្ជ អន្តរ-
ាយិកា ធម្មា វុត្តា^(១) ភកវតោ អលត្វា បន តេ
បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សនា កាមា វុត្តា
ភកវតោ ពហុទុក្ខា ពហុនាយាសា អាទីនកេ ឃត្ត
ភិយ្យោ អដ្ឋិតតំ ល្អបមា កាមា វុត្តា ភកវតោ

១ ឧ. ម. អន្តរាយិកា វុត្តា ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណារត្ត សិក្ខាបទទី ៨ និទាន

មានសភាពយ៉ាងនេះក៏តឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏
មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ
មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់
នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះវែមប្តូរ ។
អរិដ្ឋភិក្ខុធ្វើយថា នៃអារុសោ ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាច
ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់
នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា នៃអារុសោអរិដ្ឋ អ្នកចូរកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង
អ្នកកុំពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់ថា យ៉ាង
នេះទេ នៃអារុសោអរិដ្ឋ ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ
សោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពពិតមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីរករយេតិក មានទុក្ខច្រើន មាន
សេចក្តីបង្ហូរតចង្អុលច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានរូបមាដោយពង្រឹង

២៧៨

វិទយចំដកេ មហាវិកត្តោ

ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ កិយ្យោ
ម៌សេស្សបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ បេ ។ តិណ្ណ-
ក្ខបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ បេ ។ អង្គារកា-
ស្សបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ បេ ។ សុប័នក្ខបមា
កាមា វុត្តា ភកវតា ។ បេ ។ យាចិត្តក្ខបមា កាមា វុត្តា
ភកវតា ។ បេ ។ វុត្តដល្លបមា កាមា វុត្តា ភកវតា
។ បេ ។ អសិស្សបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ បេ ។
សតិស្សល្លបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ។ បេ ។ សប្បសិ-
រូបមា កាមា វុត្តា ភកវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា
អាទីនវោ ឯត្ថ កិយ្យាតិ ។ ឯវិចិ ទោ អវិដ្ឋោ
កិក្ខុ ក្ខន្ធាធិបុត្តោ តេហិ កិក្ខុហិ វុច្ឆមាទោ តថេវ
តំ ពាបកំ ទិដ្ឋិកតំ^(៦) ថាមសា វរាមសា អភិទិវស្ស

---

៦ ឯត្ថនេ ឧប្បន្តបិ កត្តចិ ណេត្តកេ អត្ថិ ។

វិនយចំណិត មហាវិកង្គ

មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ
នេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានទុបមារដោយជុំសាច់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
ថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយគប់ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយ
រណ្តៅរងើកភ្លើង ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានទុបមារដោយអ្នកយល់សច្ចិ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយផ្លូវ
ឈើ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានទុបមារដោយកាំបិតទឹកជ្រំញ់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
ហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយលំពែងនឹងដែកស្រួច
។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមា
ដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោស
ក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ អវិជ្ជាភិក្ខុជាតូចនៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់
គ្នា ទុកជាភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែប្រកាន់ទិដ្ឋិ
លាមកនោះដោយសេចក្តីប្រកាន់មាំដោយកំលាំង ហើយពោលយ៉ាងនោះ

២៧៧

ពាចំភ្នំយកណ្តោ សប្បណារវត្តស្ស អន្តមសិក្ខាបទស្ស នីតានំ

វោហារតិ ឯវំ ព្យា ខោ អហំ អាវុសោ ភកវតា ធម្មំ
ទេសិតំ អាជាធាមិ យថា យេមេ អន្តរាយកា ធម្មា
វត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ ឆាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
យតោ ថ ខោ តេ ភិក្ខុ ធាសត្តិសុ អវិជ្ជំ ភិក្ខុ
កន្ធាណិប្បត្តំ ឯតស្មា ចាបកា ទិដ្ឋិកតា វិវេចនំ អថខោ
តេ ភិក្ខុ យេន ភកវា តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មីត្វា
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា
អវិជ្ជំ ភិក្ខុ កន្ធាណិប្បត្តំ បដិប្បច្ឆំ សច្ចំ កិរ តេ អវិជ្ជ
ឯវុបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិកតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ
ទេសិតំ អាជាធាមិ យថា យេមេ អន្តរាយកា ធម្មា
វត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ ឆាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
ឯវំ ព្យា ខោ អហំ កន្តេ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
ធាមិ យថា យេមេ អន្តរាយកា ធម្មា វត្តា ភកវតា

ធម៌ត្តិយកណ្ណ សប្បណារត្ត សំព្វបទទី ៨ និទាន

ដដែលថា នៃការសា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយថាធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេត ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយនោះ មិនអាចដោះភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត
ចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់យ៉ាងនេះក្នុង កាលណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង លុះចូលទៅហើយក៏ក្រាបទូល
ដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះអរិដ្ឋភិក្ខុ
ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាតថា នៃអរិដ្ឋ ត្អូងអ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់មាន
សភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគសំដែងថាធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើ
សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេត ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។
អរិដ្ឋភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ធម៌ទាំងឡាយណាដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ

២៨០

វិធីបិដក មហាវិញ្ញាណ

តេ បដិសេវិតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កស្សី ធុ
ខោ នាម ត្ថំ មោយបុរិស មយា ឃំ ធម្មំ ទេសិតំ
អាជាតាសំ ននុ មយា មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលញ្ច បន តេ បដិសេវិតោ
អន្តរាយាយ អប្បស្សនា កាមា វុត្តា មយា ពហុ-
ទុក្ខា ពហុនាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ អដ្ឋិក្កដ្ឋ-
ល្យបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ មំសថេស្វបមា
កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ តិណ្ណក្កបមា កាមា វុត្តា
មយា ។ បេ ។ អង្ការកាស្វបមា កាមា វុត្តា មយា
។ បេ ។ សុបិណក្កបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។
យាចិតក្កបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ វុត្តដល្យ-
បមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ អសិស្តបមា

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

នោះមិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គដ៏ងឿសនូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
ហើយ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោឃ-
បុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលគឺជាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ មកពី
អ្នកណា នៃមោឃបុរស ធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយគឺជាគតសំដែងហើយ
ដោយបរិយាយដោះច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះសោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់បុគ្គលអ្នកសេពបានពិតមែន គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានសេចក្តីរករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
រោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន គឺជាគតសំដែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា
កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយ
ថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។ បេ ។ គឺជា-
គតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងឹកភ្លើង
។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នក
យល់សប្តិ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា
ដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានឧបមាដោយផ្តុំឈើ ។ បេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ

២៨១

ពហិក្កិយកណ្តោ សប្បណារវត្តស្ស អន្តិមសំក្កាបទស្ស បញ្ញត្តិ

កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ សត្តិស្សល្អបមា កាមា
វុត្តា មយា ។ បេ ។ សប្បសិរ្សបមា កាមា វុត្តា មយា
ពហុទុក្ខា ពហុមាយាសា អាទីនេវេ ឯត្ត ភិយ្យោ អថ
ច បន ភំ មោយបុរិស អត្តនា ទុក្ខបំភេនន ទិដ្ឋិភេនន
អម្ពេ ថេវ អញ្ញាចិក្ខុសំ អញ្ញាទញ្ច ទនសិ ពហុញ្ច
អប្បញ្ញំ បសវសំ តញ្ញំ តេ មោយបុរិស ភវិស្សតិ
ធីយវត្តំ អហំតាយ ទុក្ខាយ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ឯវំ វេទេយ្យ តថាហំ
ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមំ យថា យេមេ
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ
ចាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហំ ឯវមស្ស
វចនំយោ មា អាយស្មា ឯវំ អវច មា ភកវតំ

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណារវត្ត សិក្ខាបទទី ៨ សេចក្តីចញ្ញត្តិ

មានឧបមារដោយកំចិត្តនឹងជ្រញ ។ បេ ។ គថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមារដោយលំវែងនឹងដៃកស្រួច ។ បេ ។ គថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមារដោយក្បាលពស់មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នៃមោឃបុរស កាលបើហេតុមានទំនងយ៉ាងនេះ អ្នកឯងហៅថាពោលបង្កាច់យើងផង ដឹកតាស់ខ្លួនឯងផង បានបាបជាច្រើនផង ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនប្រកាន់ខុស នៃមោឃបុរស ព្រោះថាទិដ្ឋិរបស់អ្នកឯងនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទោសមិនមែនជាប្រយោជន៍នឹងទុក្ខ អស់កាលជាអង្វែង នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាតែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ដោយប្រការយ៉ាងណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុនោះគឺភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ លោកចូរ

២៨២

វិទយបំដិពេ មហាវិរត្តោ

អញ្ញាចិត្តំ ន ហិ សាធុ ភកវតោ អញ្ញក្កានំ ន ហិ
ភកវា ឃី វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ អន្ត-
រាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា អលញ្ច បន តេ បដិសេ-
វតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ឃីញ្ច^(១) សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ច-
មាណោ តថេវ បត្តណ្ណោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ
សមទុកាសិតញោ តស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។ យាវតតិ-
យញ្ចេ សមទុកាសិយមាណោ តំ បដិទិស្សុន្តេយ្យ ឥច្ឆតំ
កុសលំ ធា ចេ បដិទិស្សុន្តេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[២៨១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។

ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អនិច្ចេតោ
ភិក្ខុតិ ។ ឃី វទេយ្យាតិ តថាហិ ភកវតា ធម្មំ
ទេសិតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ ជានំ អន្តរាយាយាតិ ។

១ ឱ. ម. ធីវញ្ច បទ ។

វិនយចំណែក មហាវិវាទ

កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការ
ពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោល
យ៉ាងនេះទេ វិនអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយតែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយ
នោះអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពវែមន ។ ឯភិក្ខុនោះកាលដែល
ភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់មាយ៉ាងនោះដដែល
ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈបីដង ដើម្បីឲ្យ
លះទិដ្ឋិនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាស-
នកម្មអស់វារៈបីដង ហើយលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះបាន ។ ការលះបង់
បាននេះជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៨១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះ
គឺភិក្ខុនោះពោលថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
ហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំជំងឺច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

២៨៣

ពាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណារវគ្គស្ស អឌ្ឍិមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរាដ្ឋោ

(២៨២) សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ ឃំវំវំ ភិក្ខុ ។
ភិក្ខុហ័តិ អញ្ញាហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណាន្តិ តេហិ វត្តព្វោ មា អាយស្មា ឃំវំ អវច មា
ភក្កវន្តិ អញ្ញាចិត្តិ ន ហិ សាទុ ភក្កវតោ អញ្ញក្កានំ ន
ហិ ភក្កវ ឃំវំ វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ
អន្តរាយិកា ធម្មា វត្តោ ភក្កវតោ អលញ្ច បន តេ
បដិសេវតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ
តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។ សចេ បដិនិស្សន្តិ ឥច្ឆេតិ
កុសលំ លោ ចេ បដិនិស្សន្តិ អាបតិ ទុក្កដស្ស ។
សុត្វា ន វទន្តិ អាបតិ ទុក្កដស្ស ។ សោ ភិក្ខុ
សង្ឃមជ្ឈិមិ អាគឡិវត្វា វត្តព្វោ មា អាយស្មា ឃំវំ
អវច មា ភក្កវន្តិ អញ្ញាចិត្តិ ន ហិ សាទុ ភក្កវតោ
អញ្ញក្កានំ ន ហិ ភក្កវ ឃំវំ វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន
អាវុសោ អន្តរាយិកា ធម្មា វត្តោ ភក្កវតោ អលញ្ច បន

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាកវត្ត សំក្កបទទី ៧ សំក្កបទវិភង្គ

(២៨២) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុដែលនិយាយយ៉ាងនេះនោះ
ឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាឃើញ ភិក្ខុទាំងឡាយណាពួ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយឲ្យ
ភិក្ខុដែលមានទិដ្ឋាក្រក់នោះថា នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំនិយាយ
យ៉ាងហ្នឹង កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងហ្នឹង ការពោល
បង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះ
ទេ ម្ចាស់អារុសោ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាច
ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយ
ប្រដៅឲ្យភិក្ខុមានទិដ្ឋាក្រក់នោះអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យ
អស់វារៈបីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ
បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពួហើយមិននិយាយ
ប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវទាញភិក្ខុនោះមកកាន់ទី
កណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ លោកកុំ
ពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការពោលបង្កាច់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះ
ទេ នៃអារុសោ ធម៌ទាំងឡាយតែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ

២៧២

វិធមបិដកេ មហាវិកង្កោ

តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ទុតិយម្បី វត្តព្វោ
តតិយម្បី វត្តព្វោ ។ សចេ បដិទិស្សន្តតិ ឥច្ឆេតំ
កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សន្តតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(២៨៣) សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សមទុកាសិតព្វោ ។
ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ សមទុកាសិតព្វោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន សង្ឃេ ញាបេតព្វោ សុណានុ មេ កន្តេ
សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ឯវេបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ
ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាបាមិ យថា
យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ
នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ តំ ទិដ្ឋី ធម្មទិស្សន្តតិ ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ
សមទុកាសេយ្យ តស្សា ទិដ្ឋិយា បដិទិស្សន្តាយ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមស្ស

វិនយចំណិត មហាវិវត្ត

សំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តី អន្តរាយដល់អ្នកសេពាមន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅភិក្ខុមាន ទិដ្ឋិកាក្រក់នោះអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅអស់វារៈបីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

(២៨៣) ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ដល់ភិក្ខុមាន ទិដ្ឋិកាក្រក់) យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលឈ្លាសអង់អាចត្រូវផ្ញើសង្ឃបា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិកាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះ ដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាច ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពា ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិ នោះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

២៧៥

បាចិក្កិយកណ្តោ សច្ច្យាណកវត្តស្ស អង្គិមសិក្ខាបទស្ស សមទុកាសតា

ភិក្ខុនោ ឯវ្យុបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិកតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ
ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ
នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ តំ ទិដ្ឋិ ធម្មដិ-
និស្សន្នតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមទុកាសតិ
តស្ស ទិដ្ឋិយា បដិទិស្សតាយ ។ យស្សយស្សតោ
ឧមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមទុកាសនា តស្ស
ទិដ្ឋិយា បដិទិស្សតាយ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធក្ខមតិ
សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ មេ ។
តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ឯវ្យុបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិ-
កតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាតាមិ
យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា តេ
បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ តំ

បាចិត្តិយកណ្ណំ សង្ឃាណំកវិគ្គំ សិក្ខាបទទី ៩ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម

ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ)
ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើ
សេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គល
អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។
(ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះ
បង់ទិដ្ឋិនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះ
បង់ទិដ្ឋិនោះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ
នោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។
ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង
(ដូច្នោះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
ថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះ

២៧៦

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ទិដ្ឋិ ឧប្បដិទិស្សន្តតិ ។ សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុ
សមនុកាសតិ តស្ស ទិដ្ឋិយា បដិទិស្សត្តាយ ។
យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សម-
នុកាសនា តស្ស ទិដ្ឋិយា បដិទិស្សត្តាយ សោ
តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
សមនុកដ្ឋោ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ តស្ស ទិដ្ឋិយា
បដិទិស្សត្តាយ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។
ឯវាមតំ ជារយាមីតិ ។

(២៧២) ញត្តិយា ទុក្កដំ ។ ទិដ្ឋិ កម្ម-
វាចាហិ ទុក្កដា ។ កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៤) ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ឧប្បដិទិស្សន្តតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ
ឧប្បដិទិស្សន្តតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្ម-
កម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ ឧប្បដិទិស្សន្តតិ អាបត្តិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះ
ភិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសន-
កម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មាន
អាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃសូត្រ
សមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។
ការសូត្រសមនុភាសនកម្មនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំចាំទុកនូវសង្ឃកម្មនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(២៨៤) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ទុកដទាំងឡាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរ (លើក) ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រែច ។

(២៨៥) កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកប
ដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ

២៨៧

បាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណារវគ្គស្ស អដ្ឋមសំក្កាប្បទស្ស អនាបត្តិវារោ

ចាចិត្តិយស្ស ។ អនម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។ អនម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនម្មកម្មេ អនម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

(២៨៦) អនាបត្តិ អសមទុកាសន្តស្ស ចដិទិស្ស-

ជន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

អដ្ឋមសំក្កាប្បទំ ទំដឹងំ ។

បាចិត្តិយតណ្ហ សប្បណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកប
ដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(២៨៦) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៤យ៉ាង)

គឺ សង្ឃមិនស្រ្តីសមនុភាសនកម្ម ១ ភិក្ខុលះបង់ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើម
បញ្ចក្ខិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

នវិមសិក្ខាបទី

(២៨៧) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុយា ភិក្ខុ ជាធំ តថាវាទិណ
អវដ្ឋន ភិក្ខុណា អកដានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិ អប្បដិ-
និស្សដ្ឋន សទ្ធិ សម្មញ្ញាថិ សំសន្តិថិ សហាថិ សេយ្យំ
កប្បេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បេន្តិ ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋា-
យន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កដំ ហិ នាម ធាតុយា ភិក្ខុ
ជាធំ តថាវាទិណ អវដ្ឋន ភិក្ខុណា អកដានុធម្មេន
តំ ទិដ្ឋិ អប្បដិនិស្សដ្ឋន សទ្ធិ សម្មញ្ញាស្សនិថិ
សំសន្តិថិ សហាថិ សេយ្យំ កប្បេន្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ជាធំ តថាវាទិណ អវដ្ឋន
ភិក្ខុណា អកដានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិ អប្បដិនិស្សដ្ឋន
សទ្ធិ សម្មញ្ញាថិ សំសន្តិថិ សហាថិ សេយ្យំ
កប្បេន្តិ ។ សច្ចំ ភកកាតិ ។ វិកហិ ពុទ្ធា
ភកកា កដំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា ជាធំ

សិក្ខាបទទី៤៧

(២៨៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀចក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងហើយ បរិភោគរម្មខ្លះ នៅរម្មខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថ
ដេករម្មខ្លះ ជាមួយនឹងអវិជ្ជភិក្ខុដែលនៅតែពាលយ៉ាងនោះ មិនបាន
ធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពាលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងហើយមិនគួរនឹងបរិភោគរម្មខ្លះ នៅ
រម្មខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករម្មខ្លះ ជាមួយនឹងអវិជ្ជភិក្ខុដែលនៅតែពាល
យ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះសោះ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយ
ដឹងហើយ បរិភោគរម្មខ្លះ នៅរម្មខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករម្មខ្លះជាមួយ
នឹងអវិជ្ជភិក្ខុដែលនៅតែពាលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនបានធ្វើតាមធម៌ ជា
អ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោស
ថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយដឹងហើយមិនគួរនឹង

២៨៧

បាបិក្កិយកណ្តោ សប្បណារវត្តស្ស ឥវមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរត្តោ

តថាវាទិនា អវិជ្ជន ភិក្ខុនា អកដានុទម្មន តំ
ទិដ្ឋិ អប្បដិទិស្សដ្ឋន សទ្ធិ សម្មញ្ញស្សថាបិ សំវេសស្ស-
ថាបិ សហាបិ សេយ្យំ កក្កេយ្យស្សថ នេតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោកាវាយ
។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិ-
សេយ្យថ យោ បន ភិក្ខុ ជាទំ តថាវាទិនា ភិក្ខុនា
អកដានុទម្មន តំ ទិដ្ឋិ អប្បដិទិស្សដ្ឋន សទ្ធិ
សម្មញ្ញយ្យ វា សំវេសេយ្យ វា សហា វា សេយ្យំ
កក្កេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[២៨៨] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ជាទាតិ ទាម សាមំ វា ជាទាតិ អញ្ញា វា
តស្ស អាវោចន្តិ សោ វា អាវោចតិ ។ តថាវាទិ-
នាតិ តថាហំ កកវតា ធម្មំ នេសិតំ អាជាទាមិ
យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កកវតា តេ
បដិសេវតា ទាលំ អន្តរាយាយាតិ ឯវវាទិនា ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាករត្ត សិក្ខាបទទី៩ សិក្ខាបទវិវត្ត

បរិភោគរម្មខ្លះ នៅរម្មខ្លះ សម្រេចវិញយាបថដេករម្មខ្លះ ជាមួយនឹងអវិជ្ជកិក្ខុ
ដែលនៅតែពាលយ៉ាងនោះ មិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ រៃន
មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បរិភោគរម្មក្តី នៅរម្មក្តី សម្រេច
វិញយាបថដេករម្មក្តី ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលមានប្រក្រតីពាលយ៉ាងនោះ ជា
អ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

(២៨៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដុចគ្នានឹងបឋម-
បាពជិក ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុដទៃប្រាប់
ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាត្រករនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា មានប្រក្រតីពាល
យ៉ាងនោះ គឺនៅតែនិយាយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ
មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា រ៉ូងដឹងច្បាស់
នូវធម៌នោះដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

២៧០

វិនយបិដកេ មហាវិវដ្តោ

អកុដានុធម្មោ នាម ឧត្តិតោ អនោសារិតោ ។ តំ ទិដ្ឋិ
អប្បដិទិស្សន្តោ សទ្ធិន្តំ ឯតំ ទិដ្ឋិ អប្បដិទិស្សន្តោ
សទ្ធិ ។ សម្ពញ្ញេយ្យ វាតិ សម្ពោតោ នាម ទ្វេ
សម្ពោតា អាមិសសម្ពោតោ ច ធម្មសម្ពោតោ ច ។
អាមិសសម្ពោតោ នាម អាមិសំ ទេតិ វា បដិក្កណ្ណាតិ
វា អាមត្តិ មាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មសម្ពោតោ នាម
ឧទ្ធិសតិ វា ឧទ្ធិសារេតិ វា ។ បទេន ឧទ្ធិសតិ វា
ឧទ្ធិសារេតិ វា បទេ បទេ អាមត្តិ មាចិត្តិយស្ស ។
អក្ខរាយ ឧទ្ធិសតិ វា ឧទ្ធិសារេតិ វា អក្ខរក្ខរាយ
អាមត្តិ មាចិត្តិយស្ស ។ សំវេសេយ្យ វាតិ ឧត្តិតកេន

វិនយបំណិត មហាវិក័ត្ត

ភិក្ខុណា ដែលសង្ឃលើកវត្ត^(១) ហើយសង្ឃមិនបានហៅចូលពួកទេ ភិក្ខុ នោះហៅថាមិនធ្វើតាមធម៌ ។ ពាក្យថា ជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) មិនលះបង់ ទិដ្ឋិនោះ គឺជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) ដែលមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះឲ្យដាច់ស្រឡះ ។ ពាក្យថា បរិភោគរម្មក្តី^(២) សេចក្តីថា ដែលហៅថាបរិភោគរម្ម គឺបរិភោគរម្ម មានពីរយ៉ាង បរិភោគរម្មដោយអាមិសៈ ១ បរិភោគរម្មដោយធម៌ ១ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរម្មដោយអាមិសៈនោះគឺ ភិក្ខុឲ្យអាមិសៈ (ដល់ភិក្ខុ នោះក្តី) ទទួលអាមិសៈអំពីភិក្ខុនោះក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរម្មដោយធម៌ គឺភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រាល់ ១ បទ ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌(ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយ អក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រាល់ ១ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា នៅរម្មក្តី គឺភិក្ខុ

១ ធិរិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តដោយបានសូត្រឲ្យឆ្លើយចម្លើយវាចា ព្រោះភិក្ខុនោះមិនឃើញ អាចត្តិ មិនសំដែងអាចត្តិ មិនលះបង់ទិដ្ឋិ ហៅថាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ឯរូបភិក្ខុនោះមិនត្រូវ បរិភោគរម្មនឹងសង្ឃឡើយ ។ សេចក្តីពិស្តារក្នុងកម្មវត្តន្តរៈ គម្ពីរពុល្លវត្ត ។ ២ បរិភោគ ក្នុងទីនេះចំពោះយកការសេចក្តី ។

២៧១

បាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណ៍កវិក្កស្ស វេមសំពាបទស្ស អាបត្តិវាវោ

សន្ធិ ឧបោសនំ វា បវារណំ វា សង្ឃកម្មំ វា
កកោតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ សហ វា សេយ្យំ
កកោយ្យតិ ឯកច្ឆន្ទេ ឧក្ខត្តកេ ជិបន្នេ ភិក្ខុ ជិបជ្ជតិ
អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ ជិបន្នេ ឧក្ខត្តកោ
ជិបជ្ជតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ វា ជិបជ្ជន្តិ
អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋហិត្វា បុនប្ប្នំ ជិបជ្ជតិ
អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៧] ឧក្ខត្តកេ ឧក្ខត្តកសញ្ញិ សម្ពញ្ញតិ វា
សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យំ កកោយ្យតិ អាបត្តិ
វាចិត្តិយស្ស ។ ឧក្ខត្តកេ វេមតិកោ សម្ពញ្ញតិ វា
សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យំ កកោយ្យតិ អាបត្តិ
ឧក្ខត្តស្ស ។ ឧក្ខត្តកេ អនុក្ខត្តកសញ្ញិ សម្ពញ្ញតិ
វា សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យំ កកោយ្យតិ

បាយ័ត្តិយកណ្ណ សប្បណកវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ វិវរដែលត្រូវអាបត្តិ

ធ្វើទោបាសថក្តី បរិវរណក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលសង្ឃលើក
វត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី គឺកាល
បើភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តបានដេកហើយ ភិក្ខុក៏ដេកក្នុងទីបិទបាំងជាមួយគ្នា
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុដេកហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត
ក៏ដេកដែរ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឬថាភិក្ខុទាំងពីររូបដេក
(ជាមួយគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រែកឡើងហើយដេកវិញញយ។
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៧៧) ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃលើកវត្ត
ហើយ។ បរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម
ហើយបរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនបាន
លើកវត្តទេ ហើយបរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី

៤៧២

វិសយបិដកេ មហាវិវត្តោ

អនាបត្តិ ។ អនុក្ខត្តកេ ឧក្ខត្តកសញ្ញា អាបត្តិ
ធុក្កដស្ស ។ អនុក្ខត្តកេ វេមត្តកោ អាបត្តិ ធុក្ក-
ដស្ស ។ អនុក្ខត្តកេ អនុក្ខត្តកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

(២៧០) អនាបត្តិ អនុក្ខត្តោតិ ជានាតិ ឧក្ខត្តោ
ឧសារតាតិ ជានាតិ ឧក្ខត្តោ តំ ធិដ្ឋី បដិដិស្សដ្ឋោតិ
ជានាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

នវមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបំណិក មហាវិកង្គ

មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃ
លើកវត្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ឃឹយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុ
សំគាល់ថា សង្ឃមិនលើកវត្ត មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(២៧០) ព្រះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុនោះសង្ឃមិនលើកវត្ត ១ ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុដែលសង្ឃ
លើកវត្តហើយ ដែលសង្ឃបានសូត្រហៅចូលពួកវិញ ១ ភិក្ខុដឹងថា
ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ។ បានលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញហើយ ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ បញ្ចប់ ។

ទូលមសិក្ខាបទី

[២៧០] តេន សមយេន តុន្តោ ភកវតា សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន កណ្ឌិកស្ស ធាម សមណុទ្ទេ-
សស្ស វិវរុបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តថាហំ
ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ យថា យេមេ អន្តរា-
យិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ ធាលំ
អន្តរាយាយាតិ ។ អស្មោសុំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ
កណ្ឌិកស្ស ធាម កិវ សមណុទ្ទេសស្ស វិវរុបំ
ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
អាជាធាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា
ភកវតា តេ បដិសេវតោ ធាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន កណ្ឌិកោ សមណុទ្ទេសោ
តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្តា កណ្ឌិកំ សមណុទ្ទេសំ
វិតទិវោចំ សចំ កិវ តេ អារុសោ កណ្ឌិក វិវរុបំ

សិក្ខាបទទី ១០

(២៧១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង សមណុទ្ទេស^(១) ឈ្មោះកណ្ឌកៈ មានទិដ្ឋិពាក្រក់ មានសភាព
យ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់រូបធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា
ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពនោះទេ ។ ក៏កុំជាច្រើនបានឮដំណឹង
ថា សមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ឌកៈ មានទិដ្ឋិពាក្រក់ មានសភាពយ៉ាង
នេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់រូបធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាច
ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះចូលទៅកេសមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្ឌកៈ លុះចូលទៅហើយបាន
និយាយពាក្យនេះនឹងកណ្ឌកសមណុទ្ទេសថា នៃអារុសោកណ្ឌកៈ ឮថា

---

១ សមណុទ្ទេស ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរគ្នាគឺពាក្យថា សាមណេរ នឹងហៅថាសមណុទ្ទេស
ក៏បាន ថាសាមណេរក៏បាន ។

២៧៤

វិធីបំណិព មហាវិកត្តោ

ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ទុប្បន្នំ តថាហំ កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
អាជាធាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កកវតា
តេ បដិសេវតោ ធាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឃី ព្យា ខោ
អហំ កន្តេ កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ យថា យេមេ
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កកវតា តេ បដិសេវតោ ធាលំ
អន្តរាយាយាតិ ។ មា អារុសោ កណ្ណាក ឃី អវច មា
កកវតំ អញ្ញាចិត្តិ ន ហិ សាធុ កកវតោ អញ្ញាចំ ន ហិ
កកវា ឃី វេទយ្យ អនេកបរិយាយេន អារុសោ កណ្ណាក
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កកវតា អលត្ត បន តេ
បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សនា កាមា វុត្តា
កកវតា ពហុធុត្តា ពហុចាយាសា អាទីនវេ ឃត្ត
កិយ្យា អដ្ឋកដ្ឋលុបមា កាមា វុត្តា កកវតា ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

អ្នកឯងមានទិដ្ឋិភាគីក៏មានសភាពយ៉ាងនេះភ័ក្ត្រឡើង (ដូច្នោះ) ថា ខ្ញុំដឹង ច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ នោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេពព័មន ពិតមែន ។ កណ្តកសមណុទ្ទេសធ្វើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណា ដឹង ច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយ ណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពព័មន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា នៃអារុសោកណ្តកៈ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាង នេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាង នេះទេ នៃអារុសោកណ្តកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះ ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពព័មន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង ហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តី ចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងក្លិន ។ បេ ។

២៧៥

បាឋិតិយករណ្ណ សច្ច្យណាវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

មំសខេសូបមា កាមា វុត្តា កកវតា ។ ខេ ។ តិណ្ណត្ថ-
បមា កាមា វុត្តា កកវតា ។ ខេ ។ អង្គារកាសូបមា
កាមា វុត្តា កកវតា ។ ខេ ។ សុប្បិទក្ខបមា កាមា
វុត្តា កកវតា ។ ខេ ។ យាចិត្តក្ខបមា កាមា វុត្តា
កកវតា ។ ខេ ។ វុត្តុដល្លបមា កាមា វុត្តា កកវតា
។ ខេ ។ អសិស្សុបមា កាមា វុត្តា កកវតា ។ ខេ ។
សត្តិស្សុបមា កាមា វុត្តា កកវតា ។ ខេ ។ សច្ច្យសិ-
ក្ខបមា កាមា វុត្តា កកវតា ពហុទុក្ខា ពហុវាយាសា
អាទីនវេ វត្ថុ កំយោតំ ។ វិវិចំ ខោ កណ្ណកា
សមណុទ្កេសោ តេហិ កិក្ខុហំ វុត្តុមាតោ តថេវំ តំ
ចាបកំ ទិដ្ឋិកតំ ថាមសា បកមាសា អភិច័វិស្ស
វោហរតំ វិវំ ព្យា ខោ អហំ កន្លេ កកវតា ទង្គំ ទេសិតំ

បាបិណ្ឌិយកណ្ណ សប្បណារវត្ត សិក្ខាបទទី ១០ និទាន

ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយដុំ
សាច់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានទុបមារដោយឧបក្លើង ដែលធ្វើដោយស្មៅ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយរណ្តៅរងើក
ក្លើង ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមាន
ទុបមារដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា
កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយផ្ទៃឈើ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយ
កាំបិតនឹងជ្រូញ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានទុបមារដោយលំពែងនឹងដែកស្រួច ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានទុបមារដោយក្បាលពស់
មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ
នេះមានច្រើន ។ សមណ្ឌខ្មែរ បណ្ណះកណ្ណកៈកាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពោលយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់ទិដ្ឋិពាក្យនោះដោយសេចក្តីប្រកាន់ដឹង
ហើយពោលយ៉ាងនោះដដែលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំដឹងច្បាស់ទូលំទូលាយ
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា

២៧៦

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

អាជាធាមំ យថា យេមេ អន្តរាយំកា ធម្មា វុត្តា
កកវតា តេ បដិសេវតោ ឆាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ យតោ
ខោ តេ ភិក្ខុ ធាសក្ខីសុ កណ្ណាកំ សមណុទ្កេសំ
ឯតស្មា ចាបកា ទិដ្ឋិតតា វិវេចនំ អថខោ តេ ភិក្ខុ
យេន កកវំ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អថខោ កកវំ ឯតស្មី ទិដានេ
ឯតស្មី បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចាតាបេត្វា កណ្ណាកំ
សមណុទ្កេសំ បដិប្បច្ឆំ សច្ចំ កិរ តេ កណ្ណាក ឯវុបំ
ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
អាជាធាមំ យថា យេមេ អន្តរាយំកា ធម្មា វុត្តា
កកវតា តេ បដិសេវតោ ឆាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
ឯវំ ព្យា ខោ អហំ កន្តេ កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អា-
ជាធាមំ យថា យេមេ អន្តរាយំកា ធម្មា វុត្តា កកវតា
តេ បដិសេវតោ ឆាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កស្ស ទុ
ខោ ធាម ត្ថំ មោយបុរិស មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌
តាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពាទ ។ ភិក្ខុ
តាំងឡាយនោះ មិនអាចនឹងដោះសមណ្ឌទ្ទេសឈ្នោះកណ្តកៈចេញពីទិដ្ឋិ
ភក្តីកំនោះក្នុងកាលណា ភិក្ខុតាំងឡាយនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅហើយក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះកណ្តកសមណ្ឌទ្ទេសក្នុងពេលនោះ
ថា វិនិកណ្តកៈ ឮថាអ្នកឯងមានទិដ្ឋិភក្តី មានសភាពយ៉ាងនេះកើត
ឡើង(ដូច្នោះ)ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
គឺធម៌តាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយ ធម៌តាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នក
សេពាទ ពិតមែនឬ ។ កណ្តកសមណ្ឌទ្ទេសនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
អង្គជ័ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
ហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌តាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
ហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌តាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពាទពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ

២៧៧)

ធម៌ត្រិយកណ្ណោ សប្បណារត្តិស្ស ទសមសំព្វាបទស្ស និវាតំ

អាជាជាសិ ននុ មយា មោយ បុរិស អនេក ចរិយាយេន
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ
អន្តរាយាយ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា មយា ពហុទុក្ខា
ពហុទាយាសា អាទីនវេ ឯត្ត កិយ្យោ អដ្ឋិក្កដល្លបមា
កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ មំស បេស្សបមា កាមា
វុត្តា មយា ។ បេ ។ តិណ្ណក្កបមា កាមា វុត្តា មយា
។ បេ ។ អត្តារកាស្សបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។
សុបិណក្កបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ យាទិតក្កប-
មា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ វុត្តដល្លបមា កាមា
វុត្តា មយា ។ បេ ។ អសិស្សន្ធបមា កាមា វុត្តា មយា
។ បេ ។ សត្តិស្សល្លបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។
សប្បសំរូបមា កាមា វុត្តា មយា ពហុទុក្ខា ពហុ-

ព្រះប្រាសាទសុខោត្តរ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៥៦

អំពីបុគ្គលណាមក នៃមោឃបុរស ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
គឺជាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើ
សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (វែន) គឺជាគតសំដែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
ច្រើន ពោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន គឺជាគតសំដែងហើយថា
កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយពង្រីក ៗ បេ ៗ គឺជាគតសំដែងហើយ
ថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយជុំសាច់ ៗ បេ ៗ គឺជាគតសំដែង
ហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើដោយស្មៅ ៗ បេ ៗ
គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរង្កើត
ភ្លើង ៗ បេ ៗ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា
ដោយអ្នកយល់សប្តិ ៗ បេ ៗ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ៗ បេ ៗ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្ទៃឈើ ៗ បេ ៗ គឺជាគតសំដែងហើយថា
កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិតនឹងជ្រញ ៗ បេ ៗ គឺជាគត
សំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនឹងដែកស្រួច
ៗ បេ ៗ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា
ដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន

២៧៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បាយាសា អាទីនវេ ឯត្ត ភិយ្យោ អថ ច បន ត្ថំ

មោយបុរិស អត្តនា ទុក្ខហិតេន ទិដ្ឋិតេន អម្ពោ ចេវ

អញ្ញាច័ត្តសិ អត្តានញ្ច ខនសិ ពហុញ្ច អប្បញ្ញំ បសវសិ

តំ ហិ តេ មោយបុរិស ភវិស្សតិ ទីយវត្ថំ អហិតាយ

ទុក្ខាយ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ អថទ្ទេតំ មោយបុរិស

អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច ឯកច្ចានំ

អញ្ញាច័ត្តាយាតិ ។ វិករហិត្វា ធម្មំ កេចំ កត្វា ភិក្ខុ

អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ សង្ឃោ កណ្ណកំ សមណុ-

ទ្កេសំ នាសេតុ វិវញ្ច បន ភិក្ខុវេ នាសេតញ្ច អដ្ឋតត្តេ

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នៃមោឃបុរស កាលបើដូច្នោះ ហើយ អ្នកឯងហៅថាពាលបង្កាច់យើងផង គាស់កាយខ្លួនឯងផង សោយបាបជាច្រើនផង ព្រោះទិដ្ឋិដែលខ្លួនកាន់យកខុស នៃមោឃបុរស ទិដ្ឋិដែលអ្នកឯងកាន់យកកាក្រក់នោះ នឹងបង្កទោសមិនជាប្រយោជន៍ ជា ទុក្ខដល់អ្នកឯង អស់កាលជាអវ្ង្ងន៍ នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិន មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្ចាស់មោឃបុរស ទិដ្ឋិកាក្រក់ របស់អ្នកនេះមានតែនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងដើម្បីសេចក្តីរាយមាយដល់មនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយផង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុ ទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរញ៉ាំងកណ្តកសមណុទ្ទេសឲ្យវិនាសចុះ^(១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កណ្តកសមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោកណ្តកៈ កាលមាន

១ អន្តិកថា វិសាសនោះមានបីយ៉ាង គឺសំវាសនាសនា វិសាសទីខាងបាននៅរួមជាមួយនឹង សង្ឃ ១ លិង្គនាសនា វិសាសបាណពេទ គឺត្រូវផ្សំក្របេញ ១ ទណ្ឌកម្មនាសនា វិសាសដោយ ត្រូវទណ្ឌកម្ម មានមិនឲ្យដេកនៅរួមនឹងភិក្ខុអស់ពីរបីក្រីជាដើម ១ កណ្តកៈនេះត្រូវទណ្ឌកម្ម- នាសនា ។

២៧៧

ពាចិត្តិយករណ្ណ សប្បណារវន្តស្ស ទសមសិទ្ធិបទស្ស និកាមំ

តេ អាវុសោ កណ្ណាក ទ ចេវ សោ ភកវា សត្តា អប-
ទិសិតញោ យឃ្ម័ចញោ សមណុទ្កេសា លកន្តំ ភិក្ខុហិ
សទ្ធិំ ទ្ធិវត្តនិវត្តំ សហសេយ្យំ សាមិ តេ នត្តិ ចរ បិរេ^(១)
វិនស្សាតិ ។ អថខោ សង្ឃោ កណ្ណាកំ សមណុទ្កេសំ
នាសេសិ ។

[២៧២] តេន ខោ បទ សមយេន ធម្មក្កិយា
ភិក្ខុ ជាធំ តថាណសិវតំ កណ្ណាកំ សមណុទ្កេសំ
ឧបលាមេន្តិបិ ឧបដ្ឋាមេន្តិបិ សម្ពុញ្ញន្តិបិ សហាមិ
សេយ្យំ កម្មេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អឃ្មិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម
ធម្មក្កិយា ភិក្ខុ ជាធំ តថាណសិវតំ កណ្ណាកំ សម-
ណុទ្កេសំ ឧបលាមេស្សន្តិបិ ឧបដ្ឋាមេស្សន្តិបិ សម្ពុ-
ញ្ញស្សន្តិបិ សហាមិ សេយ្យំ កម្មេស្សន្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្រេ ភិក្ខុវេ ជាធំ តថាណសិវតំ កណ្ណាកំ
សមណុទ្កេសំ ឧបលាមេថាមិ ឧបដ្ឋាមេថាមិ សម្ពុញ្ញ-
ថាមិ សហាមិ សេយ្យំ កម្មេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។

---

១ ប៊ុយតិ ឬ អមាមកតិ វណ្ណនា ។

បាវចនាសម្ព័ន្ធ សម្បទានុក្រឹត្យ សំព្វបទទី ១០ និទាន

ថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកឯងមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះថាជាសាស្តា
របស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំងឡាយដទៃតែងបាននូវកិរិយាដេករួម
ឯណា អស់ព្រឹត្តិវារ័ណ្ណត្រឹមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដេកនៅ
រួមនោះមិនមានដល់អ្នកទេ នៃមនុស្សក្រៅការ អ្នកឯងច្បាប់សេចក្តីទៅ
អ្នកច្បាប់វិនាសទៅ ។ ក្នុងកាលនោះឯង សង្ឃបានឲ្យកណ្តកសមណុទ្ទេស
វិនាសហើយ ។

(២៧២) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងថា កណ្តកសម-
ណុទ្ទេសសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ
បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស និងរៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងថា កណ្តកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យ
វិនាសយ៉ាងនោះហើយ មិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគ
រួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្តកសម
ណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យ
បម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ពិតមែនឬ ។
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

វិករហិ ពុទ្ធា កកវា កងំ ហិ នាម តុម្ហោ មោយ បុរិសា
ដានំ តថា នាសំតំ កណ្ណាកំ សមណុទ្កេសំ ឧបលា-
មេស្សថាបិ ឧបដ្ឋាមេស្សថាបិ សម្ពុញ្ញិស្សថាបិ សហាបិ
សេយ្យំ កុប្បេស្សថ ទេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ
សមណុទ្កេសោបិ ចេ ឯវំ វិទេយ្យ តថាហិ កកវតា
ធម្មំ ទេសំតំ អាជា នាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា
ធម្មា វត្ថោ កកវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរ-
យាយាតិ ។ សោ សមណុទ្កេសោ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស
វចនីយោ មា អាវុសោ សមណុទ្កេស ឯវំ អវច
មា កកវន្តំ អញ្ញាចិក្ខុំ ន ហិ សាធុ កកវតោ
អញ្ញក្កានំ ន ហិ កកវា ឯវំ វិទេយ្យ អនេកបរិយា-
យេន អាវុសោ សមណុទ្កេស អន្តរាយិកា ធម្មា
វត្ថោ កកវតា អលញ្ច បទ តេ បដិសេវតោ អន្តរ-
យាយាតិ ។ ឯវញ្ច សោ សមណុទ្កេសោ ភិក្ខុហិ

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយដឹងថា កណ្តកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាស យ៉ាងនោះហើយ
មិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគខ្លះ សម្រេចអវិយាបថ
ដេករួមខ្លះទេ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើរឹតតែ
ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា បើសមណុទ្ទេសពោលយ៉ាងនេះ
ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំង
ឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នក
សេពទេ។ សមណុទ្ទេសនោះភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា
នៃអារុសោសមណុទ្ទេស អ្នកឯងកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ អ្នកកុំពោល
បង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នៃអារុសោ
សមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះកាលដែលភិក្ខុ

៣០១

បាចិត្តិយកណ្តោ សប្បណកវិគ្គស្ស ទសមសំព្វបទស្ស ចញ្ញត្តិ

វុច្ចមាទោ តថេវ បត្តណ្ណោយ្យ សោ សមណុទ្កេសោ
ភិក្ខុហំ ឯវមស្ស វចនីយោ អន្ធតត្តោ តេ អាវុសោ
សមណុទ្កេស ន ចេវ សោ ភកវា សត្តា អបទិសំតត្វោ
យម្បិចញ្ញោ សមណុទ្កេសា លកន្តិ ភិក្ខុហំ សទ្ធិ
ទ្ធិវតតិវត្តិ សហសេយ្យំ សាមិ តេ នត្តិ ចរ មិវ
វិនស្សតិ ។ យោ បន ភិក្ខុ ជាទំ តថាទាសំតំ
សមណុទ្កេសំ ឧបលាមេយ្យ វា ឧបដ្ឋាមេយ្យ វា
សម្បញ្ញេយ្យ វា សហ វា សេយ្យំ កម្មេយ្យ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២៧៣] សមណុទ្កេសោ នាម សាមណោរោ
វុច្ចតិ ។ ឯវំ វទេយ្យតិ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ
ទេសំតំ អាជាទាមិ យថា យេមេ អន្ធកាយិកា
ធម្មា វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្ធក-
រាយាយាតិ ។

[២៧៤] សោ សមណុទ្កេសោតិ យោ សោ ឯវំវាទិ
សមណុទ្កេសោ ។ ភិក្ខុហំតិ អញ្ញហំ ភិក្ខុហំ ។
យេ បស្សន្តិ យេ សុណន្តិ តេហិ វុត្តញ្ញោ មា

បាចិញ្ញិយកណ្តុ សប្បណារវត្ត សិក្ខបទទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់ដដែល សមណុទ្ទេស នោះភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នៃអារុសាសមណុ- ទ្ទេស កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវពងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ថាជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សាមណេរទាំងឡាយដទៃតែងបានកិរិយា ដេករួមឯណាអស់រាត្រីពីរបី ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ការដេកនៅរួម នោះ មិនមានដល់អ្នកទេ នៃមនុស្សត្រាការ អ្នកច្បាប់សេចក្តីទៅ ច្បាប់នាសទៅ ។ ភិក្ខុណាមួយដឹងថា សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃទ្រវីនាស យ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេច ដរិយាបថដេករួមក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវគាបត្តិបាចិញ្ញិយ ។

(២៧៣) ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណេរ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មាន ព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។

(២៧៤) ពាក្យថា សមណុទ្ទេសនោះ គឺសមណុទ្ទេសដែលជា អ្នកពោលយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាយើង ភិក្ខុទាំងឡាយណា ភិក្ខុ

៣០២

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាវុសោ សមណុទ្ទេស ឯវំ អវេច មា ភកវន្តំ អញ្ញាចិត្តិ
ន ហិ សាធុ ភកវតោ អញ្ញាចិត្តានំ ន ហិ ភកវ
ឯវំ វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ សមណុទ្ទេស
អន្តរាយិកា ធម្មា វត្ថា ភកវតា អលញ្ច បន តេ បដិ-
សេវតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ទុតិយម្យំ វត្ថុញ្ញោ តតិយម្យំ
វត្ថុញ្ញោ ។ សចេ បដិទិស្សជ្ជតិ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ មេ
បដិទិស្សជ្ជតិ សោ សមណុទ្ទេសោ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស
វចនិយោ អជ្ជតត្ត តេ អាវុសោ សមណុទ្ទេស ន
ចេវ សោ ភកវា សត្តា អបទិសិតញ្ញោ យម្យិចញ្ញោ
សមណុទ្ទេសា លកន្តិ ភិក្ខុហិ សុទ្ធិ ទ្ធិវត្តតិវត្ត
សហសេយ្យំ សាបិ តេ នត្តិ ចរ បិរេ វិទស្សតិ ។

[២៧៥] យោ ចនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។

ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ជានាតិ នាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញា វា

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ទាំងឡាយនោះត្រូវពោលនឹងសមណុទ្ទេសនោះថា ខែអារុសោសមណុ-
ទ្ទេស អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនសម្រេចប្រយោជន៍ទេ
ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ ខែអារុសោសមណុទ្ទេស
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់
បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោល
អស់វារៈពីរដងផង ត្រូវពោលអស់វារៈបីដងផង ។ បើសមណុទ្ទេសនោះ
លះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ សម-
ណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា ខែអារុសោសម-
ណុទ្ទេស កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវកាត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
នោះថាជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំងឡាយដទៃតែងបាន
ការដេកនៅរួមឯណាអស់រាត្រីពីរនឹងរាត្រីបីជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ការ
ដេកនៅរួមនោះមិនមានដល់អ្នកទេ នៃមនុស្សឥតគេរាប់ អ្នកចូរចៀស
ចេញទៅ ចូរវិទាសទៅ ។

(២៧៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបុរាណដ៏កកណ្ត ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្នុង

៣០៣

បាចិត្តិយកណ្ណោ សប្បណកវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិកង្កោ

តស្ស អាវោចេន្តិ សោ វា អាវោចេតិ ។ តថាណាសិកន្តិ ឃំ
នាសិកំ ។ សមណុទ្កេសោ នាម សាមណោវេ វុច្ឆតិ ។
ឧបលាមេយ្យ វាតិ តស្ស បត្តំ វា ចីវរំ វា ឧទ្ទេសំ វា
បរិបុច្ឆំ វា ធិស្សមីតិ ឧបលាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧបដ្ឋាមេយ្យ វាតិ តស្ស ចុណំ វា មត្តិកំ វា ធន្តកដំ
វា មុខោធិកំ វា សាទិយតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
សម្ពុញ្ញយ្យ វាតិ សម្ពោតោ នាម ទ្វេ សម្ពោតា
អាមិសសម្ពោតោ ច ធម្មសម្ពោតោ ច ។ អាមិស-
សម្ពោតោ នាម អាមិសំ ទេតិ វា បដិក្កណាតិ វា
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មសម្ពោតោ នាម ឧទ្ទិសតិ
វា ឧទ្ទិសាមេតិ វា ។ បទេន ឧទ្ទិសតិ វា ឧទ្ទិសាមេតិ វា
បទេ បទេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តារាយ ឧទ្ទិ-
សតិ វា ឧទ្ទិសាមេតិ វា អត្តារាយ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ សហ វា សេយ្យំ កប្បយ្យាតិ ឯកច្ឆន្ទ
បាសិកកេ សមណុទ្កេសេ ធិបន្នេ ភិក្ខុ ធិបជ្ជតិ

ធម៌ត្ថិយកណ្ណ សប្បណារត្ត សិក្ខាបទទី ១០ សិក្ខាបទវិវត្ត

ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ឬសមណុទ្ទេសនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យ
ថា ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ គឺសង្ឃឲ្យខូចយ៉ាងនេះហើយ ។
ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណោ ។ ពាក្យថា បញ្ជូន
បញ្ចូលក្តី គឺភិក្ខុបញ្ជូនបញ្ចូលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យបាត់ក្តី ចំរើក្តី
បាលីក្តី អង្គកថាក្តី ដល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
ឲ្យបរម្រឹក្តី គឺភិក្ខុត្រកអរនឹងគ្រឿងលំអិតក្តី ដីស្អិតក្តី ឈើស្អិតក្តី ទឹក
ខ្លាចក្តី របស់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
បរិភោគរម្មក្តី គឺបរិភោគរម្មមានពីរយ៉ាង បានដល់បរិភោគរម្មដោយអា-
មិសៈ ១ បរិភោគរម្មដោយធម៌ ១ ហៅថាបរិភោគរម្ម ។ ដែលហៅថាបរិ-
ភោគរម្មដោយអាមិសៈ គឺភិក្ខុឲ្យអាមិសៈក្តី ទទួលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ដែលហៅថា បរិភោគរម្មដោយធម៌ គឺភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេស
នោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់
សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រាល់ ១ បទ ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី
ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
រាល់ ១ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា សម្រេចកិរិយាដេកនៅរម្មក្តី គឺកាលបើសម-
ណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសនោះបានដេកហើយ ភិក្ខុក៏ដេកក្នុងទីបិទបាំង

៣០៤

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កិក្ខុ និបន្នេ នាសិតកោ
សមណុទ្កេសោ និបជ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ
វា និបជ្ជន្តិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧដហិត្វា
បុនប្បនំ និបជ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៦] នាសិតកោ នាសិតកសញ្ញំ ឧបលាមេតិ
វា ឧបដ្ឋាមេតិ វា សម្មញ្ញតិ វា សហ វា សេយ្យំ
កឃ្មេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ នាសិតកោ វេមតិកោ
ឧបលាមេតិ វា ឧបដ្ឋាមេតិ វា សម្មញ្ញតិ វា សហ វា
សេយ្យំ កឃ្មេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ នាសិតកោ
អនាសិតកសញ្ញំ ឧបលាមេតិ វា ឧបដ្ឋាមេតិ វា
សម្មញ្ញតិ វា សហ វា សេយ្យំ កឃ្មេតិ អនាបត្តិ ។
អនាសិតកោ នាសិតកសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនាសិតកោ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនា-
សិតកោ អនាសិតកសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

វិទ្យបិដក មហាវិកង្គ

ជាមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុដេកហើយ សមណុទ្ទេស
ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសក៏ដេកនៅ (ដែរ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ឮដេកទាំងពីរនាក់ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រែកឡើងហើយ
ដេកញ្ងាយ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៧៦) សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសំគាល់
ថាសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ។បញ្ចុបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរម្មក្តី
សម្រេចកិរិយាដេករម្មក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃ
ឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបញ្ចុបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី
បរិភោគរម្មក្តី សម្រេចកិរិយាដេករម្មក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សមណុ-
ទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាស
ទៅវិញហើយ។បញ្ចុបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរម្មក្តី សម្រេចកិរិយា
ដេករម្មក្តី មិនត្រូវអាបត្តិ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុ
សំគាល់ថាសង្ឃឲ្យវិនាស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិន
ឲ្យវិនាស ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សមណុទ្ទេសដែល
សង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនឲ្យវិនាស មិនត្រូវអាបត្តិ ។

៣០៥

បាចិត្តិយករណ្ណ សប្បណារវត្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាចា

(២៧៧) អនាបត្តិ អនាសតកោតិ ជាតាតិ តំ

ទិដ្ឋិ បដិទិស្សន្នោតិ ជាតាតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកត្តិ-

កស្សាតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បណារវត្តោ សត្តមោ ។

តស្សន្ទានំ

ស ញ្ចុច្ឆវេស ប្បណា

ឧកោទុដ្ឋល្អនាទិទំ

និទវេសតិ សត្តញ្ច

សវិទានអវិដ្ឋកំ

ឧត្តិក្កកណ្ណាកញ្ជវេ ទស សិក្ខាបទា ឥមេតិ ។

បាចិន្តិយកណ្ណ សប្បណាករិក្ខ សិក្ខាបទទី ១០ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(២៧៧) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)

ភិក្ខុដឹងថា សមណុទ្ទេសនោះសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាស ១ ភិក្ខុដឹងថាសម-
ណុទ្ទេសនោះលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

សប្បណាករិក្ខទី ៧ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសប្បណាករិក្ខនោះ

មាន ១០ សិក្ខាបទនេះគឺ

សញ្ញាច្បាប់សិក្ខាបទ ១	សប្បណាសិក្ខាបទ ១
ទុក្ខសិក្ខាបទ ១	ទុដ្ឋលនាទេសសិក្ខាបទ ១
ទេវីសតិសិក្ខាបទ ១	សត្តសិក្ខាបទ ១
សំវិនាសសិក្ខាបទ ១	អវដ្ឋកសិក្ខាបទ ១
ទុក្ខិក្ខុសិក្ខាបទ ១	កណ្ណកសិក្ខាបទ ១ ។

សហធម្មិកវគ្គស្ស បរិមេសិក្ខាបទី

(២៧៨) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកភា កោសម្ព័យ

វិហរតិ . យោសិតាវមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន

អាយស្មា ធន្នោ អនាចារំ អាចរតិ ។ ភិក្ខុ ឃុំមាហំសុ

មា អាវុសោ ធន្ន ឃុំបំ អកាសិ នេតំ កកប្បតីតិ ។

សោ ឃុំ វេទេតិ ន តាវហំ អាវុសោ ឃុំតស្មី សិក្ខាបទេ

សិក្ខុស្សាមិ យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យតំ វិនយធរំ បរិបុត្តា-

មីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ

ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ធន្នោ

ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆមាទោ ឃុំ វេតតិ ន តាវហំ

អាវុសោ ឃុំតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ យាវ នញ្ញំ

ភិក្ខុំ ព្យតំ វិនយធរំ បរិបុត្តាមីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ

វុំ ធន្ន ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆមាទោ ឃុំ វេទេសិ ន

តាវហំ អាវុសោ ឃុំតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ

យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យតំ វិនយធរំ បរិបុត្តាមីតិ ។

សហធម្មិកវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២៧៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
យោសិសាពម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្ទៈដ៏មានអាយុ
តែងប្រព្រឹត្តអនាថារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា នៃ
អារុសោឆន្ទៈ អ្នកកុំធ្វើកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិនគួរទេ ។ ឆន្ទៈភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស គំរង្សៀល បន្តបង្កប់
ថា ឆន្ទៈដ៏មានអាយុ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយ
ធម៌ មិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់
សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា នៃឆន្ទៈ ពួងអ្នកឯងកាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យ
ប្រកបដោយធម៌ និយាយ (នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា នៃអារុ-
សោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បាន
សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ពិតមែនឬ ។

៣០៧

ធម៌ក្តិយកល្លោ សហធម្មិកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ចក្តិ

សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា ភក្កវា កងំ ហិ
នាម ភ្នំ មោយបុរិស ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុទ្ធានោ
ឃី វគ្គសំ ន តាវហំ អាវុសោ ឯតស្មី សិក្ខាបទេ
សិក្ខិស្សាមិ យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុទ្ធាមីតិ
នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ
វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
សហធម្មិកំ វុទ្ធានោ ឃី វទេយ្យ ន តាវហំ អាវុសោ
ឯតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ
ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុទ្ធាមីតិ ចាចិត្តយំ ។ សិក្ខុមាណេន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា អញ្ញាតតំ បរិបុទ្ធិតតំ បរិបញ្ជិតតំ ។
អយំ តត្ថ សាមីចីតិ ។

(២៧៧) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បោតោ ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុហិតិ អញ្ញាហិ ភិក្ខុហិ ។ សហធម្មិកំ នាម យំ
ភក្កវតា បញ្ញត្តំ សិក្ខាបទំ ឯតំ សហធម្មិកំ នាម ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ធម្មភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
មានដោតទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយ
ពាក្យប្រកបដោយធម៌ អ្នកឯងមិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ
ទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាក
សួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ នៃមោឃបុរស
អំពើនេះ មិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួក
ជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយកាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហើយពោល
យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យដកបណា ខ្ញុំនឹងមិនសិក្សាសិក្ខាបទនេះដកប
នោះ ភិក្ខុនោះត្រូវតែបាចិត្តិយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកសិក្សា
គួរដឹងច្បាស់ គួរសាកសួរ គួរពិចារណា ។ នេះជាសាមីចិត្តម្នាក់
សិក្ខាបទនោះ ។

{ ២៧៧ } ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីបញ្ញត្តិនឹងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបាពជកកណ្ណ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។
ដែលហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបញ្ញត្តិហើយ សិក្ខាបទនោះហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។

៣០៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តេន វុច្ចមាណោ ឯវំ វេទតិ ន តាវាហំ អាវុសោ ឯតស្មី
សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យតំ វិទយ-
ធរំ បណ្ឌិតំ មេធាវី ពហុស្សតំ ធម្មកថិតំ បរិបុប្ផាមិតំ
កណាតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣០០) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញំ ឯវំ វេទតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ ឯវំ
វេទតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុប-
សម្បន្នសញ្ញំ ឯវំ វេទតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អប្បញ្ញត្តេន វុច្ចមាណោ វេទំ ន សល្លោខាយ ន ចូត-
ត្តាយ ន ទាសាទិកតាយ ន អបចយាយ ន វិវិយា-
រម្បាយ សំវត្តតិធិ ឯវំ វេទតិ ន តាវាហំ អាវុសោ
ឯតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមសិក្ខាបទនោះ ត្រឡប់ជាពោល
យ៉ាងនេះ គឺពោលថា វៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាក្នុង
សិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុវៃ ដែលឈ្មោះសា
វិនយធរ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញ ជាពហុស្សត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣០០] ឧបសម្ពន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្ពន្ធពិតមែន ហើយ
ពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ពន្ធ ភិក្ខុ
សំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្ពន្ធ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ។ ភិក្ខុកាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមពាក្យដែលមិនមែនជាវិនយ-
ចញ្ញត្តិ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
ផ្សំផងចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់បដិកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត
មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត) ពោលថា
វៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់

៣០៧

បាចិត្តិយករណ្ណំ សហធម្មិកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវិញ

ព្យតំ វិនយធរំ បណ្ឌិតំ មេធាវំ ពហុស្សុតំ ធម្មកដកំ
បរិបុត្តាមីតិ ភណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ធន្ធ បញ្ញត្តន វា អប្បញ្ញត្តន វា វុច្ចមាទោ
សំនំ ន សល្លេខាយ ន ធូតតាយ ន ចាសាទិ-
កតាយ ន អបចយាយ ន វិរិយាម្ពាយ សំវត្តតិ
ឯវំ វទេតិ ន តាវាហំ អាវុសោ ឯតស្មី សិក្ខា-
បទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យតំ វិនយធរំ
បណ្ឌិតំ មេធាវំ ពហុស្សុតំ ធម្មកដកំ បរិបុត្តាមីតិ
ភណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធន្ធ ទុប-
សម្បទ្ធន្ធ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធន្ធ
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធន្ធ អនុប-
សម្បទ្ធន្ធ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មោះសទ្រទ្រង់វិន័យ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជា
ពហុស្ស្រត ជាធម្មកថិក នៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុកាល
ឧបសម្ព័ន្ធ ពោលដោយវិនយបញ្ញត្តិ ដោយពុទ្ធជនៈដែលមិនមែនជា
វិនយបញ្ញត្តិ ត្រឡប់ពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីផ្តុំផងចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់កិលេស មិន
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីដេះថ្នាំ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវ
កិលេសវដ្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត)
ពោលថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ
ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មោះសទ្រទ្រង់វិន័យ ជា
បណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្ស្រត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
មិនមែនឧបសម្ព័ន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ មិនមែន
ឧបសម្ព័ន្ធ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ មិនមែន
ឧបសម្ព័ន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៣១០

វិធម្មបិដកេ មហាវិក្កោ

[៣០០] សិក្ខុមារណេនាតិ សិក្ខិត្តុកាមេន ។ អញ្ញា-
តត្ថន្តិ ជានិតតំ ។ បរិបុច្ឆិតត្ថន្តិ ឥទំ កន្តេ កង្ក
ឥមស្ស កោ អន្តោតិ ។ បរិបញ្ជិតត្ថន្តិ ចិន្តេតតំ តុល-
យិតតំ ។ អយំ ភត្តុ សាមីចីតិ អយំ ភត្តុ អនុធម្មតា ។

[៣០២] អនាបត្តិ ជានិស្សាមិ សិក្ខិត្តុស្សាមីតិ
កណាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មីកស្សាតិ ។

ធបមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

[៣០១] ត្រង់ពាក្យថា អកសិក្សា គឺអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
នឹងសិក្សា ។ ពាក្យថា គួរដឹងច្បាស់ គឺគួរចេះ ។ ពាក្យថា គួរសាក
សួរ គឺគួរសាកសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច ពាក្យ
នេះមានសេចក្តីដូចម្តេច ។ ពាក្យថា គួរពិចារណា គឺគួរគិត
គួរថ្លឹង ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មកងសិក្ខាបទនោះ គឺថានេះ
តាមទំនៀមកងសិក្ខាបទនោះ ។

[៣០២] ព្រះវិសេសមន្ត្រីវិកាបត្តិ (កងសិក្ខាបទនេះមាន ៣
យ៉ាង) គឺភិក្ខុពាលថា ខ្ញុំនឹងដឹង ខ្ញុំនឹងសិក្សា ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុ
ដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ធម៌ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ្ធ

(៣០៣) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតំ ជេតវារេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភគវា ភិក្ខុនំ អនេកបរិយា-
យេន វិនយកដំ កេដេតិ វិនយស្ស វណ្ណំ កាសតិ
វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
អាយស្មតោ ឧទាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ។ ភិក្ខុ
ភគវា ខោ អនេកបរិយាយេន វិនយកដំ កេដេតិ
វិនយស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ
អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតោ ឧទាលិស្ស វណ្ណំ
កាសតិ ហន្ត មយំ អារុសោ អាយស្មតោ ឧទាលិស្ស
សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណាមាតិ ។ តេ ច ពហុ
ភិក្ខុ ដេវា ច នវា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតោ
ឧទាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណានិ ។ អថខោ
ធាតុតិយានំ ភិក្ខុនំ ឯតទយោសិ ឯតវហិ ខោ អារុសោ
ពហុ ភិក្ខុ ដេវា ច នវា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតោ
ឧទាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណានិ សថ

សិក្ខាបទទី ២

(៣០៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា សំដែងគុណវិន័យ ទ្រង់សំដែង
គុណវិន័យការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់
ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា ទ្រង់
សំដែងគុណវិន័យ ទ្រង់សំដែងគុណវិន័យការរៀនវិន័យ ទ្រង់
កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ
ដោយបរិយាយជាច្រើន នៃអារុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើងនឹង
រៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះ ជាថេរៈខ្លះ ជាភិក្ខុបីខ្លះ ជាភិក្ខុកណ្តាលខ្លះច្រើនរូប រៀនវិន័យ
ក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកធម្មគ្គិយ-
ភិក្ខុមានគំនិតដូច្នោះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះឯង ភិក្ខុច្រើន
អង្គ ជាថេរៈខ្លះ ជាភិក្ខុបីខ្លះ ជាភិក្ខុកណ្តាលខ្លះ រៀនវិន័យក្នុង
សំណាក់ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ បើភិក្ខុទាំងឡាយនេះជាអ្នកបេះស្នាត់

៣១២

វិនយចំណែក មហាវិកង្កោ

សមេ វិនយេ បកតតញ្ញោ ភវិស្សន្តិ អម្ពេ យដិច្ចកំ
អាភឡិស្សន្តិ បរិកឡិស្សន្តិ ហន្ត មយំ អាវុសោ
វិនយំ វិណ្ណោមាតិ ។ អដខោ ធាតុតិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុ
ឧបសង្កម្ភា ឯវំ វេទន្តិ កី បនិមេហិ ខុណ្ណុខុណ្ណកេហិ
សិក្ខាបទេហិ ឧទ្ទិដ្ឋេហិ យាវនេវ កក្កច្ចាយ វិហោសាយ
វិលខាយ សំវត្តន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បញ្ញា
។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារន្តិ កថំ
ហិ នាម ធាតុតិយា ភិក្ខុ វិនយំ វិណ្ណោស្សន្តិ
។ មេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ វិនយំ វិណ្ណោមាតិ ។
សច្ចំ ភកភាតិ ។ វិកាហិ តុន្ណោ ភកភា កថំ
ហិ នាម តុម្ពេ មោយបុរិសា វិនយំ វិណ្ណោស្សន្តិ
នេតំ មោយបុរិសា អប្បសញ្ញានំ វា បសាទាយ ប-
សញ្ញានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ
នាតិមោត្តេ ឧទ្ទិស្សមាទេ ឯវំ វេទេយ្យ កី បនិមេហិ

វិទេយបិដក មហាវិកង្គ

ក្នុងវិន័យនឹងទាញមក នឹងប្រាទៅទ្វេវយេន័តាំងឡាយតាមគាប់ចិត្ត នៃ
អារុសោទាំងឡាយ ឈ្លើយចុះ យេន័ត្តរពោលបង្គាប់វិន័យវិញ ។ ទើប
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ ចូលទៅជិតភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា
ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូចៗ ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលណាមួយសំដែង
ឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅ
ក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាញ់ចិត្ត ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
រពោលទោស គំរេដៀល បន្តបង្គាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងពោល
បង្គាប់វិន័យសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយពោលបង្គាប់វិន័យ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ជោគទ្រង់បន្ទាសថា នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
ពោលបង្គាប់វិន័យទេ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំង
រត់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងទ្វេវយេន័តាំងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលបើភិក្ខុសំដែង
ឡើងទ្វេវយេន័តាំងនោះ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទ

៣១៣

ធម៌ត្ថិយកណ្តោ សហធម្មិកវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ខុទ្ទានុខុទ្ទកេហិ សិក្ខាបទេហិ ខុទ្ធិដ្ឋេហិ យាវទេវ
កុក្កុទ្ធាយ វិហេសាយ វិលេខាយ សំវត្តន្តិភិ សិក្ខា-
បទវិណ្ណានកេ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៣០៤] យោ ចនាតិ យោ យាទិសោ ។ ខេ ។

ភិក្ខុភិ ។ ខេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អង្គប្បតោ ភិក្ខុភិ ។
មាតិមោក្ខេ ខុទ្ធិស្សមាទេតិ ខុទ្ធិស្សន្តេ វា ខុទ្ធិសាបេន្តេ
វា សជ្ឈាយំ វា កកោន្តេ ។ វរំ វទេយ្យាតិ កី បដិ-
មេហិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកេហិ សិក្ខាបទេហិ ខុទ្ធិដ្ឋេហិ
យាវទេវ កុក្កុទ្ធាយ វិហេសាយ វិលេខាយ សំវត្តន្តិ
យេ ឥមំ បរិយាប្បណន្តិ តេសំ កុក្កុទ្ធិ ហោតិ វិហេសា
ហោតិ វិលេខា ហោតិ យេ ឥមំ ន បរិយាប្បណន្តិ តេសំ
កុក្កុទ្ធិ ន ហោតិ វិហេសា ន ហោតិ វិលេខា ន ហោតិ
អនុទ្ធិដ្ឋំ ឥទំ វរំ អនុក្កហិតំ ឥទំ វរំ អបរិយាប្បតំ^(១)

១ អបរិយាប្បណិតន្តំ កត្តបិ ហោតិពេ ទិស្សតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

តូច ។ ទាំងនេះដែលភិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយ
នេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត
ដើម្បីសេចក្តីសេមរសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះពោលបង្កាប់សិក្ខាបទ ។

(៣០៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា កាលបើភិក្ខុសំដែងឡើងនូវ
បាតិមាភូ គឺកាលបើភិក្ខុសំដែងឡើងឯងក្តី ឲ្យគេសំដែងឡើងក្តី
ធ្វើស្វាធាយក្តី ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុណាពោលបង្កាប់
នៃយដល់ទបសម្បទផងគ្នាថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូច ។ ទាំងនេះ
ដែលភិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីសេមរសាមចិត្ត
ប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុណារៀនសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
ចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីសេមរសាមចិត្ត ភិក្ខុណាមិនរៀនសិក្ខា-
បទនេះ ភិក្ខុនោះមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត
សេចក្តីសេមរសាមចិត្តទេ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណា សំដែងឡើងក៏
ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណា សិក្សាក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះ

៣១៤

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឥទំ វំ អនាវតំ ឥទំ វំ វិនយោ វំ អន្តរាយតុ ឥមេ
វំ ភិក្ខុ អបតតញ្ញោ ហោន្ទតិ ឧបសម្មន្នស្ស វិនយំ
វិវណ្ណតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។

[៣០៥] ឧបសម្មន្ន ឧបសម្មន្នសញ្ញា វិនយំ វិវណ្ណ-
តិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ឧបសម្មន្ន វេមតិកោ វិនយំ
វិវណ្ណតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។ ឧបសម្មន្ន អនុប-
សម្មន្នសញ្ញា វិនយំ វិវណ្ណតិ អាបត្តិ ចាចិត្តយស្ស ។
អញ្ញំ ធម្មំ វិវណ្ណតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្មន្នស្ស
វិនយំ វំ អញ្ញំ វំ ធម្មំ វិវណ្ណតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុបសម្មន្ន ឧបសម្មន្នសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុបសម្មន្ន វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុប-
សម្មន្ន អនុបសម្មន្នសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣០៦] អនាបត្តិ ន វិវណ្ណតុកាមោ ឥដ្ឋំ តាវ
សុត្តន្តេ វំ តាថាយោ វំ អភិធម្មំ វំ បរិយាបុណស្ស
បច្ឆា វិនយំ បរិយាបុណស្សសីតិ ភណាតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ ឥដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

បើមិនមានអ្នកណាជឿនក៏ជា ការល្អ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណា
ទ្រទ្រង់ក៏ជា ការល្អ វិន័យចូរអនុវត្តទៅ ឬក៏កុំទាំងឡាយនេះចូរកុំឱ្យចេះ
ដឹងអ្វីសោះ ក៏កុំនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣០៥] ឧបសម្ព័ន្ធ ក៏កុំសំគាល់ថា ឧបសម្ព័ន្ធ ហើយពោល
បង្ហាបវិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ ក៏កុំមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយពោលបង្ហាបវិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ ក៏កុំសំគាល់
ថា មិនមែនឧបសម្ព័ន្ធហើយពោលបង្ហាបវិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ក៏កុំពោលបង្ហាបធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ក៏កុំពោលបង្ហាបវិន័យក៏
ធម៌ដទៃក្តី ចំពោះអនុបសម្ព័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្ព័ន្ធ
ក៏កុំសំគាល់ថា ឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្ព័ន្ធ ក៏កុំ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្ព័ន្ធ ក៏កុំសំគាល់
ថា មិនមែនឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣០៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺក៏កុំមិនចង់ពោលបង្ហាប ១ ក៏កុំពោលថា ល្អើយចុះអ្នកចូរជឿនព្រះសូត្រ
ទាំងឡាយក្តី គាថាទាំងឡាយក្តី អភិធម្មក្តី ជាមុនសិន ចាំជឿនវិន័យ
ជាខាងក្រោយវិញ ១ ក៏កុំឆត ១ ក៏កុំដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទី

[៣០៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុតិយា ភិក្ខុ អនាថាវំ អាថិ-
ត្វា អញ្ញាណកេន អាបន្នាតិ ជានន្ទតិ ចាតិមោក្ខេ
ឧទ្ទិស្សមារេ ឃីវំ វនេន្ទំ ឥនានេវ ខោ មយំ ជាធាម
អយម្យំ កិរ ធម្មោ សុត្តាភតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អ-
ន្ទឡមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្ទំ កងំ ហិ
ធាម ធាតុតិយា ភិក្ខុ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមារេ ឃីវំ
វត្តន្តំ ឥនានេវ ខោ មយំ ជាធាម អយម្យំ កិរ ធម្មោ
សុត្តាភតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អន្ទឡមាសំ ឧទ្ទេសំ
អាគច្ឆតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្មេ ភិក្ខុវេ
ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមារេ ឃីវំ វនេន្ទំ ឥនានេវ ខោ
មយំ ជាធាម អយម្យំ កិរ ធម្មោ សុត្តាភតោ
សុត្តបរិយាបន្នោ អន្ទឡមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៣០៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាប្រព្រឹត្តអនាថាហើយនិគថា ភិក្ខុទាំងឡាយចូរដឹងថា
យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិដោយសេចក្តីល្ងង់ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិ-
មោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះ
ថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងស្តុតៈ រាប់ចូលហើយក្នុងស្តុតៈ មកកាន់ខ្មែរ
(ការសូត្រ) រាល់កន្លះខែ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានប្រាថ្នាភិច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស និងរៀល បន្តិចបន្តួចថា ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ម្តេចក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាង
នេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះ
មកហើយក្នុងស្តុតៈ រាប់ចូលហើយក្នុងស្តុតៈ មកកាន់ខ្មែររាល់កន្លះខែ
។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្មថា
អ្នកទាំងឡាយ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា
យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងស្តុតៈ
រាប់ចូលហើយក្នុងស្តុតៈ មកកាន់ខ្មែររាល់កន្លះខែ ពិតមែនឬ ។

វិទយបិដកេ មហាវិរាដ្ឋោ

សច្ចំ កកវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា កកវា កថំ ហិ ធាម
តុម្ហោ មោយបុរិសា ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមារេ ឃំ វក្ខេថ
ឥនានេវ ខោ មយំ ជាធាម អយម្មិ កិវ ធម្មោ សុត្តា-
កតោ សុត្តបរិយាយន្នោ អន្ធខ្យមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ចតិ
នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា កិយ្យេកាវាយ ។ បេ ។ ឃំ ព្វ បន
កិក្ខេវ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ បន កិក្ខុ
អន្ធខ្យមាសំ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមារេ ឃំ វនេយ្យ
ឥនានេវ ខោ អហំ ជាធាម អយម្មិ កិវ ធម្មោ
សុត្តាកតោ សុត្តបរិយាយន្នោ អន្ធខ្យមាសំ ឧទ្ទេសំ
អាគច្ចតិ ។ តព្វោ កិក្ខុ អព្វោ កិក្ខុ ជានេយ្យំ
និសំន្នបុព្វំ ឥមំនា កិក្ខុនា ទ្ធិតិក្ខុតិ ចាតិមោក្ខេ
ឧទ្ទិស្សមារេ កោ បន វានោ កិយ្យេតិ ន ច
តស្ស កិក្ខុនោ អព្វណណេកេន មុតិ អតិ យព្វ
តត្ត អាបត្តិ អាបន្នោ តព្វ យថាធម្មោ កាវេតព្វោ
ឧត្តវិព្វស្ស^(១) មោហោ អាវេបេតព្វោ តស្ស តេ អាវុសោ

១ ឧ. ធម. ឧត្តវិ ០៧៧ ។

វិទ្យបិដក មហាវិវាទ

ពួកធម្មតិក្ខយកិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយកាលកិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ មិនគួរនឹងមកពោលយ៉ាងនេះ
ថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយ
ក្នុងស្មុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងស្មុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ម្នាល
មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឲ្យជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាៗឡើយទេ
។ ថេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខរាល់កន្លះ
ខែ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ពួក
ធម៌នេះមកហើយក្នុងស្មុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងស្មុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់
កន្លះខែ ។ បើកិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹងនូវកិក្ខុនោះថា កិក្ខុនេះធ្លាប់អង្គុយ
ស្តាប់បាតិមោក្ខ ដែលកិក្ខុសំដែងអស់វារៈពីរបីដងហើយ នឹងពោលទៅ
ប្តីទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ) ដោយភាគរដែល
មិនដឹងមិនមានដល់កិក្ខុនោះទេ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណា ក្នុងរឿងអនាថារ
នោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងកិក្ខុនោះឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះ ដោយគួរតាមធម៌
ម្យ៉ាងទៀត គប្បីលើកមោហារោបនកម្មដល់កិក្ខុនោះថែមទៀតថា ម្នាល

ញាតិ

បាបិភ្នំយកណ្តោ សហធម្មិកវគ្គស្ស គតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

អណាភា តស្ស តេ ទុទ្ធិស្ស យំ ភ្នំ ចាតិមោត្តេ

ទុទ្ធិស្សមារេ ន សាធុតំ អដ្ឋិតត្វា មនសិករេ-

សីតិ ។ ឥទំ តស្មី មោហនកេ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៣០៨] យោ បចាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។

អនុឡមាសន្តិ អនុចោសថិកំ ។ ចាតិមោត្តេ ទុទ្ធិស្ស-

មារេតិ ទុទ្ធិស្សន្តេ ។ ឃំ វេទេយ្យតិ អនាចារំ អាចារិត្វា

អញ្ញាណកេន អាបន្នោតិ ជាទន្ធិតិ ចាតិមោត្តេ

ទុទ្ធិស្សមារេ ឃំ វេទេតិ ឥនានេវ ខោ អហំ ជាតាមិ

អយម្បិ កិវ ធម្មោ សុត្តាភតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អនុឡ-

មាសំ ទុទ្ធិសំ អាភច្ឆតិកំ អាបតិ ទុក្ខដស្ស ។

ធាតុត្រីយកណ្ត សហធម្មកវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

អារាសោ (ការនេះ) មិនជាលាភរបស់អ្នកឯងទេ អ្នកឯងបានទម្លាក់របស់
គាត្រក់ ដោយហេតុថា កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ អ្នកមិនបាន
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះតែធ្វើធ្វើនោះ (ធ្វើពីរ) ។

(៣០៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ពាក្យថា រាល់កន្លះខែ គឺរាល់ថ្ងៃទុរោសថ ។
ពាក្យថា កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុកំពុង
សូត្របាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណា
ប្រព្រឹត្តអនាចារហើយប្រាថ្នាថា ភិក្ខុទាំងឡាយចូរដឹងថា យើងត្រូវ
អាបត្តិដោយអាការមិនដឹង កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ភិក្ខុនោះ
ពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ពួកវាធម៌នេះមកហើយ
ក្នុងស្ថិតៈ រាប់ចូលហើយក្នុងស្ថិតៈ មកកាន់ទទួលរាល់កន្លះខែដូច្នោះ ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៣១៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣០៧] តញ្ជោតិ មោហេតុកាមំ ភិក្ខុំ អញ្ញ
ភិក្ខុ ជាឈ្មួញ និស្ស័យបុព្វំ ឥមំនា ភិក្ខុនា ទ្ធិត្ថក្ខត្ថ
បាតិមោក្ខេ ទុទ្ធិស្សមារេ កោ បន វាទោ ភិយ្យោតិ
ន ច តស្ស ភិក្ខុនោ អញ្ញាណកេន មុត្តិ អត្ថិ យញ្ញ
តត្ថ អាបត្តិ អាបន្នោ តញ្ញ យថាជម្មោ ការេតញ្ញោ
ទុត្តវិញ្ញស្ស មោហោ អាហេបេតញ្ញោ ។ ឯវញ្ញ បន ភិក្ខុវេ
អាហេបេតញ្ញោ ។ ព្យាភ្នន ភិក្ខុនា បដិសលេន សង្ឃោ
ញ្ញាបេតញ្ញោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទា-
មោ ភិក្ខុ បាតិមោក្ខេ ទុទ្ធិស្សមារេ ន សាធុកំ អដ្ឋិ-
កត្តា មនសិករោតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាបស្ស ភិក្ខុនោ មោហំ អាហេបេយ្យ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ
ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ បាតិមោក្ខេ ទុទ្ធិស្សមារេ ន សាធុកំ
អដ្ឋិកត្តា មនសិករោតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាបស្ស

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

(៣០៧) ពាក្យថា បើ(ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹង) នូវភិក្ខុនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹងនូវភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្តីវង្វេងថា ភិក្ខុ នេះធ្លាប់អង្គុយ (ស្តាប់) បាតិមោក្ខដែលភិក្ខុសំដែងអស់វារៈពីរបីដងហើយ នឹងពោលទៅថ្ងៃទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ) ដោយអាការដែលមិនដឹងមិនមានដល់ភិក្ខុនោះទេ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណា ក្នុងរឿងអនាថារនោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះ ដោយ គួរតាមធម៌ ម្យ៉ាងទៀតគប្បីលើកសេចក្តីវង្វេង គឺមោហារោបនកម្មដល់ ភិក្ខុនោះថែមទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបន- កម្មឡើងយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលជាអ្នកឈ្លាស អង្គីអាច គប្បីញ៉ាំងសង្ឃ ឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះឈ្មោះ នេះ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសម្រេច ប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ បើមោហារោបនកម្ម មានកាលដ៏សមគួរដល់ សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្ម ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាវចនាប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះ សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ មិន បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេ ។ ឥឡូវនេះសង្ឃលើកនូវ

៣១៧

ចាត់ត្រូវយកល្ខោ សហោធម្មវគ្គស្ស តតិយសំពាបទស្ស អាបត្តិវាចា

ភិក្ខុនោ មោហំ អាភោមេតិ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ មោហាស្ស អាភោមេតា សោ
តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ អាភោ-
មិតោ សង្ខេន ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ មោហោ ។
ខមតិ សង្ខេស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតិ ធារយាមិតិ ។

[៣១០] អនាភោមិតេ មោហោ មោហេតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អាភោមិតេ មោហោ មោហេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១១] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា មោហេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ មោហេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វធម្មកម្មសញ្ញា
មោហេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អធម្មកម្មេ

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សំព្វបទទី ៣ វារៈដែលត្រូវអាចត្តិ

មោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុ ឈ្មោះនេះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ នោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោក ដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពាលឡើង ។ មោហារោបនកម្មសង្ឃបានលើក ឡើងហើយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហារោបនកម្មនេះសមគួរ ដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវមោហារោបនកម្ម នេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣១០] កាលមោហារោបនកម្ម សង្ឃមិនទាន់លើកឡើងទេ បើ ភិក្ខុក្នុងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ កាលមោហារោបនកម្មសង្ឃលើក ឡើងហើយ ភិក្ខុនៅក្នុងធ្វើវង្វេងទៀត ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១១] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយ ធម៌ ហើយក្នុងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្នុងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្ម ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយក្នុងធ្វើ វង្វេង ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា

៣២០

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អធម្មកម្ម
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អធម្មកម្ម អធម្ម-
កម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣០២) អនាបត្តិ ន វិត្តារេន សុតំ ហោតិ
ឧនកម្មិត្តក្ខតំ វិត្តារេន សុតំ ហោតិ នមោហេតុ-
កាមស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ ឱដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយ (ក្នុងធ្វើវង្វើង) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣១២) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៥យ៉ាង) គឺ
ភិក្ខុមិនទាន់បានស្តាប់បាតិមោក្ខដោយពិស្តារ ១ ភិក្ខុស្តាប់បាតិមោក្ខដោយ
ពិស្តារអស់វារៈមិនទាន់ដល់ពីរបីដង ១ ភិក្ខុមិនបំផ្លើនក្នុងធ្វើវង្វើង ១ ភិក្ខុ
ឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បឋត្តសិក្ខាបទ្ធី

[៣០៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាត្វិយា ភិក្ខុ ក្កបតា អនត្ត-
មនា សត្តាសវត្តិយានំ ភិក្ខុនំ បហារំ ទេន្តិ ។ តេ
រោទន្តិ ។ ភិក្ខុ ឃុំមាហំសុ កិស្ស តុម្រេ អារុសោ
រោទថាតិ ។ ឥមេ អារុសោ ធាត្វិយា ភិក្ខុ ក្កបតា
អនត្តមនា អម្ពាតំ បហារំ ទេន្តិតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ធីយន្តិ វិនាចេន្តិ កថំ
ហំ នាម ធាត្វិយា ភិក្ខុ ក្កបតា អនត្តមនា ភិក្ខុនំ
បហារំ ទស្សន្តិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្រេ ភិក្ខុវេ
ក្កបតា អនត្តមនា ភិក្ខុនំ បហារំ ទេថាតិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិកាហិ ពុទ្ធា ភគវា កថំ ហំ នាម
តុម្រេ មោយបុរិសា ក្កបតា អនត្តមនា ភិក្ខុនំ បហារំ
ទស្សថ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសម្ពាណំ វា បសាទាយ

សិក្ខាបទទី ៤

(៣១៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏តក្រងសាវត្ថី ។ ត្រាពោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាធជីង ហើយឲ្យប្រហារដល់ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ
(ភិក្ខុមានពួក ១៧) ។ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាស្រែកយំ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វី
បានយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយ-
ភិក្ខុទាំងនេះក្រាធជីងបានឲ្យប្រហារដល់ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពាលទោស តិះដៀល
បន្តបង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងក្រាធជីង ហើយទៅប្រហារភិក្ខុ
ទាំងឡាយសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយក្រាធជីង ហើយនាំគ្នាប្រហារភិក្ខុទាំង
ឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងក្រាធជីង ហើយនាំគ្នា
ប្រហារភិក្ខុទាំងឡាយទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំ

វិសយចំណី មហាវិកង្កោ

បសុញ្ញំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្តោ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ក្បំបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទទេយ្យ
ទាចិត្តិយន្តំ ។

(៣០៤) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ ក្បំបិតោ
អនត្តមនោតិ អនភិវន្តោ អាហាតចិត្តោ ទិលជាតោ ។
បហារំ ទទេយ្យាតិ កាយេន វា កាយប្បដិតទ្វេន វា
ទិស្សត្តិយេន វា អន្តមសោ ឧប្បលបត្តេនបិ បហារំ
ទេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣០៥) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញំ ក្បំបិតោ
អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧប-
សម្បន្នេ វេមតិកោ ក្បំបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញំ
ក្បំបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អនុបសម្បន្នស្ស ក្បំបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ
ឲ្យរំងើតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្រោធខឹង
ហើយឲ្យប្រហារដល់ភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុ
ដទៃ ។ ពាក្យថា ក្រោធខឹង សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្ត
គំនួន មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ឲ្យប្រហារ គឺឲ្យប្រហារដោយកាយក្តី
ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយក្តី ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោលក្តី ដោយហោចទៅ
សូម្បីតែដោយស្លឹកព្រលិត ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១៥] ឧបសម្ព័ន្ធ^(១) ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្ព័ន្ធ ហើយក្រោធខឹង
ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយក្រោធខឹងឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាអនុបសម្ព័ន្ធ^(២) ហើយក្រោធខឹងឲ្យប្រហារ ត្រូវអា-
បត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់អនុបសម្ព័ន្ធ

១ បានដល់កិច្ច ។ ២ បានដល់ជនមិនមែនកិច្ច ។

៣២៣

បាចិវ្តិយកណ្ណោ សហធម្មិពវិគ្គស្ស ចកុត្តសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញា

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។

[៣០៦] អនាបត្តិ កេនចិ វិហេបិយមាដោ មោធា-
ធិប្បាយោ បហារំ ទេតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

ចកុត្តសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ធាតុត្រីយកណ្តា សហធម្មិកវត្ត សិក្ខាបទទី ៤ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ ក៏កុំសំគាល់ថា ឧបសម្បទ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ អនុបសម្បទ ក៏កុំមានសេចក្តីសង្ស័យ (ហើយឱ្យប្រហារ)
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ ក៏កុំសំគាល់ថា អនុបសម្បទ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

(៣១៦) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺក៏កុំដែលជនណាមួយ ៗ គ្រប់ៗ ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឱ្យ
រួចខ្លួនក៏ឱ្យប្រហារទៅវិញ ១ ក៏កតត ១ ក៏ក្រើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

[៣១៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ធាតុគិយា ភិក្ខុ កុប្បតា អនត្តមនា
សត្តាសវត្ថិយានំ ភិក្ខុនំ តលសត្តិកំ ឧត្តរន្តិ ។ តេ
បហារសមុច្ឆិតា រោទន្តិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ កំស្ស
តុម្ភេ អារុសោ រោទជាតិ ។ ឥមេ អារុសោ ធាតុគិយា
ភិក្ខុ កុប្បតា អនត្តមនា អម្ពាតំ តលសត្តិកំ ឧត្ត-
រន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តិ
ទិយន្តិ វិចារចន្តិ កតំ ហិ នាម ធាតុគិយា ភិក្ខុ កុប្បតា
អនត្តមនា^(១) ភិក្ខុនំ តលសត្តិកំ ឧត្តរិស្សន្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ កេវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ កុប្បតា អនត្តមនា ភិក្ខុនំ
តលសត្តិកំ ឧត្តរជាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិករហិ
ពុទ្ធា ភកវា កតំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា
កុប្បតា អនត្តមនា ភិក្ខុនំ តលសត្តិកំ ឧត្តរិស្សេ

---

១ ឯត្ថន្តរេ សត្តាសវត្ថិយានន្តិ ពន្ធិ បោគុពេ អន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(៣១៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាពោះឯង ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាធន៍ ហើយដាល់លំពែងគឺបាតដៃឡើងសំដៅពួកសត្តរស-
វគ្គិយភិក្ខុ (ធ្វើអាការបដិដូជានឹងវាយ) សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះទើបតែ
នឹងរួចអំពីប្រហារមកហើយ (មានសេចក្តីភិតភ័យ) ដ៏ទាំគ្នាយំ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកយំ ។
សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះក្រាធន៍
ហើយដាបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពាលទោសតិះដៀល
បន្តបន្តាប់ថាពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងក្រាធន៍ហើយដាបាតដៃឡើងដូច
ជាលំពែងសំដៅភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយក្រាធន៍ ហើយដាបាតដៃឡើង
ដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹង
ក្រាធន៍ ហើយដាបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយទេ

៣២៥

ពាចិត្តិយកណ្តោ សហធម្មិកវុទ្ធស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

នេតិ មោយ បុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ
បសន្នាធំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាដ យោ បន
ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស កុប៌តោ អនត្តមនោ តលសត្តិកំ
ឧត្តិវេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[៣០៨] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អជិប្បេតោ ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុស្សតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ កុប៌តោ អនត្តមនោតិ
អនកិរន្តោ អាហាតចិត្តោ ខិលជាតោ ។ តលសត្តិកំ
ឧត្តិវេយ្យាតិ កាយំ វា កាយប្បដ័តន្តិ វា អន្តមសោ
ឧប្បលបត្តិបិ ឧប្បវេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៩] ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី កុប៌តោ
អនត្តមនោ តលសត្តិកំ ឧត្តិវេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ កុប៌តោ អនត្តមនោ តល-
សត្តិកំ ឧត្តិវេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ
អនុបសម្បន្នសញ្ញី កុប៌តោ អនត្តមនោ តលសត្តិកំ
ឧត្តិវេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស

៣០ ចម្លើយកណ្តា សហធម្មិកវគ្គ សំក្លាបទទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លា
ឡើយទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្រោធខ័ន្ធ ហើយងារឡើងនូវ
លំពែងគឺបាតដៃសំដៅភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដបត្តាក្នុងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបាតដៃកណ្តា ។ ពាក្យថា សំដៅភិក្ខុផងគ្នា គឺសំដៅភិក្ខុ
ដទៃ ។ ពាក្យថា ក្រោធខ័ន្ធ គឺមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគំគុន
មានចិត្តរំងឹត ។ ពាក្យថា ងារឡើងនូវលំពែងគឺបាតដៃ សេចក្តីថា
ភិក្ខុលើកកាយភ្នំ លើកវត្ថុជាប់នឹងកាយភ្នំ ឡើងជន្ទ ដោយហោចទៅ
សូម្បីតែស្លឹកព្រលិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៩) ឧបសម្បន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ធ ហើយក្រោធខ័ន្ធ
ងារលំពែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ធ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្រោធខ័ន្ធឱ្យងារលំពែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ធ ហើយក្រោធខ័ន្ធ
ងារលំពែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រោធខ័ន្ធដល់

៣២៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កុប្បតោ អនត្តមនោ តលសត្តិកំ ឧត្តរតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្មន្នេ ឧបសម្មន្នសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្មន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អនុបសម្មន្នេ អនុបសម្មន្នសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣២០) អនាបត្តិ កេនចិ វិហេមិយមាណោ
មោក្ខាធិប្បាយោ តលសត្តិកំ ឧត្តរតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

ចញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

អនុបសម្បទ្ធ ហើយដឹងលំពែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ្ធ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៣២០) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀនហើយមានសេចក្តីជ្រុះថ្ម ដើម្បីនឹងឲ្យ
រួចខ្លួនក៏ដឹងលំពែងគឺបាតដៃឡើង ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសំក្កាបទ្ធី

(៣២០) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សារត្ថិយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ ថន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អម្បលកេន

សដ្ឋានិសេសេន អនុទ្ធិសេនិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា

។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយនិ ទីយនិ វិហារេនិ កកំ ហិ ឆាម

ធាតុកិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អម្បលកេន សដ្ឋានិសេសេន

អនុទ្ធិសេស្សនិ ។ បេ ។ សច្ចំ តិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុំ អម្បលកេន សដ្ឋានិសេសេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។

សច្ចំ ភកកាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា ភកកា កកំ ហិ

ឆាម តុម្ភេ មោយបុរិសា ភិក្ខុំ អម្បលកេន សដ្ឋានិ-

សេសេន អនុទ្ធិសេស្សថ នេតិ មោយបុរិសា អប្ប-

សន្នាធំ វា ថសាឆាយ ថសន្នាធំ វា កិយ្យោកាវាយ

សិក្ខាបទទី ៦

[៣២១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាពោះឯង ពួកឆព្វ-
គ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាកំចាត់ (គឺចោទ) ភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិន
មានមូល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូលសោះ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយ
ចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។ ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯង
មិនគួរនឹងចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូលទេ ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លារហើយឲ្យរើងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ

៣២៨

វិន័យចំពោះ មហាវិរាដ្ឋោ

។ បេ ។ ឯវត្តា បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុំ អម្បលកេន សង្ឃាទិសេសេន
អនុទ្ទិសេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[៣២២] យោ ចនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
កិក្ខុន្តិ អញ កិក្ខុំ ។ អម្បលកំ ធាម អធិជ្ជំ អសុតំ
អបរិសន្តិតំ ។ សង្ឃាទិសេសេនាតិ តោសន្នំ អញ្ញាតវេន ។
អនុទ្ទិសេយ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោនាបេតិ វា អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៣] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នសញ្ញា អម្បលកេន
សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ឧបសម្មន្នោ វេមតិកោ អម្បលកេន សង្ឃាទិសេសេន
អនុទ្ទិសេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្នោ អនុ-
បសម្មន្នសញ្ញា អម្បលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិ-
សេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អាចារីបត្តិយា វា
ទិដ្ឋិបត្តិយា វា អនុទ្ទិសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

វិធីបំណិក មហាវិក្ក

។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេស
មិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣២២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុដទៃ ។ ដែល
ហៅថា មិនមានមូល គឺអាបត្តិសង្ឃទិសេសដែលខ្លួនមិនបានឃើញ
មិនបានឮ មិនបានរឿស ។ ពាក្យថា ដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេស
តំបណ្តាសង្ឃទិសេសទាំង ១៣ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទណាមួយ ។ ពាក្យ
ថា ចោទ សេចក្តីថា ភិក្ខុចោទឯងក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(៣២៣) ឧបសម្ព័ន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្ព័ន្ធ ហើយចោទ
ដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមាន
មូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្ព័ន្ធ
ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុចោទដោយអាចារិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិបត្តិក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

៣២៧

បាបិក្ខិយកណ្តោ សហធម្មិកវុត្តស្ស ធម្មិសិញ្ញបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អនុបសម្បទ្ធំ អនុទ្ធិសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនុបសម្បទ្ធ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុប-

សម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣២៤) អនាបត្តិ តថាសញ្ញា ចោទេតិ វា ចោទា-
បេតិ វា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ធម្មិសិញ្ញបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុចោទអនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បទ្ធ (ហើយចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុ-
បសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣២២) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ពិតមែនហើយចោទឯងក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្វមសិក្ខាបទី

(៣២៥) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ធាតុតិយា ភិក្ខុ សត្តរសវត្ថិយានំ
 ភិក្ខុនំ សញ្ញច្ច កក្កច្ច ឧបទហន្តិ ភកវតា អារាសោ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ន ឡនវិសតិវស្សោ បុគ្គលោ ឧប-
 សម្មាទេតព្វោតិ តុម្រេ ថ ឡនវិសតិវស្សោ ឧបសម្មញ្ញា
 កច្ចំ នោ តុម្រេ អនុបសម្មញ្ញាតិ ។ តេ រោទន្តិ ។
 ភិក្ខុ វិវាហាសុ កិស្ស តុម្រេ អារាសោ រោទថាតិ ។
 ឥមេ អារាសោ ធាតុតិយា ភិក្ខុ អម្ពាតំ សញ្ញច្ច កក្កច្ច
 ឧបទហន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ
 ឧជ្ឈយន្តិ ឡិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ធាតុតិយា
 ភិក្ខុ^(១) ភិក្ខុនំ សញ្ញច្ច កក្កច្ច ឧបទហស្សន្តិ ។ បេ ។
 សច្ចំ កិវ តុម្រេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សញ្ញច្ច កក្កច្ច

១ ឯតុន្តេ សត្តរសវត្ថិយាន្តិបិ កត្តិ ហេតុពេ អត្ថិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(៣២៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្ស៊ីសសង្ស័យកើតដល់ពួក
សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ជាទុកហើយថា បុគ្គលមានឆ្នាំថយពី ២០ សង្ស័យមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា
ឡើយ ចំណែកពួកលោកមានអាយុមិនទាន់ដល់ ២០ ឆ្នាំមកទទួលឧប-
សម្បទា ពួកលោកមិនមែនជាឧបសម្បទាទេដឹង ។ សត្តរសវគ្គិយ
ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុ-
សោ ពួកលោកយំ ព្រោះអ្វី ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា អាវុសោ
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ ក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្ស៊ីសសង្ស័យដល់
ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិចដ៏បំបាត់ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិន
គួរនឹងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្ស៊ីសសង្ស័យ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង
គ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកឯងក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្ស៊ីសសង្ស័យដល់ភិក្ខុ

ព្យា ១

ពាក្យយកល្អ សហគម្ពីរវត្តស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ឧបទហជាតិ ។ សច្ចំ ភកកាតិ ។ វិការហិ តុទ្ទោ
ភកកា កថំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយ បុរិសា ភិក្ខុនំ
សញ្ញាច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហិស្ស្រ ទេតំ មោយ បុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឃីញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស មញ្ញាច្ច
កុក្កុច្ចំ ឧបទហេយ្យ ឥតិស្ស មុហុត្តម្បិ អជាសុ
ករិស្សតិតិ ឯតទេវ បច្ចយំ ករិត្តា អនញ្ញំ ចាចិត្តិយន្តំ ។

[៣២៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ សញ្ញាច្ចតិ
ជាទន្តោ សញ្ញាទន្តោ ចេច្ច អភិវិវិត្តា វិតិក្កមោ ។
កុក្កុច្ចំ ឧបទហេយ្យតិ ឧទរិសតិវស្សោ មញ្ញោ តំ

ធាបិណ្ឌយកណ្តុ សហគម្មីកវត្ត សំពូបទទ្ធ ពិ សេចក្តីចញ្ញត្តិ

តាំងឡាយផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា
ម្ចាស់មោឃបុរសតាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងក្លែងបន្លំ ហេតុឲ្យមាន
សេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុតាំងឡាយផងគ្នាទេ ម្ចាស់មោឃបុរស
តាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ ថេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនៅសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុណាមួយក្លែងបន្លំ ហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុផង
គ្នាដោយគិតថា (សេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យនេះ) កើតឡើង ការមិនសប្បាយ
ចិត្តនឹងមានដល់ភិក្ខុនោះទេ រំពេចមិនខាន ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះធ្វើសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យនោះឯងជាហេតុពិត មិនមែនហេតុ
ដទៃឡើយ ។

(៣២៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិទ្ធិ-
បទទី១ នៃបារាជិកកណ្តុ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុ
ដទៃ ។ ពាក្យថា ក្លែង សេចក្តីថា ភិក្ខុដ៏ដឹងដឹងជាក់ ក្លែងល្មើសប្រព្រឹត្ត
កន្លង ។ ពាក្យថា បន្តហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យ សេចក្តី
ថា ភិក្ខុណាបន្តហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យថា លោកទំនង

៣៣២

វិធីបំណែក មហាវិកង្កោ

ឧបសម្បទ្ទោ វិកាលេ មញ្ញេ តយា កុតំ មជ្ឈំ មញ្ញេ
តយា បីតំ មាតុត្តាមេន សន្និ រហោ មញ្ញេ តយា
និសំន្ននំ កុក្កុច្ចំ ឧបទហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឯតទេវ បច្ចយំ កវិត្តា អនញ្ញនំ ន អញ្ញោ កោចិ
បច្ចយោ ហោតិ កុក្កុច្ចំ ឧបទហតិ ។

(៣២៧) ឧបសម្បទ្ទោ ឧបសម្បទ្ទសញ្ញំ សញ្ញុច្ច
កុក្កុច្ចំ ឧបទហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ទោ
វេមតិកោ សញ្ញុច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហតិ អាមត្តិ ចា-
ចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ទោ អនុបសម្បទ្ទសញ្ញំ សញ្ញុច្ច
កុក្កុច្ចំ ឧបទហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ទស្ស សញ្ញុច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហតិ អាមត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ទោ ឧបសម្បទ្ទសញ្ញំ អាមត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ទោ វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ក-
ជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ទោ អនុបសម្បទ្ទសញ្ញំ អាមត្តិ
ទុក្កជស្ស ។

វិនយចំណក មហាវិភង្គ

ជាមានឆ្នាំមិនទាន់គ្រប់ ២០ ហើយ ឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគ
អាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយ
ក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុត្រាមទេដឹង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ពាក្យថា ព្រោះធ្វើសេចក្តីរន្សៀសសង្ស័យនោះឯងជាហេតុពិត មិនមែន
ហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុណាមួយដទៃគ្មាន ចំពោះត្រង់បង្គំ
ហេតុឲ្យមានសេចក្តីរន្សៀសសង្ស័យកើតឡើងប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣២៧) ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ ហើយក្នុង
ផ្តើមសេចក្តីរន្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧប-
សម្បទ្ធ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្នុងផ្តើមសេចក្តីរន្សៀសសង្ស័យ
ឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បទ្ធ ហើយក្នុងផ្តើមសេចក្តីរន្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្នុងផ្តើមសេចក្តីរន្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើងដល់
អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ព្យាគី

ធាតុប្រាំបួន សហគម្មវិញ្ញាណ សន្តមសិក្ខាបទស្ស អនាមិកា

[៣២៨] អនាមិកា ន កុក្កុច្ឆំ ឧបទហិតុកាមោ
ឧនវីសតិវស្សោ មញ្ញោ តុំ ឧបសម្មនោ វិកាលេ មញ្ញោ
តយា កុតំ មជ្ជំ មញ្ញោ តយា បីតំ មាតុក្កាមេន សន្តិ
រហោ មញ្ញោ តយា និសិទ្ធិំ ឥឡំ ជាតាហំ មា តេ
បន្ទា កុក្កុច្ឆំ អហោសីតិ កណាតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សន្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ

[៣២៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុមិនមានបំណងនឹងផ្ដើមសេចក្ដីរង្វៀសសង្ស័យឲ្យរកឥឡើង វៃត
ពោល (តាមសេចក្ដីយល់) ថា លោកប្រហែលមានឆ្នាំមិនទាន់ដល់
២០ ហើយ ទុបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគអាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង
លោកដឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
ទេដឹង ល្ហើយចុះ លោកចូរដឹងចុះ លោកកុំរង្វៀសសង្ស័យស្ដាយក្រោយ
ឡើយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទ

(៣២៧) តេន សមយេន តុឆោ ភកវា សាវត្ថយំ
វិហាតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ទោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ បេសលេហិ
ភិក្ខុហិ សន្និ កណ្ណានិ ។ បេសលា ភិក្ខុ ឃីវ វនេន្និ
អលដ្ឋិចោ ឥមេ អារុសោ ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ន សក្កា
ឥមេហិ សហ កណ្ណានិ ។ ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ឃីវ វនេន្និ
កស្ស តម្មេ អារុសោ អម្មេ អលដ្ឋិវនេន ចាបេថាតិ ។
កហំ បន តុម្មេ អារុសោ អស្សត្តាតិ ។ មយំ
អាយស្សន្នានំ ឧបស្សតិ តិដ្ឋច្ឆាតិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្និ ទីយន្និ
វិចាចេន្និ កថំ ហិ នាម ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបច្ឆានំ ឧបស្សតិ
តិដ្ឋស្សន្និ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្មេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ
កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបច្ឆានំ ឧបស្សតិ
តិដ្ឋថាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិសាហិ តុឆោ ភកវា

សិក្ខាបទទី ៨

(៣២៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹងទៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដឹកក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាវនោះឯង
ពួកធម្មគិយភិក្ខុ ឈ្លោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។
ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់និយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុ-
សោ ធម្មគិយភិក្ខុទាំងនេះជាពួកអលដ្ឋីទេ ពួកយើងមិនអាចឈ្លោះនឹងពួក
នេះទេ ។ ពួកធម្មគិយភិក្ខុ (បានឮ) ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
ព្រោះហេតុអ្វីអ្នកទាំងឡាយ ញ៉ាំងពួកយើងឲ្យដល់ដោយពាក្យថាអលដ្ឋី ។
ពួកភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់សួរថា ម្ចាស់អាវុសោ ចុះពួកអ្នកបានឮ
ក្នុងទីណា ។ ពួកធម្មគិយភិក្ខុឆ្លើយថា យើងទាំងឡាយឈរអែបស្តាប់
ពួកលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា ពួកធម្ម-
គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្ក ហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នាមិនគួរ
នឹងឈរអែបស្តាប់សោះ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្ក ហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់
ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងឈរអែបស្តាប់ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគិយភិក្ខុទូល
ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ

៣៣៥

បាចិត្តិយកណ្តោ សហធម្មិកវិគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

កងំ ហំ នាម តុម្ហោ មោយ បុរិសា កិក្ខុនំ កណ្ណានជាតានំ
កលហជាតានំ វិវាទាបដ្ឋានំ ឧបស្ស័តិ តិដ្ឋិស្ស្រ
នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសដ្ឋានំ វា បសាទាយ
បសដ្ឋានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
កិក្ខុ កិក្ខុនំ កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទា-
បដ្ឋានំ ឧបស្ស័តិ តិដ្ឋិយ្យ យំ ឥមេ កណ៌ស្សន្តិ
តំ សោស្ស័មិ ឯតទេវេ បច្ចយំ ករិត្យា អនញ្ញ
នាចិត្តិយន្តិ ។

[៣៣០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
កិក្ខុនន្តិ អញ្ញសំ កិក្ខុនំ ។ កណ្ណានជាតានំ កលហ-
ជាតានំ វិវាទាបដ្ឋានន្តិ អធិករណាជាតានំ ។ ឧបស្ស័តិ
តិដ្ឋិយ្យតិ ឥមេសំ សុត្វា ចោទេស្ស័មិ សារេស្ស័មិ
បដិចោទេស្ស័មិ បដិសារេស្ស័មិ មន្តិ ករិត្យាមិ តិ

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ត្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ
បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឈរអែបស្តាប់
ទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លា
ឡើយទេ ។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុ
ប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ទៅឈរអែបស្តាប់ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនេះ
នឹងពោលពាក្យណា អញនឹងស្តាប់ពាក្យនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរអែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុ
ដទៃឡើយ ។

(៣៣០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ គឺ
កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ពាក្យថា បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់
ទែងគ្នា គឺភិក្ខុទាំងនោះមានអធិករណៈកើតឡើងហើយ ។ ពាក្យថា ឈរ
អែបស្តាប់ គឺភិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញស្តាប់ភិក្ខុទាំងនេះហើយនឹង
ចោទនឹងឲ្យរលឹក នឹងចោទចំពោះនឹងឲ្យរលឹកចំពោះ នឹងធ្វើឲ្យអៀនខ្មាស

ក្បួន

វិធីបដិភេ មហាវិភង្គោ

កច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ យត្ត បិតោ សុណាតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បច្ឆតោ កច្ចន្តោ ភុរិសោ
កច្ចតិ សោស្ស្រមីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ យត្ត
បិតោ សុណាតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បុរតោ
កច្ចន្តោ ឌីហិយតិ សោស្ស្រមីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
យត្ត បិតោ សុណាតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុស្ស
បិតោកាសំ វា និសិទ្ធាកាសំ វា និបទ្ធាកាសំ វា
អាភត្តា មន្តេន្តំ ទុក្ខាសិតតំ វិជាទាបេតតំ ។ នោ បេ
ទុក្ខាសេយ្យ វា វិជាទាបេយ្យ វា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ឧតទេវ បច្ឆយំ កេរិត្វា អនព្វានិ ន អព្វោ កោចិ
បច្ឆយោ ហោតិ ឧបស្សតិ តិដ្ឋតំ ។

[៣៣០] ឧបសម្មន្តេ ឧបសម្មន្តសញ្ញិ ឧប-
ស្សតិ តិដ្ឋតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្តេ
វេមតិកោ ឧបស្សតិ តិដ្ឋតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ឧបសម្មន្តេ អនុបសម្មន្តសញ្ញិ ឧបស្សតិ តិដ្ឋតិ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្មន្តស្ស ឧបស្សតិ តិដ្ឋតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្មន្តេ ឧបសម្មន្តសញ្ញិ

វិសយបិដក មហាវិវាទ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនោះឈរស្តាប់ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុដើរទៅតាមក្រោយ បើដើរទៅដោយ
ហើសដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុឈរស្តាប់
ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុដើរទៅមុនហើយ
ឈប់ដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុឈរស្តាប់
ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុណាមកកាន់ទី
ឈរក្តី ទីអង្គុយក្តី ទីដេកក្តី របស់ភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះគប្បីក្អក គប្បី
ញ៉ាំងភិក្ខុដែលកំពុងប្រែក្បួននោះឲ្យដឹង ។ បើភិក្ខុនោះមិនក្អកក្រៃហែមក្តី
មិនឲ្យគេដឹងក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរ
អែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុ
ឯណា នីមួយៗដទៃគ្មានទេ ចំពោះត្រង់ការឈរអែបស្តាប់ប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣៣១) ឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ ហើយឈរ
អែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បទ ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុឈរ
អែបស្តាប់អនុបសម្បទ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា

ព្យាគី

បាចិត្តិយកណ្ណោ សហធម្មិកវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខបទស្ស អនាបត្តិវាហោ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្នោ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្នោ អនុបសម្បទ្នសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស

[៣៣២] អនាបត្តិ ឥមេសំ សុត្វា ឱវមិស្សាមិ
វិវមិស្សាមិ វ្រុបសមិស្សាមិ អត្តាធំ បរិមោចេស្សាមតិ
កច្ចតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខបទំ ឧដ្ឋិវំ ។

៣៣៧

ពាចិក្កិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ វិវះវេលមិនត្រូវអាបត្តិ

ទុបសម្បទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទដដែល
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៣៣២) វិវះវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ភិក្ខុទាំងនេះហើយនឹងថយចេញ
នឹងវៀរនឹងរហូប (សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់) នឹងដោះខ្លួន ១ ភិក្ខុធាតុ ១
ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

នវិមសិក្ខាបទំ

[៣៣៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថប័ណ្ណិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ អនាចារំ
អាចរិត្តា ឯកមេកស្ស កម្មេ កយំរមានេ
បដិក្កោសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃោ
សន្និបតិតោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណីយេន ។
ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ បីវកម្មំ ករោន្តា ឯកស្ស ធន្តំ
អនិសុ ។ អថខោ សង្ឃោ អយំ អាវុសោ ធាតុត្តិ-
យោ ភិក្ខុ ឯកកោ អាគតោ ហន្តស្ស មយំ កម្មំ
ករោមាតិ តស្ស កម្មំ អកាសិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ យេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ។
ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោចំ កី អាវុសោ
សង្ឃោ អកាសីតិ ។ សង្ឃោ មេ អាវុសោ កម្មំ
អកាសីតិ ។ ន មយំ អាវុសោ ឯតទត្តាយ
ធន្តំ អនិមា តុយំ កម្មំ ករិស្សតិតិ សចេ មយំ
ជាធម្មប តុយំ កម្មំ ករិស្សតិតិ ន មយំ ធន្តំ

សិក្ខាបទទី ៧

[៣៣៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋ ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
ឆ្មេត្តិយភិក្ខុ បានប្រព្រឹត្តអនាថាវ កាលសង្ឃធ្វើកម្ម (ដើម្បីដាក់ទោស)
ដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ក៏នាំគ្នានិយាយខ្មាស់ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបាន
ប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃកិច្ចនីមួយ ។ ទើបពួកឆ្មេត្តិយភិក្ខុ កំពុងធ្វើចំរើកម្ម
បានឲ្យឆន្ទៈ (សេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន) ដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង
សង្ឃប្រក្សតាថា ម្ចាស់អាវុសោ ឆ្មេត្តិយភិក្ខុនេះមកតែម្នាក់ឯង បើដូច្នោះ
ពួកយើងត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះចុះ ហើយបានធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
ទើបភិក្ខុនោះចូលទៅវត្តពួកឆ្មេត្តិយភិក្ខុ ។ ពួកឆ្មេត្តិយភិក្ខុបានសួរភិក្ខុ
នោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ សង្ឃបានធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់
ថា ម្ចាស់អាវុសោ សង្ឃបានធ្វើកម្មដល់ខ្ញុំ ។ ពួកឆ្មេត្តិយភិក្ខុបាន
និយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងទាំងឡាយបានឲ្យឆន្ទៈ ដើម្បីជា
ប្រយោជន៍ដល់កម្មនេះដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកក៏ទេ បើ
យើងទាំងឡាយដឹងថាសង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកសោត យើងទាំងឡាយ

៣៣៧

ជាចិត្តិយកណ្តោ សហធម្មកវគ្គស្ស ឥរិមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

និទេយ្យមាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បដ្ឋា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ នាម
ធាតុកិយា ភិក្ខុ ធម្មិកានំ កម្មានំ ធនំ ទត្ថា
បដ្ឋា ទ័យនធម្មំ អាបជ្ជិស្សន្តិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ
កិរ តុម្រេ ភិក្ខុវេ ធម្មិកានំ កម្មានំ ធនំ ទត្ថា
បដ្ឋា ទ័យនធម្មំ អាបជ្ជជាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។
វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា កងំ ហិ នាម តុម្រេ មោយ-
បុរិសា ធម្មិកានំ កម្មានំ ធនំ ទត្ថា បដ្ឋា ទ័យនធម្មំ
អាបជ្ជិស្សថ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសា-
នាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ ធម្មិកានំ កម្មានំ ធនំ ទត្ថា បដ្ឋា ទ័យនធម្មំ
អាបជ្ជេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៣៣៤] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ ភិក្ខុ-
តិ ។ ធម្មិកំ នាម កម្មំ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

មិនឲ្យឆន្ទៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយនោះពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកធម្មតិក្ខុយភិក្ខុមិន គួរនឹងឲ្យឆន្ទៈដល់សង្ឃកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់ មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងរាល់គ្នាឲ្យឆន្ទៈដើម្បីសង្ឃ- កម្មដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិក្ខុយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឲ្យឆន្ទៈដើម្បីសង្ឃកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់ មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល ជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យឆន្ទៈដើម្បីកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលតិះដៀល ជាខាងក្រោយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៣៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដក់សាកដ សិក្ខាបទទី ១ នៃប្រាជ្ញកណ្ណ ។ កម្មដែលហៅថាប្រកបដោយធម៌នោះ

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

ញត្តំទុតិយកម្មំ ញត្តំចតុត្តកម្មំ ធម្មេន វិនយេន
សត្តំ សាសនេន កតំ ឯតំ ធម្មកំ ធាម កម្មំ ។
ធន្នំ ទត្វា ខ័យតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣៥] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ធន្នំ ទត្វា
ខ័យតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ
ធន្នំ ទត្វា ខ័យតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ធម្មកម្មេ
អធម្មកម្មសញ្ញំ ធន្នំ ទត្វា ខ័យតិ អនាបត្តិ ។ អធម្ម-
កម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អធម្មកម្មេ
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អធម្មកម្មេ អធម្ម-
កម្មសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

[៣៣៦] អនាបត្តិ អធម្មេន វា វេក្ខេន វា ន
កម្មារហស្ស វា កម្មំ កតត្ថំ ជានន្តោ ខ័យតិ ឧប្បត្ត-
កស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

អវិមល្ហបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

វិសយបិដក មហាវិក័ត្ត

គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចត្តកម្ម ១
ដែលសង្ឃធ្វើតាមធម៌តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា កម្មនេះ
ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុព្រមឲ្យឆន្ទៈ ហើយត្រឡប់តិះដៀល
(ជាខាងក្រោយវិញ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៣៥) កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយ
ធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអា-
បត្តិទុក្ខ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌
ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀល) ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកប
ដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

(៣៣៦) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុដឹងថាកម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយមិនជាធម៌ក្តី ដោយពួកក្តី ដល់ភិក្ខុអ្នក
មិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយតិះដៀល ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទូសមស័ក្កាប្បទំ

[៣៣៧] តេន សមយេន តុន្ទោ ភកកា សាវត្ថយំ
វហាវតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សង្ឃេ សន្និបតិភោ ហោតិ
តេនចិទេវ ករណីយេន ។ ធាតុនិយា ភិក្ខុ ប័រកម្មំ
ករោត្តា ឯកស្ស ធន្នំ អនិសុ ។ អថខោ សង្ឃេ
យស្សន្តាយ សន្និបតិភោ តំ កម្មំ ករិស្សាមាតិ ញត្ថិ
វបេសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ឯវបេវិមេ ឯកមេកស្ស
កម្មំ ករោត្តិ កស្ស តុម្ភេ កម្មំ ករិស្សាថាតិ ធន្នំ
អនត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិចា
។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយនិ ទិយនិ វិចារេនិ កងំ ហិ
នាម ភិក្ខុ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាណយ ធន្នំ
អនត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ
កិរ ត្ថំ ភិក្ខុ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាណយ ធន្នំ
អនត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមសីតិ ។ សច្ចំ ភកកាតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៣៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
សង្ឃបានប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃកិច្ចឯណាមួយ ។ ពួកពួកគ្នាភ័ក្ត្រភ័យ
ធ្វើចម្រើនហើយបានឲ្យឆន្ទៈដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង សង្ឃប្រជុំគ្នាដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់កម្មណា ហើយតាំងញាតិឡើងដោយប្រិក្សាគ្នាថា យើង
តាំងឡាយនឹងធ្វើកម្មនោះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនោះបាននិយាយថា ភិក្ខុ
តាំងនេះតែងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ យ៉ាងនេះឯង (ឥឡូវ) លោកតាំង
ឡាយនឹងធ្វើកម្មដល់អ្នកណាបាន ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក៏ក្រែកចាកអាសនៈ
ចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។
ភិក្ខុតាំងឡាយនោះពាលទោស គិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា កាលសង្ឃកំពុង
ប្រិក្សារិនិច្ឆ័យ ភិក្ខុមិនបានឲ្យឆន្ទៈ មិនគួរនឹងក្រែកចាកអាសនៈចៀស
ចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះធម៌មានព្រះភាគគ្រាន់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួង
កាលសង្ឃកំពុងប្រិក្សារិនិច្ឆ័យ (គឺសង្ឃកំពុងរិនិច្ឆ័យរឿងអ្វីមួយមិនទាន់
ហើយ) អ្នកឯងមិនបានឲ្យឆន្ទៈហើយក្រែកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះធម៌មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

៣២២

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

វិកាហំ ពុទ្ធា កកវា កថំ ហិ នាម ត្ថំ មោយ បុរិស
សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាណយ ធន្នំ អនត្តា ឧដ្ឋា-
យាសនា បក្កមិស្សសិ នេតំ មោយ បុរិស អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាដ យោ
បន កិក្ខុ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាណយ ធន្នំ
អនត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមេយ្យ នាចិត្តិយន្តិ ។

(៣៣៨) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថា នាម វត្ត វា អាហេចិតំ ហោតិ
អវិនិច្ឆិតំ ញត្តិ វា មិមិតា ហោតិ កត្តវាថា វា វិប្បកតា
ហោតិ ។ ធន្នំ អនត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមេយ្យាតិ
កថំ ឥទំ កត្តំ កុប្បំ អស្ស វត្តំ អស្ស ធន
កេយ្យាតិ កត្តតិ អាបត្តិ មុក្កជស្ស ។ បរិសាយ
ហត្ថនាសំ វិជហន្តស្ស អាបត្តិ មុក្កជស្ស ។ វិជហិតេ
អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិរៀលថា ម្នាលមោឃបុរស កាលសង្ឃកំពុងប្រក្សវិនិច្ឆ័យ ហេតុអ្វីក៏អ្នកឯង មិនឲ្យឆន្ទៈហើយក្រែកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំងឡាយដែរ ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើសតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលពាក្យវិនិច្ឆ័យកំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសង្ឃ មិនឲ្យឆន្ទៈហើយក្រែកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៣៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដុចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ រឿងដែលសង្ឃប្រាប់ហើយ តែមិនទាន់បានវិនិច្ឆ័យក្តី ញាតិសង្ឃតាំងទុកហើយក្តី កម្មវាចាសង្ឃធ្វើមិនទាន់ហើយក្តី ឈ្មោះថាពាក្យវិនិច្ឆ័យ(កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ)ក្នុងសង្ឃ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុមិនឲ្យឆន្ទៈហើយក្រែកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុចេញទៅដោយគិតថា មិនដឹងជាការអ្វី កម្មនេះជាកម្មកំរើកទេ ជាពួកទេ សង្ឃមិនត្រូវធ្វើទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កាលភិក្ខុកំពុងលះហត្ថបាសបរិសទ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កាលលះហត្ថបាសហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៤៣

បាចិណ្ណិយកណ្តោ សហនម្មិកវគ្គស្ស ។ សមសំត្ថាបទស្ស អនាបត្តិវា

[៣៣៧] ធម្មកក្កោ ធម្មកក្កសញ្ញា ធនំ អនត្ថា

ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមតិ អាបត្តិ មាបត្តិយស្ស ។

ធម្មកក្កោ វេមតិកោ ធនំ អនត្ថា ឧដ្ឋាយាសនា

បក្កមតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ធម្មកក្កោ អធម្មកក្កសញ្ញា

ធនំ អនត្ថា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមតិ អនាបត្តិ ។

អធម្មកក្កោ ធម្មកក្កសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អធម្មកក្កោ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អធម្មកក្កោ

អធម្មកក្កសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៣៤០] អនាបត្តិ សធឿស្ស កណ្តាធំ វា កល-

ហោ វា វិក្កហោ វា វិវាទោ វា កវិស្សតិវិ កច្ចតិ

សធឿកេនោ វា សធឿវាជិ វា កវិស្សតិវិ កច្ចតិ

អធម្មេន វា វិក្កេន វា ន កម្មារហស្ស វា

៣០៧៧ យកល្អ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៣៣៧] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយ ធម៌ ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបា- ចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មប្រកបដោយ ធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក្រោកចាកអា- សនៈចៀសចេញទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញ ទៅ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកប ដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៤០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុទៅ ដោយគិតថា សេចក្តីបង្កហេតុក្តី សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី សេចក្តីប្រកាន់ខ្មសគ្នាក្តី សេចក្តីទាស់ទែងក្តី នឹងមានដល់សង្ស័យ ១ ភិក្ខុទៅដោយគិតថា ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃក្តី ការប្រែប្រួលនៃសង្ឃក្តី នឹងមាន ១ ភិក្ខុទៅដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី នឹងធ្វើកម្មជា ពួកក្តី នឹងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ១

៣៤៤

វិសេសបិដកេ មហានិកាយោ

កក្កដំ កកិស្សត្ថិតំ កក្កតំ កិលានោ កក្កតំ កិលានស្ស
កករណីយេន កក្កតំ ឧត្តារេន វា បស្សវេន វា បិដ្ឋិតោ
កក្កតំ ន កក្កំ កោបេតុកាមោ បុន បច្ឆាកមិស្ស-
មិតំ កក្កតំ ឧត្តត្ថកស្ស អាទិកក្កត្ថកស្សតិ ។

ទេសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបំណិក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុមានជម្ងឺចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុទៅដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើដល់ភិក្ខុឈឺ ១
ភិក្ខុដែលឧបាសិកា បស្សៈភ្នំចៀតចៀនហើយទៅ ១ ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាដើម្បី
នឹងញ៉ាំងកម្មឲ្យកម្រិតហើយចេញទៅដោយគិតថា អញនឹងត្រឡប់មក
វិញទៀត ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ បថ ។

ឯកាទសមសិក្ខាបទ

(៣៤០) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា វាជគហេ
វិហារតិ វេឡុវេនេ កលន្តកនិវាបេ ។ តេន ទោ
បន សមយេន អាយស្មា ធាត្វោ មល្លបុត្តោ សង្ឃស្ស
សេនាសនព្វា បញ្ញាបេតិ កត្តានិ ច ធុន្តិសតិ ។
សោ ចាយស្មា ធុត្ថលចីវរោ ហោតិ ។ តេន ទោ
បន សមយេន សង្ឃស្ស ឯកំ ចីវំ ធុប្បន្នំ ហោតិ ។
អនិទោ សង្ឃោ តំ ចីវំ អាយស្មតោ ធាត្វស្ស មល្ល-
បុត្តស្ស អនាសិ ។ ធាត្វកិយា កិក្ខុ ធុជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
វិចារេន្តិ យថាសន្តតំ កិក្ខុ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណា-
មេន្តិតំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ធុជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ នាម ធាត្វកិយា
កិក្ខុ សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវំ ធាត្វា បច្ឆា ទិយននម្មំ
អាបជ្ជិស្សន្តិតំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ភេ កិក្ខុវេ
សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវំ ធាត្វា បច្ឆា ទិយននម្មំ
អាបជ្ជថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា
កកវា កថំ ហំ នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា សមគ្គេន

សិក្ខាបទទី ១១

[៣៤១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
វេជ្ជវ័ន ជាកលន្ទុកនិក្ខេបស្ថាន ដិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ទេព-
មល្លបុត្រដ៏មានអាយុ ចាត់ចែងសេនាសនៈ នឹងសំដែងកត្តដល់សង្ឃ ។
ទេពមល្លបុត្រដ៏មានអាយុនោះជាអ្នកមានចីវរទេពលភាព ។ សម័យនោះឯង
ចីវរ ១ បានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យចីវរនោះដល់ទេពមល្លបុត្រ
ដ៏មានអាយុ ។ ពួកធម្មតិក្ខយភិក្ខុនាំគ្នារោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
ភិក្ខុទាំងឡាយបង្ហោនលាភរបស់សង្ឃទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះរោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា កាលបើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់
ភិក្ខុ) ហើយ ពួកធម្មតិក្ខយភិក្ខុមិនគួរនឹងមកតិះដៀលជាខាងក្រោយសោះ
។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រាន់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួចាសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ អ្នកទាំងឡាយត្រឡប់មកតិះ
ដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិក្ខយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្ចាស់មាយបុរសទាំងឡាយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

៣៤៦

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

សង្ឃេន ចីវំ ទត្តា បច្ឆា ខ័យនធម្មំ អាបដ្ឋិស្សេន
នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នា-
នំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបនំ ឧទ្ទិសេយ្យេន យោ បន ភិក្ខុ សមគ្គេន
សង្ឃេន ចីវំ ទត្តា បច្ឆា ខ័យនធម្មំ អាបដ្ឋេយ្យ
យថាសន្តតំ ភិក្ខុ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាមេដ្ឋិតិ
ចាចិត្តិយន្តំ ។

[៣៤២] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ សមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ ភិក្ខុ-
តិ ។ សមគ្គោ នាម សង្ឃោ សមាទសំវាសកោ ស-
មាទសីមាយំ បីតោ ។ ចីវំ នាម ធម្មំ ចីវរាជំ អញ្ញិតំ
ចីវំ វិកល្យនុបតំ បច្ឆិមំ ។ ទត្តាតិ សយំ ទត្តា ។
យថាសន្តតំ នាម យថាមិត្តតា យថាសន្តិដ្ឋតា យថា-
សម្ពត្តតា យថាសមាទុបដ្ឋាយកតា យថាសមាទា-

វិសយចំណី មហាវិភង្គ

ឲ្យចម្រើន (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ មិនគួរនឹងពួកអ្នកឯង តែងដៀលជាខាងក្រោយ
វិញទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិច្ឆ័យ
ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ(កាលបើ)សង្ឃព្រម
ព្រៀងគ្នាឲ្យចម្រើន (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ ក៏ដល់នូវធម៌គីរិយាតែងដៀលជា
ខាងក្រោយវិញថា ភិក្ខុទាំងឡាយបង្កើនលាភរបស់សង្ឃ តាមសេចក្តី
គាប់ចិត្ត ភិក្ខុនោះត្រូវអាចគិតបាចិត្តិយ ។

(៣៤២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបាណដិកកណ្ណ ។ សង្ឃមានសំរាមស្មើគ្នា បើតទៅក្នុង
សីមាស្មើគ្នា ហៅថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ដែលហៅថា ចម្រើន គឺបណ្តាចម្រើន
៦ យ៉ាង ចម្រើនណាមួយ យ៉ាងគួរចង់ផុតល្មមសម្រេចកិច្ចវិកប្បបាទ^(១) ។
ពាក្យថា ឲ្យ គឺឲ្យដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា តាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត
នោះ គឺតាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់ស្គាល់គ្នា តាម
បុគ្គលដែលធ្លាប់គាប់គ្នា តាមបុគ្គលដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា តាមបុគ្គល

---

១ អន្តិកថា បានដល់សម្តុកខ្លួនតូច បណ្តោយ ៨ ធ្លាប់ ១១ ធ្លាប់ ៥ ធ្លាប់ដោយធ្លាប់ព្រះ
សុគតឡើងទៅ ហៅថា សម្តុកខ្លួនដល់ការវិកប្ប ។

៣៤៧

បាចិត្តិយកណ្តោ សហធម្មិកវុត្តស្ស ឯកាទសមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាចា

ចរិយកតា ។ សង្ឃិកំ នាម សង្ឃស្ស ទិដ្ឋំ ហោតិ
បរិច្ចត្តំ ។ លាភោ នាម បរិវប័ណ្ណាចាតសេនាសនកិ-
លានប្បច្ចយកេសន្តបរិក្ខារា អន្តមសោ ចុណ្ណបិណ្ណោបិ
ទន្ធកង្កបិ ទសិកស្សត្ថបិ ។ បញ្ញា ខ័យនធម្មំ អាប-
ន្នេយ្យតិ ឧបសម្បទ្ធស្ស សង្ឃេន សម្មតស្ស សេនា-
សនប្បញ្ញាបកស្ស វា កត្តទ្កេសកស្ស វា យាតុកាជ-
កស្ស វា ផលភាជកស្ស វា ខន្ធកាជកស្ស វា អប្ប-
មត្តកវិស្សន្ធកស្ស វា បរិ ទិន្នេ ខ័យតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៤៧] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញិ បរិ ទិន្នេ
ខ័យតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ
បរិ ទិន្នេ ខ័យតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ អ-
ធម្មកម្មសញ្ញិ បរិ ទិន្នេ ខ័យតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
អញ្ញំ បរិក្ខារំ ទិន្នេ ខ័យតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឧប-
សម្បទ្ធស្ស សង្ឃេន អសម្មតស្ស សេនាសនប្បញ្ញាប-
កស្ស វា កត្តទ្កេសកស្ស វា យាតុកាជកស្ស វា

ធាតុគ្រឹះកណ្តុ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១១ វិវះដែលត្រូវអាចក្តី

ដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃនោះ បានខាងលាភ ដែលគេលះបង់ប្រគេនដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានខាង ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដុំលំអិតក្តី ឈើស្ងួតក្តី អម្បោះរងជើងក្តី (ក៏ហៅ ថាលាភ) ។ ពាក្យថា ដល់នូវធម៌គិតវិយាតិះដៀល ជាខាងក្រោយ សេចក្តីថា ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ដល់របស់ម្សៅដែលសង្ឃ សន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវភត្តក្តី ជាអ្នកចែក នូវបេតក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ ចែងនូវវត្ថុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

(៣៤៧) កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយ ធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ កម្ម ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបាន ឲ្យចីវរ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាចក្តី បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យបរិក្ខារដទៃ ត្រូវអាចក្តីទុកដ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរបូបរិក្ខារដទៃ ដល់របស់ម្សៅដែលសង្ឃ មិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវភត្តក្តី ជាអ្នក

៣៤៨

វិធីបិដកេ មហាវិក្កោ

ដលកាជកស្ស វា ខុដ្ឋកាជកស្ស វា អប្បមត្តក-
វិស្សជ្ជកស្ស វា ចីវរំ វា អញ្ញំ វា បរិក្ខារំ ទិដ្ឋេ ទ័យតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស សង្ខេន សម្ម-
តស្ស វា អសម្មតស្ស វា សេនាសនប្បញ្ញាបកស្ស វា
កត្តទ្កេសកស្ស វា យាតុកាជកស្ស វា ដលកាជកស្ស
វា ខុដ្ឋកាជកស្ស វា អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកស្ស វា ចីវរំ
វា អញ្ញំ វា បរិក្ខារំ ទិដ្ឋេ ទ័យតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អធម្ម-
កម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អធម្មកម្មេ
អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

(៣៤៤) អនាបត្តិ បកតិយា ធម្មា ទោសា មោហា
កយា ករោន្តំ ក្សត្តោ តស្ស ទិដ្ឋេន លទ្ធាចិ វិទិចា-
តេស្សតិ ន សម្មា ឧបទេស្សតិទិ ទ័យតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សតិ ។

ឯកាទសមស័ក្ខបទំ ឱដ្ឋិធំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកត្ត

ចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្កើតក្តី ជាអ្នក
ចាត់ចែងនូវវត្ថុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែល
បានឲ្យចិវេ ឬបរិការដទៃ ដល់អនុបសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មតឬមិនបាន
សន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសន្មាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវភត្តក្តី ជាអ្នកចែក
នូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្កើតក្តី ជាអ្នកចាត់ចែង
នូវវត្ថុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៣៤៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃអ្នកធ្វើ ព្រោះធនាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ
ភយាគតិដោយប្រក្រតីថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយលាក ដែលសង្ឃឲ្យដល់
ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះទុកជាបានហើយក៏គង់ធ្វើលាកនោះឲ្យវិនាសទៅដដែល
នឹងមិនបាននាំយកទៅដោយប្រពៃទេ ១ ភិក្ខុធាតុ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១១ ចប់ ។

ថ្ងៃទស្សនាសិក្ខាបទី

[៣៤៥] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេជ ខោ
បន សមយេន សាវត្ថយំ អន្តរាស្ស បូកស្ស សង្ឃស្ស
សចីវកត្តំ បដិយត្តំ ហោតិ កោដេត្វា ចីវនេ អន្តរេស្ស-
មាតិ ។ អថខោ ធាតុយា កិក្ខុ យេន សោ បូកោ តេនុ-
បសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា តំ បូកំ ឯតទរោច្ចំ ទេថាវសោ
ឥមាទិ ចីវរាទិ ឥមេសំ កិក្ខុនន្តិ ។ ន មយំ កន្តេ
ទស្សម អម្បាកំ សង្ឃស្ស អនុវស្សំ សចីវកត្វា
បញ្ញត្តាតិ ។ ពហូ អារុសោ សង្ឃស្ស នាយកា ពហូ
សង្ឃស្ស កត្តា ឥមេ តុម្ភេ និស្សាយ តុម្ភេ សម្បស្សត្តា
ឥន វិហារន្តិ តុម្ភេ ចេ ឥមេសំ ន ទស្សថ អថ កោច-
រហំ ឥមេសំ ទស្សតិ ទេថាវសោ ឥមាទិ ចីវរាទិ ឥមេសំ
កិក្ខុនន្តិ ។ អថខោ សោ បូកោ ធាតុយេហិ កិក្ខុហិ

សិក្ខាបទទី ១២

(៣៤៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថថិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ប្រជុំជនពួក
មួយក្នុងក្រុងសាវត្ថីនាំគ្នាតាក់តែងចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ
ដោយគិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងនិមន្តឱ្យលោកធាន់ហើយនឹងប្រគេន
ចីវរ ។ លំដាប់នោះ ពួកធម្មតិយភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីប្រជុំជននោះ លុះចូល
ទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំជននោះថា ម្ចាស់អារ៉ុសោ
ពួកអ្នកចូរឱ្យចីវរទាំងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ។ ពួកជនទាំងនោះបាន
និយាយតបវិញថា ព្រះករុណា ពួកខ្ញុំមិនថ្វាយទេ ពួកខ្ញុំធ្លាប់តាក់តែង
ចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃរាល់ៗឆ្នាំ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុ
និយាយល្អងលោមថា ម្ចាស់អារ៉ុសោ ទាយករបស់សង្ឃមានច្រើន កត្ត
របស់សង្ឃក៏មានច្រើន ភិក្ខុអម្បាលនេះបានអាស្រ័យលើអ្នកទាំងឡាយ
បានដូចប្រសព្វអ្នកទាំងឡាយទើបមកគង់នៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំង
ឡាយមិនប្រគេនដល់លោកទាំងនេះ ចុះអ្នកណាតើគេនឹងប្រគេនដល់
លោកទាំងនេះបាន ម្ចាស់អារ៉ុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយឱ្យនូវចីវរទាំងឡាយ
នេះដល់ភិក្ខុអម្បាលនេះចុះ ។ ប្រជុំជននោះ កាលត្រូវពួកធម្មតិយភិក្ខុ

៣៧០

វិសយបិដកេ មហាវិកងោ

និប្បឿយមាលោ យថាបដិយត្ថំ បិវំ ធាតុកិយានំ ភិក្ខុនំ
នត្វា សង្ឃំ កត្តេន បរិសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ ជានន្តិ
សង្ឃស្ស សបិវកត្ថំ បដិយត្ថំ ន ច ជានន្តិ ធាតុកិយានំ
ភិក្ខុនំ និទ្ធន្តិ តេ វិមាហាសុ ឧណោដេថ អាវុសោ
សង្ឃស្ស បិវន្តិ ។ នត្ថិ កន្តេ យថាបដិយត្ថំ បិវំ
អយ្យា ធាតុកិយា អយ្យានំ ធាតុកិយានំ បរិណាមេន្តិតិ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ
វិមាចេន្តិ កតំ ហិ នាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ ជានំ សង្ឃិកំ
លាភំ បរិណាតំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេស្សន្តិតិ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាតំ
បុគ្គលស្ស បរិណាមេថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ
តុន្នោ កកវា កតំ ហិ នាម តុម្ពេ មោយបុរិសា ជានំ
សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាតំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេស្សថ

វិទ្យាបិដក មហាវិញ្ញាណ

ធ្វើ ធ្វើលទ្ធិបថាយច័វវដែលខ្លួនតាក់តែងទុក ដល់ពួកធម្មតិយភិក្ខុអស់
ទៅ ហើយអង្គុសសង្ឃតែកត្តបុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដឹងថា ភក្ត
ព្រមទាំងច័វវដែលប្រជុំជនតាក់តែងទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ តែមិនដឹងថា គេ
ថ្វាយដល់ពួកធម្មតិយភិក្ខុទៅហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយយ៉ាង
នេះ (នឹងប្រជុំជននោះ) ថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរបង្ហានថ្វាយ
ច័វវដែលសង្ឃចុះ ។ ប្រជុំជននោះបាននិយាយប្រាប់ថា បតិត្រព្រះករុណា
ច័វវដែលតាក់តែងទុកនោះគ្មានទេ លោកម្ចាស់ធម្មតិយទាំងឡាយបង្ហាន
ទៅដើម្បីពួកលោកម្ចាស់ធម្មតិយអស់ទៅហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ពួកធម្មតិយភិក្ខុកាលបើដឹងថាលោករបស់
សង្ឃគេបង្ហាន (ដើម្បីសង្ឃ) ទៅហើយ មិនគួរនឹងបង្ហានទៅដើម្បី
បុគ្គលសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយកាលបើដឹងថាលោករបស់សង្ឃដែលគេ
បង្ហានទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ត្រឡប់បង្ហានទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ពិតមែន
ឬ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់រមត្តាប្រាស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយកាលបើដឹងថា លោករបស់សង្ឃគេបង្ហានទៅ

៣២១

បាចិវ្តិយកណ្តេ សហធម្មិកវគ្គស្ស ព្វាទសមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសានាយ បសន្នានំ
វា ភិយ្យោភារាយ ។ បេ ។ ឃវត្ថុ យន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ជាធំ សង្ឃិកំ
លាភំ បរិណាតំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេយ្យ ចាចិវ្តិយន្តិ ។

[៣២៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ជានាតិ នាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញោ វា
តស្ស អាវោចេន្តិ សោ វា អាវោចេត ។ សង្ឃិកំ
នាម សង្ឃស្ស ទីធ្មំ ហោតិ បរិច្ចតំ ។ លាភោ នាម
ចិវរិចិណ្ណាមាតសេ នាសនកិលានិ ប្បច្ចយ ភេសន្ត បរិក្ខារា
អន្តមសោ ចុណ្ណាបិណ្ណាបិ ទន្តកដ្ឋបិ ទសិកស្មតិបិ ។
បរិណាតំ នាម ទស្សាម ករិស្សាមាតិ វាចា ភិញ្ញា
ហោតិ ។ បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អាចត្តិ ចាចិវ្តិយស្ស ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១២ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

(ដើម្បីសង្ឃហើយ) ហេតុអ្វីបានជាបង្ហាន់ទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ម្ចាស់មោឃ-
បុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងថា លោករបស់សង្ឃគេបង្ហាន់ទៅ (ដើម្បីសង្ឃ
ហើយ) ត្រឡប់បង្ហាន់ទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៤៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីបដិសេធសិក្ខាបទទី ១ នៃបាពជិតកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី អ្នកម្ចាស់ទាននោះប្រាប់ (ដល់ភិក្ខុ
នោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃ គឺលោកដែលទាយក បាន
ថ្វាយ បានបរិច្ចាគដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លោកនោះ បានដល់ចំរើ
ចំណូលបាន សេនាសនៈ និងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាច្រើនដល់មនុស្សឈឺ ដោយ
ហោចទៅ សូម្បីតែដំនែលអិតក្តី ឈើស្នូនក្តី អម្បូររងជើងដម្បាញក្តី
(ក៏ហៅថាលោកក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ដែលហៅថា គេបង្ហាន់ទៅ គឺ
ម្ចាស់របស់គេបញ្ចេញវាថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយ ពួកខ្ញុំនឹងធ្វើ ។ ភិក្ខុបង្ហាន់
ទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៥២

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៤៧] បរិណាតេ បរិណាតសញ្ញំ បុគ្គលស្ស បរិ-
ណាមេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តយស្ស ។ បរិណាតេ វេមតិកោ
បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិណាតេ
អបរិណាតសញ្ញំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អនាបត្តិ ។
សង្ឃស្ស បរិណាតំ អញ្ញស្ស សង្ឃស្ស វា ចេតិយស្ស
វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ចេតិយស្ស បរិ-
ណាតំ អញ្ញស្ស ចេតិយស្ស វា សង្ឃស្ស វា បុគ្គលស្ស
វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បុគ្គលស្ស បរិណាតំ
អញ្ញស្ស បុគ្គលស្ស វា សង្ឃស្ស វា ចេតិយស្ស វា
បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ បរិណា-
តសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញំ
អនាបត្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

(៣៤៧) លោកគេបង្ហាន់ទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា គេបង្ហាន់ទៅ
ហើយ ត្រឡប់បង្ហាន់មកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ លោកគេ
បង្ហាន់ទៅហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបង្ហាន់មកដើម្បីបុគ្គល
វិញ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ លោកគេបង្ហាន់ទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា គេមិន
ទាន់បង្ហាន់ទៅទេ ហើយបង្ហាន់មកដើម្បីបុគ្គល មិនត្រូវអាចត្តិអ្វីឡើយ ។
លោកគេបង្ហាន់ទៅ ដើម្បីសង្ស័យ តែភិក្ខុបង្ហាន់មក ដើម្បីសង្ស័យដទៃវិញ
ក៏ ដើម្បីចេតិយក៏ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ លោកគេបង្ហាន់ទៅហើយដើម្បី
ចេតិយ ភិក្ខុបង្ហាន់មកដើម្បីចេតិយដទៃវិញក៏ ដើម្បីសង្ស័យក៏ ដើម្បីបុគ្គល
ក៏ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ លោកគេបង្ហាន់ទៅដើម្បីបុគ្គលហើយ ភិក្ខុត្រឡប់
បង្ហាន់មក ដើម្បីបុគ្គលដទៃវិញក៏ ដើម្បីសង្ស័យក៏ ដើម្បីចេតិយក៏ ត្រូវ
អាចត្តិទុក្ខដ ។ លោកគេមិនទាន់បង្ហាន់ទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា គេបង្ហាន់
ទៅហើយ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ លោកគេមិនទាន់បង្ហាន់ទៅទេ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ លោកគេមិនទាន់បង្ហាន់ទៅទេ ភិក្ខុ
សំគាល់ថា គេមិនទាន់បង្ហាន់ទេ មិនត្រូវអាចត្តិ ។

ក្បួន

បាបិដ្ឋិយកណ្ណេ សហធម្មិកវិគ្គស្ស ទ្វាសមសិក្ខាបទស្ស អនាបតិវិហេ

[៣៤៨] អនាបតិ កត្ត ទេមាតិ បុច្ឆិយមាទោ
យត្ត តុម្ហាភំ ទេយ្យធម្មោ បរិកោតំ វា លកេយ្យ បដិ-
សង្ការំ^(១) វា លកេយ្យ ចិរដ្ឋិតិកោ វា អស្ស យត្ត វា
បទ តុម្ហាភំ ចិត្តំ បសិទតិ តត្ត ទេមាតិ ភណាតិ
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទ្វាសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

សហធម្មិកវិញ្ញោ អនិហេ ។

តស្សន្ទានំ

សហធម្មិកវិញ្ញាណោ មោហាបទច្បហារកំ
តលសត្តិ អម្បលក្ខណំ សញ្ញាច្ច ច ឧបស្សតិ
បដិពាហនច្ចុទ្ធាណំ ធាតុញ្ញ បរិណាមនន្តិ ។

---

១ បរិញ្ញាតិ កត្តិ ចេត្តិកេ ទិស្សតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១២ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៣៤៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកាលបើទាយកសួរថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយក្នុងទីណា ភិក្ខុប្រាប់ថា ទេយ្យធម៌ របស់អ្នកទាំងឡាយ គប្បីបានបរិភោគក្តី គប្បីបានការជួសជុលក្តី គប្បី ប័តនៅយូរអង្វែងក្តី ក្នុងទីណា ម្យ៉ាងទៀតចិត្តរបស់អ្នកទាំងឡាយជ្រះថ្លា ក្នុងទីណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរថ្វាយក្នុងទីនោះចុះ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើម ៥ ភាគី ១ ។

សិក្ខាបទទី ១២ ចប់ ។

សហធម្មិកវិគ្គ ទី ៨ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសហធម្មិកវិគ្គនោះ (មាន ១២ សិក្ខាបទ) គឺ

- សហធម្មិកសិក្ខាបទ ១ វិវណ្ណនសិក្ខាបទ ១
- មោហាបនសិក្ខាបទ ១ បហារកសិក្ខាបទ ១
- តលសត្តិកសិក្ខាបទ ១ អមូលកសិក្ខាបទ ១
- សញ្ញាច្ឆសិក្ខាបទ ១ ឧបស្ស័តិសិក្ខាបទ ១
- បដិពាហនសិក្ខាបទ ១ ឆន្ទសិក្ខាបទ ១
- ទព្វសិក្ខាបទ ១ បរិណាមនសិក្ខាបទ ១ ។

រតនវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទី

[៣៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន រាជា បសេនទិ កោសលោ
ឧយ្យានទាលំ អាណាបេសិ កច្ច កណោ ឧយ្យានំ
សោធជេហិ ឧយ្យានំ កមិស្សាមាតិ ។ ឯវំ ទេរាតិ ខោ
សោ ឧយ្យានទាលោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស
បដិស្សណ៍ត្វា ឧយ្យានំ សោធខោ អន្តិស កកវន្តំ
អញ្ញាតស្មី រុក្ខម្ភលេ ទិសិទ្ធិ ទិស្វាន យេន រាជា
បសេនទិ កោសលោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
រាជាទំ បសេនទិ កោសលំ ឯតទរោច សុទ្ធិ^(១) ទេវ
ឧយ្យានំ អបិច កកវា តត្ថ ទិសិទ្ធាតិ ។ ហោតុ
កណោ មយំ កកវន្តំ បយិរុទាសិស្សាមាតិ ។ អថខោ
រាជា បសេនទិ កោសលោ ឧយ្យានំ កត្វា យេន
កកវា តេនុបសន្តមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតរោ ឧទាសកោ កកវន្តំ បយិរុទាសន្តោ ទិសិទ្ធា

---

១ សុទ្ធ ភោតិ រាជំ ញោតោ ទិស្សតិ ។

វត្តនវិគ្គ លិក្ខបទទី ១

(៣៤៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ស្តេច
ព្រះបាទបសេនទិកោសល បានត្រាស់បង្គាប់នាយឧបាយកល (អ្នករក្សា
ទទ្យាន) ថា ម្ចាស់នាយ ឯងចូរទៅជម្រះសំអាតទទ្យាន យើងនឹងទៅ
ទទ្យាន ។ នាយឧបាយកលនោះបានទទួលព្រះទ្រង់របស់ព្រះបាទ
បសេនទិកោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ក៏ជម្រះ
ទទ្យាន ទទួលបានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយ
លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះចូលទៅ
ដល់ហើយបានក្រាបទូលព្រះបាទបសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ទទ្យានរៀបចំស្អាតហើយ ម្យ៉ាងទៀតព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ក៏គង់ក្នុងទីនោះដែរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់
នាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់យាងទៅកាន់ទទ្យាន ហើយចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ វេលានោះឯង មានទុប្បាសកម្មាកំពុងអង្គុយ

៣៥៥

បាបិក្ខិយកណ្តោ រតនវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស ទី១៧

ហោតិ ។ អន្តសា ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ
តំ ឧបាសកំ ភកវន្តំ បយ្យុទាសន្តំ និសីទ្ធិ ទិស្វាន
កីតោ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោ-
សលស្ស ឯតទហោសិ ធារហតាយំ បុរិសោ ចាចោ
ហោតុំ យថា ភកវន្តំ បយ្យុទាសតីតិ ។ យេន ភកវ
តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។ អថខោ សោ ឧបាសកោ ភកវតោ
តារវេន រាជានំ បសេនទិ កោសលំ នេវ អភិវាទេសិ
ន បច្ចុដ្ឋាសិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ
អនត្តមនោ អហោសិ កេចំ ហិ នាម អយំ បុរិសោ
មយំ អាតតេ នេវ អភិវាទេស្សតិ ន បច្ចុដ្ឋស្សតីតិ ។
អថខោ ភកវា រាជានំ បសេនទិ កោសលំ អនត្តមនំ
វិទិត្តា រាជានំ បសេនទិ កោសលំ ឯតទរោច ឯសោ
ខោ មហារាជ ឧបាសកោ ពហុស្សុតោ អាតតាតមោ
កាមេស្ស វីតរតោតិ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស
កោសលស្ស ឯតទហោសិ ធារហតាយំ ឧបាសកោ
ឱរកោ ហោតុំ ភកវាបិ វេស្ស វណ្ណំ កណាតីតិ ។

ប្រតិបត្តិយកល្អ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ និទាន

គាល់ជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ទេត
ឃើញឧបាសកនោះកំពុងអង្គុយគាល់ជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះទេតច្បាស់
ហើយទ្រង់មានសេចក្តីភិតភ័យ ហើយក៏ទ្រង់បិទទៅ (បង្កង់ឈរសិន) ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះ
មិនមែនជាមនុស្សអាក្រក់ទេ បានជាអង្គុយគាល់ជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ឯព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែរ
លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទី
ដ៏សមគួរ ។ ចំណែកឧបាសកនោះមិនបានថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល
ព្រះបាទបសេនទិកោសលឡើយ ព្រោះគោរពដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់តូចព្រះទ័យថា បុរសនេះកាល
បើអញមកហើយ មិនគួរនឹងមិនថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល(អញ)សោះ ។
ខណៈនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល
ស្តេចមានព្រះទ័យអាក់អន់ហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះបាទបសេនទិ-
កោសលយ៉ាងនេះថា បពិត្រមហាពជ ឧបាសកនេះឯងជាពហុស្ស្តជាអ្នក
ស្មាត់ក្នុងបិដក មានរាគៈក្នុងកាមទាំងឡាយទៅប្រាសអស់ហើយ ។
ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឧបាសកនេះមិនមែន
ជាមនុស្សថោកទាបទេ សូម្បីព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សរសើរគេដែរ ។

៣៩៦

វិទយបិដកេ មរណវិកត្តោ

តំ ឧបាសកំ ឯតទរោច វាទេយ្យសិ ឧបាសក យេន
អត្តោតិ ។ សុដ្ឋ ទេវតិ ។ អថខោ ភកវា វាជានំ
បសេនទី កោសលំ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ
សមាទថេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ
វាជា បសេនទី កោសលោ ភកវតា ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សតោ សមាទថតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ
ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខណំ កត្វា
បក្កាមិ ។

[៣៩០] តេន ខោ បន សមយេន វាជា
បសេនទី កោសលោ ឧបវិប្បាសាទវកតោ ហោតិ ។
អន្តសា ខោ វាជា បសេនទី កោសលោ តំ
ឧបាសកំ វជិយាយ ធន្តចាណី កច្ចន្តំ ទិស្វាន
បក្កាសាបេត្វា ឯតទរោច ត្វំ កិវ ឧបាសក
ពហុស្សតោ អាគតាគមោ សាជុ ឧបាសក អម្ពកំ
ឥត្តាការំ ធម្មំ វាចេហិតិ ។ យថហំ ទេវ ជាតាមិ
អយ្យានំ វាហសា អយ្យាវ ទេវស្ស ឥត្តាការំ ធម្មំ
វាចេស្សន្តិតិ ។ អថខោ វាជា បសេនទី កោសលោ

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

ព្រះបាទបេសេនទិកោសល ទ្រង់មានព្រះឱង្ការចំពោះនឹងឧបាសកនោះ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧបាសក អ្នកត្រូវការដោយរបស់ណា គប្បីប្រាប់ដល់
យើងចុះ ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ប្រពៃហើយ ។
គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ស្តេចបេសេនទិកោសល ឲ្យឃើញ
ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង្គអាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ ព្រះបាទបេសេន-
ទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
អង្គអាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ស្តេចក៏ត្រែកចាកអាសនៈថ្វាយ
បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទ្រង់ធ្វើប្រទេក្សិណចៀសចេញទៅ ។

(៣៥០) គ្រានោះឯង ព្រះបាទបេសេនទិកោសលស្តេចគង់ក្នុងថ្នាក់
ខាងលើនៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបាទបេសេនទិកោសលបានទេត
ឃើញឧបាសកនោះដើរចាំនឹងត្រឡៅតាមថ្នល់ លុះទេតហើយទ្រង់ឲ្យហៅ
មក ហើយមានព្រះឱង្ការយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧបាសក ពូថាអ្នកឯងជាពហុ-
ស្សតស្នាតក្នុងបិដក ម្ចាស់ឧបាសក ល្អហើយ អ្នកចូរបង្ហាញធម្មិក្នុងផ្ទះនៃ
ពួកស្រីរបស់យើងផង ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងធម៌ណា ព្រោះហេតុតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោក
ម្ចាស់ទាំងឡាយគង់នឹងបង្ហាញធម៌នោះក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រី (គឺពួកព្រះស្នំ)
របស់ព្រះអង្គបាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបេសេនទិកោសល

៣៥៧

បាចិត្តិយកណ្ណោ រកនវត្តស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

សច្ចំ ខោ ឧបាសកោ អាហារតិ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ រាជា
បសេនទិ កោសលោ ភកវន្តំ ឯតទវោច សាធុ
កន្តេ ភកវា ឯកំ ភិក្ខុំ អាណាបេតុ យោ អម្ពាតំ
ឥត្តាតារំ ធម្មំ វាចេស្សិតិ ។ អថខោ ភកវា
រាជានំ បសេនទិ កោសលំ ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សីសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំ-
សេសិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ
ភកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សិតោ សមាទបិតោ
សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ
ភកវា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ អាមន្តេសិ តេនហានន្ត
រញ្ញោ ឥត្តាតារ ធម្មំ វាចេហិតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
ខោ អាយស្មា អាទន្តោ ភកវតោ បដិស្សណិត្វា
កាលេន កាលំ បវិសិត្វា រញ្ញោ ឥត្តាតារំ ធម្មំ
វាចេសិ ។ អថខោ អាយស្មា អាទន្តោ បុព្វណ្ណាសមយំ

បាចិត្តិយកណ្ណ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ និទាន

ទ្រង់ត្រិះរិះថា ឧបាសិកាពាលពិតវែមន ទើបទ្រង់រាជដំណើរទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះគង់ក្នុង
ទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រើភិក្ខុមួយរូបដែលអាចនឹង
បង្ហាញធម៌ ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទបសេនទិកោសលឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក
ឲ្យអង្គអាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង្គអាច ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រែកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយធ្វើប្រទេក្យណ៍ចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកចូរចង្ហាញធម៌
ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេច ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានទទួលព្រះ
តម្រាស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស យ៉ាងហ្នឹងហើយ។
ចូលទៅបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេចសព្វ ។ វេលាតាមសម
គួរ ។ វេលាព្រឹក ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ដោយបុត្រ

៣៥៨

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

និវាសេត្វា បត្តចរិវាមាធាយ យេន រញ្ញោ បសេនទិស្ស
កោសលស្ស ទិវេសនំ តេនុបសង្កមំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន វាជា បសេនទិ កោសលោ មល្លិកាយ
ទេវិយា សន្តិ សយនកតោ ហោតិ ។ អន្តសា
ខោ មល្លិកា ទេវី អាយស្មនំ អាណនំ ទ្វារតា វ
អាគច្ឆនំ ទិស្វាន សហសា វុដ្ឋាសិ ។ បីតកមដ្ឋ
ទុស្សំ បកស្សិត្ត ។ អថខោ អាយស្មា អាណនោ
តតា វ បដិជីវិត្តត្វា អាវាមំ កត្វា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
អាពោចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយនំ ទិយនំ វិទាចេនំ កតំ ហិ នាម
អាយស្មា អាណនោ បុព្វេ អប្បដិសំវិទិតោ រញ្ញោ
អន្តេបុរំ បរិសិស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ អាណន្ត
បុព្វេ អប្បដិសំវិទិតោ រញ្ញោ អន្តេបុរំ បរិសសីតិ ។
សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវា កតំ ហិ
នាម ត្វំ អាណន្ត បុព្វេ អប្បដិសំវិទិតោ រញ្ញោ អន្តេបុរំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាទ

នឹងចម្រើនហើយចូលទៅកាន់រាជនិវេសន៍របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ។
វេលានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចកំពុងផ្ទុំជាមួយព្រះទេវីព្រះ
នាមមល្លិកា ។ នាងមល្លិកាទេវីបានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកអំពី
ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រោកឡើងដោយប្រញាប់ ។ សំពត់មានពណ៌
លឿងរលីងស្អាតក៏រហូតចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ត្រឡប់ចាកទីនោះមកកាន់អារាម ប្រាប់ដំណើរទុះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ លេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្តេច
មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន មិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេច
សោះ ។ លេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អានន្ទ ត្បូង
ស្តេចមិនទាន់ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងស្រាប់តែចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំង
របស់ស្តេច ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្ទទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិត
មែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់អានន្ទ ស្តេចមិនទាន់
ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេចទេ

៣៥៧

បាចិត្តិយកណ្តោ វគនវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស ទសាទ័នវា

បរិសិស្សសិ នេតិ អាណន្ត អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ
បសន្នាធំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ មេ ។ វិករហិត្តា ធម្ម
កងំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ។

[៣៥០] ទសយំមេ^(១) កិក្ខុវេ អាទីនវា វជន្តេប្ប-
រហ្មវេសនេ ។ កតមេ ទស ។ ឥធ កិក្ខុវេ វាជា មហោ-
សិយា សទ្ធិ សយនគតោ^(២) ហោតិ ។ តត្ថ កិក្ខុ
បរិសតិ ។ មហោសី វា កិក្ខុំ ទិស្វា សតំ ចាតុកកោតិ
កិក្ខុ វា មហោសី ទិស្វា សតំ ចាតុកកោតិ ។ តត្ថ រញ្ញោ
ឯវំ ហោតិ អន្នា ឥមេសំ កតំ វា ករិស្សន្តិ វាតិ ។ អយំ
កិក្ខុវេ បឋមោ អាទីនវា វជន្តេប្បរហ្មវេសនេ ។ ចុន
ចចំ កិក្ខុវេ វាជា ពហុកិច្ចោ ពហុករណីយោ អញ្ញ-
តំ ឥត្តិ កត្តា នស្សតិ ។ សា តេន កត្តំ កណ្តាតិ^(៣) ។
តត្ថ រញ្ញោ ឯវំ ហោតិ ន ខោ ឥធ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ
អញ្ញតិ បព្វជិតេន សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តិ ។

១ ឧ. ទសិមេ ។ ២ ឧ. ម. មិសិទ្ធា ។ ៣ ឧត្តរិ ។

បាបិភ្និយកណ្ណ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ និយាយអំពីទោស ១០ យ៉ាង

ម្នាលគានន្ទ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់
បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយ
ព្រះពុទ្ធដីកាថា ។

(៣៥១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសទាំង ១០ យ៉ាងនេះវេមនិមាន
ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្តីរបស់ស្តេច ។ ទោសទាំង ១០ យ៉ាងនោះ
ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងលោកនេះ ទ្រង់ប្រថាប់
លើក្រឡាព្រះបន្ទំជាមួយមហេសី ។ ភិក្ខុចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ មហេសី
បានឃើញភិក្ខុ វេមនិធ្វើកិរិយាញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសី
វេមនិធ្វើកិរិយាញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ។ ស្តេចវេមនិរង្វៀសក្នុងរឿងនោះ
យ៉ាងនេះថា ការមិនគួរអ្នកទាំងពីរនាក់នេះបានធ្វើហើយ ឬថាអ្នកទាំងពីរ
នេះនឹងធ្វើនូវការមិនគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសក្នុងកិរិយា
ចូលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេចជាបឋម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅ
មានគេទៅទៀត ស្តេចជាបុគ្គលមានភិច្ចុច្ឆ័ន្ទ មានការងារគួរធ្វើច្រើន ទ្រង់
យាងទៅប្រោសស្រែដទៃហើយក៏ភ្លេច ។ ឯស្រែនោះក៏មានគភីដោយស្តេច
នោះ ។ ស្តេចវេមនិរង្វៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយៗដទៃចូលទៅ
ក្នុងទីនេះមិនបានទេ រៀមមួយតែបញ្ចជិត ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចជិតទេដឹង ។

៣៦០

វិសយបំជិពេ មហារិកង្កោ

អយំ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ អាទីនេវោ វាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ អន្តេបុរេ អញ្ញាតំ រតនំ
 នស្សតិ ។ តត្ថ រញ្ញោ ឃំ ហោតិ ន ខោ ឥធិ អញ្ញោ
 កោចិ បរិសតិ អញ្ញាតិ បព្វជិតេន សិយា នុ ខោ
 បព្វជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ អាទី-
 នេវោ វាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ
 អន្តេបុរេ អពន្ធវា កុយមន្តា តហំធា សម្មេទំ កម្មន្តិ ។
 តត្ថ រញ្ញោ ឃំ ហោតិ ន ខោ ឥធិ អញ្ញោ កោចិ
 បរិសតិ អញ្ញាតិ បព្វជិតេន សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស
 កម្មន្តិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្តោ អាទីនេវោ វាជន្តេបុរាប្បវេ-
 សនេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ អន្តេបុរេ បុត្តោ វា បិតវំ
 បត្តេតិ បិតា វា បុត្តំ បត្តេតិ ។ តេសំ ឃំ ហោតិ ន ខោ
 ឥធិ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាតិ បព្វជិតេន សិយា
 នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ
 អាទីនេវោ វាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ

វិសយបិដក មហាវិក័ត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៧ ក្នុងភិក្ខុយាច្ចលទៅខាងក្នុងប្តីនៃ
ស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត រតនៈណា
មួយក្នុងប្តីនៃស្តេចបាត់ទៅ ។ ស្តេចរមែងរៀនសូត្ររឿងនោះយ៉ាងនេះ
ថា ជននីមួយៗដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ រៀរលែងតែបព្វជិត ទំនង
ជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៨ ក្នុង
ភិក្ខុយាច្ចលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅ
មានតទៅទៀត រឿងកាំទាំងឡាយ ដែលស្តេចត្រូវបិទបាំងទុកខាងក្នុង
មាននៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ត្រឡប់បែកសាយទៅខាងក្រៅ ។ ស្តេចរមែង
ទ្រង់រៀនសូត្ររឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយៗដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិន
មានទេ រៀរលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះជាទោសទី១១ ក្នុងភិក្ខុយាច្ចលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ព្រះរាជបុត្រប្រាថ្នានឹង
បៀតបៀនចំពោះព្រះរាជបិតាក្នុងប្តីនៃស្តេចក្តី ព្រះរាជបិតាប្រាថ្នានឹងបៀត
បៀនចំពោះព្រះរាជបុត្រក្តី ។ ព្រះរាជបុត្រព្រះរាជបិតានោះរមែងទ្រង់
រៀនសូត្រយ៉ាងនេះថា ជននីមួយៗដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ រៀរ
លែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាទោសទីប្រាំ ក្នុងភិក្ខុយាច្ចលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ

៣៦១

ធម៌ត្ថិយកណ្តុ រាជវត្តស្ស បរមសិក្ខាបទស្ស ទសាទីនា

រាជា នីចជ្ជានិយំ ឧត្ថ ហនេ^(១) វេបេតិ ។ យេសន្តំ
អមនាបំ តេសំ ឃំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជិតេន
សំសដ្ឋោ សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កក្ខន្តំ ។ អយំ
ភិក្ខុវេ ធន្នោ អាទីនេវេ រាជន្តេប្បុប្បវេសនេ ។ បុន
ចបំ ភិក្ខុវេ រាជា ឧត្ថជ្ជានិយំ នីច ហនេ^(២) វេបេតិ ។
យេសន្តំ អមនាបំ តេសំ ឃំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជិ-
តេន សំសដ្ឋោ សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កក្ខន្តំ ។
អយំ ភិក្ខុវេ សត្តមោ អាទីនេវេ រាជន្តេប្បុប្បវេសនេ ។
បុន ចបំ ភិក្ខុវេ រាជា អកាលេ សេនំ ឧយ្យោដេតិ ។
យេសន្តំ អមនាបំ តេសំ ឃំ ហោតិ រាជា ខោ
បព្វជិតេន សំសដ្ឋោ សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស
កក្ខន្តំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ អដ្ឋមោ អាទីនេវេ រាជន្តេប្បុប្ប-
វេសនេ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ រាជា កាលេ សេនំ

---

១ ឧ. ម. ឧត្ថជ្ជានេ ។ ២ នីចជ្ជានេ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ រតនវត្ត សិក្ខាបទទី ១ និយាយអំពីទោស ១០ យ៉ាង

តាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំង
នៅក្នុងទីតាបឱ្យឡើងកាន់ទីខ្ពស់។ ការតាំងនោះមិនជាទីតាប់ចិត្តរបស់ជន
តាំងឡាយណា ជនតាំងឡាយនោះរមែងរឿសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែង
ច្រឡំក្រឡំដោយបញ្ចជិត ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចជិតទេដឹង ។ ម្នាល
ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំមួយ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្រទេស
ស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់
បន្ថយមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខ្ពស់ឱ្យតាំងនៅក្នុងទីតាប ។ ការតាំងនោះមិន
ជាទីតាប់ចិត្តរបស់ជនតាំងឡាយណា ជនតាំងឡាយនោះរមែងរឿស
យ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡំក្រឡំដោយបញ្ចជិត ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ច-
ជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំពីរ ក្នុងកិរិយាចូល
ទៅខាងក្នុងប្រទេសស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមាន
តទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុងកាលមិនសមគួរ ។
ការបញ្ជូនកងទ័ពនោះ មិនជាទីតាប់ចិត្តរបស់ជនតាំងឡាយណា
ជនតាំងឡាយនោះរមែងរឿសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡំក្រឡំ
ដោយបញ្ចជិត ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ
នេះជាទោសទីប្រាំបី ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្រទេសស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
តាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់ឱ្យបញ្ជូនកងទ័ព

៣៦២

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

ឧប្បោសេត្តា អន្តរាមក្កតោ នវត្តាថេតិ ។ យេសន្តំ
អមនាបំ តេសំ ឃំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជិតេន
សំសង្ខា សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ
កិក្ខវេ នវមោ អាទីនវោ រាជន្តេប្បវេសនេ ។ បុន
ចបំ កិក្ខវេ រាជន្តេប្បវេសនេ^(១) ហត្ថិសម្មន្តំ អស្សសម្មន្តំ
រថសម្មន្តំ រជនិយានិ រូបសន្តតន្តវសដោជ្ជព្វានិ យានិ
ន បព្វជិតស្ស សារុប្បានិ ។ អយំ ខោ កិក្ខវេ
នសមោ អាទីនវោ រាជន្តេប្បវេសនេ ។ ឥមេ ខោ
កិក្ខវេ នស អាទីនវោ រាជន្តេប្បវេសនេតិ ។

[៣៥២] អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ អនេ-
កមរិយាយេន វិកវហិត្តា ធុត្តវតាយ ធុប្បោសតាយ
។ ថេ ។ ឃំវត្ត បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ
យោ បន កិក្ខ រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាកិសិក្ខស្ស^(២)
អនិក្ខន្តរាជកេ អនិក្ខតវតនកេ^(៣) បុព្វេ អប្បជំសំ-
វិទិតោ ឥន្ទមីលំ អតិក្កាមេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

---

១ ឧ. ម រញ្ញោ អន្តេប្បវេសនេ ។ ២ មុទ្ធាវិសិក្ខស្ស។ សោ បន បទវារាជិនេន ន សមេតិ ។
៣ អនិក្ខតវតនកេតិបិ បាលី ។ សោបិ តេន ន សមេតិ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

នៅក្នុងកាលដ៏សមគួរ ហើយទ្រង់ឲ្យត្រឡប់វិលវិញពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ការ
ត្រឡប់វិលវិញនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ដទៃទាំង
ឡាយនោះរមែងរន្សៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡំច្រឡំដោយ
បញ្ចជិត ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
ទោសទីប្រាំបួន ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ហេតុដ៏ទៃនៅមានតទៅទៀត ខាងក្នុងរាជប្តីតែងជ្រួលជ្រើមទៅ
ដោយដំរី ជ្រួលជ្រើមទៅដោយសេះ ជ្រួលជ្រើមទៅដោយរថ នឹងរូប
សំឡេងក្លិនរសដោយដ្ឋានជាហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ សុទ្ធតែជារបស់មិន
សមគួរដល់បញ្ចជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាទោសដប់ ក្នុង
កិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស១០
យ៉ាងនេះឯងជាទោសក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។

[៣៥២] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទូលព្រះ
អានន្តដ៏មានអាយុដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិតាមទេនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយ (បើ) ស្តេចជាក្សត្រិយ៍បានមុខត្រាសកហើយ
មិនទាន់ជ្រាបជាមុន ឈានកន្លងធរណីចូលទៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ដែល
ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ ស្រែកែវក៏មិនទាន់ចេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៦៣

ពាចិក្ខិយកណ្តោ រតនវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

[៣៥៣] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្ប្រតោ ភិក្ខុតិ ។
ខត្តិយោ នាម ឧភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ ច
បិតិតោ ច សំសុទ្ធកហណំកោ យាវ សត្តមា បិតាម-
ហយុតា អត្តិត្តោ អនុបក្ករដ្ឋា ជាតិវាទេន ។ មុន្ហាភិ-
សិត្តោ នាម ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិត្តោ ហោតិ ។
អនិក្ខន្តវាជកេតិ វាជា សយនីយវា អនិក្ខន្តោ ហោតិ ។
អនិក្ខតរតនកេតិ មហេសី សយនីយវា អនិក្ខន្តោ ហោតិ
ឧភោ វា អនិក្ខន្តោ ហោតិ ។ បុព្វេ អប្បជិសំវិទិតោតិ
បុព្វេ អនិមន្តិតោ ។ ឥន្ទធីលោ នាម សយនីយវស្ស
ឧម្មារោ វុច្ចតិ ។ សយនីយវំ នាម យត្ត កត្តចិ រញ្ញា
សយនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ អន្តមសោ សាលិប្បការប-
រិក្ខតិបិ ។ ឥន្ទធីលំ អតិក្កាមេយ្យតិ បឋមំ មាទំ ឧម្មារំ
អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ឧក្កជស្ស ។ ធុតិយំ មាទំ អតិក្កា-
មេតិ អាបត្តិ មាទិតិយស្ស ។

បាចិគ្គិយកណ្ណ រតនេត្ថ សិក្ខាបទទី ១ សិក្ខាបទវិក័ត្ត

(៣៥៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដុះឆ្មារក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាដិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ក្សត្រិយ៍នោះ បានដល់
ជនអ្នកមានជាតិល្អទាំងសងខាង គឺខាងមាតានឹងខាងបិតា ជាអ្នកកាន់យក
ជាតិដ៏បរិសុទ្ធិល្អ ដកបអំពីគូរៃដីជូនដីតាជាគំរប់ ៧ គេមិនបានបោះ
បង់ពោល មិនបានគំរេវៀលដោយជាតិ ។ ដែលហៅថា បានមុខភាសិសេក
ហើយ គឺស្តេចដែលគេបានអភិសេក ដោយអភិសេកឱ្យជាក្សត្រិយ៍ ។
ពាក្យថា ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ គឺស្តេចមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះ
បន្ទំ ។ ពាក្យថា ស្រីកែវមិនទាន់ចេញ គឺមហេសី មិនទាន់ចេញអំពី
ក្រឡាព្រះបន្ទំ ឬមួយស្តេចនឹងមហេសីទាំងពីរ មិនទាន់ចេញអំពីក្រឡា
ព្រះបន្ទំ ។ ពាក្យថា មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន គឺស្តេចមិនទាន់បាន
និមន្តជាមុន ។ ដែលហៅថា ធរណី គឺសំដៅយកធរណីនៃក្រឡា
ព្រះបន្ទំ (បានដល់ក្របទ្វារខាងក្រោម) ។ ទីក្រឡាព្រះបន្ទំរបស់ស្តេច
ដែលគេតែងតាំងទុក ក្នុងទីណាមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីតែទីដែល
គេបិទបាំងត្រង់ត្រង់ដោយរនាំង ក៏ហៅថាក្រឡាព្រះបន្ទំទាំងអស់ ។
ពាក្យថា ឈានកន្លងធរណីចូលទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុឈានដំហានទី ១
ឱ្យកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ឈានដំហានទី ២ ចូលទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។

៣៦៤

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(៣៥៤) អប្បដិសំវិទិតេ អប្បដិសំវិទិតសញ្ញា ឥន្ទ-
ទ័លំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តយស្ស ។ អប្បដិសំ-
វិទិតេ វេមតិកោ ឥន្ទទ័លំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទាចិត្ត-
យស្ស ។ អប្បដិសំវិទិតេ បដិសំវិទិតសញ្ញា ឥន្ទទ័លំ
អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តយស្ស ។ បដិសំវិទិតេ អប្ប-
ដិសំវិទិតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ វេម-
តិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ បដិសំវិទិត-
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

(៣៥៥) អនាបត្តិ បដិសំវិទិតេ ន ខត្តិយោ ហោតិ
ន ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិទ្ធា ហោតិ វាជា សយ-
នីយវា និក្ខន្តា ហោតិ មហោសី សយនីយវា និក្ខន្តា
ហោតិ ឧកោ វា សយនីយវា និក្ខន្តា ហោតិ ន
សយនីយវេ ឧត្តត្តកស្ស អាទិក្ខត្តកស្សាតិ ។

បរិមសិក្ខាបទំ ឥដ្ឋិតំ ។

វិធម្មចំណី មហាវិវាទ

(៣៥៤) ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាស្តេចមិនបាននិមន្ត
ហើយដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាស្តេចនិមន្ត ហើយ
ដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ
ភិក្ខុសំគាល់ថាស្តេចមិនបាននិមន្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាស្តេចនិមន្តហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(៣៥៥) វិវះវិវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)
គឺស្តេចបាននិមន្ត ១ ជននោះមិនមែនជាក្សត្រិយ៍ ១ ជាស្តេចតែមិនបាន
ទទួលអភិសេកដោយអភិសេកជាក្សត្រិយ៍ ១ ស្តេចយាងចេញពីក្រឡា
ព្រះបន្ទំ ១ មហេសីចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ឬមួយស្តេចនឹងមហេសី
ទាំងពីរ ចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ស្តេចនឹងមហេសីមិនបាននៅក្នុងក្រឡា
ព្រះបន្ទំ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ្ធ

[៣៥៦] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អចិវតិយា នទិយា
ញាយតិ ។ អញ្ញតរោបិ ព្រាហ្មណោ បញ្ចសតានំ ថវិកំ
ថលេ និក្ខមិត្តា អចិវតិយា នទិយា ញាយិត្តា^(១) វិស្ស-
វិត្តា អគមាសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តស្សយំ ព្រាហ្ម-
ណស្ស ថវិកា មា នស្សីតិ អគ្គហោសិ ។ អថខោ
សោ ព្រាហ្មណោ សវិត្តា តុវិតោ អាធាវិត្តា តំ ភិក្ខុ
ឯតទរោថ អបំ មេ កោ ថវិកំ បស្សេយ្យសិតិ ។
ហន្ត ព្រាហ្មណាតិ អនាសិ ។ អថខោ តស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស ឯតទហោសិ កេន នុ ខោ អហំ ឧនាយេន
ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បុណ្ណាបត្តំ ន ទទេយ្យន្តំ ។ ន
មេ កោ បញ្ចសតានំ សហស្សំ មេតិ បលិត្តិត្តា
មុញ្ញំ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អារាមំ តត្ថា ភិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អារោចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា

---

១ ឧ. ម. ញាយតោ ។

សិក្ខាបទទី ២

[៣៥៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ភិក្ខុមួយរូបដ៏តទឹកក្នុងស្នឹងអចិរវតី ។ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទៀតបានទុកថង់
ប្រាក់ចំនួន ៥០០ កហាបណៈលើគោក ហើយចុះន្ទឹតទឹកក្នុងស្នឹងអចិរវតី
(ឡើងមកហើយ) ក៏ភ្លេចថង់ប្រាក់ ដើរចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ
ភិក្ខុនោះក៏រើសយកដោយគិតថា ថង់នេះប្រាក់ដាច់ថង់ប្រាក់របស់ព្រាហ្ម-
ណ៍នោះ កុំបរិវាសបាត់ឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះនឹកឃើញក៏ត្រឡប់រើស
មកវិញដោយប្រញាប់ ហើយបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់បានឃើញថង់ប្រាក់របស់ខ្ញុំដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះ
បានឲ្យថង់ប្រាក់នោះទៅដោយពាក្យថា យកចុះព្រាហ្មណ៍ ។ ទើបព្រាហ្ម-
ណ៍នោះបានគិតយ៉ាងនេះថា អញមិនគប្បីឲ្យរង្វាន់ដល់ភិក្ខុនេះ ដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះចោទប្រកាន់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់
កហាបណៈរបស់ខ្ញុំមិនមែន ៥០០ ទេ របស់ខ្ញុំប្រាក់ដាច់ ១០០០ រួចចាប់ភិក្ខុ
នោះហើយក៏លែងទៅ ។ ចំណែកភិក្ខុនោះទៅកាន់អាពាហ៍ហើយប្រាប់
សេចក្តីខ្លះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

៣៦៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារចន្តិ កងិ ហិ
នាម កិក្ខុ រតនំ ឧត្តហោស្សតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិក្ខុ ត្វ
កិក្ខុ រតនំ ឧត្តហោសីតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ
ពុទ្ធា កកវ កងិ ហិ នាម ត្វ មោយប្បិស រតនំ
ឧត្តហោស្សសំ នេតំ មោយប្បិស អប្បសន្នាធំ វា បសា-
នាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ
រតនំ វា រតនសម្មតំ វា ឧត្តណ្ណោយ្យ វា ឧត្តណ្ណា-
បេយ្យ វា វាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចំ កកវតា កិក្ខុធំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ ហោតិ ។

[៣៥៧] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថុយា
ឧស្សវេ ហោតិ ។ មនុស្សា អលង្កតប្បដិយត្តា ឧយ្យាធំ
កច្ចន្តិ ។ វិសាខាបិ មិការមាតា អលង្កតប្បដិយត្តា
ឧយ្យាធំ កមិស្សមីតិ តាមតោ ជិត្តមិត្តា ក្យាហំ
កវិស្សមិ ឧយ្យាធំ កត្តា យន្ត្រាហំ កកវន្តំ បយិរុទា-

វិទយបិណ មហាវិវត្ត

។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា
ភិក្ខុមិនគួរនឹងរើសយករតនៈមានមាសប្រាក់ជាដើមសោះ ។ បេ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងរើសយករតនៈ ពិត
មែនឬ ។ ភិក្ខុនោះទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរ
នឹងរើសយករតនៈទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិរតតែ
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយរើសយកឯងក្តី ឲ្យគេរើសយកក្តី
នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវសាបត្តិបាចិត្តិយ ។
សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ។

(៣៥៧) សម័យនោះឯង មានមហាស្រពក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
មនុស្សទាំងឡាយប្រដាប់តាក់តែងខ្លួនទៅកាន់ទ្បាន ។ សូម្បីនាង
វិសាឌាមិគារមាតា ក៏បានប្រដាប់តាក់តែងកាយ ហើយក៏ចេញចាកស្រុក
ទៅដោយគិតថា អញនឹងទៅកាន់ទ្បានដែរ ហើយគិតទៅទៀតថា
ចុះអញនឹងទៅកាន់ទ្បានធ្វើអ្វី បើដូច្នោះគួរតែអញចូលគាល់ព្រះដ៏មាន

៣៦៧

បាវិត្តិយកណ្តោ រតនវិគ្គស្ស ទុរិយសិក្ខាបទស្ស ទិវាទំ

សេយ្យន្តិ អាគរណំ ឌីមុត្តិត្តា ឧត្តរាសង្កេន កណ្តិកំ
តន្តិត្តា ទាសិយា អទាសិ ហន្ត ជេ ឥមំ កណ្តិកំ
កណ្តាហិតិ ។ អថខោ វិសាខា មិការមាតា យេន
កកវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា
ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្តំ ខោ វិសាខំ
មិការមាតរំ កកវំ ធម្មិយា កកវាយ សន្តស្សសិ
សមាទមេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ
វិសាខា មិការមាតា កកវតា ធម្មិយា កកវាយ
សន្តស្សិតា សមាទមិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា
ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា បទក្កិណំ កត្តា
បក្កាមិ ។ អថខោ សា ទាសិ តំ កណ្តិកំ វិស្សរិត្តា
អកមាសិ ។ ភិក្ខុ បស្សិត្តា កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេ-
ចេស្សំ ។ តេនហិ ភិក្ខុវេ ឧត្តហេត្តា ជិក្ខុបថាតិ ។
អថខោ កកវំ ឯតស្មី ជិណានេ ឯតស្មី បកករណា
ធម្មំ កកវំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ
រតនំ វា រតនសម្មតំ វា អជ្ឈរាមេ ឧត្តហេត្តា វា

ធម៌ត្រ័យកណ្តុ រតនវត្ត សិក្ខាបទទី ២ និទាន

ព្រះភាគវិញ ហើយក៏ដោះខ្យល់ត្រឡឹងភាគរណៈចងដាច់ដូចដោយសំពត់ ចង្ក ហើយបានហុចឱ្យទៅទាស់ថា ហ័ហង ឯងចូរយកបង្ខំចនេះ ទៅ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា បានចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាង វិសាខាមិគារមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ឱ្យឃើញ ឱ្យកាន់យក ឱ្យអាចហ៊ាន ឱ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ។ ឯនាង វិសាខាមិគារមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឱ្យឃើញ ឱ្យ កាន់យក ឱ្យអាចហ៊ាន ឱ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រែកចាក អាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញ ទៅ ។ ឯទាស់នោះក៏ក្លែងចោលខ្យល់ដូចនោះ ហើយដើរចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ ដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូររើសយកទុកចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយព្រះពុទ្ធដីកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ រើសឯង ឬប្រើគេឱ្យរើស ខ្យល់តន្ត្រី ខ្យល់ដែលគេស្មានជារតនៈភិ

៣៦៨

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

ឧត្តហារេត្វា វា និក្ខិបិតំ យស្ស ភវិស្សតិ សោ
ហវិស្សតិ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន ភិក្ខុ រតនំ វា រតនសម្មតំ វា
អញ្ញត្រ អដ្ឋារាមា ឧត្តណ្ណោយ្យ វា ឧត្តណ្ណារេយ្យ វា
នាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវេញនំ កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញតំ ហោតិ ។

[៣៥៨] តេន ខោ បន សមយេន កាសីសុ
ជនបទេសុ អនាថបិណ្ឌិកស្ស កហបតិស្ស កម្មន្ត-
តាមោ ហោតិ ។ តេន ច កហបតិណា អន្តេវាសី
អាណត្តោ ហោតិ សចេ កទ្ធានា អាគច្ឆន្តិ កតំ
ករេយ្យាសីតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្មហុលា
ភិក្ខុ កាសីសុ ជនបទេសុ ចារិកំ ចរមាណ យេន
អនាថបិណ្ឌិកស្ស កហបតិស្ស កម្មន្តតាមោ តេនុប-
សង្កមីសុ ។ អទ្ធសា ខោ សោ បុរិសោ តេ ភិក្ខុ
ទ្វារោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមី
ឧបសង្កមីត្វា តេ ភិក្ខុ អភិវទេត្វា ឯតនកោច អធិវា-
សេនុ កន្តេ អយ្យា ស្វាតនាយ កហបតិណោ កត្តន្តិ ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

ក្នុងភាវមហាយទុកដោយនិគម រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងយក
ទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិសិទ្ធិ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានឯងក្តី ឲ្យគេបានក្តី នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុ
ដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀនលះនៃតែ (បានយកនូវ
រតនៈដែលគេក្លែង) នៅក្នុងវត្ត ។ សិទ្ធិសិទ្ធិនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ជាតម្រង់ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៣៥៨) គ្រានោះឯង ក្នុងកាលជនបទ មានស្រុក ១ ជាទីធ្វើ
ការងាររបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ គហបតីនោះបានបង្គាប់អន្តរាសី
(កូនខ្លួន) ថា បើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក អ្នកឯងគប្បីធ្វើកត្តាប្រ-
គេនផង ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុង
កាលជនបទ ហើយហួសទៅកាន់ស្រុកជាទីធ្វើការងាររបស់អនាថបិណ្ឌិក
គហបតី ។ បុរសនោះបានឃើញភិក្ខុទាំងនោះមកអំពីចម្ងាយ លុះបាន
ឃើញច្បាស់ហើយ បានចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បានថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងនោះហើយពោលនូវពាក្យនេះថា បតីត្រឺព្រះករុណា
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទទួលចង្ហាន់របស់គហបតី ក្នុងវត្តស្រុក ។

៣៦៧

បាចិត្តិយករណ្ណ រកនវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ធិតានំ

អធិតាសេសុំ ខោ តេ ភិក្ខុ តុណ្ហិកាវេន ។ អថខោ
សោ បុរិសោ តស្ស្ស រត្តិយា អច្ចយេន បណ្ឌិតំ
ខាទនីយំ កោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា កាលំ អាហេ-
ចាបេត្វា អង្គលំមុទ្ធិកំ ឌីមុញ្ញត្វា តេ ភិក្ខុ កត្តេន
បរិសិត្វា អយ្យា កុញ្ញត្វា កច្ឆន្តំ អហំបិ កម្មន្តំ
កមិស្សាមីតិ អង្គលំមុទ្ធិកំ វិស្សត្វា អគមាសិ ។ ភិក្ខុ
បស្សត្វា សចេ មយំ កមិស្សាម នស្សិស្សតាយំ
អង្គលំមុទ្ធិកាតិ តត្រូវ អច្ឆិសុ ។ អថខោ សោ បុរិសោ
កម្មត្វា អាគច្ឆន្តោ តេ ភិក្ខុ បស្សត្វា ឯតទរោច
តិស្ស កន្ត អយ្យា ឥនេវ អច្ឆន្តិតំ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស ឯតមត្តំ អាហេចេត្វា សាវត្តិ
កត្វា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី ទិទានេ
ឯតស្មី បករណេ ធម្មី កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ រតនំ វា រតនសម្មតំ វា អជ្ឈារាមេ
វា អជ្ឈាវសថេ វា ឧត្តហេត្វា វា ឧត្តហាបេត្វា វា
ទិក្ខុបិតុំ យុស្ស ភវិស្សតិ សោ ហវិស្សតិ ។ ឯវញ្ច

បាចំត្ថិយកល្យា រតនវត្ត សំពូចទី ២ និទាន

ភិក្ខុទាំងនោះបានទទួលដោយភាវៈស្ងៀមនៅ ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ
បុរសនោះបានឲ្យគេតាក់តែងខាងនិយោគយកដំណើរដំណើរដំណើរ ហើយបាន
ឲ្យពិតគត្តកាល(ពេលឆាន់) រួចក៏ដោះឡើងចេញ ហើយអង្គុយភិក្ខុ
ទាំងនោះដោយគត្តស្រួលហើយពិតថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយឆាន់ហើយ
សូមនិមន្តទៅចុះ ចំណែកខ្ញុំនឹងទៅធ្វើការងារដែរ (និយាយដូច្នោះហើយ) ក៏
ភ្លេចចំព្រ័ត្យន (នោះ)ហើយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឃើញហើយ ក៏ឈប់
នៅក្នុងទីនោះដោយគិតគ្នាថា បើយើងទាំងឡាយនឹងដើរចេញទៅ ចំព្រ័ត្យន
នេះនឹងបាត់បង់ទៅពុំខាន ។ ឯបុរសនោះកាលមកដល់ធ្វើការងារបានឃើញ
ភិក្ខុទាំងនោះហើយសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណា តួកលោកម្ចាស់
ឈប់នៅក្នុងទីនេះធ្វើអ្វី ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់បុរសនោះ
ហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី បានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាន
នេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌ម្តង ហើយត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរើសឯង
ឬឲ្យគេរើស ឡើយនេះក្តី ឬវត្ថុដែលគេស្ម័គ្រជានេះក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាង
ក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់ជនណា ជននោះ
នឹងនាំយកទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំរែងឡើង

៣៧០

វិសយបិដកេ មហាវិក្កោ

បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន
ភិក្ខុ រតនំ វា រតនសម្មតំ វា អញ្ញត្រ អដ្ឋារាមា វា
អដ្ឋាវសថា វា ឧត្តណ្ណោយ្យ វា ឧត្តណ្ណាបេយ្យ វា
ចាចិត្តយំ ។ រតនំ វា បន ភិក្ខុនា រតនសម្មតំ វា
អដ្ឋារាមេ វា អដ្ឋាវសថេ វា ឧត្តហេត្វា វា ឧត្តហា-
បេត្វា វា ធិក្ខិបិតត្ថំ យស្ស ភវិស្សតិ សោ ហរិស្សតិ ។
អយំ តត្ថ សាមីចិតិ ។

[៣៥៧] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អនិប្បោតោ ភិក្ខុតិ ។
រតនំ នាម មុត្តា មណី វេជ្ជរិយោ សម្មោ សិលា បវាឡិ
រជនំ ជាត្របំ លោហិតត្រោ មសារកល្យំ ឯតំ រតនំ
នាម ។ រតនសម្មតំ នាម យំ មនុស្សានំ ឧបកោតប-
រិកោតំ ឯតំ រតនសម្មតំ នាម ។ អញ្ញត្រ អដ្ឋារាមា វា
អដ្ឋាវសថា វាតិ វេបេត្វា អដ្ឋារាមំ អដ្ឋាវសថំ ។
អដ្ឋារាមោ នាម បរិក្ខិត្តស្ស អារាមស្ស អន្តោអារាមោ
អបរិក្ខិត្តស្ស ឧបចារោ ។ អដ្ឋាវសថោ នាម បរិក្ខិត្តស្ស

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

នូវសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយអើសឯងក្តី ឲ្យគេអើសក្តី នូវរតនៈក្តី
នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវពាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរវៃលឿនតែខាងក្នុងវត្ថុ
ឬខាងក្នុងទីស្នាក់ ។ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុគប្បីអើសឯង ឬឲ្យគេអើស នូវរតនៈក្តី
នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងអាពាមក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី
ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។
នេះជាសាមិច្ឆិកម្ម ក្នុងសិទ្ធិបទនោះ ។

(៣៥៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិទ្ធិ
បទទី ១ នៃបាពជីកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា រតនៈនោះ បានដល់កែវម្ពក្តី
កែវមណិ កែវវៃតឲ្យ សន្ធិ កែវសិលា កែវបរវឡ ប្រាក់ មាស កែវក្រហម
(កែវទទឹម) កែវមរកដ (កែវពព្រួស) នេះឈ្មោះថារតនៈ ។ ដែល
ហៅថា វត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈនោះ បានដល់វត្ថុឯណាមួយជាគ្រឿង
ទុបកោតបរិកោតរបស់មនុស្សទាំងឡាយ វត្ថុនេះឈ្មោះថា គេសន្មតជា
រតនៈ ។ ពាក្យថា រៀរវៃលឿនតែខាងក្នុងអាពាមក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី គឺ
លើកលែងតែខាងក្នុងវត្ថុ នឹងខាងក្នុងទីស្នាក់ ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុង
វត្ថុនោះ គឺវត្ថុដែលមានរចនា សំដៅយកទីខាងក្នុងនៃរចនាវត្ថុ (បើ) វត្ថុ
ដែលមិនមានរចនា សំដៅយកត្រឹមទីទុបបារវៃវត្ថុ ។ ដែលហៅថា ខាង
ក្នុងទីស្នាក់នោះ គឺទីស្នាក់ដែលមានរចនា សំដៅយកទីខាងក្នុង

៣៧១

ធម្មិក្ខិយកណ្តោ រតនវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរង្កោ

អាវុសេសស្ស អន្តោអាវុសេថោ អបរិក្ខត្តស្ស ឧបហា-
រោ ។ ឧត្តុល្លោយ្យាតិ សយំ កល្យាណតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ ឧត្តុល្លាហេយ្យាតិ អញ្ញំ កល្យាហេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៦០] រតនំ វា បទ វិក្ខុយា រតនសម្មតំ វា
អដ្ឋារមេ វា អដ្ឋាវុសេថេ វា ឧត្តុហេត្វា វា ឧត្តុហា-
យេត្វា វា និក្ខិបិតព្យុទ្ធិ រូបេន វា និមិត្តេន វា សញ្ញាណំ
កត្វា និក្ខិបិត្វា អាចិក្ខិតព្វំ យស្ស កណ្ណំ នដ្ឋំ សោ
អាគច្ឆតិ ។ សចេ តត្ថ អាគច្ឆតិ សោ វត្តញោ អាវុសោ
កីធិសន្តេ កណ្ណានិ ។ សចេ រូបេន វា និមិត្តេន វា
សម្មាទេតិ ណាតព្វំ ។ នោ ចេ សម្មាទេតិ វិចិជាហិ
អាវុសោតិ វត្តញោ ។ តម្ហា អាវុសា បក្កមន្តេន យេ
តត្ថ ហោនិ វិក្ខុ បដិរូយា តេសំ ហានុ និក្ខិបិត្វា

ធម្មបទដ្ឋកថា រតនត្ថ សិក្ខាបទទី ២ សិក្ខាបទវិភង្គ

នៃទីស្នាក់ (បើ) ទីស្នាក់ដែលឥតរាជ សំដៅយកត្រឹមទីបញ្ចប់
នៃទីស្នាក់ ។ ពាក្យថា រើសឯង សេចក្តីថា ភិក្ខុកាន់យកដោយខ្លួនឯង
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេរើស សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃ
កាន់យក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៦០] ពាក្យថា ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើស
នូវរតនៈក៏ នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជា រតនៈក៏ ខាងក្នុងវត្តក៏ ខាងក្នុងទីស្នាក់ក៏
ហើយទុកដាក់ សេចក្តីថា ភិក្ខុធ្វើសញ្ញា^(១) (គ្រឿងកំណត់ដីធ្លី) ដោយ
រូបក៏ ដោយនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ក៏ គប្បីទុកដាក់ហើយប្រាប់ថា ជន
ណាបាត់កណ្ត ជននោះចូរមកយកចុះ ។ បើមានរបស់នោះមកក្នុងទី
នោះភិក្ខុគប្បីសួរគេថា អាវុសោ កណ្តរបស់អ្នកដូចម្តេច ។ បើគេ
ប្រាប់ត្រូវតាមរូបក៏ តាមនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ក៏ ភិក្ខុគប្បីឲ្យចុះ ។ បើគេ
ប្រាប់មិនត្រូវ ភិក្ខុគប្បីពោលថា អាវុសោ អ្នកចូររកខ្លួនឯងចុះ ។
កាលភិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញចាកទីស្នាក់នោះទៅ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណា ដ៏សមគួរមាននៅក្នុងទីនោះ គប្បីធ្វើទុកក្នុងដីភិក្ខុទាំងឡាយនោះ

១ ភិក្ខុដែលបានរើសកែវ ៧ ប្រការ មានមាសប្រាក់ជាដើម ដែលគេរកឃើញនៅក្នុងវត្តក្តី ក្នុង
លំដៅរបស់វត្តក្តី ត្រូវធ្វើស្នាមយកទៅបិទទុកនៅទីណាមួយ ធិត្វារត្ត ឬទីដិតកន្លែងដែល
ខ្លួននៅ ឯសេចក្តីក្នុងស្នាមនោះ ផ្ទុំព្រះ អ្នកណាបាត់របស់អ្វី អ្នកនោះចូលមកទទួលយក ។

៣៧២

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បក្កម័តតំ ។ លោ លេ លោន្តិ ភិក្ខុ បដិវ្យា យេ តត្ថ
លោន្តិ គហបតីកា បដិវ្យា តេសំ ហត្ថេ ជិត្តិបត្តា
បក្កម័តតំ ។ អយំ តត្ថ សាមីចីតិ អយំ តត្ថ អនុជម្មតា ។

(៣៦០) អនាបត្តិ រតនំ វា រតនសម្មតំ វា អដ្ឋា-
រាមេ វា អដ្ឋាវសថេ វា ឧត្តហេត្វា វា ឧត្តហារេត្វា
វា ជិត្តិបតិ យស្ស ករិស្សតិ សោ ហរិស្សតីតិ រតន-
សម្មតំ^(១) វិស្សាសំ កណ្ណាតិ តាវកាលំ កណ្ណាតិ
បិសុក្ខុលសញ្ញាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ រតនំ វា រតនសម្មតំ វាតិ កត្តចិ យោគ្គកេ ទិស្សតិ ។

វិនយចីនិក មហាវិញ្ញាណ

ហើយចៀសចេញទៅ ។ បើមិនមានភិក្ខុដ៏សមគួរទេ ភិក្ខុនោះត្រូវផ្ញើទុក
ទៅដៃរបស់ពួកគហបតីដ៏សមគួរ ដែលមាននៅក្នុងទីនោះ ហើយតប្ប
ចៀសចេញទៅ ។ ពាក្យថា នេះជាសាមិចិកមក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺនេះ
តាមធម្មតាក្នុងរឿងនោះ ។

(៣៦១) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុវើសង្កត់ ឬឱ្យគេវើស ឬវតនៈក្តី ឬវត្ថុដែលគេសន្មតវារតនៈក្តី
ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកជាក់ដោយគិតថា វតនៈ
របស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ១ ភិក្ខុកាន់យកវត្ថុដែលគេសន្មត
វារតនៈដោយសិទ្ធិសាល ១ ភិក្ខុកាន់យកជារបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុសំគាល់ថាជា
របស់បង្ក្រូប ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទី

[៣៦២] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថុយំ

វិហារតិ ជេនវនេ អនាថចិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ វិការលេ

តាមំ បវិសិត្វា សកាយំ និសីទិត្វា អនេកវិហាតំ

និវាណកកំ កថេន្តិ សេយ្យដីទំ រាជកកំ ចោរកកំ

មហាមត្តកកំ សេនាកកំ ភយកកំ យុទ្ធកកំ

អន្តកកំ បាណកកំ វត្តកកំ សយនកកំ មាលាកកំ

កន្ទកកំ ញាតិកកំ យានកកំ តាមកកំ និក-

មកកំ នករកកំ ជនបទកកំ ឥត្តិកកំ សុរាកកំ

វិសិទ្ធាកកំ កុម្មជ្ជានកកំ បុព្វប្បេតកកំ បាណត្តកកំ

លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ធក្ខាយិកំ ឥតិភវាភវកកំ

សិក្ខាបម្ភទី ៣

(៣៦២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកធម្មតិយភិក្ខុចូលទៅកាន់ស្រុកកងវេលារសៀល ហើយអង្គុយនិយាយ
តិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំនិយាយ តិរច្ឆានកថានោះ
ដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ
ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោលអំពីសេនាបាហាន ពោលអំពីភ័យ (នឹងសត្វ
សាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក
ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទំងេក ពោលអំពីផ្កាភ្លែង ពោលអំពី
គ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក
ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីក្រុង ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្រែ
ពោលអំពីស៊ុក ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីដកលែងក្នុង គឺកំពង់ទឹក
ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿង
ផ្សេងៗ ដែលឥតប្រយោជន៍ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិកុហកក្នុង
លោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភវៈ^(១)នឹងអភវៈ^(២)ដែលជាហេតុ

១ ភវៈ គឺសឃ្យុតទិដ្ឋិ ។ ២ អភវៈ គឺឧប្បេទទិដ្ឋិ ម្យ៉ាងទៀត ភវៈ គឺសេចក្តីបំរើន អភវៈ គឺ
សេចក្តីសាបសូន្យ ឬភវៈ គឺសេចក្តីសុខក្នុងកាម អភវៈ គឺសេចក្តីព្យាយាមធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាក
នៃប្រយោជន៍ ។

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ឥតិ វា ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ
កងំ ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា វិកាលេ
តាមំ បវិសិត្វា សកាយំ និសីទិត្វា អនេកវិហិតំ
តិរច្ឆានកងំ កាលេស្សន្តិ សេយ្យថីទំ រាជកងំ ចោរ-
កងំ មហាមត្តកងំ សេនាកងំ កយកងំ យុទ្ធកងំ
អន្ទកងំ ចានកងំ វត្តកងំ សយនកងំ មាលា-
កងំ កន្ទកងំ ញាតិកងំ យានកងំ តាមកងំ
និកមកងំ នករកងំ ជនបទកងំ ឥត្តិកងំ សុរាភកងំ
វិសិទ្ធាកងំ កុម្មជ្ជានកងំ បុព្វប្បេតកងំ ឆានត្តកងំ
លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ធក្ខាយិកំ ឥតិកវាភវកងំ
ឥតិ វា សេយ្យថាមិ តិហិ កាមកោតិទោតិ ។
អស្សេសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈា-
យន្តានំ ទិយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ
ហិ ឆាម ធាតុតិយា ភិក្ខុ វិកាលេ តាមំ បវិសិត្វា

វិធីបិណ្ឌ មហាវិកត្ត

អត្ថប្រយោជន៍ ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស
តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកសមណសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុក
ក្នុងវេលាវិកាលហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗជាច្រើន ក្នុងរោង
ជាទីប្រជុំនិយាយ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគនូវកាមសោះ តិរច្ឆានកថា
នោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ
ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោលអំពីសេនាទាហាន ពោលអំពីភ័យ (នឹងសត្វ
សាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក
ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីកម្រងផ្កា ពោលអំពីគ្រឿង
ក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម
ពោលអំពីនគរ ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្រែ ពោលអំពីសុភ
ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីដក់លនៃក្តុម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិ
ដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ពោលអំពីលោក
(លទ្ធិកុហកក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីកវៈនឹងអកវៈដែលជា
ហេតុអត្ថប្រយោជន៍ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្ស
ទាំងនោះពោលពោសតិះដៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលពោស តិះដៀល
បន្តបង្ហាត់ថា ពួកឆត្វគ្រប់ភិក្ខុ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល

ព្យាង្គ

បាចិត្តិយកណ្តោ រតនវិគ្គស្ស រតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

សកាយំ ធិសីទិត្វា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
កថេស្សតិ សេយ្យដីទំ រាជកថំ ។ បេ ។ ឥតិក-
វាវកថំ ឥតិ វាតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្រ
កិត្តវេ វិកាលេ តាមំ បរិសិទ្ធា សកាយំ ធិសីទិត្វា
អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេថ សេយ្យដីទំ
រាជកថំ ។ បេ ។ ឥតិកវាវកថំ ឥតិ វាតិ ។
សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ តុម្រោ កកវា កថំ ហិ
នាម តុម្រោ មោយប្បិសា វិកាលេ តាមំ បរិសិទ្ធា
សកាយំ ធិសីទិត្វា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
កថេស្សតិ សេយ្យដីទំ រាជកថំ ។ បេ ។ ឥតិកវា-
វាវកថំ ឥតិ វា នេតំ មោយប្បិសា អប្បសន្នាទំ
វា បសាទាយ បសន្នាទំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថុ បន កិត្តវេ ឥមំ សិទ្ធាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ

បាចិត្តិយកណ្ណ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំពោល
សោះ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពី
រឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីភវៈនឹងអភវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍
ដូចខ្លះ ដូចខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងពាល់ត្រាចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយ
អង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ
តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពី
ភវៈនឹងអភវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូចខ្លះ ដូចខ្លះ ពិតមែនឬ ។
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលស្រុក ក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយ
តិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើនទេ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថា
នោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីភវៈនឹងអភវៈ
ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូចខ្លះ ដូចខ្លះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
ឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវស័ក្តិបទនេះ

៣៧៦

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

យោ បន ភិក្ខុ វិកាលេ តាមំ បរិសេយ្យ មាចិត្តិ-
យន្តំ ។ ឃវត្ថុនំ ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៣៦៣) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថី កច្ចន្តា សាយំ
អញ្ញតវំ តាមំ ឧបកច្ចីសុ ។ មនុស្សា តេ ភិក្ខុ បស្ស័-
ត្វា ឯតទេវេច្ចំ បរិសេថ កន្តេតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
ភកវតា បដិក្ខត្តំ វិកាលេ តាមំ បរិសិទ្ធិនំ កុក្កុទា-
យន្តា^(១) ន បរិសីសុ ។ ចោរា តេ ភិក្ខុ អច្ចីន្តីសុ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថី កន្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហេ-
ចេសុំ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ
ភកវា ឯតស្មី ជំនានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កថំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាមុច្ឆា
វិកាលេ តាមំ បរិសិទ្ធិ ឃវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ បន ភិក្ខុ អនាមុច្ឆា វិកាលេ
តាមំ បរិសេយ្យ មាចិត្តិយន្តំ ។ ឃវត្ថុនំ ភកវតា
ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

១ កុក្កុទាយន្តា តាមន្តិ កត្តបិ យេន្តកេ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិក័ត្ត

យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៣៦៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបទៅកាន់ក្រុង
 សាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ ក៏បានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ក្នុងវេលាល្ងាច ។
 មនុស្សទាំងឡាយឃើញភិក្ខុទាំងនោះហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះថា
 សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តចូលមក ។ ចំណែកភិក្ខុទាំងនោះសង្ស័យថា
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាត់ហាមនូវការចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលហើយ
 បានជាមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ចោរទាំងឡាយបានប្លន់ភិក្ខុទាំងនោះ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះទៅក្រុងសាវត្ថីហើយប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ
 ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលបានលា
 ភិក្ខុផងគ្នាហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិន
 បានលាហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

៣៧៧

បាចិត្តិយកណ្ណោ រតនវគ្គស្ស ភតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

[៣៦៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថី កច្ឆន្តោ សាយំ អញ្ញាត
តាមំ ឧបគច្ឆំ ។ មនុស្សោ តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទរោច្ចំ
បរិសេថ កន្តេតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ កកវតា បដិក្ខិត្តំ
អនាប្បញ្ញា វិកាលេ តាមំ បរិសិទ្ធិន្តំ កក្កញ្ញាយន្តោ
ន ចារិសំ ។ ចោរោ តំ ភិក្ខុំ អច្ឆន្តិសុ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ សាវត្ថី កច្ឆា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហារេសំ ។ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អា-
មន្តេសំ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សន្តំ ភិក្ខុំ អាប្បញ្ញា វិកាលេ
តាមំ បរិសេតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យេន យោ បន ភិក្ខុ សន្តំ ភិក្ខុំ អនាប្បញ្ញា
វិកាលេ តាមំ បរិសេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចនំ
កកវតោ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ អហិទា នដោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អភិ
អាហារិស្សមីតិ តាមំ កច្ឆតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ

បាចិត្តិយកណ្ណ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

(៣៦៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោស-
លជនបទ វេលាល្ងាចបានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ឃើញភិក្ខុនោះហើយបានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់និមន្តចូល
មក ។ ចំណែកភិក្ខុនោះរៀនថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាម
ការដែលមិនបានលាភិក្ខុផងគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើបមិន
ហ៊ានចូលទៅ ។ ពួកចោរក៏បួនភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសា-
វត្ថីក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដ៏
ណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលាភិក្ខុដែលមាននៅជាមុន ហើយ
ទើបចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនលាភិក្ខុដែល
មាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(៣៦៥) សម័យនោះឯង មានពស់ចឹកភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុមួយ
រូបទៅកាន់ស្រុកដោយគិតថា អញនឹងទៅយកភ្លើងមក ។ តែភិក្ខុនោះ

៣៧៨

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កកវតោ បដិក្ខត្តំ សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា វិកាលេ តាមំ
បរិសិត្តំ កុក្កុយនោ ន ចារិសិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាហេចសិ ។ អថខោ កកវំ ឯតស្មី និទានេ
ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តថារូបេ អច្ឆាយិកេ ករណីយេ
សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា វិកាលេ តាមំ បរិសិត្តំ ឯវញ្ញ
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យថ យោ
បន ភិក្ខុ សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា វិកាលេ តាមំ
បរិសេយ្យ អញ្ញត្រ តថារូបា អច្ឆាយិកា ករណីយា
ចាចិត្តិយន្តំ ។

(៣៦៦) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
សន្តោ ធាម ភិក្ខុ សក្កា ហោតិ អាបុច្ឆា បរិសិត្តំ ។
អសន្តោ ធាម ភិក្ខុ ន សក្កា ហោតិ អាបុច្ឆា បរិសិត្តំ ។
វិកាលោ ធាម មជ្ឈន្តិកេ វិតិវត្តេ យាវ អរណ្យក្ក-
មនា ។ តាមំ បរិសេយ្យតិ បរិក្ខិត្តស្ស តាមស្ស
បរិក្ខេបំ អតិក្កមន្តស្ស អាបតិ ចាចិត្តិយសវ ។

វិធម្មបិដក មហាវិកង្គ

រឿងស្រី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាត់ហាមការមិនបានលាភិក្ខុដែល
មាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ភិក្ខុ
នោះក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ
ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមាន
កិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ មិនបាច់លាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុង
វេលាវិកាលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ
ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានកិច្ច
ប្រញាប់ដូច្នោះ ។

(៣៦៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិទ្ធិបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមាននៅ គឺភិក្ខុ
ដែលគេគួរនឹងលាហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) បាន ។ ដែលហៅថា
ភិក្ខុមិនមាននៅ គឺមិនមានភិក្ខុដែលគេគួរនឹងលាហើយចូលទៅ (កាន់
ស្រុក) ។ ដែលហៅថា វេលាវិកាលនោះ គឺតាំងពីថ្ងៃជ្រៅត្រង់ទៅ
ដរាបទល់នឹងអរុណរះឡើង ។ ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ស្រុក សេចក្តីថា
ភិក្ខុណា ទំលងរបស់នៃស្រុកដែលមានរបស់ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៧៧

បាចិត្តិយកណ្ណោ រតនវត្តស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាហោ

អបរិក្ខត្តស្ស តាមស្ស ឧបទារំ ឌុក្កមន្តស្ស អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រ តថារូទា អន្ទាយិកា ក-
រណីយាតិ វេមត្តោ តថារូបំ អន្ទាយិកំ ករណីយំ ។

[៣៦៧] វិកាលេ វិកាលសញ្ញី សន្នំ ភិក្ខុំ អនា-
បុច្ឆា តាមំ បរិសតិ អញ្ញត្រ តថារូទា អន្ទាយិកា
ករណីយា អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ វិកាលេ វេមត្តកោ
សន្នំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា តាមំ បរិសតិ អញ្ញត្រ តថារូទា
អន្ទាយិកា ករណីយា អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ វិកា-
លេ កាលសញ្ញី សន្នំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា តាមំ បរិសតិ
អញ្ញត្រ តថារូទា អន្ទាយិកា ករណីយា អាបត្តិ នា-
ចិត្តិយស្ស ។ កាលេ វិកាលសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
កាលេ វេមត្តកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ កាលេ
កាលសញ្ញី អនាបត្តិ ។

៣៦៧ យកណ្ណ រតនវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុឈានជំហានចូលទៅកាន់ទុបចារស្រុកដែលគ្មានរបង ត្រូវអាបត្តិបា
ចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ សេចក្តីថា លើក
លែងតែកិច្ចប្រញាប់មានសភាពដូច្នោះ ។

(៣៦៧) វេលាវិកាល(កាលមិនគួរ) ភិក្ខុសំគាល់ថាវេលាវិកាល
ហើយមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ វេលាវិកាល ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយមិនលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអា-
បត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ កាលមិនគួរ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាកាលគួរ ហើយមិនលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់
ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់មានសភាព
ដូច្នោះ ។ កាលគួរ ភិក្ខុសំគាល់ថាកាលមិនគួរ ហើយ(មិនលាភិក្ខុផងគ្នា
ចូលទៅកាន់ស្រុក) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កាលគួរ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កាលគួរ ភិក្ខុសំគាល់ថាកាលគួរ មិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។

៣៨១

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កេ

[៣៦៨] អនាបត្តិ តថាវ្យាបេ អប្ចាយិកេ ករណីយេ
សន្តំ ភិក្ខុំ អាប្បុច្ឆា បរិសតិ អសន្តំ ភិក្ខុំ អនាប្បុច្ឆា
បរិសតិ អន្តរាមម្មំ^(១) កច្ចតិ ភិក្ខុន្ទបស្សយំ កច្ចតិ
តត្ថិយសេយ្យំ កច្ចតិ បដិក្កមនំ កច្ចតិ កាមេន មក្កោ
ហោតិ អាបទាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សាតិ ។

គតិយសិក្ខាបទំ គំដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧ. ម. អន្តរាមម្មំ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

(៣៦៨) ព្រះដែលមិនត្រូវគាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង)

- គឺភិក្ខុមានកិច្ចប្រញាប់មានសភាពដូច្នោះ ១ ភិក្ខុបានលាភិក្ខុផងគ្នាដែល
- មាននៅហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុមិនបានលាព្រោះគ្មានភិក្ខុហើយចូលទៅ ១
- ភិក្ខុដើរទៅកាន់ចន្លោះអារាម ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុទៅកាន់
- លំនៅពួកតិរិយ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ទីធានហើយត្រឡប់វិញ ១ ភិក្ខុដើរ
- តាមផ្លូវមាននៅក្នុងស្រុក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធូត ១
- ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បុត្តសិក្ខាបទ

[៣៦៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សក្កេស្ម
វិហរតិ កមិលវត្ថុស្មី និក្រាជារមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតវេន ទន្ធការេន ភិក្ខុ បវាវិតា ហោន្តិ
យេសំ អយ្យានំ សូចិយវេន អន្តោ អហំ សូចិយវេនាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ពហូ សូចិយវេ វិញ្ញា-
បេន្តិ ។ យេសំ ខុទ្ធកា សូចិយវេ តេ មហាន្តេ សូចិយវេ
វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ មហាន្តេ សូចិយវេ តេ ខុទ្ធកេ សូ-
ចិយវេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ អថខោ ទន្ធការេ ភិក្ខុនំ ពហូ
សូចិយវេ ករោន្តោ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កណ្ណំ
កាតុំ អត្តនាមិ ន យាបេតិ ។ បុត្តនារាមិស្ស កិល-
មន្តិ ។ មនុស្សា ខុជ្ឈាយន្តិ ជិយន្តិ វិហាបេន្តិ កថំ
ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ន មន្តំ ជានិត្វា
ពហូ សូចិយវេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ អយំ ឥមេសំ ពហូ
សូចិយវេ ករោន្តោ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ
កណ្ណំ កាតុំ អត្តនាមិ ន យាបេតិ បុត្តនារាមិស្ស

សិក្ខាបទទី ៤

(៣៦៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ទិសត្រាធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងវិជនសក្កៈ ។ វេលានោះឯង មាន
ជាងវិទ្ធក្នកម្នាក់ បានបរវណាកិក្ខុទាំងឡាយថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ណាត្រូវការបំពង់មូល ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងប្រគេនបំពង់មូល ។ គ្រានោះ
កិក្ខុទាំងឡាយក៏បានសូមបំពង់មូលជាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណាមានបំពង់
មូលតូច កិក្ខុទាំងនោះសូមបំពង់មូលធំទៀត ពួកកិក្ខុណាមានបំពង់មូល
ធំ កិក្ខុទាំងនោះសូមយកបំពង់មូលតូចទៀត ។ លំដាប់នោះ ជាងវិទ្ធក្នក
រវល់វៃតធ្វើបំពង់មូលច្រើនប្រគេនកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់
សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបានឡើយ ហើយមិនអាចនឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះសោត ក៏ឡើយ
ព្រួយលំបាក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ
បង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់
មូលច្រើន ឯជាងវិទ្ធក្នកនេះរវល់វៃតធ្វើបំពង់មូលច្រើនប្រគេនកិក្ខុទាំងនេះ
ក៏មិនអាចធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបាន ហើយមិនបានញ៉ាំងអត្ត-
ភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះសោត

៣៧២

វិសេសិទ្ធិពេ មហាវិកង្កោ

កំលមដ្ឋិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បវិទ្ធា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិទាចេន្តិ
កងំ ហិ នាម ភិក្ខុ ន មត្តំ ជាតិគ្វា ពហុ សូចិយវេ
វិញ្ញាបេស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន
មត្តំ ជាតិគ្វា ពហុ សូចិយវេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា ភគវា កងំ ហិ នាម
តេ ភិក្ខុវេ មោយ បុរិសា ន មត្តំ ជាតិគ្វា ពហុ
សូចិយវេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្តានំ
វា បសាទាយ បសន្តានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ
បន ភិក្ខុ អដ្ឋិមយំ វា នន្តមយំ វា វិសាលាមយំ វា
សូចិយវំ កាវាមេយ្យ កេននកំ នាចិត្តិយន្តិ ។

វិនយប័ណ្ណ មហាវិក្ក

កំនឿយព្រួយលំបាក ។ កាលមនុស្សទាំងនោះកំពុងតែពាលទោស តិះ
ដៀល បន្តបង្កប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានព្យាបាល ។ ពួកភិក្ខុណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពាលទោស តិះដៀល បន្ត
បង្កប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់មូលច្រើន
(ហួសកំណត់) ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយមិនស្គាល់ប្រមាណ សូមបំពង់មូលច្រើន ពិត
មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះ
ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុ-
រសទាំងនោះមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់មូលច្រើនទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះ
ថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើបំពង់មូលជាវិការនៃឆ្នឹងក្តី ជាវិការ
នៃភ្នកក្តី ជាវិការនៃស្នឹងក្តី ត្រូវកេនកបាចិត្តិយ^(១) ។

១ អាចត្តិបិដកនេះមានកិច្ចត្រូវបំបែកបំពង់មូលនោះមុនជាវិនយកម្ម ទើបសំដែងបាន
បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

ព្រះពុទ្ធ

ចាចិត្តិយកណ្តោ រតនវត្តស្ស បទុក្ខសិក្ខាបវស្ស សិក្ខាបវវេរវត្តោ

[៣៧០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។

អដ្ឋំ ធាម យដ្ឋិត្តំ អដ្ឋំ ។ ទន្ធា ធាម ហន្តិទន្ធា

វិច្ឆតិ ។ វិសាលំ ធាម យដ្ឋិត្តំ វិសាលំ ។ កាវា-

បេយ្យតិ ករោតិ វា កាវាបេតិ វា បយោតេ ទុក្ខដំ

បដិលាកេន ភិក្ខុត្វា ចាចិត្តិយំ ទេសេតតំ ។

[៣៧១] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ

អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ

បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្ប-

កតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-

យស្ស ។ អញ្ញស្សត្វាយ ករោតិ វា កាវាបេតិ វា

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញេន កតំ បដិលកិក្ខា

បរិក្ខត្តិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

ពាចិត្តិយកណ្ណ រតនវគ្គ សិប្បបទទី ៤ សិប្បបទវិវាដ្ត

[៣៧៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដបដា ក្នុងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ឆ្អឹង គឺឆ្អឹងណាមួយ ។ ដែល
ហៅថាក្នុង សំដៅយកក្នុងដំរីជាប្រមាណ ។ ដែលហៅថា ស្មែង គឺស្មែង
ណាមួយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុកដកដងប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវបំបែកបំពាន់មូលដែលខ្លួនបាន
មកនោះ ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៧៥] ភិក្ខុញ៉ាំងបំពាន់មូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ឲ្យ
សម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យ
សម្រេចនូវបំពាន់មូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
បំពាន់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បំពាន់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នក
ដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នក
ដទៃឲ្យធ្វើក្តី នូវបំពាន់មូលដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបាន
បំពាន់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារ៉េងៗ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៣៨៤

វិទ្យបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

[៣៧២) អនាមត្តិ កណ្ណិកាយ អរណីកេ វីថេ

អញ្ញនិយា អញ្ញនីសលាកាយ វាសីជដេ ទុទក-

បុញ្ញនិយា ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាទិ ។

ចតុត្ថសំបូបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចំណីក មហាវិវត្ត

(៣៧២) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)

- គឺភិក្ខុយកឆ្អឹងជាដើមមកធ្វើជាឡេវកុំ ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ពួកភ្នើង ១
- ធ្វើជាក្រវីលវត្តពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាខ្នាក់សម្រាប់ដាក់បំបន្តក់ភ្នែក ១ ធ្វើជា
- ចង្កឹះវែនខ្នាក់នោះ ១ ធ្វើជាមៀនកាំបិត ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ជូតទឹក ១
- ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិញ្ញបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

[៣៧៣] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ឧច្ឆេ មព្ភា សយតិ ។ អថខោ ភគវា សម្មហុលេហិ
ភិក្ខុហិ សន្និ សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌានោ យេនា-
យស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស វិហារោ តេនុប-
សន្តិមិ ។ អន្តសា ខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ភគវន្តំ ទ្ធពតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតនរោច
អាគច្ឆតុ មេ កន្លេ ភគវា សយនំ បស្សត្ថតិ ។ អថ-
ខោ ភគវា តតោ វ បដិជវត្តត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អាសយតោ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសោ វេទិតព្វោតិ ។ អថខោ
ភគវា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ អនេកិចារិយាយេន
វិគវហិត្វា ទុព្ភាតាយ ។ បេ ។ ឯវព្ភា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ នវំ បន ភិក្ខុវេ មព្ភំ វ

សិក្ខាបទទី ៥

(៣៧៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាពោះឯង
ព្រះបទន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុសិរីលើត្រីដ៏ខ្ពស់ ។ វេលានោះ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដ៏ណើរទៅកាន់សេនាសនចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
ច្រើនរូប ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលព្រះបទន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ
នៅ ។ ឯព្រះបទន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុបានក្រឡេកទៅឃើញព្រះដ៏
មានព្រះភាគកំពុងយាងមកតិចមួយ លុះបានឃើញហើយ ក៏បានក្រាប
ទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ចូលមកទតមើលទីដេក របស់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ត្រឡប់មក
ពីទីនោះវិញ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឯមោយបុរស អ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងដោយទីអាស្រ័យ^(១) ។ ត្រា
ពោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះបទន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ
ដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើត្រក្ក

១ ឃាតពិលំទី៧ ។

៣៨៦

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

បីបំ វា ការយមនេន អដ្ឋង្គុលចានកំ ការេតតំ
សុគតង្គុលេន អញ្ញត្រ ហេដ្ឋិមាយ អដនិយា តំ
អតិក្កាមយតោ នេននកំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៣៧៤] នវំ នាម ករណំ ឧបាទាយ វុច្ឆតិ ។

មព្ភា នាម ចត្តារោ មញ្ញា មសារកោ ពុទ្ធិកាតន្តោ
កុឡិវចានកោ អាហច្ឆចានកោ ។ បីបំ នាម ចត្តារិ
បីហនិ មសារកំ ពុទ្ធិកាតន្តំ កុឡិវចានកំ អាហច្ឆ-
ចានកំ ។ ការយមនេនាតិ ករោន្តោ វា ការាយេន្តោ
វា ។ អដ្ឋង្គុលចានកំ ការេតតំ សុគតង្គុលេន អញ្ញត្រ
ហេដ្ឋិមាយ អដនិយាតិ វេយ្យា ហេដ្ឋិមំ អដនិយំ ។

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

តាំងក្តីដ៏ថ្មី ត្រូវឲ្យធ្វើឲ្យមានជើង ៨ ធ្លាប់ដោយធ្លាប់ព្រះសុគត វាស់ពី
ត្រឹមមេត្រីខាងក្រោមចុះទៅ (បើធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវ
ឆេទនកបាចិត្តិយ^(១) ។

[៣៧៤] ដែលហៅថា ថ្មី គឺសំដៅយកការធ្វើឡើងជាប្រមាណ ។
ដែលហៅថាត្រី គឺត្រីមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ត្រីដែលគេដាច់
ជើងហើយបញ្ចូលមេត្រីទៅក្នុងដំណាច់នោះ ១ ត្រីដែលគេបង្ហាំជើង
ត្រីដោយមេត្រី ហើយធ្វើដោយសន្ទុំបជាបល្ល័ង្ក ១ ត្រីដែលគេធ្វើ
ជើងប្រហែលនឹងជើងសត្វសេះសត្វត្រពៃជាដើម ១ ត្រីដែលគេបាន
បញ្ជូនពន្ធុញ្ជាទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង
តាំងដែលគេដាច់ជើងហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងដំណាច់នោះ ១ តាំង
ដែលគេបង្ហាំជើងតាំងដោយមេតាំង ហើយធ្វើដោយសន្ទុំបជាបល្ល័ង្ក ១
តាំងដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសត្វសេះសត្វត្រពៃជាដើម ១ តាំង
ដែលគេបានបញ្ជូនពន្ធុញ្ជាទៅក្នុងមេ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើគឺធ្វើ
ឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យធ្វើឲ្យមានជើង ៨ ធ្លាប់ ដោយធ្លាប់
ព្រះសុគត វៀរចាកមេត្រីខាងក្រោម គឺវៀរមេត្រីខាងក្រោមចុះទៅ

១ អាបត្តិបាចិត្តិយនេះមានកិច្ចត្រូវកាត់ (ជើងត្រី) នោះមុនជាវិនយកម្មទើបសំដែងបាន បើ
មិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

៣៨៧

ធម្មិក្ខិយកណ្តោ រកនវិគ្គស្ស បញ្ចមសំក្កាបទស្ស អតាបត្តិវាណ

តំ អតិក្កាមេត្វា កកោតិ វា កាវាមេតិ វា បយោគេ
ទុក្កដំ បដិលាភេន ធិទ្ធិត្វា ចាចិត្តិយំ ទេសេតត្វំ ។

[៣៧៥] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសា-
បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ
បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ
អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរេហិ
វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
អញ្ញស្សត្តាយ កកោតិ វា កាវាមេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ក-
ដស្ស ។ អញ្ញេន កតំ បដិលភិត្វា បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។

[៣៧៦] អនាបតិ បមាណកំ កកោតិ ឧនកំ
កកោតិ អញ្ញេន កតំ បមាណាតិក្កន្តំ បដិលភិត្វា
ធិទ្ធិត្វា បរិកុញ្ញតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

បញ្ចមសំក្កាបទំ ធិទ្ធិតំ ។

បារមីយកណ្ណ រតនវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

គឺវាសនាត្រឹមមេត្រីខាងក្រោម ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លង ហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ឋប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវកាត់ ត្រែក្នុងខណៈដែលបានមកចេញ ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៧៥) ត្រែដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ត្រែដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃ សម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ត្រែដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុធ្វើឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ត្រែដែលអ្នកដទៃ ធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើត្រែដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានត្រែប្តូរតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៧៦) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើឲ្យឋយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានត្រែ ប្តូរតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ (យកមក) កាត់ចេញហើយ ប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ធម្មសិក្ខាបទ

[៣៧៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ទោ បន សមយេន ធាត្វត្តិយា ភិក្ខុ មញ្ចំបិ បីបំបិ
ត្វលោនន្តំ កាការមេន្តំ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អា-
ហិណ្ឌាន្តា បស្សិតា ឧជ្ឈាយន្តំ ឌីយន្តំ វិចារេន្តំ កដំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា មញ្ចំបិ បីបំបិ
ត្វលោនន្តំ កាការមេស្សន្តំ សេយ្យថាបិ គិហិ កាមកោ-
តិណោតិ ។ អស្សេស្សំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈា-
យន្តានំ ឌីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ឌីយន្តំ វិចារេន្តំ កដំ ហិ នាម
ធាត្វត្តិយា ភិក្ខុ មញ្ចំបិ បីបំបិ ត្វលោនន្តំ កាកា-
រមេស្សន្តិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ មញ្ចំបិ
បីបំបិ ត្វលោនន្តំ កាការមេថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៦

[៣៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធនឹងមានជាតិ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពន របស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាពោះឯង ពួក ធញ្ញត្ថិយកិក្ខុឲ្យគេធ្វើវិគ្គខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡីគរ ឬសំឡីកប្បាស (ជាដើម) ។ ពួកមនុស្សនាំគ្នាដើរទៅកាន់វិហារចារឹក បានឃើញ ហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើវិគ្គខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡីដូចជាពួកគ្រិហស្ត អ្នកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះ ដៀល បន្ទះបង្កាប់ កិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ ពួកកិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្កាប់ថា ពួកធញ្ញត្ថិយកិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើវិគ្គខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ ដោយសំឡីសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ត្មាថាអ្នកទាំងឡាយឲ្យគេធ្វើវិគ្គខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡី ពិតមែនឬ ។

៣៨៧

ពាចិត្តិយកល្លោ រតនវត្តស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

វិករហិ តុន្តោ ភគវា កេមំ ហិ នាម តុន្តោ មោយបុរិសា
មញ្ជំ មិ បិមំ មិ តូលោនទ្ធិំ កាកាមេស្សេ ទេតំ មោយបុ-
រិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ វា ភិយ្យោ-
ភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន ភិក្ខុ មញ្ជំ វា បិមំ វា
តូលោនទ្ធិំ កាកាមេយ្យ ឧទ្ទាលនកំ មាចិត្តិយន្តិ ។

[៣៧៨] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ ភិក្ខុតិ

។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថោ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។ មញ្ជោ
នាម ចត្តារោ មញ្ជោ មសារកោ ពុទ្ធិកាពន្លោ កុឡិវ-
នាទកោ អាហច្ឆនាទកោ ។ បិមំ នាម ចត្តារិ បិមាទិ

ធម៌ត្ថិយកណ្តា រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស កិច្ចវែង ។ ព្រះពុទ្ធ ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយមិនគួរនឹងឱ្យគេធ្វើត្រៃខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡីទេ ម្ចាស់ មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យ ជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយឱ្យគេធ្វើត្រៃក្តី តាំងក្តី ញាត់ ដោយសំឡី ត្រៃវុទ្ធាលនកបាចិត្តិយ^(១) ។

(៣៧៨) ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តា ។ ដែលហៅថា ត្រៃ គឺត្រៃមាន ៤ យ៉ាង បាន ដល់ត្រៃដែលគេដាប់ជើង ហើយបញ្ចូលមេត្រៃទៅក្នុងដំណាប់នោះ១ ត្រៃ ដែលគេបង្ហាជើងត្រៃដោយមេត្រៃ ហើយធ្វើដោយសន្លឹបជាបល្ល័ង្ក១ ត្រៃ ដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសេះជើងពាវជាដើម ១ ត្រៃដែលគេបាន បញ្ចុះបន្ទូញទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង បានដល់តាំងដែលគេដាប់ជើង ហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងដំណាប់នោះ១

១ អាចត្តិធម៌ត្ថិយនេះមានកិច្ចត្រូវទំលាយ (សំឡី) សោះមុនការនយកម្ម ទើបសំដែងធាន បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

៣៧០

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មសារកំ ពុទ្ធិកាពុទ្ធិ កុដ្ឋិរទានកំ អាហាជ្ជទានកំ ។
ត្វលំ នាម តំណំ ត្វលាជំ រុក្ខត្វលំ លតាត្វលំ ចោត
កំត្វលំ ។ កាវារបេយ្យតិ ករោតិ វា កាវារបេតិ វា
បយោភេ ទុក្កដំ បដិលាភេទ ទុទ្ធាលេត្វា ទាចិត្តិយំ
ទេសេតត្វំ ។

[៣៧៧] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសារេតិ
អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហំ បរិ-
យោសារេតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតំ
អត្តនា បរិយោសារេតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បរេហំ
វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសារេតិ អាមត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អញ្ញស្សត្វាយ ករោតិ វា កាវារបេតិ វា អាមត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញេ កតំ បដិលភិត្វា បរិកុញ្ញតិ
អាមត្តិ ទុក្កដស្ស ។

វាយចំណិត មហាវិវាទ

តាំងដែលគេបង្ហាញជើងតាំងដោយមេតាំងទាំងឡាយ ហើយធ្វើដោយ
សង្ខេបជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសេះជើងព័តជា
ដើម ១ តាំងដែលគេបានបញ្ជូនជើងទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា សំឡី
គឺសំឡីមាន ៣ យ៉ាង គឺសំឡីកើតពីដើមឈើ (មានដើមរកាជាដើម) ១
សំឡីកើតពីវល្លិ (មានវល្លិទឹកដោះជាដើម) ១ សំឡីកើតពីស្មៅ ១ ។
ពាក្យថា ឱ្យគេធ្វើ គឺកិច្ចធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឱ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដកដីប្រយោគដែលធ្វើ កិច្ចត្រូវកើតកាយសំឡីក្នុងវគ្គក្នុងខណៈដែល
បានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិចេញ ។

(៣៧៧) វគ្គតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិច្ចឱ្យសម្រេច
ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វគ្គតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់
ស្រេច កិច្ចឱ្យអ្នកដទៃសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វគ្គតាំង
ដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិច្ចសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ វគ្គតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិច្ចឱ្យអ្នកដទៃ
ទៀតសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិច្ចធ្វើវគ្គតាំងដោយខ្លួនឯងក្តី
អ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កិច្ចបានវគ្គតាំង
ដែលអ្នកដទៃធ្វើឱ្យ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

៣៧១

បាចិក្ខិយកណ្តោ រកនវគ្គស្ស ធម្មសំព្វបទស្ស អនាបត្តិវាវោ

(៣៨០) អនាបត្តិ អាយោកេ កាយតន្ត្រេន អំស-
តន្ត្រេកេ បត្តត្តវិកាយ បរិស្សវនេ តំម្ពោហនំ កកោតិ
អញ្ញោន កតំ បដិលភិត្តា ឧន្ទាលេត្វា បរិកុញ្ញតិ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ធម្មសំព្វបទំ ឧដ្ឋតំ ។

ធាបិណ្ឌិយកណ្តា រតនវត្ត សិក្ខាបទទី ៦ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៣៨០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)

- ភិក្ខុធ្វើជាសំពត់កាយោគ ១ ធ្វើជាវត្តពន្ធចង្កើន ១ ធ្វើជាយោគបាត្រ ១
- ធ្វើជាស្នេហាបាត្រ ១ ធ្វើជាតម្រងទឹក ១ ធ្វើជាខ្នើយ ១ ភិក្ខុបានគ្រែឬតាំង
- ដែលអ្នកដទៃធ្វើឱ្យ (ហើយយកមក) ទម្លាយចេញទើបប្រើប្រាស់ ១
- ភិក្ខុធាតុ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទ

[៣៨៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេជ

ខោ មន សមយេន កកវតា ភិក្ខុនំ និសីទនំ

អនុញ្ញាតំ ហោតំ ។ ធាតុកិយា ភិក្ខុ កកវតា និសីទនំ

អនុញ្ញាតន្តិ អប្បមាណិកានិ និសីទនានិ ជារត្តិ

មព្ភុស្សបិ បីវស្សបិ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឌីលម្ពេន្តិ ។

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ

ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ នាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ

អប្បមាណិកានិ និសីទនានិ ជារស្សន្តិតិ ។ បេ ។

សច្ចំ កិរ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អប្បមាណិកានិ និសីទនានិ

ជារថាតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កកវា

កងំ ហិ នាម តុម្ពេ មោយបុរិសា អប្បមាណិកានិ

និសីទនានិ ជារស្សេ នេតិ មោយបុរិសា អប្ប-

សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យេកាវាយ

សិក្ខាបទទី ៧

[៣៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថប័ណ្ណិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាពោះឯង
សំពត់និស័ទនៈ (សំពត់សម្រាប់គ្រាប់អង្កុយ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុគិតថា
សំពត់និស័ទនៈព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើ
ប្រាស់សំពត់និស័ទនៈទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ធ្វើឲ្យសំពត់និស័ទនៈ
ទាំងនោះសំយុងចុះពីខាងមុខខ្លះ ពីខាងក្រោយខ្លះនៃគ្រឿងតាំង ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏រោលទោស តិះដៀល ចន្លះបង្កាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងប្រើប្រាស់សំពត់និស័ទនៈមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយប្រើ
ប្រាស់សំពត់និស័ទនៈមិនសមប្រមាណពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ មិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់និស័ទនៈមិនសមប្រមាណទេ
នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយទេ

៣៧៧

បាចិត្តិយកណ្តោ រកនវត្តស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

។ បេ ។ វេស្សា បន ភិក្ខុវេ សម័ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យាថ និសីទនំ បន ភិក្ខុនា ការយមាទេន
បមាលិកំ ការេតតំ ។ តត្រិទំ បមាលំ ទីយសោ
ទ្វេ វិទត្តិយោ សុភតវិទត្តិយា វិវិយំ ទីយឡំ ។ តំ
អតិក្កាមយតោ ទេទនកំ នាចិត្តិយន្តិ ។ វេស្សាទំ
កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៣៨២] នេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
ឧទាយិ មហាកាយោ ហោតិ ។ សោ កកវតោ
បុរោ និសីទនំ បញ្ញាបេត្វា សមន្តតោ សមញ្ញមាមោ
និសីទតិ ។ អថខោ កកវា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ វតទ-
វេថ កិស្ស វុំ ឧទាយិ និសីទនំ បញ្ញាបេត្វា សមន្តតោ
សមញ្ញសិ សេយ្យថាបិ បុរណសិកោដ្ឋាតិ ។ តថា
ហំ បន កន្តេ កកវតា ភិក្ខុនំ អតិឧទ្ទកំ និសីទនំ
អនុញ្ញតន្តំ ។ អថខោ កកវា វតស្មី និទានេ
វតស្មី បករណេ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ និសីទនស្ស ទសាវិទត្តិ

ពាចិត្តិយចណ្ណ គេនវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខា-
បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់និស័ទនៈ គប្បីឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវប្រ-
មាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និស័ទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២
ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លង
ហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវទេទទេកបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៣៨២) សម័យនោះឯង ។ ទាយិដ៏មានអាយុមានកាយធំ ។

។ ទាយិនោះបានក្រាលសំពត់និស័ទនៈ ចំពោះព្រះក្រិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
រួចទាញឲ្យយឺតដោយជុំវិញហើយអង្គុយនៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា នែទាយិ អ្នកបាន
ជាក្រាលសំពត់និស័ទនៈហើយទាញឲ្យយឺតដោយជុំវិញ ដូចជាជាន់
ស្បែកពីដើម ព្រោះហេតុអ្វី ។ ទាយិនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន បានជាខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើដូច្នោះ ព្រោះសំពត់និស័ទនៈដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយតូចពេកណាស់ ។ ព្រោះនិទាន
នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីគតអនុញ្ញាត(ឲ្យត)

៣៧៤

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យា ធិសី
ទទំ បន វិក្កុណា ការយមាទេន បមាណីកំ ការ
តត្ថំ ។ តត្រិទំ បមាណំ ធិយសោ ទ្វេ វិទត្តិយោ
សុគតវិទត្តិយា តិវិយំ ធិយឡំ ទសាវិទត្តិ ។ តំ
អតិក្កាមយតោ ធនទទកំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៣៨៣) ធិសីទទំ ឆាម សទសំ វុច្ចតិ ។ ការ-
យមាទេនាតិ ករោត្តោ វា ការកបេត្តោ វា ។ បមាណីកំ
ការតត្ថំ ។ តត្រិទំ បមាណំ ធិយសោ ទ្វេ វិទត្តិយោ
សុគតវិទត្តិយា តិវិយំ ធិយឡំ ទសាវិទត្តិ ។ តំ
អតិក្កាមេត្វា ករោតិ វា ការកបេតិ វា បយោគេ
ទុក្កនំ បដិលាកេន ធិទ្ធិត្វា ចាចិត្តិយំ ទេសេតត្ថំ ។

(៣៨៤) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសា-
បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ
បរេហំ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
បរេហំ វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ

វិធីបំណុល មហាវិវាទ

ខ្ញុំដោយវិនិច្ឆ័យសំពត់និស័ទនៈ ១ ចំណាមទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឧបាសិកា ដែលដឹងឡើងខ្ញុំសំណូមពរនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនឹងឲ្យគេធ្វើសំពត់និស័ទនៈ ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និស័ទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំណាម ទទឹង ១ ចំណាមកន្លះ និងជ័យ ១ ចំណាម ដោយចំណាមព្រះសុគត ។ (បើភិក្ខុធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវធានាកប្បាចិត្តិយ ។

[៣៧៣] ដែលហៅថា សំពត់និស័ទនៈនោះ គឺសំដៅយកសំពត់និស័ទនៈដែលមានជ័យ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និស័ទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំណាម ទទឹង ១ ចំណាមកន្លះ និងជ័យ ១ ចំណាម ដោយចំណាមព្រះសុគត ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់និស័ទនៈក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដឹងអាបត្តិប្បាចិត្តិយចេញ។

[៣៧៤] សំពត់និស័ទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិប្បាចិត្តិយ ។ សំពត់និស័ទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិប្បាចិត្តិយ ។ សំពត់និស័ទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ

៣៧៥

បាចិត្តិយកណ្តោ រកនវិត្តស្ស សន្តមសំព្វបទស្ស អនាបត្តិវារោ

បាចិត្តិយស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសា-
មេតំ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាស្សត្ថាយ ករោតិ
វា កាវមេតំ វា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញោន កតំ
បដិលភិត្វា បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣៧៥) អនាបត្តិ បមាណីកំ ករោតិ ឡានកំ
ករោតិ អញ្ញោន កតំ បមាណាតិក្កន្តំ បដិលភិត្វា
ជំន្និត្វា បរិកុញ្ញតិ វិវាទំ វា កុម្មត្តរណំ វា សាលិប្ប-
ការំ វា ភិសី វា តិម្លោហនំ វា ករោតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

សន្តមសំព្វបទំ នំដ្ឋិតំ ។

បាបិណ្ឌិយកណ្ណ រកនវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

បាបិណ្ឌិយ ។ សំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ក៏កុំឱ្យអ្នក
ដទៃទៀតសម្រេច ត្រូវអាបត្តិបាបិណ្ឌិយ ។ ក៏កុំធ្វើឯងក្តី ឱ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បី
អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ក៏កុំបានសំពត់និសីទនៈដែលបុគ្គលដទៃ
ធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៣៧៥) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺក៏កុំធ្វើសំពត់និសីទនៈត្រូវតាមប្រមាណ ១ ក៏កុំធ្វើសំពត់និសីទនៈថយចុះ
ពីប្រមាណ ១ ក៏កុំបានសំពត់និសីទនៈ ដែលអ្នកដទៃធ្វើឱ្យលើសហួស
ប្រមាណ ហើយកាត់ចេញទើបប្រើប្រាស់ ១ ក៏កុំធ្វើសំពត់និសីទនៈឱ្យ
ជាពិភានក្តី ឱ្យជាកម្រាលផែនដីក្តី ឱ្យជារនាំងក្តី ឱ្យជាពូកក្តី ឱ្យជា
ខ្នើយក្តី ១ ក៏កុំឆក ១ ក៏កុំដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អង្គបសិក្ខាបទី

[៣៨៦] តេជ សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន កកវតា កិក្ខុនំ កណ្តាប្បដិច្ឆាទិ
អនុញ្ញតា ហោតិ ។ ធាតុយា កិក្ខុ កកវតា
កណ្តាប្បដិច្ឆាទិ អនុញ្ញតា អប្បមាណីកាយោ កណ្តា-
ប្បដិច្ឆាទិយោ ជាវេន្តិ បុរោចិ បច្ឆតោចិ អាកខ្ព្យន្ត
អាហិណ្ណន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ ធាម
ធាតុយា កិក្ខុ អប្បមាណីកាយោ កណ្តាប្បដិច្ឆាទិយោ
ជាវេស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ភេ កិក្ខុវេ អប្បមាណី-
កាយោ កណ្តាប្បដិច្ឆាទិយោ ជាវេថាតិ ។ សច្ចំ
កកវតិ ។ វិករហិ តុន្តោ កកវា កថំ ហិ ធាម
តុម្ភេ មោយបុរិសា អប្បមាណីកាយោ កណ្តាប្បដិច្ឆា-
ទិយោ ជាវេស្សន្តិ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាទំ វា
បសាទាយ បសន្នាទំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ញ

សិក្ខាបទទី ៨

[៣៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អោចបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជារង្វើម) ដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់សម្រាប់គ្របកមព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់នូវសំពត់សម្រាប់គ្រប
កមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ទាញពីមុខខ្លះពីក្រោយខ្លះហើយចេញ
ដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពោល
ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់
សម្រាប់គ្របកមមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់
គ្របកមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូល
ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បន្ទោសថា នៃពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់
សម្រាប់គ្របកម មិនសមប្រមាណទេ នៃពួកមោឃបុរស អំពើនេះ
មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬនាំពួកជនដែល
ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

៣៧៧

បាចិត្តិយកណ្តុ រតនវត្តស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស ចញ្ញត្តិ

បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ កណ្តុ-
ប្បដិច្ចាទី បន ភិក្ខុនា ការយមាទេន បមាណិកា
ការេតត្វា ។ តត្រិទំ បមាណំ ធីយសោ ចតស្ស្ស
វិទត្តិយោ សុគតវិទត្តិយា តិវិយំ ទ្វេ វិទត្តិយោ ។
តំ អតិក្កាមយតោ ធនទនកំ ចាចិត្តិយង្គិ ។

[៣៨៧] កណ្តុប្បដិច្ចាទី នាម យស្ស អដោនាភិ
ឧត្តជាទុមណ្ឌលំ កណ្តុ វា បិធឿកា វា អស្សវេ វា
វុល្លកច្ឆោ វា អាពាដោ តស្ស បដិច្ចាទនត្តាយ ។
ការយមាទេនាតិ តរោច្ឆោ វា ការាបេច្ឆោ វា ។
បមាណិកា ការេតត្វា ។ តត្រិទំ បមាណំ ធីយសោ
ចតស្ស្ស វិទត្តិយោ សុគតវិទត្តិយា តិវិយំ ទ្វេ
វិទត្តិយោ ។ តំ អតិក្កាមេត្វា ករោតិ វា ការាបេតិ
វា បយោកេ ទុក្កដំ បដិលាភេន ធិទ្ធិត្វា ចាចិត្តិយំ
ទេសេតតំ ។

[៣៨៨] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ

បាចិត្តិយកណ្ណ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

អ្នកទាំងឡាយ យុគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេ
ធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណ
ក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៤ ចំអាម
ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រ-
មាណនោះទៅ ត្រូវឆែឆនកបាចិត្តិយ ។

(៣៨៧) សំពត់ដែលគេធ្វើដើម្បីបិទ ឬគ្របនូវអាពាធ គឺកម
ប្តូរមាសក្តី ឬសត្វចក្តី ទឹករង្វីក្តី ឬសធុក្តី តាំងពីខាងក្រោមផ្និតចុះមក
តាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅរបស់ភិក្ខុ ហៅថាសំពត់សម្រាប់គ្របកម ។
ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យ
ត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះយ៉ាងនេះ
គឺបណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។
ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់សម្រាប់គ្របកមក្នុងខណៈដែល
បានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៣៨៨) សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុ
ឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែល

៣៧៨

វិន័យបិដក មហាវិភង្គោ

បរិយោសារបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរេហំ
វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសារបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសារបេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញស្សត្តាយ ករោតិ វា កាវបេតិ វា
អាបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ អញ្ញោ កតំ បដិលភិក្ខុ
បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ធុក្កជស្ស ។

[៣៧៧] អនាបត្តិ បមាណីកំ ករោតិ ឧនកំ
ករោតិ អញ្ញោ កតំ បមាណាភិក្កនំ បដិលភិក្ខុ
ធុក្កិក្ខុ បរិកុញ្ញតិ វិភានំ វា កុម្មត្តរណំ វា សាលាប្បការំ
វា ភិសី វា តិម្លាហានំ វា ករោតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយចំណិត មហាវិវាទ

ខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យសម្រេច
ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នកដទៃធ្វើ
មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឱ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គ្របកម្ម ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៧៧) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម្មត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់
គ្របកម្មថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នក
ដទៃធ្វើឱ្យកន្លងហួសប្រមាណហើយកាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើ
សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មឱ្យជាពិតានក្តី ជាគ្រឿងកម្រាលផែនដីក្តី ជារោង
ក្តី ជាពូកក្តី ជាឡើយក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សំបូបទទី ៧ ចប់ ។

និមិត្តបទ

(៣៧០) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន ភគវតា ភិក្ខុនំ វស្ស័កសាដិកា
អនុញ្ញតា ហោតិ ។ ធាតុយា ភិក្ខុ ភគវតា វស្ស័-
កសាដិកា អនុញ្ញតាតិ អប្បមាណិកាយោ វស្ស័ក-
សាដិកាយោ ជារន្តិ បុរោបិ បច្ឆតោបិ អាកឌ្ឋន្ត
អាហិណ្ឌានិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយនិ ជីយនិ វិទាចេនិ កថំ ហំ ជាម ធាតុយា
ភិក្ខុ អប្បមាណិកាយោ វស្ស័កសាដិកាយោ
ជារស្សនិ ។ បេ ។ សច្ចំ តិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អប្បមា-
ណិកាយោ វស្ស័កសាដិកាយោ ជារថាតិ ។ សច្ចំ
ភគវតិ ។ វិគហំ ពុទ្ធា ភគវា កថំ ហំ ជាម តុម្ភេ
មោយបុរិសា អប្បមាណិកាយោ វស្ស័កសាដិកាយោ
ជារស្សេន ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសា-
នាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោភារាយ ។ បេ ។ ឃីវត្ថុ

សិក្ខាបទទី ៧

(៣៧០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាពោះឯង សំពត់
វស្សិកសាដកព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ឯពួកធួត្តិយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់វស្សិកសាដកព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
អនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ ទាញ
ពីមុខខ្លះពីក្រោយខ្លះហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកធួ-
ត្តិយភិក្ខុមិន គួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ សោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំង
ឡាយប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏-
មានព្រះភាគទ្រង់ចន្ទោសថា នៃពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណទេ នៃពួកមោឃបុរស
អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬនាំពួក
ជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

៤០០

វិន័យបិដកេ មហាវិវាដោ

បន ភិក្ខុវេ សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ វស្សុកសា
ដីកំ បន ភិក្ខុនា ការយមាទេន បមាណីកា
ការេតត្វា ។ តត្រិទំ បមាណំ ទីយសោ ធិ វិទត្តិយោ
សុគតវិទត្តិយា តិវិយំ អឡុតេយ្យា ។ តំ អតិក្កាម
យតោ ធនទនកំ មាចិត្តិយង្គំ ។

[៣៧១] វស្សុកសាដីកា ធាម វស្សុនស្ស
ចាតុម្មាសត្តាយ ។ ការយមាទេនាតិ ករោត្តោ វា
កាវេតត្វោ វា ។ បមាណីកា ការេតត្វា ។ តត្រិទំ
បមាណំ ទីយសោ ធិ វិទត្តិយោ សុគតវិទត្តិយា តិវិយំ
អឡុតេយ្យា ។ តំ អតិក្កាមេត្វា ករោតិ វា កាវេតតិ
វា បយោតេ ទុក្កដំ បដិលាកេន ធិទ្ធិត្វា មាចិត្តិយំ
ទេសេតតំ ។

[៣៧២] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
អាបត្តិ មាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ បរិ-
យោសាមេតិ អាបត្តិ មាចិត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់ស្បែកសាដក ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯ
ប្រមាណក្នុងសំពត់ស្បែកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៦ ចំអាម
ទទឹង ២ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួស
ប្រមាណនោះទៅ ត្រូវទោសបាចិត្តិយ ។

[៣៧១] ដែលហៅថា សំពត់ស្បែកសាដកនោះ គឺសំពត់ដែលភិក្ខុ
ធ្វើសម្រាប់ឥតទឹកភ្លៀងអស់៤ ខែនៃស្សានរដូវ ។ ភាពយូរ ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើ
ឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវតាមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណ
ក្នុងសំពត់ស្បែកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២
ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី
ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដក្តីប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុ
ត្រូវកាត់សំពត់ស្បែកសាដកក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែង
អាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

[៣៧២] សំពត់ស្បែកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យ
សម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់ស្បែកសាដកដែល
ខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
សំពត់ស្បែកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេច

៤០១

បាចិក្ខិយកណ្តោ រតនវិគ្គស្ស វេមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អត្តនា បរិយោសារមេតិ អាបត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។ បវេហិ
វិប្បកតំ បវេហិ បរិយោសារមេតិ អាបត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។
អញ្ញាស្សត្ថាយ ករោតិ វា កាវារមេតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខ-
ជស្ស ។ អញ្ញោន កតំ បដិលភិក្ខា បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។

[៣៧៣] អនាបត្តិ បមាណិកំ ករោតិ ខុនកំ
ករោតិ អញ្ញោន កតំ បមាណាតិក្កន្តំ បដិលភិក្ខា
ចិក្ខិត្តា បរិកុញ្ញតិ វិតានំ វា កុម្មត្តរណំ វា សាលិប្ប-
ការំ វា ភិសី វា តិម្លោហានំ វា ករោតិ ខុម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សតិ ។

វេមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចាចិត្តិយកណ្ណ រតនវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៩ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់វិស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើ
មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុបានសំពត់វិស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៧៣) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់វិស្សិកសាដកត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់វិស្សិកសា-
ដកថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់វិស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ
ហួសប្រមាណ ហើយ (យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុ
ធ្វើសំពត់វិស្សិកសាដក (នោះ) ឲ្យជាពិភានក្តី ជាកម្រាលផែនដីក្តី
ជារនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទូសមសិក្ខាបទី

[៣៧៤] តេជ សមយេន នុន្ទោ កកវា សាវត្ថុយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថ ចិណ្ឌិតស្ស អាភមេ ។

តេជ ខេ បន សមយេន អាយស្មា នន្ទោ កក-

វតា ហត្ថប្បាប្បត្តោ អភិវុទោ ហោតិ នស្សជីយោ

ពាសាទិកោ ចនុវត្តុលោមកោ កកវតា ។ សោ

សុគតចិវប្បមាលាំ ចិវំ ជារតិ ។ អន្តសំសុ ខេ

ថេរា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ នន្តំ ទ្វារោ វ អាភច្ឆន្តំ

ទិស្វាន កកវា អាភច្ឆតីតិ អាសនា វុដ្ឋហន្តំ ។ តេ

ឧបកតំ សញ្ញានិត្តា ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ កថំ

ហំ ធាម អាយស្មា នន្ទោ សុគតចិវប្បមាលាំ ចិវំ

ជារស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ភ្នំ នន្តុ សុគតចិវប្ប-

មាលាំ ចិវំ ជារសីតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិគហិ តុន្ទោ

កកវា កថំ ហំ ធាម ភ្នំ នន្តុ សុគតចិវប្ប-

មាលាំ ចិវំ ជារស្សសំ នេតំ នន្តុ អប្បសន្នាទំ វ

សិក្ខាបទទី ១០

(៣៧៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះនន្ទដ៏
មានអាយុ ជាបុត្រនៃព្រះមាតុញ្ចនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានរូបល្អគួរនឹង
រមើលមើល នាំឲ្យជ្រះថ្លា មានកំពស់ទាបជាងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៤ ធ្លាប់ ។
ព្រះនន្ទនោះទ្រង់ចិវ៌ប៉ុនគ្នានឹងចិវ៌ព្រះសុគត ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈបានឃើញ
ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុ ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាក្រោក
ឡើងអំពីអាសនៈ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដ៏ណើរមក ។
លុះព្រះនន្ទចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្គាល់ច្បាស់ ទើបពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់
ចិវ៌ប៉ុនចិវ៌ព្រះសុគតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃនន្ទ
ពួកអ្នកឯងប្រើប្រាស់ចិវ៌ប៉ុនចិវ៌ព្រះសុគត ពិតមែនឬ ។ ព្រះនន្ទនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃនន្ទ អ្នកឯងមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចិវ៌ប៉ុន
ចិវ៌ព្រះសុគតទេ នៃនន្ទ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

៤០៣

ពាចិត្តិយកណ្ណោ រតនវិគ្គស្ស ទសសេសិក្ខបទស្ស បញ្ចត្តិ

បសាទាយ បសញ្ញានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ
យោ បន ភិក្ខុ សុកតចីវរប្បមាណំ ចីវរំ កាវាមេយ្យ
អតិរេកំ វា ធននកំ ចាចិត្តិយំ ។ តត្រិនំ សុកតស្ស
សុកតចីវរប្បមាណំ ទីយសោ នវ វិទត្តិយោ សុក-
តវិទត្តិយា តិវយំ ធន វិទត្តិយោ ។ ឥទំ សុកតស្ស
សុកតចីវរប្បមាណាន្តំ ។

[៣៧៥] យោ បទាតិ យោ យាទីសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បោតោ ភិក្ខុតិ ។
សុកតចីវរប្បមាណំ នាម ទីយសោ នវ វិទត្តិយោ
សុកតវិទត្តិយា តិវយំ ធន វិទត្តិយោ ។ កាវាមេយ្យតិ
ករោតិ វា កាវាមេតិ វា បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាគេន
ធិន្តិត្វា ចាចិត្តិយំ ទេសេតព្វំ ។

[៣៧៦] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហំ បរិ-
យោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតំ
អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

បាចិត្តិយកណ្ណ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ
។ ថេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើចីវរ ប៉ុនចីវរព្រះសុគតបូជិជាន់ ត្រូវ
ឆេទនកប្បាចិត្តិយ ។ ឯប្រមាណសុគតចីវររបស់ព្រះសុគតនោះយ៉ាងនេះ
គឺបណ្ណោយ ៧ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ នេះជ
ប្រមាណសុគតចីវររបស់ព្រះសុគត ។

[៣៧៥] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ប្រមាណសុគតចីវរ គឺបណ្ណោយ ៧
ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ
គឺភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្តប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់
ចីវរក្នុងខណៈដែលបាទមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

[៣៧៦] ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយ
ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុ
ឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើ
មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៤០៤

វិទ្យាបិដកេ មហាវិវដ្តោ

បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសាយេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាស្សត្វាយ ករោតិ វា កាវ-
បេតិ វា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អញ្ញោ កតំ
បដិលភិត្វា បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

(៣៧៧) អនាបត្តិ ឡានតំ ករោតិ អញ្ញោ កតំ
បដិលភិត្វា ធិន្ទិត្វា បរិកុញ្ញតិ វិវាទំ វា កុម្មត្តរណំ វា
សាណិប្បាការំ វា ភិសី វា តិម្លោហានំ វា ករោតិ
ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

រកេវិញ្ញោ នវិមោ ។

តស្សុទានំ

រញ្ជោ ច រតនំ លេនំ សូចិ មញ្ញាញ តូលីកំ
និសីទនញ្ច កណ្តាញ វស្សិកា សុគតេន ចាតិ ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៧៧) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុធ្វើចីវរថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ
(យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើចីវរនោះ ឲ្យជាពិការ
ក្តី ជាកម្រាលផែនដីក្តី ជារោងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១
ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។
រតនវគ្គទី ៥ ចប់ ។

ឧទាននៃវត្ថុនីតិសោត (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

- រាជសិក្ខាបទ ១   រតនសិក្ខាបទ ១
- សន្តសិក្ខាបទ ១   សូចិសិក្ខាបទ ១
- មញ្ញសិក្ខាបទ ១   ភូលិកសិក្ខាបទ ១
- និស័ទនសិក្ខាបទ ១   កណ្ណសិក្ខាបទ ១
- វស្សិកសិក្ខាបទ ១   សុគតសិក្ខាបទ ១ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណូ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ ៥០០០ ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៤០៥

បាបិគ្គិយកណ្តុំ រតនវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស ឧទ្ទេសានិសានំ

[៣៧៨] ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ កាយស្មន្តោ ទ្វេនុវតិ ចាចិត្តិយា
ធម្មា ។ ភត្តាយស្មន្តេ បុប្ផាមិ កក្ខិក្ខុ បរិសុទ្ធា
ទុតិយម្បំ បុប្ផាមិ កក្ខិក្ខុ បរិសុទ្ធា ភតិយម្បំ បុប្ផាមិ
កក្ខិក្ខុ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធភ្នាយស្មន្តោ ភស្មា ភុណ្ណំ ។
ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

បាបិគ្គិយកណ្តុំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ ឧទ្ទេសវិសោធន

(៣៧៨) បតិត្រិលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាចត្តិបាចិត្តិយ
ទាំង៧២ ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុង
អាចត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរ
អស់វារៈជាគំរប់ដឹងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរ
អស់វារៈជាគំរប់ដឹងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងអាចត្តិទាំងនេះ
ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តី
បរិសុទ្ធនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះឯង ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ចប់ ។

បាដិទេសនីយកណ្ណំ

ឥមេ ខោ បនាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចាដិទេសនីយា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តំ ។

បរិមសិក្ខាបទំ

[៣៧៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អាណមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា ភិក្ខុនី សាវត្ថយំ

បិណ្ណាយ ចរិត្វា បដិក្កមនកាលេ អញ្ញាតវំ ភិក្ខុ

បស្សិត្វា ឯតទរោច ហន្តយ្យ ភិក្ខុំ បដិក្កណាតិ ។

សុដ្ឋ ភគិនីតិ សព្វេ វ អក្កហោសិ ។ សា ឧបកដ្ឋ

កាលេ ធាសត្ថិ បិណ្ណាយ ចរិតំ ជិន្ធជត្តា អហោសិ ។

អថខោ សា ភិក្ខុនី ទុតិយឿ ទិវសំ ។ បេ ។

តតិយឿ ទិវសំ សាវត្ថយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បដិក្កម-

នកាលេ តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទរោច ហន្តយ្យ

បាដិទេសនីយកណ្ណ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ តាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ តាំង ៤ នេះ
តែងមកកាន់ទុរទ្ទេស ។

សិក្ខាបទទី ១

(៣៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពាន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ
ឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលដែលត្រឡប់
មកវិញ បានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលចង្ហាន់សិន ។ ភិក្ខុនោះតបថា
នែនាង ប្រពៃហើយ ។ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់តាំងអស់ ។ កាលបើវេលា
ជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) ភិក្ខុនីនោះក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយ
ក៏ដាច់ចង្ហាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនីនោះទៅបិណ្ឌបាត
ក្នុងក្រុងសាវត្ថី អស់ថ្ងៃជាតំបត់រដងផង ។ បេ ។ អស់ថ្ងៃជាតំប
បដងផង ក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ក៏បានឃើញភិក្ខុនោះទៀត
ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់

៤០៧

ពាជីទេសនីយកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

កិក្ខុំ បដិក្កណាតិ ។ សុដ្ឋំ កតិជិតិ សព្វេ ។ អក្កហោសិ ។
សា ឧបកិដ្ឋេ កាលេ ជាសក្ខិ បិណ្ណាយ ចរិតំ
ធិន្ទកត្តា អហោសិ ។ អថខោ សា កិក្ខុំ ចតុត្ត
ធិវសេ វនិយាយ បវេជន្តំ កច្ចតិ ។ សេដ្ឋំ កហាបតិ
វថេន បដិបថំ អាគច្ចន្តោ តំ កិក្ខុំ ឯតទវោច អបេ-
ហាយ្យេតិ ។ សា ឌីក្កមន្តំ តត្តវ ចរិបតិ ។ សេដ្ឋំ
កហាបតិ តំ កិក្ខុំ ខមាបេសិ ខមាហាយ្យេ មយាសិ
ចាតិតាតិ ។ ជាហំ កហាបតិ តយា ចាតិតា អបិច
អហាមេវ ឌុត្តលាតិ ។ កិស្ស បន ត្វំ អយ្យេ ឌុត្តលាតិ ។
អថខោ សា កិក្ខុំ សេដ្ឋិស្ស កហាបតិស្ស ឯតមត្តំ
អាភេចេសិ ។ សេដ្ឋំ កហាបតិ តំ កិក្ខុំ យវំ ទេត្តា
កោដេត្តា ឌុដ្ឋាយតិ ជ័យតិ វិចារេតិ កតំ ហិ ជាម
កដ្ឋន្តា កិក្ខុំយា ហត្តតោ អាមិសំ បដិក្កហោស្សន្តិ

បាណិទេសនីយកណ្តុ សិក្ខាបទទី ១ និទាន

ទទួលយកចម្លែងសិន ។ ភិក្ខុនោះតបថា នៃនាង ប្រពៃហើយ ។ ក៏
ទទួលយកចម្លែងទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ)
ភិក្ខុនីនោះក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបានឡើយ ក៏ដាច់ចម្លែង ។
លំដាប់នោះ លុះដល់ថ្ងៃទី ៤ ភិក្ខុនីនោះក៏ឆេងឆោងដើរទៅតាមច្រក ។
មានសេដ្ឋីតហបតីម្នាក់ កាលបររថមកដល់ផ្លូវប្រសព្វគ្នា ក៏បាននិយាយ
ភាក្សនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរចៀសចេញ ។
ភិក្ខុនីនោះកាលចៀសចេញទៅក៏ដួលជិតកន្លែងនោះឯង ។ សេដ្ឋីតហ-
បតីក៏បានញ៉ាំងភិក្ខុនីនោះឱ្យអត់ទោសថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
មេត្តាអត់ទោស (ផ្សិត) លោកម្ចាស់ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដួលហើយ ។ ភិក្ខុនី
នោះតបថា នៃគហបតី ខ្លួនអាក្ខា អ្នកឯងនឹងបានធ្វើឱ្យដួលកំទេ ខ្លួន
អាក្ខាជាស្រីមានកំលាំងអន់ស្រាប់ទេតើ ។ សេដ្ឋីតហបតីសួរថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកមានកំលាំងអន់ថយ ។ ខណៈនោះ
ភិក្ខុនីនោះ ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់សេដ្ឋីតហបតី (ដោយសព្វ
គ្រប់) ។ សេដ្ឋីតហបតីក៏បាននាំយកភិក្ខុនីនោះ ទៅឯផ្ទះឱ្យធាន់ចម្លែង
រួចហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
មិនគួរនឹងទទួលអាមិសៈអំពីភិក្ខុនីសោះ ផ្សិតមាតុត្រាមតែងបានលាភ

វិនយបំជិពេ មហានិក្ខេ

កិច្ចលាភោ មាតុត្តារោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
សេដ្ឋីស្ស ភហបតិស្ស ឧជ្ឈយន្តស្ស ទិយន្តស្ស
វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម
ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ អាមិសំ បដិគ្គហេស្សតីតិ
។ បេ ។ សច្ចំ កំរ តុំ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ
អាមិសំ បដិគ្គហេសីតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ ញាតិកា
តេ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភកវាតិ ។
អញ្ញាតិកោ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជានាតិ
បជ្ជបំ វា អប្បជ្ជបំ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា កតំ
ហិ នាម តុំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
ហត្ថតោ អាមិសំ បដិគ្គហេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសម្មាទំ វា បសាទាយ បសម្មាទំ វា ភិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវេត្តា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុ-
និយា អន្តរយរំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ទាននីយំ វា
កោជនីយ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ទានេយ្យ វា

និយមិដក មហាវិវត្ត

ដោយកម្រ ។ កាលដែលសេដ្ឋីគហបតី ពោលទោស តិះដៀល
បន្តបង្គាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮច្បាស់ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រថុ
តិចៗ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរ
នឹងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនិសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនិ ពិតមែន
ឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុ ភិក្ខុនិនោះត្រូវជាញាតិរបស់អ្នកដែរ
ឬមិនត្រូវជាញាតិទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិក្ខុនិ
នោះមិនត្រូវជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នៃមោឃបុ-
រស បុគ្គលដែលមិនមែនជាញាតិ តែងមិនដឹងឲ្យអំពើសមគួរ ឬមិនសមគួរ
អំពើល្អិតល្អ ឬមិនល្អិតល្អរបស់ស្រីដែលមិនមែនជាញាតិឡើយ នៃមោឃ-
បុរសអ្នកឯងមិនគួរនឹងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនិដែលមិនមែនជាញាតិ
ទេ នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះ
ថ្លាឡើយ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទទួលយកខាងនិយៈបុរោជនិយៈដោយដែររបស់
ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនិដែលមិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ

៤០៧

បាដិទេសនីយកណ្តោ បឋមសំក្កាបទស្ស សិក្ខាបទវិរុត្តោ

កុញ្ញោយ្យ វា បដិទេសេតតំ តេន ភិក្ខុនា ការយំ
អាវុសោ ធម្មំ អាបន្តិ អសប្បាយំ បាដិទេសនីយំ តំ
បដិទេសេមីតំ ។

[៤០០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
អញ្ញាតិកា នាម មាតិកោ វា បិតិកោ វា យាវ សត្តមា
បិតាមហាយុតា អសម្ពុតា ។ ភិក្ខុនំ នាម ទុកតោសដ្ឋេ
ឧបសម្ពុតា ។ អន្តរយរំ នាម រនិយា^(១)ព្យាបំ សិដ្ឋាជកំ
យរំ ។ ខាទនិយំ នាម បញ្ច កោជនានិ យាមកាលិកំ
សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ វេបេត្តា អវសេសំ ខាទ-
និយំ នាម ។ កោជនិយំ នាម បញ្ច កោជនានិ ឌីនេនោ
កុម្មាសោ សត្ត មន្តោ មំសំ ។ ខាទិស្សាមិ កុញ្ញស្សា-
មីតិ បដិកុណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ
អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ
អញ្ញាតិកសញ្ញំ អន្តរយរំ បវដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនិយំ
វា កោជនិយំ វា សហត្តា បដិកុហេត្តា ខាទតិ វា

១ រជិកតិបិ បាលោ ។

ជាដំបូងសិយកណ្ណ សិក្ខាទទេ ១ សិក្ខាបទវិវាដ្ឋ

ហើយទំពារស្តីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិបាដិទេសន័យៈថា
ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបាដិទេសន័យៈ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
តិះដៀលហើយមិនជាទីសប្បាយ ឥឡូវខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤០០] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដ៏ចតុក្កន្ត
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ភិក្ខុនីដែលមិនបានជាប់ទាក់ទងគ្នា អំពី
ចំណែកខាងមាតាឬបិតាដរាបតាំងពីគ្លីនដ៏ដូនដីតាទី ៧ ហៅថាមិនមែន
ជាញាតិ ។ ស្រីដែលបានទេសសម្បទាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួក
ហៅថាភិក្ខុនី ។ ច្រកហួត(ក្តី) ច្រកចាល(ក្តី) ទីប្រជុំផ្លូវមាន
ជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣ (ក្តី) ផ្ទះរបស់ត្រកូល(ក្តី) ហៅថាចន្លោះផ្ទះ ។
ដែលហៅថា ខាទន័យៈ គឺលើកលែងគោជនទាំង ៥ នឹងរបស់ដែល
ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវដីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅ
ថា ខាទន័យៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា គោជន័យៈនោះ គឺគោជន
មាន ៥ យ៉ាង បានដល់បាយ ១ នំកុម្មាស ១ សដូវ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។
ភិក្ខុទទួលយកខាទន័យៈឬគោជន័យៈ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹង
ទំពារស្តី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសន័យៈ
គ្រប់ ៗ វាដែលលេចចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់
ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទន័យ ឬ គោជន័យៈដោយ
ដែរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពារស្តី

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ទាដិទេសនីយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
កាយ វេមតិកោ អន្តរយវំ បវិជ្ជាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ
វា កោជនីយំ វា សហត្តា បដិក្កហេត្វា ខាទតិ
វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ទាដិទេសនីយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
កាយ ញាតិកសញ្ញំ អន្តរយវំ បវិជ្ជាយ ហត្ថតោ
ខាទនីយំ វា កោជនីយំ វា សហត្តា បដិក្កហេត្វា
ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ទាដិទេសនីយស្ស ។ យាម-
កាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវជីវំកំ អាហារត្ថាយ
បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
ហារេ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្មន្ទាយ
ហត្ថតោ ខាទិស្សាមិ កុញ្ញស្សាមិ បដិក្កណាតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

វិទយចំណិត មហាវិវត្ត

បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹង
ភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈដោយ
ដែវរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស្តីក្តី
បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់
ថាជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដោយដែវរបស់ខ្លួន
អំពីដៃភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី
ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ដែលជាយាមកាលិក
សក្តាហកាលិក នឹងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ គ្រប់ៗ ព័រដែលលេបចូលទៅ ។
ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈអំពីដៃភិក្ខុនី ដែលបានទុបសម្បទា
ក្នុងសំណាកសង្ស័យតែម្ខាង ដោយចំណងថា អាត្មាអញនឹងទំពាស្តី
នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ គ្រប់ៗ ព័រដែល
លេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

៤១១

ធានីទេសនីយកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស អនាមត្តិវិញ

[៤០១] អនាមត្តិ ញាតិកាយ នារមេតិ ន
ទេតិ ឧបទិក្ខិបិត្តា ទេតិ អន្តរាមេ ភិក្ខុទ្ធបស្សយេ
តិក្ខិយសេយ្យាយ បដិក្កមនេ តាមតោ ចីហរិក្ខា
ទេតិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវដីវិកំ
សតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញាតិ ទេតិ សិក្ខុមាណយ
សាមណោយា ឧទ្ទត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតិ ។

បាដិទេសន័យកណ្ណ សិក្ខាបទទី ១ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៤០១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុនិយម ញាតិភិក្ខុនិយម មែនជាញាតិឱ្យគេឱ្យនូវខាទន័យៈនឹងភោជន័យៈ
មិនបានឱ្យដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុនិយម មែនជាញាតិ បានដាក់ចុះនូវខាទន័យៈ
នឹងភោជន័យៈហើយឱ្យ ភិក្ខុនិយម មែនជាញាតិ បានឱ្យនូវខាទន័យៈនឹង
ភោជន័យៈក្នុងលំនៅរបស់ភិក្ខុនិយម ភិក្ខុនិយម មែនជាញាតិ
បានឱ្យនូវខាទន័យៈនឹងភោជន័យៈក្នុងដំណេករបស់ភិក្ខុនិយម ភិក្ខុនិយម មែន
ជាញាតិ បាននាំយកខាទន័យៈនឹងភោជន័យៈអំពីស្រុក ហើយឱ្យក្នុង
វេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ភិក្ខុនិយម បាននាំយករបស់ដែលជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ឱ្យដោយពាក្យថា កាលបើ
ហេតុមាន សូមលោកម្ចាស់និមន្តតាន់ចុះ ភិក្ខុទទួលយកខាទន័យៈនឹង
ភោជន័យៈអំពីវដ្តរបស់សិក្ខុមាណា ភិក្ខុទទួលយកខាទន័យៈនឹងភោជ-
ន័យៈអំពីវដ្តសាមណេរី ភិក្ខុឆត ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទ្រឹយសិក្ខាបទី

[៤០២] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា រាជកហោ
វិហារតិ វេជ្ជវេន កលន្តកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ភិក្ខុ កុលេសុ និមន្តិតា កុញ្ញន្តិ ។ ធាតុ
ភិក្ខុនិយោ ធាតុភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិ វោសាសន្តិយោ
បិតា ហោន្តិ ឥន សូចំ ទេវ ឥន ឌីននំ ទេវាតិ ។
ធាតុភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុ យាវនត្តំ កុញ្ញន្តិ ។ អញ្ញោ ភិក្ខុ ន
ចិត្តវចំ កុញ្ញន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារចន្តិ កតំ ហិ ធាម ធាតុភិក្ខុនិយោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ វោសាសន្តិយោ ន និវាសន្តិភិ
។ បេ ។ សច្ចំ ភិក្ខុ តុញ្ញោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ វោសា-
សន្តិយោ ន និវាសន្តិភិ ។ សច្ចំ ភកវាទិ ។ វិកវហិ
ពុទ្ធា ភកវា កតំ ហិ ធាម តុញ្ញោ មោយបុរិសា ភិក្ខុ-
និយោ វោសាសន្តិយោ ន និវាសន្តិភិ ទេវំ មោយបុរិសា
អប្បសន្តានំ វា បសាទាយ បសន្តានំ វា ភិយ្យកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ញោ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ

សិក្ខាបទទី ២

(៤០២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេ-
ឡូវនជាកលទុកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងពជគ្រិះ ។ គ្រានោះឯង មានពួកភិក្ខុ
ដែលគេបា ននិមន្តមកឆាន់ក្នុងសំណាក់របស់ត្រកូលទាំងឡាយ ។ ពួក
ឆត្វគ្លីយភិក្ខុនិទៅឈរម្ដាប់គេថា អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្បត្តិក្នុងទី
នេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះដូច្នោះ ចំពោះឆត្វគ្លីយភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុក៏បានឆាន់ដរាបពាល់តែវត្តត ។ ពួកភិក្ខុ
ឯទៀតក៏ឆាន់ចង្អាន់មិនបានបរិបូណ៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្ដី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា
ពួកឆត្វគ្លីយភិក្ខុមិនគួរនឹងមិន យាត់ពួកភិក្ខុនីដែល ជាអ្នកបង្កាប់គេសោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយ
មិនបានយាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្កាប់គេ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា វិនិមោយបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរ
នឹងមិនយាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្កាប់គេទេ ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ
អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនបានជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

៤១៣

រាជទេសនីយកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ទុទ្ធិសេយ្យាថ ភិក្ខុ បទេវ កុលេសុ និមន្តិតា កុញ្ញន្តិ ។
ត(ត) ចេ(១) ភិក្ខុនី វេសាសមាធូរា វិសា ហោតិ នធន
ស្វបំ ទេថ នធន ឌុទ្ធនំ ទេថាតិ ។ តេហិ ភិក្ខុហិ សា
ភិក្ខុនី អបសាទេត្តា អបសក្ក តាវ ភតិទិ យាវ
ភិក្ខុ កុញ្ញន្តិ ។ ឯកស្សបំ ចេ(២) ភិក្ខុនោ ធម្មជិ-
កាសេយ្យ តំ ភិក្ខុនី អបសាទេតុំ អបសក្ក តាវ ភតិទិ
យាវ ភក្ក កុញ្ញន្តិ បដិទេសេតតុំ តេហិ ភិក្ខុហិ
តារយ្ហំ អាវសោ ធម្មំ អាបជ្ជិម្ហា អសប្បាយំ ចាដិទេ-
សនីយំ តំ បដិទេសេមាតិ ។

[៤០៣] ភិក្ខុ បទេវ កុលេសុ និមន្តិតា កុញ្ញន្តិ
កុលំ ធាម ចត្តាវិ កុលានិ ខត្តិយកុលំ ព្រាហ្មណ-
កុលំ វេស្សកុលំ សុទ្ធកុលំ ។ និមន្តិតា កុញ្ញន្តិ
បញ្ញត្តិ កោជនានិ អញ្ញាតវេទ កោជនេន និមន្តិតា
កុញ្ញន្តិ ។ ភិក្ខុនី ធាម ទុកតោសធឿ ឧបសម្មន្ទា ។

១ ចេសាពី កត្តចំ ហេតុពេ ទំស្សតិ ។ ២ ឧ.ម. ឯកស្ស លេខ ។

បាដិទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសក្ខីភាពនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលជនបាននិមន្តហើយ ឆាន់ក្នុងសំណាក់របស់ត្រកូលទាំងឡាយ ។
មើលមានភិក្ខុនីមកឈររង្គាប់គេដិតទីនោះថា អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្ប
បកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះថា វិនាស ។ ចូរថយចេញទៅសិន ទម្រាំតែពួក
ភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសូម្បី១រូបមិនបានពោលបណ្តេញភិក្ខុនី
នោះដោយពាក្យថា វិនាស ។ ចូរថយចេញទៅ ទម្រាំតែពួកភិក្ខុឆាន់រួច
សព្វគ្រប់ ដូច្នោះសិនទេ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងដោយពាក្យថា ម្ចាស់
អាវុសោ យើងត្រូវហើយនូវអាចត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយៈដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់តិរៀល មិនជាទីសប្បាយចិត្ត ឥឡូវយើងសូមសំដែង
អាចត្តិនោះចេញ ។

[៤០៣] ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជនបាននិមន្តឆាន់ក្នុងសំ
ណាក់របស់ត្រកូលទាំងឡាយ សេចក្តីថា ដែលហៅថា ត្រកូល បាន
ដល់ត្រកូល ៤ ពួក គឺត្រកូលក្សត្រ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូល
ឈ្នួញ ១ ត្រកូលអ្នកគ្រូ ១ ។ ពាក្យថា ដែលគេនិមន្តឆាន់ គឺភិក្ខុដែលពួក
ជនបាននិមន្តឆាន់ដោយភោជនទាំង ៥ ភោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា
ភិក្ខុនី គឺស្រីដែលបានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួក ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វោសាសន្តិ ឆាម យថាមិត្តតា យថាសន្តិដ្ឋតា យថា-
សម្ពត្តតា យថាសមាណុបជ្ឈិយកតា យថាសមាណ
ចរិយកតា ឥធិ ស្វបំ ទេវ ឥធិ ខុំទនំ ទេវាតិ
អយំ វោសាសន្តិ ឆាម ។ តេហិ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុញ្ញា-
នេហិ ភិក្ខុហិ ។ សា ភិក្ខុនិ យា សា វោសាសន្តិ
ភិក្ខុនិ ។ តេហិ ភិក្ខុហិ សា ភិក្ខុនិ អបសាទេតញ្ច
អបសក្ក តាវ ភកិទំ យាវ ភិក្ខុ ភុញ្ញន្តិ ។ ឯកស្សបំ
ចេ ភិក្ខុនោ អនបសាទិតេ^(១) ទាទិស្សមិ ភុញ្ញស្សមិ តិ
បដិក្កណាតិ អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
ហារេ អាបតិ ទាដិទេសនីយស្ស ។

[៤០៤] ឧបសម្ពន្ធាយ ឧបសម្ពន្ធសញ្ញា វោសា-
សន្តិយា ន និវាវេតិ អាបតិ ទាដិទេសនីយស្ស ។
ឧបសម្ពន្ធាយ វេមតិកោ វោសាសន្តិយា ន និវាវេតិ
អាបតិ ទាដិទេសនីយស្ស ។ ឧបសម្ពន្ធាយ អនុប-
សម្ពន្ធសញ្ញា វោសាសន្តិយា ន និវាវេតិ អាបតិ

---

១ អនបសាទិតោ កត្តចិ ពោត្តពេ វិស្សតិ ។ អនបសាទតោ អនបសាទតោ វិចិ
អម្ពាម្ពត ខត្តិ ។

និយមប័ណ្ណ មហាវិក្ក

ដែលហៅថា បង្គាប់ គឺភិក្ខុនិណ្ឌ ពោលថាអ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្បត្តិ
ក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ តាមសមគួរដល់ភិក្ខុ
ដែលជាមិត្ត ភិក្ខុដែលធ្លាប់សាល ភិក្ខុដែលធ្លាប់ស្និទ្ធស្នាល ភិក្ខុដែល
មានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុនីនេះហៅថាអ្នក
បង្គាប់ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងនោះ គឺពួកភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់ (នោះឯង) ។
ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះដោយពាក្យថា នៃនាង ។ ចូរប្រគេនទៅសិន
ទម្រង់តែពួកភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសូម្បី១ រូបបើមិនបានបណ្តេញ
ភិក្ខុនីទេ ហើយទទួលយកដោយគិតថាអាត្មាអញនឹងទំពាស្មីនឹងបរិភោគ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ ។ វារៈដែលលេច
ចូលទៅ ។

[៤០៤] ឧបសម្បត្តិ^(១)កំពុងបង្គាប់ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាឧបសម្បត្តិ
មែន តែមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យក្នុងឧបសម្បត្តិកំពុងបង្គាប់ ហើយមិនបានពោលហាម
ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ឧបសម្បត្តិកំពុងបង្គាប់ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សំគាល់ថាអនុបសម្បត្តិទៅវិញ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិ

១ ស្រីដែលបានឧបសម្បត្តិអំពីឧបាសិកា ដែលហៅថា ភិក្ខុនីនោះឯង ។

៤១៥

ពាជិទេសនីយកណ្តែង ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវិញ

ទាដំទេសនីយស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្បជ្ជាយ វោសា-
សន្តិយា ន និវារេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុប-
សម្បជ្ជាយ ឧបសម្បជ្ជសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អនុបសម្បជ្ជាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុ-
បសម្បជ្ជាយ អនុបសម្បជ្ជសញ្ញា អនាបត្តិ ។

(៤០៥) អនាបត្តិ អត្តនោ កត្តំ នាបេតិ ន ទេតិ
អញ្ញាសំ^(១) កត្តំ ទេតិ ន នាបេតិ យំ ន ទិដ្ឋំ តំ
នាបេតិ យត្ត ន ទិដ្ឋំ តត្ត នាបេតិ សព្វេសំ សមកំ
នាបេតិ សិក្ខមាណ វោសាសតិ សាមណេរី វោសាសតិ
បញ្ច កោជនានិ បេត្តា សព្វត្ត អនាបត្តិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

^១ អញ្ញាស្សុតិបិ បាលី ។

បាដិទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ២ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

បាដិទេសនីយៈ ។ ស្រីដែលបានទុបសម្បទាក្នុងសំណាកភិក្ខុនីសង្ឃវត្ត
ម្នាក់កំពុងពោលបង្គាប់ ភិក្ខុមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
អនុបសម្បទា ភិក្ខុសំគាល់ថាទុបសម្បទាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងអនុបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទា
ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បទាមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៤០៥) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុនីបង្គាប់ទាយកឲ្យប្រគេនកត្តរបស់ខ្លួន មិនប្រគេនដោយខ្លួនឯង ១
ភិក្ខុនីប្រគេនកត្តរបស់ពួកដទៃ មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យប្រគេន ១
វត្តណាដែលទាយកមិនទាន់ប្រគេន ភិក្ខុនីក៏បង្គាប់គេឲ្យប្រគេនវត្តនោះ ១
ទាយកមិនទាន់ប្រគេនក្នុងទីណា ភិក្ខុនីបង្គាប់គេឲ្យប្រគេនក្នុងទីនោះ ១
ភិក្ខុនីបង្គាប់គេឲ្យប្រគេនកត្តដ៏ស្មើគ្នាដល់ពួកភិក្ខុទាំងពួង ១ សិក្ខុមាន
ពោលបង្គាប់ ១ សាមណេរីពោលបង្គាប់ ១ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ
ព្រោះកោដនទាំងពួងរៀរវែលងតែកោដន ៥ យ៉ាងចេញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុ
ដើមបពាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទី

(៤០៦) តេន សមយេន តុន្តោ កកវំ សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាពមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន សាវត្ថយំ អញ្ញតវំ កុលំ ទុកតោ បសង្កំ
ហោតិ សន្ទាយ វឿតិ ភោគេន ហាយតិ ។ យំ តស្មី
កុលេ ទុប្បជ្ជតិ បុរេកត្តំ ខាធនីយំ វំ ភោជនីយំ វំ
តំ សត្វំ ភិក្ខុនំ វិស្សជ្ជត្វា អប្បេកទា អនសីតា
អច្ឆន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុតិយា ន មត្តំ ជានិត្វា
បដិក្កហោស្សន្តិ ឥមេ ឥមេសំ ទត្វា អប្បេកទា អន-
សីតា អច្ឆន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ទុជ្ឈាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ អថខោ កកវំ
ឯតស្មី ឯនានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ យំ កុលំ

សិក្ខាបទទី ៣

[៤០៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ក្នុង
ក្រុងសាវត្ថីមានត្រកូល ១ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាទាំងពីរនាក់^(១) (ប្តីប្រពន្ធ)
បានចំរើនដោយសុទ្ធ តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ខាទន័យៈប្តី
ភោជន័យៈណា ដែលកើតឡើងក្នុងត្រកូលនោះក្នុងវេលាមុនកត្ត ជនទាំង
នោះជួនកាលខានបរិភោគខ្លួនឯង ព្រោះចាត់ចែងខាទន័យៈប្តីភោជន័យៈ
ទាំងអស់នោះប្រគេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស គំរងៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹង
មិនស្គាល់ប្រមាណហើយទទួលយកសោះ ជនទាំងឡាយនេះបានប្រគេន
នូវខាទន័យៈនឹងភោជន័យៈដល់ភិក្ខុទាំងនេះ ហើយជួនកាលខានបរិភោគ
ខ្លួនឯង ។ កាលពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស គំរងៀល បន្តិះបង្គាប់
ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះទិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថាក្នុងគ្រានោះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូល

១ អដ្ឋិកថា បានឮថាពួកត្រកូលនោះមានជនពីរនាក់បានសម្រេចព្រះសេកាបន្តិដល ។

៤១៧

បាដិទេសនីយកណ្តោ ពតិយសិក្ខាបទស្ស សេត្តសម្មតិ

សទ្ធាយ វឌ្ឍនិ ភោគេន ហាយតិ វវ្កុបស្ស កុលស្ស
ញត្តិទុតិយេន កម្មេន សេត្តសម្មតិ ទានំ វវត្ត បន
ភិក្ខុវេ ទានញ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពាលេន សង្ឃ
ញាបេតញ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃ ឥត្តញ្ញាមំ កុលំ
សទ្ធាយ វឌ្ឍនិ ភោគេន ហាយតិ ។ យទំ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃ ឥត្តញ្ញាមស្ស កុលស្ស សេត្តសម្មតិ
នទេយ្យ ។ វសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃ
ឥត្តញ្ញាមំ កុលំ សទ្ធាយ វឌ្ឍនិ ភោគេន ហាយតិ ។
សង្ឃ ឥត្តញ្ញាមស្ស កុលស្ស សេត្តសម្មតិ ទេតិ ។
យស្សាយស្មតោ ទមតិ ឥត្តញ្ញាមស្ស កុលស្ស
សេត្តសម្មតិយា ទានំ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខ-
មតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិញ្ញា សង្ឃេន ឥត្តញ្ញាមស្ស
កុលស្ស សេត្តសម្មតិ ។ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា

បាដិទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៣ សេត្តសម្មតិ

ណារដែលចំរើនដោយសត្វ តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ គថាគត
គន្ធាញាតដើម្បីឲ្យនូវសេត្តសម្មតិ គឺសម្មតិត្រកូលនោះថាជាសេត្តត្រកូល
ដោយកម្មមានញាតិជាគំរប់ពីរ ចំពោះត្រកូលបែបនេះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ (សេត្តសម្មតិ) សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុ ១ រូបដែលជា
អ្នកឈ្នួសប្រតិពលត្រូវផ្ញៀនសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលឈ្មោះនេះតែងចំរើនដោយ
សត្វ តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បឲ្យនូវសេត្តសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះចុះ ។
នេះជាពាក្យផ្ញៀនសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ព្រះសង្ឃ
សូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលមានឈ្មោះនេះចំរើនដោយសត្វ
តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យនូវសេត្តសម្មតិដល់ត្រកូល
ឈ្មោះនេះ ។ កិរិយាឲ្យនូវសេត្តសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះ បើសមគួរ
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម បើ
មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បី
ពោលឡើង ។ សេត្តសម្មតិសង្ឃបានឲ្យដល់ត្រកូលមានឈ្មោះនេះរួច
ស្រេចហើយ ។ ការឲ្យសេត្តសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យានិ ខោ បន តានិ
សេក្ខសម្មតានិ កុលានិ យោ បន ភិក្ខុ តថាវ-
បេសុ សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ ខាននីយំ វា
កោជនីយំ វា សហត្តា បដិក្កហេត្វា ខានេយ្យ វា
កុញ្ញេយ្យ វា បដិទេសេតតំ តេន ភិក្ខុនា ការយំ
អាវុសោ ធម្មំ អាបជ្ជី អសប្បាយំ ទានិទេសនីយំ
តំ បដិទេសេមីតិ ។ ឯវព្វំទំ ភកវតា ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ ហោតិ ។

(៤០៧) តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថយំ
ឧស្សវោ ហោតិ ។ មនុស្សា ភិក្ខុ ទិមន្តេត្វា កោដេន្តិ ។
តំបិ ខោ កុលំ ភិក្ខុ ទិមន្តេសិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុច្ឆា-
យន្តា នាជវសេន្តិ បដិក្ខតំ ភកវតា សេក្ខសម្ម-
តេសុ កុលេសុ ខាននីយំ វា កោជនីយំ វា សហត្តា
បដិក្កហេត្វា ខានិតុំ កុញ្ញេតុន្តិ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចារេន្តិ ក្នុង ខោ នាម អម្បកំ ដីវតេន យំ

វិនយបំណិក មហាវិកង្គ

បានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះត្រង់ហេតុដែលស្ងៀម នៅយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មតថា ជាសេត្តត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយទទួលយកខាងនេះក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដែលរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានឲ្យសេត្តសម្មតិបបនោះ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំត្រូវ អាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយៈ មិនជាទិសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀល ឥឡូវខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៤០៧) សម័យនោះឯង មហាស្រព (គេលេង) នៅក្រុង សាវត្ថី ។ ពួកមនុស្សគេបាននិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឆាន់ ។ ចំណែក ខាងត្រកូលនោះឯង ក៏បាននិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ (ឆាន់ចម្រើន) ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយនឹករង្វៀសមិនហ៊ានទទួលនិមន្ត ព្រោះគិតថា ការដែលទទួល យកខាងនេះក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដែលរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែល សង្ឃបានសន្មតថាសេត្តហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគយាត់ហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល ចន្តះបង្គាប់ថា យើងនឹងរស់នៅប្រយោជន៍អ្វី ដ្បិតលោកម្ចាស់

៤១៧

បាដិទេសនិយកណ្តោ គតិយសំក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

អយ្យា អម្ពាភំ ន បដិគុណ្ណាដ្ឋិតំ ។ អស្សោស្មំ ខោ
ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ជ័យន្តានំ វិចា-
ចេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជិណោ ឯតស្មី
បករណោ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ និមន្តិតេន សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ
ខាទនិយំ វា ភោជនិយំ វា សហត្តា បដិគុហេត្វា
ខាទិតុំ កុញ្ញិតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ យានិ ខោ បន តានិ សេក្ខសម្មតានិ
កុលានិ យោ បន ភិក្ខុ តថាវ្យបេសុ សេក្ខសម្មតេសុ
កុលេសុ បុព្វេ អនិមន្តិតោ ខាទនិយំ វា ភោជនិយំ
វា សហត្តា បដិគុហេត្វា ខាទេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ
វា បដិទេសេតតុំ តេន ភិក្ខុនា ការយ្ហំ អាវុសោ
ធម្មំ អាបដ្ឋិ អសប្បាយំ ចាដិទេសនិយំ តំ បដិ-
ទេសេមីតិ ។ ឯវញ្ញំ ភកវតោ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

បាដិទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

ទាំងឡាយ មិនហ៊ានទទួលយកខាងនិយៈភោជនីយៈរបស់យើង កាល
មនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិរច្ឆ័យ បន្តិះបង្កាប់ ពួកភិក្ខុក៏បានឮ
ច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បី
ឲ្យភិក្ខុដែលមានគេនិមន្ត ហើយទទួលយកខាងនិយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយវែងរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជា
សេតុត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេតុត្រកូល
ហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន ហើយទទួលយក
ខាងនិយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយវែងរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែល
សង្ឃបានសន្មតថាជាសេតុត្រកូល មានសភាពបែបនោះហើយ (យកមក)
ទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយ
នូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិរច្ឆ័យ ខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[៤០៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
តស្ស កុលស្ស កុលុបតោ ហោតិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្វា បត្តចរិមាណាយ យេន
តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញតេ អាសនេ
និស័ទំ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។
អថខោ តេ មនុស្សា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោចំ កុញ្ញថ
កន្លេតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ កកវតា បដិក្ខតំ អនិ-
មន្តិតេន សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ ខាទនីយំ វា
កោជនីយំ វា សហត្វា បដិក្ខហេត្វា ខាទិតុំ កុញ្ញតន្តំ
កក្កតាយន្តោ ន បដិក្ខហេសិ ធាសក្ខិ ចិណ្ណាយ
ចរិតុំ និទ្ធកត្តោ អហោសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អាវាមំ
តត្វា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ ភិក្ខុ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាវោចេសុំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បកវលោ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ តិលានេន ភិក្ខុនា សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ
ខាទនីយំ វា កោជនីយំ វា សហត្វា បដិក្ខហេត្វា

វិសយចិនិត មហាវិភង្គ

(៤០៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ជាដឹកនាំរបស់ត្រកូល
នោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ភិក្ខុនោះបានស្ងៀក
ស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ ដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះ
ចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ វេលានោះ
ភិក្ខុនោះជួនជាមានជម្ងឺផង ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងឡាយក៏បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចូរលោកម្ចាស់និមន្ត
ឆាន់សិន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្វើសថា ភិក្ខុដែលគេមិនបាននិមន្ត
ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដែររបស់ខ្លួន អំពីពួក
ត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី
ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហាមហើយ បានជាមិនហ៊ានទទួល ហើយ
មិនអាចដើម្បីដើរទៅចំណូលបាន ក៏អត់ចង្កាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះ
ត្រឡប់ទៅវត្តវិញ បានដំណាលប្រាប់រឿងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះ
និទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឱ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដែររបស់ខ្លួន
អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក)

៤២១

បាដិទេសនីយកល្លោ ភតិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរត្តោ

ខាទិកុំ កុញ្ញតុំ វាវេត្វា បន កិក្ខុយេ វេមំ សិក្ខាបទំ
ធុទ្ធិសេយ្យេ យោនិ ទោ បន តានិ សេក្ខុសម្មតានិ
កុលានិ យោ បន កិក្ខុ តថាវុបេសុ សេក្ខុសម្មតេសុ
កុលេសុ បុព្វេ អនិមន្តិតោ អភិលាមោ ខាទនីយំ វា
កោជនីយំ វា សហត្តា បដិគ្គហេត្វា ខានេយ្យ វា
កុញ្ញេយ្យ វា បដិទេសេតតំ តេន កិក្ខុនា ការយ្ហំ
អាវុសោ ធម្មំ អាបដ្ឋី អសប្បាយំ វាដិទេសនីយំ
តំ បដិទេសេមីតំ ។

[៤០៧] យោនិ ទោ បន តានិ សេក្ខុសម្មតានិ
កុលានិ តិ សេក្ខុសម្មតំ ធាម យំ កុលំ សន្ទាយ
វឌ្ឍនំ កោគេន ហាយតិ វារុបស្ស កុលស្ស ញត្តិទុតិ-
យេន កម្មេន សេក្ខុសម្មតំ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ យោ បណតិ
យោ យាទិសោ ។ បេ ។ កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ វេមស្មី
អត្តេ អនិប្បតោ កិក្ខុតិ ។ តថាវុបេសុ សេក្ខុសម្មតេសុ
កុលេសុតិ វារុបេសុ សេក្ខុសម្មតេសុ កុលេសុ ។
អនិមន្តិតោ ធាម អដ្ឋតនាយ វា ស្វាតនាយ វា

បាដិទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៣ សិក្ខាបទវិរាគ

ទំពាស្សី ប្តបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបាន
សន្មតថាជាសេត្តត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន
ហើយឥតទាំងមានជម្ងឺ បានទទួលយកខាងនិយៈក្តី ភោជនិយៈក្តី ដោយ
ដែរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេត្តត្រកូលបែប
នោះហើយ (យកមក) ទំពាស្សី ប្តបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាល
អារុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិបាដិទេសនិយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ(ទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

(៤០៧) ពាក្យថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មត
ថាជាសេត្តត្រកូលហើយ សេចក្តីថា ត្រកូលណាដែលចំរើនដោយសទ្ធា
តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ សង្ឃបានឱ្យសេត្តសម្មតិដោយញាតិទុតិយ
កម្មចំពោះត្រកូលបែបនេះ (ត្រកូលនោះ) ឈ្មោះថាសង្ឃបានសន្មត
ថាជាសេត្តត្រកូល ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជីកកណ្ណ ។ ពាក្យថា អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបាន
សន្មតថាជាសេត្តត្រកូលបែបនោះ គឺអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មត
ថាជាសេត្តត្រកូល មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ដែលហៅថា ឥតគេ
និមន្ត គឺឥតគេនិមន្តដើម្បីធានក្នុងវិថូនេះ ឬដើម្បីធានក្នុងវិថូស្តក ពោះបី

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនិមន្តិតោ យរុបចារំ ឌីក្កមន្តេ និមន្តិតោ ឯសោ
អនិមន្តិតោ នាម ។ និមន្តិតោ នាម អន្តតោយ វា
ស្វាតោយ វា និមន្តិតោ យរុបចារំ អនោក្កមន្តេ
និមន្តិតោ ឯសោ និមន្តិតោ នាម ។ អតិលានោ
នាម សក្កោតិ បិណ្ណាយ ចរិតុំ ។ តិលានោ នាម
ន សក្កោតិ បិណ្ណាយ ចរិតុំ ។ ខាទនិយំ នាម
បញ្ចុ កោជនាទិ យាមកាលិកំ សត្តាហាកាលិកំ
យាវជីវិកំ វេបេត្តា អវសេសំ ខាទនិយំ នាម ។
កោជនិយំ នាម បញ្ចុ កោជនាទិ ឌីននោ កុម្មាសោ
សត្តុ មន្តោ មំសំ ។ អនិមន្តិតោ អតិលានោ
ខាទិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ
នុក្កដស្ស ។ អន្លោហារេ អន្លោហារេ អាបត្តិ
ខាទិទេសនិយស្ស ។

(៤០៤) សេក្ខុសម្មតេ សេក្ខុសម្មតសញ្ញំ អនិមន្តិតោ
អតិលានោ ខាទនិយំ វា កោជនិយំ វា សហត្ថា

វិធីយមិក មហាវិក្កុ

ភិក្ខុដើរទៅកាន់ឧបចាររបស់ផ្ទះ ទើបមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះក៏ហៅថា
ឥតមានគេនិមន្តដែរ ។ ដែលហៅថា មានគេនិមន្ត គឺមានគេនិមន្តដើម្បីឆាន់
ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក កាលភិក្ខុមិនបានបាត់ដើរទៅកាន់
ឧបចាររបស់ផ្ទះនៅឡើយ ស្រាប់តែមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះហៅ
ថាមានគេនិមន្ត ។ ភិក្ខុណាដែលអាច ដើម្បីនឹងដើរទៅចិណ្ឌបាតបាន
ភិក្ខុនោះហៅថាមិនមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនឹងដើរទៅចិណ្ឌ-
បាតបានទេ ភិក្ខុនោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា ខាទន័យៈ គឺរៀវ
លែងតែភោជន ៥ យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក
នឹងរបស់ជាយាវជិវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថាខាទន័យៈទាំងអស់ ។ ដែល
ហៅថា ភោជន័យៈ បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំ
ក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជម្ងឺទទួល
យកនូវខាទន័យៈឬភោជន័យៈដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹង
បរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាត់ទេសន័យៈគ្រប់ ៗ ព្រោះ
ដែលលេបចូលទៅ ។

[៤១០] ត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថា
ត្រកូលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន ឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជម្ងឺ
ហើយទទួលយកខាទន័យៈក្តី ភោជន័យៈក្តី ដោយដែលរបស់ខ្លួន (យកមក)

៤២៣

បាដិទេសនីយកណ្តោ ពតិយសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាចា

បដិក្កហេត្វា ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ចាដិ-
ទេសនីយស្ស ។ សេក្ខុសម្មតេ វេមតិកោ អនិមន្តិតោ
អតិលានោ ខាទនិយំ វា កោជនិយំ វា សហត្វា
បដិក្កហេត្វា ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ ចាដិ-
ទេសនីយស្ស ។ សេក្ខុសម្មតេ អសេក្ខុសម្មតសញ្ញ
អនិមន្តិតោ អតិលានោ ខាទនិយំ វា កោជនិយំ វា
សហត្វា បដិក្កហេត្វា ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាបត្តិ
ចាដិទេសនីយស្ស ។ យាមកាលកំ សត្តាហកាលកំ
យាវដីវកំ អាហារត្ថាយ បដិក្កណ្ឌតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អសេក្ខុ-
សម្មតេ សេក្ខុសម្មតសញ្ញ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អសេក្ខុសម្មតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អសេក្ខុសម្មតេ អសេក្ខុសម្មតសញ្ញ អនាបត្តិ ។

ធានីទេសនីយកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាណីទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុសង្ឃៗយក្នុងត្រកូល
ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ឥតមានគេនិមន្ត ឥតទាំងមានជម្ងឺ
ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដែរបស្ស័ន្ធ (យកមក)
ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាណីទេសនីយៈ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃសន្មត
ថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតជាសេក្ខៈ
ឥតមានគេនិមន្ត ឥតទាំងមានជម្ងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី
ភោជនីយៈក្តី ដោយដែរបស្ស័ន្ធ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ
បាណីទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក
នឹងរបស់ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃ
មិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលសង្ឃបានសន្មតជាសេក្ខៈ
វិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃមិន
បានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបាន
សន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជា
សេក្ខៈមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

៤២៤

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(៤០០) អនាមត្តិ និមន្តិតស្ស តិលានស្ស និមន្តិ-
តស្ស វា តិលានស្ស វា សេសកំ កុញ្ញតិ អញ្ញោសំ
កិក្ខា តត្ថ បញ្ញត្តា ហោតិ យរតោ និហរិត្តា ទេន្តិ
និច្ចកត្តេ សលាកកត្តេ បក្ខុកេ ឧទោស មិកេ ចាដិប-
ទិកេ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវដីវិកំ
សតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញតិ ទេតិ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៤១១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ. (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ១៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុមានគេនិមន្ត ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់របស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុដែល
គេបាននិមន្ត ឬរបស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ចម្រានដែលគេបានតាក់
តែងទុកក្នុងទីនោះចំពោះពួកភិក្ខុដទៃ ១ ភ្នែកជនបាទនាំយកខាទនីយៈ ឬ
ភោជនីយៈទុកពីផ្ទះហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុទទួលឆាន់និច្ចកត្ត ១ សលាកកត្ត ១
បក្ខិកកត្ត ១ ទេបាសថិកកត្ត ១ បាជីបទិកកត្ត ១ ជនបាទប្រគេនរូបរបស់
ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិក ដោយវាចាថា
កាលបើមានហេតុ និមន្តលោកម្ចាស់ឆាន់ចុះ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើម
បញ្ចតិ ១ ។

សិញ្ញទទ្ធិ ៣ ចថ ។

បញ្ចត្តសិក្ខាប័ទ្ម

[៤១២] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សក្កេសុ
វិហារតំ កបិលវត្តស្មី ជិត្រាណារាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន សាក្កិយនាសកា អវុទ្ធា ហោន្តិ ។
សាក្កិយានិយោ ឥច្ឆន្តិ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ កត្ត
កាត្តំ ។ អស្សោស្មំ ខោ សាក្កិយនាសកា សាក្កិយា-
និយោ កិវ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ កត្ត កត្តកា-
មាតំ ។ តេ មត្តេ បរិយុដ្ឋិសុ ។ សាក្កិយានិយោ
បណីតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ^១ អាទាយ អារញ្ញកំ
សេនាសនំ អកម្មសុ ។ សាក្កិយនាសកា ជិត្តមិត្តា
សាក្កិយានិយោ អច្ឆន្តិសុ ច ទ្ធសេសុញ្ច ។ សាក្កិយា
ជិត្តមិត្តា តេ ចោវ សកល្លោ កហេត្វា ឧដ្ឋាយនិ
ទ័យន្តិ វិហាចន្តិ កមំ ហិ នាម កទ្ធានា អារាមេ ចោវ
បដិវសន្តេ នារោចស្សន្តិភិ ។ អស្សោស្មំ ខោ កិក្ខ
សាក្កិយានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិហាចន្តានំ ។

---

១ ខាទនីយំ វា កោជនីយំ វាភី កត្តមិ ពោត្តពេ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៤១២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានដោត កាលគង់នៅនិ-
ត្រាធារាម ទៀបក្រុងតបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង មាន
ពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ជាមនុស្សខូចកាច ។ ពួកស្រីសាកិយៈ
ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្ត (ប្រគេនពួកកិក្ខុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈ
ដែលតាំងនៅក្នុងវិព្រ ។ ពួកទាសៈរបស់សាកិយជនបានឮដំណឹងថា
ឥឡូវ ឮថាពួកស្រីសាកិយៈមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្ត (ប្រ-
គេនពួកកិក្ខុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវិព្រ ។ ពួក
ទាសៈទាំងនោះនាំគ្នាទៅពួនសម្ងំចាំស្នាក់ជិតផ្លូវ ។ (លុះ) ពួកស្រី
សាកិយៈនាំយកខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈដ៏ទុក្ខមរេញដើរតម្រង់ទីសេនា-
សនៈ ដែលតាំងក្នុងវិព្រ ឯពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ក៏ស្ទុះចេញទៅប្លន់
ពួកស្រីសាកិយៈ ហើយប្រទូស្តរំលោភទៀតផង ។ ពួកសាកិយជនក៏បាន
ចេញទៅចាប់ពួកចោរទាំងនោះព្រមទាំងពស្តុតាំង ហើយក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា កាលពួកចោរនៅជិតវត្ត លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
មិនគួរនឹងមិនប្រាប់ (យើងឲ្យដឹងផងសោះ) ។ កាលពួកសាកិយជនពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួច ក៏កុំទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុ ។
អថខោ កកវំ ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្ម
កាចំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ តេនហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្តវសេ បដិច្ច
សង្ឃសុដ្ឋតាយ ។ បេ ។ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុក្កហាយ
ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យានិ
ខោ បន តានិ អាវញ្ញកានិ សេនាសនានិ សាសង្ក-
សម្មតានិ សប្បដិកយានិ យោ បន ភិក្ខុ តថាវេសុ
សេនាសនេសុ វិហារន្តោ^(១) បុព្វេ អប្បដិសំវិនិតំ ខាទនិ
យំ វំ គោជនីយំ វំ អជ្ឈរាមេ សហត្តា បដិក្កហេត្តា
ខានេយ្យ វំ កុញ្ញេយ្យ វំ បដិទេសេតតំ តេន ភិក្ខុនា
ការយំ អាវសោ ធម្មំ អាបដ្ឋី អសប្បាយំ ចាដិទេស-
នីយំ តំ បដិទេសេមិតិ ។ ឯវញ្ចំ កកវតោ ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

---

១ ឧ. ម. ពោត្តកេ អយំ បាលី ៨ ហោតិ ។

វិទយបិដក មហាវិក័ត្ត

វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះដោយ ព្រះពុទ្ធដីកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះគឺថាគតនឹងបញ្ចក្ខសិក្ខាបទ ដល់ពួកភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ យ៉ាង គឺដើម្បី ជាការស្រួលដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃឲ្យបិតថេរ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណា ដែលមាននៅក្នុងវិទ្រៃ ដែលគេសន្មតថាទីប្រកបដោយរង្ស៊ីស ប្រកប ដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណា មួយនៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយមាន សភាពដូច្នោះ ហើយទទួលយកទាននេះក្តី កោដន័យៈក្តី ដែលគេមិន បានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដែលរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាវម (យកមក) ទំពា ស្តីប្តូរបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិថា ម្នាល អារុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវ អាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសន័យៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចក្ខហើយ ដល់ពួកភិក្ខុដោយន័យដូចបានពោលមក យ៉ាងនេះ ។

៤២៧

បាដិទេសនីយកណ្តោ ចក្កន្តសំបាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

[៤០៣] តេជ ខោ បទ សមយេន អញ្ញត្តកេ ភិក្ខុ
អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ តិលានោ ហោតិ ។
មនុស្ស ខាននីយំ កោជនីយំ អាទាយ អារញ្ញកំ
សេនាសនំ អគម្មសុ ។ អថខោ តេ មនុស្ស តំ ភិក្ខុ
ឯតទវេច្ឆំ កុញ្ញថ កន្តេតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភកវតោ
បដិក្ខតំ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ ខាននីយំ វា
កោជនីយំ វា សហត្តា បដិក្កហេត្វា ខានិកំ កុញ្ញតុនិ
កក្កតាយន្តោ ន បដិក្កហេសំ យាសក្ខិ បិណ្ណាយ
ចវតំ ជិន្នកតោ អហោសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេ-
ចេសុ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក-
រណេ នម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាយាមិ
ភិក្ខុវេ តិលានេន ភិក្ខុវា អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ
ខាននីយំ វា កោជនីយំ វា សហត្តា បដិក្កហេត្វា
ខានិកំ កុញ្ញតំ វវេញ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដិ

បាធិទេសន៍យកណ្ត សំរាប់ទទ័ ៤ សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ខាត

(៤១៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបមានជម្ងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងវ្រៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយបាននាំយកខាទនីយភោជនីយាហារដើរសំដៅទៅត្រង់ទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវ្រៃ(នោះ) ។ គ្រានោះឯង មនុស្សទាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តធាន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្សៀសថា ការដែលភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងវ្រៃ (ហើយយកមក) ទំពាស្តីបូបរកោត ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ហាមហើយ ក៏មិនហ៊ានទទួលយក ហើយមិនអាចនឹងទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយក៏អត់ចង្កាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះបានដំណាលរឿងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងវ្រៃ (យកមក) ទំពាស្តីបូបរកោតបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង

វិទេយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

ឧទ្ទិសេយ្យេ យានិ ខោ បន តានិ អារញ្ញកានិ សេនា-
សនានិ សាសន្ត្តសម្មតានិ សប្បជីកយានិ យោ បន
ភិក្ខុ តថារូបេសុ សេនាសនេសុ វិហារដ្ឋោ បុព្វេ អប្ប-
ជិសំវិទិតំ ខាទនីយំ វា កោជនីយំ វា អជ្ឈារមេ
សហត្តា បដិក្កហេត្វា អតិលាទោ ខាទេយ្យ វា កុញ្ញយ្យ
វា បដិទេសេតតំ តេន ភិក្ខុនា ការប្តំ អាវុសោ ធម្មំ
អាបដ្ឋិ អសប្បាយំ វាទនេសនីយំ តំ បដិទេសេ-
មិតំ ។

[៤៤៤] យានិ ខោ បន តានិ អារញ្ញកានិ សេនា-
សនានិតិ អារញ្ញកំ នាម សេនាសនំ បញ្ចននុ-
សតិកំ បច្ឆិមំ ។ សាសន្តំ នាម អារមេ អារមុបចារេ
ចោរាជំ និវិដ្ឋោកាសោ ទិស្សតិ កុត្តោកាសោ ទិស្សតិ
បិតោកាសោ ទិស្សតិ ជិសំន្នោកាសោ ទិស្សតិ
និបន្នោកាសោ ទិស្សតិ ។ សប្បជីកយំ នាម អារមេ
អារមុបចារេ ចោរេហំ មនុស្សា ហតា ទិស្សនិ វិសុត្តា
ទិស្សនិ អាគោជិតា ទិស្សនិ ។ យោ បនាតិ យោ

វិនយចំណែក មហាវិវាទ

នូវសិទ្ធិក្នុងនេះយ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណាមួយដែល
មាននៅក្នុងវ័ត្រ ដែលគេសន្មតថាជាទីប្រកបដោយរង្ស៊ីស ប្រកប
ដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយឥតមានជម្ងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំង
ឡាយមានសភាពដូច្នោះ បានទទួលយកខាងនិយៈក្តី កោដនិយៈក្តី ដែល
គេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដែលរបស់ខ្លួនក្នុងភាព (ហើយយកមក)
ទំពាស្តីចូលរំភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំត្រូវ
ហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនិយៈ មិនជាទីសច្ចៈ ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤១៤] ពាក្យថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណាមួយដែលមាន
នៅក្នុងវ័ត្រ គឺទីសេនាសនៈយ៉ាងដ៏តំបន់ត្រឹម ៥០០ ជួរធុរិព័ស្រុក ហៅ
ថា សេនាសនៈទាំងនៅក្នុងវ័ត្រ ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយរង្ស៊ីស
គឺទុកាសជាទីនៅ ទុកាសសម្រាប់បរិភោគ ទុកាសសម្រាប់ឈរនៅ
ទុកាសសម្រាប់អង្គុយនៅ ទុកាសសម្រាប់ដេកនៅ របស់ពួកចោរក៏ប្រា-
កដក្នុងភាព ឬក្នុងទុបចារវនៃភាព ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយ
ភ័យចំពោះមុខ គឺមនុស្សទាំងឡាយដែលពួកចោរវាសម្រាប់ វាបួន វា
វាយឬសំពាងក៏ប្រាកដក្នុងភាព ឬទុបចាររបស់ភាព ។ ពាក្យថា

បាដិទេសនីយកណ្តោ ចក្កន្តសំព្វាបទស្ស សំព្វាបទវិកង្កោ

យាទិសោ ។ បេ ។ ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្ស
អត្តេ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។ តថាវុបេសុ សេនា-
សនេស្សតិ ឯវុបេសុ សេនាសនេស្ស ។ អប្បដិសំវិទិតំ
នាម ចញ្ចុំ បដិសំវិទិតំ ឯតំ អប្បដិសំវិទិតំ នាម ។
អារាមំ អារាមុបចារំ វបេត្វា បដិសំវិទិតំ ឯតំ
អប្បដិសំវិទិតំ នាម ។ បដិសំវិទិតំ នាម យោ
កោចិ ឥត្តំ វា បុរិសោ វា អារាមំ វា^(១) អារាមុ-
បចារំ វា^(២) អាកុញ្ញា អារោចេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភន្ត
ទានិយំ វា^(៣) កោជិយំ វា^(៤) អាហារិយស្សតិ ។
សចេ សាសន្តំ ហោតិ សាសន្តំ អាចិក្ខុតតំ ។
សចេ សប្បដិកយំ ហោតិ សប្បដិកយន្តំ អាចិក្ខុតតំ ។
សចេ ហោតុ ភន្ត អាហារិយស្សតិ ភណាតិ ចោក
វត្តញ្ចា មនុស្សា ឥធុបចរន្តំ អបសក្កថាតិ ។ យាគុយា
បដិសំវិទិតេ តស្ស បរិវារោ អាហារិយតិ ឯតំ

១-២-៣-៤ ឧ.ម. ពេត្តកេសុ ធម៌ វិសត្វ ៨ ហោតិ ។

បាធិទេសន័យកណ្តុ សិក្ខាបទទី ៤ សិក្ខាបទវិវត្ត

ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដឹងច្បាស់នឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តុ ។
ពាក្យថា ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយមានសភាពផ្សេងៗគ្នា គឺទីសេនាសនៈ
ទាំងឡាយមានសភាពបែបនេះឯង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹង
ទោះបីសហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ បានឲ្យដំណឹងហើយក្តី ការឲ្យដំណឹងនេះ
ក៏គង់ហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ការឲ្យដំណឹងក្នុងទីដទៃ
ក្រៅពីអារាម ឬទុបចាររបស់អារាមក្តី ការឲ្យដំណឹងយ៉ាងនេះក៏ឈ្មោះ
ថាគេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ដែលហៅថា មានគេឲ្យដំណឹង
គឺបុគ្គលណាមួយទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី មកកាន់អារាម ឬទុបចាររបស់អារាម
ប្រាប់ (ចំពោះភិក្ខុ) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ត្រកូលឈ្មោះនេះគេ
នឹងនាំយកខាទន័យៈឬភោជន័យៈ(មកប្រគេន)។ បើទីប្រកបដោយរង្ស៊ីស
ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយរង្ស៊ីស ។ បើទីប្រកបដោយភ័យ
ចំពោះមុខ ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ បើទាយក
និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សេចក្តីរង្ស៊ីសក្តី សេចក្តីភ័យ
ក៏ក៏លើកទុកចុះ ជនមុខជានឹងនាំយក ខាទន័យៈឬភោជន័យៈមកមិន
ខានទេ (នោះ) ភិក្ខុត្រូវនិយាយនឹងពួកចោរថា ដ្បិតមានពួកមនុស្ស
គេនឹងចូលមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយច្បាប់យេចញសិន ។ កាល
ទាយកឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនបថវ តែទាយកនោះត្រូវប្រាប់ជានាំយក

៤៣០

វិនយបិដកេ បញ្ចវិកងោ

បដិសំវិទិតំ នាម ។ កត្តេន បដិសំវិទិតេ តស្ស
បរិវារោ អាហារិយតិ ឯតំ បដិសំវិទិតំ នាម ។ ខានជ័-
យេន បដិសំវិទិតេ តស្ស បរិវារោ អាហារិយតិ ឯតំ
បដិសំវិទិតំ នាម ។ កុលេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មី
កុលេ មនុស្សា ខានជ័យំ វា កោជជ័យំ វា អាហារន្តំ
ឯតំ បដិសំវិទិតំ នាម ។ តាមេន បដិសំវិទិតេ យេ
តស្មី តាមេ មនុស្សា ខានជ័យំ វា កោជជ័យំ វា
អាហារន្តំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ នាម ។ ប្បគេន បដិសំ-
វិទិតេ យេ តស្មី ប្បគេ មនុស្សា ខានជ័យំ វា កោជជ័យំ
វា អាហារន្តំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ នាម ។ ខានជ័យំ នាម
បញ្ច កោជនានិ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ
យាវជីវិតំ វេបេត្តា អវសេសំ ខានជ័យំ នាម ។
កោជជ័យំ នាម បញ្ច កោជនានិ ឱទេនោ កុម្មាសោ
សត្ត មច្ឆោ មំសំ ។ អជ្ឈរាមោ នាម បរិក្ខត្តស្ស

វិទយបិដក ចហវិកង្គ

ចរិវារបសបថរនោះមកប្រគេនវិញ នេះហៅថាមានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។
កាលទាយកឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនកត្ត តែទាយកនោះត្រឡប់ជាទាយក
ចរិវារបសកត្តនោះប្រគេនវិញ នេះហៅថាមានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។
កាលបើទាយកបានឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនខាទនីយៈ តែទាយកនោះ
ត្រឡប់ជាទាយកចរិវារបសខាទនីយៈនោះប្រគេនវិញ នេះហៅថាគេ
បានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេបានឲ្យដំណឹងថាត្រកូលនោះនឹង
ប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងត្រកូលនោះគេទាយកខាទនីយៈឬភោជនី-
យៈមកប្រគេន នេះហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយក
គេបានឲ្យដំណឹងថាអ្នកស្រុកគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងស្រុក
នោះគេទាយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះហៅថាគេបានឲ្យ
ដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេបានឲ្យដំណឹងថាប្រជុំជនគេនឹងប្រគេន
មានពួកមនុស្សណាក្នុងប្រជុំជននោះគេទាយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមក
ប្រគេន នេះហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ
គឺវៀរលែងភោជនទាំង ៥ យ៉ាង នឹងរបស់ជា យាមកាលិក សត្តាហកាលិក
នឹង យាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថាខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា
ភោជនីយៈ បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាងគឺបាយ ១ ទំស្រស់ ១ ទំក្រៀម ១ ត្រី ១
សាច់ ១ ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងអាកម គឺខាងក្នុងអាកមនៃអាកម

៤៣១

បាដិទេសនីយកល្លោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស អាចត្តិវារោ

អាវាមស្ស អន្តោអាវាមោ អបរិក្ខត្តិស្ស ឧបចារោ ។
អតិលាដោ ធាម សក្កោតិ បិណ្ណាយ ចរិតុំ ។ តិលាដោ
ធាម ធន សក្កោតិ បិណ្ណាយ ចរិតុំ ។ អប្បដិសំវិទិតំ
អតិលាដោ ខាទិស្សាមិ កុញ្ញស្សាមិទិ បដិក្កណាតិ
អាចត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាចត្តិ
ចាដិទេសនីយស្ស ។

(៤៣៥) អប្បដិសំវិទិតេ អប្បដិសំវិទិតសញ្ញិ ខាទ-
នីយំ វា កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហត្តា បដិក្កហេត្វា
អតិលាដោ ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចាដិទេស-
នីយស្ស ។ អប្បដិសំវិទិតេ វេមតិកោ ខាទនីយំ វា
កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហត្តា បដិក្កហេត្វា អតិ-
លាដោ ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចាដិទេសនី-
យស្ស ។ អប្បដិសំវិទិតេ បដិសំវិទិតសញ្ញិ ខាទនីយំ វា
កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហត្តា បដិក្កហេត្វា
អតិលាដោ ខាទតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចាដិទេសនី-
យស្ស ។ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវ-
ដិវិកំ អាហារត្តាយ បដិក្កណាតិ អាចត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ហោងទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៤ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ដែលមានរបង ឬ បញ្ចារនៃអារាមដែលឥតរបង ។ ភិក្ខុណាដែលអាច
នឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាគ្មានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុណាដែល
មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុ
មិនមានជម្ងឺទទួលយកខាទនីយៈ ឬ ភោជនីយៈ ដែលទាយកឥតឲ្យដំណឹង
ដោយគិតថា ពាក្យនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(៤១៥) ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺសំគាល់ថា
ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដែលរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស៊ីប្តូរបរិភោគ (ត្រូវ
អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងរបស់ដែល
ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដែលរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស៊ីប្តូរបរិភោគ (ត្រូវអា-
បត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺសំគាល់
ថាទាយកបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដែលរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស៊ីប្តូរបរិភោគ (ត្រូវអាបត្តិ
បាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹង
របស់ជា យាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៤៣២

វិធីបដិពេ មហាវិភង្គោ

អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
បដិសំវិទិតេ អប្បដិសំវិទិតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
បដិសំវិទិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បដិសំ-
វិទិតេ បដិសំវិទិតសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៤០៦] អនាបត្តិ បដិសំវិទិតេ តិលានស្ស បដិ-

សំវិទិតេ វា តិលានស្ស វា សេសកំ កុញ្ញតិ ពហា-
រាមេ បដិក្កហេត្វា អន្តោអាវាមេ កុញ្ញតិ តត្ថ ជាតកំ
ម្ងលំ វា តចំ វា បត្តំ វា បុច្ឆំ វា ដលំ វា កុញ្ញតិ
យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ
បច្ចុយេ ចរិកុញ្ញតិ ទុម្មតកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ^(១) ។

---

១ ឥតោ បរិ ភស្តុទានំ អញ្ញាតិកា បរិដ្ឋាយ វោសាសន្តិ ន ធិវារយេ សេក្ខសម្មតទខនេ
អារញ្ញោធិនេន ធាតិ កត្តចំ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

និយមចំណង មហាវិវាទ

ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ របស់ដែលទាយក បានឲ្យដំណឹងហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាគេមិនបានឲ្យដំណឹងទៅវិញ ត្រូវ អាចត្តិទុក្ខ ។ របស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ ភិក្ខុមាន សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។ របស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹង ហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាគេបានឲ្យដំណឹងមែន មិនត្រូវអាចត្តិឡើយ ។

(៤១៦) វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)

គឺរបស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹង ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់ខាទន័យៈ ឬកោជន័យៈដែលសល់អំពីភិក្ខុដែលគេបានឲ្យដំណឹង ឬអំពីភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុទទួលយកខាទន័យៈឬកោជន័យៈពីខាងក្រៅអាវាម (ហើយយកមក) ឆាន់ខាងក្នុងអាវាម ១ ភិក្ខុឆាន់មើមឈើក្តី សំបកឈើក្តី ស្លឹកឈើក្តី ផ្កា ឈើក្តី ផ្លែឈើក្តី ដែលដុះនៅខាងក្នុងអាវាមនោះ ១ កាលបើមានហេតុ ភិក្ខុឆាន់របស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិក បាន ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ (១) ។

១ តអំពីនេះទៅ មានបាលីប្រាកដក្នុងគម្ពីរខ្លះថា ទទួលនៃបាលីទេសនិយកណ្តោះថា(មាន ៤ សិប្បបទ)គឺ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ចន្លោះស្រែកហើយទទួលយកចង្កាន់អំពីដៃភិក្ខុដដែលមិនមែនជា ញាតិ ១ ភិក្ខុមិនហាមឃាត់ភិក្ខុដដែលកំពុងបង្ហាត់បញ្ជាគ្រិហស្ថ ១ ការឲ្យឆ្លុវសេចក្តីសម្មតិ ១ ការឆាន់ចង្កាន់ក្នុងសេសសនៈគាំងនៅក្នុងព្រៃ ១ ។

៤៣៣

បាដិទេសនីយកណ្តុំ បតុន្តសិក្ខាបទស្ស ទេសោវសានំ

[៤៣៧] ទុទ្ធិដ្ឋា ទោ អាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចាដិទេ-
សនីយា ធម្មា ។ តត្តាយស្មន្តោ បុប្ផាមិ កក្ខិក្ខ បរិសុទ្ធា
ទុតិយម្បិ បុប្ផាមិ កក្ខិក្ខ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុប្ផាមិ
កក្ខិក្ខ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្តាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហា ។
ឯវមេតំ ធារយាមិតំ ។

បាដិទេសនីយកណ្តុំ និដ្ឋិតំ ។

បាណិទេសន៍យកណ្តូ សិក្ខាបទទី ៤ ទទេសាវសាន

(៤១៧) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាណិទេសន៍-
យៈទាំង ៤ ខ្ញុំបានសរសើររួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ
ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរ
ជាគំរប់ពីរដងដង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជា
គំរប់បីដងដង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះ
បានជាលោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំបាទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធត្រងការស្ងៀម
នៅនេះឯង ។

បាណិទេសន៍យកណ្តូ បឋមប្តីល្អោះ ។

សេក្ខីយកណ្ណំ

ឥមេ ខោ បនាយសុទ្ធោ សេក្ខិយា
ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆន្តិ ។

បរិមណ្ឌលវិគោ

ឆត្វិសតិ សារប្បា

(៤១៨) តេន សមយេន ពុទ្ធោ កកវា សារត្ថយេ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធម្មក្ខិយា ភិក្ខុ បុរោតាថិ
បច្ឆតោថិ ឱលទ្ធោនា និវាសេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ធីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ នាម សមណា សក្យ-
បុត្តិយា បុរោតាថិ បច្ឆតោថិ ឱលទ្ធោនា និវាសេស្សន្តិ
សេយ្យថាថិ គិហិ កាមកោតិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ធីយន្តានំ
វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ នាម ធម្មក្ខិយា

សេក្ខីយកណ្ណ

បត់ត្រីលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្តដែល

គប្បីសិក្សាទាំងនេះវត្តដ៏មកកាន់ទុស ។

បរិមណ្ឌលវិគ្គ

សារុប្ប មាតិកា ២៦

[៤១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលសម្រេចនិយោ-
បថនៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ពួកពពួកគ្លីយកិកុស្យៀកស្សង់ឲ្យស្វយមុខខ្លះ ស្វយក្រាយខ្លះ ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា សមណៈទាំង
ឡាយជាសក្យបុត្រមិនសមបើនឹងស្យៀកស្សង់ឲ្យស្វយមុខខ្លះ ស្វយក្រាយ
ខ្លះ ដូចជាពួកត្រហស្ថដែលជាអ្នកបរិភោគតាមសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ ។
ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា គួរបើដែរ ពួកពពួកគ្លីយកិកុហិន

៤៣៥

សេដ្ឋីយកល្ខោ បរិមណ្ឌលវិគ្គស្ស ធម្មិសតិ សារុប្ប

ភិក្ខុ បុរោតាបិ បច្ឆតោបិ ឱលម្ពេន្តា និវាសេស្សន្តិតំ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ^(១) កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។
អថខោ អគវា ឯតស្មំ និទានេ ឯតស្មំ បករណោ
ធម្មំ កងំ កត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាបេត្វា
ធាតិយេ ភិក្ខុ បដិប្បិធំ សង្ឃំ កាវ តុម្រេ ភិក្ខុវេ
បុរោតាបិ បច្ឆតោបិ ឱលម្ពេន្តា និវាសេថាតិ ។ សង្ឃំ
កតវាតិ ។ វិករហំ តុន្នោ កតវា កងំ ហំ ឆាម
តុម្រេ មោយបុរិសា បុរោតាបិ បច្ឆតោបិ ឱលម្ពេន្តា
និវាសេស្សន្តិ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា
បសានាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
វេរក្ខា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យន
បរិមណ្ឌលំ និវាសេស្សន្តិតំ សិក្ខា កាវណីយា ។
បរិមណ្ឌលំ និវាសេតតំ ឆាភិមណ្ឌលំ ជាទុមណ្ឌលំ
បដិច្ចានេន្តេន ។ យោ អនាទរិយំ បដិប្បិ បុរោតា វា
បច្ឆតោ វា ឱលម្ពេន្តា និវាសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខេស្ស ។

១ អថខោ តេ ភិក្ខុតិ ឧ. ឃ. បោត្តកេ ឥតិ ។

សេចក្តីយកណ្តា បរិមណ្ឌលវិញ សារុប្ប ២៦

ស្ងៀកស្ងៀមស្ងៀមស្ងៀមមុខខ្លះ ស្ងៀមក្រោយខ្លះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
ក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់។ ព្រោះនិទាននេះ ដំ
ណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហើយត្រាស់ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ
ហើយទ្រង់សួរចំពោះទៅពួកធម្មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮ
ថាអ្នកទាំងឡាយស្ងៀកស្ងៀមស្ងៀមមុខខ្លះ ស្ងៀមក្រោយខ្លះ ពិតមែនឬ ។
ពួកធម្មកថាភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះ
ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ត្រាស់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយមិនសមបើនឹងស្ងៀកស្ងៀមស្ងៀមមុខខ្លះ ស្ងៀមក្រោយខ្លះទេ
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះនឹងបាននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង
ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល
ជ្រះថ្លារួចហើយក៏ទៅដែរ ។ លេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សា
ថា អញនឹងស្ងៀក(ស្ងៀម)ឱ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុត្រូវស្ងៀកឱ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបីទុំប៉ុន្មានមណ្ឌលផ្គុំគ្នា(១)មណ្ឌល
ផង្គង់(២) ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយស្ងៀកឱ្យស្ងៀមមុខ
ឬស្ងៀមក្រោយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

១-២ អង្គកថា ភិក្ខុត្រូវស្ងៀកស្ងៀមឱ្យជាបរិមណ្ឌល ខាងលើបីមណ្ឌលផ្គុំគ្នា ខាងក្រោម
បីមណ្ឌលផង្គង់ ធំប្រសិនបើទៅខាងក្រោមនឹងផង្គង់ ប្រមាណ ៨ ធ្មាប់ ។

៤៣៦

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្មកស្សាតិ ។

(៤០៧) សាវត្ថិនិទានំ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឱលម្ពេន្តោ
ចារុបត្តិ ។ បេ ។ បរិមណ្ឌលំ ចារុបិស្សាមីតិ សិក្ខា
ការណីយា ។

បរិមណ្ឌលំ ចារុបិតតំ ឧកោ កណ្ណោ សមំ កត្វា ។
យោ អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឱលម្ពេន្តោ
ចារុបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្មកស្សាតិ ។

(៤២០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ កាយំ វិវិត្វា អន្តរយវេ កច្ឆន្តិ ។ បេ ។
សុប្បដិច្ឆន្តោ អន្តរយវេ កមិស្សាមីតិ សិក្ខា ការណីយា ។

---

១ យត្ត សាវត្ថិនិទានំ ទិស្សតិ តត្ថ តេន សមយេន ពុទ្ធា កត្វា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ផេតវេន អនាបិបណ្ឌិតស្ស អារាមេតិ យលិ ហោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិក័ត្ត

វារៈវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង១ ភិក្ខុមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

(៤១៩) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្រិយភិក្ខុដណ្តប់
(បីពរ) ស្ទុយមុខខ្លះ ស្ទុយក្រោយខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវេធ្វី
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងដណ្តប់ (បីពរ) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុគប្បវេធ្វីដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌលគឺ ធ្វើនូវជាយ ទាំងពីរឲ្យត្រឹមស្មើ
គ្នា ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដណ្តប់ (បីពរ) ឲ្យស្ទុយមុខខ្លះ
ស្ទុយក្រោយខ្លះ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង១ ភិក្ខុមិនមានសតិ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ១ ។

(៤២០) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆត្រិយភិក្ខុទាំងឡាយ
បើកចំហនូវកាយ^(៦) ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ (គឺក្នុងស្រុក) ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវេធ្វីសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទបាំងឲ្យល្អដើរទៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

---

១ ភិក្ខុមិនបានបិទបាំងកាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

៤៣៧

សេន្ទិយកណ្តោ បរិមណ្ឌលវគ្គស្ស ធូរិសតិ សារុប្បា

សុប្បដិច្ចន្នោ អន្តរយេ កុច្ឆតំ ។ យោ អនាទរិយំ

បដិច្ច កាយំ វិវិត្វា អន្តរយេ កុច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស

តិលានស្ស អាបនាសុ ឌុច្ឆត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

(៤២០) សារុត្តិទំនាទំ ។ តេន ខោ បន សមយេន

ធាតុកិយា ភិក្ខុ កាយំ វិវិត្វា អន្តរយេ ធិសីទត្តំ

។ បេ ។ សុប្បដិច្ចន្នោ អន្តរយេ ធិសីទស្សាមីតិ សិក្ខា

ករណីយា ។

សុប្បដិច្ចន្នោ អន្តរយេ ធិសីទត្តំ ។ យោ

អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវិត្វា អន្តរយេ ធិសីទតិ

អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

សេចក្តីយកល្អ បរិមណ្ឌលវគ្គ សារុប្ប ២៦

ភិក្ខុត្រូវបិទបាំង^(១)ឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ អាចត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង១ ភិក្ខុគានសតិ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(៤២១) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆន្ទគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ បើកចំហកាយអង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើ សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទបាំង (កាយ) ឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវបិទបាំង^(២)ឲ្យល្អអង្គុយនៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយអង្គុយនៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

១ អង្គកថា ថាបិទបាំងឲ្យល្អ គឺមិនទទួរក្បាល អធិប្បាយថា ភិក្ខុនឹងចូលទៅក្នុងស្រុកត្រូវ យកបីពរមកដាក់ត្របលើស្នា ដាក់ក្តៅហើយយកដោយទាំងពីរបិទបាំងក រួចហើយធ្វើចុងមុំទាំង ពីរឲ្យត្រឹមស្មើគ្នា ហើយប្រមូលចូលមក រួចបិទបាំងដិវារដល់ហ្នែកដៃ ហើយគប្បីដើរទៅ ។
២ អង្គកថា ថាភិក្ខុដែលនឹងអង្គុយនៅក្នុងស្រុក ត្រូវបើកកាយខាងលើទាំងពីរញ៉ាំងករហូតដល់ ក្បាល ខាងដៃទាំងពីរត្រឹមហ្នែកដៃទៅចុងម្រាម ខាងជើងទាំងពីរចុងក្បួនជើងទៅខាងក្រោម ហើយគប្បីអង្គុយចុះ ។

៤៣៨

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស វាសុបកតស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិ-
កម្មីកស្សាតិ ។

[៤២២] សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ ហត្ថម្បិ ចានម្បិ កីឡាបេន្តោ អន្តរ-
យេ កច្ឆន្តិ ។ មេ ។ សុសុវតោ អន្តរយេ កមិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

សុសុវតេន អន្តរយេ កច្ឆន្តំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច ហត្ថំ វា ចានំ វា កីឡាបេន្តោ អន្តរយេ កច្ឆតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មីកស្សាតិ ។

[៤២៣] សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ ហត្ថម្បិ ចានម្បិ កីឡាបេន្តោ
អន្តរយេ និសីទន្តិ ។ មេ ។ សុសុវតោ អន្តរយេ
និសីទិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង១ ភិក្ខុគ្មានសតិ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់
លំនៅ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(៤២២) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆត្យគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ
វាសដៃខ្លះ វាសជើងខ្លះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយត្រវាតត្រវែងដៃខ្លះ ជើងខ្លះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤២៣) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆត្យគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ
វាសដៃខ្លះ វាសជើងខ្លះ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមដោយល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៤៣៧

សេចក្តីយកល្ខោ បរិមណ្ឌលវគ្គស្ស ឆ្នាំសង្កត់ សារុប្បា

សុសុរុត្តន អន្តរាយវេ និសីទិតត្ថំ ។ យោ អនា-
នរិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា ទាទំ វា កីឡាបេន្តោ អន្តរាយវេ
និសីទិតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សាតិ ។

(៤២៤) សារុត្តិទំនាទំ ។ តេន ទៅ បទ សមយេន
ធាតុកិយា កិក្ខ តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ អន្តរាយវេ
កច្ចតិ ។ បេ ។ ឌីក្ខត្តចក្ខុ អន្តរាយវេ កមិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។ .

ឌីក្ខត្តចក្ខុនា អន្តរាយវេ កន្តត្ថំ យុតមត្តំ បេក្ខ-
ន្តេន ។ យោ អនានរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោ-
កេន្តោ អន្តរាយវេ កច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សាតិ ។

សេចក្តីយកណ្តា បរិមណ្ឌលវគ្គ សារុប្ប ២៦

ភិក្ខុត្រូវតែសង្ឃឹមឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយវាសដែ ឬវាសជើងអង្គុយនៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជើងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អនរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

(៤២២) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគិយភិក្ខុ
ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
ថា ភិក្ខុគប្បវ្រ្មសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមានភ្នែកសំឡឹងចុះដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសំឡឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ក្រឡេកមើល
ត្រឹមតែមួយជុំរឹម ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេក
មើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជើងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អនរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្តោ

[៤២៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឌីលោកេត្តោ អន្តរយេ
និសីទន្តិ ។ បេ ។ ឌីក្ខុត្តក្ខុ អន្តរយេ និសីទិស្សមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ឌីក្ខុត្តក្ខុនា អន្តរយេ និសីទិតំ យុត្តមត្ត
បេក្ខុន្តេន ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច តហំ តហំ
ឌីលោកេត្តោ អន្តរយេ និសីទិតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស ភិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧច្ឆត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

[៤២៦] សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ឌីក្ខុត្តកាយ អន្តរយេ កច្ចន្តិ ។ បេ ។
ន ឌីក្ខុត្តកាយ អន្តរយេ តមិស្សមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។

ន ឌីក្ខុត្តកាយ អន្តរយេ កច្ចតំ ។ យោ អនា-
ទិយំ បដិច្ច ឯកតោ វា ទុកតោ វា ឌីក្ខុបិក្ខុ
អន្តរយេ កច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វិធីយប់ដំរា មហាវិវាទ

[៤៤៥] សារត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ធូត្តិយភិក្ខុ
ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
ថា ភិក្ខុគប្បវិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសំឡឹងចុះអង្គុយនៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសំឡឹងចុះត្រឹមមួយជួរនឹងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទី
នោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៦] សារត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ធូត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ
សើយចំរើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវិធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនបានសើយចំរើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចំរើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចំរើរខាងម្ខាងឬទាំងពីរខាងដើរទៅក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៤៤១

សេចក្តីយកល្ខោ ឧដ្ឋិញ្ញវរុត្តស្ស ឆត្វ័សតិ សារុប្បា

អនាបត្តិ អសត្វិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាថនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

(៤២៧) សារុត្តិទំនាទំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វតិយា ភិក្ខុ ឧត្តិក្ខកាយ អន្តរយេវ និសីទន្តិ
។ បេ ។ ន ឧត្តិក្ខកាយ អន្តរយេវ និសីទិស្សមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឧត្តិក្ខកាយ អន្តរយេវ និសីទិតតំ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច ឯកតោ វា ឧកតោ វា ឧត្តិបិត្វា
អន្តរយេវ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្វិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស វាសុបតតស្ស អាថនាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

បរិមណ្ឌវវត្តោ បរិមោ ។

សេចក្តីយកល្អ បរិមណ្ឌលវគ្គ សារុប្ប ២៦

ព័រៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

(៤៤៧) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ធម្មគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ
សើយចំវែអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវេធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើយចំវែអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចំវែ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អា
ស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចំវែខាងម្ខាងឬទាំងពីរខាងអង្គុយនៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ព័រៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូល
ទៅក្នុងអាភិស ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គជាបរិម ចប់ ។

ឧដ្ឋក្សិកាយ្យោ^(១)
យេ ។

(៤២៨) សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ មហាហសិតំ ហសន្តា អន្តរយេ
កច្ឆន្តិ ។ បេ ។ ន ឧដ្ឋក្សិកាយ អន្តរយេ កម្មស្សម័តិ
សំត្វា ករណីយា ។

ន ឧដ្ឋក្សិកាយ អន្តរយេ កន្តតំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច មហាហសិតំ ហសន្តា អន្តរយេ កច្ឆតិ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។

អនាបតិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស ហសនីយស្សី វត្ថុស្សី មហានមត្តិ^(២)ករោតិ
អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

(៤២៩) សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ មហាហសិតំ ហសន្តា អន្តរយេ
និសីទន្តិ ។ បេ ។ ន ឧដ្ឋក្សិកាយ អន្តរយេ និសី-
ទិស្សម័តិ សំត្វា ករណីយា ។

---

១ ឧដ្ឋក្សិកាយ្យោ កត្តចិ យោត្តោ ទិស្សតិ ។ ២ ហសនមត្តិ ពាលោ កត្តចិ
យោត្តោ ទិស្សតិ ។

ឧប្បត្តិករវគ្គ

[៤២៨] សាវត្ថិនទាន ។ សម័យនោះឯង ឲ្យគ្នាភិក្ខុទាំងឡាយ

សើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើ
ញញឹមក្នុងវត្តដែលគួរញញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុ
ឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៩] សាវត្ថិនទាន ។ សម័យនោះឯង ឲ្យគ្នាភិក្ខុទាំង

ឡាយសើចខ្លាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
គប្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៤៤៣

សេចក្តីយកល្ខោ ឧប្បករណ៍ស្ស ឆត្វិសតិ សារាប្ប

ន ឧដ្ឋក្សីកាយ អន្តរយវេ ធិសីទិតតំ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច មហាហសិតំ ហសន្តោ អន្តរយវេ
ធិសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
កិលានស្ស ហសជ័យស្មី វត្ថុស្មី មហិតមត្តិ^(១) ករោតិ
អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មីកស្សាតិ ។

(៤៣០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆត្វត្ថិយា ភិក្ខុ ឧប្បាសទ្ធិំ មហាសទ្ធិំ ករោត្តោ អន្ត-
រយវេ កច្ចតិ ។ បេ ។ អប្បសន្តោ អន្តរយវេ កមិស្សា-
មីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

អប្បសន្តេន អន្តរយវេ កន្តតំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច ឧប្បាសទ្ធិំ មហាសទ្ធិំ ករោត្តោ អន្តរយវេ កច្ចតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មីកស្សាតិ ។

(៤៣១) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆត្វត្ថិយា ភិក្ខុ ឧប្បាសទ្ធិំ មហាសទ្ធិំ ករោត្តោ អន្តរយវេ

---

១ ពេសមមន្តន្តិ ពារោ ពត្តិ យេត្តេ ទិស្សតិ ។

សេចក្តីយកល្អ ទន្ធក្បីកវត្ត សារុប្ប ២៦

ភិក្ខុមិនត្រូវសេចក្តីខ្លាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសេចក្តីខ្លាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ អាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុ មិនក្លែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់ តែធ្វើញញឹមក្នុងវត្តដែលគួរញញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

(៤៣០) សារត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុធ្វើនូវ សំឡេងហើរ សំឡេងពួងខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បុរ្វិសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសំដីតិចដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវមានសំឡេងតិចដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហើរ សំឡេងពួងខ្លាំងដើរទៅក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

(៤៣១) សារត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុធ្វើនូវសំ ឡេងហើរ សំឡេងពួងខ្លាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា

វិទេយបិដកេ មហាវិកង្កោ

និសីទន្តំ ។ បេ ។ អប្បសន្នោ អន្តរយេ ជិសីទិស្សមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

អប្បសន្នោ អន្តរយេ ជិសីទិតតំ ។ យោ អនា-
នរិយំ បដិច្ច ឧបាសន្តំ មហាសន្តំ ករោន្តោ អន្តរយេ
និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

[២៣២] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វតិយា ភិក្ខុ កាយប្បចាលកំ អន្តរយេ កច្ចន្តំ
កាយំ ឱលម្ពេន្តា ។ បេ ។ ន កាយប្បចាលកំ អន្តរយេ
កមិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន កាយប្បចាលកំ អន្តរយេ កច្ចតំ កាយំ
បត្តហេត្វា កច្ចតំ ។ យោ អនានរិយំ បដិច្ច កា-
យប្បចាលកំ អន្តរយេ កច្ចតិ កាយំ ឱលម្ពេន្តោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

វិទ្យប័ណ្ណ មហាវិភង្គ

ភិក្ខុគប្បវេណីសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងនិយាយសំដីតិចអង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះជួរ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានសំឡេងតិចអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះជួរ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហោសំឡេងឮដំឡូងអង្គុយ
នៅក្នុងចន្លោះជួរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនិរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

[៤៣២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុគ្រ
លែងកាយ យោលកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះជួរ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
គប្បវេណីសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនគ្រលែងកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះជួរ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកាយឲ្យគ្រលែងដើរទៅក្នុងចន្លោះជួរ ។ ត្រូវផ្គត់ផ្គង់
កាយដើរទៅ (ក្នុងចន្លោះជួរ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ហើយគ្រលែងកាយ យោលកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះជួរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អនិរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

សេចក្តីយកល្ខោ ទង្គិញ្ញវិគ្គស្ស ធម្មសតិ សារប្បូ

[៤៣៣] សារត្ថិទិដានំ ។ តេន ខោ បន សម-

យេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កាយប្បចារលកំ អន្តរយេ
និសីទិទ្ធិ កាយំ ឱលម្ពេន្តា ។ បេ ។ ន កាយប្បចារលកំ
អន្តរយេ និសីទិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន កាយប្បចារលកំ អន្តរយេ និសីទិតតំ កាយំ
បក្កហេត្វា និសីទិតតំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កា-
យប្បចារលកំ អន្តរយេ និសីទិតិ កាយំ ឱលម្ពេន្តា
អាថត្ថិ ទុក្កដស្ស ។

អនាថត្ថិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
ភិលានស្ស វាសុបកតស្ស អាបទាសុ ឧច្ឆត្តកស្ស
អាទិត្តម្មិកស្សតិ ។

[៤៣៤] សារត្ថិទិដានំ ។ តេន ខោ បន សម-

យេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ពាហុប្បចារលកំ អន្តរយេ
កច្ឆតិ ពាហុំ ឱលម្ពេន្តា ។ បេ ។ ន ពាហុប្បចារលកំ
អន្តរយេ កមិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ពាហុប្បចារលកំ អន្តរយេ កច្ឆតំ ពាហុំ បក្កហេ-
ត្វា កច្ឆតំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បចារលកំ
អន្តរយេ កច្ឆតិ ពាហុំ ឱលម្ពេន្តា អាថត្ថិ ទុក្កដស្ស ។

សេចក្តីយកពន្លា ទដ្ឋត្រ័យវិញ សារុច្ច ២៦

[៤៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រលែងកាយ យោលកាយអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បវេន្តិសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គត់ផ្គង់
កាយហើយអង្គុយនៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ ហើយរយោងកាយ យោលកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅ
កាន់ទីនោ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

[៤៣៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ
បង់បោយ វាសវែងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនបង់បោយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវបង់បោយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវដាក់វែងឱ្យស្រួល
ដើរទៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយ
បង់បោយវាសវែងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្មកស្សាតិ ។

[៤៣៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
ធាតុកិយា ភិក្ខុ ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយេ ទិសីទិទ្ធ
ពាហំ ឱលម្ពេន្តា ។ មេ ។ ន ពាហុប្បចាលកំ
អន្តរយេ ទិសីទិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយេ ទិសីទិទតំ ពាហំ
បត្តហេតុ ទិសីទិទតំ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច
ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយេ ទិសីទិទិ ពាហំ ឱលម្ពេន្តោ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស វាសុបកតស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្ម្មកស្សាតិ ។

[៤៣៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បទ សម-
យេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ សីសប្បចាលកំ អន្តរយេ
កច្ចន្តិ សីសំ ឱលម្ពេន្តា ។ មេ ។ ន សីសប្បចាលកំ
អន្តរយេ កមិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្រែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៥) សាវត្ថិនិទាន សម័យនោះឯង ធូត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវដៃ វាសដៃអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ គប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនត្រូវដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវត្រាវដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវដាក់ដៃឱ្យស្រួល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយត្រា វដៃ វាសដៃអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្រែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៦) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធូត្តិយភិក្ខុ ត្រូវលែងក្បាល អក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានត្រូវលែងក្បាលដើរទៅក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ។

៤៤៧

សេដ្ឋីយកល្ខោ បរិមណ្ឌលវគ្គស្ស ធម្មិសតិ សារុប្បា

ន សីសប្បចាលកំ អន្តរយវេ កន្តតំ សីសំ បត្ត-
ហេត្វា កន្តតំ ។ យោ អនាទិវយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ
អន្តរយវេ កត្តតិ សីសំ ឱលម្ពេន្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឱច្ឆត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣៧) សារត្តិទិទានំ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
ធម្មកិយា កិក្ខុ សីសប្បចាលកំ អន្តរយវេ ទិសីទន្តិ
សីសំ ឱលម្ពេន្តោ ។ បេ ។ ន សីសប្បចាលកំ
អន្តរយវេ ទិសីទស្សាទីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សីសប្បចាលកំ អន្តរយវេ ទិសីទិតតំ សីសំ
បត្តហេត្វា ទិសីទិតតំ ។ យោ អនាទិវយំ បដិច្ច
សីសប្បចាលកំ អន្តរយវេ ទិសីទតិ សីសំ ឱលម្ពេន្តោ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស វាសុបកតស្ស អាបទាសុ ឱច្ឆត្តកស្ស អាទិ-
កម្មិកស្សាតិ ។

ឧដ្ឋក្សិកវណ្ណោ ទុតិយោ ។

សេចក្តីយកពណ្ណ ទដ្ឋត្ស៊ីកវគ្គ សារុប្ប ២៦

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គង់តម្រង
ក្បាលឲ្យស្រួលដើរទៅ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្រលែង
ក្បាល អក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
កែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន់រាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៧) សារត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រឿងភិក្ខុ
គ្រលែងក្បាល អក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងក្បាល អង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គង់តម្រង
ក្បាលឲ្យស្រួលអង្គុយនៅ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយ
គ្រលែងក្បាល អក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
កែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុបួល
ទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន់រាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ខ្ញុំមកពីគោ

(៤៣៨) សារត្តិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ខម្ពកតា អន្តរយេ កង្កន្តំ ។ បេ ។ ន
ខម្ពកតា អន្តរយេ កម៌ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។
ន ខម្ពកតេន អន្តរយេ កង្កតំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច ឯកតោ វា ទុកតោ វា ខម្ពំ កត្វា អន្តរយេ
កង្កតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបតិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ខម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ពត្តកស្សតិ ។

(៤៣៩) សារត្តិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ខម្ពកតា អន្តរយេ និសីទន្តំ ។ បេ ។ ន
ខម្ពកតោ អន្តរយេ និសីទិស្សាមីតិ សិក្ខា ករ-
ណីយា ។

ន ខម្ពកតេន អន្តរយេ និសីទិតំ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច ឯកតោ វា ទុកតោ វា ខម្ពំ
កត្វា អន្តរយេ និសីទិតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

ខ្យងក្រវីក្រ

(៤៣៨) សាវត្ថុនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុ (យកវៃដ) ស្នំមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវ្រ្មសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិន (យកវៃដ) ស្នំមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្នំមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវភិរិយាស្នំមចង្កេះតែម្នាក់ ទាំងពីរខាងក្តី ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈវៃលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន វៃក្នុង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៩) សាវត្ថុនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុ (យកវៃដ) ស្នំមចង្កេះអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវ្រ្ម សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកវៃដ) ស្នំមចង្កេះអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវ (យកវៃដ) ស្នំមចង្កេះហើយអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវភិរិយាស្នំមចង្កេះតែម្នាក់ ទាំងពីរខាងក្តី អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៤៤៧

សេចក្តីយកល្ខោ ឧដ្ឋក្ខិកវគ្គស្ស ធម្មសតិ សារុប្បា

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានន្តស្ស វាសុបកតស្ស អាបទាសុ ឧដ្ឋត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៤០) សារត្តិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុយា ភិក្ខុ សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរយេ កច្ចន្តិ
។ បេ ។ ន ឌីកុណ្ណិតោ អន្តរយេ កមិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។

ន ឌីកុណ្ណិតេន អន្តរយេ កច្ចត្ថំ ។ យោ អនា-
នយំ បដិច្ច សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរយេ កច្ចតិ
អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៤១) សារត្តិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុយា ភិក្ខុ សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរយេ និសីទន្តិ
។ បេ ។ ន ឌីកុណ្ណិតោ អន្តរយេ និសីទិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

សេចក្តីយកណ្តា ទម្ពពតវគ្គ សារប្ប ២២

វារៈវែងលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុគានសារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្រិយភិក្ខុទេវ
ក្សាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនទេវក្សាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទេវក្សាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទេវក្សាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

វារៈវែងលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុគានសារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្រិយភិក្ខុទេវ
ក្សាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនទេវក្សាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៤៥០

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

ន ឡុក្កណ្ណំតេន អន្តរយវេ និសីទិត្តំ ។ យោ
អនាធរិយំ បដិច្ច សសីសំ ចារុបិត្តា អន្តរយវេ និសី-
ទិតំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
កិលានស្ស វាសុបកតស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

(៤៤៤) សាវត្តំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វត្តិយា ភិក្ខុ ទុក្កជិកាយ អន្តរយវេ កច្ចនិ
។ បេ ។ ន ទុក្កជិកាយ អន្តរយវេ កមិស្សមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន ទុក្កជិកាយ អន្តរយវេ កច្ចត្តំ ។ យោ អនា-
ធរិយំ បដិច្ច ទុក្កជិកាយ អន្តរយវេ កច្ចតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស កិ-
លានស្ស វាសុបកតស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

ភិក្ខុមិនត្រូវទទួរក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួរក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដៗ

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្បែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

[២២២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដើរ
ចំអើតជើងទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនចំអើតជើងហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចំអើតជើងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរចំអើតជើងទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដៗ

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្បែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

[២២៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុអង្គុយ
ត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៤៥១

សេចក្តីយកល្ខោ ឧម្ពករវគ្គស្ស សមគ្គីស ភោជនប្បដិសីយុត្តា

(៤៤៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ បល្លត្ថិកាយ អន្តរយេ និសីទត្ថិ
។ បេ ។ ន បល្លត្ថិកាយ អន្តរយេ និសីទិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន បល្លត្ថិកាយ អន្តរយេ និសីទតតំ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថបល្លត្ថិកាយ វា ទុស្សបល្លត្ថិ-
កាយ វា អន្តរយេ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
គិលានស្ស វាសុបកតស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សាតិ ។

សមគ្គីស ភោជនប្បដិសីយុត្តា

(៤៤៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ អសក្កច្ចំ បិណ្ឌាទាតំ បដិក្កណានិ
ធខេតុកាមា វិយ ។ បេ ។ សក្កច្ចំ បិណ្ឌាទាតំ បដិក្ក-
ហេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

សេចក្តីយកល្អ ខុត្តកថវគ្គ ភោជនប្បដិសីយុត្ត ៣០

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយត្រឡប់មកក្បាលជង្គង់ ក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្រឡប់មកក្បាលជង្គង់ដោយដៃក្តី ត្រឡប់
ដោយរឹតនឹងសំពត់ក្តី ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ភោជនប្បដិសីយុត្ត ៣០

[៤៤៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្រឿយភិក្ខុទទួល
អាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចាក់ចោល
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលអាហារ
បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

៤៥២

វិទយបិណ្ឌេ មហាវិកត្តោ

សក្កច្ចំ បិណ្ឌាចារោ បដិគ្គហេតព្វោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌាចាតំ បដិគ្គណាតិ
ធម្មេតុការោ វិយ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

(៤៤៥) សារីត្ថិទិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឌីលោកេន្តោ បិណ្ឌាចាតំ
បដិគ្គណាតិ អាភារន្តេបិ អតិក្កន្តេបិ ន ជានន្តិ ។ បេ ។
បត្តសញ្ញា បិណ្ឌាចាតំ បដិគ្គហេស្សាមីតិ សំគ្វា
ករណីយា ។

បត្តសញ្ញា បិណ្ឌាចារោ បដិគ្គហេតព្វោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោកេន្តោ បិណ្ឌាចាតំ
បដិគ្គណាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុត្រូវទទួលអាហារបិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលអាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមាន សេចក្តីប្រាថ្នានឹងចាកចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤៥) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យគ្លីយភិក្ខុ សំឡឹងមើលទៅក្នុងទីនោះ ។ ទទួលបិណ្ឌបាត កាលបើមានជនកំពុង ដាក់ប្រាត្រក្តី ដាក់រួចហើយដើរទៅក្តី ក៏មិនបានដឹងសោះ (ព្រោះមិន សង្រួមរលៃតែមើលទៅទីផ្តេសង្កាស) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់ក្នុងប្រាត្រហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់ក្នុងប្រាត្រហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅក្នុងទីនោះ ។ ទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

២៥៣

សេចក្តីយកល្ខោ ខុម្ពុរក្សស្ស សមត្តិស ពោជនប្បដិសំយុត្តា

(២៤២) សារត្តិដំណាច់ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្តិយា ភិក្ខុ បិណ្ឌាទាតំ បដិក្កណាតិ សូចំយេវ
តហំ បដិក្កណាតិ ។ បេ ។ សមស្វបកំ បិណ្ឌាទាតំ
បដិក្កហេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

សូចោ ធាម ទ្វេ សូចា ឥត្តសូចោ មាសសូចោ
ហត្ថហារិយោ ។ សមស្វបកោ បិណ្ឌាទាតោ បដិក្ក-
ហេតព្វោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សូចំយេវ តហំ
បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស រសរសេ ញាតកាណំ បវារីតាណំ អញ្ញស្សត្តាយ
អត្តោ ធនេន អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

(២៤៣) សារត្តិដំណាច់ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្តិយា ភិក្ខុ ឫបីកតំ^(១) បិណ្ឌាទាតំ បដិក្កណាតិ
។ បេ ។ សមតិក្ខុកំ បិណ្ឌាទាតំ បដិក្កហេស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

១. ឧ. ប៊ូបិកតំ ។

សេដ្ឋកិច្ចកណ្តាល ខុត្តកថិត្ត ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

[៤៤៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុកាលទទួល
បិណ្ឌបាត ទទួលយកសម្មច្រើនជាង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ម^(១) ។

ដែលហៅថា សម្ម បានដល់សម្មតិវយ៉ាង គឺសម្មសណ្តែក
បាយ ១ សម្មសណ្តែកករាជមាស ១ ដែលគួរជននឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។
ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតល្មមគ្នានឹងសម្ម ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ ហើយទទួលយកសម្មច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្មមាន
រសដីក្រៃលែង ១^(២) ភិក្ខុទទួលយករបស់ជនជាញាតិ ១ របស់ជនដែល
បានបករណា ១ ភិក្ខុទទួលយកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុទទួល
យកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុ
ដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុទទួល
បិណ្ឌបាតពេញកំពុងបាត្រ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ។

---

១ អង្គិកថា សម្មដែលមានប្រមាណប៉ុនភាគទី ៤ នៃភក្ត ហៅថា សម្មល្មមនឹងបិណ្ឌបាត ។
២ អង្គិកថា ម្ហូបអាហារដទៃ ។ មានសម្មបន្ថែម ត្រីសាច់ជាដើម ដែលក្រៅពីសម្មសណ្តែក
បាយនឹងសម្មសណ្តែកករាជមាសចេញ ។

៤៥៤

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សមត្ថិត្តិកោ បិណ្ណាចារិតោ បដិក្កហោតញ្ចោ ។ យោ
អនាធរិយំ បដិច្ច ច្របីកតំ បិណ្ណាចារិតំ បដិក្កណ្ណាតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ទម្ពករវណ្ណ តតិយោ ។

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឱ្យពេញស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត ។ ភិក្ខុ
ណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ឱ្យកំពុងលើស
កណ្តាប់មាត់បាតទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទម្ពពវត្ត ទី ៣ បដំ ។

សក្កប្បវគ្គោ

(២២៨) សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុកិយា ភិក្ខុ អសក្កច្ចំ បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញន្តំ អកុញ្ញ-
តុកាមា វិយ ។ បេ ។ សក្កច្ចំ បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញស្ស្ស-
មីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

សក្កច្ចំ បិណ្ឌាទាតោ កុញ្ញតព្វោ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញតិ អកុញ្ញតុកាមោ
វិយ^(១) អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ចំ អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

(២២៩) សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុកិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឌីលោកេន្ណោ បិណ្ឌាទាតំ
កុញ្ញន្តំ អាភិរទ្តេបិ អតិក្ករទ្តេបិ ន ជាទន្តំ ។ បេ ។
បតុសញ្ញំ បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញស្ស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បតុសញ្ញា បិណ្ឌាទាតោ កុញ្ញតព្វោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌីលោកេន្ណោ បិណ្ឌាទាតំ
កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

---

១ អកុញ្ញតុកាមោវិយាតិ ឧ. ម. ឃោត្តរោ ទព្ពំ ។

សក្ខីប្បវត្តិ
៣៥ ៣

[៤៤៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន៍
បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមិនចង់ធាន៍ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងធាន៍បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវធាន៍បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ ហើយធាន៍បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើហាក់ដូចជាមិនចង់ធាន៍ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គិត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបែរ
មើលទៅទីនោះៗ ធាន៍បិណ្ឌបាត កាលបើទាយកកំពុងអង្គាសក្តី អង្គាស
រួចហើយចេញដើរទៅក្តី ក៏មិនដឹងអ្វីឡើយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់តែកងបាតធាន៍បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់តែកងបាត ហើយធាន៍បិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅទីនោះៗ ធាន៍បិណ្ឌបាត
បណ្តើរ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

៤៥៦

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៥០] សាវត្ថិទិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាត្តិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឱមសិក្ខា^(១) បិណ្ឌាចាតំ
កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។ សបទានំ បិណ្ឌាចាតំ កុញ្ញិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

សបទានំ បិណ្ឌាចាតោ កុញ្ញតញ្ចោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱមសិក្ខា^(២) បិណ្ឌាចាតំ
កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស
កិលានស្ស អញ្ញាសំ ទេន្តោ ឱមសតិ អញ្ញាកាជនេ
អាតិរន្តោ ឱមសតិ ឧត្តរិកដ្ឋេ អាបទាសុ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៥១] សាវត្ថិទិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាត្តិយា ភិក្ខុ បិណ្ឌាចាតំ កុញ្ញន្តា ស្វប័យេវ តហំ
កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។ សមស្វបកំ បិណ្ឌាចាតំ កុញ្ញិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

១-២ ឧ. ម. ឧម្មត្តា ។

វិទយបិដក មហាវិវាង្គ

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៥០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុកកាយ
បាយឲ្យខ្លួនក្នុងទីនោះ ។ ឆានបិណ្ឌបាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវ្រឹ
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆានបិណ្ឌបាតវេចឲ្យស្មើ ។

ភិក្ខុត្រូវឆានបិណ្ឌបាតវេចឲ្យស្មើ ។ ភិក្ខុណា ពាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ កកាយបាយឲ្យខ្លួនក្នុងទីនោះ ។ ឆានបិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុកកាយ
បិណ្ឌបាតឲ្យខ្លួនឲ្យដល់ពួកជនដទៃ ១ ភិក្ខុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខ្លួនរោយ
រាយចុះក្នុងកាជនដទៃ ១ ភិក្ខុកកាយសម្មុទ្ធក្តិរក្តិ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្ត-
រាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុកាល
ឆានបិណ្ឌបាត ក៏ឆានសម្មុច្រើនជាង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវ្រឹ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆានបិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ម ។

៤៥៧

សេចក្តីយកល្ខោ សក្កច្ឆវិក្កស្ស សមត្ថីស រោជនប្បដិសំយុត្តា

សូទោ ឆាម ទ្វេ សូទា មុត្តសូទោ មាសសូទោ
ហត្ថហារិយោ ។ សមស្វបកោ បិណ្ណាទាតោ កុញ្ញតព្វោ ។
យោ អនាធរិយំ បដិច្ច ស្វបំយេវ ពហំ កុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស រសរសេ ញាតកានំ បរិវតានំ
អញ្ញស្សត្តាយ^(១) អត្តនោ ធនេន អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សតំ ។

[៤៥២] សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
នព្វក្តិយា ភិក្ខុ ប្ចបតោ^(២) ឌុមទ្ធិត្វា បិណ្ណាទាតំ កុញ្ញតិ
។ បេ ។ ន ប្ចបតោ^(៣) ឌុមទ្ធិត្វា បិណ្ណាទាតំ កុញ្ញស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន ប្ចបតោ^(៤) ឌុមទ្ធិត្វា បិណ្ណាទាតោ កុញ្ញតព្វោ ។
យោ អនាធរិយំ បដិច្ច ប្ចបតោ^(៥) ឌុមទ្ធិត្វា បិណ្ណាទាតំ
កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

---

១ អញ្ញស្សត្តាយាតិ ឧ. ម. បោគ្កកេ នត្ថិ ។ ២-៣-៤-៥ ថ្វិបិកកោតិ កន្ថចំ បោគ្កកេ
ទំស្សតិ ។

សេចក្តីយកណ្តា សក្កច្បវគ្គ ពោជនប្បជីសំយុត្ត ៣០

ដែលហៅថា សម្ម បានដល់សម្មតិវយាង គឺសម្មសណ្តកបាយ ១ សម្មសណ្តកករណស ១ ដែលជនគួរនឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។ ភិក្ខុត្រូវ ឆាន់បិណ្ឌបាតឱ្យល្មមគ្នានឹងសម្ម ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់សម្មឱ្យច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ព្រះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្មមាន រសជ័រក្រៃលែង ១ ភិក្ខុឆាន់សម្មរបស់ញាតិ ១ ភិក្ខុឆាន់សម្មរបស់ជនដែល បានបរវារណា ១ ភិក្ខុឆាន់សម្មដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនដទៃ^(១) ១ ភិក្ខុ ឆាន់សម្មដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

(៤៥២) សារត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យគិយភិក្ខុច្រមត្រង់ កំពូលបាយ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានច្រមត្រង់កំពូលបាយហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវច្រមត្រង់កំពូលបាយហើយឆាន់បិណ្ឌបាតទេ ។ ភិក្ខុ ណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ច្រមត្រង់កំពូលបាយហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

---

១ បទត្រង់នេះហាក់ដូចជាលើស ប្រហែលជំនួសតាមសិក្ខាបទខាងដើមត្រង់អង្គថា ភិក្ខុ ទទួលសម្មដើម្បីអ្នកដទៃ ទេដឹង តែសិក្ខាបទនេះនិយាយពីឆាន់សម្ម ភិក្ខុឆាន់ដើម្បីអ្នកដទៃ ដូច ម្តេចបាន បាលីបទនេះមិនមានក្នុងច្បាប់ឡើយទេ ។

៤៥៨

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាបត្តិ អសញ្ញិត អសនិយា អនាទន្ធស្ស កិណា-
នស្ស បរិវត្តកេ សេសេ ឯកតោ សង្កត្តា ទ្រមទ្ធិត្តា
កុញ្ញតិ អាបនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកញ្ញកស្សតិ ។

(៤៥៣) សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វត្តិយា ភិក្ខុ សូបំ វា ព្យញ្ញំ វា ឱននេន បដិច្ឆានេតត្ថំ
ភិយ្យកក្សតំ ឧបាទាយ ។ បេ ។ ន សូបំ វា ព្យញ្ញំ
វា ឱននេន បដិច្ឆានេស្សាមិ ភិយ្យកក្សតំ ឧបាទា-
យាតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សូបំ វា ព្យញ្ញំ វា ឱននេន បដិច្ឆានេតត្ថំ
ភិយ្យកក្សតំ ឧបាទាយ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច
សូបំ វា ព្យញ្ញំ វា ឱននេន បដិច្ឆានេតិ ភិយ្យ-
កក្សតំ ឧបាទាយ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុ

ប្រមូលចំណុះត្រូវដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួច ឲ្យមូលជាមួយគ្នា ហើយ

ច្រមឆាន់ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនិកាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យតិយភិក្ខុ

កកាយបាយលុបសម្បូរ ឬម្បូរ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោកច្រើន

។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនកកាយ

បាយលុបសម្បូរ ឬម្បូរ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោកច្រើន ។

ភិក្ខុមិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្បូរ ឬម្បូរ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តី

ល្មោកច្រើនទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយកកាយបាយ

លុបសម្បូរ ឬម្បូរ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោកច្រើន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

សេចក្តីយកល្អ សក្កច្ឆន្ទស្ស សម្មត្តិស រោគវិនិច្ឆ័យសម្មាសម្ពុទ្ធិ

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស
សាមីកោ បដិច្ចាទេត្វា ទេន្ទំ ន ភិយ្យោកម្យតំ ឧទា-
នាយ អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៥៤) សារវត្តិទំនាទំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ ស្វបំបិ ឌីទនំបិ អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ
វិចារេន្តំ កថំ ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា^(១)
ស្វបំបិ ឌីទនំបិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញ-
ស្សន្តិ កស្ស សម្មន្តំ ន មនាបំ កស្ស សាទ្នំ
ន រុទ្ធិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ កថំ
ហិ ឆាម ធាតុតិយា ភិក្ខុ ស្វបំបិ ឌីទនំបិ អត្តនោ
អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុមេ
ភិក្ខុវេ ស្វបំបិ ឌីទនំបិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា
កុញ្ញាតិ ។ សច្ចំ ភក្កវតិ ។ វិករហិ តុន្តោ ភក្កវ

១ កថំ ហិ ឆាម ធាតុតិយា ភិក្ខុវិ ឌ. ម. យោគូរោ ទំស្សតិ ។

សេចក្តីយកណ្តុ សក្កច្ឆវត្ត កោដិស្សជីសំយុត្ត ៣០

វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ពួកជនជាម្ចាស់របស់
គេលុបសម្ល ឬម្លប់ ហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុមិនអាស្រ័យសេចក្តីល្អាក
ច្រើន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

(៤៥៤) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ
សូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកសមណៈជា
សក្យបុត្ត មិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
ឯងហើយឆាន់សោះ អ្នកណា ហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងភាហារដ៏បរិបូណ៌
អ្នកណា ហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងភាហារដែលមានរសត្ងាញ់ ។ ពួកភិក្ខុ
បានឮមនុស្សទាំងនោះពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ ។ ពួកភិក្ខុណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលពោស តិះដៀល
បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្លខ្លះ បាយខ្លះ
ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយសូមសម្លខ្លះ
បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់

៤៦០

វិធីបិណ្ឌ មហាវិហារ

កង់ ហ៍ ឆាម តុម្លៃ មោយ ឫសា សូប័ប ឌី ធន់ បិ
អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញស្ស័យ លេតំ មោយ ឫ-
សា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យ្យ-
កាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ទុទ្ធិសេយ្យា ធន សូប័ វា ឌី ធន់ វា អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញស្ស័យ ភិក្ខុ ករណីយា ។
ឯវញ្ចំ ភក្កវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៤៥៥) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ តំលាទា

ហោន្តិ ។ តំលានបុច្ឆកា ភិក្ខុ តំលានេ ភិក្ខុ ឯតទ-
វោចំ កថាវុសោ ខមនីយំ កថុ យាបនីយន្តិ ។
បុព្វេ មយំ អាវុសោ សូប័ប ឌី ធន់ បិ អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញាម តេន នោ ជាសុ ហោតិ ឥទានិ
បន ភក្កវតា បដិក្ខុត្តនិ កុញ្ញាយន្តា ន វិញ្ញាបេម
តេន នោ ន ជាសុ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ

វិន័យបំណិក មហាវិកង្គ

ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បរាគ្មានថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរច្រើននឹងហ៊ានសូមសម្មាសម្ពុទ្ធ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់សោះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ នឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បី ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសូមសម្មាសម្ពុទ្ធបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់ទេ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៤៥៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកស្គាល់ជម្ងឺបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្នាលអារុសោ អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ ពីរដើមយើងតែងសូមសម្មាសម្ពុទ្ធ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ហេតុនោះបានជាយើងសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ពួកយើងមានសេចក្តីរឿងសង្ឃៈបានជាមិនហ៊ានសូមគេហេតុនោះបានជាយើងមិនសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូល

៤៦១

សេចក្តីយកល្ខោ សព្វចូរវត្តស្ស សមគ្គីស ពោធិនប្បណិស័យត្ត

អាណេចេស្តំ ។ អថខោ ភកកា ឯតស្មី ធិណានេ ឯតស្មី
ថករណេ ធម្មី កងំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសី^(១) អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ គិលានេន ភិក្ខុនា សូម្បី ឌំ ឌំ ឌំ អត្តនោ
អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតំ ឯវញ្ញ បន ភិក្ខុវេ ឌំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន សូម្បី វា ឌំ ឌំ វា អភិ-
លានោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្ស្សមតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន សូម្បី វា ឌំ ឌំ វា អភិលានេន អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតំ ។ យោ អនាធិយំ ថដិច្ច
សូម្បី វា ឌំ ឌំ វា អភិលានោ អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតំ អាបត្តិ ឧក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញត្ត អសតិយា អយានន្តស្ស គិលា-
នស្ស ញាតកានំ បរិវតានំ អញ្ញស្សត្តាយ អត្តនោ
ននេន អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

---

១ អថខោ ភកកា ឯតស្មី ។ ល ។ ភិក្ខុ អាមន្តេសីតិ ឧបាសិកា វិណៃ វិណៃ ។

សេចក្តីយកណ្តា សក្កច្ឆរិត្ត ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យធម៌កថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បី
ឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺសូមសម្បត្តិ បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយ
ឆាន់បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគួរធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញឥតមានជម្ងឺនឹងមិនបាន
សូមសម្បត្តិបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ។

ភិក្ខុឥតមានជម្ងឺ មិនត្រូវសូមសម្បត្តិបាយដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយ
ឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណា ឥតមានជម្ងឺអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សូមសម្បត្តិបាយ
ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

ករៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសំ
ណា កំញាតិ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសំណា កំដទដែលបានបក់រណា ១ ភិក្ខុសូមដើម្បី
ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

វិទ្យប័ណ្ណេ មហាវិកង្កោ

(៤៥៦) សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុត្ថិយា ភិក្ខុ ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តំ
ឌីលោកេន្តំ ។ បេ ។ ន ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តំ
ឌីលោកេស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តោ ឌីលោកេតត្វោ ។
យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តំ
ឌីលោកេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
នស្សមីតិ វា នាបេស្សមីតិ វា ឌីលោកេតិ ន
ឧជ្ឈានសញ្ញិស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សតិ ។

(៤៥៧) សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុត្ថិយា ភិក្ខុ មហន្តំ កតទ្បំ ករោន្តំ ។ បេ ។
នាតិមហន្តំ កតទ្បំ ករិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

នាតិមហន្តោ កតទ្បោ កាតត្វោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច មហន្តំ កតទ្បំ ករោតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។

វិសេសប្រដិក មហាវិក្ក

(៤៥៦) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុប្រដិនីង
លើកទោស ហើយសំឡឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនប្រដិនីងលើកទោស ហើយសំឡឹង
មើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំឡឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ដោយប្រដិនីងលើកទោស
ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយប្រដិនីងលើកទោស ក៏
សំឡឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ព្រះវិសេសមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុសំឡឹងមើលដោយគិតថា
អញនឹងឲ្យឬអញនឹងប្រើគេឲ្យឲ្យ ១ ភិក្ខុមិនបានប្រដិនីងលើកទោស ហើយ
សំឡឹងមើល ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៥៧) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុធ្វើពិន្ទុត
បាយធុរោក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យធុរោក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យធុរោកទេ^(១) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ ហើយធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យធុរោក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

---

១ អង្គកថា ពិន្ទុតបាយធុរោកប៉ុនពងព្រោក តូចពោកប៉ុនពងមាន់មិនគួរ បើពួកឲ្យទៅជា
ពណ្តាលគួរ ។

៤៦៣

សេចក្តីយកល្ខោ សព្ទប្តូរគ្នា សមន្តីស ពោធិនប្បជិសំយុត្តា

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
គិលានស្ស ខន្ធកេ ដលាដលេ ទុត្តរិកន្តេ អាបទាស្ស
ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៥៨) សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
នព្វត្តិយា ភិក្ខុ ទីយំ អាណេមំ ករោញ្ចា
កុញ្ញត្តិ ។ បេ ។ បរិមណ្ឌលំ អាណេមំ ករិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

បរិមណ្ឌលោ អាណេចោ កាតព្វោ ។ យេ អនា-
និយំ បទិច្ច ទីយំ អាណេមំ ករោតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
គិលានស្ស ខន្ធកេ ដលាដលេ ទុត្តរិកន្តេ អាបទាស្ស
ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សព្ទប្តូរគ្នា ចតុត្ថោ ។

សេក្ខិយកណ្ណ សក្កចូរត្ថ ភោជនប្បជីសំយុត្ត ៣០

ព្រះវិសេសមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់
បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្បទត្រីក្រី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនិរាយ ១ ភិក្ខុ
ឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

[៤៥៨] សាវត្ថិនិពាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យគ្លីយភិក្ខុ
ធ្វើពិន្ទុតបាយវែងពេកហើយឆាន់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវេធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យជាប់រមណ្ឌល គឺឲ្យមូល ។

ភិក្ខុត្រូវធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យជាប់រមណ្ឌល ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ ហើយធ្វើពិន្ទុតបាយឲ្យវែង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ព្រះវិសេសមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់
បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្បទត្រីក្រី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនិរាយ ១ ភិក្ខុ
ឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

កថាវដ្តី

(៤៥៧) សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
នព្វតិយា ភិក្ខុ អនាហដេ កតទ្បេ មុខទ្បារំ វិវត្តិ
។ បេ ។ ន អនាហដេ កតទ្បេ មុខទ្បារំ វិវិស្សាម័តិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន អនាហដេ កតទ្បេ មុខទ្បារ វិវត្តតំ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច អនាហដេ កតទ្បេ មុខទ្បារ វិវត្ត
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អនាទន្ធស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

(៤៦០) សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
នព្វតិយា ភិក្ខុ កុញ្ញមាទា សត្វំ ហត្ថំ មុខ
បត្តិបត្តិ ។ បេ ។ ន កុញ្ញមាទា សត្វំ ហត្ថំ មុខ
បត្តិបិស្សាម័តិ សិក្ខា ករណីយា ។

កាតព្វកិច្ច

[៤៥៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខយភិក្ខុកាល
ពំនូតបាយនៅមិនទាន់មកដល់មាត់ ក៏ហារមាត់ចាំ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បវេណីសេចក្តីសិក្សាថា កាលពំនូតបាយមិនទាន់មកដល់ អញនឹង
មិនបើកទ្វារមាត់ចាំ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវហារមាត់ចាំពំនូតបាយដែលមិនទាន់បានមកដល់មាត់
ទេ ។ ភិក្ខុណារាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយហារមាត់ចាំពំនូតបាយ
ដែលមិនទាន់មកដល់មាត់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខយភិក្ខុកាល
ឆាន់បាយ ក៏ញាត់ (ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវេណីសេចក្តីសិក្សាថា អញកាលឆាន់បាយ នឹងមិនញាត់
(ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។

៤៦៥

សេចក្តីយកល្អ កាតព្វកិច្ច សមត្ថិស ភោជនប្បដិសំយុត្តា

ន កុញ្ញមានេន សព្វោ ហត្ថោ មុខេ បក្ខិបិសព្វោ ។
យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កុញ្ញមានោ សត្វំ ហត្ថំ មុខេ
បក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស គិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៦៦] សាវត្ថិទំនានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាត្វិយា ភិក្ខុ សកតទ្យេន មុខេន ព្យាហរទ្តិ
។ បេ ។ ន សកតទ្យេន មុខេន ព្យាហរិស្សាមីតិ សិក្ខា
ការណីយា ។

ន សកតទ្យេន មុខេន ព្យាហរិតត្វំ ។ យោ អនា-
ទរិយំ បដិច្ច សកតទ្យេន មុខេន ព្យាហរតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស គិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សេចក្តីយកណ្តុ កពទ្បវគ្គ ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

ភិក្ខុកាលធាន់បាយមិនត្រូវញាត់(ម្រាម)ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់
ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធាន់បាយញាត់(ម្រាម)
ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៦១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យតិយភិក្ខុនិយាយ
ទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ។ ថេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញទ័ន្ទមិននិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ទេ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយនិយាយទាំងពំនូតបាយ នៅក្នុងមាត់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

វិធីបំផុស មហាវិក្កោ

(៤៦២) សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុយា ភិក្ខុ បិណ្ណោត្តេបកំ កុញ្ញន្តំ ។ បេ ។ ន
បិណ្ណោត្តេបកំ កុញ្ញស្សម័តិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បិណ្ណោត្តេបកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច បិណ្ណោត្តេបកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស ទដ្ឋកេ ដលាដលេ អាបនាសុ ទុម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

(៤៦៣) សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុយា ភិក្ខុ កតទ្បាវច្ឆេនកំ កុញ្ញន្តំ ។ បេ ។ ន
កតទ្បាវច្ឆេនកំ កុញ្ញស្សម័តិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន កតទ្បាវច្ឆេនកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច កតទ្បាវច្ឆេនកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស ទដ្ឋកេ ដលាដលេ ទុត្តរិកត្តេ អាបនាសុ
ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

វិធម្មបិណ្ឌ មហាវិក្ក

(៤៦៦) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុឆាន់ បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

ព្រះវិសេន្ទ៍ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើភូមធំ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនិច្ចយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

(៤៦៧) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុឆាន់ កាត់ពិន្ទុបាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់កាត់ពិន្ទុបាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់កាត់ពិន្ទុបាយទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន អើពើ ឆាន់កាត់ពិន្ទុបាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

ព្រះវិសេន្ទ៍ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់ បង្អែម ១ ផ្លែឈើភូមធំ ១ សម្លុត្តិវិក័តិ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនិច្ចយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

៤៦៧

សេចក្តីយកល្ខោ កពឡវត្តស្ស សមគ្គីស ពោធិសប្បដិសំយុត្តា

[៤៦៤] សាវត្ថិដំណាច់ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្តិយា ភិក្ខុ អវតណ្ណាភារកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។
ន អវតណ្ណាភារកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។
ន អវតណ្ណាភារកំ កុញ្ញិតតំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច ឯកតោ វា ឧកតោ វា កណ្ណំ កត្វា កុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស^(១) ជលាជលេ អាបទាស្ស ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សតិ ។

[៤៦៥] សាវត្ថិដំណាច់ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្តិយា ភិក្ខុ ហត្ថនិទ្ធុនកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។
ន ហត្ថនិទ្ធុនកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។
ន ហត្ថនិទ្ធុនកំ កុញ្ញិតតំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច ហត្ថនិទ្ធុនកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស កាវចំ ធម្មោ ហត្ថំ និទ្ធុនតិ អាបទាស្ស
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

---

១ តិលានស្ស ខដ្ឋកេតិ កក្កចិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

សេចក្តីយកល្អា កពឡវគ្គ កោដិសម្បត្តិសំយុត្ត ៣០

(៤៦៤) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធាន់ប្រៀម តំនូតបាយក្នុងថ្នាល (គឺប្រៀមដូចស្វា) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់ប្រៀមតំនូតបាយក្នុងថ្នាល ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ប្រៀមតំនូតបាយក្នុងថ្នាលទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ប្រៀមតំនូតបាយ ក្នុងថ្នាលម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

ព្រះវង្សលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៤យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធាន់វិជ្ជា ឈឺជិតចូ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

(៤៦៥) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធាន់ រលាស់វែង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់រលាស់វែង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់រលាស់វែងទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់រលាស់វែងបណ្តើរ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

ព្រះវង្សលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៤យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចាលសម្រាម ហើយរលាស់វែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

[៤៦៦] សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ សិទ្ធាវការកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។
សិទ្ធាវការកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិទ្ធា ការណីយា ។
ន សិទ្ធាវការកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិវយំ
បដិច្ច សិទ្ធាវការកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស កវចរំ ធខេនោ សិទ្ធា ធខុយតិ^(១) អាបនាស្ស
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

[៤៦៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ ជីវ្ហនិច្ឆារកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។ ន ជីវ្ហ-
និច្ឆារកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិទ្ធា ការណីយា ។
ន ជីវ្ហនិច្ឆារកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិវយំ
បដិច្ច ជីវ្ហនិច្ឆារកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

---

១ ឱ.ម. ធខុយ្យតិ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

[៤៦៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធានធ្វើ
គ្រាប់បាយឲ្យជ្រះកេយកាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវ្រ្មសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនធានាគ្រាប់បាយ ឲ្យជ្រះកេយកាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធានាធ្វើគ្រាប់បាយ ឲ្យជ្រះកេយកាយទេ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធានាធ្វើគ្រាប់បាយ ឲ្យជ្រះកេយកាយ ត្រូវ
អាចត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
វិភូង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុហោល
សម្រាមដោយទៅទាំងគ្រាប់បាយ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុ
ឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៦៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធាន
លៀនអណ្ណាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវ្រ្មសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនធានាលៀនអណ្ណាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធានាលៀនអណ្ណាតទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ ធានាលៀនអណ្ណាត ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

៤៦៧

សេចក្តីយកល្ខោ កពឡូវិញ្ញោ សមគ្គីស ភោជនប្បជីសំយុត្តា

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៦៨) សាវត្ថំនំនាណំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វត្តិយា ភិក្ខុ ចបុចបុការកំ កុញ្ញត្ថំ ។ មេ ។ ន
ចបុចបុការកំ កុញ្ញិស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ចបុចបុការកំ កុញ្ញិតត្ថំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច ចបុចបុការកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ។

កពឡូវិញ្ញោ បញ្ចមោ ។

សេចក្តីយកស្នា កពទ្បវគ្គ ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

(៤៦៨) សាវ័ត្ថនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធាន
ធ្វើសំឡេងពួផ្តប់ៗ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនធានធ្វើសំឡេងឲ្យពួផ្តប់ៗ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធានធ្វើសំឡេងឲ្យពួផ្តប់ៗ ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ ធានធ្វើសំឡេងឲ្យពួផ្តប់ៗ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

កពទ្បវគ្គទី ៥ ចប់ ។

សូរស្រវៃគ្រាំ

[៤៦៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភកវា កោសម្ព័យំ
វិហាតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេជ ខោ បន សមយេន
អញ្ញានេន ព្រាហ្មណេន សង្ឃស្ស បយោទានំ បដិ-
យត្តំ ហោតិ ។ ភិក្ខុ សុវស្សការកំ ទិវំ បវន្តិ ។
អញ្ញានេន នដប្បុតោ ភិក្ខុ វិវាហា សញ្ញាយំ មញ្ញ
សង្ឃោ សីតំ កតោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិទ្ធា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចន្តិ កថំ ហិ
នាម ភិក្ខុ សង្ឃំ អារត្ត ទិវំ ករិស្សតីតិ ។ បេ ។ សង្ឃ
កំ វត្តំ ភិក្ខុ សង្ឃំ អារត្ត ទិវំ អកាសីតិ ។ សង្ឃ
ភកវាតិ ។ វិវាហិ ពុទ្ធា ភកវា កថំ ហិ នាម វត្ត
មោយបុរិស សង្ឃំ អារត្ត ទិវំ ករិស្សសំ នេតំ មោយ-
បុរិស អប្បសង្កាមំ វា បសាទាយ បសង្កាមំ វា គិយ្យ-
ការាយ ។ បេ ។ វិវាហិត្វា ទម្ពី កថំ កត្វា ភិក្ខុ

សួរសុំវិក័

11 11 គ

(៤៦៧) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិ កាលគង់នៅ
យោសិតរាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ វេលានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
បានភាគវែកនៃទឹកដោះចំពោះសង្ឃ ។ អស់ទាំងពួកភិក្ខុក៏បានទឹកដោះធ្វើ
សំឡេងឲ្យឮត្រឹក ។ មានភិក្ខុ ១ រូបធ្លាប់ជាអ្នកបាញ់ (ពីដើម) បាន
ឆោលពាក្យនេះថា សង្ឃទាំងអស់នេះទំនងជាធ្វើទឹកដោះឲ្យទ្រជាក់
ទេដឹង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក៏ពោលទោស គំរះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុ (នេះ) មិនសមបើ
នឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាព្ធព្រះសង្ឃ (ដូច្នោះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បានឮថាអ្នកឯងពោលកំប្លែង
ប្រាព្ធសង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា-
ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
មោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាព្ធសង្ឃ (ដូច្នោះ)
សោះ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនបានដ៏កនាំពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើយ ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំង
រឹតតែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា

៤៧១

សេចក្តីយកល្ខោ សុរសុរក្កស្ស សមន្តស រោជិសប្បដ្ឋិសំបុត្រា

អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ ពុទ្ធិ វា ធម្មំ វា សង្ឃំ វា
អាវត្តំ ធម៌េ កាតព្វោ យោ ករេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ក-
ជស្សាតិ ។ អថខោ ភកវា តំ ភិក្ខុំ អនេកបរិយាយេន
វិករហិត្វា ទុព្ភតាយ ។ មេ ។ ឯវញ្ច មន ភិក្ខុវេ
តមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យថ ន សុរសុរការកំ
កុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សុរសុរការកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទរិយំ
មដិច្ច សុរសុរការកំ កុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាមត្តិ អសព្វាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស អាមនាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

(៤៧០) សារត្តិទិទានំ ។ តេន ខោ មន សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ញត្ថំ ។ មេ ។ ន
ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទរិយំ
មដិច្ច ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្កជស្ស ។

សេចក្តីយកល្អ សុរុស្សវគ្គ ពោធិនប្បដិសំយុត្ត ៣០

ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយកំប្លែងប្រាព្វព្រះពុទ្ធឬព្រះធម៌ឬព្រះសង្ឃទេ ភិក្ខុណា
និយាយ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស
ភិក្ខុនោះដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិសិទ្ធិនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
គប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានធានាធ្វើសំឡេងឲ្យឮត្រក ។ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធានាធ្វើសំឡេងឲ្យឮត្រក ។ ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ធានាធ្វើសំឡេងឲ្យឮត្រក ។ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ។

វារៈវេលាមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិទ្ធិសិទ្ធិនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៧០) សាវត្ថិនទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុធានា
លិទ្ធិដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹង
មិនធានាលិទ្ធិដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធានាលិទ្ធិដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ហើយធានាលិទ្ធិដៃ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

[៤៧១] សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វតិយា ភិក្ខុ បត្តនិល្លេហកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។ ន
បត្តនិល្លេហកំ កុញ្ញស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បត្តនិល្លេហកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច បត្តនិល្លេហកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស បរិត្តកេ សេសេ ឯកតោ សង្កឡិត្វា និល្លេហិត្វា
កុញ្ញតិ អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

[៤៧២] សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វតិយា ភិក្ខុ ឡិដ្ឋនិល្លេហកំ កុញ្ញន្តិ ។ បេ ។ ន
ឡិដ្ឋនិល្លេហកំ កុញ្ញស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឡិដ្ឋនិល្លេហកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច ឡិដ្ឋនិល្លេហកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្បែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

(៤៧១) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុឆាន់
លិទ្ធបាត្រ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ
នឹងមិនឆាន់លិទ្ធបាត្រ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់លិទ្ធបាត្រទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ហើយឆាន់លិទ្ធបាត្រ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្បែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុប្រមូល
កោដនទាំងឡាយ ដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួចមកក្នុងទីជាមួយគ្នាលិទ្ធ
ហើយឆាន់ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

(៤៧២) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុឆាន់
លិទ្ធបបូរមាត់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនឆាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់លិទ្ធបបូរមាត់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើ
ពើ ហើយឆាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

៤៧៣

ពេញវិញ្ញាណ សុវស្សន្តស្ស សមត្ថិស ពោជិស្សជីស័យត្តា

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាជិកម្មកស្សាតិ ។

[៤៧៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្ខវ ភក្ខេស្ស
វិហារតិ សុសុមារតិវេ ភេសកក្សារេន មិកនាយេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កោកននេ ចាសានេ
សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយថាលកំ បដិក្កណ្ណានិ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយនិ ឪយនិ វិចារេនិ កថំ ហំ ធាម
សមណា សក្យបុត្តិយា សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយ-
ថាលកំ បដិក្កហេស្សនិ សេយ្យថាបិ ភិហី កាមកោ-
តិណាតិ ។ អស្សេសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយនានំ ឪយនានំ វិចារេនានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយនិ ឪយនិ វិចារេនិ កថំ
ហំ ធាម ភិក្ខុ សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយថាលកំ
បដិក្កហេស្សនិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយថាលកំ បដិក្កណ្ណានិ ។

សេចក្តីយកណ្តា សុរសុរវិត្ត ហោជិនប្បជ្ជិស័យុត្ត ៣០

វរៈ ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអនាមយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញា ១ ។

(៤៧៣) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់គង់ នៅកេសកឡាន (វៃព្រៃសម័) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រិត ទៀបក្រុង សុរសុមារតិវៈ ក្នុងដែនកត្តៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅលើ ភោគនទ ប្រាសាទ (ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) មានវែងប្រឡាក់ដោយ អាមិសៈ ទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ពោល ទោស តិរវៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មានវែង ប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងទទួលចាប់ភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ដូចជាពួកគ្រិហស្តដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្ស ទាំងនោះពោលទោស តិរវៀល បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិរវៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមានវែងប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងហ៊ានទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាភិក្ខុទាំងឡាយ មានវែងប្រឡាក់ដោយអាមិសៈទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ពិតមែនឬ ។

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

សច្ចំ កកវាតំ ។ វិករហំ ពុទ្ធា កកវា កក្កំ ហំ នាម
តេ កិក្ខុវេ មោឃបុរិសា សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយ-
ថាលកំ បដិក្កហោស្ស្និនិ នេតំ កិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
ឃវញ្ច បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ ន
សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយថាលកំ បដិក្កហោស្ស្និមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយថាលកោ បដិក្កហោ-
តញ្ច ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច សាមិសេន ហត្ថេន
ចានីយថាលកំ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស ជោវិស្ស្និមីតិ វា ជោវាថេស្ស្និមីតិ វា បដិក្កណាតិ
អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្ស្និ ។

[៤៧៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា កត្តេសុ
វិហារតិ សុំសុហារតិវេ ភេសកឡាវានេ មិគទាយេ ។

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ
មានដៃច្រឡក់ ដោយអាមិសៈ មិនសមរើនឹងទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់
ធាន់សោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិន
ទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លា
ឡើយទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមានដៃ
ច្រឡក់ដោយអាមិសៈ នឹងមិនទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់ ។

ភិក្ខុមានដៃច្រឡក់ដោយអាមិសៈ មិនត្រូវទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់
ធាន់ទេ ។ ភិក្ខុណា កាស្រីយសេចក្តីមិនអំពើ មានដៃច្រឡក់ដោយ
អាមិសៈទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុទទួល
កាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន់ដោយបង្ខំថា អញនឹងលាង ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យ
លាង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៤] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់
នៅក្នុងភោសកឡាន (ព្រៃសម័) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ទៀប

៤៧៥

សេចក្តីយកល្ខោ សុរុស្សវត្តស្ស សមត្ថីស កោដិឧប្បជីសំយុត្តា

តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កោកននេ ចាសានេ
សសីត្តកំ ចត្តោដាវនំ អន្តរយេវ ធម្មេន្ទ្រំ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ នាម សមណា
សក្យបុត្តិយា សសីត្តកំ ចត្តោដាវនំ អន្តរយេវ ធម្មេស្សន្តំ
សេយ្យថាបិ ភិហិ កោមភោគនោតិ ។ អស្សេស្សំ ខោ
ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ជ័យន្តានំ វិចា-
បេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បប្បា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈា-
យន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ នាម ភិក្ខុ សសីត្តកំ
ចត្តោដាវនំ អន្តរយេវ ធម្មេស្សន្តិតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សសីត្តកំ ចត្តោដាវនំ អន្តរយេវ ធម្មេន្តិតិ ។
សច្ចំ ភកកាតិ ។ វិកាហិ ពុណោ ភកកា កងំ ហិ នាម
តេ ភិក្ខុវេ ហេយ បុរិសា សសីត្តកំ ចត្តោដាវនំ អន្តរយេវ
ធម្មេស្សន្តិ នេតិ ភិក្ខុវេ អប្បសន្តានំ វា បសានាយ

សេចក្តីយកល្អ សុរុស្សវន្ត រោជនប្បដិសំយត្ត ៣០

ក្រុងសុរុស្សារតិរៈ ក្នុងដែនកត្តៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅលើ
កោកនទ្រព្យសាទ (ទ្រព្យសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) ចាក់ទឹកដែល
លាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មនុស្សទាំងឡាយកំពោល
ទោស គំរងៀល បន្តិះបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មិនសមបើទីនឹង
ហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដូចជាពួក
គ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំង
នោះពោលទោស គំរងៀល បន្តិះបង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពោលទោស គំរងៀល បន្តិះ
បង្ហាត់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើទីនឹងហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រទាំង
គ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយចាក់ទឹក
លាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំង
នោះ មិនសមបើទីនឹងហ៊ានចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យកាន់តែ

៤៧៦

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

បសុញ្ញាធំ វា ក៏យ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន ក៏ត្រូវ
សម្រំ សិក្ខាបទធំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ ន សសិក្ខុកំ បត្តនោវធំ
អន្តរយេ ធម្មេស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សសិក្ខុកំ បត្តនោវធំ អន្តរយេ ធម្មេតត្ថំ ។
យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សសិក្ខុកំ បត្តនោវធំ អន្តរ-
យេ ធម្មេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស ទុទ្ធវត្ថា វា កិទ្ធិត្ថា វា បដិគ្គហោ វា ធិហារិត្ថា
ធម្មេតិ អាបនាស្ស ទុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ម្ពកស្សតិ ។

សោឡុស ធម្មទេសនាបដិសំយត្តា

[៤៧៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធម្មកិលា ក៏ត្រូវ ធម្មាណីស្ស ធម្មំ ទេសេន្តំ ។
យេ តេ ក៏ត្រូវ អប្បិដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន ចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយ ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

រាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុប្រមូលគ្រាប់បាយ មកផ្គុំគ្នាហើយសម្រិតចោលតែទឹកក្តី ភិក្ខុប្របាច់គ្រាប់បាយឲ្យរលាយជា ទឹកហើយចាក់ចោលទាំងអស់ក្តី ភិក្ខុចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅ ក្នុងកាវនៈ (កន្លែង) ក្តី ភិក្ខុនាំយកទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅចាក់ ចោលក្រៅក្តី១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនិច្ចរយ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

ធម្មទេសនាបដិស័យត្ថ មាតិកា ៤៦ សិក្ខាបទ

[៤៧៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆ្រើតនៅក្នុងដែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលពោស តិះដៀល

៤៧៧

សេក្ខិយកណ្តោ សុរុស្សវគ្គស្ស សោឡុស ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តា

វិចារចន្តិ កងំ ហិ នាម ធាតុយោ ភិក្ខុ ធហត្តចារណីស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សន្តិភិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្រេ ភិក្ខុវេ
ធហត្តចារណីស្ស ធម្មំ ទេសេថាភិ ។ សច្ចំ ភកវាភិ ។
វិកវហិ តុម្រេ ភកវា កងំ ហិ នាម តុម្រេ មោយ-
បុរិសា ធហត្តចារណីស្ស ធម្មំ ទេសេស្សវេ ទេតំ មោយ-
បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា
ភិយ្យោភាវយ ។ មេ ។ វេវា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបដំ ឧទ្ទិសេយ្យថ ន ធហត្តចារណីស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សមិភិ សិក្ខា កវណីយា ។ វេវា ធម្មំ
ភកវតា ភិក្ខុវំ សិក្ខាបដំ បញ្ញតំ ហោតិ ។

[៤៧៦] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធហត្ត-
ចារណីស្ស ភិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតុ កុក្កុច្ឆាយន្តិ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារចន្តិ កងំ ហិ នាម
សមណា សក្យបុត្តិយា ធហត្តចារណីស្ស ភិលានស្ស ធម្មំ
ន ទេសេស្សន្តិភិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិចារចន្តានំ ។ អថទោ

សេចក្តីយកល្អ សុរុស្សវត្ត ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

បន្តបង្ហាញថា ពួកធម្មតិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស មានឆត្រនៅក្នុងវដ្តសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស មានឆត្រនៅក្នុងវដ្ត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងសំដែងធម៌ដល់ មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងវដ្តទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិន បានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង ឡាយគប្បីសំដែងឡើងទូរសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងវដ្ត ។ សិក្ខា- បទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៤៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើសក្តិការសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងវដ្ត ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាញថា ពួកសមណៈដាសក្សបុគ្គមិនសមបើនឹងសំដែង ធម៌ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងវដ្តសោះ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្ស ទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាញហើយ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំង

៤៧៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហារេស្មំ ។ អថោ
ភក្ខវតំ ឯតស្មី ជំនានេ ឯតស្មី បក្ខវលោ ធម្មំ កថំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាជានិ ភិក្ខុវេ ធម្ម-
ចាណិស្ស កិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតុ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
ឥមំ សំក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យុថ ន ធម្មចាណិស្ស
អកិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សមីតិ សំក្ខា ករណីយា ។

ធម្មំ ជាម ភីណិ ធម្មានិ សេតច្ឆតំ ភិលញ្ចច្ឆតំ
បណ្ឌច្ឆតំ មណ្ឌលពទ្ធិ សលាកតទ្ធិ ។ ធម្មោ ជាម
ពុទ្ធកាសិតោ សាវត្រកាសិតោ ឥសិកាសិតោ ទេវតា-
កាសិតោ អត្តបសញ្ញតោ ធម្មបសញ្ញតោ ។ ទេសេយ្យុ-
តិ^(១)បទេន ទេសេតិ បទេ បទេ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អត្តរាយ ទេសេតិ អត្តរក្ខរាយ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

---

១ អយំ បាវេ វិចារេព្វោ មតិកាយំ អវិជ្ជាមន្តា ។

វិធម្មបិដក មហាវិរាដ្ឋ

នោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យជម្លកថា ក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យភិក្ខុសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សឈឺមានឆ្រិត នៅក្នុងវែងបាន (ឥតមានទោស) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺមានឆ្រិតនៅក្នុងវែង ។

ដែលហៅថា ឆ្រិត បានដល់ឆ្រិតព្យាយាមគឺ ឆ្រិតដែលគេពាសដោយសំពត់មានពណ៌ស១ ឆ្រិតដែលគេធ្វើដោយវែង១ ឆ្រិតដែលគេធ្វើដោយស្លឹកឈើ ១ (ឆ្រិតទាំងពួកនេះ) ដែលគេចង់ឲ្យមានរាងមូល(១) ចង់ឲ្យជាប់មាំដោយផ្ចឹងឆ្រិត(២) ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សំដែង សាវកសំដែង ឥសីសំដែង ទេវតាសំដែង ប្រកបដោយអដ្ឋកថា ប្រកបដោយបាឡី ។ ត្រង់ពាក្យថា សំដែង គឺភិក្ខុសំដែងដោយបទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ គ្រប់ៗ បទ ។ ភិក្ខុសំដែងដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ គ្រប់ៗ អក្ខរៈ ។

១ ដីការីន័យ ឆត្រនេះគេធ្វើផ្ចឹងទឹងមានរាងមូលដូចជាកង់ ហើយយកមកភ្ជាប់នឹងផ្ចឹងបណ្តោយចង់រឹតតឹងចេស ។ ២ ឆត្រនេះគេធ្វើផ្ចឹងបណ្តោយនឹងផ្ចឹងទឹងឲ្យត្រង់បងឲ្យមាំមានផងវែង (ផ្ចឹងលុត) គេប្រើបើកបិទបាន ។

៤៧៧

សេដ្ឋកិច្ច ក្រុមស្មុំស្រួល សេដ្ឋកិច្ច ធម្មសេដ្ឋកិច្ច

ន ធម្មតាណាស្ស អភិលាទស្ស ធម្មតា ទេសេតញោ ។
យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ធម្មតាណាស្ស អភិលាទស្ស
ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលាទស្ស អាបទាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

(៤៧៧) សារត្តិវិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ ទណ្ឌាចាណាស្ស ធម្មំ ទេសេត្តិ ។ បេ ។
ន ទណ្ឌាចាណាស្ស អភិលាទស្ស ធម្មំ ទេសេស្សមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ទណ្ឌោ ធាម មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស ចតុហត្ថោ
ទណ្ឌោ ។ តតោ ទុក្ខដោ អទណ្ឌោ ឱមកោ
អទណ្ឌោ ។ ន ទណ្ឌាចាណាស្ស អភិលាទស្ស ធម្មតា
ទេសេតញោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ទណ្ឌាចាណាស្ស
អភិលាទស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបទាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

សេចក្តីយកល្អ សុរុស្សវគ្គ ធម្មទេសនាបដិសំយក្ក ១៦

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានឆ្មៃនៅក្នុងដៃទេ ។
ភិក្ខុណា ពាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មាន
ឆ្មៃនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានសារតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកពពួកគ្រិយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្ស មានដំបងនៅក្នុងដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានដំបង
នៅក្នុងដៃ ។

វិសេនហៅថា ដំបង បានដល់ដំបងប្រវែង ៤ ហត្ថមជ្ឈិមបុរស ។
វែងជាង ៤ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថាដំបង ខ្លីជាង ៤ ហត្ថនោះក៏មិនហៅថា
ដំបងដែរ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានដំបងនៅក្នុង
ដៃទេ ។ ភិក្ខុណា ពាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន
ជម្ងឺ មានដំបងនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានសារតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

៤៨០

វិទយបិដកេ មហាវិរត្តោ

[៤៧៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ សត្តទាណីស្ស ធម្មំ ទេសេន្តំ ។ បេ ។
ន សត្តទាណីស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

សត្តំ ឆាម ឯកតោដារំ ឧកតោដារំ បហារណំ^(១) ។
ន សត្តទាណីស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតត្វោ ។
យោ អនាទរិយំ បដិច្ចំ សត្តទាណីស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ ទេសេតិ អាបតិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបតិ អសញ្ញុ អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

[៤៧៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ អាវុជទាណីស្ស ធម្មំ ទេសេន្តំ ។ បេ ។
ន អាវុជទាណីស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

---

១ បហារណន្តំ កត្តបិ ញោត្តពេ ទិស្សតិ ។

វិសយបិដក មហាវគ្គ

(៤៧៨) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដែ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
គប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជាញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មាន
គ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដែ ។

គ្រឿងដែលសម្រាប់ប្រហារមានមុខមុតតែម្ខាង ឬមានមុខមុតទាំង
ពីរខាង ហៅថា គ្រឿងសស្ត្រា ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដែទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដែ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ព្រះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(៤៧៩) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌
ដល់មនុស្សមានគ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដែ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជាញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មាន
គ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដែ ។

៤៨១

សេក្ខិយកណ្តោ បាទុការិក្កស្ស សោឡស ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តា

អារុដំ ធាម ចាចោ កោទណ្ណោ ។ ន អារុដទា-
ណីស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតព្វោ ។ យោ
អថាទរិយំ បដិច្ច អារុដទាណីស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេតិ អាថតិ ទុក្កជស្ស ។

អថាថតិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាថទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

សុវសុវរោ ឆដ្ឋោ ។

សេចក្តីយកល្អ សុរុស្សវគ្គ ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

ធម៌មានដង្ការដំបូង (ដូចដង្ការ) ឬធម៌មានដង្ការមូល ហៅថា គ្រឿង
អារុដ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអារុដ
នៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនកើត សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអារុដនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សុរុស្សវគ្គទី ៦ ចប់ ។

បាទីការីគ្រោ

[៤៨០] សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ វាទុក្ការុទ្ធិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តំ ។ បេ ។
ន វាទុក្ការុទ្ធិស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន វាទុក្ការុទ្ធិស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ
ទេសេតព្វោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អក្កន្តស្ស វា
បដិមុក្កស្ស វា ឱមុក្កស្ស វា អតិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេតិ អាបត្តំ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តំ អសញ្ចុច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឱមុត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៨១] សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ឧទាហនារុទ្ធិស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តំ ។ បេ ។ ន ឧទាហនារុទ្ធិស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បាទុការវិគ្គ

(៤៨០) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុ
សំដែងធម៌ដល់មនុស្សពាក់ទ្រនាប់ជើង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
គប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់
ទ្រនាប់ជើង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់ទ្រនាប់ជើងទេ ។ ភិក្ខុ
ណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាន់ទ្រនាប់
ជើងភ្នំ ពាក់ភ្នំ ដោះបង្ហើបកែងបន្តិចភ្នំ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វេរៈវែងលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
កែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨១) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុសំដែងធម៌
ដល់មនុស្សពាក់វិស្សកជើង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់វិស្សកជើង ។

៤៨៣

សេក្ខិយកល្លោ បាទុការវត្តោ សោឡុស ធម្មទេសតាបដិសំយុត្តា

ន ឧបាហោនាវុទ្ធិស្ស អភិលានស្ស នម្មោ ទេសេ-
តញោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អក្កនស្ស វា បដិ-
មក្កស្ស វា ឌិម្ពក្កស្ស វា អភិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អនាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឌិម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ពិកស្សាតិ ។

(៤៨២) សារវត្តិទំនានំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធាតុតិយា កិក្ខុ យានតតស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តំ ។ បេ ។ ន យានតតស្ស អភិលានស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា កាណិយា ។

យានំ តាម វ័យ្ហំ រេថា សកដំ សន្តមានិកា
សិរិកា ចាដង្កំ ។ ន យានតតស្ស អភិលានស្ស នម្មោ
ទេសេតញោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច យានតតស្ស
អភិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

សេចក្តីយកណ្តា បាទុការវគ្គ ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់ស្បែកជើងទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាន់លើស្បែកជើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះចង្កើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ព្រះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

(៤៨២) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សនៅលើយាន ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានទេ ។

ដែលហៅថា យាន គឺសំដៅយកវ(១) ថេ រទេះ ៖ ច្រើនគ្រឿង(២)ត្រូវស្នង នឹងអង្រឹង ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

---

១ អដ្ឋិកថា យានទំនិះដែលគេប្រក់ដំបូលខាងលើមានសណ្ឋានដូចជាមណ្ឌូប ។ ២ ទាំងពីរខាងនៃរថនោះ គេពាក់បង្កង់ស្តុទ្ធសឹងតែធ្វើពីរបស់ល្អ ។ មានមានប្រាក់ជាដើម មានទ្រង់ទ្រាយដូចជាស្នាបត្រិ ។

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

អនាបត្តំ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាថនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សាតិ ។

[៤៨៣] សាវត្ថំនិទាន ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធញ្ញត្តិយា កិក្ខុ សយនកតស្ស ធម្ម្ហ
ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន សយនកតស្ស អភិលានស្ស ធម្ម្ហ
ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សយនកតស្ស អភិលានស្ស ធម្មោ ទេសេ-
តព្វោ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច អន្តមសោ ធមាយបិ^(១)
និបន្នស្ស^(២) អភិលានស្ស ធម្ម្ហ ទេសេតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តំ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាថនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សាតិ ។

[៤៨៤] សាវត្ថំនិទានំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធញ្ញត្តិយា កិក្ខុ បល្លត្តិកាយ និសិទ្ធស្ស
ធម្ម្ហ ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន បល្លត្តិកាយ និសិទ្ធស្ស
អភិលានស្ស ធម្ម្ហ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

---

១ ឧ. ធមាយបិ ។ ២ ឧ. ម. និបន្នស្ស សយនកតស្ស ។

វិនយចំណិត មហាវិវត្ត

វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៣) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខុយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សនៅលើដំណេក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដំណេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដំណេកទេ ។ ភិក្ខុ
ណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ ដោយ
ហោចទៅសូម្បីជេកនៅលើផែនដី ក៏ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៤) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខុយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្ស អង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ
អង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ ។

៤៨៨

សេចក្តីយកល្ខោ ជាទុកវគ្គស្ស លោឡស ធម្មវេសនាបដិសំយុត្តា

ន បល្ល័ត្តិកាយ ទិស្សន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ
ទេសេតញ្ចោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថបល្ល័ត្តិ-
កាយ វា ទុស្សបល្ល័ត្តិកាយ វា ទិស្សន្តស្ស អតិ-
លានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាចត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាចនាស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨៩) សាវត្តិទំនាទំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធាតុតិយា កិក្ខុ វេបិតសីសស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តិ ។ ថេ ។ ន វេបិតសីសស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

វេបិតសីសោ ឆាម កេសន្តំ ន ទស្សាបេត្តា
វេបិតោ ហោតិ ។ ន វេបិតសីសស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ
ទេសេតញ្ចោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច វេបិតសីសស្ស
អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាចត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស
តិលានស្ស កេសន្តំ វិវាបេត្តា ទេសេតិ អាចនាស្ស
ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សេចក្តីយកណ្តា បាទុការវន្ត ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយត្រឡប់មកក្បាលជង្គង់
ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ
អង្គុយត្រឡប់មកក្បាលជង្គង់ដោយដៃក្តី អង្គុយត្រឡប់មកក្បាលជង្គង់ដោយ
សំពត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញា ១ ។

(៤៨៥) សារត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆន្ទគ្រិយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សជួតក្បាល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជួតក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សជួតក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដែលជួតក្បាល
មិនឲ្យឃើញចុងសក់ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជួត
ក្បាលទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជម្ងឺជួតក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់
មនុស្សនោះឲ្យចែក ឈ្មួតឲ្យលេចចុងសក់ចេញ ហើយទើបសំដែង ១
ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញា ១ ។

៤៨៦

វិធីយចិដកេ មហាវិកង្កោ

[៤៨៦] សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ឧត្តុណ្ណិតសីសស្ស ធម្មំ ទេសេន្តំ
។ បេ ។ ន ឧត្តុណ្ណិតសីសស្ស អភិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ឧត្តុណ្ណិតសីសោ ជាម សសីសំ ចារុតោ វុច្ចតិ ។
ន ឧត្តុណ្ណិតសីសស្ស អភិលានស្ស ធម្មោ ទេសេ-
តញ្ចោ ។ យោ អនាធរិយំ បដិច្ច ឧត្តុណ្ណិតសីសស្ស
អភិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញុច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស សីសំ វិវាចេត្វា ទេសេតិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សាតិ ។

[៤៨៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ ធម្មាយំ^(១) និសីទិត្វា អាសនេ និសិទ្ធស្ស
ធម្មំ ទេសេន្តំ ។ បេ ។ ន ធម្មាយំ^(២) និសីទិត្វា អាសនេ
និសិទ្ធស្ស អភិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។

១-២ ១. ធម្មាយ ។

វិទេយបិណ្ឌ មហាវិក័ត្ត

(៤៨៦) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ
សំដែងធម៌ដល់មនុស្សទទួរក្បាល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទទួរក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សទទួរក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដណ្តប់សំពត់
គ្របទាំងក្បាល ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទទួរក្បាល
ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន
ជម្ងឺទទួរក្បាល ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុបដិស្ចន៍
គេឲ្យបើកឈាតក្បាលហើយទើបសំដែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុឆក្ខុ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

(៤៨៧) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ
អង្គុយផ្ទាល់នឹងដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយ នៅលើអាសនៈ
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនអង្គុយ
ផ្ទាល់នឹងដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើ
អាសនៈ ។

៤៨៧

សេចក្តីយកល្អ បាទុការវន្តស្ស សោឡស ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តា

ន ធម្មាយំ និសីទិត្យា អាសនេ និសិទ្ធស្ស អភិ-
លាទស្ស ធម្មោ ទេសេតព្វោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច
ធម្មាយំ និសីទិត្យា អាសនេ និសិទ្ធស្ស អភិលាទស្ស
ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៨៨] សារវត្តនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ នីចេ អាសនេ និសីទិត្យា ឧច្ចេ អាសនេ
និសិទ្ធស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ
ហិ នាម ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ នីចេ អាសនេ និសីទិត្យា
ឧច្ចេ អាសនេ និសិទ្ធស្ស ធម្មំ ទេសេស្សន្តិតំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្រេ ភិក្ខុវេ នីចេ អាសនេ និសីទិត្យា
ឧច្ចេ អាសនេ និសិទ្ធស្ស ធម្មំ ទេសេថាតំ ។
សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ តុដ្ឋោ កកវ កតំ
ហិ នាម តុម្រេ មោយប្បិសា នីចេ អាសនេ និសីទិត្យា

សេចក្តីយកពណ៌ បាទុការវត្ត ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយផ្ទាល់នឹងផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន ជម្ងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយ នៅលើផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធាតុ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៨) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុអង្គុយ លើអាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើអាសនៈខ្ពស់។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាខិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះរពាល ទោស គំនេរៀល បន្តបញ្ជប់ថា ពួកធម្មតិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងអង្គុយលើ អាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បាន ឮថាអ្នកទាំងឡាយអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូម ទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងអង្គុយ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧច្ឆេ អាសនេ និស័ទ្ធស្ស ធម្មំ ទេសេស្សេ ទេតំ
មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ
វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ វិករហិត្វា ធម្មំ កថំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។

(៤៨៧) ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ ពារាណសិយេ អញ្ញាតស្ស
ជវកស្ស^(១) បជាបតិ កត្តំនំ អហោសិ ។ អដទោ
ភិក្ខុវេ សា ជវកំ^(២) តំ ជវកំ ឯតទរោច កត្តិទិម្ហ
អយ្យបុត្ត ឥន្ទាមិ អម្ហំ ខាទិតុនំ ។ ទត្តំ អម្ហោ
អតាលោ អម្ហស្សាតិ ។ សចេ^(៣) ន លភិស្សមិ
មរិស្សមិ ។ តេន ទោ បន សមយេន វញ្ញ
អម្ហោ ជុវដលោ ហោតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សោ ជវកោ
យេន សោ អម្ហោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា តំ អម្ហំ
អភិរូហិត្វា និលំនោ អច្ឆំ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ វាជា
បុរោហិតេន ព្រាហ្មណេន សន្និ យេន សោ អម្ហោ
តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ឧច្ឆេ អាសនេ និស័ទិត្វា

១ ឧ. ម. ជេកស្ស ។ ២ ឧ. ម. ជេកិ ។ ៣ សហាហន្តំ កត្តិចំ ចោត្តេ ទិស្សាតិ ។

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

លើភាសនៈ តាម ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្រប់យល់ភាសនៈខ្ពស់ទេ
ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយ ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់
តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយ
ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះតុល្លដ៏កាថា ។

(៤៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើមក្នុងក្រុងពាកណស៍មានស្រី
ជាប្រពន្ធរបស់បុរសចណ្ឌាលម្នាក់ជាស្រីមានគភី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
វេលានោះ ស្រីចណ្ឌាលនោះបានពាលពាក្យនេះនឹងបុរសចណ្ឌាល
នោះថា បពិត្រអ្នកជាអយ្យបុត្រ ឥឡូវខ្លួនខ្ញុំមានគភីហើយ ខ្ញុំចង់ទទួល
ទានផ្លែស្វាយណាស់ ។ ឯប្តីនោះគប្បីញាថា ផ្លែស្វាយគ្មានទេ (ព្រោះ)
កាលនេះមិនមែនជាកាលមានផ្លែស្វាយ ។ ប្រពន្ធនោះនិយាយថា បើខ្ញុំមិន
បានផ្លែស្វាយទេ ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (ពុំខានឡើយ) ។ គ្រានោះឯង មាន
ដើមស្វាយរបស់ស្តេច (ទ្រង់ម) តែងមានផ្លែជាប់ជានិច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សម័យនោះ បុរសចណ្ឌាលនោះក៏ចូលទៅរកដើមស្វាយនោះ
លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ឡើងទៅត្អូនលើដើមស្វាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ វេលានោះឯង ស្តេចបានទ្រង់រាជដំណើរទៅកាន់ដើមស្វាយ
នោះជាមួយនឹងព្រាហ្មណបុរោហិត លុះដល់ហើយក៏គង់លើភាសនៈដ៏ខ្ពស់

៤៨៧

សេតិយករណ្ណ បាទុការវគ្គស្ស លោឡុស ធម្មទេសនាបដិសំយត្តា

មន្តំ បរិយាបុណាតិ ។ អថទោ កិក្ខុវេ តស្ស ធរកស្ស
ឯតទយោសិ យោ អធម្មិកោ អយំ រាជា យត្រ ហិ
នាម ឧច្ច អាសនេ និសីទិត្តា មន្តំ បរិយាបុណិស្សតិ
អយញ្ច ព្រាហ្មណោ អធម្មិកោ យត្រ ហិ នាម និថេ
អាសនេ និសីទិត្តា ឧច្ច អាសនេ និសីទិត្តស្ស មន្តំ
វាថេស្សតិ អហញ្ញម្ហិ អធម្មិកោ យោហំ ឥត្តិយា
ការណា រញ្ញា អម្ហំ អវហារមិ សព្វមិទំ ច បរិកតន្តំ ។
តត្រូវ បរិបតិ ។

ឧកោ អន្តំ ន ជានន្តំ ឧកោ ធម្មំ ន មស្សវេ
យោនាយំ មន្តំ វាថេតិ យោនាធម្មេន ដីយតិ ។
សាលីនំ ឌុននោ កុត្តោ សុចិមំស្សបសេចនោ^(១)
តស្សា ធម្មេ ន វត្តាមិ ធម្មោ អរិយេភិ វណ្ណិតោ

១ ឧ. សុចិមំស្សបសេចនោ ។

សេចក្តីយកណ្តា បាទុកវគ្គ ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

ហើយក៏រៀនឲ្យមន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាតែនោះ បុរសចណ្ឌាល
នោះមានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចណាគង់លើអាសនៈខ្ពស់ហើយ
រៀនឲ្យមន្ត ស្តេចនេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្យ៉ាង
ទៀតព្រាហ្មណ៍ណាអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់មនុស្ស
ដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ព្រាហ្មណ៍នេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយ
ធម៌ដែរ ចំណែកខ្លួនអញដែលមកលួចផ្លែស្វាយរបស់ស្តេច ព្រោះហេតុអំពី
ស្រី អញនេះឯងក៏ហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ឯច្បាប់ទាំងនេះវា
ច្រឡំច្រឡំគ្នាអស់ហើយ ។ បុរសនោះគិតដូច្នោះហើយក៏លាតចុះ
ពីដើមស្វាយមកក្នុងទីនោះឯង (ហើយពោលគាថា) ថា

ព្រាហ្មណ៍ណា បង្ហាញមន្ត (ដល់ស្តេច) ក្តី
ស្តេចអង្គណា រៀនមន្តមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី
ជនទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនស្គាល់នូវហេតុ
ជនទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនដឹងនូវផល ។

ព្រាហ្មណ៍ក៏ពោលគាថាតបវិញថា

(នៃអ្នកចណ្ឌាល) ខ្ញុំបានទទួលទានបាយអង្ករ
ស្រូវសាលីដែលលាយដោយសាច់ដីស្អាតរបស់ស្តេច
(ជាវាលថ្ងៃ) ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំនឹងប្រព្រឹត្ត

៤៧០

វិទយបិដកេ មហាវិញ្ញាណ

ធាតុ តំ ធនលាភំ យសលាភញ្ច ព្រាហ្មណ

យា វុត្តំ វិទិតានេន អនុចារណេន វា ។

មវិញ្ញាណ មហាព្រាហ្ម បចន្តញ្ញាណំ ចារណំ តោ

មា តំ អនុម្មោ អាចារីតោ អស្មា តុញ្ញមិវាភិណាតិ ។

[៤៧០] តនាបិ មេ ភិក្ខុវេ អមនាចា ធិច

អាសនេ ធិសីទិត្យា ឧច្ឆេ អាសនេ ធិសីទ្ខស្ស មន្តំ

វាចេតុំ តិមន្តំ មន ឯតរហិ ធន អមនាចា ភវិស្សតិ

ធិច អាសនេ ធិសីទិត្យា ឧច្ឆេ អាសនេ ធិសីទ្ខស្ស

ធន្តំ ទេសេតុំ ទេតំ ភិក្ខុវេ អច្យុសញ្ញាធិ វា មសានាយ

មសញ្ញាធិ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវេតុ មន

វិធីយថាសិក មហាវិក្ក

ទៅក្នុងធម៌នោះមិនបានទេ (តែខ្ញុំដឹងថា)

ធម៌នេះពួកព្រះអរិយៈតែងសរសើរហើយ ។

ឯបុរសច ណារ លក្ខណ៍ ពាល គាថាតបវិញថា

បតិគ្រាហ្មណ៍ ការដែលបានទ្រព្យ

នឹងបានយសវែបវេនោះ ពាក្យនិទានតែងមាន

(ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងទៀត ការចម្លែកដ៏វិច

ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុនាំឲ្យធ្លាក់ចុះទៅក្នុង

អបាយ បតិគ្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូររៀបចេញ

សូម្បីពួកសត្វដទៃក៏គង់តែចម្លែកបាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ)

អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌

ហើយ មុខជានឹងបែកធ្លាយដូចជាក្រុមទឹកមិនខានទេ ។

[២៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីតែក្នុងគ្រានោះបុគ្គលអង្គុយលើ

ភាសនៈទាបហើយបញ្ចេញមន្តវល្លិយបុគ្គលដែលអង្គុយលើភាសនៈខ្ពស់នោះ

ម្តេចក៏គង់ជាទីមិនគាប់ចិត្តដល់គាត់ គាត់ នឹងនិយាយទៅប្តីដល់បុគ្គលដែល

អង្គុយលើភាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល ដែលអង្គុយលើ

ភាសនៈខ្ពស់ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ក៏រឹងរិតតែមិនបានជាទីគាប់ចិត្តគាត់

ក្រៃពេក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល

៤៧១

សេតិយកណ្ណោ បាទុការិក្ខុស្ស ហោឡស ធម្មទេសតាបដិសំយុត្តា

កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន ធិចេ អាសនេ
និស័ទិត្តា ឧច្ច អាសនេ និស័ទិត្តស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ធិចេ អាសនេ និស័ទិត្តា ឧច្ច អាសនេ
និស័ទិត្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតត្វោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច ធិចេ អាសនេ និស័ទិត្តា ឧច្ច
អាសនេ និស័ទិត្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

(៤៧០) សារត្តិនិទានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុតិយា កិក្ខុ បីតា និស័ទិត្តស្ស ធម្មំ ទេសេតិ
។ ថេ ។ ន បីតោ និស័ទិត្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បីតេន និស័ទិត្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេ-
តត្វោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច បីតោ និស័ទិត្តស្ស
អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

សេចក្តីយកណ្តា បាទុការវន្ត ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខា-
បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយលើ
អាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ។

ភិក្ខុមិនគប្បីអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជម្ងឺអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
អង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ អង្គុយលើ
អាសនៈខ្ពស់ ត្រូវអាចតិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាចតិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនិកាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ។

(៤៧១) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកគ្នាយកិក្ខុឈរ
សំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដែលអង្គុយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយទេ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយ
នៅ ត្រូវអាចតិទុក្ខជ ។

៤៧២

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស
តិលានស្ស អាបនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

(៤៧២) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ បច្ឆតោ កច្ឆន្តា បុរតោ កច្ឆន្តស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន បច្ឆតោ កច្ឆន្តោ បុរតោ កច្ឆន្តស្ស
អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បច្ឆតោ កច្ឆន្តេន បុរតោ កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស
ធម្មោ ទេសេតព្វោ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច បច្ឆតោ
កច្ឆន្តោ បុរតោ កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដានន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

(៤៧៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុតិយា ភិក្ខុ ឧប្បដេន កច្ឆន្តា បដេន កច្ឆន្តស្ស
ធម្មំ ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន ឧប្បដេន កច្ឆន្តោ បដេន
កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។

វិទយបិដក មហាវិក័ត្ត

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

(៤៧២) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដើរខាងមុខ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរខាងក្រោយ
សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដើរខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរ
ខាងមុខទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរខាងក្រោយ
ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអនុរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

(៤៧៣) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដើរតាមផ្លូវ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់
មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ។

៤៧៧

សេចក្តីយកល្ខោ បាទុកវគ្គស្ស តយោ បកិណ្ណកា

ន ឧប្បដេន កច្ឆន្តោ បដេន កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស
ធម្មោ ទេសេតញ្ចោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧប្បដេន
កច្ឆន្តោ បដេន កច្ឆន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្និកស្សាតិ ។

តយោ បកិណ្ណកា

[៤៧៤] សាវត្ថិទំណនំ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ បិសា ឧទ្ធារម្បិ បស្សាវម្បិ ករោន្តិ
។ បេ ។ ន បិសោ អតិលានោ ឧទ្ធារំ វា បស្សាវំ វា
ករិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បិតេន អតិលានេន ឧទ្ធារោ វា បស្សាវោ វា
កាតញ្ចោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច បិសោ អតិលានោ
ឧទ្ធារំ វា បស្សាវំ វា ករោតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្និកស្សាតិ ។

សេចក្តីយកល្អ បាទុការត្តិ បកិណ្ណកៈ ៣

ភិក្ខុមិនត្រូវដើរក្រាម្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរក្រាម្លូវ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុ មានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

បកិណ្ណកៈ មាន ៣ សិក្ខាបទ

(៤៧៤) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ឈររម្មោបង់ទុច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជម្ងឺនឹងមិនឈររម្មោបង់ទុច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ។

ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺមិនត្រូវឈររម្មោបង់ទុច្ចារៈ ឬបស្សាវៈទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្មានជម្ងឺហើយឈររម្មោបង់ទុច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុ មានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

៤៧៤

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៤៧៥] សាវត្ថីមិនានំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុនិយា ភិក្ខុ ហរិតេ ឧច្ចារម្បិ បស្សវម្បិ ខេឡិម្បិ
កកោន្តិ ។ មេ ។ ន ហរិតេ អតិលានោ ឧច្ចារំ វា បស្សវំ
វា ខេឡិំ វា កវស្សមីតិ សិក្ខា កកោណិយា ។

ន ហរិតេ អតិលានេន ឧច្ចារោ វា បស្សវោ វា
ខេឡោ វា កាតព្វោ ។ យោ អនាទិវយំ បដិច្ច ហរិតេ
អតិលានោ ឧច្ចារំ វា បស្សវំ វា ខេឡិំ វា កកោតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អនាទន្ធស្ស តិលា-
នស្ស អបហរិតេ កតោ ហរិតំ ឌីត្តរតិ អាបនាសុ
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

[៤៧៦] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សាវត្ថីវេ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

វិទយបំណិក មហាវិវាឌ

[៤៧៥] សាវត្ថិនីទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខយភិក្ខុ
បន្ទាបដ៏ទុច្ចារៈខ្លះ បុបស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ លើស្មៅស្រស់បូលឈើ
ស្រស់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ
គ្មានដម្ងឺនឹងមិនបន្ទាបដ៏ទុច្ចារៈ បុបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់
បូលឈើស្រស់ ។

ភិក្ខុគ្មានដម្ងឺនិយ្យត្រូវបន្ទាបដ៏ទុច្ចារៈ បុបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់លើ
ស្មៅស្រស់នឹងឈើស្រស់ទេ ។ ភិក្ខុណា គ្មានដម្ងឺស្រយសេចក្តីមិន
អើពើ ហើយបន្ទាបដ៏ទុច្ចារៈ បុបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់
បូលឈើស្រស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ព្រះវិសេន្ត្រិយ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿនិម្ម ១ ភិក្ខុមានដម្ងឺ ១ ទុច្ចារៈ ឬ
បុបស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលភិក្ខុបន្ទាបដ៏ទៅលើទីដែលប្រាសចាកវត្តស្រស់
ហើយហូរទៅត្រង់ទីដែលមានស្មៅស្រស់ បូលឈើស្រស់ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលទ្រង់គង់នៅ
វត្តជេតពនរបស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ វេលានោះឯង

៤៧៥

សេចក្តីយកល្ខោ បាទុកវន្តស្ស គយោ បរិណ្ណក

ខោ បន សមយេន នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ ឧទកេ ឧច្ឆារម្បិ
បស្សាវម្បិ ខេធឿម្បិ ករោន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-
យន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហំ ឆាម សមណា
សក្យបុត្តិយា ឧទកេ ឧច្ឆារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេធឿម្បិ
ករិស្សន្តិ សេយ្យថាបំ ភិហំ កាមភោគិយោតិ ។
អស្សោសំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
ទិយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អម្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហំ
ឆាម នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ ឧទកេ ឧច្ឆារម្បិ បស្សាវម្បិ
ខេធឿម្បិ ករិស្សន្តិតំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
ឧទកេ ឧច្ឆារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេធឿម្បិ ករោថាតិ ។
សច្ចំ ភកកាតិ ។ វិកាហំ ពុទ្ធា ភកកា កថំ ហំ
ឆាម តុម្ពេ មោយបុរិសា ឧទកេ ឧច្ឆារម្បិ បស្សាវម្បិ
ខេធឿម្បិ ករិស្សន្តិ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្តានំ វា
បសាទាយ បសន្តានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។

សេចក្តីយកពន្លា បាទុករត្ត បកិណ្ណកៈ ៣

ពួកធម្មតិយភិក្ខុបន្ទាបង្គំទុច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើ
ទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយកំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា
ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងហ៊ានបន្ទាបង្គំទុច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ
ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ដូចជាពួកគ្រិហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណ
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្ហាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងនោះកំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកធម្មតិយភិក្ខុ
មិនសមបើនឹងបន្ទាបង្គំទុច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើ
ទឹកសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយបន្ទាបង្គំទុច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ
ដាក់លើទឹក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងបន្ទាបង្គំទុច្ចារៈខ្លះ
បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ
មិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង

៤៧៦

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

ឃុំញូ បន កិត្តុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ធុត្តិសេយ្យាថ
ន ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សារំ វា ខេឡំ វា កវិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ឃុំញូទំ ភកវតោ កិត្តុទំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៤៧៧) តេន ខោ បន សមយេន ភិណោ
កិត្តុ ឧទកេ ឧច្ចារម្បិ បស្សារម្បិ ខេឡម្បិ កាតុ
កុក្កុច្ឆាយន្តិ^(១) ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។
អថខោ ភកវា ឯតស្មី ឯនានេ ឯតស្មី បករណោ
នម្មី កងំ កត្វា កិត្តុ អាមន្តេសំ អនុជាធាមិ
កិត្តុវេ ភិណោនេន កិត្តុនា ឧទកេ ឧច្ចារម្បិ បស្សារម្បិ
ខេឡម្បិ កាតុំ ឃុំញូ បន កិត្តុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ធុត្តិសេយ្យាថ ន ឧទកេ អភិណោនោ ឧច្ចារំ វា
បស្សារំ វា ខេឡំ វា កវិស្សាមីតិ សិក្ខា ករ-
ណីយា ។

---

១ កុក្កុច្ឆាយន្តា ភកវតោតិ កត្តបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនបន្ទាបបង់ទុព្វារៈបួបស្សវៈឬស្មោះទឹកមាត់ ដាក់
លើទឹក ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តិចំពោះពួក
ភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៤៧៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺនឹករង្ស៊ីសនឹង
ការបន្ទាបបង់ទុព្វារៈខ្លះ បស្សវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ក្នុងវេលា
នោះរួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ បន្ទាបបង់ទុព្វារៈខ្លះ
បស្សវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជម្ងឺនឹងមិនបន្ទាបបង់ទុព្វារៈ បួបស្សវៈ ឬស្មោះ
ទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។

៤៧៧

សេដ្ឋីយកល្ខោ ជាទុក្ខវេទនា គយោ បកិណ្ណកា

ន ទុទតេ អតិលានេន^(១) ទុទ្ធារោ វំ បស្សារោ
វំ ខេទ្យោ វំ កាតត្យោ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច
ទុទតេ អតិលានោ ទុទ្ធារំ វំ បស្សារំ វំ ខេទ្យំ
វំ ករោតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលានស្ស ថលេ កតោ ទុទកំ ទុក្ខតិ អាបទាស្ស
ទុក្ខត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ធាទុក្ខវេទោ សត្តមោ ។

---

១ វិកុតាពី ក្នុងបិ ហោត្តពេ ទិស្សតិ ។

សេចក្តីយកទាន បាទុការវត្ត បកិណ្ណតៈ ៣

ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺមិនត្រូវបន្ទោបង់ ឧបាទៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ ដាក់
លើទឹកទេ ។ ភិក្ខុណា គ្មានជម្ងឺអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបន្ទោបង់
ឧបាទៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ ដាក់លើទឹក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ពវៈ ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រៃវ័ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ឧបាទៈ
ឬបស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ ដែលភិក្ខុបន្ទោបង់ដាក់លើគោក ហើយហូរទៅក្នុង
ទឹក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអនរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

បាទុការវត្តទី ៧ បង់ ។

៤៧៨

វិធីបំផុស មហាវិរាដ្ឋា

តស្ស័ន្តា វំ ១

វ័រិមណ្ណាលំ បដិច្ចដ្ឋំ

ស្សសំវុតោ ត្ថិត្តិច ត្ថុនា

ឧត្តិត្តដ្ឋកាយ្យសន្តោ

តេយោ ចេវប្បចាល កា ។

ឧត្តិត្តិកាយ្យតោ ចេវ

ឧត្តិត្តិច ល្អិត្តិកាយ ច

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញំ ច

សមស្សបសមត្តិត្តិកំ ។

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញំ ច

សបទានា សមេន ច

វ្វ័បកតោ បដិច្ចដ្ឋំ

---

១ ឧ. វ. បេត្តិកេស្ស ឧទ្ទានកថា ឧត្តិ ។

វាយបំណុល មហាវិក្ក

បំណុលសិក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយវិគ្គ(១) តោះតី

បរិមណ្ឌលនិក្ខេបនិស្សន្ទ ១	បរិមណ្ឌលបារុបន ១	សុបដ៏ចន្ទគមន ១
សុបដ៏ចន្ទនិស្សន្ទ ១	សុសុវត្ថគមន ១	សុសុវត្ថនិស្សន្ទ ១
ឧត្តិក្ខត្តិក្ខមន ១	ឧត្តិក្ខត្តិក្ខនិស្សន្ទ ១	នឧត្តិក្ខត្តិក្ខមន ១
នឧត្តិក្ខត្តិក្ខនិស្សន្ទ ១	នឧជ្ឈត្តិក្ខត្តិក្ខមន ១	នឧជ្ឈត្តិក្ខត្តិក្ខនិស្សន្ទ ១
អប្បសទ្ធគមន ១	អប្បសទ្ធគនិស្សន្ទ ១	នកាយប្បបាលកគមន ១
នកាយប្បបាលកនិស្សន្ទ ១		នពាហុប្បបាលកគមន ១
នពាហុប្បបាលកនិស្សន្ទ ១		នសីសប្បបាលកគមន ១
នសីសប្បបាលកនិស្សន្ទ ១	នក្ខមកគមន ១	នក្ខមកនិស្សន្ទ ១
នឧត្តិក្ខត្តិក្ខមន ១	នឧត្តិក្ខត្តិក្ខនិស្សន្ទ ១	នឧត្តិក្ខត្តិក្ខមន ១
នបល្លត្តិក្ខនិស្សន្ទ ១		សក្ខប្បិណ្ឌ បាតបដ៏គ្គហណ ១
បត្តសញ្ញាបដ៏គ្គហណ ១		សមស្សបកបដ៏គ្គហណ ១
សមត្តិក្ខត្តិក្ខបដ៏គ្គហណ ១		សក្ខប្បិណ្ឌ បាតកុញ្ញ ១
បត្តសញ្ញាបដ៏គ្គហណ បាតកុញ្ញ ១		សប្បទានប័ណ្ណ បាតកុញ្ញ ១

១ ព្រះត្រៃបិដកអក្សរឧប្រសង្កេត មិនមានតាមប្រាប់បំណុលសិក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយវិគ្គនេះ
ដូចក្នុងតណ្ហាដទៀត ៗ ខាងដើមតោះទេ ឯកណ្ហាខាងដើម គឺធារាជិកកណ្ហា គឺ តេរសកណ្ហា គឺ រហូត
ដល់បាចិគ្គិយកណ្ហា ក៏សុទ្ធតែមានតាមប្រាប់បំណុលសិក្ខាបទទាំងអស់ ប្លែកគ្នាតែកន្លែងដាក់តាម
កណ្ហាខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតវគ្គ កណ្ហាខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតកណ្ហា ឯក្នុងបាលីស្លឹកអក្សរទមមាន
តាមប្រាប់បំណុលសិក្ខាបទត្រង់កន្លែង ពាំងគឺធារាជិកកណ្ហាដល់សេក្ខិយវិគ្គ ។

សេចក្តីយកល្ខោ ឧទ្ទានតាម

វិញ្ញាតិ ឧជ្ឈានសញ្ញា ។
មហាន្តំ មណ្ឌលំ ទ្វារំ
សព្វំ ហត្ថំ ន ព្យាហរ
ឧត្តោ វច្ឆដន្តំ^(១) តល្ខោ
ដ្ឋនំ សិដ្ឋានំ តោរតំ ។
ដ្ឋនំ ដ្ឋានំ ចេវ
ច មុច មុ សុវ សុវ
តយោ និល្លេហតា វត្តា
សាមិសេន សសិដ្ឋកា ។
ធន្តាណិស្ស សន្នម្ពំ
ន ទេសេន្តំ តថាតតា
តតា ច ធន្តាណិស្ស
សន្តការុធនាណិនោ ។
ថាទុកា ទុចាហាថា ចេវ
យានសេយ្យតតស្ស ច
បល្លត្តិកាយ និសិទ្ធស្ស
វេដ្ឋិតោ តុណ្ហិតេន ច ។

១ ឧញ្ជេវច្ឆេន្តំ បាលី យុត្តភោ ។

សេក្តីយកណ្តា ឧទ្ទានជាថា

សមស្វបកបណ្ឌិត បុត្តកុញ្ញាន ១	នប្បបិកតោមទូនកុញ្ញាន ១
ស្វបព្យញ្ញនោទនបដ្ឋិតាទន ១	ស្វបុទានវិញ្ញាតិ ១
ឧដ្ឋានសញ្ញបត្តាលោកន ១	នាតិមហានកតទ្បករណ ១
បរិមណ្ឌលអាណាបករណ ១	នអនាហដទ្បវិវរណ ១
នសព្វហត្ថបត្តិបន ១	នសកតទ្បព្យាហរណ ១
នបណ្ឌិតបកកុញ្ញាន ១	នកតទ្បវច្ឆទក ១
នអវត្តណ្ឌ ការកុញ្ញាន ១	នហត្ថនិទូនកុញ្ញាន ១
នសិដ្ឋវិការកុញ្ញាន ១	នដិវិនិចារកុញ្ញាន ១
នចបចបការកុញ្ញាន ១	នសវសវការកុញ្ញាន ១
នហត្ថនិល្លហកុញ្ញាន ១	នបត្តនិល្លហកុញ្ញាន ១
នឧដ្ឋនិល្លហកុញ្ញាន ១	នសាមិសបដ្ឋិត្តហណ ១
នសសិដ្ឋកត្តឌុន ១	នតត្តបុណិទេសន ១
នទណ្ឌបុណិទេសន ១	នសត្តបុណិទេសន ១
នអាវុធបុណិទេសន ១	នបុទុការទ្បទេសន ១
នឧបុហានទេសន ១	នយានគិតទេសន ១
នសយនគិតទេសន ១	នបល្លតិកទេសន ១
នវេដ្ឋិតសីសទេសន ១	នឧត្តណិតសីសទេសន ១

វិទយបំដិពេ មហាវិរដ្ឋោ

ធមា នីពាសនេ ហំនេ
បច្ឆតោ ឧប្បថេន ច
បិទកេន ន កាតតំ
ហរិតេ ឧទកម្មី ចាតិ ។
បរិមណ្ឌលុដ្ឋក្សីកា
ទម្មំ សក្កច្ច ធាហជា
ន សុរសុរ ទាទិកា
សិទ្ធតេ សត្តវគ្គិយា ។
ចញ្ញតា អតិទេវេន
តោតមេន យសស្សីនា
សារកេ សិក្ខនត្តាយ
បញ្ចសត្តតិសេត្តិយាតិ ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ សេត្តិយា ធម្មា ។ តត្តា-
យស្មនេ បុណ្ណមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា ទុតិយម្បី បុណ្ណមិ
កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បី បុណ្ណមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា
បរិសុទ្ធត្តាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ណី ។ ឯវមេតំ ជារយមីតិ ។
សេក្ខិយកណ្ណំ និដ្ឋិតំ ។

វិទ្យបិដក មហាវិកង្គ

និទានទេសន	១	និទានសនិទេសន	១
និបតទេសន	១	និបច្ចតោទេសន	១
និទប្បវេទន	១	និបតករណ	១
និហិតករណ	១	និទុកករណ	១ ៗ
វត្តទាំង ៧ នេះគឺ		បរិមណ្ឌលវត្ត	១ និទុក្ខវត្ត ១
និទមកតវត្ត	១	និសកចវត្ត	១ នាហងវត្ត ១
និសុរសុរវត្ត	១	និបាទុកវត្ត	១ ៗ សេតិយវត្តទាំង

៧៥ សិក្ខាបទ(នេះ) ព្រះគោតមដ៏មានយសជាទេវតាវិគ្រិលេង ជាងទេវតា បានបញ្ញត្តហើយ ដើម្បីឲ្យពួកសាវ័កសិក្សាតាម ។ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្តដែលគប្បីសិក្សាទាំងឡាយ ខ្ញុំបានសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងសេតិយវត្តទាំងនោះ លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងសេតិយវត្តទាំងនេះហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សេតិយកណ្ណ ចប់ ។

អធិការណ៍សមថា ធម្មា

(៤៧៨) តមេ ខោ បនាយស្នួន្តោ សត្ត អធិក.

រណសមថា ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាភច្ឆន្តំ ។ ឧប្បន្តច្បន្តានំ

អធិការណានំ សមថាយ វ្រុបសមាយ សម្មទារិណយោ

នាតញ្ចោ សតិវិណយោ នាតញ្ចោ អម្មឡិវិណយោ

នាតញ្ចោ បដិញ្ញាយ កាវេតញ្ចំ យេកុយ្យសំកា

តស្ស ចាបិយសំកា តិណាវត្តារកោតិ ។

ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ

(៤៩៨) បតិគ្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ៧ យ៉ាង
សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈនេះ តែងមកកាន់ទុទ្ទេស (គឺការដែលសំដែង
ឡើង) ។ (ឯធម៌ ៧ យ៉ាងនោះគឺ) សង្ឃត្រូវឱ្យសម្មទារីន័យ^(១) ១
សង្ឃត្រូវឱ្យសតិវិន័យ^២ ១ សង្ឃត្រូវឱ្យអមម្បវិន័យ^(៣) ១ សង្ឃត្រូវ
វិនិច្ឆ័យកាត់ទោសតាមពាក្យប្តេជ្ញាបេសកិក្កអក្ខរធើយ ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យ
តាមពាក្យខាងច្រើនជាប្រមាណ ១ សង្ឃត្រូវធ្វើទោសតាមកម្មរបេសកិក្ក
ដែលប្រព្រឹត្តលាមក^(៤) ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យឱ្យពួកភិក្ខុដែលរីកទោសទេសវ័នេ
ត្នា សង្ឃសង្ឃមអត់ទុនគ្នាទៅវិញទៅមក ដូចគេគ្របម្បត្រលាមកដោយ
ស្មៅដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ (ទាំងនោះ) ដែលកើតឡើងហើយ ១ ។

---

១ ធម្មវាទីបុគ្គលពន្យល់បង្ហាញអធម្មវាទីបុគ្គលដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យនេះ
ជាសត្តសាសនៈលោកចូរកាន់យកធម្មវិន័យនេះចុះ លោកចូរស្រឡាញ់ធម្មវិន័យនេះចុះ បើ
អធិករណៈរម្ងាប់បាននូវច្រើនដឹងដើម ហៅថា សម្មទារីន័យ ។ ២ សង្ឃត្រូវឱ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុ
ដែលបរិសុទ្ធចាកអាបត្តិមានសតិបរិបូណ៌ ដោយញត្តិបត្តត្តកម្មវាចា ។ ៣ សង្ឃត្រូវឱ្យអមម្ប-
វិន័យដល់ភិក្ខុដែលជាតិឆ្ងល់ហើយ ដោយញត្តិបត្តត្តកម្មវាចា ដើម្បីមិនឱ្យភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុ
នោះដោយអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ៤ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តលាមក ភិក្ខុដទៃចោទដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាល
ដំនុំសង្ឃត្រឡប់គេចកែប្រែសំដីពោលពាក្យក្រហក សង្ឃត្រូវធ្វើតស្សៈបិយសិកាពុទ្ធដល់ភិក្ខុ
នោះ ដោយញត្តិបត្តត្តកម្មវាចា ហើយភិក្ខុនោះត្រូវប្រព្រឹត្តវត្ថុ មានមិនត្រូវឱ្យ ៗ ១ បសម្បទា
និងនិស្ស័យដឹងដើម ។ (ស្រង់យកពីបុល្លវគ្គ សមបិក្ខុន្តកៈ) ។

៥០២

វិសយបិដកេ មហោវិរាដ្ឋោ

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ ភាយស្មន្តោ សត្តិ អធិការណសមថា

ធម្មា ។ តត្តាយស្មន្តោ បុត្តាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា

ធុតិយម្បិ បុត្តាមិ កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុត្តាមិ

កក្ខត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្តាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហំ ។

ឯវមេតំ ធារយាមិតំ ។

អធិការណសមថា ធម្មា និដ្ឋិតា ។

(៤៧៧) ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ ភាយស្មន្តោ វិនាទំ ឧទ្ទិដ្ឋា

ចត្តារោ ចារាជិកា ធម្មា ឧទ្ទិដ្ឋា តោស សង្ឃាទិសេសា

ធម្មា ឧទ្ទិដ្ឋា ទ្វេ អនិយតា ធម្មា ឧទ្ទិដ្ឋា តិស

និស្សត្តិយា ចាចិត្តិយា ធម្មា ឧទ្ទិដ្ឋា ទ្វេ ទុតិ ចាចិត្តិ-

យា ធម្មា ឧទ្ទិដ្ឋា ចត្តារោ ចាទិទេសនិយា ធម្មា ឧទ្ទិដ្ឋា

វិធីបិដក មហាវិក័ត

បតិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណៈ

មានព័យ័ង្គំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុង
ធម៌ព័យ័ង្គនោះ អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់ពីរដងផង
អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់បីដងផង អស់លោកជាអ្នក
បរិសុទ្ធហើយឬអស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងធម៌ទាំងនោះហើយ
ហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយ
អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ ចប់ ។

(៤៧៧) បតិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ និទានខ្ញុំសំដែងឡើង
ហើយ អាបត្តិបាតដក៤ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិសង្ឃទិសស១៣
ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អនិយតសិក្ខាបទ៤ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ៣០ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយ ៧២
ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាជិទេសនិយៈ ៤ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ

៥០៧

ឧទ្ទេសាវសាទំ

សេ ភ្នំយា ធម្មា ឧទ្ទិដ្ឋា សត្ត អនិកករណសមថា ធម្មា ។
ឯត្តកំ តស្ស កកវតោ សុត្តានំ សុត្តបរិយាយដ្ឋំ
អទ្ធិញ្ញមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តត្ថ សព្វេហវ សម-
ត្តេហិ សម្មោទមាទេហិ អវវទមាទេហិ សិក្ខិតត្វដ្ឋំ ។

មហាវិរដ្ឋោ និដ្ឋិតោ ។

ទទ្ទេសាវិសោធន

សេត្វិយវត្តខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណៈមាន ស
យ៉ាងខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ។ សិក្ខាបទមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ របស់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគនោះ មកហើយក្នុងស្កុតៈ (មាតិកា) ពប់បញ្ចូលហើយក្នុង
ស្កុតៈ តែងមកកាន់ទទ្ទេស (គឺការសំដែងបុតិមោក្ខ) ពលៗ កន្លះខែ ។
អស់លោករាល់អង្គគប្បីព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីរកពយរក្សា កុំរិវទេ គ្នា
គប្បីសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះទៅហោង ។

មហាវិភង្គ ចប់ ។

សង្ខេប ចម្លើយ ប្រាប់ មាតិកា

៥០៥
លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	២
បទភាជនីយ	៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤

សិក្ខាបទទី ៧

និទានសត្វរសវត្តិយភិក្ខុ	៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៧
សិក្ខាបទវិកង្គ	៨
បទភាជនីយ	៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១០

សិក្ខាបទទី ៨

និទានភិក្ខុ ២ រូប	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិកង្គ	១២
បទភាជនីយ	១៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៤

សិក្ខាបទទី ៩

និទានធម្មតិក្ខុ	១៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	១៧

៥០៦ សង្ខេបចម្លើយប្រាប់មេតិកា

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ៍	១៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	១៧

សិក្ខាបទទី ១០ ២០

និទានភិក្ខុស្រុកអាជ្ញាវិកាំងឡាយ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិកង្គ នឹងបទភាជនីយ៍	២១
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	២២
ឧទ្ទាននៃភូតកាមវគ្គ	២៣

ឧវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ២៤

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ	១១
ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់ភិក្ខុនី	២៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៧
ការសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី	៣០
សិក្ខាបទវិកង្គ	៣១
គរុធម៌ ៨ ប្រការ	៣៣
បទភាជនីយ៍	៣៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៣៧

សិក្ខាបទទី ២ ៣៧

និទានព្រះបូជ្ឈបន្ត	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិកង្គ នឹងបទភាជនីយ៍	៤២
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៤៣

សង្ខេប ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

៥០៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៣

៤៤

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៤៥
និទានព្រះមហាបដាបតិកោតមី	៤៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ	៤៧
បទភាជនីយ	៤៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤៩

សិក្ខាបទទី ៤

៥០

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិកង្គ នឹងបទភាជនីយ	៥១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៥៣

សិក្ខាបទទី ៥

៥៤

និទានភិក្ខុ ១ រូបគ្រាប់ទៅបិណ្ឌបាត	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៥៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៥៦
សិក្ខាបទវិកង្គ នឹងបទភាជនីយ	៥៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៥៨

សិក្ខាបទទី ៦

៥៧

និទានឧទាយិភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ	៦១
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៦២

៥០៨

សង្ឃកថុដ្ឋល ប្រាប់មាត់កោះ

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៧

៦៣

និទានធន្យត្ថិយភិក្ខុ	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់បូង	៦៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិរាត្ត	៦៥
បទភាជនីយ	៦៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៦៨

សិក្ខាបទទី ៨

៦៧

និទានធន្យត្ថិយភិក្ខុ	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់បូង	៧០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិរាត្ត	៧១
បទភាជនីយ	៧២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៧៣

សិក្ខាបទទី ៩

៧៤

និទានធម្មទានភិក្ខុនី	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់បូង	៧៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិរាត្ត	៧៧
បទភាជនីយ	៧៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៧៩

សិក្ខាបទទី ១០

៨០

និទានទាយភិក្ខុ	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិរាត្ត	៨១

សង្ខីករ ចម្លើយ ប្រាប់ មាតិកា

៥០៧

លេខទំព័រ

បទភាគីនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨២
ឧទាននៃឧវាទវត្ថុ	៨៣

ភោជនវត្ថុ បឋមសិក្ខាបទ

៨៤

ធិទានធនត្ថិយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងធិទានព្រះសារីបុត្រត្នេរ	៨៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងបទភាគីនីយ	៨៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨៨

សិក្ខាបទទី ២

៨៧

ធិទានទេវទត្តភិក្ខុ	១១
បឋមប្បញ្ញត្តិ នឹងបឋមានុប្បញ្ញត្តិ	៩០
ទុតិយានុប្បញ្ញត្តិ	៩១
តតិយានុប្បញ្ញត្តិ	៩២
បតុន្តានុប្បញ្ញត្តិ	៩៣
បញ្ចមានុប្បញ្ញត្តិ	៩៤
ធន្តានុប្បញ្ញត្តិ	៩៥
សត្តមានុប្បញ្ញត្តិ	៩៧
បទភាគីនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៩៩

សិក្ខាបទទី ៣

១០០

ធិទានបុរសធ្វើការម្នាក់ជាមនុស្សទ័លក្រ	១
បឋមប្បញ្ញត្តិ	១០៣
ធិទានភិក្ខុ ១ រូបមានជម្ងឺ នឹងបឋមានុប្បញ្ញត្តិ	១០៤

៥១០ សង្ខេបបទសម្រាប់នាគកា

លេខទំព័រ

ទុតិយានុប្បញ្ញត្តិ.....	១០៥
តតិយានុប្បញ្ញត្តិ.....	១០៦
និយាយពីអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកំណត់វត្តដែលគេបម្រុងដើម្បីខ្លួន ឲ្យដល់ភិក្ខុឯទៀត នឹងសិក្ខាបទវិវាទ.....	១០៧
បទភាជនីយ៍.....	១០៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.....	១០៩

សិក្ខាបទទី ៤ ១១០

និទានឧបាសិកាដាមាសារបស់នាគកាលា.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាទ.....	១១៥
បទភាជនីយ៍.....	១១៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.....	១១៧

សិក្ខាបទទី ៥ ១១៨

និទានភិក្ខុប្រើនរូប.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង.....	១១៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិវាទ.....	១២១
បទភាជនីយ៍.....	១២៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.....	១២៤

សិក្ខាបទទី ៦ ១២៥

និទានភិក្ខុពីររូបដើរផ្លូវឆ្ងាយ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាទ.....	១២៧

សិទ្ធិកម្ម ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

៥១១

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ	១២៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៣០

សិក្ខាបទទី ៧

១ ៣១

និទានសត្វរសវត្តិយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិរាង	១៣២
បទភាជនីយ	១៣៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៣៤

សិក្ខាបទទី ៨

១ ៣៥

និទានព្រះវេទ្យន្តិសីលគ្មេរ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៣៦
សិក្ខាបទវិរាង នឹងបទភាជនីយ	១៣៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៣៨

សិក្ខាបទទី ៩

១ ៣៩

និទានធន្ទត្តិយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៤០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិរាង	១៤១
បទភាជនីយ	១៤២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៤៤

សិក្ខាបទទី ១០

១ ៤៥

និទានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបង្កកុលនូវរបស់គ្រប់យ៉ាង	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	១៤៦

៥១២ សង្ឃកថាស្ដីលម្អិតប្រាប់មាតិកា

លេខរៀង

សិក្ខាបទវិវាទ	១៤៧
បទភាជនីយៈ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៤៨
ទទួលនៃភោជនវត្ថុ	១៤៩

អរចលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ១៥០

និទានព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ	"
សេចក្ដីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	១៥៣
បទភាជនីយៈ	១៥៤
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៥៥

សិក្ខាបទទី ២ ១៥៦

និទានព្រះឧបនន្តសក្យបុត្រិ	"
សេចក្ដីបញ្ញត្តិ	១៥៧
សិក្ខាបទវិវាទ	១៥៨
បទភាជនីយៈ	១៥៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦០

សិក្ខាបទទី ៣ ១៦១

និទានព្រះឧបនន្តសក្យបុត្រិ	"
សេចក្ដីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	១៦៣
បទភាជនីយៈ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦៤

សិក្ខាបទទី ៤ ១៦៥

និទានព្រះឧបនន្តសក្យបុត្រិ	"
សេចក្ដីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	១៦៦

សង្ឃកថដ្ឋលទ្រាប់មាតិកា

៥១៣

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ	១៦៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦៨

សិក្ខាបទទី ៥

២៦៧

និទានព្រះឧបនន្តសក្យបុត្រិ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិរាង្គ	១៧០
បទភាជនីយ	១៧១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៧២

សិក្ខាបទទី ៦

១៧៣

និទានព្រះឧបនន្តសក្យបុត្រិ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៧៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ទី ១ នឹង ទី ២	១៧៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ទី ៣	១៧៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ទី ៤ នឹងសិក្ខាបទវិរាង្គ	១៧៩
បទភាជនីយ	១៨១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៨២

សិក្ខាបទទី ៧

១៨៣

និទានមហាតាមសក្យ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិរាង្គ នឹងបរាណា ៤ យ៉ាង	១៨៨
បទភាជនីយ	១៨៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៩១

៥១៤

សិក្ខាបទដ្ឋលោកបរមាភិក្ខុ

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៨

១៧២

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	១៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៧៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទរវាង	១៧៤
បទភាជនីយ	១៧៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៧៦

សិក្ខាបទទី ៩

១៧៧

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	១៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង សិក្ខាបទរវាង និង បទភាជនីយ	១៧៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៧៩

សិក្ខាបទទី ១០

២០០

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	១៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរវាង	២០១
បទភាជនីយ	២០២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ និងទទួលនៃអប្បធម្មវត្ថុ	២០៣

សុភពានវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

២០៤

និទានព្យាគម្ពវិញ្ញាណ និងវិញ្ញាណពៃ	១៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទរវាង និងបទភាជនីយ	២០៤
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២០៥

សង្ខីករ ចង្អុល ច្រាប មាតិកា

៥១៥

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ២

២១១

និទានធាតុត្រីយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	»
សិក្ខាបទវិកង្គ និងបទភាជនីយ	២១២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២១៣

សិក្ខាបទទី ៣

២១៤

និទានសត្វរសវិគ្គិយភិក្ខុ	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិកង្គ	២១៥
បទភាជនីយ	២១៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២១៧

សិក្ខាបទទី ៤

២១៨

និទានធាតុត្រីយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	»
សិក្ខាបទវិកង្គ បទភាជនីយ	២១៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២២០

សិក្ខាបទទី ៥

២២១

និទានធាតុត្រីយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	»
សិក្ខាបទវិកង្គ និងបទភាជនីយ	២២២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២២៣

សិក្ខាបទទី ៦

២២៤

និទានភិក្ខុប្រើសូប	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១	២២៥

៥១៦ សិក្ខាបទដ្ឋលទ្ធិប្រាថមាតិកា

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ និងសិក្ខាបទវិរាដ្ឋ	២២៦
បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២២៧

សិក្ខាបទទី ៧

២២៨

និទានព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	២២៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១	២៣០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២	២៣១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៣	២៣២
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៤	២៣៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៥	២៣៤
សិក្ខាបទវិរាដ្ឋ	២៣៥
បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៣៦

សិក្ខាបទទី ៨

២៣៧

និទានភិក្ខុច្រើនរូប	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាដ្ឋ	២៣៧
បទភាជនីយ	២៣៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៤០

សិក្ខាបទទី ៩

២៤១

និទានព្រះឧបនន្ថសក្សបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាដ្ឋ	២៤២

សង្ឃកថដ្ឋល ច្រាប់មាតិកា

៥១៧

លេខទំព័រ

បទភោជនីយ៍	២៤៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	២៤៤

សិក្ខាបទទី ១០

២៤៥

និទានសត្តរសវត្តិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នីតិសិក្ខាបទវិវាទ	២៤៦
បទភោជនីយ៍	២៤៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ នឹងទទួលនៃសុភោជនវត្តិ	២៤៨

សប្បណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

២៤៩

និទានទាយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ នឹងបទភោជនីយ៍	២៥០
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	២៥១

សិក្ខាបទទី ២

២៥២

និទានធម្មតិយភិក្ខុ នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	"
សិក្ខាបទវិវាទ បទភោជនីយ៍ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	២៥៣

សិក្ខាបទទី ៣

២៥៤

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ នឹងអធិការណៈ ៤ យ៉ាង	២៥៥
បទភោជនីយ៍ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	២៥៦

៥១៨ សិទ្ធិក ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៤

២៥៧

និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រិ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាង្គ នឹងបទភាជនីយ	២៥៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៦០

សិក្ខាបទទី ៥

២៦១

និទានឧបាសិកា	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៦៥
សិក្ខាបទវិវាង្គ នឹងបទភាជនីយ	២៦៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៦៧

សិក្ខាបទទី ៦

២៦៨

និទានភិក្ខុ ១ រូប	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាង្គ	២៦៩
បទភាជនីយ	២៧០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៧១

សិក្ខាបទទី ៧

២៧២

និទានភិក្ខុ ១ រូប	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៧៣
សិក្ខាបទវិវាង្គ នឹងបទភាជនីយ	២៧៤
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៧៥

សង្ខេបបណ្ណាល័យប្រាប់មាតិកា

៥១៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៨

២៧៦

និទានភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាភិក្ខុមិញ្ញាទិដ្ឋិ.....	១៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ.....	២៧២
ការសូត្រសមនុស្សសនកម្ម.....	២៧៤
បទភាជនីយ៍.....	២៧៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ.....	២៧៧

សិក្ខាបទទី ៩

២៧៨

និទានធាតុយុត្តិយភិក្ខុ.....	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ.....	២៧៩
ការបរិភោគរួម មានពីរយ៉ាង.....	២៩០
បទភាជនីយ៍.....	២៩១
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ.....	២៩២

សិក្ខាបទទី ១០

២៧៧

និទានសមណុទ្ទេសឈ្មោះពណ្ណាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់.....	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ.....	៣០៤
បទភាជនីយ៍.....	៣០២
វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ នឹងទទួលនៃសប្បណារវត្ត.....	៣០៥

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៣០៦

និទានភិក្ខុឈ្មោះឆន្ទ.....	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ.....	៣០៧

៥២០ សិក្ខាបទ្រង់ប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ	៣០៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣១០

សិក្ខាបទទី ២

៣១១

ធិទានព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងអាណិតសង្ឃរ័ស្ម ឆឹងធិទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ ឆឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	៣១៣
បទភាជនីយ ឆឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣១៤

សិក្ខាបទទី ៣

៣១៥

ធិទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ ឆឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	៣១៧
មោហារោបណម្ម	៣១៨
បទភាជនីយ	៣១៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣២០

សិក្ខាបទទី ៤

៣២១

ធិទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ ឆឹងបទភាជនីយ	៣២២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣២៣

សិក្ខាបទទី ៥

៣២៤

ធិទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ ឆឹងបទភាជនីយ	៣២៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣២៦

សង្កេតចង្អុល ច្រាបមាតិកា

៥២៦

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

៣២៧

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាឌ្ត នឹងបទភាជនីយ.....	៣២៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.....	៣២៧

សិក្ខាបទទី ៧

៣៣០

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាឌ្ត.....	៣៣១
បទភាជនីយ.....	៣៣២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.....	៣៣៣

សិក្ខាបទទី ៨

៣៣៤

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាឌ្ត.....	៣៣៥
បទភាជនីយ.....	៣៣៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.....	៣៣៧

សិក្ខាបទទី ៩

៣៣៨

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាឌ្ត.....	៣៣៩
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.....	៣៤០

សិក្ខាបទទី ១០

៣៤១

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ.....	"
---------------------------	---

៥២២ សង្ខារបដិសន្ធិសម្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាង	៣៤២
បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៤៣

សិក្ខាបទទី ១១

៣៤៥

និទានទព្វមល្មត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាង	៣៤៦
បទភាជនីយ	៣៤៧
វារៈដែលមិន ត្រូវអាបត្តិ	៣៤៨

សិក្ខាបទទី ១២

៣៤៧

និទានធាតុយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាង	៣៥១
បទភាជនីយ	៣៥២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ និងទទួលនៃសហធម្មិកវិញ	៣៥៣

រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៣៥៤

និទានស្តេចព្រះទាមបសេនទិកោសល	"
និយាយពីទោសចូលទៅកាន់រាជក្រិក្ខុលមាន ១០ យ៉ាង	៣៥៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៦២
សិក្ខាបទវិរាង	៣៦៣
បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៦៤

សិក្ខាបទទី ២

៣៦៥

និទានភិក្ខុ ១ រូប	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិផ្កាជំបូន និងនិទាននាងវិសាខាមិការមាតា	៣៦៦

សង្ខេបបណ្ឌិតប្រាប់មាត់កា

៥២ ព

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ នឹងនិទានកូនរូបអនាថិបិណ្ឌិកសេដ្ឋី	៣៦៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ	៣៧០
បទភាគីនីយ	៣៧១
វារៈដែលមិនត្រូវអាចគ្នី	៣៧២

សិក្ខាបទទី ៣

ព្យ ៧ ព

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ និយាយពីរព្វានកថា	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និទានភិក្ខុប្រើនរូប នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១	៣៧៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២	៣៧៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៣ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ	៣៧៨
បទភាគីនីយ	៣៧៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាចគ្នី	៣៨០

សិក្ខាបទទី ៤

ព្យ ៨ ១

និទានភិក្ខុប្រើនរូប	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៨២
សិក្ខាបទវិកង្គ នឹងបទភាគីនីយ	៣៨៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាចគ្នី	៣៨៤

សិក្ខាបទទី ៥

ព្យ ៨ ៥

និទានព្រះឧបសន្ថសក្យបុត្រី	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ	៣៨៦
បទភាគីនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាចគ្នី	៣៨៧

៥២៤

សង្ខេបច្បាប់មាត់កា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

៣៨៨

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៨៩
បទភាជនីយ	៣៩០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៩១

សិក្ខាបទទី ៧

៣៩២

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងនិទានទាយភិក្ខុ	៣៩៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាជនីយ	៣៩៤
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៩៥

សិក្ខាបទទី ៨

៣៩៦

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាជនីយ	៣៩៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៩៨

សិក្ខាបទទី ៩

៣៩៧

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាជនីយ	៤០០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤០១

សិក្ខាបទទី ១០

៤០២

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
--------------------------------	---

សង្ខេបវិញ្ញាណប្រាប័ណ្ណ

៥២៥

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាសិនីយ	៤០៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤០៤
ឧទ្ទាននៃវារៈអាបត្តិ	៤០៥

បាដិខេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ១

៤០៦

ធិទានភិក្ខុទី ១ រូបទៅបិណ្ណយាត	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាសិនីយ	៤០៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤១០

សិក្ខាបទទី ២

៤១២

ធិទានឆព្វត្ថិយាភិក្ខុនី	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៤១៣
បទភាសិនីយ	៤១៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤១៥

សិក្ខាបទទី ៣

៤១៦

ធិទានត្រិក្ខុល ១ មានសេចក្តីជ្រិះថ្វាទាំងពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធ	"
សេក្ខសម្មតិ	៤១៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាជំពូក និងធិទានភិក្ខុច្រើនរូប	៤១៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១	៤១៨
ធិទានភិក្ខុ ១ រូប	៤២០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៤២១
បទភាសិនីយ	៤២២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤២៤

៥២៦ សិក្ខាបទ ៥៥៧ ប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៤

៤២៥

និទានព្យាបាទរបស់សារិយជន	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៤២៦
និទានកិច្ច ១ រួម នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៤២៧
សិក្ខាបទវិភង្គ	៤២៨
បទភាគនិយម	៤៣១
វិវារដែលមិនត្រូវអាចគ្នា	៤៣២

សេចក្តីថែកណ្ត

៤៣៤

បរិមណ្ឌលវត្ថុ	១
លក្ខប្ប មាន ២៦	១
ឧដ្ឋត្យិកវត្ថុ	៤៤២
ឧដ្ឋតវត្ថុ	៤៤៨

ភោជនប្បជីសំយុត្ត ៣០

៤៥១

សក្កប្បវត្ត	៤៥៥
កតត្យវត្ត	៤៦៤
សុរុស្សវត្ត	៤៧០

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តមាន ១៦ សិក្ខាបទ

៤៧៦

បាទុកវត្ត	៤៨២
ចកិណ្ណក មាន ៣ សិក្ខាបទ	៤៨៣
ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធ្មករណៈ	៥០១